APOCALYPSIS REVELATA

IN QUA DETEGUNTUR
ARCANA QUAE IBI PRAEDICTA SUNT
ET HACTENUS RECONDITA LATUERUNT

OPUS

EMANUELIS SWEDENBORG

CUJUS EDITIO PRINCEPS EXIIT AMSTELODAMI, MDCCLXVI

VOL. II.

NEW YORK

AMERICAN SWEDENBORG PRINTING AND PUBLISHING
SOCIETY

20 COOPER UNION

MDCCCLXXXI

CAPUT XIV.

ET vidi, et ecce Agnus stans super Monte Sion, et cum Ipso centum quadraginta quatuor millia, habentes Nomen Patris Ipsius scriptum super frontibus suis.

2. Et audivi vocem e Caelo, tanquam vocem aquarum multarum, et tanquam vocem tonitrui magni, et vocem audivi citharaedorum pulsantium citharis suis.

3. Et canebant tanquam Canticum novum coram Throno, et coram quatuor Animalibus, et Senioribus; et nemo potuit discere Canticum, nisi quam illi centum quadraginta quatuor millia, empti de terra.

4. Hi sunt qui cum mulieribus non sunt inquinati, virgines enim sunt; hi sunt qui sequentes Agnum quocunque vadit: hi empti sunt de hominibus, primitiae Deo et Agno.

5. Et in ore illorum non est inventus dolus, immaculati enim sunt coram Throno Dei.

6. Et vidi alium Angelum volantem in medio Caeli, habentem Evangelium aeternum evangelizare habitantibus super terra, et omni genti et tribui et linguae et populo;

7. Dicentem voce magna, Timete Deum, et date Ipsi gloriam, quia venit hora judicii Ipsius, et adorate Ipsum Qui fecit Caelum et Terram et Mare et Fontes aquarum.

8. Et alius Angelus secutus est, dicens, Cecidit, cecidit

Babylon, urbs illa magna, quia ex vino irae scortationis suae potavit omnes gentes.

9. Et tertius Angelus secutus est illos, dicens voce magna, Si quis Bestiam adoraverit, et imaginem ejus, et acceperit characterem super fronte sua et super manu sua,

10. Et ille bibet ex vino irae Dei mixto mero in poculo excandescentiae Ipsius, et cruciabitur igne et sulphure coram sanctis Angelis et coram Agno.

11. Et fumus cruciatus illorum ascendet in saecula saeculorum, et non habebunt requiem diu et noctu adorantes Bestiam et imaginem ejus, et si quis acceperit characterem nominis ejus.

12. Hic[1] patientia sanctorum est, hic custodientes mandata Dei et fidem Jesu Christi.

13. Et audivi vocem e Caelo dicentem mihi, Scribe, Beati mortui in Domino morientes a nunc; imo dicit Spiritus, ut requiescant ex laboribus suis, opera enim illorum sequuntur cum illis.

14. Et vidi, et ecce nubes alba, et super nube Sedens similis Filio Hominis, habens super capite Suo coronam auream, et in manu Sua falcem acutam.

15. Et alius Angelus exivit e Templo, clamans magna voce Sedenti super nube, Mitte falcem Tuam et mete, quia venit Tibi hora metendi, quia aruit messis terrae.

16. Et misit Sedens super nube falcem Suam super terram, et demessa est terra.

17. Et alius Angelus exivit e Templo quod in Caelo, habens et ille falcem acutam.

18. Et alius Angelus exivit ex Altari, habens potestatem super ignem, et clamavit clamore magno habenti falcem acutam, dicens, Mitte tuam falcem acutam, et vindemia botros vineae terrae, quia maturuerunt uvae ejus.

19. Et misit Angelus falcem suam in terram, et vindemiavit vineam terrae, et conjecit in torcular irae Dei magnum.

20. Et calcatum est torcular extra urbem, et exivit sanguis e torculari usque ad frena equorum, a stadiis mille sexcentis.

SENSUS SPIRITUALIS.

CONTENTUM TOTIUS CAPITIS.

DE NOVO CAELO CHRISTIANO (describitur vers. 1–5):

EVANGELIZATIO DE ADVENTU DOMINI, ET TUNC NOVA ECCLESIA (vers. 6, 7, 13):

EXHORTATIO UT RECEDANT A FIDE SEPARATA A CHARITATE, IN QUA EST HODIERNA ECCLESIA (n. 9–12);

EXPLORATIO HORUM, ET MANIFESTATIO, QUOD OPERA ILLORUM SINT MALA (vers. 14–20).

CONTENTA SINGULORUM VERSUUM.

1. "***Et vidi, et ecce Agnus stans super Monte Sion, et cum Ipso centum quadraginta [quatuor] millia,***" significat *Dominum nunc in Novo Caelo ex Christianis, qui Ipsum pro Deo Caeli et Terrae agnoverunt, et in veris doctrinae ab Ipso per Verbum fuerunt* [n. 612]; "***habentes Nomen Patris Ipsius in frontibus suis,***" significat *agnitionem Divini et Divini Humani Domini apud illos* [n. 613].

2. "***Et audivi vocem e Caelo, tanquam vocem aquarum multarum,***" significat *Dominum loquentem per Novum Caelum ex Divinis Veris* [n. 614]; "***et tanquam vocem tonitrui magni,***" significat *et ex Divino Amore* [n. 615]; "***et vocem audivi citharaedorum pulsantium citharis suis,***" significat *confessionem Domini ex laetitia cordis ab Angelis spiritualibus in inferioribus Caelis* [n. 616].

3. "***Et canebant tanquam Canticum novum coram Throno et coram quatuor Animalibus et coram Senioribus,***" significat *celebrationem et glorificationem Domini coram Ipso et coram Angelis superiorum Caelorum* [n. 617]; "***et nemo potuit discere Canticum, nisi quam illi centum quadraginta quatuor millia,***" significat *quod non alii ex Christianis potuerint intelligere, et sic ex amore et fide agnoscere, quod Dominus Solus sit Deus Caeli et Terrae, quam qui a Domino in Novum hoc Caelum recepti sunt* [n. 618]; "***empti de terra,***" significat *quod illi sint qui a Domino potuerunt regenerari et sic redimi in mundo* [n. 619].

4. "***Hi sunt qui cum mulieribus non sunt inquinati, virgines enim sunt,***" significat *quod non adulteraverint vera Ecclesiae, et conspurcaverint illa falsis fidei, sed quod amaverint vera quia sunt vera* [n. 620]; "***hi sunt qui sequuntur Agnum quocunque vadit,***" significat *quod conjuncti sint Domino per amorem et fidem in Ipsum, quia vixerunt secundum praecepta Ipsius* [n. 621]; "***et empti sunt de hominibus,***" significat

hic ut prius [n. 622]; "**primitiae Deo et Agno,**" significat *initiamentum Caeli Christiani agnoscentis Deum unum in quo Trinitas, et Dominum esse Illum* [n. 623].

5. "**Et in ore illorum non est inventus dolus,**" significat *quod non ex astu et proposito loquantur et persuadeant falsum et malum* [n. 624]; "**immaculati enim sunt coram Throno Dei,**" significat *quia sunt in veris ex bono a Domino* [n. 625].

6. "**Et vidi alium Angelum volantem in medio Caeli, habentem Evangelium aeternum evangelizare habitantibus super terra,**" significat *annuntiationem Adventus Domini, et Novae Ecclesiae descensurae e Caelo ab Ipso* [n. 626]; "**et omni genti et tribui et linguae et populo,**" significat *cunctis qui ex religione in bonis sunt, et ex doctrina in veris* [n. 627].

7. "**Dicentem voce magna, Timete Deum,**" significat *admonitionem ut non faciant mala, quia hoc contra Dominum est* [n. 628]; "**et date Ipsi gloriam, quia venit hora judicii Ipsius,**" significat *agnitionem et confessionem quod omne Verum Verbi sit a Domino, secundum quod omnis homo judicabitur* [n. 629]; "**et adorate Ipsum Qui fecit Caelum et Terram et Mare et Fontes aquarum,**" significat *quod Dominus Solus colendus sit, quia Ipse Solus Creator, Salvator et Redemptor est, et ab Ipso Solo Caelum angelicum et Ecclesia et omnia illorum sunt* [n. 630].

8. "**Et alius Angelus secutus est dicens, Cecidit, cecidit Babylon, urbs illa magna,**" significat *quod nunc Religiosum Catholico Romanum quoad sua dogmata et doctrinalia dispersum sit* [n. 631]; "**quia ex vino irae scortationis suae potavit omnes gentes,**" significat *quia per prophanationes Verbi, et per adulterationes boni et veri Ecclesiae, seduxit omnes quos dominio suo subjicere potuit* [n. 632].

9. "**Et tertius Angelus secutus est illos, dicens voce magna,**" significat *adhuc a Domino de illis qui in Fide separata a Charitate* [n. 633]; "**Si quis Bestiam adoraverit et imaginem ejus, et acceperit characterem super fronte et super manu sua,**" significat *qui agnoscit et recipit doctrinam de justificatione et salvatione per solam Fidem, confirmat illam, et vivit secundum illam* [n. 634].

10, 11. "**Et ille bibet ex vino irae Dei mixto mero in poculo excandescentiae Ipsius,**" significat *quod illi falsificent bona et vera Verbi, et imbuant vitam ex illis falsificatis* [n. 635]; "**et cruciabitur igne et sulphure coram sanctis Angelis et Agno, et fumus cruciatus eorum ascendet in saecula saeculorum,**" significat *amorem sui et mundi et cupiditates inde, et ex his fastum propriae intelligentiae, ac cruciatum in Inferno ex illis* [n. 636]; "**et non habebunt requiem diu et noctu adorantes Bestiam et imaginem ejus, et si quis acceperit characterem nominis ejus,**" significat *statum perpetuum in injucundis apud illos qui agnoscunt et recipiunt illam fidem, confirmant illam, et vivunt secundum illam* [n. 637].

12. "**Hic patientia sanctorum est, hic**[1] **custodientes mandata Dei et fidem Jesu,**" significat *quod homo Ecclesiae Domini, per tentationes ab illis exploretur qualis est quoad*[2] *vitam secundum praecepta Verbi et quoad fidem in Dominum* [n. 638].

13. "**Et audivi vocem e Caelo dicentem mihi, [Scribe,] Beati mortui in Domino morientes a nunc,**" significat *praedictionem a Domino de statu illorum post mortem, qui e Nova Ecclesia Ipsius erunt, quod illis vita et felicitas aeterna* [n. 639]; "**imo dicit**[3] **Spiritus, ut requiescant ex laboribus suis,**" significat *quod Divinum Verum Verbi doceat, quod qui affligunt*

animam et crucifigunt carnem propterea, habituri sint pacem in Domino [n. 640]; "**opera enim illorum sequuntur cum illis,**" significat *sicut amaverunt et crediderunt, et inde fecerunt et locuti sunt* [n. 641].

14. "**Et vidi, et ecce nubes alba, et super nube Sedens similis Filio Hominis,**" significat *Dominum quoad Verbum* [n. 642]; "**habens super capite Suo coronam auream, et in manu Sua falcem acutam,**" significat *Divinam Sapientiam ex Divino Amore Ipsius, ac Divinum Verum Verbi* [n. 643].

15. "**Et alius Angelus exivit e Templo,**" significat *Caelum angelicum* [n. 644]; "**clamans magna voce Sedenti super nube, Mitte falcem Tuam et mete, quia venit Tibi hora metendi, quia aruit messis terrae,**" significat *supplicationem Angelorum Caeli ad Dominum, ut finem imponat, et judicium faciat, quia nunc ultimus status Ecclesiae* [n. 645].

16. "**Et misit Sedens super nube falcem Suam, et demessa est terra,**" significat *finem Ecclesiae, quia non amplius Divinum Verum ibi* [n. 646].

17. "**Et alius Angelus exivit e Templo quod in Caelo, habens et ille falcem acutam,**" significat *Caelos Regni spiritualis Domini, et Divinum Verum Verbi apud illos* [n. 647].

18. "**Et alius Angelus exivit ex Altare, habens potestatem super ignem,**" significat *Caelos Regni caelestis Domini, qui in bono amoris a Domino sunt* [n. 648]; "**et clamavit clamore magno habenti falcem acutam, dicens, Mitte tuam falcem acutam, et vindemia botros vineae terrae,**" significat *operationem Domini ex bono amoris Sui per Divinum Verum Verbi Sui in opera charitatis et fidei, quae apud homines Ecclesiae Christianae sunt* [n. 649a]; "**quia maturuerunt uvae ejus,**" significat *quia ultimus status Ecclesiae Christianae est* [n. 649b].

19. "**Et misit Angelus falcem suam in terram, et vindemiavit vineam terrae,**" significat *finem Ecclesiae hodiernae Christianae* [n. 650]; "**et conjecit in torcular irae Dei magnum,**" significat *explorationem qualia erant opera illorum, quod essent mala* [n. 651].

20. "**Et calcatum est torcular extra urbem,**" significat *quod exploratio facta sit ex Divinis Veris Verbi qualia essent opera profluentia ex doctrina fidei Ecclesiae* [n. 652]; "**et exivit sanguis e torculari usque ad frena equorum,**" significat *violentiam illatam Verbo per diras falsificationes veri, et inde intellectum ita obturatum ut homo vix doceri possit amplius, et sic duci per Divina vera a Domino* [n. 653]; "**a stadiis mille sexcentis,**" significat *mere falsa mali* [n. 654].

EXPLICATIO.

612. [*Vers.* 1.] "**Et vidi, et ecce Agnus stans super Monte Sion, et cum Ipso centum quadraginta quatuor millia,**" significat *Dominum nunc in Novo Caelo collecto ex illis in Ecclesiis Christianis qui Dominum Solum pro Deo Caeli et Terrae agnoverunt, et in veris doctrinae ex bono amoris ab Ipso per Verbum fuerunt.*—Per "vidi" significantur haec et quae in hoc capite sequuntur; per "Agnum" intelligitur Dominus quoad Divinum Humanum (n. 269, 271); per "Montem Sionis" significatur Caelum, ubi illi qui in amore in Domi-

num sunt, de quo sequitur; per "centum quadraginta quatuor millia" significantur omnes qui Solum Dominum pro Deo Caeli et Terrae agnoscunt, et in veris doctrinae ex bono amoris ab Ipso per Verbum sunt (n. 348, seq.). De his actum est in capite vii.; sed ibi, quod "signati fuerint super frontibus," ita distincti et separati a reliquis; hic nunc, quod collecti in unum, et quod ex illis Caelum. Caelum de quo hic agitur, est Caelum collectum ex Christianis a tempore Domini in mundo, et ab illis inde qui Solum Dominum adiverunt, et vixerunt secundum praecepta Ipsius in Verbo, fugiendo mala ut peccata contra Deum: hoc Caelum est Caelum Novum, ex quo Sancta Hierosolyma, hoc est, Nova Ecclesia in terris descendet (*Apoc.* xxi. 1, 2). Caeli autem ante Adventum Domini sunt supra illud, et vocantur Caeli antiqui; in quibus etiam omnes agnoscunt Solum Dominum pro Deo Caeli et Terrae: hi Caeli cum Novo hoc Caelo communicant per influxum. Notum est, quod per "Terram Canaanem" significetur Ecclesia, quia ibi fuit Verbum, et per id Dominus notus; tum quod in medio ejus fuerit urbs Sion et sub illa urbs Hierosolyma, utraque super monte; inde per "Sionem" et "Hierosolymam" significata sunt intima Ecclesiae; et quia Ecclesia in Caelis facit unum cum Ecclesia in terris, ideo per "Sionem" et "Hierosolymam" intelligitur Ecclesia utrobivis, sed per "Sionem" Ecclesia quoad amorem, et per "Hierosolymam" Ecclesia quoad doctrinam inde. Dicitur "Mons Sion," quia per "montem" significatur amor (n. 336). Quod per "Montem Sionem" significetur Caelum et Ecclesia, ubi Solus Dominus colitur, constare potest a sequentibus locis:

"Ego unxi Regem Meum super Sionem; annuntiabo de statuto, Filius Meus Tu, Ego hodie genui Te; dabo gentes haereditatem Tuam: osculamini Filium, ne irascatur et pereatis; beati omnes confidentes in Ipsum" (*Psalm.* ii. 6-8, 12);

"Super Montem altum ascende Evangelizatrix Sion; dic, Ecce Dominus Jehovih in forti venit" (*Esaj.* xl. 9, 10);

"Exulta valde, Filia Sionis; ecce Rex tuus tibi venit Justus et Salvator" (*Sach.* ix. 9; *Matth.* xxi. 2, 4, 5; *Joh.* xii. 14, 15);

"Exclama et jubila Habitatrix Sionis, quia magnus in medio tui Sanctus Israelis" (*Esaj.* xii. 6);

"Redempti Jehovae revertentur Sionem cum cantu" (*Esaj.* xxxv. 10);

"Jubila et laetare Filia Sionis: ecce Ego veniens ut habitem in medio tui" (*Sach.* ii. 14, 15 [*B. A.* 10, 11]);

"Quis dabit in Sione salutem Israelis" (*Psalm.* xiv. 7; *Psalm.* liii. 7 [*B. A.* 6]);

"Fundabit Dominus Jehovih in Sione lapidem probationis, et tunc abolebitur foedus vestrum cum morte" (*Esaj.* xxviii. 16–18);
"Salus Mea non morabitur, dabo in Sione salutem" (*Esaj.* xlvi. 13)
"Tunc veniet Sioni Redemptor" (*Esaj.* lix. 20);
"Regnabit Jehovah Zebaoth in Monte Sionis" (*Esaj.* xxiv. 23);
"Amat Jehovah portas Sionis prae omnibus habitaculis Jacobi; gloriosa praedicanda in te, Urbs Dei; hic natus est ibi; omnes fontes mei in te" (*Psalm.* lxxxvii. 2, 3, 6, 7[1]);
"Elegit Jehovah Sionem, desideravit in sedem Sibi; haec requies Mea in aeternum, ibi habitabo" (*Psalm.* cxxxii. 13, 14);
"Filii Sionis exultent in Rege suo" (*Psalm.* cxlix. 2[2]);
"Jehovah surge, et miserearis Sionis; venit tempus statutum; annuntiabitur in Sione Nomen Jehovae, quando congregabuntur Populi una, et Regna ad serviendum Jehovae" (*Psalm.* cii. 14–17, 22, 23 [*B. A.* 13–16, 21, 22]);
"E Sione Deus effulgebit, venit Deus noster et clamabit ad Caelum sursum, et ad terram, colligite Mihi sanctos Meos" (*Psalm.* l. 2–5[3]).
(Praeter alibi, ut *Esaj.* i. 27; cap. iv. 2, 5; cap. xxxi. 4, 9; cap. xxxiii. 5, 20; cap. xxxvii. 22; cap. lii. 1; cap. lxiv. 9 [*B. A.* 10]; *Jerem.* vi. 2; *Thren.* iv. 2; *Amos* i. 2; *Mich.* iii. 10, 12; cap. iv. 1–3, 7, 8; *Zeph.* iii. 14, 16[4]; *Joel* iv. 16, 17, 21 [*B. A.* iii. 16, 17, 21]; *Sach.* viii. 3; *Psalm.* xx. 3[5] [*B. A.* 2]; *Psalm.* xlviii. 3, 4, 12–15 [*B. A.* 2, 3, 11–14]; *Psalm.* lxxvi. 3 [*B. A.* 2]; *Psalm.* lxxviii. 68; *Psalm.* cx. 1, 2; *Psalm.* cxlix. 2, 4; *Psalm.* cxxv. 1[6]; *Psalm.* cxxvi. 1; *Psalm.* cxxviii. 5, 6; *Psalm.* cxxxiv. 3; *Psalm.* cxxxv. 21[7]; *Psalm.* cxlvi. 10.)

Multis in locis dicitur "Virgo et Filia Sionis," per quam non intelligitur aliqua virgo aut filia ibi, sed Ecclesia quoad affectionem boni et veri, simile quod per "Sponsam Agni" (*Apoc.* xxi. 2, 9; cap. xxii. 17). "Virgo et Filia Sionis" Ecclesiam Domini significat in his locis:

Esaj. i. 8; cap. iii. 16–26[8]; cap. iv. 4; cap. x. 32; cap. xvi. 1; cap. xxxvii[9] 22; cap. lii. 2; cap. lxii. 11; *Jerem.* iv. 31; cap. vi. 2, 23; *Thren.* i. 6; cap. ii. 1, 4, 8, 10, 13, 18; cap. iv. 22; *Mich.* i. 13; cap. iv. 8, 10, 13; *Zeph.* iii. 14[10]; *Sach.* ii. 14 [*B. A.* 10][11]; cap. ix. 9; *Psalm.* ix. 15 [*B. A.* 14]; et alibi.

613. ***"Habentes Nomen Patris Ipsius scriptum in frontibus suis,"*** significat *agnitionem Divini ac Divini Humani Domini ex amore et fide apud illos.*—Per "Nomen Patris" intelligitur Dominus quoad Divinum a Quo quod vocatur Pater, et simul quoad Divinum Humanum quod vocatur Filius, quoniam unum sunt et una Persona, unita sicut anima et corpus; quare in Caelo per "Deum Patrem" non intelligitur alius quam Dominus; et quoque Dominus in Caelo Novo vocatur Pater. Quod hic dicatur "Nomen Patris in frontibus illorum," est quoque quia per "Patrem" intelligitur Divinum Bonum Divini Amoris Domini, quod in Verbo Evangelis-

tarum ubivis intelligitur per "Patrem" cum a Domino nominatur, ac Divinum Verum Divinae Sapientiae per "Filium;" quae duo unita sunt sicut anima corpori et corpus animae, quando Dominus Humanum Suum glorificavit (videatur n. 21, 170): et quia unum sunt, ideo dicitur alibi,

> "Nomen Dei et Agni in frontibus suis" (cap. xxii. 4).

De his itaque, de quibus hic agitur, dicitur quod "Nomen Patris haberent scriptum in frontibus," quia per "centum quadraginta quatuor millia signatos ex duodecim tribubus Israelis" intelliguntur Angeli superiorum Caelorum, qui omnes in Bono amoris caelestis sunt, et per "Patrem," ut dictum est, id Bonum intelligitur. Quod angeli, de quibus hic agitur, sint Angeli superiorum Caelorum, videatur in Explicatione capitis septimi, in specie n. 369[1] ibi. Per "scriptum in frontibus" significatur agnitio ex amore et fide in illis; per "scriptum" seu "inscriptum" significatur agnitio in illis, et per "frontem" significatur amor et inde intelligentia seu fides (n. 347, 605). Quod Divinum quod Pater vocatur, ac Divinum Humanum quod Filius, sint unum sicut anima et corpus, et consequenter quod Dominus quoad Divinum Humanum adeundus sit, et quod ita et non aliter adeatur Divinum quod Pater vocatur, constare potest ex tam multis locis in Verbo, ut implerent membranas si adducerentur; in aliqua copia adducta sunt in *Doctrina Novae Hierosolymae de Domino* (n. 29-36, 38-45, seq.); ex qua hic solum aliqua in confirmationem afferentur, quae sunt:

> "Dixit Angelus Mariae, Ecce concipies in utero, et paries Filium, et vocabis Nomen Ejus Jesum. Hic erit magnus, et Filius Altissimi vocabitur. Sed Maria dixit, Quomodo fiet hoc, quoniam virum non cognosco. Respondit Angelus, Spiritus Sanctus veniet super te, et Virtus Altissimi obumbrabit te; unde quod nascetur ex te Sanctum, vocabitur Filius Dei" (*Luc.* i. 30-35[2]);
>
> "Angelus Domini in somnio apparuit Josepho, dicens, Ne timeas accipere Mariam Sponsam tuam, nam quod in ea natum, ex Spiritu Sancto est; et Joseph non cognovit eam, usque dum peperit Filium suum primogenitum" (*Matth.* i. 20, 25);
>
> "In principio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum, et Verbum Caro factum est, et vidimus gloriam Ipsius, sicut gloriam Unigeniti a Patre" (*Joh.* i. 1, 2, 14);
>
> Judaei quaerebant Jesum interficere, "quod Patrem proprium dixisset Deum, parem Se Ipsum faciens Deo; respondit Jesus, Quae Pater facit, haec etiam similiter facit Filius; quemadmodum Pater suscitat mortuos et vivificat, ita etiam Filius quos vult vivificat: amen

dico vobis, quod veniet hora, quando mortui audient vocem Filii Dei, et qui audient, vivent" (*Joh.* v. 18, 19, 21, 25[1]);

"Quemadmodum Pater habet vitam in Se Ipso, ita dedit Filio vitam habere in Se Ipso" (*Joh.* v. 26);

"Ego sum via, veritas et vita; nemo venit ad Patrem nisi per Me; si Me cognovistis, etiam Patrem Meum cognovistis, et abhinc cognovistis Ipsum et vidistis Ipsum. Dicit Ipsi Philippus, Monstra nobis Patrem. Dicit illi Jesus, Tantum tempus vobiscum sum, et non nosti Me, Philippe; qui vidit Me vidit Patrem; quomodo ergo tu dicis, monstra nobis Patrem; nonne credis, quod Ego in Patre et Pater in Me sit[2]; credite Mihi, quod Ego in Patre et Pater in Me" (*Joh.* xiv. 6–11);

"Ego vitam aeternam do ovibus Meis; Ego et Pater unum sumus." Et Judaei indignati, quod Se Ipsum faceret Deum; et dixit, Facio opera Patris, "operibus credite, ut cognoscatis et credatis, quod Pater in Me et Ego in Patre" (*Joh.* x. 28–38);

"Qui videt Me, videt Ipsum Qui misit Me" (*Joh.* xii. 45);

"Omnia quaecunque Pater habet Mea sunt" (*Joh.* xvi. 15);

"Quod Pater dederit omnia in manus Ipsius" (*Joh.* xiii. 3);

"Pater, dedisti Mihi potestatem omnis carnis: haec est vita aeterna, ut cognoscant Te solum Deum, et Quem misisti Jesum Christum: omnia Mea Tua sunt et Tua Mea" (*Joh.* xvii. 2, 3, 10);

"Data est Mihi omnis potestas in Caelis et in Terris" (*Matth.* xxviii. 18);

"Quodcunque petieritis in Nomine Meo, hoc faciam; et Ego faciam" (*Joh.* xiv. 13, 14);

Spiritus veritatis "non loquetur ex Se Ipso, sed ex Meo accipiet, et annuntiabit vobis" (*Joh.* xvi. 13, 14);

"Qui manet in Me et Ego in illo, hic fert fructum multum; quia sine Me non potestis facere quicquam" (*Joh.* xv. 5).

(Praeter alibi.)

Sunt adhuc plura in Veteri Testamento, ex quibus etiam aliqua afferentur:

"Puer natus est nobis, Filius datus est nobis, super Cujus humero Principatus; et vocabitur Nomen Ipsius, Mirabilis, Consiliarius, Deus, Heros, Pater Aeternitatis, Princeps Pacis" (*Esaj.* ix. 5 [*B. A.* 6]);

"Virgo concipiet Filium, et vocabitur Nomen Ipsius Deus nobiscum" (*Esaj.* vii. 14);

"Ecce dies venient, cum suscitabo Davidi Germen justum, Qui regnabit Rex; et hoc Nomen Ipsius quod vocabunt Ipsum, Jehovah Justitia nostra" (*Jerem.* xxiii. 5, 6; cap. xxxiii. 15, 16);

"Tunc dicetur in die illo, Ecce Deus noster Quem exspectavimus ut liberet nos; Jehovah Quem exspectavimus; exultemus et laetemur in Salute Ipsius" (*Esaj.* xxv. 9);

"Tantummodo inter te Deus, et praeterea non Deus; profecto Tu Deus occultus, Deus Israelis Salvator" (*Esaj.* xlv. 14, 15);

"Nonne Ego Jehovah; et non amplius Deus praeter Me; Deus Justus et Salvator non praeter Me" (*Esaj.* xlv. 21, 22);

"Ego Jehovah, et non praeter Me Salvator" (*Esaj.* xliii. 11);

"Ego Jehovah Deus tuus, et Deum praeter Me non agnosces; et Salvator non praeter Me" (*Hosch.* xiii. 4);

"Tu Jehovah Pater noster, Redemptor noster a saeculo Nomen Tuum" (*Esaj.* lxiii. 16);

"Sic dixit Rex Israelis, et Redemptor ejus Jehovah Zebaoth, Ego Primus et Ultimus, et praeter Me non Deus" (*Esaj.* xliv. 6[3]);

"Sic dixit Jehovah Redemptor tuus, Ego Jehovah faciens omnia, et Solus a Me Ipso" (*Esaj.* xliv. 24);

"Sic dixit Jehovah Redemptor tuus, Sanctus Israelis, Ego Jehovah Deus tuus" (*Esaj.* xlviii. 17);
"Jehovah Petra mea, et Redemptor meus" (*Psalm.* xix[1] 15 [*B. A.* 14]);
"Redemptor eorum fortis, Jehovah Zebaoth Nomen Ipsius" (*Jerem.* l. 34);
"Jehovah Zebaoth Nomen Ipsius, et Redemptor tuus Sanctus Israelis, Deus totius Terrae vocabitur" (*Esaj.* liv. 5);
"Ut sciat omnis caro, quod Ego Jehovah Salvator tuus et Redemptor tuus fortis Jacobi" (*Esaj.* xlix. 26; cap. lx. 16[2]);
"Quod ad Redemptorem nostrum, Jehovah Zebaoth Nomen Ipsius" (*Esaj.* xlvii. 4);
"Sic dixit Redemptor vester[3] Jehovah" (*Esaj.* xliii. 14; cap. xlix. 7).
(Et alibi, ut *Luc.* i. 68; *Esaj.* lxii. 11, 12; cap. lxiii[4] 1, 4, 9; *Jerem.* xv. 20, 21; *Hosch.* xiii. 4, 14; *Psalm.* xxxi. 6 [*B. A.* 5]; *Psalm.* xliv. 27 [*B. A.* 26]; *Psalm.* xlix. 16 [*B. A.* 15]; *Psalm.* lv. 18, 19 [*B. A.* 17, 18]; *Psalm.* lxix. 19 [*B. A.* 18]; *Psalm.* lxxi. 23; *Psalm.* ciii. 4[5]; *Psalm.* cvii. 2; *Psalm.* cxxx. 7, 8.)

Et apud *Sachariam:*

"*In die illo erit Jehovah in Regem super totam Terram; in die illo erit Jehovah unus, et Nomen Ipsius unum*" (xiv. 9).

Sed haec pauca sunt.

614. [*Vers.* 2.] ***"Et audivi vocem e Caelo, tanquam vocem aquarum multarum,"*** significat *Dominum loquentem per Novum Caelum ex Divinis Veris.*—Per "vocem e Caelo" significatur vox seu loquela a Domino per Caelum; nam dum auditur vox e Caelo, est a Domino: hic per Novum Caelum ex Christianis, quod intelligitur per "Montem Sionis" super quo "Agnus visus est stare, et cum Ipso centum quadraginta quatuor millia" (n. 612, 613): per "aquas multas" significantur Divina Vera (n. 50). Similiter de Domino loquente per Caelum ex Divinis Veris, dicitur in sequentibus his locis:

Audita est vox Filii Hominis, "sicut Vox aquarum multarum" (*Apoc.* i. 15[6]);
Et vox e Throno "tanquam Vox aquarum multarum" (*Apoc.* xix. 6);
Et vox Dei Israelis "tanquam Vox aquarum multarum" (*Ezech.* xliii. 2);
"Vox Jehovae super aquis, Jehovah super aquis multis" (*Psalm.* xxix. 3[7]);
Sonus alarum Cheruborum "sicut Sonus aquarum magnarum" (*Ezech.* i. 24);

per "Cherubos" significatur Verbum (n. 239), ita Divinum Verum, ex quo Dominus loquitur.

615. ***"Et tanquam vocem tonitrui magni,"*** significat *Dominum loquentem per Novum Caelum ex Divino Amore.*—Quod "fulgura, tonitrua et voces," significent illustrationem, perceptionem et instructionem, videatur supra (n. 236); et quod

"septem tonitrua loquentia" significent Dominum loquentem per universum Caelum (n. 472). Dominus cum loquitur per Caelum, loquitur e tertio Caelo per secundum Caelum, ita ex Amore per Divinam Sapientiam, tertium enim Caelum est in Divino Amore Ipsius, et secundum Caelum in Divina Sapientia Ipsius. Dominus nusquam aliter loquitur, dum e Caelis superioribus; et haec sunt quae intelliguntur per "vocem tanquam aquarum multarum," et per "vocem tonitrui magni;" "aquae multae" sunt Divina vera Divinae Sapientiae, et "tonitru magnum" est Divinum Bonum Divini Amoris.

616. ***"Et vocem audivi citharaedorum pulsantium citharis suis,"*** significat *confessionem Domini ex laetitia cordis ab Angelis spiritualibus in inferioribus Caelis.*—Quod "pulsare cithara" significet confiteri Dominum ex veris spiritualibus, videatur supra (n. 276); quod ex laetitia cordis, sequitur; inde per "citharaedos" significantur Angeli spirituales. Quod hi sint Angeli inferiorum Caelorum, est quia vox Domini per Caelos superiores audita erat tanquam "vox aquarum multarum," et tanquam "vox tonitrui magni" (n. 614, 615). Quod audita sit "vox citharaedorum pulsantium citharis," est quia sonus aut sermo defluens ex inferioribus Caelis quandoque auditur sicut sonus cithararum; non quod pulsent citharis, sed quia vox confessionis Domini ex laetitia cordis ita auditur infra.

617. [*Vers.* 3.] ***"Et canebant tanquam Canticum novum coram Throno, et coram quatuor Animalibus et coram Senioribus,"*** significat *celebrationem et glorificationem Domini coram Ipso, et coram Angelis superiorum Caelornm.*—Quod per "canebant canticum novum" significetur agnitio et glorificatio Domini, quod Solus sit Judex, Redemptor, Salvator, ita Deus Caeli et Terrae, videatur supra (n. 279); quod "coram Throno" sit coram Domino, est quia Ipse Solus super Throno sedet; quod "coram quatuor Animalibus et coram Senioribus" sit coram Angelis superiorum Caelorum (n. 369); per "tanquam canticum novum" significatur celebratio et glorificatio Domini in Novo Caelo Christiano, hic in specie quod sit agnitus pro Deo Caeli et Terrae, sicut agnoscitur in Caelis antiquis: haec involvit vocula "*tanquam;*" nam "tanquam canticum novum" est tanquam id novum sit, cum tamen non est novum. Quod Novum

Caelum, de quo dicitur in *Apocalypsi* (cap. xxi. 1), sit Novum Caelum ex Christianis, et quod priores Caeli sint ex antiquis et ex antiquissimis, tum quod Dominus in his Caelis agnoscatur pro Deo Caeli et Terrae, dictum est prius.

618. ***"Et nemo potuit discere Canticum, nisi quam illi centum quadraginta quatuor millia,"*** significat *quod non alii ex Christianis potuerint intelligere, et sic ex amore et fide agnoscere, quod Dominus Solus sit Deus Caeli et Terrae, quam qui a Domino in Novum hoc Caelum recepti sunt.*—Per "canticum" hoc significatur agnitio et glorificatio Domini, quod Deus Caeli et Terrae sit (n. 279, 617); per "discere" significatur interius in se percipere quod ita sit, quod est intelligere, et sic recipere et agnoscere; qui aliter discit, is discit et non discit, quia non retinet; per "centum quadraginta quatuor millia" intelliguntur qui Dominum Solum pro Deo Caeli et Terrae agnoscunt (n. 612). Quod non alii ex Christianis potuerint discere hoc canticum, hoc est, agnoscere quod Dominus Solus sit Deus Caeli et Terrae, est quia ab infantia imbuerunt quod tres Personae Divinitatis essent, distinctae inter se; nam in *Doctrina Trinitatis* dicitur, "Alia est Persona Patris, alia Filii, et alia Spiritus Sancti;" tum, "Pater est Deus, Filius est Deus, et Spiritus Sanctus est Deus;" et tametsi ibi adjicitur quod Tres illi Unum sint, usque in cogitatione sua diviserunt Divinam Essentiam in Tres, quae tamen non dividi potest; et propterea adiverunt Patrem, quia Primus in ordine est. Et insuper Antesignani in Ecclesia docuerunt ut orarent ad Patrem propter Filium ut mittat Spiritum Sanctum; per hoc confirmata est idea cogitationis illorum de Tribus, et tunc non possunt cogitare de Filio ut Deo, aequali cum Patre, et uno cum Patre, sed de Filio ut aequali cum alio homine, tametsi Ipse quoad Humanum est Solus Justitia, et vocatur

"Jehovah Justitia nostra" (*Jerem.* xxiii. 5, 6; cap. xxxiii. 15, 16).

Ex illa idea cogitationis illorum, factum est quod non potuerint comprehendere quod Dominus ut natus in mundo possit Deus Caeli et Terrae esse, et adhuc minus quod Solus Deus sit, utcunque audiverunt et legerunt omnia illa quae supra (n. 613) allata sunt, et quoque haec ibi:

"Omnia quaecunque Pater habet Mea sunt" (*Joh.* [xvi. 15; tum videatur cap.] xii. 45);
Pater dedit omnia in manum Filii (*Joh.* xiii. 3);
Pater, dedisti Mihi "potestatem omnis carnis: omnia Mea Tua sunt et Tua Mea" (*Joh.* xvii. 2, 3, 10);
"Data est Mihi omnis potestas in Caelo et in Terra" (*Matth.* xxviii. 18);

tum quod

Conceptus sit a Jehovah Patre, et inde quod Anima Ipsius ab Ipso sit (*Luc.* i. 34, [35,] 38);

inde Ipsi Divina Essentia: praeter similia multa alibi. Quod illa dicta sint de Domino nato in mundo, quisque potest videre: ut et

Quod Ipse et Pater unum sint; ac quod Ipse in Patre et Pater in Ipso sit; et quod qui videt Ipsum, videat Patrem (*Joh.* x. 28–38; cap. xiv. 6–11).

Haec tametsi audiverunt et legerunt, usque tamen non recedere potuerunt ab idea concepta in pueritia, et postea a docentibus confirmata, quae in tantum occlusit rationale illorum ut non potuerint videre, hoc est, intelligere haec Domini verba:

"Ego sum Via, Veritas et Vita; nemo venit ad Patrem nisi per Me" (*Joh.* xiv. 6);
"Qui non ingreditur per januam in caulam ovium, sed ascendit aliunde, is est fur et latro. Ego sum Janua; per Me si quis introiverit, salvabitur" (*Joh.* x. 1, 9);

tum quod Dominus glorificaverit Humanum Suum, hoc est, univerit Illud Divino Patris, hoc est, Divino quod in Ipso fuit a conceptione, propter causam, ut Genus humanum possit uniri Deo Patri in Ipso et per Ipsum. Quod hoc fuerit causa Adventus Domini in mundum, et glorificationis Humani Ipsius, docet plene apud *Johannem* (cap. xiv., xv., xvii.): dicit enim

"In die illo cognoscetis, quod Ego in Patre Meo, et vos in Me, et Ego in vobis" (*Joh.* xiv. 20);
"Qui manet in Me et Ego in illo, hic fert fructum multum; quia sine Me non potestis facere quicquam: nisi quis manserit in Me, ejectus est foras, sicut palmes arefactus in ignem" (*Joh.* xv. 5, 6[1]);
"Pro illis Ego sanctifico Me Ipsum, ut etiam illi sint sanctificati in veritate; ut omnes unum sint, sicut Tu Pater in Me, et Ego in Te; Ego in illis et Tu in Me" (*Joh.* xvii. [19,] 21, 23, 26).
(Tum cap. vi. 56; et alibi.)

Ex quibus clare patet, quod Adventus Domini in mundum,

et glorificatio Humani Ipsius, pro fine habuerint conjunctionem hominum cum Deo Patre in Ipso et per Ipsum; ita quod Ipse adeundus sit. Hoc quoque confirmat Dominus per id, quod toties dixerit, quod credendum sit in Ipsum, ut vitam aeternam habeant (videatur supra, n. 553[1]). Quis non videre potest, quod haec et illa a Domino dicta sint de Ipso in Humano Suo; et quod nusquam dixerit, nec dicere potuerit, quod Ipse in hominibus et homines in Ipso essent, et quod credendum sit in Ipsum ut vitam aeternam habeant, nisi Humanum Ipsius esset Divinum. Per "petere Patrem in Nomine Ipsius" non intelligitur immediate adire Deum Patrem, nec petere propter Ipsum, sed adire Dominum, et Patrem per Ipsum, quia Pater in Filio est, ac unum sunt, ut Ipse docet; "in Nomine Ipsius" hoc significat, ut etiam constare potest ex his:

"Qui non credit in Filium, jam judicatus est, quia non credidit in Nomen Unigeniti Filii Dei" (*Joh.* iii. 17, 18);
"Haec scripta sunt, ut credatis quod Jesus sit Christus[2] Filius Dei, et ut credentes vitam habeatis in Nomine Ipsius" (*Joh.* xx. 31);
Jesus dixit, "Qui hunc puerum suscipit in Nomine Meo, Me suscipit; et qui Me suscipit, suscipit Ipsum Qui misit Me" (*Luc.* ix. 48);
"Quicquid petieritis in Nomine Meo, hoc Ego faciam" (*Joh.* xiv. 13, 14).
Praeter in aliis locis, ubi dicitur "in Nomine Domini" (*Matth.* vii. 22; cap. xviii. 5, 20; cap. xix. 29; cap. xxiii. 39; *Marc.* ix. 37; cap. xvi. 17; *Luc.* xiii. 35; cap. xix. 38; cap. xxiv. 47; *Joh.* i. 12; cap. ii. 23; cap. v. 43; cap. xii. 13; cap. xv. 16; cap. xvi. 23, 24, 26, 27; cap. xvii. 6).

Quid "Nomen Dei," et quod "Nomen Patris" sit Dominus quoad Divinum Humanum, videatur supra (n. 81, 165, 584).

619. ***"Empti de terra,"*** significat *quod illi sint qui a Domino potuerunt regenerari et sic redimi in Mundo.*—Per "emptos de terra" significantur redempti in mundo; quod redemptio sit liberatio ab Inferno, et salvatio per conjunctionem cum Domino, videatur n. 281; et quia hoc fit per regenerationem, ideo per "emptos" significantur regenerati et sic redempti a Domino; et quia omnes possunt regenerari et sic redimi si volunt, et pauci volunt, ideo per "emptos de terra" significatur quod illi sint qui a Domino potuerunt regenerari et sic redimi: quales hi sunt, describitur nunc (vers. 4 et 5).

620. [*Vers.* 4.] ***"Hi sunt qui cum mulieribus non sunt inquinati, virgines enim sunt,"*** significat *quod non adulteraverint*

vera Ecclesiae, et conspurcaverint illa falsis fidei, sed quod amaverint vera quia sunt vera.—Quod "mulier" significet Ecclesiam ex affectione veri, et inde in opposito sensu Ecclesiam ex affectione falsi, videatur supra (n. 434, 533), hic Ecclesiam ex affectione veri, quia dicitur "cum mulieribus non inquinati;" "inquinari cum mulieribus" simile significat cum adulterari et scortari; quod "adulterari" et "scortari" significet adulterare et falsificare Verbum, videatur etiam supra (n. 134): "virgines enim sunt," significat quia amaverunt vera quia vera sunt, ita ex affectione spirituali; causa quod hi per "virgines" intelligantur, est quia "virgo" significat Ecclesiam ut Sponsam, quae vult conjungi Domino, et fieri Uxor; et Ecclesia quae vult conjungi Domino, illa amat vera quia vera sunt; nam per vera, dum vivitur secundum illa, fit conjunctio. Inde est, quod Israel, Sion et Hierosolyma, in Verbo dicantur "Virgines" et "Filiae;" per "Israelem" enim, "Sionem" et "Hierosolymam," significatur Ecclesia. Quod omnes illi qui ab Ecclesia Domini tales sunt, sive sint virgines aut juvenes, uxores aut mariti, pueri aut senes, puellae aut vetulae, per "virgines" intelligantur, constare potest ex Verbo, ubi "virgines" nominantur; ut

"Virgo Israel" (*Jerem.* xviii. 13; cap. xxxi. 4, 21; *Amos* v. 2; *Joel* i. 8);
"Virgo Filia Jehudae" (*Thren.* i. 15);
"Virgo Filia Sionis" (2[1] *Reg.* xix. 21; *Esaj.* xxxvii. 22; *Thren.* i. 4; cap. ii. 13);
"Virgines Hierosolymae" (*Thren.* ii. 10);
"Virgo populi Mei" (*Jerem.* xiv. 17).

Quare Dominus assimilavit Ecclesiam

"Decem Virginibus" (*Matth.* xxv. 1, seq.);

et dicitur apud *Jeremiam*,

"Aedificabo te, ut aedificata sis Virgo Israel; denuo exibis in chorum ludentium" (xxxi[2] 4, 13);

et apud Davidem,

"Viderunt gressus Tuos, Deus, gressus Dei mei, Regis mei in Sanctuario; in medio Virginum tympanizantium" (*Psalm.* lxviii. 25, 26 [*B. A.* 24, 25]);

et alibi,

"Filiae Regum inter pretiosas tuas[3] consistit Regina ad dextram tuam in auro optimo Ophiris: audi Filia et vide; delectabitur Rex pul-

chritudine tua: etiam Filia Tyri afferet munus, facies tuas deprecabuntur divites populi: tota pretiosa Filia Regis intus; de implexis auri vestis ejus, in acupictis adducetur Regi; Virgines post illam, amicae ejus, venient in palatium Regis" (*Psalm.* xlv. 10–16 [*B. A.* 9–15]);

ibi per "Regem" intelligitur Dominus, per "Reginam" Ecclesia ut Uxor, per "filias" et "virgines" affectiones boni et veri. Similes affectiones per "virgines" significantur in Verbo alibi, ubi "juvenes" simul nominantur, quia "juvenes" significant vera, ac "virgines" affectiones illorum; ut in sequentibus locis:

"Ecce dies venturi, quibus immittam famem in terra, non famem ad panem, nec sitim ad aquas, sed ad audiendum verba Jehovae; in die illo deficient Virgines pulchrae, et Juvenes siti" (*Amos* viii. 11, 13);

"Erubesce Zidon; dixit Mare, Non parturivi, nec peperi, et non educavi Juvenes, adolescere feci Virgines" (*Esaj.* xxiii. 4);

"Torcular calcavit Dominus Virgini Filiae Jehudae[1]: videte dolorem meum; Virgines et Juvenes iverunt in captivitatem" (*Thren.* i. 4, 15, 18);

"Quantum bonum Ipsius, et quanta pulchritudo Ipsius; frumentum Juvenes, et mustum adolescere fecit Virgines" (*Sach.* ix. 17);

"Implebuntur plateae urbis Pueris et Puellis ludentibus in plateis ejus[2]" (*Sach.* viii. 5);

"Sedent in terra[, tacent Seniores Filiae Sionis, descendere fecerunt in terram caput suum] Virgines Hierosolymae; cui assimilabo te, Virgo Filia Sionis; Virgines meae et Juvenes jacuerunt in plateis" (*Thren.* ii. 10, 13, 21).

(Praeter alibi, ut *Jerem.* li. 20–23; *Thren.* v. 10–12; *Ezech.* ix. 4, 6; *Psalm.* lxxviii. 62–64; *Deutr.* xxxii. 25.)

621. ***"Hi sunt qui sequuntur Agnum quocunque vadit,"*** significat *quod conjuncti sint Domino per amorem et fidem in Ipsum, quia vixerunt secundum praecepta Ipsius.*—Quod haec significentur, patet ab his Domini verbis:

"Qui facit praecepta Mea ille amat Me, et amabo illum, et ad illum veniam, et apud illum mansionem faciam" (*Joh.* xiv. 20–23);

et alibi:

Pastor ovium, "quando proprias oves eduxerit, coram illis incedit, et oves Ipsum sequuntur, quia sciunt vocem Ipsius: oves Meae vocem Meam audiunt, et Ego cognosco eas, et sequuntur Me" (*Joh.* x. 4, 5, 27);

622. ***"Hi empti sunt de hominibus,"*** significat *quod sint qui a Domino potuerunt regenerari, et sic redimi in mundo,* ut supra (n. 619), ubi similia.

623. ***"Primitiae Deo et Agno,"*** significat *initiamentum Caeli Christiani agnoscentis Deum unum in quo Trinitas,*

et Dominum esse Illum.—Per "primitias" intelligitur quod primum nascitur, tum quod primum colligitur, ita initiamentum, hic Novi Caeli ex Christianis; per "Deum et Agnum" intelligitur hic, ut supra, Dominus quoad Ipsum Divinum a Quo, et quoad Divinum Humanum, tum quoad Divinum Procedens, ita Deus unus in Quo Trinitas. Hic dicetur aliquid de Primitiis. In Ecclesia Israelitica mandatum est, ut

Primitiae frugum, omnis frumenti, olei et musti, fructuum arboris tum velleris, darentur Jehovae ut sanctae, et a Jehovah datae Aharoni, et post eum Sacerdoti Magno (*Exod.* xxii. 28[1] [*B. A.* 29]; cap. xxiii. 19[2]; *Num.* xiii. 20; cap. xv. 17–21[3]; cap. xviii. 8–20; *Deutr.* xviii. 4[4]; cap. xxvi. 1, seq.);

tum, quod

Celebrarent Festum Primitiarum messis et panis (*Exod.* xxiii. 14–16, 19, 26; *Levit.* xxiii. 9–15, 20–25; *Num.* xxviii. 26 ad fin.).

Causa erat, quia "primitiae" significabant id quod primum nascitur, et postea succrescit, sicut infans in hominem, et surculus in arborem; et inde significabant omne sequens usque dum fit completum, nam omne sequens in Primo est, sicut homo in infante, et arbor in surculo; et quia hoc Primum existit ante successiones, similiter in Caelo et in Ecclesia, ideo "primitiae" sanctae fuerunt Domino, et "festum primitiarum" celebratum est. Similia per "primitias" significantur

Jerem. xxiv. 1, 2; *Ezech.* xx. 40; *Mich.* vii[5] 1; *Deutr.* xxxiii. 15, 21.

624. [*Vers.* 5.] ***"Et in ore illorum non est inventus dolus,"*** significat *quod non ex astu et proposito loquantur et persuadeant falsum et malum.*—Per "os" significatur loquela, praedicatio et doctrina (n. 452[6]); et per "dolum" significatur persuasio mali per falsum, proprie ex astu et proposito; qui enim persuadet aliquid ex astu seu dolo, ille etiam persuadet ex proposito; nam astus seu dolus proponit sibi, recondit et facit, cum datur copia. Per "mendacium" in Verbo significatur falsum et falsiloquium; per "dolum" significatur utrumque ex proposito; hoc et illud in sequentibus locis:

Jesus dixit de Nathanaele, "Ecce vere Israelita, in quo Dolus non est" (*Joh.* i. 47[7]);

"Reliquiae Israelis non loquentur Mendacium, neque invenietur in ore illorum Lingua doli" (*Zeph.* iii. 13);
"Non violentiam fecit, nec Dolus in ore Ipsius" (*Esaj.* liii. 9);
"Divites impleti sunt violentia, et habitatores loquuntur Mendacium, et quoad linguam Dolus in ore illorum" (*Mich.* vi. 12);
"Perdes loquentes Mendacium, virum sanguinum et Doli abominabitur Jehovah" (*Psalm.* v. 7 [*B. A.* 6]);
"Jehovah libera animam meam a labio Mendacii, a lingua Doli" (*Psalm.* cxx. 2, 3);
"Docuerunt linguam suam loqui Mendacium, habitare tuum in medio Doli; ob Dolum renuerunt cognoscere Me" (*Jerem.* ix. 5, [6]);
"Circumdederunt Me Mendacio Ephraim, et Dolo domus Israelis" (*Hosch.* xii. 1 [*B. A.* xi. 12]);
"Si Propositum habuerit quis occidendi socium Dolo, a cum Altari Meo abstrahes eum, et morietur" (*Exod.* xxi. 14);
"Maledictus faciens opus Jehovae Dolo" (*Jerem.* xlviii. 10).
(Praeter alibi, ut *Jerem.* v. 26, 27; cap. viii. 5; cap. xiv. 14; cap. xxiii. 26; *Hosch.* vii. 16; *Zeph.* i. 9; *Psalm.* xvii. 1; *Psalm.* xxiv. 4; *Psalm.* xxxv. 20, 21; *Psalm.* xxxvi. 4 [*B. A.* 3]; *Psalm.* l. 19; *Psalm.* lii. 4, 6 [*B. A.* 2, 4]; *Psalm.* lxxii. 14; *Psalm.* cix. 2; *Psalm.* cxix. 118; *Hiob* xiii. 7; cap. xxvii. 4.)

Dolosi in Verbo significantur per "serpentes" venenatos, ut per "crocodilos" et "viperas," ac dolus significatur per "venenum" illorum.

625. ***"Immaculati enim sunt coram Throno Dei,"*** significat *quia sunt in veris ex bono a Domino.*—Per "immaculatos" significantur qui non in falsis sunt, proinde qui in veris; "maculae" enim significant falsa, proprie falsa ex malo; per "Thronum Dei" significatur Dominus et Caelum (n. 14, 233); et quia omnes qui in bono sunt a Domino, apparent sicut in veris sint, ideo per quod "immaculati sint coram Throno Dei" significatur quod in veris sint ex bono a Domino. Omnes enim qui ducuntur a Domino, tenentur in bono ab Ipso, et ex bono illo non procedit nisi verum; et si falsum, est falsum apparens, et hoc spectatur a Domino simile vero, solum per modificationem lucis Caeli in alio colore; bonum enim, quod intus in illo est, id ita qualificat: datur enim falsum ex malo, et quoque falsum ex bono; utrumque potest apparere in externa forma simile, sed usque prorsus dissimilia sunt, quia id quod intus est, facit essentiam, et producit quale ejus. Quoniam per "maculas" significantur falsa, ideo

Prohibitum fuit, ne aliquis ex semine Aharonis, in quo esset Macula, accederet ad Altare, ac intraret intra Velum (*Levit.* xxi. 17–23);

per quod significabatur, quod immaculati essent: et quoque

Prohibitum fuit, ne aliquod sacrificium ex bobus, vitulis, ovibus, capris, agnis, in quibus esset Macula, fieret (*Levit.* xxii. 19–25);

maculae etiam ibi recensentur.

626. [*Vers.* 6.] ***"Et vidi alium Angelum volantem in medio Caeli, habentem Evangelium aeternum evangelizare habitantibus super terra,"*** significat *annuntiationem Adventus Domini, et Novae Ecclesiae descensurae e Caelo ab Ipso.*—Per "Angelum" in supremo Sensu intelligitur Dominus, et inde quoque Caelum (n. 5, 344, 465); per "alium Angelum" significatur nunc novum a Domino; per "volare in medio Caeli" significatur despicere, perspicere et prospicere (n. 415), hic novum a Domino e Caelo in Ecclesia; per "Evangelium aeternum" significatur annuntiatio Adventus Domini et Regni Ipsius (n. 478, 553); per "habitantes super terra" significantur homines Ecclesiae, ad quos fiet annuntiatio: quod etiam sit annuntiare quod Nova Ecclesia nunc sit descensura e Caelo ab Ipso, est quia Adventus Domini involvit duo, Ultimum Judicium et post illud Novam Ecclesiam. De Ultimo Judicio agitur, cap. xix., xx.; et de Nova Ecclesia, quae est Nova Hierosolyma, cap. xxi., xxii. Quod per "Evangelium" et "evangelizare" significetur annuntiatio de Adventu Domini et Regni Ipsius, constat manifeste ex locis n. 478 adductis, quae ibi videantur.

627. ***"Et omni genti et tribui et linguae et populo,"*** significat *cunctis qui ex religione in bonis sunt, et ex doctrina in veris.*—Per "gentem" significantur qui in bonis sunt, et abstracte bona (n. 483); per "tribum" significatur Ecclesia quoad religionem (n. 349); per "linguam" significatur doctrina (n. 282); et per "populum" significantur qui in veris sunt, et abstracte vera (n. 483); quare per "evangelizare omni genti et tribui et linguae et populo," significatur annuntiare cunctis qui in bonis ex religione, et ex doctrina in veris sunt; hi enim Evangelium recipiunt et non alii: haec significantur per illa verba in Sensu spirituali.

628. [*Vers.* 7.] ***"Dicentem voce magna, Timete Deum,"*** significat *admonitionem ut non faciant mala, quia hoc contra Dominum est.*—Per "vocem magnam" significatur admonitio; et per "timere Deum" significatur non facere mala, quia hoc contra Dominum est; quod "timere Deum" sit amare Ipsum, timendo facere malum quia hoc contra Ipsum est, et quod omnis amor illum timorem in se habeat, videatur

supra (n. 527). Haec dicuntur nunc ad illos qui e Nova Ecclesia in terris erunt, quia primum reformationis est vivere secundum praecepta Decalogi, ubi recensentur mala quae non facienda sunt; qui enim facit illa, ille non timet Deum; qui autem non facit illa, fugiendo illa quia sunt contra Dominum, ille timet et quoque amat Dominum, ut Ipse docet apud *Johannem* (cap. xiv. 20–24).

629. ***"Et date Ipsi gloriam, quia venit hora judicii Ipsius,"*** significat *agnitionem et confessionem, quod omne Verum Verbi, ex quo Ecclesia est Ecclesia, sit a Domino, secundum quod omnis homo judicabitur.*—Quod "dare Ipsi gloriam" significet agnoscere et confiteri quod omne verum sit a Domino, videatur supra (n. 249); et quia omne verum, ex quo Ecclesia est Ecclesia, est ex Verbo, ideo Verum Verbi intelligitur; "quia venit hora judicii Ipsius," significat quia omnis homo judicabitur secundum Verum Verbi; hoc significatur, quia per "dare gloriam Ipsi" significatur agnoscere et confiteri quod omne Verum Verbi sit a Domino, et nunc dicitur, "Quia venit hora judicii Ipsius," et "*quia*" involvit hoc ut causam. Quod Verum Verbi judicaturum sit unumquemvis, videatur supra (n. 233, 273); et quod Ecclesia sit ex Verbo, et quod talis sit, qualis ei est intellectus Verbi, in *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra* (n. 76–79). Ex his patet, quod Sensus spiritualis illorum verborum talis sit. Quod talis sit, est quia Angeli Caeli per "gloriam" non aliud percipiunt, quam Divinum Verum; et quia omne Divinum Verum est a Domino, per "dare gloriam Ipsi" percipiunt agnoscere et confiteri quod omne Verum sit ab Ipso; omnis enim gloria in Caelis nec aliunde est, et quantum Societas Caeli in Divino Vero est, tantum omnia ibi splendent, et tantum Angeli in splendore gloriae sunt. Quod per "gloriam" intelligatur Divinum Verum, constare potest ex his locis:

"Vox clamantis in deserto, parate viam Jehovae; revelabitur Gloria Jehovae, et videbunt omnis caro" (*Esaj.* xl. 3, 5);

"Illuminare, quia venit Lux Tua, et Gloria Jehovae super Te exorta est; super Te exorietur Jehovah, et Gloria Ipsius super Te videbitur" (*Esaj.* lx. 1 ad fin.);

"Dabo Te in foedus populo, in Lucem Gentium, et Gloriam Meam non alteri dabo" (*Esaj.* xlii. 6, 8);

"Propter Me, propter Me faciam, et Gloriam Meam non alteri dabo" (*Esaj.* xlviii. 11[1]);

"Timebunt ab ortu solis Gloriam Ipsius; veniet Zioni Redemptor" (*Esaj.* lix. 19, 20);

"Erumpet sicut aurora Lux Tua, Gloria Jehovae colliget Te" (*Esaj.* lviii. 8);
"Veniet ad congregandum omnes gentes et linguas, ut videant Gloriam Meam" (*Esaj.* lxvi. 18);
"Dixit Jehovah, vivus Ego, et implebitur Gloria Jehovae universa terra" (*Num.* xiv. 21[1]);
"Plenitudo omnis terrae Gloria Ipsius" (*Esaj.* vi. 3[2]);
"In principio erat Verbum, et Deus erat Verbum; in Ipso Vita erat, et Vita erat Lux hominum; erat Lux vera: et Verbum Caro factum est, et vidimus Gloriam Ipsius, Gloriam ut Unigeniti a Patre" (*Joh.* i. 1, 4, 9 [, 14]);
"Haec dixit Esajas, quando vidit Gloriam Ipsius" (*Joh.* xii. 41);
"Et videbunt Filium Hominis venientem in nubibus Caeli cum Gloria" (*Matth.* xxiv. 3, 30);
"Caeli narrabunt Gloriam Dei" (*Psalm.* xix. 2 [*B. A.* 1]);
"Et timeant Gentes Nomen Jehovae, et Reges terrae Gloriam Tuam; quod aedificaverit Sionem, et apparuerit in Gloria Sua" (*Psalm.* cii. 16, 17 [*B. A.* 15, 16]);
"Gloria Dei illustrabit" Sanctam Hierosolymam, "et Lucerna ejus Agnus; et Gentes quae salvantur in Luce Ipsius ambulabunt" (*Apoc.* xxi. 23, 24[3]);
"Filius Hominis venturus est in Gloria Sua; sessurus super throno Gloriae Suae" (*Matth.* xxv. 31[4]; *Marc.* viii. 38);
Quod Gloria Jehovae impleverit et obtexerit Tabernaculum (*Exod.* xl. 34, 35; *Levit.* ix. 23, 24; *Num.* xiv. 10–12; cap. xvi. 19; cap. xvii. 7 [*B. A.* xvi. 42]);
Quod impleverit Domum Jehovae (1 *Reg.* viii. 10, 11).
(Praeter alibi, ut *Esaj.* xxiv. 23; *Ezech.* i. 28; cap. viii. 4; cap. ix. 3; cap. x. 4, 18, 19; cap. xi[5] 22, 23; *Luc.* ii. 32; cap. ix. 26; *Joh.* ii. 11[6]; cap. vii. 18; cap. xvii. 24.)

630. ***"Et adorate Ipsum Qui fecit Caelum et Terram et Mare et Fontes aquarum,"*** significat *quod Dominus Solus colendus sit, quia Ipse Solus Creator, Salvator et Redemptor est, et ab Ipso Solo Caelum angelicum et Ecclesia, et omnia illorum sunt.*—Quod per "adorare" significetur agnoscere pro sancto, videatur supra (n. 579, 580, 588, 603); quare per "adorare" cum de Domino, significatur agnoscere pro Deo Caeli et Terrae, et colere; per "facere caelum et terram et mare et fontes aquarum" in Sensu naturali intelligitur creare illa, at in Sensu spirituali significatur facere Caelum angelicum et Ecclesiam, et omnia illorum; per "Caelum" enim in Sensu spirituali significatur Caelum angelicum, per "terram et mare" in illo Sensu significatur Ecclesia interna et externa (n. 403, 404, 420, 470), et per "fontes aquarum" significantur omnia vera Verbi inservientia Ecclesiae pro doctrina et vita (n. 409). Quod Jehovah Creator sit Dominus ab aeterno, et quod Dominus Salvator et Redemptor sit Dominus natus in tempore, ita quoad Divinum Humanum Suum, constare potest ex *Doctrina Novae*

Hierosolymae de Domino a principio ad finem. Quis non intelligere potest quod unus Deus Creator universi sit, et non tres Creatores; tum quod Creatio pro fine habuerit Caelum et Ecclesiam ex humano genere, de qua re videatur *Sapientia Angelica de Divina Providentia* (n. 27–45); inde est, quod per "facere Caelum et Terram in Sensu spirituali significetur facere Caelum angelicum et Ecclesiam. Quod haec dicta sint, est propter eandem causam de qua supra (n. 613), ubi explicatur quid significatur per quod "haberent Nomen Patris scriptum super frontibus;" et quia illud dictum est, ideo hic dicitur, "adorate Ipsum Qui fecit Caelum, Terram, Mare et Fontes aquarum."

631. [*Vers.* 8.] "***Et alius Angelus secutus est, dicens, Cecidit, cecidit Babylon, urbs illa magna,***" significat *quod nunc Religiosum Catholico Romanum quoad sua dogmata et doctrinalia dispersum sit.*—Per "alium Angelum" significatur nunc novum a Domino, ut supra (n. 626); per "Babylonem urbem magnam," significatur Religiosum Catholico Romanum quoad ejus dogmata et doctrinalia; per "cadere" significatur dispergi, nam "cadere" dicitur de urbe, at "dispergi" de religioso et ejus doctrina quae per "Babylonem urbem" significatur. Quod per "urbem" significetur doctrina, videatur supra (n. 194). Quod de "Babylone" haec nunc dicantur, est quia postquam Novum Caelum Christianum a Domino factum est, simul novum factum est cum illis qui e Religioso Romano Catholico fuerunt. Causa est quia Caelum Christianum, quod ex Reformatis collectum est, meditullium facit, ac Pontificii circum illud sunt; quare cum meditullium est novum, simul tunc in peripheriis fit novum; Divina enim Lux, quae est Divinum Verum, e medio ut e centro se circumcirca in peripherias propagat, ac illa quae ibi sunt, etiam in ordinem redigit; propter hanc causam haec pauca nunc de Babylone memorantur, in specie autem de illa agitur in cap. xvii. et xviii. Quod Christiani Reformati constituant meditullium, ac quod Pontificii circum illud faciant magnam peripheriam, et quod Lux spiritualis, quae est Divinum Verum procedens a Domino, se ut a suo centro propaget circum in omnes peripherias usque ad ultimam, videatur in *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra* (n. 104–113); et in opusculo de *Ultimo Judicio* (n. 48). Ex his videri potest, quod haec de Baby-

lone sequantur in ordine, postquam actum est de Novo Caelo Christiano et de Evangelizatione; hoc etiam significatur per "*secutus.*"

632. ***"Quia ex vino irae scortationis suae potavit omnes gentes,"*** significat *quia per prophanationes Verbi, et per adulterationes boni et veri Ecclesiae, seduxit omnes quos dominio suo subjicere potuit.*—Per "Babylonem" significatur Religiosum Catholico Romanum, ut supra; "vinum" significat verum ex bono, et in opposito sensu falsum ex malo (n. 316); et "scortatio" significat falsificationem veri, et "ira scortationis" significat adulterationem et prophanationem (n. 134); "potare omnes gentes" significat seducere omnes quos dominio suo subjicere potuerunt; per "potare" ex illo vino significatur seducere, et per "gentes" significantur qui sub imperio illorum sunt.

633. [*Vers.* 9.] ***"Et tertius Angelus secutus est illos, dicens voce magna,"*** significat *adhuc a Domino de illis qui in Fide separata a charitate.*—Per "tertium Angelum secutum illos" significatur adhuc a Domino quod sequitur in ordine, nam per "Angelum" in supremo Sensu intelligitur Dominus (n. 626); causa est, quia Angelus dum loquitur Verbum, ut hic, non loquitur a se sed a Domino; per "dicere voce magna" significatur id quod sequitur, quod est de damnatione illorum qui se vita et doctrina confirmant in Fide separata a charitate. A versu 1 ad 5 hujus capitis actum est de Novo Caelo Christiano; et vers. 6, 7, de praedicatione Evangelii, hoc est, Adventus Domini ad instaurandum Novam Ecclesiam; et quia illi qui in Fide separata a charitate obstant, sequitur nunc comminatio et denuntiatio damnationis ad illos qui adhuc in illa fide perseverant.

634. ***"Si quis Bestiam adoraverit et imaginem ejus, et acceperit characterem super fronte et super manu sua,"*** significat *qui agnoscit et recipit doctrinam de justificatione et salvatione per solam Fidem, confirmat illam, et vivit secundum illam.*—Per "adorare Bestiam" significatur agnoscere fidem illam (n. 580); per "adorare imaginem ejus" significatur agnoscere et recipere doctrinam illam (n. 603); per "accipere characterem super fronte et super manu" significatur recipere illam amore et fide, et confirmare se in illa (n. 605, 606); et quia illi qui se confirmant in illa amore et fide, etiam vivunt secundum illam, etiam hoc intelligitur. Sunt

tres gradus receptionis illius doctrinae, qui per illa verba describuntur; *primus* gradus est agnoscere doctrinam illam, *secundus* gradus est confirmare illam apud se, et *tertius* gradus est vivere secundum illam; agnoscere illam fit cogitatione, confirmare illam apud se fit intellectu, et vivere secundum illam fit voluntate. Sunt qui in primo gradu sunt, et tamen non in secundo et tertio; et sunt qui in primo et secundo, et tamen non in tertio; at qui in tertio sunt, qui gradus est vivere secundum illam, illi sunt de quibus sequentia (in vers. 10, 11[1]) dicuntur. Vivere secundum illam est nihili facere malum, cogitando quod malum non damnet, quia non Opera Legis salvant, sed sola Fides; tum nihili facere bonum, cogitando secum, quod nemo possit bonum facere a se, nisi sit meritorium; ita qui solum evitant mala propter leges civiles et morales, et non propter leges Divinas, illi sunt qui bona faciunt solum propter se et mundum, proinde ex amore sui, et non propter Dominum, proinde non ex amore proximi. Causa quod nunc sequentia (vers. 10, 11[2]) de illis dicta sint, est quia omne quod intrat solum in cogitationem et in intellectum non damnat, sed quod intrat in voluntatem hoc damnat, hoc enim intrat vitam et permanet; nam nihil potest intrare voluntatem nisi etiam sit amoris, et amor est vita hominis. Hi etiam sunt qui non explorant se, cognoscunt sua peccata, et paenitentiam agunt, et propterea damnantur; dicunt enim corde, "Quid opus exploratione, cognitione et agnitione peccatorum et paenitentia, dum Fides sola involvit omnia illa." Vidi plures tales in mundo spirituali, qui evitarunt mala, et fecerunt bona solum ex lege civili et morali, et non simul spirituali, et conjecti sunt in Infernum.

635. [*Vers.* 10.] ***"Et ille bibet ex vino irae Dei mixto mero in poculo excandescentiae Ipsius,"*** significat *quod illi falsificent bona et vera Verbi, ac imbuant vitam ex illis falsificatis.*— Haec significantur per illa verba, quia per "vinum irae Dei mixtum mero" significatur verum Verbi falsificatum; et per "poculum excandescentiae Ipsius" significatur verum per quod bonum, similiter; et per "bibere" significatur appropiare illa, seu imbuere vitam ex illis. Quod per "vinum" significetur Verum Verbi, videatur (n. 316); per "vinum irae Dei," Verum Verbi adulteratum et falsificatum

(n. 632); per "mixtum mero" significatur plane falsificatum; simile etiam significatur per "poculum" quod per "vinum," quia poculum est continens. Quod "bibere" significet imbuere vitam ex illis, est quia haec dicta sunt ad illos qui vivunt secundum doctrinam justificationis per solam Fidem (videatur mox supra, n. 634). Per "miscere vinum" et "mixtum" significatur falsificatio veri etiam apud Davidem:

> "Calix in manu Jehovae, et vino miscuit, implevit mixto, et effudit, et bibent omnes impii terrae" (*Psalm*. lxxv. 9 [*B. A.* 8]).

In Verbo multis in locis dicitur "ira" et simul "excandescentia;" et ibi "ira" praedicatur de malo, et "excandescentia" de falso, quia illi qui in malo sunt irascuntur, et illi qui in falso excandescunt; ac utraque in Verbo tribuitur Jehovae, hoc est Domino, sed intelligitur quod sit hominis contra Dominum (videatur supra, n. 525[1]). Quod in Verbo "ira" et "excandescentia" simul dicantur, patet ex his ibi:

> Jehovah venit in Excandescentia et Ira: "commovebitur terra e loco suo in die Excandescentiae irae Ipsius" (*Esaj*. xiii. 5, 9, 13);
> "Aschur, virga Irae Meae, contra populum Excandescentiae Meae mandabo illum" (*Esaj*. x. 5, 6[2]);
> "Pugnabo contra vos in Ira et in Excandescentia" (*Jerem*. xxi. 5[3]);
> "Ira Jehovae contra omnes gentes, et Excandescentia contra omnem exercitum eorum" (*Esaj*. xxxiv. 2);
> "Jehovah retribuet in Excandescentia et Ira Sua" (*Esaj*. lxvi. 15);
> "Conculcavi populos in Ira Mea, et inebriavi illos in Excandescentia Mea" (*Esaj*. lxiii. 6);
> "Ira et Excandescentia Mea effusa est super locum hunc" (*Jerem*. vii. 20).
> (Praeter alibi, ut *Jerem*. xxxiii. 5; *Ezech*. v. 13; *Deutr*. xxix. 27.)
> Et "Excandescentia irae" (*Esaj*. xiii. 13; *Psalm*. lxxviii. 49, 50; *Deutr*. vi[4] 14, 15).

Et apud *Esajam*:

> "Tantummodo in Jehovah justitia et robur, et pudefient omnes qui Excanduerunt contra Ipsum" (xlv. 24).

636. ***"Et cruciabitur igne et sulphure coram sanctis Angelis et Agno,"*** [*Vers*. 11.] ***"et fumus cruciatus eorum ascendet in saecula saeculorum,"*** significat *amorem sui et mundi et cupiditates inde, et ex his fastum propriae intelligentiae; ac cruciatum in Inferno ex illis.*—Per "ignem" significatur amor sui et mundi (n. 494); per "sulphur" significantur cupiditates ex binis illis amoribus (n. 452); et quia omnis

cruciatus in Inferno est ex illis tribus, ideo dicitur, "Cruciabitur igne et sulphure, et fumus cruciatus illorum ascendet in saecula saeculorum." Dicitur "coram Angelis et Agno," quia amores illi sunt contra Divina Vera et contra Dominum Qui est Verbum; per "Angelos" enim significantur Divina Vera, quia sunt recipientes (n. 170); et per "Agnum" significatur Dominus quoad Divinum Humanum et simul quoad Verbum (n. 595): quod cruciatus in Inferno sint ex supradictis amoribus, et quod in illis sint qui in Fide separata a Charitate, videatur supra (n. 421, 502, 591[1]).

637. ***"Et non habebunt requiem diu et noctu adorantes Bestiam et imaginem ejus, et si quis acceperit characterem nominis ejus,"*** significat *statum perpetuum in injucundis apud illos qui agnoscunt illam fidem et recipiunt doctrinam ejus, confirmant illam, et vivunt secundum illam.*—Per "non habere requiem diu et noctu" significatur status illorum perpetuus in injucundis post mortem, quia mox prius dicitur de cruciatu illorum: per "diu et noctu" significatur omni tempore, et in spirituali Sensu in omni statu, ita perpetuo, nam "dies" et "nox" in eo Sensu significant status vitae (n. 101, 476). Quod per "adorare Bestiam et imaginem ejus, et accipere characterem nominis ejus" significetur agnoscere illam fidem, recipere doctrinam ejus, confirmare illam apud se, et vivere secundum illam, videatur supra (n. 634), ubi similia dicuntur.

638. [*Vers.* 12.] ***"Hic[2] patientia sanctorum est, hic custodientes mandata Dei et fidem Jesu,"*** significat *quod homo Ecclesiae Domini per tentationes ab illis exploretur qualis est quoad vitam secundum praecepta Verbi et quoad fidem in Dominum.*—Quod haec significentur per illa verba, videatur supra (n. 593); per "custodire mandata" significatur vivere secundum praecepta, quae in summario continentur in Decalogo, et per "fidem Jesu" significatur fides in Ipsum, nam illi fidem habent a Domino, quae fides est fides Jesu.

639. [*Vers.* 13.] ***"Et audivi vocem e Caelo dicentem mihi, Scribe, Beati mortui in Domino morientes a nunc,"*** significat *praedictionem a Domino de statu illorum post mortem qui e Nova Ecclesia Ipsius erunt, quae est, quod illis qui tentationes patiuntur propter fidem in Dominum et vitam secundum praecepta Ipsius, vita et felicitas aeterna sit.*—Per "audire vocem e Caelo dicentem" significatur praedictio a Domino;

quod sit de statu illorum post mortem qui e Nova Ecclesia Ipsius erunt, est quia de illo statu in hoc versu agitur; per "morientes a nunc" significatur status eorum post mortem; "scribe," significat ut sit in recordationem posteritati (n. 39, 63); per "beatos" significantur illi quibus vita et felicitas aeterna est, quoniam hi beati sunt; per "mortuos" significantur qui afflixerunt animam suam, crucifixerunt carnem suam, et tentationes passi sunt; quod hi intelligantur hic per "mortuos" videbitur infra; quod illis vita et felicitas aeterna sit, qui tentationes passi sunt propter fidem in Dominum et propter vitam secundum praecepta Ipsius, patet a mox antecedentibus, ubi dicitur, "Hic[1] patientia sanctorum, hic custodientes mandata Dei et fidem Jesu," per quae significatur quod homo Novae Ecclesiae per tentationes exploretur qualis est quoad vitam secundum praecepta, et quoad fidem in Dominum (videatur mox supra n. 638); et ex sequentibus, et "requiescent ex laboribus suis," per quae significatur quod pacem habituri sint in Domino, qui tentati sunt (de quibus mox infra n. 640[2]); per "tentationes" hic intelliguntur tentationes spirituales, quae existunt apud illos qui fidem in Dominum habent et vivunt secundum praecepta Ipsius, dum malos spiritus apud se, qui unum agunt cum concupiscentiis eorum, abigunt. Tentationes illae significantur per "crucem" in his locis:

> "**Quisquis non suscipit crucem suam, et sequitur post Me, non est Me dignus**" (*Matth.* x. 38);
>
> "**Jesus dixit, Si quis vult post Me venire, abneget se ipsum, tollat crucem suam, et sequatur Me**" (*Matth.* xvi. 24; *Luc.* ix. 23–25; cap. xiv. 26, 27);

tum per "crucifixionem carnis" apud Paulum:

> "**Qui Christi sunt, carnem crucifigunt cum passionibus et concupiscentiis**" (*Gal.* v. 24).

Quod per "mortuos" significentur qui afflixerunt animam suam, crucifixerunt carnem suam, et tentationes passi sunt, est quia per illa mortificaverunt vitam priorem, et inde sicut mortui facti sunt coram mundo; nam dixit Dominus,

> "**Nisi granum tritici in terram cadens Moriatur, id solum manet; si vero Moriatur, multum fructum fert**" (*Joh.* xii. 24).

Nec alii per "mortuos" intelliguntur apud *Johannem:*

Jesus dixit, "Sicut Pater suscitat Mortuos et vivificat, ita Filius quos vult vivificat" (v. 21);
Apud eundem, Jesus dixit quod "Veniet hora, quando Mortui audient vocem Filii Dei, et vivent" (v. 25);

et quoque per

Resurrectionem Mortuorum (*Luc.* xiv[1] 14; *Apoc.* xx[2] 5, 12, 13; et alibi); (videatur supra, n. 106;)

et apud Davidem:

"Pretiosa in oculis Jehovae Mors Sanctorum Ipsius" (*Psalm.* cxvi. 15).

Jesus etiam dixit,

"Quisquis perdiderit animam suam propter Me, inveniet eam" (*Matth.* x. 39; cap. xvi. 25; *Luc.* ix. 24, 25; cap. xvii. 33; *Joh.* xii. 25).

640. ***"Imo dicit Spiritus, ut requiescant ex laboribus suis,"*** significat *quod Divinum Verum Verbi doceat, quod qui affligunt animam et crucifigunt carnem propterea, habituri sint pacem in Domino.*—"Imo dicit Spiritus," significat quod Divinum Verbi doceat (n. 87, 104): "ut requiescant" significatur quod pacem habituri sint in Domino; per *pacem* intelligitur requies animae ex non infestatione a malis et falsis, ita ab Inferno, ut prius; per "labores" intelliguntur labores animae, quae sunt affligere et crucifigere carnem suam et tentari; inde per "requiescent ex laboribus suis," significatur quod qui affligunt animam et crucifigunt carnem in mundo propter Dominum et vitam aeternam, pacem habituri sint in Domino; dicit enim Dominus,

"In Me pacem habeatis; in Mundo afflictionem habetis" (*Joh.* xvi. 33);
"Pacem relinquo vobis, Pacem Meam do vobis, non sicut mundus dat Ego do vobis" (*Joh.* xiv. 27).

Talis afflictio per "laborem" intelligitur in his locis:

"Per Laborem animae Suae videbit, et saturabitur, et justificabit multos" (*Esaj.* liii. 11);
"Jehovah vidit afflictionem nostram, et Laborem nostrum, et oppressionem nostram" (*Deutr.* xxvi. 7);
"Non Laborabunt in vanum, et non generabunt in terrorem" (*Esaj.* lxv. 23);
"Novi Laborem tuum et patientiam tuam; sed portasti, patientiam habes, et propter Nomen Meum Laborasti" (*Apoc.* ii. 2, 3).

641. ***"Opera enim illorum sequuntur cum illis,"*** significat *sicut amaverunt et crediderunt, et inde fecerunt et locuti sunt.*—Per "opera quae sequuntur cum illis" significantur omnia quae manent apud hominem post mortem. Notum est, quod externa quae apparent coram hominibus, trahant suam essentiam, animam et vitam ab internis, quae non apparent coram hominibus, at quae apparent coram Domino et coram angelis; haec et illa, seu externa et interna, simul sumpta, sunt opera; opera bona, si interna sunt in amore et fide, et externa faciunt et loquuntur ex illis; at opera mala, si interna non sunt in amore et fide, et externa faciunt et loquuntur ex illis. Si externa faciunt et loquuntur sicut ex amore et fide, sunt illa opera vel hypocritica vel meritoria. Possunt decem facere similia opera in externis, sed usque dissimilia sunt, quia interna ex quibus externa procedunt, dissimilia sunt. Quis non videt quod sit internum et externum, et quod illa duo unum faciant; nam quis non videt quod intellectus et voluntas sint internum hominis, ac loquela et actio sint externum ejus; quis enim loqui et facere potest absque intellectu et voluntate: et quia quisque hoc videt, etiam videre potest, quod opera sint externum et internum simul; et quia externum trahit suam essentiam, animam et vitam ab interno suo, ut supra dictum est, sequitur quod externum tale sit quale est internum ejus, consequenter quod "opera quae sequuntur cum illis" sint sicut amaverunt et crediderunt, et inde fecerunt et locuti sunt. Quod bona opera sint charitas et fides, videatur supra (n. 73, 76, 94, 141); et quod internum hominis seu internus homo non sit intelligere absque velle, sed quod sit velle et inde intelligere, consequenter quod non sit credere absque amare, sed quod sit amare et inde credere; et quod facere illa sit externum hominis seu externus homo, videatur etiam supra (n. 510[1]). Ex his constare potest, quod per "opera quae sequuntur cum illis" significetur sicut amaverunt et crediderunt, et inde fecerunt et locuti sunt. Similia per "opera" significantur in sequentibus locis:

In die judicii Deus "reddet unicuique secundum Opera ejus" (*Rom.* ii. 6);
"Omnes nos manifestabimur coram tribunali Christi, ut reportet quilibet ea quae per corpus fecit, sive bonum sive malum" (2 *Corinth.* v. 10);
"Venturus est Filius Hominis in gloria Patris Sui, et tunc reddet unicuique secundum Opera ejus" (*Matth.* xvi. 27[2]);

"Exibunt qui bona fecerunt in resurrectionem vitae, qui vero mala fecerunt in resurrectionem judicii" (*Joh.* v. 29);
"Judicati sunt juxta ea quae scripta sunt in libris[1] omnes secundum Opera illorum" (*Apoc.* xx. 12, 13);
"Ecce venio cito et merces Mea Mecum, ut dem unicuique secundum Opus ejus" (*Apoc.* xxii. 12);
"Ego dabo unicuique vestrum secundum Opera sua" (*Apoc.* ii. 23);
"Novi Opera tua" (*Apoc.* ii. 1, 2, 4, 9[2] 13, 19[3] 26; cap. iii. 1, 2, 3, 7, 8, 14, 15, 19);
"Retribuam illis juxta Opus suum, et juxta Factum manuum illorum" (*Jerem.* xxv. 14);
Jehovah "juxta Vias nostras et juxta Opera nostra facit nobiscum" (*Sach.* i. 6).
(Et multis aliis in locis.)

642. [*Vers.* 14.] ***"Et vidi, et ecce nubes alba, et super nube Sedens similis Filio Hominis,"*** significat *Dominum quoad Verbum.*—Per "nubem" significatur Verbum in Sensu literae, et per "nubem albam" Verbum in Sensu literae quale est interius; et per "Filium Hominis" intelligitur Dominus quoad Verbum; quare dicitur, "super nube Sedens similis Filio Hominis." Quod per "nubem" significetur Verbum quoad Sensum literae, videatur supra (n. 24, 513); quod per "nubem albam" significetur Sensus literae Verbi qualis est interius, est quia "album" praedicatur de veris in luce (n. 167, 367[4]); ac interius in Sensu literae sunt vera spiritualia, quae sunt in luce Caeli; quod per "Filium Hominis" intelligatur Dominus quoad Verbum, videatur supra (n. 44); et id in *Doctrina Novae Hierosolymae de Domino*[5] (n. 19–28), multis confirmatum. Dominus saepius dixit, quod

"Visuri sint Filium Hominis venientem in nubibus caeli" (haec dixit *Matth.* xvi. 27[6]; cap. xxiv. 30; cap. xxvi. 64; *Marc.* xiv. 61, 62; *Luc.* xxi. 27; cap. xxii. 69[7]);

et nemo scit, quod per id aliud significetur, quam, quod cum venturus est ad judicium, appariturus sit in nubibus caeli; verum hoc non intelligitur, sed intelligitur quod cum venturus est ad judicium, appariturus sit in Sensu literae Verbi. Et quia nunc venit, ideo apparuit in Verbo per id, quod revelaverit quod Sensus spiritualis esset in singulis Sensus literae Verbi, et quod in eo de Solo Ipso agatur, et quod Ipse Solus sit Deus Caeli et Terrae: haec sunt quae per Adventum Ipsius in nubibus caeli intelliguntur. Quod Sensus spiritualis sit in singulis Sensus literae Verbi, et quod in illo agatur de Solo Domino, et quod Ipse Solus

sit Deus Caeli et Terrae, ostensum est in binis *Doctrinis Novae Hierosolymae*, una *de Domino*, et altera *de Scriptura Sacra*. Quia per Adventum Domini "in nubibus caeli" intelligitur Adventus Ipsius in Suo Verbo, et tunc quando judicium facturus est, et *Apocalypsis* de eo agit, ideo dicitur ibi,

"Ecce venit cum Nubibus" (*Apoc.* i. 7);

et hic, "Vidi et ecce Nubes alba, et super Nube Sedens similis Filio Hominis." Et in *Actis Apostolorum:*

Videntibus illis Jesus sublatus est in Caelum, "et Nubes suscepit Ipsum ab oculis eorum; et duo viri in vestitu albo dixerunt, Hic Jesus Qui sublatus est in Caelum, sic veniet quemadmodum Ipsum vidistis euntem in Caelum" (i. 9, 11).

Per "nubem" significatur Sensus literae Verbi, quia ille Sensus est naturalis, et Divinum Verum in luce naturali apparet ut nubes coram oculis angelorum qui in luce spirituali sunt, ut nubes alba apud illos qui in genuinis veris ex Sensu literae Verbi sunt, ut nubes obscura apud illos qui non in genuinis veris sunt, ut nubes atra apud illos qui in falsis sunt, ac ut nubes atra intermixto igne apud illos qui in fide separata a charitate sunt, quia in malis vitae. Vidi.

643. ***"Habens super capite Suo coronam auream, et in manu Sua falcem acutam,"*** significat *Divinam Sapientiam ex Divino Amore Ipsius, ac Divinum Verum Verbi.*—Quod per "coronam super capite" significetur sapientia, videatur supra (n. 189, 252); et per "coronam auream," sapientia ex amore (n. 235); et quia visa est super capite Filii Hominis seu Domini, per "coronam auream" significatur Divina Sapientia ex Divino Amore Ipsius. Quod per "falcem" significetur Divinum Verum Verbi, est quia per "messem" significatur status Ecclesiae quoad Divinum Verum, hic ultimus ejus status; et inde per "metere," quod fit per falcem, hic significatur statui Ecclesiae finem imponere, ac judicium facere; et quia haec fiunt per Divinum Verum Verbi, ideo hoc per "falcem" significatur; et per "falcem acutam," id exacte et exquisite. Per "falcem" simile significatur quod per "gladium," "machaeram" et "romphaeam;" sed "falx" dicitur ubi agitur de messe, at "gladius" ubi agitur de bello: quod per "gladium," "machaeram," et

"romphaeam" significetur Divinum Verum pugnans contra falsa, et vicissim, videatur supra (n. 52, 108, 117).

644. [*Vers.* 15.] ***"Et alius Angelus exivit e Templo,"*** significat *Caelum angelicum.*—Quid per "Angelum" et "Angelos" significatur, videatur supra (n. 5, 65,[1] 170, 258, 342, 343,[2] 344, 415, 465), hic Caelum Angelicum, quia dicitur quod exiverit "e templo," et per "templum" significatur Caelum quoad Ecclesiam (n. 191, 529, 585): est enim Ecclesia in Caelis aeque ac in terris.

645. ***"Clamans magna voce Sedenti super nube, Mitte falcem Tuam et mete, quia venit Tibi hora metendi, quia aruit messis terrae,"*** significat *supplicationem Angelorum Caeli ad Dominum, ut finem imponat, et judicium faciat, quia nunc ultimus status Ecclesiae est.*—Per "clamare voce magna Sedenti super nube" significatur supplicatio Angelorum Caeli ad Dominum, ex causa quia non aliquod correspondens in terris est; Ecclesia enim in terris est pro Caelo angelico, sicut fundamentum super quo subsistit domus, aut sicut pedes super quibus homo stat, et per quos ambulat; quare cum Ecclesia in terris est destructa, lamentantur angeli, et supplicant ad Dominum; supplicant ut finem faciat cum Ecclesia, et Novam exsuscitet: inde est, quod per "clamavit Angelus magna voce Sedenti super nube," significetur Angelorum Caeli supplicatio ad Dominum; quod per "Sedentem super nube" significetur Dominus quoad Verbum, videatur mox supra (n. 642[3]). Quod per "mittere falcem et metere" significetur finem imponere et judicium facere, etiam supra (n. 642, 643); per "quia venit hora metendi" significatur quod finis Ecclesiae sit; per "quia aruit messis" significatur quod ultimus status Ecclesiae sit; per "messem" significatur status Ecclesiae quoad Divinum Verum; causa est quia ex messe est frumentum ex quo panis, et per "frumentum" et "panem" significatur bonum Ecclesiae, et hoc comparatur per vera. Quod haec significentur per illa, clarius videri potest ex locis e Verbo ubi "messis," "metere," et "falx" dicuntur, ut in sequentibus:

"Sedebo ad judicandum omnes Gentes; emitte Falcem, quia maturuit Messis, quia magna est malitia eorum" (*Joel* iv. 12, 13 [*B. A.* iii. 12, 13]);
"Exscindite seminantem et prehendentem Falcem in tempore Messis" (*Jerem.* l. 16);
"Filia Babelis sicut area ad triturandum; adhuc parum cum veniet tempus Messis" (*Jerem.* li. 33[4]);

"Fiet cum colligitur Messis seges stans, et brachium ejus aristas Metet; mane semen tuum efflorescit. acervus Messis in die possessionis, et dolor desperatus" (*Esaj.* xvii. 5, 11[1]);
"Pudefacti sunt agricolae, eo quod perierit Messis agri" (*Joel* i. 11);
Jesus dixit ad discipulos, quod adhuc quadrimeste sit, donec Messis veniat; "tollite oculos vestros, et spectate agros, quod albi sint ad Messem jam jam; Ego misi vos ad Metendum" (*Joh.* iv. 35–38[2]);
"Jesus dixit discipulis, Messis multa est, operarii autem pauci; rogate Dominum Messis, ut mittat operarios in Messem Suam" (*Matth.* ix. 37, 38; *Luc.* x. 2).

In his locis, et quoque *Esaj.* xvi. 9; *Jerem.* v. 17; cap. viii. 20, per "messem" significatur Ecclesia quoad Divinum Verum. Sed omnia quae continentur in his versibus in hoc capite, et quoque in binis capitibus quae sequuntur, a Domino praedicta sunt in Parabola de Seminante et de collectione Messis; quae quia docet et illustrat quid significant, adducetur:

Jesus dixit, "Simile est Regnum Caelorum homini seminanti bonum Semen in agro suo, sed venit inimicus et seminavit Zizania; cum germinavit herba, apparuerunt etiam Zizania. Servi dixerunt, Visne colligamus ea; ille vero dixit, Ne forte colligentes Zizania, eradicetis simul Triticum, sinite una crescere usque ad Messem; et tempore Messis dicam Messoribus, Colligite prius Zizania, et colligate ea in fasciculos ad comburendum, Triticum vero congregate in horreum Meum. Et accesserunt discipuli ad Jesum, dicentes, Expone nobis parabolam. Jesus dixit, Qui seminat bonum Semen est Filius Hominis" (seu Dominus), "ager est mundus" (Ecclesia), "semen sunt filii regni" (vera Ecclesiae), "zizania sunt filii illius mali" (falsa ab Inferno), "inimicus qui seminat illa est Diabolus, Messis est Consummatio saeculi" (finis Ecclesiae), "Messores sunt Angeli" (Divina Vera): "quemadmodum ergo colliguntur Zizania, et igne comburuntur, sic erit in Consummatione saeculi" (in fine Ecclesiae) (*Matth.* xiii. 24–30, 36–43).

646. [*Vers.* 16.] ***"Et misit Sedens super nube falcem Suam, et demessa est terra,"*** significat *finem Ecclesiae, quia non Divinum Verum amplius ibi.*—Haec significantur, quia per "Sedentem super nube" significatur Dominus quoad Verbum (n. 642); per "mittere falcem et metere" significatur finem imponere et judicium facere (n. 643); per "messem" significatur status Ecclesiae, hic ultimus ejus (n. 643, 645); et per "terram" significatur Ecclesia (n. 285). Ex his in unum sensum conjunctis, patet, quod per "misit Sedens super nube falcem, et demessa est terra" significetur finis Ecclesiae, quia non Divinum Verum amplius ibi.

647. ***"Et alius Angelus exivit e Templo quod in Caelo, habens et ille falcem acutam,"*** significat *Caelos Regni spiritualis Domini, et Divinum Verum Verbi apud illos.*—Per "Ange-

lum" significatur in supremo Sensu Dominus, tum Caelum angelicum, et quoque Divinum Verum procedens a Domino (videatur supra, n. 5, 65,[1] 170, 258, 342, 343,[1] 344, 415, 465[2]); hic autem per "Angelum" significantur Caeli Regni spiritualis, et inde Divina vera ibi, quia sequitur quod "alius Angelus exiverit ex Altari," per quem significantur Caeli Regni caelestis Domini, ita Divina Bona ibi, de quo in articulo subsequente. Sunt duo Regna, in quae omnes Caeli distincti sunt, Regnum Spirituale et Regnum Caeleste; Regnum Spirituale est Regnum Sapientiae Domini, quia Angeli ibi in Sapientia ex Divinis Veris a Domino sunt; et Regnum Caeleste est Regnum Amoris Domini, quia Angeli ibi in amore a Domino sunt, et inde in omni bono. Quod sint duo Regna, in quae omnes Caeli distincti sunt, videatur in opere de *Caelo et Inferno*, Londini 1758 edito (n. 20–28); et in *Sapientia Angelica de Divino Amore et Divina Sapientia*, [Amstelodami] 1763 edita (n. 101, 381). Per "templum" significatur universum Caelum, ut supra (n. 644), at quia hic dicitur "templum quod in Caelo," et postea "altare," per "templum" significatur Caelum Regni spiritualis Domini, ut mox supra dictum est; et per "falcem acutam" significatur Divinum Verum Verbi, ut supra (n. 643, 645). Quod supra dictum sit, quod "Sedens super nube miserit falcem Suam et demessa est terra," et nunc quod "Angelus exiverit e Templo e Caelo, habens et ille falcem, et miserit illam in terram et vindemiaverit vineam terrae," est quia per "terram," quae a Sedente super nube, seu Domino, [demessa est,] significatur Ecclesia in universo terrarum orbe, at per "vineam terrae" significatur Ecclesia in Christiano orbe. Haec involvunt similia, quae Dominus praedixit in Parabola de Seminante et collectione Messis, *Matth.* xiii., quae supra (n. 645 ad fin.) adducta est, ubi dicitur quod "Messis sit Consummatio saeculi," hoc est, finis Ecclesiae, et quod "Messores sint Angeli," per quos significantur Divina Vera; Angeli enim non mittuntur ad metendum, hoc est, ad faciendum illa, sed Dominus id facit per Divina Vera Verbi Sui; Dominus enim dicit,

> "Verbum quod locutus sum, judicabit in extremo die" (*Joh.* xii. 48);

videatur supra (n. 233, 273).

648. [*Vers.* 18.] ***"Et alius Angelus exivit ex Altari, habens potestatem super ignem,"*** significat *Caelos Regni caelestis Domini, qui in Bono Amoris a Domino sunt.*—Per "alium Angelum" hic significantur Caeli Regni caelestis Domini, quia visus est exire ex altari; per "altare" enim significatur cultus Domini ex amore, videatur supra (n. 392); et per "ignem" significatur amor (n. 468); et per "ignem super altari" significatur Amor Divinus (n. 395): quod dicatur quod "habuerit potestatem super ignem," est quia angeli custodiunt apud se illum amorem.

649ª. ***"Et clamavit clamore magno habenti falcem acutam, dicens, Mitte tuam falcem acutam, et vindemia botros vineae terrae,"*** significat *operationem Domini ex Bono Amoris Sui per Divinum Verum Verbi Sui in opera charitatis et fidei, quae apud homines Ecclesiae Christianae sunt.*—Hic est Sensus spiritualis horum verborum, quoniam per binos illos "Angelos" significantur Caeli Regni spiritualis et Regni caelestis Domini (n. 647, 648); ac Caeli nihil faciunt ex se, sed a Domino, angeli enim in Caelis sunt modo recipientes; quare nihil aliud in Sensu spirituali significatur quam operatio Domini, hic in Ecclesiam in Christiano orbe, inque opera charitatis et fidei apud homines ibi; per "vineam" enim significatur illa Ecclesia (de qua in articulo 651 sequente), et per "botros" et "uvas" significantur opera charitatis; quod haec per "botros" et "uvas" significentur, est quia sunt fructus vitis in vinea, et per "fructus" in Verbo significantur bona opera. Quod "Angelus exiens ex Altari dixerit ad Angelum qui exivit e Templo, quod hic mitteret falcem et vindemiaret," est quia per "Angelum exeuntem ex Altari" significantur Caeli Regni caelestis seu Caeli qui in bonis amoris sunt, et per "Angelum exeuntem e Templo" significantur Caeli Regni spiritualis seu Caeli qui in veris sapientiae sunt, ut supra dictum est; ac bonum amoris non operatur aliquid ex se, sed per verum sapientiae, nec verum sapientiae operatur aliquid ex se, sed ex bono amoris; quod ita sit, multis ostensum est in *Sapientia Angelica de Divino Amore et Divina Sapientia;* haec causa est, quod "Angelus exiens ex Altari" dixerit ad "Angelum qui exivit e Templo," ut "mitteret falcem et vindemiaret botros vineae terrae:" inde nunc est, quod per illa significetur Operatio Domini

ex Bono Amoris Sui per Divinum Verum Verbi Sui. Quod "uvae" et "botri" significent bona et opera charitatis, constare potest ex sequentibus locis:

"Vae Mihi, factus sum sicut collectiones aestatis, sicut racemationes Vindemiae; non botrus ad comedendum, primitivum desiderat anima mea; perit sanctus e terra, et rectus inter homines" (*Mich.* vii. 1, 2);
"Uvae eorum uvae fellis, botri amaritudinum illis" (*Deutr.* xxxii. 32);
"Vinea fuit Dilecto meo; exspectavit ut faceret uvas, sed fecit labruscas" (*Esaj.* v. 1, 2, 4);
"Hi respicientes ad deos alienos, amantes lagenas uvarum" (*Hosch.* iii. 1);
"Omnis arbor ex proprio fructu cognoscitur; non ex spinis colliguntur ficus, neque ex rubo Vindemiant uvam" (*Luc.* vi. 44);
"Erit in medio terrae quasi racemationes, quando consummata est Vindemia" (*Esaj.* xxiv. 13[1]);
"Si Vindemiatores venerint tibi, non relinquent racemationes" (*Jerem.* xlix. 9; *Obad.* vers. 4, 5);
"Super Vindemiam tuam vastator cecidit" (*Jerem.* xlviii. 32, 33);
"Commovebimini confidentes, quia consummatur Vindemia, collectio non veniet" (*Esaj.* xxxii. 9, 10).
(Praeter alibi, ubi dicitur "fructus vineae," et "ex vite.")

Sunt bona amoris caelestis, et sunt bona amoris spiritualis; bona amoris caelestis sunt amoris in Dominum, et bona amoris spiritualis sunt amoris erga proximum; haec bona vocantur bona charitatis, ac intelliguntur per "fructus vineae," quae sunt uvae et botri; at bona amoris in Dominum intelliguntur in Verbo per "fructus arborum," imprimis per "olivas."

[649b.] ***"Quia maturuerunt uvae ejus,"*** significat *quia ultimus status Ecclesiae Christianae est.*—Simile significatur per "maturuerunt uvae vineae" quod supra per "aruit messis," sed "messis" dicitur de Ecclesia in communi, et "vinea" de Ecclesia in particulari; quod "aruit messis" significet ultimum statum Ecclesiae, videatur supra (n. 645), similiter itaque "maturuerunt uvae vineae." "Vinea" significat Ecclesiam ubi Divinum Verum Verbi est, et Dominus per id notus, quoniam "vinum" significat Verum interius, quod a Domino per Verbum est; proinde significat "vinea" hic Ecclesiam Christianam: quod "vinum" significet verum ex bono amoris, ita a Domino, videatur supra (n. 316).

650. [*Vers.* 19.] ***"Et misit Angelus falcem suam in terram, et vindemiavit vineam terrae,"*** significat *finem Ecclesiae hodiernae Christianae.*—Per "mittere falcem suam et vinde-

miare" simile significatur quod per "mittere falcem suam et metere," sed hoc dicitur de messe, et illud de vinea; quod "vindemiare" sit vineam demittere et colligere uvas, et quod "metere" sit messem demittere et colligere frumentum, patet. Quod "vinea" significet Ecclesiam ubi Verbum est, et per id Dominus notus, ita hic Ecclesiam Christianam, constare potest ex sequentibus locis:

Jesus dixit, "Ego sum Vitis, vos palmites; qui manet in Me et Ego in illo, hic fert fructum multum; quia sine Me non potestis facere quicquam; nisi quis manserit in Me, ejicietur foras, et sicut palmes arefactus in ignem" (*Joh.* xv. 5, 6);
Jesus assimilavit Regnum Caelorum Patrifamilias, qui conduxit operarios in Vineam suam (*Matth.* xx. 1–8);
De filiis qui operarentur in Vinea (*Matth.* xxi. 28);
De ficu in Vinea plantata, quae fructum non ferebat (*Luc.* xiii. 6–9);
Jesus dixit parabolam; homo plantavit Vineam et sepem ei circumposuit, et locavit eam agricolis, ut acciperet fructus ejus, sed occiderunt servos missos ad illos, et denique Filium (*Matth.* xxi. 33–39; *Marc.* xii. 1–9; *Luc.* xx. 9–16);
"Cantabo canticum amici mei de Vinea ejus; Vinea fuit Dilecto meo, quam circumdedit et plantavit Vite nobili" (*Esaj.* v. 1, 2, seq.);
"In die illo, Vinea meri, respondete illi; Ego Jehovah custodiens illam; in momentis irrigabo illam" (*Esaj.* xxvii. 2, 3);
"Pastores multi perdiderunt Vineam Meam; posuerunt illam in solitudinem" (*Jerem.* xii. 10, 11);
"Jehovah in judicium venit cum senioribus, vos enim succendistis Vineam" (*Esaj.* iii. 14);
"In omnibus Vineis planctus" (*Amos* v. 17[1]);
"In Vineis non cantatur, nec jubilatur" (*Esaj.* xvi. 10).

651. ***"Et conjecit in torcular irae Dei magnum,"*** significat *explorationem qualia erant opera eorum, quod essent mala.*— Per "conjicere in torcular botros vineae" significatur explorare opera, haec enim per "botros" significantur (videatur supra, n. 649); sed quia dicitur "torcular irae Dei magnum," significatur exploratio quod opera essent mala, nam "ira Dei" dicitur de malo (n. 635[2]). Quod per "torcular" significetur exploratio, est quia in torcularibus exprimitur mustum ex botris, et oleum ex olivis, et ex musto et oleo expressis percipitur quales botri et olivae fuerunt; et quia per "vineam" significatur Ecclesia Christiana, et per "botros" ejus significantur opera, ideo horum exploratio apud homines Ecclesiae Christianae per "conjicere in torcular" significatur; sed quia separaverunt Fidem a Charitate, et illam absque Operibus Legis salvificam fecerunt, et ex Fide separata a Charitate non procedunt nisi mala opera, ideo dicitur "torcular irae Dei magnum."

Exploratio operum etiam significatur per "torcular" in sequentibus locis:

"Vinea fuit Dilecto meo in cornu filii olei; plantavit eam vite nobili, etiam Torcular excidit in ea, et exspectavit ut faceret uvas sed fecit labruscas" (*Esaj.* v. 1, 2);
"Emittite falcem quia maturuit messis, descendite quia plenum est Torcular, exundarunt Lacus, quia magna malitia eorum" (*Joel* iv. 13 [*B. A.* iii. 13]);
"Area et Torcular non pascent eos, et mustum mentietur illi[1]" (*Hosch.* ix. 2[2]);
"Super vindemiam tuam vastator cecidit, vinum ex Torculari cessare feci, non calcabit hedad, hedad non hedad" (*Jerem.* xlviii. 32, 33[3]);
Paterfamilias plantavit Vineam, et fodit in ea Torcular, et locavit agricolis, sed occiderunt servos ad illos missos, et denique Filium (*Matth.* xxi. 33–39[4]).

Dicitur etiam "torcular" de bonis charitatis, ex quibus vera fidei, apud *Joelem:*

"Filii[5] Sionis gaudete; plenae sunt areae frumento, et exundant Torcularia mustum et oleum" (ii. 23, 24).

652. [*Vers.* 20.] ***"Et calcatum est torcular extra urbem,"*** significat *quod exploratio facta sit ex Divinis veris Verbi, qualia essent opera profluentia ex doctrina fidei Ecclesiae.*— Per "calcatum est torcular" significatur quod exploratio facta sit qualia essent opera; per "calcare torcular" significatur explorare, et per "botros," qui calcantur, significantur opera, ut supra (n. 649), hic opera profluentia ex doctrina fidei Ecclesiae, quae sunt opera mala: per "urbem" hic intelligitur urbs magna, de qua supra (cap. xi. vers. 8), quae vocatur "urbs magna, spiritualiter Sodoma et Aegyptus;" quod per illam intelligatur doctrina Fidei separatae a Charitate, quae est doctrina Ecclesiae Reformatorum, videatur supra (n. 501, 502); et quia omnis exploratio doctrinae Ecclesiae fit per Divinum Verum Verbi, et hoc non est in doctrina illa, sed extra illam, etiam id per quod calcatio facta sit "extra urbem" significatur. Ex his constare potest, quod per "calcatum torcular extra urbem" significetur quod exploratio facta sit ex Divinis veris Verbi, qualia essent opera profluentia ex doctrina fidei Ecclesiae. Per "calcare torcular" non solum significatur mala opera explorare, sed etiam illa apud alios sustinere, tum removere et conjicere in Infernum, in sequentibus locis:

"Ego loquor in justitia, magnus ad salvandum; quare rubicundus quoad vestem Tuam, et vestes Tuae sicut Calcantis in Torculari; Torcular calcavi Solus" (*Esaj.* lxiii. 1–3);
"Dominus prostravit omnes robustos meos, Torcular calcavit Dominus filiae Jehudae" (*Thren.* i. 15);
Sedens super Equo albo "pascit gentes virga ferrea," idemque "Calcat torcular vini furoris et irae Dei" (*Apoc.* xix. 15).

653. *"Et exivit sanguis e torculari usque ad frena equorum,"* significat *violentiam illatam Verbo per diras falsificationes veri, et inde intellectum ita obturatum ut homo vix doceri possit amplius, et sic duci per Divina vera a Domino.*—Per "sanguinem" significatur violentia illata Verbo (n. 327), ac Divinum Verum Verbi falsificatum et prophanatum (n. 379); nam per "sanguinem e torculari" intelligitur mustum et vinum ex botris calcatis, ac per mustum et vinum similia significantur (n. 316); per "frena equorum" significantur vera Verbi, per quae intellectus ducitur; "equus" enim significat intellectum Verbi (n. 298), inde per "frenum" significatur verum per quod intellectus ducitur; "usque ad frena equorum" est usque intra os, cui frenum insertum est, et equus per os potatur et nutritur; quare etiam significatur quod talis violentia illata sit Verbo per diras falsificationes ut homo vix doceri possit amplius, et sic duci per Divina vera a Domino. Per "frenum" etiam significatur id per quod intellectus ducitur (*Esaj.* xxx. 27, 28; cap. xxxvii. 29); et per "sanguinem uvarum" significatur Divinum Verum Verbi (*Gen.* xlix. 11; *Deutr.* xxxii. 14); hic autem in opposito sensu.

654. *"A stadiis mille sexcentis,"* significat *mere falsa mali.*—Per "stadia" simile significatur quod per "vias," quia stadia sunt viae mensuratae; et per "vias" significantur vera ducentia (n. 176), et in opposito sensu falsa similiter; ac per "mille sexcenta" significantur mala in omni complexu; per mille sexcenta enim simile significatur quod per sedecim, et per sedecim simile quod per quatuor, quia ex "4" in se multiplicatis exsurgunt "16," et quatuor dicuntur de bono et de conjunctione boni et veri (n. 322), inde in opposito sensu de malo et de conjunctione mali et falsi, ut hic; et quia numerus multiplicatus per "100[1]" non tollit significationem, sed exaltat illam, inde per "a stadiis mille sexcentis" significatur mere falsum mali. Quod omnes numeri in Verbo significent res, videatur supra (n. 348), et quod numerus significet quale rei (n. 448, 608–610).

655. His adjiciam hoc MEMORABILE :—

Locutus sum cum quibusdam qui in *Apocalypsi* intelliguntur per "Draconem;" et unus ex illis mihi dixit, "Veni mecum, et jucunditates oculorum et cordium nostrorum ostendam."

Et duxit me per sylvam opacam, et super collem, e quo potui spectare Draconum jucunda. Et vidi amphitheatrum in circi formam erectum, cum scamnis circum circa oblique sursum structis, super quibus spectatores sedebant. Illi qui sedebant super scamnis infimis apparebant mihi e longinquo sicut satyri et priapi, quidam cum velamine tegente pudenda, et quidam nudi absque illo. In scamnis supra illos sedebant scortatores et meretrices (tales mihi ex gestibus illorum apparebant).

Et tunc dixit Draco ad me, "Nunc videbis ludum nostrum." Et vidi in aream circi tanquam juvencos, arietes, oves, haedos et agnos immissos; et postquam illi immissi sunt, aperiebatur porta, et irruebant tanquam leones juvenes, pantherae, pardi, et lupi, et cum furore invadebant gregem; ac dilaniabant et mactabant illos. At satyri, post cruentam illam caedem, spargebant arenam super locum mactationis.

Tunc dixit ad me Draco, "Hi sunt nostri ludi, qui jucundant animos nostros."

Et respondi, "Abi, daemon; post aliquod tempus videbis amphitheatrum hoc conversum in stagnum ignis et sulphuris."

Ille risit et abivit.

Et postea mecum cogitabam, cur talia a Domino permittuntur; et tuli responsum in corde meo, quod permittantur quamdiu in Mundo spirituum sunt, sed postquam tempus illorum in illo mundo peractum est, vertuntur tales scenae theatrales in diras infernales.

Omnia illa quae visa sunt, inducta fuerunt a Draconicis per phantasias; quare non erant juvenci, arietes, oves, haedi et agni: sed fecerunt ut ita apparerent genuina bona et vera Ecclesiae, quae odio habebant. Leones juvenes, pantherae, pardi et lupi, erant apparentiae cupiditatum apud illos qui visi sunt sicut satyri et priapi. Hi absque velamine circum pudenda, erant, qui crediderunt quod mala non appareant coram Deo; et qui cum velamine, erant qui crediderunt quod appareant, sed non damnent, modo sint in fide. Scortatores et meretrices erant falsificatores veri Verbi, scortatio enim significat falsificationem veri. In mundo spirituali omnia apparent secundum correspondentias e longinquo; quae cum apparent in formis, vocantur repraesentationes spiritualium in objectis naturalium similibus.

Postea videbam illos exeuntes e sylva, Draconem in medio satyrorum et priaporum, ac calones et lixae, quae erant scortatores et meretrices, post illos. Augebatur agmen in via, et tunc datum est audire quid inter se loquebantur.

Dicebant quod viderent in prato gregem ovium cum agnis, et quod hoc signum sit quod una urbs ex urbibus Hierosolymitanis, ubi charitas primarium est,

prope esset. Et dixerunt, "Eamus et capiamus illam urbem, et ejiciamus habitatores, et depraedemur bona illorum."

Accesserunt; sed erat murus circum illam, et angeli custodes super muro.

Et tunc dixerunt, "Capiamus illam per dolum; mittamus quemdam artificem peritum mussitationis, qui potest dealbare nigrum ac denigrare album, et infucare rem cujusvis objecti."

Et inventus est unus gnarus artis metaphysicae, qui potuit vertere ideas rerum in ideas terminorum, ac ipsas res occultare sub formulis, et sic avolare sicut accipiter cum praeda sub alis. Ille instructus quomodo cum urbanis loqueretur, quod essent consocii in Religione, et quod immitterentur.

Ille accedens ad portam pulsavit; qua aperta dixit, quod cum sapientissimo illius urbis vellet loqui. Ac intravit, et deductus est ad quendam; et tunc ad illum loquebatur dicens, "Sunt mei fratres extra urbem, et petunt ut recipiantur; sunt consocii in Religione; vos et nos facimus fidem et charitatem duo Essentialia Religionis; discrimen solum est, quod vos dicatis charitatem esse primarium et inde fidem, et nos dicimus fidem esse primarium et inde charitatem; quid refert si unum aut alterum dicatur primarium, cum utrumque creditur."

Sapiens urbis respondit, "Non loquamur de hac re soli, sed in praesentia plurium, qui sint arbitri et judices; alioquin non fit decisio."

Et tunc arcessiti sunt; ad quos Draconicus similia verba, quae prius, loquebatur.

Et tunc respondit vir sapiens urbis: "Dixisti quod simile sit, sive charitas sumatur primarium Ecclesiae, sive fides, modo consensus sit quod utraque faciat Ecclesiam et ejus Religionem. Et tamen discrimen est quale inter prius et posterius, inter causam et effectum, inter principale et instrumentale, inter essentiale et formale. Talia dico quia animadverti quod sis artis metaphysicae gnarus, quam artem nos vocamus mussitationem, et aliqui incantationem. Sed relinquamus illos terminos. Est discrimen sicut inter id quod supra est et id quod infra est; imo, si vis credere, est discrimen sicut inter Caelum et Infernum; nam quod primarium est, hoc facit caput et pectus, et quod inde est hoc facit pedes et eorum plantas. Sed conveniamus primum, quid charitas et quid fides; quod charitas sit affectio amoris faciendi proximo bonum propter Deum, salutem et vitam aeternam; et quod fides sit cogitatio ex fiducia de Deo, salute et vita aeterna.

Sed dixit Emissarius,"Concedo quod hoc sit fides, et quoque concedo quod charitas sit illa affectio propter Deum, quia propter mandatum Ejus; non autem propter salutem et vitam aeternam."

Et dixit sapiens urbis, "Sit hoc, modo sit propter Deum."

Post hanc conventionem dixit sapiens urbis, "Annon affectio est primarium et cogitatio inde."

At missus a Dracone dixit, "Hoc nego."

Sed responsum tulit, "Non potes id negare. Annon homo cogitat ex affectione; aufer affectionem, num cogitare potes

quicquam. Est prorsus sicut si auferres sonum de loquela: si auferas sonum, num poteris loqui quicquam; sonus etiam est affectionis, et loquela est cogitationis, nam affectio sonat et cogitatio loquitur. Et est quoque sicut flamma et lux: si aufers flammam, annon perit lux; simile est cum charitate, quia haec est affectio, et cum fide, quia haec est cogitatio. Nonne sic potes capere quod primarium sit omne in secundario, prorsus sicut est sonus in loquela. Ex quibus videre potes, quod si non facis primarium id quod primarium est, non sis in altero; quare si fidem, quae est in secundo loco, ponis in primo, non apparebis aliter in Caelo quam sicut inversus homo, cujus pedes stant sursum ac caput deorsum, aut sicut hariolus qui inverso corpore ambulat super palmis manuum. Quum tales apparetis in Caelo, qualia tunc sunt vestra bona opera, quae sunt charitas, nisi qualia facturus esset hariolus ille suis pedibus, quia non potest manibus. Inde est quod charitas vestra, ut quoque vidistis, est naturalis et non spiritualis, quia est inversa."

Emissarius intellexit hoc, nam omnis Diabolus potest intelligere verum cum illud audit; sed non potest retinere, quia affectio mali, cum redit, ejicit cogitationem veri.

Et postea sapiens urbis descripsit multis, qualis est fides quando acceptata est pro primario, quod sit mere naturalis, et quod sit mera scientia absque ulla vita spirituali, consequenter quod non sit fides: "Vestra enim charitas non est nisi quam affectio naturalis, et ex affectione naturali non procedit alia cogitatio quam naturalis, quae est vestra fides: ac paene dicere possum, quod in fide mere naturali, vix aliud spirituale sit quam in scientia de Regno Mogolis, de Fodina adamantina ibi, deque Imperatoris ejus Thesauro et Aula."

His auditis, Draconicus iratus abivit, et renuntiavit suis extra urbem. Et cum audiverunt quod dictum sit quod charitas sit affectio amoris faciendi proximo bonum propter Deum, salutem et vitam aeternam, clamaverunt omnes, "Hoc mendacium est;" et ipse Draco, "Heu facinus; nonne omnia bona opera, quae sunt charitas, propter salutem, sunt meritoria."

Tunc inter se dixerunt, "Convocemus adhuc plures ex nostris, et obsideamus hanc urbem; faciamus scalas, ascendamus murum, ac irruamus noctu et ejiciamus Charitates illos."

At cum hoc moliti sunt, ecce apparuit sicut ignis e Caelo qui consumpsit illos. Sed ignis e Caelo fuit apparentia irae ex odio contra illos, quia fidem e primo loco in secundum rejecerunt; quod apparerent sicut igne consumi, erat quod sub pedibus eorum aperiretur Infernum, et deglutirentur.

His similia contigerunt pluribus in locis die Ultimi Judicii; et hoc est quod per haec verba intelligitur in *Apocalypsi:*

"Exibit Draco ad seducendum Gentes quae in quatuor angulis terrae, ut congreget eos in bellum. Et ascenderunt super planitiem terrae, et circumdederunt castra Sanctorum, et Urbem dilectam; sed descendit ignis a Deo e Caelo, et consumpsit eos" (xx. 8, 9).

CAPUT XV.

ET vidi aliud signum in Caelo, magnum et mirabile; Angelos septem habentes plagas septem ultimas, quia in illis consummata est ira Dei.

2. Et vidi tanquam Mare vitreum mixtum igne, et victoriam habentes de Bestia, et de imagine ejus, et de charactere ejus, et de numero nominis ejus, stantes juxta Mare vitreum, habentes citharas Dei;

3. Et canebant Canticum Mosis servi Dei, et Canticum Agni, dicentes, Magna et mirabilia opera Tua, Domine Deus Omnipotens, justae et verae viae Tuae, Rex sanctorum.

4. Quis non timeat Te, Domine, et glorificet Nomen Tuum? quia Solus Sanctus; quare omnes gentes venient et adorabunt coram Te, quia judicia Tua manifestata sunt.

5. Et post haec vidi, et ecce apertum est Templum Tabernaculi Testimonii in Caelo.

6. Et exiverunt septem Angeli habentes septem plagas e Templo, induti lino mundo et splendido, et circumamicti circa pectora zonis aureis.

7. Et unum de quatuor Animalibus dedit septem Angelis septem phialas aureas, plenas ira Dei viventis in saecula saeculorum.

8. Et impletum est Templum fumo ex gloria Dei et ex virtute Ipsius, et nemo potuit ingredi in Templum, donec consummarentur septem plagae septem Angelorum.

SENSUS SPIRITUALIS.

CONTENTUM TOTIUS CAPITIS.

PRAEPARATIO AD DETEGENDUM STATUM ULTIMUM ECCLESIAE, ET AD APERIENDUM MALA ET FALSA IN QUIBUS SUNT (vers. 1, 5–8); A QUIBUS SEPARATI SUNT, QUI CONFESSI SUNT DOMINUM, ET VIXERUNT SECUNDUM PRAECEPTA IPSIUS (vers. 2–4).

CONTENTA SINGULORUM VERSUUM.

1. "**Et vidi aliud signum in Caelo, magnum et mirabile,**" significat *revelationem a Domino de statu Ecclesiae in terris, qualis est quoad amorem et fidem* [n. 656]; "**Angelos septem habentes plagas septimas ultimas,**" significat *mala et falsa in Ecclesia, qualia in ultimo ejus statu sunt, a Domino universaliter detecta* [n. 657]; "**quia in illis consummata est ira Dei,**" significat *devastationem Ecclesiae et tunc finem ejus* [n. 658].

2. "**Et vidi tanquam Mare vitreum mixtum igne,**" significat *ultimum terminum Mundi Spiritualis, ubi collecti erant, quibus Religio et inde Cultus, et non Bonum vitae* [n. 659]; "**et victoriam habentes de Bestia, et de imagine ejus, et de charactere ejus, et de numero nominis ejus,**" significat *illos qui rejecerunt solam Fidem et doctrinam ejus, et sic non agnoverunt et imbuerunt falsa ejus, nec falsificaverunt Verbum* [n. 660]; "**stantes juxta Mare vitreum, habentes citharas Dei,**" significat *Caelum Christianum in terminis, et fidem charitatis apud illos qui ibi* [n. 661];

3. "**Et canebant Canticum Mosis servi Dei, et Canticum Agni,**" significat *confessionem ex charitate, ita ex vita secundum praecepta Legis, quae Decalogus, et ex fide de Divinitate Humani Domini* [n. 662]; "**dicentes, Magna et mirabilia opera Tua, Domine Deus Omnipotens,**" significat *quod omnia Mundi, Caeli et Ecclesiae, creata et facta sint a Domino ex Divino Amore per Divinam Sapientiam* [n. 663]; "**quia justae et verae viae Tuae, Rex Sanctorum,**" significat *quod omnia quae procedunt ab Ipso sint justa et vera, quia est Ipsum Divinum Bonum et Divinum Verum in Caelo et in Ecclesia* [n. 664].

4. "**Quis non timeat Te, Domine, et glorificet Nomen Tuum,**" significat *quod Solus amandus et colendus sit* [n. 665]; "**quia Solus Sanctus,**" significat *quod sit Verbum, Veritas et Illustratio* [n. 666]; "**quare omnes gentes venient et adorabunt coram Te,**" significat *quod omnes qui in bono amoris et charitatis sunt, agnoscent Dominum Solum Deum* [n. 667]; "**quia judicia Tua manifestata sunt,**" significat *quod vera Verbi aperte id testentur* [n. 668].

5. [**Et**] **posthaec vidi, et ecce apertum est Templum Tabernaculi Testimonii in Caelo,**" significat *quod visum sit Intimum Caeli, ubi Dominus in Sua Sanctitate in Verbo, et in Lege, quae Decalogus, est* [n. 669].

6. "**Et exiverunt septem Angeli habentes septem plagas e Templo,**" significat *praeparationem a Domino ad influxum ex Intimo Caeli in Ecclesiam, ut mala et falsa ejus detegerentur, et sic separarentur mali a bonis* [n. 670]; "**induti lino mundo et splendido, et circumcincti circa pectora zonis aureis,**" significat *hoc ex veris et bonis puris et genuinis Verbi* [n. 671].

7. "***Et unum de quatuor Animalibus dedit septem Angelis septem phialas aureas,***" significat *vera et bona illa, per quae mala et falsa Ecclesiae deteguntur, ex Sensu literae Verbi desumpta* [n. 672]; "***plenas ira Dei viventis in saecula saeculorum,***" significat *mala et falsa apparitura et detegenda per pura et genuina vera et bona Verbi* [n. 673].

8. "***Et impletum est Templum fumo ex***[1] ***gloria Dei et virtute Ejus,***" significat *Intimum Caeli plenum Divino Vero Spirituali et Caelesti Domini* [n. 674ᵃ]; "***et nemo potuit ingredi in Templum, donec consummarentur septem plagae septem Angelorum,***" significat *in eo gradu ibi, ut ultra non sustineri posset, et hoc usque dum post devastationem finis illius Ecclesiae visus est* [n. 674ᵇ].

EXPLICATIO.

656. [*Vers.* 1.] "***Et vidi aliud signum in Caelo, magnum et mirabile,***" significat *revelationem a Domino de statu Ecclesiae in terris, qualis est quoad amorem et fidem.*—Haec sunt de quibus in hoc capite et sequente agitur, quare haec per "signum in Caelo magnum et mirabile" significantur; quod per "signum in Caelo" significetur revelatio a Domino de Caelo et de Ecclesia, deque statu illorum, videatur supra (n. 532, 536); quod sit de amore et fide, est quia dicitur "magnum et mirabile," ac "magnum" in Verbo dicitur de talibus quae affectionis et amoris sunt, et "mirabile" de talibus quae cogitationis et fidei sunt.

657. "***Angelos septem habentes plagas septem ultimas,***" significat *mala et falsa in Ecclesia, qualia in ultimo ejus statu sunt, a Domino universaliter detecta.*—Per "septem Angelos" significatur universum Caelum; at quia Caelum non est Caelum ex propriis Angelorum, sed ex Domino, ideo per "septem Angelos" significatur Dominus; nec alius potest detegere mala et falsa quae in Ecclesia sunt. Quod per "Angelos" significetur Caelum, et in supremo Sensu Dominus, videatur supra (n. 5, 258, 344, 465, 644, 647, 648). Per "plagas" significantur mala et falsa, mala amoris et falsa fidei; sunt enim illa quae in sequente capite describuntur, et significantur per "ulcus malum et noxium," per "sanguinem tanquam mortui, ex quo omnis anima vivens mortua est," perque "sanguinem in quem aquae fluviorum et fontium versae sunt," per "aestum ignis qui afflixit homines," per "spiritus immundos similes ranis et erant daemones," tum per "grandinem magnam;" mala et falsa quae per illa omnia significantur, sunt hic "plagae;" per

"plagas ultimas" significantur illa in ultimo statu Ecclesiae; per "septem" significantur omnia (n. 10, 390[1]): sed quia illa mala, quae significantur per "plagas" in sequente capite, non sunt omnia in specie, sed sunt omnia in genere, per "septem" hic significantur omnia universaliter, universale enim complectitur omnia in specie. Ex his patet, quod per "vidi septem Angelos habentes septem plagas ultimas" significetur quod mala et falsa in Ecclesia, qualia in ultimo ejus statu sunt, a Domino universaliter detecta sint. Quod "plagae" significent plagas spirituales, quae homines quoad animas eorum afficiunt et illas perdunt, quae sunt mala et falsa, constare potest a sequentibus locis:

"A vola pedis usque ad caput non integritas, Plaga recens non expressa; non obligata, non emollita" (*Esaj.* i. 6);
Jehovah "percutit populos cum ira Plaga non curabili" (*Esaj.* xiv. 6);
Jehovah, "remove desuper me Plagam Tuam; a conflictu manus Tuae ego consumor" (*Psalm.* xxxix. 11 [*B. A.* 10]);
"Desperatum est confractioni tuae, Plaga hostis percussi te propter multitudinem iniquitatis tuae, plurima facta sunt peccata tua: sed a Plagis tuis sanabo te" (*Jerem.* xxx. 12, 14, 17);
"Si non custodiens facere omnia verba Legis, mirabiles reddet Jehovah Plagas tuas, Plagas magnas et constantes, et omnem Plagam quae non scripta in libro Legis hujus, usque dum perdaris" (*Deut.* xxviii. [58,] 59. 61);
"Non incurret in te malum, et Plaga non appropinquabit ad tentorium tuum" (*Psalm.* xci. 10);
"Erit Edomus in desolationem, omnis transiens sibilabit super omnibus Plagis ejus" (*Jerem.* xlix. 17);
"Erit devastatio; omnis transiens praeter Babelem obstupescet, et sibilabit super omnibus Plagis ejus" (*Jerem.* l. 13);
"In una die venient Plagae" Babyloni (*Apoc.* xviii. 8);
Duo Testes "percutient terram omni Plaga" (*Apoc.* xi. 6).

Per plagas Aegypti, quae quoad partem similes fuerunt plagis descriptis in sequente capite, nec aliud quam mala et falsa significatur[2]; quas plagas enumeratas videas supra (n. 503); vocantur etiam illae

"Plagae" (*Exod.* ix. 14; cap. xi. 1).

Ex his patet, quod per "plagas" non aliud quam plagae spirituales, quae afficiunt homines quoad animas eorum et perdunt illos, significetur; ut quoque

Esaj. xxx. 26; *Sach.* xiv. 12, 15; *Psalm.* xxxviii. 6, 12 [*B.A.* 5, 11]; *Apoc.* ix. 20[3]; cap. xvi. 21; *Exod.* xii. 13; cap. xxx. 12; *Num.* xi. 33[4]; *Luc.* vii. 21; et alibi.

658. ***"Quia in illis consummata est ira Dei,"*** significat *devastationem Ecclesiae et tunc finem ejus.*—Per "consummationem" significatur devastatio Ecclesiae, et tunc finis ejus, de qua sequitur; per "iram Dei" significatur malum apud homines, quod, quia contra Deum est, dicitur ira Dei; non quod Deus irascatur homini, sed quod homo ex malo suo irascatur Deo; et quia apparet homini, dum propterea punitur et cruciatur, quod fit post mortem in Inferno, sicut ex Deo, ideo in Verbo tribuitur Deo ira et excandescentia, imo malum: sed hoc in Sensu literae, quia ille Sensus per apparentias et correspondentias conscriptus est; non autem in Sensu spirituali, in hoc enim non est apparentia et correspondentia, sed veritas in sua luce; de ira illa, videatur supra (n. 525, 635). Dicitur quod in illis plagis "consummata sit ira Dei," et quod per id significetur devastatio Ecclesiae et tunc finis ejus; causa dicetur: Omnis Ecclesia temporis successu decrescit recedendo a bono amoris et a veris fidei, usque dum non aliquid eorum residuum est, et hoc fit per successiva incrementa mali et falsi; et quando non amplius bonum amoris et fidei est, tunc non nisi quam malum et falsum est; et quando ita, est finis Ecclesiae; in hoc fine non scit homo aliter quam quod malum sit bonum, et quod falsum sit verum, amat enim illa ex jucundo illorum, et ideo confirmat illa; hic finis est, qui significatur per "Consummationem," et vocatur "Devastatio," in sequentibus locis:

"Consummationem et Decisionem audivi a cum Jehovah super universam terram" (*Esaj.* xxviii. 22);
"Consummatio definita, inundata justitia; nam Consummationem et Decisionem Dominus Jehovih Zebaoth faciens in tota terra" (*Esaj.* x. 22, 23);
"In igne Zeli Jehovae comedetur tota terra, quia Consummationem festinatam faciet cum omnibus habitatoribus terrae" (*Zeph.* i. 18);
"Tandem super avem abominationum desolatio, et usque ad Consummationem et Decisionem stillabit super Devastationem" (*Dan.* ix. 27;
"Vastitas erit tota terra, Consummationem tamen non faciam" (*Jerem.* iv. 27);
Dixit Jehovah, "Descendam et videbo, num juxta clamorem, qui venit ad Me, fecerint Consummationem" (*Gen.* xviii[1] 21),

de Sodoma.

"Nondum Consummata est iniquitas Emorraeorum" (*Gen.* xv. 16[2]).

Finis Ecclesiae etiam intelligitur per "Consummationem saeculi" a Domino in his locis:

Discipuli interrogarunt Jesum, "Quodnam signum Tui Adventus et Consummationis Saeculi" (*Matth.* xxiv. 3);
"Tempore messis dicam messoribus, Colligite primum Zizania ad comburendum, Tritica colligite in horrea; sic erit in Consummatione Saeculi" (*Matth.* xiii. [30,] 40);
In Consummatione Saeculi, "exibunt Angeli et separabunt malos e medio justorum" (*Matth.* xiii. 49);
Jesus dixit discipulis, "Ecce Ego vobiscum sum usque ad Consummationem Saeculi" (*Matth.* xxviii. 20);

"usque ad Consummationem saeculi" est usque ad finem Ecclesiae, dum Nova Ecclesia, cum qua tunc Dominus erit.

659. [*Vers.* 2.] ***"Et vidi tanquam Mare vitreum mixtum igne,"*** significat *ultimum terminum Mundi Spiritualis, ubi collecti erant, quibus Religio et inde Cultus, et non Bonum vitae.*— Per "mare vitreum" (cap. iv. 6) significatum est Novum Caelum ex Christianis, qui in communibus veris ex Sensu literae Verbi erant (n. 238). Illi qui in communibus veris sunt, etiam in terminis Caeli sunt, quare apparent e longinquo sicut in mari (n. 398, 403, 405[1]): hic autem per "mare vitreum" significatur ultimus terminus mundi spiritualis, ubi collecti erant quibus Religio et inde Cultus, sed non Bonum Vitae; quia collectio ex illis significatur, ideo dicitur "*tanquam* mare vitreum;" et quoque visum est "mixtum igne," et per "ignem" ibi significatur amor mali, et inde malum vitae (n. 452, 468, 494, 766, 767, 787); ita non Bonum Vitae, nam ubi non bonum, ibi est malum. Quod collectio ex illis hic intelligatur per "tanquam mare vitreum mixtum igne," patet quoque ex nunc sequentibus, ut quod juxta hoc Mare steterint "qui victoriam habuerunt de Bestia et de imagine ejus," per quos significantur qui ex rejectione Fidei separatae a Charitate in Bono Vitae erant, et inde in Caelo (n. 660): hoc mare etiam est quod intelligitur in cap. xxi. 1, per Mare quod "non erat amplius" (n. 878). Quale erat hoc mare, et quales illi qui ibi fuerunt, datum etiam est videre; fuerunt illi, quibus Religio fuerat, frequentaverant templa, audiverant praedicationes, obiverant Sacram Caenam, et praeterea non quicquam cogitaverant de Deo, salute et vita aeterna, nescientes quid peccatum; quare fuerunt homines quoad faciem, et plerique etiam quoad vitam civilem et moralem, sed prorsus non quoad vitam spiritualem, ex qua tamen homo est homo.

660. ***"Et victoriam habentes de Bestia, et de imagine ejus,***

et de charactere ejus, et de numero nominis ejus," significat *illos qui rejecerunt solam Fidem, et doctrinam ejus, et sic non agnoverunt et imbuerunt falsa ejus, nec falsificaverunt Verbum.*—Per "Bestiam" significatur fides Draconis apud Laicos (de qua cap. xiii. 1–10[1]), quia ejus imago facta est (vers. 14, ibi); per "imaginem ejus" significatur doctrina (n. 602, 634, 637); per "characterem" significatur agnitio illius fidei (n. 605, 606, 634, 637, 679); per "numerum nominis ejus" significatur falsificatio Verbi (n. 610). Ex his patet, quod per illa verba significentur qui rejecerunt solam Fidem et doctrinam ejus, et sic non agnoverunt et imbuerunt falsa ejus, nec falsificaverunt Verbum.

661. ***"Stantes juxta Mare vitreum, habentes citharas Dei,"*** significat *Caelum Christianum in terminis, et fidem charitatis apud illos qui ibi.*—Quoniam per "mare vitreum" significatur collectio ex illis quibus quidem religio et cultus est, sed non bonum vitae (n. 659), ideo per hos qui visi sunt "stare juxta illud mare" significatur Caelum Christianum in terminis ejus, quibus fuit religio, cultus et bonum vitae, quia "victoriam habuerunt de Bestia et de imagine ejus." De Caelo Christiano superiori actum est in capite praecedente; illi ex quibus id Caelum intelliguntur per "centum quadraginta quatuor millia, qui visi sunt stare cum Agno super Monte Sionis" (de quibus, n. 612–625); per "citharas" significatur confessio Domini ex veris spiritualibus (n. 276, 616); vera spiritualia sunt fidei ex charitate. Quod visi sint habere citharas, et quod auditi sint canere canticum, ut sequitur, erat repraesentativum confessionis ex fide charitatis; affectiones cogitationum et inde soni sermonum angelorum Caeli, infra audiuntur varie in mundo spirituali, vel sicut soni aquarum, vel sicut soni tonitruum, ut supra, cap. xiv. 2; vel sicut soni tubarum, ut supra, cap. iv. 1; vel sicut hic, ut soni cithararum, ut quoque supra, cap. v. 8; cap. xiv. 2: sed usque non sunt aquae quae sonant, nec tonitrua quae tonant, nec tubae et citharae quae clangunt, imo nec sunt cantus; sed sermones angelorum et confessiones illorum secundum affectiones et inde cogitationes eorum, ita audiuntur infra, ex quibus percipitur quale amoris et sapientiae illorum: quod talia audiantur est ex correspondentia affectionis cum sono, et cogitationis cum[2] loquela.

662. [*Vers.* 3.] "***Et canebant Canticum Mosis servi Dei et Canticum Agni,***" significat *confessionem ex charitate, ita ex vita secundum praecepta Legis quae Decalogus, et ex fide de Divinitate Humani Domini.*—Quod "canere canticum novum" sit confiteri ex gaudio cordis et ex affectione, quod Dominus Solus sit Salvator, Redemptor ac Deus Caeli et Terrae, videatur supra (n. 279, 617[1]); sed hic non dicitur "canticum novum," sed "canticum Mosis servi Dei et canticum Agni;" et per "canticum Mosis" significatur confessio ex vita secundum praecepta Legis quae Decalogus, ita ex charitate, et per "canticum Agni," confessio ex fide de Divinitate Humani Domini; per "Agnum" enim intelligitur Dominus quoad Divinum Humanum (n. 269, 291, 595); et per "Mosen" intelligitur in lato sensu omnis Lex scripta in quinque ejus Libris, et in stricto sensu Lex quae vocatur Decalogus; et quia haec inservit homini pro vita, dicitur "canticum Mosis servi Dei," per "servum" enim in Verbo intelligitur qui inservit et quod inservit (n. 380), hic pro vita. Quod per "Mosen" in lato sensu intelligatur Lex, est quia quinque ejus Libri vocantur "Lex:" quod omnia praecepta, judicia et statuta per eum data in quinque Libris ejus dicantur "Lex," videatur supra (n. 417); quod omne scriptum in illis Libris dicatur "Lex Mosis," et quoque "Moses," constare potest ex his locis:

Philippus[2] dixit, "Quem scripsit Moses in Lege et Prophetae, invenimus Jesum" (*Joh.* i. 46 [*B. A.* 45]);
"In Lege Moses praecepit tales lapidare" (*Joh.* viii. 5);
"Impleti sunt dies purificationis eorum juxta Legem Mosis" (*Luc.* ii. 22);
"Oportet omnia impleri quae scripta sunt in Lege Mosis et Prophetis de Me" (*Luc.* xxiv. 27, 44);
"Nonne Moses dedit vobis Legem: Moses dedit circumcisionem; ut non solvatur Lex Mosis" (*Joh.* vii. 19, 22, 23);
Dixit Abraham diviti in Inferno, "Habent Mosen et Prophetas, audiunto illos; si non Mosen et Prophetas audiunt, nec si quis ex mortuis resurrexerit, persuadebuntur" (*Luc.* xvi. 29, 31);
"Defluxit super nos maledictio et juramentum, quod scriptum est in Lege Mosis servi Dei: sicut scriptum in Lege Mosis, omne malum venit super nos" (*Dan.* ix. 11, 13[3]);
"Mementote Legis Mosis servi Mei, quam praecepi illi" (*Malach.* iii. 22 [*B. A.* iv. 4]);
"Dixit Jehovah ad Mosen, Ecce Ego veniam ad te in nebula nubis, ut audiat populus quando locutus fuero ad te, etiamque in te credant in aeternum" (*Exod.* xix. 9).

Ex his constare potest, quod per "Mosen" in lato sensu intelligatur Verbum quod ab illo scriptum est, quod voca-

tur Lex. Quod per "Mosen" intelligatur Lex quae Decalogus, inde sequitur; et eo plus quia Moses sculpsit Tabulas postquam priores fregerat (*Exod.* xxxiv. 1, 4[1]); et cum illas deportavit, radiavit facies ejus (*Exod.* xxxiv[2] 29 ad fin.); quare Moses in picturis sistitur tenens Tabulas illas in manu. Etiam dicitur apud *Marcum*,

> "Moses dixit, Honora patrem tuum et matrem tuam" (vii. 10);
> "Et Joschua scripsit copiam Legis Mosis super lapidibus Altaris" (*Josch.* viii. 32).

Lex illa erat Decalogus. Ex his videri potest, quod hic per "canticum Mosis servi Dei" non aliud intelligatur quam confessio ex charitate, ita ex vita secundum praecepta Legis, quae Decalogus.

663. ***"Dicentes, Magna et mirabilia opera Tua, Domine Deus Omnipotens,"*** significat *quod omnia Mundi, Caeli et Ecclesiae, creata et facta sint a Domino ex Divino Amore per Divinam Sapientiam Ipsius.*—Per "opera Domini" significantur omnia quae ab Ipso creata et facta sunt, quae in genere sunt omnia Mundi, omnia Caeli, et omnia Ecclesiae, quae in specie nequicquam possunt enumerari: dicuntur "magna et mirabilia," quia "magnum" dicitur de amore, et "mirabile" de sapientia (ut supra n. 656); et quoque Dominus in Verbo dicitur "Dominus" ex Divino Bono Divini Amoris, ac "Deus" ex Divino Vero Divinae Sapientiae. Quod Dominus dicatur Omnipotens, quia est, vivit, et potest omnia, ex Se Ipso, et quoque regit omnia ex Se Ipso, videatur supra (n. 31): inde est, quod per "magna et mirabilia opera Tua, Domine Deus Omnipotens," in universali sensu significetur quod omnia Mundi, Caeli et Ecclesiae, creata et facta sint a Domino ex Divino Amore per Divinam Sapientiam Ipsius.

664. ***"Quia justae et verae viae Tuae, Rex sanctorum,"*** significat *quod omnia quae procedunt ab Ipso sint justa et vera, quia est Ipsum Divinum Bonum et Divinum Verum in Caelo et in Ecclesia.*—Per "vias" significantur vera ducentia ad bonum (n. 176); et per "Regem," cum de Domino, significatur Divinum Verum, et per "Regem sanctorum" Divinum Verum in Caelo et Ecclesia ab Ipso; per "sanctos" enim significantur qui in Divinis veris a Domino sunt (n. 173, 586); inde per "justae et verae viae Tuae, Rex sanctorum" significatur quod omnia quae procedunt a Domino,

justa et vera sint, quia est ipsum Divinum Verum in Caelo et in Ecclesia. Dominus vocatur "Rex" in Divino Humano Suo, quia Hoc est Messias, Unctus, Christus, Filius Dei; quod "Messias" in lingua Hebraea sit "Christus" in lingua Graeca, et quod "Messias" seu "Christus" sit Filius Dei, videatur supra (n. 520); quod "Messias" significet et Regem et Unctum in lingua Hebraea, notum est. Quod Dominus ut Rex sit Divinum Verum, est quia "Rex" significat illud (n. 20, 483); inde est quod per "reges" significentur qui in Divinis veris a Domino sunt (*Apoc.* i. 6; cap. v. 10). Ex eo est, quod Caelum et Ecclesia dicantur "Regnum" Ipsius; tum quod Adventus Ipsius in mundum dicatur "Evangelium Regni." Caelum et Ecclesia dicuntur

"Regnum Ipsius" (*Dan.* ii. 44; cap. vii. 13, 14, 27; *Matth.* xii. 28; cap. xvi. 28; *Marc.* i. 14, 15; cap. ix. 1; cap. xv. 43; *Luc.* i. 33; cap. iv. 43; cap. viii. 1, 10; cap. ix. 2, 11, 27[1]; cap. x. 11; cap. xvi. 16[2]; cap. xix. 11; cap. xxi. 31; cap. xxii. 18; cap. xxiii. 51):

et Adventus Ipsius dicitur

"Evangelium Regni" (*Matth.* iv. 23; cap. ix. 35; cap. xxiv. 14).

Sed plura de his videantur in *Doctrina Novae Hierosolymae de Domino.* Quod Dominus dicatur "Rex," patet ex his locis:

"Illi cum Agno pugnabunt, sed Agnus vincet illos, quia est Dominus dominorum et Rex regum" (*Apoc.* xvii. 14);
Sedens super Equo albo vocatur Verbum, et Nomen Ipsius est "Dominus dominorum et Rex regum" (*Apoc.* xix. 13[3] 16; *Dan.* ii. 47);
"Dixit Nathanael, Tu es Filius Dei, Tu es Rex Israelis" (*Joh.* i. 49[4]);
"Quando venerit Filius Hominis in gloria Sua, sedebit super Throno gloriae Suae; et dicet Rex illis qui e dextris et qui e sinistris" (*Matth.* xxv. 31, 34, 41[5]);
"Clamarunt, Osanna, Benedictus Qui venit in Nomine Domini, Rex Israelis" (*Joh.* xii. 13);
Pilatus quaesivit Jesum, num esset Rex; "Respondit Jesus, Rex sum Ego, Ego in hoc natus sum, et in hoc veni in mundum" (*Joh.* xviii. 37);
"Regem in pulchritudine Sua videbunt oculi tui; Jehovah Rex noster, Ille salvabit nos" (*Esaj.* xxxiii. 17, 22);
"Ego Jehovah Sanctus vester, Creator Israelis Rex vester" (*Esaj.* xliii. 15);
"Sic dixit Jehovah Rex Israelis, et Redemptor ejus Jehovah Zebaoth, Ego Primus et Ultimus, et praeter Me non Deus" (*Esaj.* xliv. 6);
"Jehovah erit in Regem super totam terram" (*Sach.* xiv. 9; *Psalm.* xlvii. 3, 7–9 [*B. A.* 2, 6–8]);
"Attollite portae capita vestra, ut ingrediatur Rex gloriae: Jehovah Zebaoth Hic Rex gloriae" (*Psalm.* xxiv. 7–10);
"Suscitabo Davidi Germen justum, Qui Regnet Rex, et faciat Judicium et Justitiam in terra" (*Jerem.* xxiii. 5; cap. xxxiii. 15).

(Praeter alibi, ut *Esaj.* vi. 5; cap. lii. 7; *Jerem.* x. 7, 10; cap. xlvi. 18. *Ezech.* xxxvii. 22, 24; *Zeph.* iii. 15[1]; *Psalm.* xx. 10 [*B. A.* 9]; *Psalm* xlv. 12, 14, 16[2] [*B. A.* 11, 13, 15]; *Psalm.* lxviii. 25 [*B. A.* 24]; *Psalm.* lxxiv. 12.)

665. [*Vers.* 4.] "***Quis non timeat Te, Domine, et glorificet Nomen Tuum,***" significat *quod Solus amandus et colendus sit.*—Per "timere Deum" significatur amare Ipsum; et per "glorificare Nomen Ipsius" significatur colere Ipsum; quod Solus amandus et colendus sit, intelligitur per "quis non," et per "quia Solus Sanctus es:" quod timere Deum sit amare Ipsum timendo facere contra Ipsum, et quod hic timor sit in omni amore, videatur supra (n. 527, 628). Quod "glorificare Nomen Ipsius" sit colere Ipsum, est quia per "Nomen" Jehovae significatur omne per quod colitur (n. 81), et per "glorificare" significatur agnoscere et confiteri.

666. "***Quia Solus Sanctus,***" significat *quod sit Verbum, Veritas et Illustratio.*—Quod Dominus sit Solus Sanctus, videatur supra (n. 173); et quod Divinum Verum sit quod vocatur Sanctum (n. 173, 580); et quia Verbum est Divinum Verum, et Dominus est illud, et quia Divinum Verum spiritualiter illustrat, est enim lux in Caelo, sed a Domino, ideo per "quia Solus est Sanctus" significatur quod Dominus sit Verbum, Veritas et Illustratio. Quoniam Verbum est Divinum Verum, ac Divinum Verum spiritualiter illustrat, ideo dicitur quod Verbum a Jehovah dictatum sit per Spiritum Sanctum, ac quod Spiritus Sanctus hominem illustret et doceat; sed quis non scit quod Deus Omnipraesens sit, et quod Sanctum procedat ab Ipso, et quod illustret ubi recipitur. Quis inde non potest concludere quod Spiritus Sanctus non sit Deus per Se, distinctus a Jehovah seu Domino ut persona a persona, sed quod sit Ipse Jehovah seu Dominus; qui Divinam Omnipraesentiam agnoscit, etiam id agnoscet. Quod per "Spiritum Sanctum" in Verbo intelligatur Divina Vita Domini, ita Ipse, et in specie Vita Sapientiae Ipsius, quae vocatur Divina Veritas, videatur in *Doctrina Novae Hierosolymae de Domino* (n. 50–53), ubi id ex Verbo demonstratum est. Quod Dominus sit Verbum, videatur *Joh.* i. 1, 14: quod sit Veritas, *Joh.* xiv. 6; quod sit Lux, et inde Illustratio, *Joh.* xii. 34–36.

667. "***Quare omnes gentes venient et adorabunt coram Te,***" significat *quod omnes qui in bono amoris et charitatis sunt,*

agnoscent Dominum Solum Deum.—Per "omnes gentes" significantur qui in bono amoris et charitatis sunt; quod hi per "gentes," dum in sensu bono, intelligantur, videatur supra (n. 483); per "venire et adorare coram Ipso" significatur agnoscere Dominum pro Deo; et quia unus est Deus, in quo Trinitas, et Dominus est Ille, significatur agnoscere Ipsum Solum Deum.

668. ***"Quia judicia Tua manifestata sunt,"*** significat *quod vera Verbi aperta id testentur.*—Per "judicia" significantur Divina Vera, secundum quae homo victurus est, ex quibus cognoscitur qualis est, et secundum quae judicabitur; et quia haec Divina Vera in Verbo sunt, et Verbum nunc apertum est, et hoc testatur quod Dominus Solus sit Deus Caeli et Terrae, ideo per "quia judicia Tua manifestata sunt" significatur quia vera Verbi id testantur. Quod Verbum nunc apertum sit, et quod id testetur quod Dominus Solus sit Deus Caeli et Terrae, quodque vivendum sit secundum praecepta Ipsius, et quod fides hodierna removenda sit, constare potest ex *Quatuor Doctrinis* nunc editis, una *de Domino*, altera *de Scriptura Sacra*, tertia *de Vita secundum praecepta Decalogi*, et quarta *de Fide:* haec sunt quae intelliguntur per "quia judicia Tua manifestata sunt." Quoniam Dominus est Divinum Bonum et Divinum Verum, et per "Judicium" significatur Divinum Verum et per "Justitiam" Divinum Bonum, ideo multis in locis, ubi de Domino, dicitur "Justitia et Judicium," ut in sequentibus:

"Zion in Justitia redimetur, et reduces ejus in Judicio" (*Esaj.* i. 27);
"Sedebit super Throno Davidis et super Regno ejus ad stabiliendum illud in Judicio et Justitia" (*Esaj.* ix. 6 [*B. A.* 7]);
"Exaltetur Jehovah quia inhabitat altum, et implevit Zionem[1] Judicio et Justitia" (*Esaj.* xxxiii. 5);
"De hoc glorietur qui gloriatur, quod Jehovah faciat Judicium et Justitiam in terra" (*Jerem.* ix. 23 [*B. A.* 24]);
"Suscitabo Davidi Germen justum, Qui regnet Rex, et faciat Judicium et Justitiam in terra" (*Jerem.* xxiii. 5; cap. xxxiii. 15);
"Desponsabo te Mihi[2] in Justitia et in Judicio" (*Hosch.* ii. 19);
"Fluet sicut aquae[3] Judicium, et Justitia sicut torrens fortis" (*Amos* v. 24);
"Jehovah, Justitia Tua sicut montes Dei, Judicia Tua abyssus magna" (*Psalm.* xxxvi. 7 [*B. A.* 6]);
"Jehovah educet sicut lucem Justitiam tuam[4] et Judicium sicut meridiem" (*Psalm.* xxxvii. 6);
Jehovah "judicabit populum tuum[5] in Justitia, et miseros tuos[6] in Judicio" (*Psalm.* lxxii. 2);
"Justitia et Judicium fulcrum Throni Tui[7]" (*Psalm.* lxxxix. 15[8] [*B. A.* 14]);
"Cum didicero Judicia Justitiae Tuae; septies in die laudo Te super Judiciis Justitiae Tuae" (*Psalm.* cxix. 7, 164);

et alibi quod facere debeant Justitiam et Judicium

(Ut *Esaj.* i. 21; cap. v. 16; cap. lvi. 1[1]; cap. lviii. 2; *Jerem.* iv. 2; cap. xxii[2] 3, 13, 15; *Ezech.* xviii. 5; cap. xxxiii. 14, 16, 19; *Amos* vi. 12; *Mich.* vii. 9; *Deutr.* xxxiii. 21; *Joh.* xvi. 8, 10);

ibi "Justitia" dicitur de bono veri, ac "Judicium" de vero boni. Quoniam Judicium dicitur de vero, et Justitia de bono, ideo in quibusdam locis dicitur "Veritas et Justitia"

(Ut *Esaj.* xi. 5; *Psalm.* lxxxv[3] 12 [*B. A.* 11]);

et apud Davidem,

"Judicia Jehovae Veritas, justa sunt simul; desiderabilia prae auro, et dulcia prae melle" (*Psalm.* xix. 10, 11 [*B. A.* 9, 10]).

Quod Regimen Domini in Regno caelesti dicatur Justitia, et in Regno spirituali Judicium, videatur in Opere de *Caelo et Inferno*, Londini edito (n. 214–216).

669. [*Vers.* 5.] ***"Post haec vidi, et ecce apertum est Templum Tabernaculi Testimonii in Caelo,"*** significat *quod visum sit intimum Caeli, ubi Dominus in Sua sanctitate in Verbo, et in Lege quae Decalogus, est.*—Per "Templum" significatur in supremo Sensu Dominus quoad Divinum Humanum Suum, et inde Caelum et Ecclesia (n. 191, 529), hic Caelum Christianum; per "Tabernaculum Testimonii" significatur intimum illius Caeli, ubi Dominus in Sua sanctitate in Verbo, et in Lege quae Decalogus, est, quoniam per "Tabernaculum" aeque significatur Caelum (n. 585), ac intimum Tabernaculi fuit ubi erat Arca, in qua fuerunt binae Tabulae, quibus digito Dei inscripta fuerunt decem Verba, quae sunt decem praecepta Decalogi, quae intelliguntur per "Testimonium," et quoque vocantur "Testimonium;" ex quibus patet, quod per "vidi et ecce apertum est Templum Tabernaculi Testimonii in Caelo" significetur quod visum sit intimum Caeli ubi Dominus in Sua sanctitate in Lege, quae Decalogus, est: quod per "Tabernaculum Testimonii" etiam significetur ubi Verbum, est quia "Testimonium" non solum dicitur de Lege quae Decalogus, sed etiam de Verbo, ac de Domino ut Verbum, quia Verbum testatur de Ipso (n. 490, 555). Quod in Caelo Verbum sit, et hoc repositum in intimo ejus, quod vocatur Sacrarium, et quod ibi sit Lux flammea et candida, excedens omnem gradum lucis, quae extra illud in Caelo est, videatur *Doctrina Novae Hiero-*

solymae de Scriptura Sacra (n. 70–75), et de Sacrario illo (n. 73 ibi). De sanctitate Legis, quae Decalogus, videatur *Doctrina Vitae pro Nova Hierosolyma ex praeceptis Decalogi* (n. 53–60). Quod Arca, in qua fuerunt binae Tabulae Decalogi, adytum seu intimum Templi Hierosolymitani fecerit, et quod sic Tabernaculum ibi, videatur 1 *Reg.* vi. 19–28; cap. viii. 3–9.[1] Quod Lex, quae Decalogus, dicta sit Testimonium, constat ex his locis:

"Descendit Moses, et duae Tabulae Testimonii in manu ejus; erant Tabulae opus Dei, scriptura erat scriptura Dei, excisa super tabulis" (*Exod.* xxxii. 15, 16);
"Duae Tabulae Testimonii, Tabulae lapidis, scriptae digito Dei" (*Exod.* xxxi. 18);
Dixit Jehovah, "In Arcam dabis Testimonium, quod dabo tibi" (*Exod.* xxv[2] 16, 21, 22);
"Et Moses sumpsit et dedit in Arcam Testimonium" (*Exod.* xl. 20);
"Ut tegat nubes suffimenti Propitiatorium, quod super Testimonium" (*Levit.* xvi. 13);
Jehovah dixit ad Mosen "Relinque baculos coram Testimonio, et baculum Aharonis postea ante Testimonium" (*Num.* xvii. 19, 25 [*B. A.* 4, 10]);
"Et Moses reliquit baculos coram Jehovah" (*Num.* xvii. 22 [*B. A.* 7]).

Arca vocatur

"Arca Testimonii" (*Exod.* xxxi. 7);

ac Tabernaculum vocatur

"Habitaculum Testimonii" (*Exod.* xxxviii. 21).

670. [*Vers.* 6.] ***"Et exiverunt septem Angeli habentes septem plagas e Templo,"*** significat *praeparationem a Domino ad influxum ex intimo Caeli in Ecclesiam, ut mala et falsa ejus universaliter detegerentur, et sic separarentur mali a bonis.*—Quod per "septem Angelos" intelligatur Dominus, videatur supra (n. 657); quod per "septem plagas" significentur omnia mala et falsa universaliter intellecta, etiam supra (n. 657); per "Templum" hic intelligitur intimum Caeli, ubi Verbum et Decalogus, ut mox supra (n. 669); quod per "exiverint e Templo" significetur praeparatio ad influxum, est quia exiverunt ut postquam acceperint phialas projicerent plagas in phialis in terram, in mare, in fluvios et fontes, in Solem, super thronum Bestiae, et in aerem, per quae significatur influxus in Ecclesiam ut mala et falsa ejus detegantur; quod hoc propter separationem illorum a bonis, videbitur in capite sequente.

671. ***"Induti lino mundo et splendido, et circumcincti circa pectora zonis aureis,"*** significat *hoc ex veris et bonis puris et genuinis Verbi.*—Per "linum mundum et splendidum" significatur Verum purum et genuinum, de quo sequitur; per "zonam auream circa pectus" significatur Divinum procedens et simul conjungens, quod est Divinum bonum, supra (n. 46); per "indui" et "circumcingi" significatur apparere et sisti in illis, vestes enim significant vera induentia bonum (n. 166); et "zonae" seu "cingula" significant vera et bona continentia in ordine et nexu (n. 46). Ex his patet, quod per "Angelos indutos lino mundo et splendido, et circumcinctos circa pectora zonis aureis," significentur vera et bona pura ac genuina; quae quia non aliunde sunt quam ex Verbo, significant vera et bona Verbi. Quod "linum" significet Divinum Verum, constare potest ex sequentibus,

Ut quod Aharoni essent Femoralia Lini cum intraret Tentorium, et accederet ad Altare (*Exod.* xxviii[1] 42, 43);

Ut quod cum Aharon intraret in Sanctum, "Tunicam Lini sanctitatis indueret, Caligae Lini essent super carne ejus, Baltheo Lini cingeret se, et Cidarin Lini imponeret sibi; hae vestes sanctitatis;" et quod easdem vestes indueret cum expiaret populum (*Levit.* xvi. 4, 32).

Similiter

Quod Sacerdotes Levitae, "quando intrarent ad portas Atrii interioris, Vestes Lini induerent, Cidares Lini super capite, et Femoralia Lini super lumbis" (*Ezech.* xliv. 17, 18);

Quod Sacerdotes portarent Ephodos Lini (1 *Sam.* xxii. 18[2]);

Quod Samuel, cum ut puer ministrabat coram Jehovah, indutus esset Ephodo Lini (1 *Sam.* ii. 18);

Quod David, cum transferebatur Arca in urbem ejus, cinctus esset Ephodo Lini (2 *Sam.* vi 14).

Ex his constare potest, cur

Dominus, cum lavaret pedes discipulorum, succinxerit Se Linteo, et absterserit pedes Linteo (*Joh.* xiii. 4, 5);

Tum quod Angeli apparerent induti Linteo (*Dan.* x. 5; *Ezech.* ix. 2–4, 11; cap. x. 2–7);

Etiam Angeli visi in sepulchro Domini apparuerunt induti albo splendido et fulgurante (*Matth.* xxviii. 3);

Quod Angelus qui mensurabat novum Templum haberet Filum Lini in manu (*Ezech.* xl. 3);

quod Jeremias, ut repraesentaret statum Ecclesiae quoad verum, jussus sit

Emere Cingulum Lini, et abscondere[3] in foramine petrae juxta Euphratem, et quod postea inveniret illud corruptum (*Jerem.* xiii. 1–7).

Dicitur etiam apud *Esajam*.

"Calamum contusum non confringet, et Linum fumigans non exstinguet, et in veritatem proferet judicium" (xlii. 3).

Per "linum" in illis locis non aliud intelligitur quam Verum.

672. [*Vers.* 7.] ***"Et unum de quatuor Animalibus dedit septem Angelis septem phialas aureas,"*** significat *vera et bona illa, per quae mala et falsa Ecclesiae deteguntur, ex Sensu literae Verbi desumpta.*—Quod "quatuor Animalia," quae sunt Cherubi, significent Verbum in ultimis, et custodias ne genuina vera et bona ejus violentur, videatur supra (n. 239); et quia vera et bona Verbi interiora per Sensum literae ejus custodiuntur, ideo ille Sensus Verbi per "unum ex quatuor Animalibus" significatur: per "septem phialas" significatur simile quod per "septem plagas;" sunt enim continentia, et per continentia in Verbo significantur similia quae per contenta, ut per "poculum" simile quod per "vinum," ac per "patinam" simile quod per "cibum;" quod per "pocula," "calices," "phialas," "paropsides," similia significentur quae per contenta, videbitur in nunc sequentibus: quid per "septem Angelos" significatur, supra dictum est: quod "datae sint illis phialae," est quia agitur de influxu veri et boni in Ecclesiam, ut detegantur mala et falsa, ac nuda bona et vera non possunt influere, haec enim non recipiuntur, sed investita vera, qualia sunt in Sensu literae Verbi; et praeterea Dominus operatur semper ex intimis per ultima, seu in pleno: haec causa est, quod "datae sint Angelis phialae," per quas significantur vera et bona continentia, qualia sunt Sensus literae Verbi, per quae falsa et mala deteguntur. Quod Sensus literae Verbi sit continens, videatur in *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra* (n. 27–36, et 37–49). Quod per "phialas," "paropsides," "pocula" et "calices," perque "utres," significentur illa quae in illis continentur, constare potest ex sequentibus locis:

"Dixit Jehovah, Sume Calicem irae e manu Mea, et fac bibere omnes gentes; quando renuerint accipere Calicem, dices, Bibendo bibetis" (*Jerem.* xxv. 15, 16, 28);

"Calix auri Babel in manu Jehovae, inebrians universam terram" (*Jerem.* li. 7);

"Dabo Calicem sororis in manum tuam, ebrietate et tristitia impleberis,

Calice devastationis, Calice sororis tuae Samariae" (*Ezech.* xxiii. 31-34);
"Circumibit ad te Calix Jehovae, ut sit vomitus super gloria tua" (*Hab.* ii. 16);
"Etiam ad te, filia Edomi, transibit Calix; inebriaberis et revelaberis" (*Thren.* iv. 21);
"Jehovah pluet super impios, ventos procellarum; portio Calicis eorum" (*Psalm.* xi. 6);
"Calix in manu Jehovae, et vino miscuit, implevit mixto et effudit, bibent omnes impii terrae" (*Psalm.* lxxv[1] 9 [*B. A.* 8]);
Qui adorant Bestiam "bibent ex vino irae Dei mixto mero in Poculo excandescentiae Ipsius" (*Apoc.* xiv. 10);
"Excitare, surge Hierosolyma, quae bibisti e manu Jehovae Calicem irae Ipsius; feces Calicis trepidationis bibisti" (*Esaj.* li. 17);
"Mulier habens aureum Calicem in manu plenum abominationibus, et immunditie scortationis" (*Apoc.* xvii. 4);
"Duplicate ei dupla; Poculo quo miscuit, miscete ei duplum" (*Apoc,* xviii. 6);
"Ego pono Hierosolymam in Calicem trepidationis omnibus populis" (*Sach.* xii. 2);
"Pharisaee caece, purga prius interius[2] Poculi, ut fiat etiam exterius[2] mundum" (*Matth.* xxiii. 25, 26; *Luc.* xi. 39);
Jesus dixit filiis Zebedaei, "An potestis bibere Poculum quod bibiturus sum" (*Matth.* xx. 22, 23; *Marc.* x. 38, 39);
"Jesus dixit Petro, Poculumne, quod dederit Mihi Pater, nonne bibero illud" (*Joh.* xviii. 11);
Jesus in Gethsemane dixit, "Si possibile, transeat a Me Calix hic" (*Matth.* xxvi. 39, 42, 44);
"Jesus accipiens Poculum [dedit illis], dicens, Bibite ex eo omnes; hoc est sanguis Meus, ille Novi Testamenti" (*Matth.* xxvi. 27, 28; *Marc.* xiv. 23, 24; *Luc.* xxii. 17);
"Jehovah Calix meus, Tu sustentas sortem meam" (*Psalm.* xvi. 5);
"Dispones ante me mensam, Poculum meum abundabit" (*Psalm.* xxiii. 5);
"Quid reddam Jehovae; Calicem salutum accipiam" (*Psalm.* cxvi. 12, 13);
"Potare Calice consolationum" (*Jerem.* xvi. [7]).

Simile quod per "calicem" et "poculum" etiam significatur per "phialam," etiam per "utrem"

(*Matth.* ix. 17; *Luc.* v. 37, 38; *Jerem.* xiii. 12; cap. xlviii. 12; *Hab.* ii. 15).

Simile per "phialas," "thuribula" et "acerras," in quibus suffimenta, significatur quod per "suffitus;" in genere per omnis generis vasa, simile quod per illa quae in illis.

673. ***"Plenas ira Dei viventis in saecula saeculorum,"*** significat *mala et falsa apparitura et detegenda per pura et genuina vera et bona Verbi.*—Dicitur quod phialae essent "plenae ira Dei," quia erant plenae plagis, per quas significantur mala et falsa Ecclesiae (n. 657); sed usque non erant plenae illis, sed erant plenae puris et genuinis veris et bonis ex Verbo, per quae detegerentur mala et falsa

Ecclesiae; sed usque nec erant phialae et in illis vera et bona, sed per illas significatur influxus e Caelo in Ecclesiam; quod dicantur "plenae ira Dei viventis," est secundum stylum Verbi in Sensu literae ejus, ut constare potest ex locis adductis supra, in quibus adscribitur Jehovae "ira" et "excandescentia," et usque Jehovae nulla ira et excandescentia est, sed est homini contra Ipsum; causa quod in Sensu literae ita dicatur, videatur supra (n. 525, 635, 658). Ex his patet, quod per "phialas plenas ira Dei viventis in saecula saeculorum" significentur dira mala et falsa Ecclesiae apparitura et detegenda per bona et vera Verbi. Mala et falsa nec aliter deteguntur quam per vera et bona, haec enim sunt in luce Caeli, at falsa et mala sunt in tenebris Inferni; et in tenebris nihil detegitur, quia non aliud quam malum et falsum ibi apparet; sed e luce e Caelo omnia deteguntur, quia in illa omnia apparent: Lux Caeli enim est Divinum Verum Divinae Sapientiae Domini.

674[a]. [*Vers.* 8.] ***"Et impletum est Templum fumo ex gloria Dei et virtute Ejus,"*** significat *intimum Caeli plenum Divino Vero spirituali et caelesti a Domino.*—Per "Templum" significatur intimum Caeli, de quo supra (n. 669); per "fumum" significatur Divinum in ultimis, de quo sequitur; per "gloriam" significatur Divinum Verum spirituale (n. 249, 629); et per "virtutem" significatur Divinum Verum caeleste (n. 373): inde per "impletum est Templum fumo ex gloria Dei et virtute Ejus," significatur intimum Caelum plenum Divino Vero spirituali et caelesti. Quod "fumus" significet Divinum verum in ultimis, est quia "ignis," a quo fumi sunt, significat amorem; "ignis Altaris holocausti" amorem caelestem (n. 395, 494); et "ignis Altaris suffitus" amorem spiritualem (n. 277, 392, 394): quod "fumus" illa significet, constare potest ex his locis:

"Creabit Jehovah super omne habitaculum montis Zionis nubem interdiu, ac Fumum et splendorem ignis noctu; nam super omni gloria obtegumentum" (*Esaj.* iv. 5);
Commoti sunt postes liminum a voce clamantium Seraphim, ac domus impleta est Fumo (*Esaj.* vi. 4);
"Ascendit Fumus suffituum cum precibus Sanctorum[1] e manu Angeli coram Deo" (*Apoc.* viii. 4);
"Linum Fumigans non exstinguet; in veritatem proferet judicium" (*Esaj.* xlii. 3).

Quod "fumus" in opposito sensu significet falsa concupis-

centiarum, videatur supra (n. 422); et falsa oriunda ex fastu propriae intelligentiae (n. 452): praeterea "fumus" significat simile cum "nube" in multis locis.

674[b]. ***"Et nemo potuit ingredi in Templum, donec consummarentur septem plagae septem Angelorum,"*** significat *in eo gradu ibi, ut ultra non sustineri posset, et hoc usque dum post devastationem finis illius Ecclesiae visus.*—Per quod "nemo posset ingredi in Templum" significatur quod intimum Caeli plenum esset Divino Vero Spirituali et Caelesti, in eo gradu ut ultra non sustineri posset; per "Templum" significatur, hic ut supra, intimum Caeli; per "donec consummarentur septem plagae septem Angelorum" significatur hoc usque post devastationem finis Ecclesiae (n. 658); et per "septem plagas septem Angelorum" significantur mala et falsa quae devastant Ecclesiam et faciunt finem ejus (n. 657).

---

675. His adjiciam hoc MEMORABILE:—

Visa est quaedam Charta a Domino per Caelum demissa in unam societatem ex Anglis, sed erat illa societas inter minimas illorum, ubi etiam duo Episcopi erant; in qua charta fuit exhortatio, ut agnoscerent Dominum pro Deo Caeli et Terrae (ut Ipse docuit, *Matth.* xxviii. 18); et quod recederent a Doctrina de Fide justificante sine Operibus Legis, quia erronea. Charta illa lecta fuit et exscripta a multis, et de illis, quae in ea erant, cogitabant et loquebantur ex interiori judicio sane, ac illustrabantur a Domino, et illustratio recipiebatur in luce, quae Anglis prae caeteris est insita.

At postquam receperunt illa, dixerunt inter se, "Audiamus Episcopos."

Et auditi sunt, sed contradixerunt et improbaverunt; verum illi Episcopi, qui ibi, erant ex illis qui duri corde quoad spiritualia fidei et charitatis, ex amore dominii super Sancta Ecclesiae, et supereminentiae per illa etiam in politicis, in mundo facti fuerunt; quare post brevem consultationem inter se remiserunt chartam ad Caelum unde venit.

Quo facto, post aliquod murmur, plerique Laici a consensu priori suo recesserunt, et tunc Lux eorum in spiritualibus, quae prius exsplenduit, subito exstincta est: et postquam iterum admoniti erant, at frustra, vidi societatem illam subsidentem, sed quam profunde non vidi, ita subductam e conspectu Angelorum, qui unice colunt Dominum, et solam Fidem aversantur.

Sed post aliquos dies vidi ascendentes usque ad centum ex inferiore terra, quo usque parva illa societas subsidit, qui accesserunt ad me; et e quibus unus

sapiens locutus dixit, "Audi mirabile:—Dum subsidimus, apparuit nobis locus primum sicut stagnum, sed mox sicut terra sicca, et postea sicut parva urbs, in qua cuivis fuit sua domus, sed vilis. Post diem consultavimus inter nos, quid faciendum. Dixerunt multi, quod duo Episcopi adeundi sint, ac mite arguendi, quia illi remiserunt chartam in Caelum, e quo demissa est, et propter id contigit nobis hoc. Elegerunt aliquos, qui abiverunt ad Episcopos" (et dixit mecum loquens quod esset unus inter illos), "et tunc quidam inter nos sapientia praepollens loquebatur ad Episcopos, ita:—

"'Audite, vos Patres, credidimus quod apud nos prae reliquis esset Ecclesia, quae in Orbe Christiano mereretur vocari Primas, et Religio quae mereretur vocari Magnas; sed data nobis est illustratio e Caelo, et in illustratione perceptio quod hodie in Orbe Christiano non sit amplius Ecclesia, nec amplius Religio.'

"Dixerunt Episcopi, 'Quid loquimini; estne Ecclesia ubi est Verbum, ubi Christus Salvator notus est, et ubi sunt Sacramenta.'

"Ad haec respondit noster, 'Illa sunt Ecclesia, et illa faciunt Ecclesiam, ast non faciunt illam extra hominem, sed intra hominem.' Et porro dixit, 'Quoad Ecclesiam: potest Ecclesia esse ubi coluntur Tres Dii; potest Ecclesia esse, ubi tota ejus Doctrina fundatur super unico Pauli dicto false intellecto, et inde non super Verbo; potest Ecclesia esse, dum non Salvator Mundi aditur, et ubi Ipse dividitur in duos. Quoad Religionem: quis negare potest quin Religio sit fugere malum et facere bonum; num est aliqua Religio ubi docetur quod sola Fides salvet, et non Charitas; num est Religio ubi docetur quod Charitas procedens ab homine non sit nisi quam Charitas moralis et civilis; quis non videt quod in ea Charitate non sit aliquid Religionis; num est in sola Fide aliquid Facti seu Operis, et tamen in Facere consistit Religio. Num datur in universo terrarum orbe gens, apud quam Religio, quae excludit omne salvificum a bonis Charitatis, quae sunt bona Opera; cum tamen omne Religionis consistit in bono, et omne Ecclesiae in doctrina quae docebit vera, et per vera bonum. Videte patres, quae gloria nobis foret, si Ecclesia quae non est, et Religio quae non est, apud nos inchoet et oriatur.'

"Tunc Episcopi illi responderunt,' Loqueris nimis alte; annon Fides actu, quae est Fides plene justificans et salvans, est Ecclesia; et annon Fides statu, quae est Fides procedens et perficiens, est Religio; apprehendite hoc, filii.'

"Sed tunc dixit sapiens Anglus, 'Audite Patres: annon homo concipit Fidem actu sicut stipes; num in stipite secundum vestram ideam tunc vivificato est Ecclesia: annon Fides statu est continuatio et progressio Fidei actu; et cum secundum vestram ideam omne salvificum est in Fide, et non aliquid in bono charitatis ab homine, ubi tunc est Religio.'

"Tunc dixerunt Episcopi, 'Amice, loqueris ita, quia non scis arcana justificationis per so-

lam Fidem: et qui illa non scit, non scit viam salvationis ab interiori. Tua via est via externa et plebeia; vade illam si vis; at scias modo, quod omne bonum sit a Deo, et nihil ab homine, et quod sic homo in spiritualibus prorsus nihil possit a se; quomodo tunc potest homo facere bonum, quod est bonum spirituale, a se.'

"Ad haec indignatus Anglus loquens cum illis dixit, 'Scio arcana justificationis vestra plus quam vos; et aperte vobis dico, quod in interioribus vestris arcanis non viderim nisi quam spectra. Annon Religio est agnoscere et amare Deum, ac fugere et odio habere Diabolum; estne Deus Ipsum Bonum, et Diabolus ipsum Malum; quis in universo terrarum Orbe, cui est Religio, hoc non novit; estne agnoscere et amare Deum, facere bonum, quia hoc est Dei et a Deo; et estne fugere et odio habere Diabolum, non facere malum, quia hoc est Diaboli et a Diabolo. Vestra Fides actu, quam vocavistis Fidem plene justificantem et salvantem, seu, quod idem, vester actus justificationis per solam Fidem, num docet facere aliquod bonum quod est Dei et a Deo, et num docet fugere aliquod malum quod est Diaboli et a Diabolo; prorsus nihil, quia statuitis quod in utroque nihil salutis sit. Quid vestra Fides statu, quam vocavistis Fidem procedentem et perficientem, nisi eadem cum Fide actu. Quomodo potest haec perfici, cum excluditis omne bonum ab homine sicut ab ipso, dicendo, *Quomodo potest homo salvari per aliquod bonum a se, cum salvatio est gratuita:* tum *Quid bonum ab homine nisi meritorium, et tamen meritum Christi est omne; quare bonum facere salutis causa, foret sibi attribuere quod solius Christi est, et sic etiam foret velle semet justificare et salvare;* tum *Quomodo potest quis operari bonum, cum Spiritus Sanctus operatur omnia absque ulla ope hominis; quid tunc opus est aliquo bono accessorio ab homine, cum omne bonum ab homine in se non est bonum;* praeter plura. Nonne haec sunt arcana vestra; sed illa in meis oculis sunt merae argutiae et astutiae effictae propter finem ut removeatis bona Opera, quae sunt bona Charitatis, ad stabiliendum vestram solam Fidem. Et quia hoc facitis, spectatis hominem, quoad illa, et in genere quoad omnia spiritualia quae Ecclesiae et Religionis sunt, sicut stipitem, vel sicut simulachrum inanimatum, et non ut hominem creatum ad imaginem Dei, cui data est, et continue datur, facultas intelligendi et volendi, credendi et amandi, ac loquendi et faciendi, prorsus sicut a se, imprimis in spiritualibus, quia homo est homo ex illis. Si homo in spiritualibus non cogitaret et operaretur sicut a se, quid tunc Fides; quid tunc Charitas; et quid tunc Cultus; imo quid tunc Ecclesia et Religio. Nostis quod facere bonum proximo ex amore sit Charitas; at non nostis quid Charitas, cum tamen Charitas est anima, vita et essentia Fidei: et quia Charitas est omnis illa, quid tunc est Fides remota Charitate, nisi mortua; et Fides mortua non est nisi quam spectrum; voco illam spectrum, quia Jacobus Apostolus vocat Fidem absque bonis Operi-

bus non solum mortuam sed etiam diabolicam.'

"Tunc unus ex binis illis Episcopis, cum audivit Fidem suam vocari mortuam, diabolicam, et spectrum, in tantum excanduit, ut e capite suo eriperet cidarim, et conjiceret super mensam, dicens, 'Non resumam antequam ultus fuero hostes Fidei Ecclesiae nostrae;' at movit caput, murmurans et dicens, 'Ille Jacob, ille Jacob.'

"Super cidari erat bractea, cui insculpta fuit *Sola Fides*. Et tunc subito apparuit monstrum e terra surgens, cum septem capitibus, cui pedes sicut ursi, et os sicut leonis, prorsus simile Bestiae quae describitur *Apoc.* cap. xiii. (vers. 1, 2), cujus imago facta et adorata est (vers. 14, 15, in eodem capite): hoc spectrum e mensa desumpsi: cidarim, et dilatavit illam infra, et posuit super septem suis capitibus; quo facto, terra hiabat sub pedibus ejus, et subsidit in Infernum; quo viso, clamavit Episcopus ille, 'Violentia, violentia.'

"Tunc abivimus ab illis; et ecce gradus coram oculis nostris, per quos ascendimus; et redivimus supra terram, et in conspectum Caeli, ubi fuimus prius."

Haec narravit mihi sapiens Anglus.

CAPUT XVI.

ET audivi vocem magnam e Templo dicentem septem Angelis, Ite et effundite phialas irae Dei in terram.

2. Et abivit primus, et effudit phialam suam super terram, et factum est ulcus malum et noxium in hominibus habentibus characterem Bestiae, et imaginem ejus adorantibus.

3. Et secundus Angelus effudit phialam suam in mare, et factus est sanguis tanquam mortui, et omnis anima viva mortua est in mari.

4. Et tertius Angelus effudit phialam suam in fluvios et in fontes aquarum, et factus est sanguis.

5. Et audivi Angelum aquarum dicentem, Justus Domine es, Qui Est et Qui Fuit, et Sanctus, quia haec judicasti;

6. Quia sanguinem Sanctorum et Prophetarum effuderunt, et sanguinem illis dedisti bibere, digni enim sunt.

7. Et audivi alium ex Altari dicentem, Etiam Domine Deus Omnipotens, vera et justa judicia Tua.

8. Et quartus Angelus effudit phialam suam in solem, et datum est illi aestu affligere homines per ignem.

9. Et aestuaverunt homines aestu magno, et blasphemarunt Nomen Dei habentis potestatem super plagas has, et non resipuerunt dare Ipsi gloriam.

10. Et quintus Angelus effudit phialam [suam] su-

per thronum Bestiae, et factum est regnum ejus tenebrosum, et mandebant linguas suas prae molestia.

11. Et blasphemarunt Deum Caeli prae molestiis suis, et prae ulceribus suis, et non resipuerunt ex operibus suis.

12. Et sextus Angelus effudit phialam suam super fluvium magnum Euphratem, et exsiccata est aqua ejus, ut pararetur via regum ab ortu solis.

13. Et vidi ex ore Draconis, et ex ore Bestiae, et ex ore Pseudoprophetae, spiritus tres immundos similes ranis.

14. Sunt enim spiritus daemonum facientes signa ad abeundum ad reges terrae et orbis totius, ad congregandum illos in bellum diei illius magni Dei Omnipotentis.

15. Ecce venio sicut fur; beatus qui vigilat et servat vestimenta sua, ut non nudus ambulet, et videant pudorem ejus.

16. Et congregavit illos in locum dictum Hebraice Armageddon.

17. Et septimus Angelus effudit phialam suam in aerem, et exivit vox magna e Templo Caeli e Throno, dicens, Factum est.

18. Et factae sunt voces et fulgura et tonitrua; et terrae motus factus est magnus, qualis non factus est ex quo homines facti sunt super terra, talis terrae motus adeo magnus.

19. Et facta est urbs magna in tres partes, et urbes gentium ceciderunt; et Babylon magna venit in memoriam coram Deo, dare illi poculum vini excandescentiae irae Ipsius.

20. Et omnis insula fugit, et montes non inventi sunt.

21. Et grando magna quasi talenti pondo descendit

de Caelo super homines; et blasphemarunt homines Deum prae plaga grandinis, quia magna erat plaga ejus valde.

SENSUS SPIRITUALIS.

CONTENTUM TOTIUS CAPITIS.

DETEGUNTUR IN HOC CAPITE MALA ET FALSA IN ECCLESIA REFORMATORUM PER INFLUXUM E CAELO (vers. 1):
- IN CLERICOS (vers. 2);
- IN LAICOS (vers. 3);
- IN INTELLECTUM VERBI APUD ILLOS (vers. 4–7);
- IN AMOREM APUD ILLOS (vers. 8, 9);
- IN FIDEM APUD ILLOS (vers. 10, 11);
- IN RATIOCINIA INTERIORA APUD ILLOS (vers. 12–15);
- IN OMNIA ILLORUM SIMUL (vers. 17–21).

CONTENTA SINGULORUM VERSUUM.

1. "**Et audivi vocem magnam e Templo, dicentem septem Angelis, Ite, et effundite phialas irae Dei in terram,**" significat *influxum a Domino ex intimo Caeli in Ecclesiam Reformatorum ubi illi qui in Fide separata a Charitate quoad doctrinam et quoad vitam sunt* [n. 676].

2. "**Et abivit primus, et effudit phialam super terram,**" significat *in illos qui in interioribus Ecclesiae Reformatorum sunt, et doctrinae Justificationis per solam Fidem student, et vocantur Clerici* [n. 677]; "**et factum est ulcus malum et noxium,**" significat *interiora mala et falsa destructiva omnis boni et veri in Ecclesia* [n. 678]; "**in hominibus habentibus characterem Bestiae, et imaginem ejus adorantibus,**" significat *apud illos qui vivunt solam Fidem, et recipiunt doctrinam ejus* [n. 679].

3. "**Et secundus Angelus effudit phialam suam super mare,**" significat *influxum apud illos ibi, qui in externis ejus sunt, et in fide illa, et vocantur Laici* [n. 680]; "**et factus est sanguis tanquam mortui, et omnis anima viva mortua est in mari,**" significat *apud illos falsum infernale, per quod omne verum Verbi et inde Ecclesiae et fidei exstinctum est* [n. 681].

4. "**Et tertius Angelus effudit phialam [suam] in fluvios et fontes aquarum,**" significat *influxum in intellectum Verbi apud illos* [n. 683]; "**et factus est sanguis,**" significat *vera Verbi falsificata* [n. 684].

5. "**Et audivi Angelum aquarum dicentem,**" significat *Divinum Verum Verbi* [n. 685]; "**Justus es Domine, Qui Est et Qui Fuit, et Sanctus, quia haec judicasti,**" significat *quod hoc sit ex Divina Providentia Domini, Qui est et Qui fuit Verbum, quod alioquin prophanaretur* [n. 686];

6. "**Quia sanguinem Sanctorum et Prophetarum effuderunt,**" significat *illud propter causam, quia unicum illud, quod sola Fides absque Operibus Legis salvet, receptum pervertit omnia doctrinalia vera ex Verbo* [n. 687]; "**et sanguinem eis dedisti bibere, quia digni sunt,**" significat *quod permissum fuerit illis, qui in sola Fide et doctrina et vita se confirmaverunt, falsificare vera Verbi, et imbuere vitam ex falsificatis* [n. 688].

7. "*Et audivi alium ex Altari, dicentem, Etiam Domine Deus Omnipotens, vera et justa judicia Tua,*" significat *Divinum Bonum Verbi confirmans Divinum Verum illud* [n. 689].

8. "*Et quartus Angelus effudit phialam suam in Solem,*" significat *influxum in amorem illorum* [n. 690]; *et datum est illi aestu affligere homines per ignem,*" significat *quod amor in Dominum illos torqueret, quia in concupiscentiis malorum ex jucundo amoris illorum erant* [n. 691].

9. "*Et aestuaverunt homines aestu magno, et blasphemarunt Nomen Dei habentis potestatem super plagas has,*" significat *quod propter jucundum amoris sui oriundum ex gravibus concupiscentiis malorum non agnoverint Divinitatem Humani Domini, a Quo tamen influit omne bonum amoris et verum fidei* [n. 692]; "*et non resipuerunt dare Ipsi gloriam,*" significat *quod propterea non possint aliqua fide recipere, quod Dominus sit Deus Caeli et Terrae, etiam quoad Humanum, tametsi Verbum id docet* [n. 693].

10. "*Et quintus Angelus effudit phialam suam super thronum Bestiae,*" significat *influxum in fidem illorum* [n. 694]; *et factum est regnum ejus tenebrosum,*" significat *quod non apparerent nisi falsa* [n. 695]; "*et mandebant linguas suas prae molestia,*" significat *quod non sustinerent vera* [n. 696].

11. "*Et blasphemarunt Deum Caeli prae molestiis suis et prae ulceribus suis,*" significat *quod non agnoscere potuerint Dominum Solum esse Deum Caeli et Terrae propter repugnantias ex interioribus falsis et malis* [n. 697]; *et non resipuerunt ab operibus suis,*" significat *quod tametsi instructi ex Verbo usque non recedant a falsis fidei et inde malis vitae* [n. 698].

12. "*Et sextus Angelus effudit phialam suam super fluvium magnum Euphratem,*" significat *influxum in ratiocinia interiora illorum, per quae confirmant Justificationem per solam Fidem* [n. 699]; "*et exsiccata est aqua ejus, ut pararetur via regum ab ortu solis,*" significat *quod remota sint falsa ratiociniorum illorum apud eos qui a Domino in veris ex bono sunt, ac in Novam Ecclesiam introducendi* [n. 700].

13. "*Et vidi ex ore Draconis, et ex ore Bestiae, et ex ore Pseudoprophetae,*" significat *perceptum ex theologia fundata super doctrina de Trinitate Personarum Divinitatis, et super doctrina Justificationis per solam Fidem sine Operibus Legis* [n. 701]; "*spiritus tres immundos similes ranis,*" significat *quod orirentur merae ratiocinationes et cupiditates falsificandi vera* [n. 702].

14. "*Sunt enim spiritus daemonum,*" significat *quod essent cupiditates falsificandi vera et ratiocinandi ex falsis* [n. 703]; "*facientes signa ad abeundum ad reges terrae et totius orbis, ad congregandum illos in bellum diei illius magni Dei Omnipotentis,*" significat *contestationes quod falsa eorum sint vera, et excitationes omnium in tota illa Ecclesia, qui in iisdem falsis sunt, ad impugnandum vera Novae Ecclesiae* [n. 704].

15. "*Ecce venio sicut fur; beatus qui vigilat, et servat vestimenta sua,*" significat *Adventum Domini, et tunc Caelum illis qui spectant ad Ipsum, et permanent in vita secundum praecepta Ipsius, quae sunt vera Verbi* [n. 705]; "*ut non nudus ambulet, et videant pudorem ejus,*" significat *ne sint cum illis qui in nullis veris sunt, et appareant amores infernales eorum* [n. 706].

16. "*Et congregavit illos in locum dictum Hebraice Armageddon,*" significat *statum pugnae ex falsis contra vera, et animum destruendi Novam Ecclesiam, oriundum ex amore imperii et supreminentiae* [n. 707].

17. "*Et septimus Angelus effudit phialam suam in aerem,*" significat *influxum in omnia simul apud illos* [n. 708]; "*et exivit vox magna e Templo Caeli e Throno, dicens, Factum est,*" significat *sic manifestatum a Domino, quod omnia Ecclesiae devastata sint, et quod nunc Ultimum Judicium instet* [n. 709].

18. "*Et factae sunt voces et fulgura et tonitrua,*" significat *ratiocinationes, falsificationes veri, et argumentationes ex falsis mali* [n. 710]; "*et terrae motus factus est magnus, qualis non factus ex quo homines facti sunt super terra, talis terrae motus adeo magnus,*" significat *omnium Ecclesiae quasi concussiones, paroxysmos, inversiones, et detractiones e Caelo* [n. 711].

19. "*Et facta est urbs magna in tres partes, et urbes gentium ceciderunt,*" significat *quod Ecclesia illa quoad doctrinam ab illis prorsus destructa sit, pariter omnes haereses quae ab illa emanarunt* [n. 712]; "*et Babylon magna venit in memoriam coram Deo, dare illi poculum vini excandescentiae irae Ipsius,*" significat *tunc etiam destructionem dogmatum Religiosi Catholico Romani* [n. 713].

20. "*Et omnis insula fugit, et montes non inventi sunt,*" significat *quod non aliquod verum fidei amplius, nec aliquod bonum amoris amplius* [n. 714[a]].

21. "*Et grando magna quasi talenti pondo descendit de Caelo super homines,*" significat *dira et atrocia falsa, per quae omne verum Verbi et inde Ecclesiae destructum est* [n. 714[b]]; "*et blasphemarunt [homines] Deum prae plaga grandinis, quia magna erat plaga ejus valde,*" significat *quod quia confirmaverunt apud se talia falsa, negaverint vera adeo ut non possint cognoscere illa, propter repugnantias oriundas ex interioribus illorum falsis et malis* [n. 715].

EXPLICATIO.

676. [*Vers.* 1.] "***Et audivi vocem magnam e Templo, dicentem septem Angelis, Ite et effundite phialas irae Dei in terram,***" significat *influxum a Domino ex intimo Caeli in Ecclesiam Reformatorum ubi illi qui in Fide separata a Charitate quoad doctrinam et quoad vitam sunt, ad auferendum illis vera et bona, et ad aperiendum falsa et mala in quibus sunt, et sic ad separandum illos ab iis qui credunt in Dominum, et ab Ipso in charitate et ejus fide sunt.*—Haec sunt in summario quae continentur in hoc capite. Per "Templum" significatur Templum Tabernaculi Testimonii, de quo in praecedente capite (xv. 5), per quod significatur Intimum Caeli, ubi Dominus in Sua sanctitate in Verbo, et in Lege quae Decalogus, est (n. 669); per "vocem magnam" inde, significatur Divinum mandatum, quod irent et effunderent phialas; per "septem Angelos" intelligitur Dominus, ut supra (n. 657); per "effundere phialas," in quibus plagae,

"in terram" significatur influxus in Ecclesiam Reformatorum; per "effundere phialas" significatur influxus, et per "terram" significatur Ecclesia (n. 285). Agitur adhuc de Ecclesia apud Reformatos, in sequente autem capite de Ecclesia apud Romano Catholicos, et postea de Ultimo Judicio, et demum de Nova Ecclesia, quae est Nova Hierosolyma (videatur Praefatio, et n. 2). Supra (cap. viii. et ix.) agitur de "septem Angelis habentibus septem tubas," quibus clanxerunt; et quia plura similia ibi occurrunt, dicetur hic quid per illos septem Angelos, et quid per hos, significatur. Per "septem tubas," quibus clanxerunt septem Angeli, significatur exploratio et manifestatio falsorum et malorum, in quibus sunt qui in Fide separata a Charitate; at per "septem phialas plenas septem plagis ultimis" significatur devastatio et consummatio illorum, nam non prius fit Ultimum Judicium super illos, quam cum devastati sunt. Devastatio et consummatio in mundo spirituali fit hoc modo: illis, qui in falsis quoad doctrinam et inde in malis quoad vitam sunt, auferuntur omnia bona et vera, quae solum in naturali homine possiderunt, et ex quibus simulaverunt homines Christianos; quibus ablatis separati sunt e Caelo, et conjuncti Inferno; et tunc in Mundo spirituum secundum varietates concupiscentiarum disponuntur in societates, quae postea subsidunt. Auferuntur illis bona et vera per influxum e Caelo. Influxus fit ex genuinis veris et bonis, ex quibus torquentur et cruciantur, vix aliter quam sicut serpens admotus igni, aut projectus super acervum formicarum; quare rejiciunt bona et vera Caeli (quae etiam sunt bona et vera Ecclesiae) a se, ac demum damnant illa, ex causa, quia ex illis sicut cruciatum infernalem sentiverunt; quo facto intrant in sua mala et falsa, et separantur a bonis. Haec sunt quae in hoc capite describuntur et significantur per "projectionem phialarum, in quibus erant septem plagae ultimae." In phialis non erant illa mala et falsa quae per "plagas" significantur, sed erant genuina vera et bona, quorum effectus fuit qualis descriptus est; exiverunt enim Angeli ex "Templo Tabernaculi Testimonii," per quod intelligitur intimum Caeli, ubi non sunt nisi quam vera et bona in Divina Sanctitate (cap. xv. vers. 6). Devastatio et consummatio haec est de qua Dominus loquitur his verbis:

"Quicunque habet, dabitur illi, ut abundantius habeat; quicunque autem non habet, etiam quod habet, auferetur ab eo" (*Matth.* xiii. 12[1]; *Marc.* iv. 25);

"Tollite ab illo talentum, et date habenti decem talenta; nam habenti omni dabitur ut abundet, et ab eo autem qui non habet, etiam quod habet auferetur ab eo" (*Matth.* xxv. 28, 29; *Luc.* xix. 24–26).

677. [*Vers.* 2.] ***"Et abivit primus, et effudit phialam super terram,"*** significat *in illos qui in interioribus Ecclesiae Reformatorum sunt, et doctrinae justificationis per solam Fidem student, qui vocantur Clerici.*—Per "effundere phialam" significatur influxus (ut supra, n. 676); per "terram" significatur Ecclesia (n. 285), hic apud illos ibi qui in interioribus ejus sunt, qui sunt qui doctrinae justificationis per solam Fidem student; hi quoque dicunt se interiora ejus scire; at interiora sunt modo confirmationes unius positionis, quod sola Fides justificet absque Operibus Legis; alia interiora non sciunt; et quia in illis praecipue sunt Sacerdotes, Professores Theologiae et Lectores Gymnasiorum, verbo Doctores et Pastores, ideo primus hic influxus in illos, qui vocantur Clerici, factus est; quod illi sint qui intelliguntur, est quia dicitur quod primus Angelus effuderit phialam in "terram," et secundus Angelus in "mare," et tunc per "terram" intelligitur Ecclesia apud illos qui in internis ejus sunt, et per "mare" intelligitur Ecclesia apud illos qui in externis ejus sunt (ut supra, n. 398, 403, 404, 420, 470); quod illi intelligantur, patet etiam ex eo, quod dicatur quod "factum sit ulcus in illis."

678. ***"Et factum est ulcus malum et noxium,"*** significat *interiora mala et falsa destructiva omnis boni et veri in Ecclesia.*—Per "ulcus" hic non aliud significatur quam malum oriundum ex vita secundum hoc caput doctrinae, quod sola Fides sine Operibus Legis justificet et salvet, quia sequitur, "in hominibus habentibus characterem Bestiae et imaginem ejus adorantibus," per quae illa fides et vita secundum illam significatur; quare per "ulcus malum et noxium" significantur interiora mala et falsa destructiva omnis boni et veri in Ecclesia; per "noxium" significatur destructivum, et malum non potest non destruere bonum, ac falsum verum. Quod "ulcus" illa significet, est quia ulcera corporis oriuntur ex vitiositate sanguinis, aut ex alia malignitate interiore; similiter ulcera in spirituali sensu intellecta, haec oriuntur ex concupiscentiis et earum jucun-

dis, quae sunt causae interiores; ipsum malum quod per "ulcus" significatur, et in externis apparet ut jucundum, intus in se recondit concupiscentias, a quibus oritur et conflatur. Sed probe sciendum est, quod interiora mentis humanae sint in successivo ordine et in simultaneo apud unumquemvis; in successivo ordine sunt a superioribus seu prioribus ad inferiora seu posteriora ejus; in simultaneo ordine sunt in ultimis seu postremis, sed in his sunt ab interioribus ad exteriora sicut a centro ad peripherias; quod ita sit multis ostensum est in *Sapientia Angelica de Divino Amore et Divina Sapientia* (n. 173–281), ubi de Gradibus; ex quibus patet, quod ultimum sit complexus omnium priorum. Inde sequitur, quod omnes concupiscentiae mali sint in ordine simultaneo intus in ipso malo quod homo percipit apud se: omne malum quod homo percipit apud se est in ultimis; quare cum homo rejicit a se malum, simul etiam rejicit concupiscentias ejus, sed usque non a se, sed a Domino. Homo quidem a se potest rejicere malum, sed non concupiscentias ejus: quare cum vult rejicere malum, pugnando contra illud, spectabit ad Dominum; Dominus enim operatur ab intimis ad ultima; intrat enim per animam hominis, et purificat. Haec dicta sunt, ut sciatur quod "ulcus" significet malum in ultimis seu extremis apparens, ex interna malignitate oriundum. Hoc fit apud omnes qui sibi persuadent solam Fidem salvare, et propterea non reflectunt super aliquod malum apud se, nec spectant ad Dominum. "Ulcera" et "vulnera" significant mala in extremis oriunda ex malis interioribus, quae sunt concupiscentiae, etiam in sequentibus locis:

> "A vola pedis usque ad caput non est integritas; Vulnus et Cicatrix, et plaga recens; non expressa sunt, non obligata, non emollita oleo" (*Esaj.* i. 6[1]);
>
> "Iniquitates meae transiverunt caput meum; computruerunt, contabuerunt Vulnera propter stultitiam meam" (*Psalm.* xxxviii. 5, 6 [*B. A.* 4, 5]);
>
> "In die, quo obligabit Jehovah fracturam populi Sui, Vulnus plagae sanabit" (*Esaj.* xxx. 26);
>
> "Si non obediveris voci Jehovae, custodiendo ad faciendum praecepta Ipsius, percutiet te Jehovah Ulcere Aegypti, haemorrhoidibus et scabie et prurigine; et Ulcere malo super genubus, et super femoribus, a quibus non possis sanari; a vola pedis usque ad verticem tuum" (*Deutr.* xxviii. 15, 27, 35).

Per

> "Ulcus pustularum efflorescens in homine et in bestia in Aegypto" (*Exod.* ix. 8–11),

nec aliud significatum est; nam miracula ibi facta significabant mala et falsa in quibus erant. Et quia Gens Judaica erat in prophanatione Verbi, et haec per "lepram" significatur, ideo fuit lepra non modo in eorum carne, sed etiam in vestibus, domibus et vasis; et prophanationis genera significantur per varia mala leprae, quae erant

Tumores, ulcera tumorum, papulae albae et rubescentes, abscessus, ustiones, vitiligines, porrigines, etc. (*Levit.* xiii. 1 ad fin.).

Ecclesia enim apud illam gentem erat Ecclesia repraesentativa, in qua interna repraesentabantur per externa quae correspondebant.

679. ***"In hominibus habentibus characterem Bestiae, et imaginem ejus adorantibus,"*** significat *apud illos qui vivunt solam Fidem, et recipiunt doctrinam ejus.*—Per "habere characterem Bestiae" significatur solam Fidem agnoscere, illam apud se confirmare, et vivere secundum illam; et per "adorare imaginem ejus" significatur recipere doctrinam ejus (videatur supra, n. 602, tum 634, 637). Per vivere solam Fidem, et recipere doctrinam ejus, intelligitur nihili facere vitam propter salutem, nec aliquam veritatem; credentes quod si modo orent ad Deum Patrem ut misereatur propter Filium, salventur. Hoc faciunt illi imprimis, qui interiora doctrinae illius sciunt et agnoscunt, de illis enim hic agitur (videatur mox supra, n. 677).

680. [*Vers.* 3.] ***"Et secundus Angelus effudit phialam suam super mare,"*** significat *influxum veri et boni a Domino apud illos in Ecclesia Reformatorum, qui in externis ejus sunt, et in fide illa, et vocantur Laici.*—Per "effundere phialam" significatur influxus veri et boni a Domino (ut supra, n. 676, 677); per "mare" significatur externum Ecclesiae, proinde illi qui in externis ejus sunt, dum per "terram" significatur internum Ecclesiae, ita illi qui in internis ejus sunt (n. 398, 403, 404, 420, 470, 677[1]); hi sunt qui vocantur Laici et in fide illa.

681. ***"Et factus est sanguis tanquam mortui, et omnis anima viva mortua est in mari,"*** significat *apud illos falsum infernale, per quod omne verum Verbi et inde Ecclesiae et fidei, exstinctum est.*—Per "sanguinem tanquam mortui" seu per cruorem et saniem significatur falsum infernale; per "sanguinem" enim significatur Divinum Verum, et in opposito sensu illud falsificatum (n. 379); sed per "sanguinem

sicut mortui" significatur falsum infernale, nam per "mortem" significatur exstinctio vitae spiritualis, et inde per "mortuum" significatur infernale (n. 321, 525): per quod "omnis anima viva mortua sit" significatur quod omne verum Verbi, Ecclesiae et fidei exstinctum sit; per "animam vivam" enim significatur verum fidei, inde per "animam vivam mortuam" significatur verum fidei exstinctum. Per "animam" in Verbo, ubi de homine, significatur vita spiritualis ejus, quae etiam est vita intellectus ejus; et quia intellectus est intellectus ex veris, et vera sunt fidei, ideo per "animam" significatur verum fidei; quod per "animam" hoc significetur, constare potest ex multis locis in Verbo, et quoque ex illis ubi dicitur "anima et cor." Quod per "animam et cor" intelligatur vita hominis, patet; sed vita ejus est ex voluntate et ex intellectu, aut spiritualiter loquendo est ex amore et sapientia, tum ex charitate et fide; ac vita voluntatis ex bono amoris seu charitatis intelligitur per "cor," ac vita intellectus ex veris sapientiae seu fidei, intelligitur per "animam." Haec per "animam et cor" intelliguntur,

Matth. xxii. 37[1]; *Marc.* xii. 30, 33; *Luc.* x. 27; *Deutr.* vi. 5; cap. x. 12[2]; cap. xi. 13[3]; cap. xxvi. 16; *Jerem.* xxxii. 41; et alibi;

etiam in locis ubi "cor" per se, et "anima" per se, dicitur. Quod causa denominationis illorum sit ex correspondentia Cordis cum Voluntate et Amore, ac Animationis Pulmonis cum Intellectu et Sapientia, videri potest in *Sapientia Angelica de Divino Amore et Divina Sapientia* (Classe Quinta), ubi de correspondentia illa actum est.

683. [*Vers.* 4.] ***"Et tertius Angelus effudit phialam [suam] in fluvios et fontes aquarum,"*** significat *influxum in intellectum Verbi apud illos.*—Per "tertium Angelum effundentem phialam," similiter ut per priores, significatur influxus a Domino ex veris et bonis, hic in intellectum Verbi apud illos; per "fluvios" enim significantur vera in copia, inservientia rationali homini, ita intellectui, pro doctrina et vita (n. 409); et per "Fontem aquarum" significatur Dominus quoad Verbum, ita Verbum Domini, et inde per "fontes aquarum" significantur Divina vera inde (n. 384, 409).

684. ***"Et factus est sanguis,"*** significat *vera Verbi falsificata.*—Quod per "sanguinem" in bono sensu significetur

Divinum Verum, et in opposito sensu illud falsificatum, videatur supra (n. 379[1]). Quod Divinum Verum falsificatum et prophanatum significetur per "sanguinem," est quia Judaei effuderunt Sanguinem Domini, qui erat Ipsum Divinum Verum seu Verbum; et hoc fecerunt quia falsificaverunt et prophanaverunt omnia vera Verbi. Quod Dominus passus sit ut Verbum, seu quod Gens Judaica violentiam intulerit Domino, sicut intulerat Verbo, videatur in *Doctrina Novae Hierosolymae de Domino* (n. 15–17). Quod illi qui in sola Fide sunt, falsificent omnia vera Verbi, est quia totum Verbum agit de Vita secundum Praecepta ibi, et de Domino quod sit Jehovah et Solus Deus; et illi qui in sola Fide sunt, non cogitant de Vita secundum praecepta in Verbo, nec adeunt Dominum.

685. [*Vers.* 5.] ***"Et audivi Angelum aquarum dicentem,"*** significat *Divinum Verum Verbi.*—Per "Angelum aquarum" non aliud significatur quam Divinum Verum Verbi, quia "aquae" significant vera (n. 50), et "Angelus" significat Divinum a Domino (n. 415, 631, 633), et quoque verum ab Ipso (n. 170).

686. ***"Justus es Domine, Qui Est et Qui Fuit, et Sanctus, quia haec judicasti,"*** significat *quod hoc sit ex Divina Providentia Domini, Qui est et Qui fuit Verbum, ac Ipsum Divinum Verum, quod alioquin prophanaretur.*—"Justus es Domine, quia haec judicasti," significat quod hoc ex Divina Domini Providentia sit, de qua sequitur; "Qui Est et Qui Fuit" significat Dominum quoad Verbum, quod sit et quod fuerit Verbum (secundum *Joh.* i. 1, 2, 14). Quod Dominus hic ut Verbum intelligatur, est quia de intellectu Verbi apud illos, qui ab Ecclesia sunt, agitur; plura quae significantur per "Est et Fuit," "Principium et Finem," "Primum et Ultimum," "Alpham et Omegam," ubi de Domino, videantur supra (n. 13, 29, 30, 31, 38, 57); per quod "Sanctus" significatur quod sit Ipsum Divinum Verum (n. 173, 586, 666). Ex his patet quod per "justus es Domine, Qui Est et Qui Fuit, et Sanctus, quia haec judicasti," significetur quod hoc sit ex Divina Providentia Domini, Qui Est et Fuit Verbum et Ipsum Divinum Verum. Quod ex Divina Providentia Domini sit, quod illi qui in sola Fide sunt falsificent vera Verbi, est quia si scirent illa, usque ut interius cogitarent illa, prophanarent illa; sunt enim in malis, quia

non fugiunt mala ut peccata, nec immediate adeunt Dominum; quare si genuina vera Verbi reciperent, commiscerent illa malis vitae suae; unde oriretur prophanatio sancti: ideo inter leges Permissionis, quae etiam sunt leges Divinae Providentiae, est, ut illi ex se falsificent vera, ac in tantum, quantum in malis vitae sunt. Quod Divina Providentia sit, ut qui in malis vitae sunt, non sint nisi quam in falsis doctrinae, ob causam ne prophanentur Divina Vera Verbi, videatur in *Sapientia Angelica de Divina Providentia* (n. 221–233, et 257 fin.).

687. [*Vers.* 6.] ***"Quia sanguinem Sanctorum et Prophetarum effuderunt,"*** significat *illud propter causam, quia unicum illud, quod sola Fides absque Operibus Legis salvet, receptum pervertit omnia doctrinalia vera ex Verbo.*—Per "effundere sanguinem" significatur hic (ut supra, n. 684), falsificare vera Verbi, ita pervertere illa; per "sanctos" significantur illi qui in veris in Ecclesia sunt, ita quoque abstracte vera Ecclesiae (n. 586); per "prophetas" significantur qui in doctrinalibus ex Verbo sunt, ita quoque abstracte doctrinalia ex Verbo (n. 133).

688. ***"Et sanguinem eis dedisti bibere, quia digni sunt,"*** significat *quod ex Divina Providentia Domini permissum fuerit illis, qui in sola Fide et doctrina et vita se confirmaverunt, falsificare vera Verbi, et imbuere vitam ex falsificatis.*—Per "bibere sanguinem" significatur non modo falsificare vera Verbi, sed etiam imbuere vitam ex falsificatis; nam qui bibit, appropriat sibi et imbuit. Dicitur "quia digni sunt," ex causa quia illi qui recipiunt solam Fidem, et vivunt secundum illam, in malis sunt quoad vitam, et malum id apud eos operatur; et de illis qui in malis sunt, dicitur hic "quod digni sint," sicut in mundo, qui propter malefacta puniuntur. De Divina Providentia circa id, videatur supra (n. 686).

689. [*Vers.* 7.] ***"Et audivi alium ex Altari, dicentem, Etiam Domine Deus Omnipotens, vera et justa judicia Tua,"*** significat *Divinum Bonum Verbi confirmans Divinum Verum illud.*—Per "alium," nempe Angelum, significatur Divinum Bonum Verbi; per "Angelum" significatur Divinum a Domino (n. 415, 631,[1] 633); et per "Angelum ex Altari" significatur Divinum Bonum Amoris (n. 648); hic Divinum Bonum Verbi, quia de Verbo adhuc agitur, et quia per "Angelum

aquarum" significatur Divinum Verum Verbi (n. 685): nunc quia Divinum Bonum Verbi et Divinum Verum Verbi unum faciunt, ideo similia significantur per quae Angelus aquarum locutus est et quae Angelus ex Altari; Angelus aquarum enim dixit, "Justus es Domine, Qui Est et Qui Fuit, et Sanctus, quia haec judicasti;" hic vero ex Altari dixit, "Etiam Domine Deus Omnipotens, vera et justa judicia Tua." Haec et illa similia significant, solum cum discrimine, quod unus locutus sit ex Vero, alter ex Bono, et quod unus confirmaverit quod alter locutus est, sed per alias voces; unus per voces quae pertinent ad classem veri, et alter per voces quae pertinent ad classem boni: est enim conjugium veri et boni in singulis Verbi (n. 97), et dantur voces boni et voces veri, quae apparent aliae, sed usque involvunt similia.

690. [*Vers.* 8.] ***"Et quartus Angelus effudit phialam suam in Solem,"*** significat *influxum in amorem illorum.*—Per "effundere phialam," significatur hic, ut prius, influxus ex bonis et veris, hic in amorem illorum, nam per "Solem" significatur Divinus Amor Domini, et in opposito sensu amor sui (n. 53, 382, 414); hic amor sui, quia sequitur quod "homines aestu affligerentur per ignem, et aestuarent aestu magno," per quae significantur concupiscentiae illius amoris.

691. ***"Et datum est illi aestu affligere homines per ignem,"*** significat *quod amor in Dominum illos torqueret, quia in concupiscentiis malorum ex jucundo amoris illorum erant.*—Quoniam per "effundere phialam" significatur influxus a Domino ex bonis et veris, inde per "effundere phialam in Solem" significatur influxus a Domino ex Divino Amore, ad detegendum qualis amor esset apud homines istius Ecclesiae; inde per "datum Angelo aestu affligere homines per ignem," significatur quod Amor Divinus Domini torqueret illos; et quia Divinus Amor Domini non alios torquet quam illos qui in concupiscentiis malorum ex jucundo amoris sui sunt, inde sequitur, quod per "datum est illi aestu affligere homines per ignem," significetur quod amor in Dominum illos torqueret, quia in concupiscentiis malorum ex jucundo amoris sui erant: quod "aestus" significet concupiscentias ad mala et inde ad falsa, videatur supra (n. 382); et quod "ignis" significet Divinum Amorem, et in opposito

sensu amorem infernalem, supra (n. 494). Quod amor sui sit amor infernalis, et quod jucundum ejus sit jucundum infernale, et quod jucundum illius amoris existat et consistat ex innumeris concupiscentiis malorum, multis ostensum est in *Sapientia Angelica de Divina Providentia*, tum in *Sapientia Angelica de Divino Amore et Divina Sapientia*: quod ita sit, nescitur in Orbe Christiano, quia nescitur quid amor in Dominum, et hic amor docebit quid amor sui.

692. [*Vers:* 9.] ***"Et aestuaverunt homines aestu magne, et blasphemarunt Nomen Dei habentis potestatem super plagas has,"*** significat *quod propter jucundum amoris sui oriundum ex gravibus concupiscentiis malorum non agnoverint Divinitatem Humani Domini, a Quo tamen influit omne bonum amoris et verum fidei.*—Per "aestum" significantur concupiscentiae malorum, quae sunt in amore sui et ejus jucundo (n. 382, 691); inde per "aestuare aestu magno" significatur in gravibus concupiscentiis esse, et sic in jucundo amoris: per "blasphemare Nomen Dei" significatur negare aut non agnoscere Divinitatem Humani Domini, nec sanctitatem Verbi (n. 571, 582); "blasphemare" est negare aut non agnoscere, ac "Nomen Dei" est Divinum Humanum Domini et simul Verbum (n. 584): per "habere potestatem super plagas" significatur quod ab Ipso influat omne bonum amoris et verum fidei, per quae removentur mala et falsa (n. 673, 680,[1] 690). Et quia septem Angeli habentes septem plagas exiverunt e Templo Tabernaculi Testimonii (*Apoc.* xv. 5, 6), et per "Templum Tabernaculi Testimonii" significatur intimum Caeli, ubi Dominus in Sua Sanctitate in Verbo et in Lege quae Decalogus, est (n. 669), et inde factus est influxus, qui per "effundere plagas" significatur (n. 676[2]), constat quod per "Deum habentem potestatem super plagas," intelligatur Dominus a Quo. Paucis dicetur qualis Amor sui est: jucundum ejus excedit omne jucundum in mundo, est enim conflatum ex meris concupiscentiis malorum, et unaquaevis concupiscentia exspirat suum jucundum. Omnis homo in hoc jucundum nascitur; et quia id adigit mentem hominis ad jugiter cogitandum de se, detrahit illam ad cogitandum de Deo et de proximo nisi a se, et de se; quare nisi Deus faveat concupiscentiis ejus, irascitur Deo, sicut irascitur proximo qui non favet. Jucundum illud cum crescit, facit ut

homo non possit cogitare supra se, sed infra se, immergit enim mentem in proprium corporis sui: inde homo fit successive sensualis; et homo sensualis loquitur tono alto et elato de mundanis et civilibus, sed non potest loqui de Deo et de Divinis, nisi solum ex memoria. Si persona civilis est, agnoscit naturam pro creatrice, et propriam prudentiam pro gubernatrice, et Deum negat; si homo sacerdos est, loquitur de Deo et de Divinis ex memoria, etiam tono alto et elato, sed corde parum credit illa.

693. ***"Et non resipuerunt dare Ipsi gloriam,"*** significat *quod propterea non possint aliqua fide recipere quod Dominus sit Deus Caeli et Terrae, etiam quoad Humanum, tametsi Verbum id docet.*—Per "non resipiscere" significatur non recedere a malis, sed manere in illis; et per "non dare Ipsi gloriam" significatur non fide recipere quod Dominus sit Deus Caeli et Terrae, hoc enim est Ipsi gloriam dare. Quod Dominus sit Deus Caeli et Terrae, docet Ipse manifeste

(*Matth.* xxviii. 18; *Joh.* xiii. 3; cap. xvii. 2, 3);

tum quod Pater et Ipse unum sint

(*Joh.* x. 30; cap. xii[1] 45; cap. xiv. 6–11; cap. xvi. 15; et alibi);

et insuper Doctrina Ecclesiae docet quod Divinum et Humanum sint Una Persona, unita sicut Anima et Corpus.

694. [*Vers.* 10.] ***"Et quintus Angelus effudit phialam suam super thronum Bestiae,"*** significat *influxum a Domino in fidem illorum.*—Per quod "Angelus effuderit phialam suam" significatur, hic ut prius, influxus: et per "thronum Bestiae significatur ubi sola Fides regnat; per "thronum" significatur regnum, et per "Bestiam" sola Fides (n. 567, 576, 577, 594, 601, 660). Quod "thronus" etiam dicatur de regimine mali et falsi, patet ex his:

"Draco dedit Bestiae virtutem suam et Thronum suum, et potestatem magnam" (*Apoc.* xiii. 2);
"Novi opera tua, et ubi habitas, ubi Thronus Satanae est" (*Apoc.* ii. 13);
"Videns fui usque dum Throni projecti sunt, et Antiquus Dierum sedit" (*Dan.* vii[2] 9);
"Evertam Thronum regnorum, et robur regnorum gentium" (*Hagg.* ii. 22);
Dixit Lucifer "Super stellas exaltabo Thronum meum" (*Esaj.* xiv. 13). (Et alibi.)

695. ***"Et factum est regnum ejus tenebrosum,"*** significat *quod non apparerent nisi falsa.*—Per "tenebras" significantur falsa, quia per "lucem" significatur verum: quod "tenebrae" significent falsa per quae mala, et quod "caligo" falsa ex malis, videatur supra (n. 413[1]): inde per "factum est regnum Bestiae tenebrosum," significatur quod non apparerent nisi quam falsa. Quod illi qui Fidem separatam a Charitate confirmaverunt, falsificent totum Verbum, videatur supra (n. 136, 610): quod illis non sint aliqua vera (n. 489,[2] 501, 653); sed mere falsa (n. 563, 597, 602). Sed falsa fidei eorum non quidem apparent coram ipsis ut tenebrosa, hoc est, ut falsa, sed apparent ut lucida, hoc est, ut vera, postquam confirmaverunt illa; at usque dum spectantur e luce Caeli, quae detegit omnia, apparent ut tenebrosa: quare dum lux Caeli in cameras apud illos in Inferno influit, fit ita tenebrosum, ut non videat unus alterum; quare omne infernum clausum est, ut ne quidem pateat rima, et tunc in suo lumine sunt. Quod non sibi appareant in tenebris sed in lumine, tametsi in falsis sunt, est quia falsa eorum, postquam confirmaverunt illa, apparent illis sicut vera; inde lumen eorum; sed est lumen fatuum, sicut est lumen confirmationis falsi: lumen hoc correspondet lumini visus noctuarum et vespertilionum, quibus tenebrae sunt lumen, et lumen tenebrae; imo quibus sol est mera caligo; tales oculos nanciscuntur illi post mortem, qui se in mundo in falsis confirmaverunt, eo usque ut videant falsum sicut verum, ac verum sicut falsum.

696. ***"Et mandebant linguas suas prae molestia,"*** significat *quod non sustinerent vera.*—Per "molestiam" non intelligitur molestia ex falsis; haec illis non aliquam molestiam faciunt; sed intelligitur molestia ex veris, ita quod non sustineant illa: per "mandere linguas" significatur non velle audire vera, per "linguam" enim significatur confessio veri, quia lingua inservit cogitationi pro loquela, ac spiritualiter pro confessione; per "mandere linguam" significatur detinere cogitationem ab audiendis veris. Quod hoc per "mandere linguam" significetur, non potest confirmari ex Verbo, quia ibi non legitur; sed datum est id scire ab experientia in mundo spirituali; ibi dum aliquis loquitur vera fidei, spiritus qui non sustinent audire vera retinent linguas suas per dentes, et quoque mordent labia, ut et

inducunt aliis linguas suas et labia dentibus tangere, et hoc usque ad molestiam: ex his nunc patet, quod per "mandebant[1] linguas suas prae molestia" significetur quod non sustinerent vera. Quod lingua, ut organum loquelae, significet cogitationem et confessionem, et quoque doctrinam veri, videatur supra (n. 282[2]).

697. [*Vers.* 11.] ***"Et blasphemarunt Deum Caeli prae molestiis suis et prae ulceribus suis,"*** significat *quod non agnoscere potuerint Dominum Solum esse Deum Caeli et Terrae propter repugnantias ex interioribus falsis et malis, oriundis ex dogmatico de sola Fide agnito et recepto.*—Per "blasphemare Deum Caeli" significatur negare aut non agnoscere Dominum Solum esse Deum Caeli et Terrae (n. 571, 582); per "molestias" significantur molestiae agnoscendi id, ut supra (n. 696), ita repugnantiae ex interioribus falsis, nam quod repugnat hoc molestum est; "molestiae" praedicantur de falsis; per "ulcera" significantur interiora mala, ut supra (n. 678); et quia interiora mala ac falsa oriuntur ex dogmatico de sola Fide agnito et recepto, ideo etiam hoc significatur.

698. ***"Et non resipuerunt ab operibus suis,"*** significat *quod tametsi instructi ex Verbo, usque non recedant a falsis Fidei et inde malis vitae.*—Per "non resipiscere" significatur non recedere, ut supra (n. 693); et per "opera" hic significantur falsa fidei et inde mala vitae, ut supra (n. 641). Secundum Sensum literae est quod molestiae et ulcera non possent adigere illos ad resipiscendum a falsis et malis; sed secundum Sensum spiritualem est, quod instructio ex Verbo non posset adigere illos a falsis et malis, quia haec infernalia sunt. Ex his patet, quod per "non resipuerunt ex operibus suis" significetur quod tametsi instructi ex Verbo usque non recedant a falsis fidei et inde malis vitae. Dicitur quod "opera" hic sint falsa fidei et inde mala vitae; ita dicitur quia falsum fidei praecedit, et malum vitae sequitur: falsum enim fidei est, quod malum non damnet illum qui in Fide est; inde homo vivit secure non cogitando de aliquo malo, et sic nunquam resipiscit, seu paenitentiam agit; similiter facit si sibi persuadet quod Opera nihil ad salutem faciant, sed sola Fides absque illis.

699. [*Vers.* 12.] ***"Et sextus Angelus effudit phialam suam super fluvium magnum Euphratem,"*** significat *influxum a Domino*

in ratiocinia interiora illorum, per quae confirmant justificationem per solam Fidem.—Per "sextum Angelum effundentem phialam suam" significatur, hic ut supra, influxus; per "fluvium magnum Euphratem" significantur ratiocinia interiora, similiter ut supra (n. 444, 445); hic ratiocinia interiora illius Ecclesiae, per quae confirmant justificationem per solam Fidem, quia de his in nunc sequentibus agitur.

700. ***"Et exsiccata est aqua ejus, ut pararetur via regum ab ortu solis,"*** significat *quod remota sint falsa ratiociniorum istorum, apud illos qui a Domino in veris ex bono sunt, ac in novam Ecclesiam introducendi.*—Per quod "exsiccata sit aqua," significatur quod remota sint falsa ratiociniorum interiorum istorum; per quod "exsiccata sit" significatur quod remota sint, et per "aquam" significantur vera, et in opposito sensu falsa (n. 50, 614), hic falsa ratiociniorum interiorum, quia erat aqua fluvii Euphratis, per quem significantur ratiocinia illa (n. 699); per "reges" quibus pararetur via significantur qui a Domino in veris ex bono sunt (n. 20,[1] 483); per "ortum solis" significatur principium Novae Ecclesiae a Domino, simile quod per "mane" (n. 151); per "parare viam" significatur praeparare ad introducendum: ex his patet, quod per quod "exsiccata sit aqua, ut pararetur via regum ab ortu solis," significetur quod remota sint falsa ratiociniorum interiorum apud illos qui a Domino in veris ex bono sunt, et in Novam Ecclesiam introducendi sunt. Haec est series rerum: agitur hic de consummatione seu fine Ecclesiae hodiernae, et de instauratione seu principio Ecclesiae Novae, et de contentionibus. Illi qui ab Ecclesia hodierna in sola Fide sunt, intelliguntur per "Draconem," "Bestiam" et "Pseudoprophetam," de quibus sequitur; et ejus contentiones cum illis qui ab Ecclesia Nova erunt, intelliguntur per "congregationem regum terrae ad proelium;" illi autem qui e Nova Ecclesia erunt, cum quibus contendent, intelliguntur per illos pro quibus "exsiccata est aqua fluvii Euphratis, ut pararetur via regibus ab ortu solis." Hoc involvit simile cum introductione filiorum Israelis in Terram Canaanem, cum discrimine, quod pro illis exsiccatus sit fluvius Jordanes, at pro his fluvius Euphrates. Causa quod pro his fluvius Euphrates, est, quia hic contendunt per ratiocinia interiora, quae exsiccanda, hoc est, removenda sunt, antequam fit introductio; quae etiam causa est, quod

ratiocinia eorum interiora in hoc Opere detegantur; quae nisi detegerentur, homo ignarus, tametsi intelligens, facile posset seduci.

701. [*Vers.* 13.] ***"Et vidi ex ore Draconis, et ex ore Bestiae, et ex ore Pseudoprophetae,"*** significat *perceptum ex theologia fundata super doctrina de Trinitate personarum Divinitatis, et super doctrina justificationis per solam Fidem sine Operibus Legis.*—Per "os" significatur doctrina, et inde praedicatio et sermo (n. 453, 574); per "Draconem" significatur agnitio trium Deorum, et justificationis per solam Fidem, et inde devastatio Ecclesiae (n. 537); per "Bestiam ex Mari," quae hic intelligitur, significantur externae Ecclesiae homines qui in illa agnitione et fide sunt (n. 567, 576, 577, 601); per "Pseudoprophetam" significantur internae Ecclesiae homines, qui docent ex illis doctrinis theologiam; Pseudopropheta non prius nominatus est, sed "Bestia de Terra" nunc ita vocatur (videatur supra, n. 594). Nunc quia omnia illa significantur per "Draconem," "Bestiam ex Mari" et "Pseudoprophetam," qui hic est "Bestia e Terra," sequitur, quod per "vidi ex ore Draconis et ex ore Bestiae et ex ore Pseudoprophetae" significetur perceptum quod ex theologia fundata super doctrina Trinitatis personarum Divinitatis, et super doctrina justificationis per solam Fidem sine Operibus Legis.

702. ***"Spiritus tres immundos similes ranis,"*** significat *quod orirentur merae ratiocinationes et cupiditates falsificandi vera.*—Per "spiritus" significantur hic similia quae per daemones, quoniam mox dicitur quod essent "spiritus daemonum;" et per "daemones" significantur cupiditates falsificandi vera (n. 458); per "tres" significantur omnia (n. 400, 505), hic itaque mere; per "ranas" significantur ratiocinationes ex cupiditatibus, quia coaxant, et prurigines sunt: ex his patet quod per "spiritus tres immundos similes ranis" significentur merae ratiocinationes et cupiditates falsificandi vera. Per "ranas" hic non aliud significatur quam quod per "ranas Aegypti," quia devastatio Ecclesiae apud Aegyptios per miracula facta aeque describitur; de quibus ita apud Mosen:

> "Extendit Aharon manum suam super aquas Aegypti, et ascendit Rana, et operuit terram; et postea remotae sunt ranae, et tantum in flumine supererant" (*Exod.* viii. 1-10 [*B. A.* 5-14]; *Psalm.* lxxviii. 45; *Psalm.* cv. 30).

Quod ranae productae fuerint ex aquis Aegypti, et superessent in flumine, erat quia aquae in Aegypto, et imprimis aquae fluminis ibi, significabant falsa doctrinae ex quibus ratiocinati sunt.

703. [*Vers.* 14.] "***Sunt enim spiritus daemonum,***" significat *quod essent cupiditates falsificandi vera et ratiocinandi ex falsis.*—Quod per "daemones" significentur cupiditates falsificandi vera, videatur supra (n. 458); et quia erant "similes ranis," etiam erant cupiditates ratiocinandi ex falsis, ut mox supra (n. 702).

704. "***Facientes signa ad abeundum ad Reges terrae et totius orbis ad congregandum illos in bellum diei illius magni Dei Omnipotentis,***" significat *contestationes quod falsa eorum sint vera, et excitationes omnium in tota illa Ecclesia, qui in iisdem falsis sunt, ad impugnandum vera Novae Ecclesiae.*—Quod "facere signa" sit testificari et quoque contestari quod verum sit, videatur supra (n. 598, 599), hic quod falsa eorum sint vera; per "reges terrae et totius orbis" significantur qui principaliter in falsis ex malo sunt, hic omnes qui in iisdem falsis sunt in tota Ecclesia; per "reges" enim significantur qui in veris ex bono sunt, et in opposito sensu qui in falsis ex malo (n. 483); per "terram" significatur Ecclesia (n. 285); similiter per "orbem" (n. 551); per "abire ad congregandum illos in bellum" significatur excitare illos ad pugnam, seu ad impugnandum; per "bellum" enim significatur bellum spirituale, quod est falsi contra verum et veri contra falsum (n. 500, 586): quod sit ad impugnandum vera Novae Ecclesiae, est quia dicitur "diei magni Dei Omnipotentis," et per diem illum significatur Adventus Domini, et tunc Nova Ecclesia; quod hoc per "diem magnum" ibi significetur, infra videbitur. Dicitur quod "spiritus daemonum" id facturi sint, quia per illos significantur cupiditates falsificandi vera, et ratiocinandi ex falsis, de quo mox supra (n. 703). Ex his patet, quod per "spiritus daemonum facientes signa ad abeundum ad reges terrae et totius orbis ad congregandum illos in bellum diei illius magni Dei Omnipotentis," significentur contestationes ab illis qui intelliguntur per "Draconem," "Bestiam" et "Pseudoprophetam," de quibus supra (n. 701, 702), quod falsa eorum sint vera, et excitationes omnium in tota Ecclesia qui in iisdem falsis sunt, ad impugnandum vera Novae

Ecclesiae. Quod per "diem magnum Dei Omnipotentis" significetur Adventus Domini, et tunc Nova Ecclesia, constat ex multis locis in Verbo, ut ex his:

> "In Die illo exaltabitur Jehovah Solus" (*Esaj.* ii. 11);
> "In Die illo Israel innitetur Jehovae, Sancto Israelis, in Veritate" (*Esaj.* x. 20);
> "In Die illo Radicem Jischaji gentes quaerent, et erit quies Ipsi gloria" (*Esaj.* xi. 10, 11);
> "In Die illo respicient oculi ad Sanctum Israelis" (*Esaj.* xvii. 7, 9);
> "In Die illo dicent, Ecce Deus noster Hic, Quem exspectavimus ut liberet nos" (*Esaj.* xxv. 9);
> "Cognoscet populus Meus Nomen Meum, et in Die illo, Ego Ille Qui loquens; ecce Me" (*Esaj.* lii. 6);
> "Heu Magnus Dies Jehovae, et non erit sicut ille" (*Jerem.* xxx. 7[1]);
> "Ecce Dies venientes, quibus pangam Foedus novum, et quibus aedificabitur Civitas Jehovae" (*Jerem.* xxxi. 27, 31, 38);
> "In Diebus illis germinare faciam Davidi Germen justum" (*Jerem.* xxxiii. 15[2]);
> "Non stabunt in bello Diei Jehovae" (*Ezech.* xiii. 5);
> "In Die illo surget Michael princeps magnus, qui stat pro filiis populi tui[3] In Die illo eripietur omnis qui invenietur scriptus in Libro" (*Dan.* xii. [1]);
> "In Die illo vocabis, Marite mi. In Die illo feriam illis foedus. In Die illo exaudiam" (*Hosch.* ii. 16, 18, 21);
> "Ecce Ego mitto Eliam antequam venit Dies Jehovae magnus" (*Malach.* iii. 23 [*B. A.* iv. 5]);
> "In Die illo servabit Jehovah sicut gregem populum Suum" (*Sach.* ix. 16);
> "In Die illo proteget Jehovah habitatores Hierosolymae" (*Sach.* xii. 8[4]);
> "Ecce Dies Jehovae venit. Dies unus qui notus erit Jehovae. In Die illo erit Jehovah unus, et Nomen Ipsius unum. In Die illo erit tumultuatio magna. In Die illo erit super tintinnabulis equorum, Sanctitas Jehovae" (*Sach.* xiv. 1, 4, 6, 7, 8, [9,] 13, 20, 21).

Praeter haec loca sunt plura alia in quibus per "Diem illum[5]" intelligitur Adventus Domini, et tunc Nova Ecclesia ab Ipso

> (Ut in his: *Esaj.* iv. 2; cap. xix. 16, 18, 21, 24; cap. xx. 6[6]; cap. xxii. 20; cap. xxv. 9[7]; cap. xxviii. 5; cap. xxix. 18; cap. xxx. 25, 26; cap. xxxi. 7; *Jerem.* iii. 16–18; cap. xxiii. 5–7, 12, 20; cap. l. 4, 20, 27; *Ezech.* xxiv. 26, 27; cap. xxix. 21; cap. xxxiv. 11, 12; cap. xxxvi. 33; *Hosch.* iii. 5; cap. vi. 1, 2; *Joel* iii. 2 [*B. A.* ii. 29]; cap. iv. 1, 14, 18 [*B. A.* iii. 1, 14, 18]; *Obad.* vers. 15; *Amos* ix. 11, 13; *Mich.* iv. 6; *Hab.* iii. 2, [16]; *Zeph.* iii. 11, 16, 19, 20; *Sach.* ii. 15 [*B. A.* 11]; *Psalm.* lxxii. 7, 8);

ac dies ille vocatur "Dies Jehovae"

> (*Joel* i. 15; cap. ii. 1, 2, 11; *Amos* v. 13, 18, 20; *Zeph.* i. 7, 14; cap. ii. 2, 3; *Sach.* xiv. 1; et alibi).

Quoniam Consummatio saeculi, hoc est, finis Ecclesiae veteris, est quando Adventus Domini et principium Ec-

clesiae Novae, ideo per "Diem Jehovae" permultis in locis etiam significatur finis prioris Ecclesiae; et dicitur quod tunc rumores, tumultus et bella; quae loca videantur collata in *Doctrina Novae Hierosolymae de Domino* (n. 4, 5).

705. [*Vers.* 15.] ***"Ecce venio sicut fur; beatus qui vigilat et servat vestimenta sua,"*** significat *Adventum Domini, et tunc Caelum illis qui spectant ad Ipsum, et permanent in vita secundum praecepta Ipsius, quae sunt vera Verbi.*—Quod "venire sicut fur," cum de Domino, significet Adventum Ipsius, et tunc Caelum illis qui bene vixerunt, ac Infernum illis qui male vixerunt, videatur supra (n. 164); quod "beatus" dicatur qui vitam aeternam accipit (n. 639); quod "vigilare" significet spiritualiter vivere, hoc est, in veris esse et in vita secundum illa, et spectare ad Dominum (n. 158); et quod "servare vestimenta sua" significet permanere in illis usque ad finem vitae, "vestimenta" enim significant vera investientia (n. 166, 212, 328), ita praecepta Domini in Verbo, quia haec sunt vera. Haec nunc sequuntur in ordine ex illis quae praecedunt; nam praecedit de Adventu Domini, et de Nova Ecclesia; tum de impugnatione ejus ab illis qui e veteri Ecclesia sunt; et quia pugna instat, admonentur qui in veris sunt ex Verbo ut in illis permaneant, ne in praelio (de quo in versu sequente) succumbant.

706. ***"Ut non nudus ambulet et videant pudorem ejus,"*** significat *ne sint cum illis qui in nullis veris sunt, et appareant amores infernales eorum.*—Per "nudus ambulare" significatur absque veris vivere; per "pudorem nuditatis" seu "pudenda" significantur spurci amores, qui sunt amores infernales; et quia dicitur "ne videant pudorem" significatur ne illi appareant; quod per "nuditatem" significetur ignorantia veri, et per "pudorem nuditatis" amor infernalis, videatur supra (n. 213). Haec dicta sunt illis qui e Nova Domini Ecclesia erunt, ut discant vera et maneant in illis, quoniam absque veris non removentur mala illis connata, quae sunt amores infernales. Homo quidem absque veris potest vivere sicut Christianus, at coram hominibus, sed non coram angelis: vera quae discent, sunt de Domino, et de praeceptis secundum quae vivent.

707. [*Vers.* 16.] ***"Et congregavit illos in locum dictum Hebraice Armageddon,"*** significat *statum pugnae ex falsis contra vera, et animum destruendi Novam Ecclesiam, oriundum ex*

amore imperii et supereminentiae.—Per "congregare in locum" hic ad proelium, significatur excitare ad pugnandum ex falsis contra vera; quod sit status pugnae, est quia "locus" significat statum rei; quod sit ex animo destruendi Novam Ecclesiam, est quia pugna inter Ecclesiam veterem et novam intelligitur, et animus pugnae est destruere: quid per "Armageddon" significatur, dicetur infra. Dictum est prius, quod

> **Draco "abiverit ad faciendum bellum cum reliquis ex semine mulieris, observantibus mandata Dei, et habentibus testimonium Jesu Christi" (*Apoc.* xii. 17);**

tum, quod

> **Bestiae ex Mari datum sit "bellum gerere cum sanctis" (cap. xiii. 7);**

et in hoc capite, quod spiritus daemonum exeuntes ex ore Draconis, Bestiae et Pseudoprophetae abirent ad reges terrae, "ad congregandum illos in bellum diei illius magni Dei Omnipotentis" (vers. 13, 14); hic nunc agitur de ipso proelio, cujus successus non describitur, sed modo status, qui significatur per "Armageddon." Per "Armageddon" in Caelo significatur amor honoris, imperii et supereminentiae; et quoque in lingua Hebraea per "*Aram*" seu "*Arom*" significatur celsitudo, et amor ex celsitudine per "*Megiddonem*" in lingua vetusta Hebraea, ut patet a significatione ejus in lingua Arabica; simile per "Hadadrimmon in valle Megiddonis" significatur apud *Sachariam* (cap. xii. 11). In eo capite etiam agitur de Adventu Domini, et tunc de fine Ecclesiae Judaicae et de principio Novae a Domino instaurandae, et quoque de collisione inter illas Ecclesias: quare toties in illo capite dicitur "in Die illo;" et per "Diem illum" significatur Adventus Domini, ut supra (n. 704). Ut videatur, adducam loca:

> **"In Die illo ponam Hierosolymam lapidem oneris omnibus populis" (*Sach.* xii. 3);**
> **"In Die illo percutiam omnem equum stupore et equitem amentia" (vers. 4);**
> **"In Die illo ponam duces Jehudae sicut fornacem ignis in lignis" (vers. 6);**
> **"In Die illo proteget Jehovah habitatores Hierosolymae, ut sit impulsus inter illos" (vers. 8);**
> **"In Die illo quaeram perdere omnes gentes venientes contra Hierosolymam" (vers. 9);**

et tandem,

"In Die illo erit planctus in Hierosolyma, sicut planctus in Hadadrimmon in valle Megiddon" (vers. 11);

et in capite sequente:

"In Die illo erit fons apertus domui Davidis et habitatoribus Hierosolymae" (cap. xiii. 1);
"In Die illo pudefient prophetae, et induent tunicam pili, ut mentiantur" (vers. 4).

Per "Diem illum" significatur Adventus Domini, et tunc finis Ecclesiae veteris et principium Ecclesiae Novae, ut supra dictum est; quid autem ibi per "vallem Megiddonis" significatur, non videri potest, nisi series rerum in eo capite et in binis sequentibus apud illum Prophetam per Sensum spiritualem detegatur; quae, quia mihi detecta est, dicetur, sed in brevi summario. In capite xii., apud *Sachariam*, in Sensu spirituali describitur,

Quod Dominus formaturus sit Novam Ecclesiam (vers. 1);
Quod non aliquid doctrinae tunc erit in Ecclesia veteri, et quod ideo illam fugituri (vers. 2, 3);
Quod non intellectus veri amplius, modo apud illos qui in Verbo sunt, et qui ab Ecclesia nova (vers. 4);
Quod hi bonum doctrinae a Domino discent (vers. 5);
Quod tunc Dominus per vera Verbi destruet omnia falsa, ne Doctrina Novae Ecclesiae aliud quam verum doceat (vers. 6, 7);
Quod tunc Ecclesia in Doctrina de Domino erit (vers. 8);
Quod destructurus sit omnes et omnia quae contra illam doctrinam sunt (vers. 9);
Et quod tunc Nova Ecclesia a Domino (vers. 10);
Et quod tunc omnia et singula Ecclesiae in luctu erunt (vers. 10–14);

haec sunt Contenta capitis xii., in Sensu spirituali. Contenta capitis sequentis xiii. sunt haec:

Quod pro Nova Ecclesia erit Verbum, et hoc illis apertum (vers. 1);
Quod falsa doctrinae et cultus prorsus destruentur (vers. 2, 3);
Quod cessaturum propheticum seu doctrinale vetus; et quod non amplius falsa doctrinae (vers. 4, 5);
Quod Dominus, ab illis qui in veteri Ecclesia sunt, occidetur, ex intentione ut dispergantur qui credunt in Ipsum (vers. 6, 7);
Quod qui ab Ecclesia devastata perituri sint, et quod qui ab Ecclesia Nova purificandi et docendi sint a Domino (vers. 8, 9);

haec sunt Contenta capitis xiii., in Sensu spirituali. Contenta capitis xiv. sunt haec:

De pugnis Domini contra malos, et de dispersione illorum (vers. 1–5);
Quod tunc nullum verum, sed a[1] *Domino Divinum Verum* (vers. 6, 7);
Quod Divinum Verum a Domino procedet (vers. 8, 9);
Quod Verum in Nova Ecclesia multiplicabitur, nec ibi erit falsum mali (vers. 10, 11);
Quod qui contra illa vera pugnat, in omnis generis falsa se dabit (vers. 12);
Quod tunc destructio omnium Ecclesiae (vers. 13–15);
Quod tunc accessuri ad cultum Domini, etiam a gentibus qui externi naturales sunt (vers. 16–19);
Et quod tunc intelligentia ex bono charitatis, ex quo cultus (vers. 20, 21).

Haec sunt Contenta trium capitum xii., xiii., xiv. apud *Sachariam*, in Sensu spirituali, detecta quia in illis etiam de ultimo statu Ecclesiae veteris et de primo statu Ecclesiae Novae agitur: et quia dicitur quod congregandi sint "in locum dictum Hebraice Armageddon," constat quod eadem apud Prophetam dicta sint de statu ultimo Ecclesiae hodiernae et de primo statu Ecclesiae Novae. Per "Armageddon" significatur, ut dictum est, amor honoris, imperii et supereminentiae; ex illo enim fit pugna, et ex illo et propter illum fit planctus, qui describitur ibi vers. 11–14, cap. xii. Simile etiam significatur per "Megiddonem" (2 *Reg.* xxiii. 29, 30; 2 *Chron.* xxxv. 20–24), sed in Sensu spirituali.

708. [*Vers.* 17.] "***Et septimus Angelus effudit phialam suam in aerem,***" significat *influxum a Domino in omnia simul apud homines Ecclesiae Reformatorum.*—Per "septimum Angelum effundentem phialam suam" significatur, hic ut per priores, influxus; per "aerem" significantur omnia perceptionis et cogitationis, ita fidei eorum, proinde etiam quales in communi sunt omnes qui in Fide separata a Charitate ibi sunt; nam per "aerem" significatur respiratio eorum, et respiratio correspondet intellectui, ita perceptioni et cogitationi, et quoque fidei, quia fides est cogitationis secundum perceptionem intellectus; quod haec correspondentia sit, et quod in mundo spirituali quisque respiret secundum suam fidem, in *Sapientia Angelica de Divino Amore et Divina Sapientia*, in Parte Quinta, plene ostensum est.

709. "***Et exivit vox magna e Templo Caeli e Throno dicens, Factum est,***" significat *sic manifestatum a Domino, quod omnia Ecclesiae devastata sint, et quod nunc Ultimum Judicium instet.*—Per "vocem magnam exeuntem e Templo

Caeli" significatur manifestatio a Domino ex intimo Caeli; per "vocem magnam" manifestatio, et per "Templum Caeli" significatur intimum Caeli, e quo influxus (n. 669): quod dicatur "e Throno," est quia per "Thronum" significatur Caelum, et quoque judicium; quod Caelum, videatur n. 221, 222; et quod judicium, n. 229; et hoc quia nunc manifestatum est quod omnia Ecclesiae devastata sint, ita quod finis ejus sit, et in fine Ecclesiae fit judicium; quare hoc dicitur cum ultimus Angelus "effudit phialam e Templo Caeli e Throno:" per "factum est" significatur quod consummatum sit, hoc est, quod devastata sint omnia Ecclesiae (videatur supra, n. 676).

710. [*Vers.* 18.] ***"Et factae sunt voces et fulgura et tonitrua,"*** significat *ratiocinationes, falsificationes veri, et argumentationes ex falsis mali in Ecclesia apud illos qui in sola Fide sunt, et tergiversantur reflectere super mala apud se, quoniam non volunt recedere ab illis si scirent illa.*—Quod per "voces, fulgura et tonitrua" significentur ratiocinationes, falsificationes veri, et argumentationes ex falsis, constare potest ex supradictis (n. 396, 530[1]), et ibi similibus. Quod illi qui in Fide separata ab Operibus Legis et inde in malis vitae sunt, tergiversentur reflectere super mala apud se, quia non volunt recedere ab illis si scirent illa, patet absque explicatione; experientia docet hoc: mala enim sunt jucunda, quia sunt amores; et a jucundis recedere nemo vult, nisi spectet ad vitam post mortem, et primum ad Infernum quale est, et postea ad Caelum quale est, ac cogitet extra actum mali de illis; si etiam tunc spectat ad Dominum, et cogitat, Quid temporarium respectu ad aeternum, annon sicut nihil, tunc potest reflectere super mala sua, ac velle scire illa, et recedere ab illis. At si in sola Fide se confirmaverat, tunc dicet corde, Fides nostra theologica, quod Deus Pater misereatur propter Filium Qui passus est pro peccatis nostris, si hoc ex quadam fiducia supplicem, facit omnia, tunc non reflectit super aliquod malum apud se; dicit etiam secum ex illa fide quod malum non damnet, et quod salvatio sit pura misericordia, praeter similia alia; sic permanet in suis malis, et jucundat se in illis usque ad finem vitae. Tales sunt ratiocinationes, falsificationes veri, et argumentationes ex falsis mali, quae hic significantur per "voces, fulgura et tonitrua."

711. ***"Et terrae motus factus est magnus, qualis non factus ex quo homines facti sunt super terra, talis terrae motus adeo magnus,"*** significat *omnium Ecclesiae quasi concussiones, paroxysmos, inversiones, detractiones e Caelo.*—Quod per "terrae motus" significentur mutationes status Ecclesiae, videatur supra (n. 331); et quia terrae motus sunt leviores et graviores (hic gravissimi, quia dicitur, quod talis terrae motus "non factus sit ex quo homines facti sunt"), patet quod per "terrae motum" hic significentur omnium Ecclesiae concussiones, paroxysmi, inversiones, detractiones e Caelo. Dicitur etiam de Dracone, qui vocatur Serpens antiquus, Diabolus et Satanas, quod

> "Cauda sua detraxerit e Caelo tertiam partem stellarum, et projecerit in terram" (*Apoc.* xii. 4);
> Similiter de Hirco caprarum (*Dan.* viii. 10–12).

Dicit etiam Dominus de fine hujus Ecclesiae,

> "Erit tunc afflictio magna, qualis non fuit ab initio mundi usque nunc, nec fient" (*Matth.* xxiv. 21).

Finis Ecclesiae describitur etiam apud Prophetas per terrae concussiones, subversiones, dejectiones, et plura quae sunt terrae motuum.

712. [*Vers.* 19.] ***"Et facta est urbs magna in tres partes, et urbes gentium ceciderunt,"*** significat *quod Ecclesia illa quoad doctrinam ab illis prorsus destructa sit, pariter omnes haereses quae ab illa emanarunt.*—Quod per "urbem" significetur doctrina Ecclesiae, seu quod idem Ecclesia quoad doctrinam, videatur supra (n. 194, 501, 502); inde per "urbes gentium" significantur doctrinae haereticae seu haereses, quae ex illa emanaverunt, quae sunt plures: per "fieri in tres partes" significatur prorsus destrui, nam per "dividi" in Verbo significatur dissipari, ex causa quia sic non cohaerent, et per "tria" significatur omne et totum (n. 400, 505); inde per "fieri in tres partes" significatur prorsus destrui: per "cadere," quod dicitur de urbibus gentium, etiam significatur destrui. Dicitur quod "urbs in tres partes facta sit," et quod "urbes gentium ceciderint," quia mox prius de terrae motu, in quo talia fiunt. Per "urbem magnam" intelligitur urbs magna de qua supra (cap. xi. vers. 8), quae ibi vocatur "Sodoma et Aegyptus," de qua videatur supra (n. 501–504). Quod "urbs" significet doc-

trinam, et inde "urbes" doctrinalia, est quia per "terram," in specie per "Terram Canaanem," significatur Ecclesia; et quia Ecclesia est Ecclesia ex doctrina et secundum illam, inde per "urbes" significantur doctrinalia: docebantur etiam in urbibus, quia ibi erant Synagogae, et in Hierosolyma etiam Templum; inde est quod per "Hierosolymam" significetur Ecclesia quoad doctrinam in universali sensu.

713. ***"Et Babylon magna venit in memoriam coram Deo, dare illi poculum vini excandescentiae irae Ipsius,"*** significat *tunc etiam destructionem dogmatum Religiosi Catholico Romani.*—Per "Babylonem" ut urbem, ut hic, significatur Religiosum illud quoad ejus dogmata et doctrinalia (n. 631); per "dare illi poculum vini excandescentiae irae Dei" significatur devastare usque ut non sit nisi quam malum et falsum; quod id per "poculum vini excandescentiae irae Dei" significetur, videatur supra (n. 631, 632).

[**714**[a][1] [*Vers.* 20.] ***"Et omnis insula fugit, et montes non inventi sunt,"*** significat *quod non aliquod verum fidei amplius, nec aliquod bonum amoris amplius.*]

714[b]. [*Vers.* 21.] ***"Et grando magna quasi talenti pondo descendit de Caelo super homines,"*** significat *dira et atrocia falsa, per quae omne verum Verbi et inde Ecclesiae destructum est.*—Quod per "grandinem" significetur falsum destruens verum et bonum, videatur supra (n. 399); et quia dicitur "grando magna quasi talenti pondo," significantur dira et atrocia falsa, per quae omne verum et bonum Verbi et inde Ecclesiae destructum est: quod dicatur "talenti pondo," est quia talentum erat maximum pondus argenti et quoque auri, et per "argentum" significatur verum, et per "aurum" bonum, et in opposito sensu falsum et malum (n. 211). Quod dicatur quod "grando descenderit de Caelo super homines," est secundum apparentias, ex quibus et ex correspondentiis est Sensus literae Verbi. Hoc simile est, sicut prius dictum est de "plagis," quod e Caelo per angelos super homines effusae sint, cum tamen sunt vera et bona a Domino demissa, quae apud illos qui infra sunt, vertuntur in falsa et mala (n. 673): etiam in Mundo spirituali apud illos, cum in ratiociniis ex falsis contra vera Verbi sunt, apparet quandoque grando descendere, et apud quosdam sulphur et ignis; et quia haec apparent in at-

mosphaera supra illos, et sicut e Caelo, ideo ex apparentia illa dicitur quod grando talis e Caelo descenderit.

715. ***"Et blasphemarunt homines Deum prae plaga grandinis, quia magna erat plaga ejus valde,"*** significat *quod, quia confirmaverunt apud se talia falsa, negaverint vera adeo ut non possint agnoscere illa, propter repugnantias oriundas ex interioribus eorum falsis et malis.*—Per "blasphemare Deum" significatur negare et non ágnoscere Dominum esse Solum Deum Caeli et Terrae (n. 571,[1] 582, 697), similiter verum Verbi; "quia magna erat plaga ejus valde" significat propter dira et atrocia illa falsa ex confirmato dogmate de justificatione per solam Fidem (n. 714b[2]): quod non possint agnoscere propter illa, est quia confirmatio falsi est negatio veri. Apparet sicut intelligatur quod "plaga grandinis" tanta fuerit, ut ex cruciatu aut dolore impulsus ejus blasphemaverint Deum; verum hoc non intelligitur, sed quod non potuerint agnoscere vera propter falsa; similiter ut prius in hoc capite, ubi dicitur quod blasphemaverint Nomen Dei "prae aestu" (vers. 9); et quod blasphemaverint Deum Caeli "prae molestiis, et prae ulceribus" (vers. 11;) (quae explicata videantur, n. 692 et 697).

---

716. His adjiciam hoc MEMORABILE:—

In mundo spirituali locutus sum cum quibusdam Episcopis Angliae, ibi de Opusculis editis Londini Anno 1758, quae erant *De Caelo et Inferno*, *De Nova Hierosolyma et ejus Doctrina Caelesti*, *De Ultimo Judicio*, *De Equo Albo*, et *De Telluribus in universo;* quae Opuscula ad omnes Episcopos et ad plures Magnates seu *Lords*, dono missa sunt.

Dixerunt, quod receperint illa, viderint illa, at quod non reputaverint illa digna, tametsi scite scripta; et quoque quod persuaserint quibuscunque possent ne legerentur.

Quaesivi cur hoc, cum tamen ibi sunt Arcana de Caelo et Inferno, et de Vita post mortem, et plura dignissima, quae a Domino revelata sunt pro illis, qui[3] e Nova Ipsius Ecclesia, quae est Nova Hierosolyma, erunt.

Sed dixerunt, "Quid haec ad nos:" et effuderunt vituperia contra illa, sicut prius in mundo. Audivi.

Et tunc lecta sunt coram illis, ex *Apocalypsi*, haec:

"Et sextus Angelus effudit phialam suam super fluvium magnum Euphratem, et exsiccata est aqua ejus, ut pararetur via regum ab ortu solis: et vidi ex ore Draconis, et ex ore Bestiae, et ex ore Pseudoprophetae, spiritus tres

immundos, similes ranis; sunt enim spiritus daemonum facientes signa ad abeundum ad reges terrae et orbis totius, ad congregandum illos in bellum diei illius magni Dei Omnipotentis; et congregavit illos in locum dictum Hebraice Armageddon" (*Apoc.* xvi. 12-16).

Haec coram illis explicata sunt, et dictum est, quod illi essent, et similes alibi, qui per illa intelliguntur.

Haec, quae dicta sunt ad Episcopos, Rex Avus Regis hodie regnantis e Caelo audivit; et aliquantum indignatus dixit, "Quid hoc."

Et tunc quidam ex illis, qui non unum cum illis in mundo fecerat, convertit se ad Regem, et dixit, "Illi quos nunc vides oculis tuis, cogitaverunt in mundo, et inde etiam nunc cogitant, de Divino Humano Domini sicut de humano vulgaris hominis; et addicant omnem Salvationem et Redemptionem Deo Patri, et non Domino nisi sicut causae propter quam; credunt enim in Deum Patrem, et non in Ipsius Filium, tametsi sciunt ex Domino, quod *Voluntas Patris sit ut credant in Filium, et quod qui credunt in Filium vitam aeternam habeant, et quod qui non credunt in Filium non visuri sint vitam.* Praeter quod Charitatem, quae fit a Domino per hominem ut ab illo, a puncto Salvationis ejiciant."

Ulterius loquens cum Rege detexit Hierarchiam, quam plures ex illis continuo affectant et quoque exercent; quam constabiliunt per conjunctionem et colligationem, quae fit per emissarios, internuntios, epistolas et loquelas, ecclesiastica et simul politica auctoritate suffultas, cum omnibus sui Ordinis; ex quo cohaerent paene omnes sicut unus fascis; et quod per illam Hierarchium etiam effectum sit, quod supra nominata Opera pro Nova Hierosolyma, tametsi Londini edita, et ad illos dono missa, tam foede rejecta sint ut ne quidem digna habita sint inter Libros recensionis nominari.

His auditis Rex obstupuit, imprimis quod ita cogitaverint de Domino, Qui tamen est Deus Caeli et Terrae; ac de Charitate, quae tamen est ipsa Religio.

Et tunc per lucem e Caelo immissam aperta sunt interiora mentis et fidei illorum; et Rex vidit, et tunc dixit, "Abite; heu quis potest in tantum occalescere ad audiendum aliquid de Caelo, et de Vita aeterna."

Deinde a Rege inquisitum est, unde illis tam universalis obedientia a Clero; et dictum est, quod sit a concessa cuivis Episcopo in sua dioecesi potestate nominandi coram Rege modo unum ad Ecclesias, et non sicut in aliis Regnis, tres, etiam vocatos; et quod ex ea potestate illis sit auctoritas promovendi Clientes ad honores eminentiores et ad reditus largiores, quemlibet secundum obedientiam quam praestitit. Detectum etiam est quousque Hierarchia illa progredi possit, et quod progrediatur eousque ut Dominium sit essentiale, et Religio formale. Apertus etiam est horum ardor dominandi, et spectatus ab angelis; et visum quod excedat ardorem dominandi illorum qui in saeculari potestate sunt.

CAPUT XVII.

ET venit unus ex septem Angelis habentibus septem phialas, et locutus cum me, dicens mihi, Veni, ostendam tibi judicium Meretricis magnae sedentis super aquis multis;

2. Cum qua scortati sunt Reges terrae, et inebriati sunt ex vino scortationis ejus inhabitantes terram.

3. Et detulit me in desertum in spiritu, et vidi Mulierem sedentem super Bestia coccinea, plena nominibus blasphemiae, habente capita septem, et cornua decem.

4. Et Mulier circuminduta purpura et coccino, et inaurata auro et lapide pretioso et margaritis, habens aureum poculum in manu sua, plenum abominationibus et immunditie scortationis ejus.

5. Et super fronte ejus nomen scriptum, Mysterium, Babylon magna, mater scortationum et abominationum terrae.

6. Et vidi Mulierem inebriatam ex sanguine sanctorum, et ex sanguine testium Jesu, et admiratus sum videns illam, admiratione magna.

7. Et dixit mihi Angelus, Quare admiraris? ego tibi dicam mysterium Mulieris, et Bestiae portantis illam, habentis septem capita et decem cornua.

8. Bestia, quam vidisti, erat et non est, et futura

est ascendere ex abysso, et in interitum abire: et mirabuntur habitantes super terra, quorum non scripta nomina in Libro vitae a fundatione mundi, videntes Bestiam, quae erat et non est, attamen est.

9. Haec mens habens sapientiam: septem Capita Montes sunt septem, ubi Mulier sedet super illis.

10. Et Reges septem sunt; quinque ceciderunt, et unus est, alter nondum venit; et quando venerit, brevi illum oportet manere.

11. Et Bestia, quae erat et non est, ipsa octavus est, de septem est, et in interitum abit.

12. Et decem Cornua, quae vidisti, decem Reges sunt, qui regnum nondum acceperunt, sed potestatem tanquam Reges unam horam accipiunt cum Bestia.

13. Hi unam sententiam habent, et potentiam et potestatem suam Bestiae tradent.

14. Hi cum Agno pugnabunt, sed Agnus vincet illos, quia Dominus dominorum est et Rex regum; et qui cum Ipso, vocati, electi et fideles.

15. Et dicit mihi, Aquae quas vidisti, ubi Meretrix sedet, populi et turbae sunt, et gentes et linguae.

16. Et decem Cornua quae vidisti super Bestia, hi odio habebunt Meretricem, et desolatam facient illam, et nudam, et carnes ejus comedent, et illam comburent igne.

17. Quoniam Deus dedit in corda illorum facere sententiam ejus, et facere unam sententiam, et dare regnum suum Bestiae, donec consummentur[1] verba Dei.

18. Et Mulier, quam vidisti, est urbs magna, habens regnum super Reges terrae.

SENSUS SPIRITUALIS.

CONTENTUM TOTIUS CAPITIS.

DE RELIGIOSO ROMANO CATHOLICO:

DESCRIBITUR QUALITER FALSIFICAVERAT VERBUM, ET INDE OMNIA VERA ECCLESIAE PERVERTERAT (vers. 1–7);

QUOMODO ILLA FALSIFICAVERAT ET PERVERTERAT APUD ILLOS QUI DOMINIO EJUS SUBJECTI SUNT (vers. 8–11);

QUOD MINUS APUD ILLOS QUI NON ITA DOMINIO EJUS SE SUBJECERANT (vers. 12–15).

DE REFORMATIS:

QUOD SE JUGO DOMINATIONIS EJUS SUBTRAXERINT (vers. 16, 17);

DE DOMINATIONE EJUS USQUE (n. 18).

CONTENTA SINGULORUM VERSUUM.

1. "***Et venit unus ex septem Angelis habentibus septem phialas, et locutus cum me,***" significat *nunc influxum et revelationem a Domino ex intimo Caeli de Religioso Catholico Romano* [n. 718]; "***dicens mihi, [Veni,] ostendam tibi judicium Meretricis magnae sedentis super aquis multis,***" significat *revelationem de illo Religioso quoad prophanationes ejus et adulterationes veritatum Verbi* [n. 719].

2. "***Cum qua scortati sunt Reges terrae,***" significat *quod adulteraverit vera et bona Ecclesiae quae ex Verbo* [n. 720]; "***et inebriati sunt ex vino scortationis ejus inhabitantes terram,***" significat *insanitionem in spiritualibus ex adulteratione Verbi apud illos qui in Religioso illo sunt* [n. 721].

3. "***Et detulit me in desertum in spiritu,***" significat *in statu spirituali delatum ad illos apud quos omnia Ecclesiae devastata sunt* [n. 722]; "***et vidi Mulierem sedentem super Bestia coccinea, plena nominibus blasphemiae,***" significat *Religiosum illud super Verbo ab illis prophanato* [n. 723]; "***habente capita septem, et cornua decem,***" significat *intelligentiam ex Verbo principio sanctam, postea nullam, et tandem insaniam, ac potentiam ex Verbo continue multam* [n. 724].

4. "***Et Mulier circuminduta purpura et coccino,***" significat *Divinum Bonum et Divinum Verum caeleste, quae sunt Verbi, apud illos* [n. 725]; "***et inaurata auro et lapide pretioso,***" significat *Divinum Bonum et Divinum Verum spirituale, quae sunt Verbi, apud illos* [n. 726]; "***et margaritis,***" significat *cognitiones boni et veri, quae sunt Verbi, apud illos* [n. 727]; "***habens aureum poculum in manu sua, plenum abominationibus et immunditie scortationis ejus,***" significat *Religiosum illud ex sanctis Verbi prophanatis, et ex bonis et veris ejus per dira falsa conspurcatis* [n. 728].

5. "***[Et] super fronte ejus [nomen] scriptum, Mysterium, Babylon magna, mater scortationum et abominationum terrae,***" significat *Religiosum Catholico Romanum quale est interius quod reconditum, quod ex ortu suo ab amore dominandi ex amore sui super sancta Ecclesiae et super Caelum, ita super omnia Domini et Verbi Ipsius, conspurcaverit et prophanaverit illa quae Verbi et inde Ecclesiae sunt* [n. 729].

6. "***Et vidi Mulierem inebriatam ex sanguine sanctorum et ex sanguine testium Jesu,***" significat *Religiosum illud insaniens ex adulteratis et prophanatis Divinis Veris et Bonis Domini, Verbi et inde Ecclesiae* [n. 730]; "***et admiratus sum videns illam admiratione magna,***" significat *stuporem quod Religiosum illud tale sit*[1] *interius, cum tamen aliter apparet exterius* [n. 731].

7. "***Et dixit mihi Angelus, Quare admiraris; ego tibi dicam mysterium Mulieris et Bestiae portantis illam, habentis septem capita et decem cornua,***" significat *detectionem, quid illa quae praecedunt et visa sunt significant* [n. 732].

8. "***Bestia, quam vidisti, erat et non est,***" significat *Verbum apud illos pro sancto agnitum, et tamen realiter non agnitum* [n. 733]; "***et futura est ascendere ex abysso, et in interitum abire,***" significat *deliberatum in Consistorio Papali aliquoties de receptione et lectione Verbi a Laicis et Vulgo, sed rejectum* [n. 734]; "***et mirabuntur habitantes super terra, quorum non scripta nomina in Libro vitae Agni a fundatione mundi, videntes Bestiam, quae erat et non est, attamen est,***" significat *obstupescentiam illorum qui e Religioso illo sunt, omnes qui ab instauratione ejus affectarunt dominium super Caelum et Terram, quod Verbum, tametsi ita rejectum, usque sit* [n. 735].

9, 10. "***Haec mens habens sapientiam,***" significat *quod haec interpretatio sit in Sensu naturali, sed pro illis qui in Sensu spirituali a Domino sunt* [n. 736]; "***septem Capita Montes sunt septem, et Mulier sedet super illis, et Reges septem sunt,***" significat *Divina Bona et Divina Vera Verbi, super quibus Religiosum illud fundatum est, tempore destructa et tandem prophanata* [n. 737]; "***quinque ceciderunt, et unus est, et alter nondum venit; et quando venerit, brevi illum oportet manere,***" significat *quod omnia Divina Vera Verbi destructa sint, praeter unum hoc, quod Domino data sit omnis potestas in Caelo et in Terra; et praeter alterum, quod nondum in quaestionem venit,* [*et cum venit*] *non permansurum est, quod est, quod Humanum Domini sit Divinum* [n. 738].

11. "***Et Bestia, quae erat et non est, ipsa octavus est, et de septem est, et in interitum abit,***" significat *quod Verbum, de quo prius, sit Ipsum Divinum Bonum, et quod sit Divinum Verum, et quod auferatur Laicis et Vulgo, ne prophanationes et adulterationes ibi ab Antesignanis factae appareant, et illi propterea recedant* [n. 739].

12. "***Et decem Cornua***[***, quae vidisti,***] ***decem Reges sunt, qui nondum regnum acceperunt,***" significat *Verbum quoad potentiam ex Divinis veris apud illos qui in regno Galliae sunt, et non ita sub jugo Dominii Papalis sunt, apud quos tamen nondum Ecclesia ita separata a Religioso Catholico Romano facta est* [n. 740]; "***sed potestatem tanquam Reges unam horam accipiunt cum Bestia,***" significat *quod Verbum apud illos valeat, et illi per Verbum sicut in Divinis veris ejus essent* [n. 741].

13. "***Hi unam sententiam habent, et potentiam et potestatem suam Bestiae tradent,***" significat *quod illi unanimiter agnoscant quod regimen et dominium super Ecclesiam unice fit per Verbum* [n. 742].

14. "***Hi cum Agno pugnabunt, sed Agnus vincet eos, quia Dominus dominorum est et Rex regum,***" significat *pugnam Domini cum illis de agnitione Divini Humani Ipsius, quia Dominus in Illo est Deus Caeli et Terrae, et quoque Verbum* [n. 743]; "***et qui cum Ipso vocati, electi et fideles,***" significat *quod qui Dominum Solum adeunt et colunt, sint qui in Caelum veniunt, tam qui in Ecclesiae externis sunt, quam qui in ejus internis et intimis sunt* [n. 744].

15. "***Et dicit mihi, Aquae quas vidisti, ubi Meretrix sedet, populi et turbae sunt, gentes et linguae,***" significat *quod sub Dominio Papali sint, sed in veris Verbi a Religioso illo diversimode adulteratis et prophanatis, qui ex varia doctrina et disciplina, et ex varia religione et confessione ejus sunt* [n. 745].

16. "***Et decem Cornua quae vidisti super Bestia, hi odio habebunt Meretricem,***" significat *Verbum quoad potentiam ex Divinis Veris apud Protestantes, qui jugum Dominii Papalis a se prorsus rejecerunt* [n. 746]; "***et desolatam facient illam, et nudam,***" significat *quod exuent se falsis et malis ejus* [n. 747]; "***et carnes ejus comedent, et illam comburent igne,***" significat *quod mala et falsa, quae propria illius Religiosi sunt, ex odio damnabunt et apud se destruent, et ipsum Religiosum devovebunt et apud se delebunt* [n. 748].

17. "***Quoniam Deus dedit in corda illorum facere sententiam ejus, et facere unam sententiam, et dare regnum suum Bestiae,***" significat *judicium apud illos a Domino, quod Religiosum Catholico Romanum prorsus repudiarent et devoverent, et apud se delerent et exstirparent, ac judicium unanimum quod Verbum agnoscerent, et super illo Ecclesiam fundarent* [n. 749]; "***donec consummentur***[1] ***verba Dei,***" significat *usque dum impleta sunt omnia quae de illis praedicta sunt* [n. 750].

18. "***Et Mulier, quam vidisti, est urbs magna habens regnum super reges terrae,***" significat *quod Religiosum Catholico Romanum quoad Doctrinam regnet in Christiano Orbe, et ad aliquam partem etiam adhuc apud Reformatos, tametsi non sub Dominio Papali sunt* [n. 751].

EXPLICATIO.

717. Actum est in antecedentibus, a capite vii. ad caput xvi. inclusive, de Reformatis; agitur nunc in hoc capite et in sequente de Pontificiis, inter quos illi qui sibi potestatem aperiendi et claudendi Caelum vindicaverunt, intelliguntur per "Babyloniam." Hic itaque primum dicetur quid in specie per "Babyloniam" intelligitur. Per "Babyloniam" seu "Babelem" intelligitur Amor dominandi super sancta Ecclesiae ex amore sui; et quia ille amor scandit quousque laxatur ei frenum, et sancta Ecclesiae etiam sunt sancta Caeli, ideo per "Babyloniam" seu "Babelem" etiam significatur Dominium super Caelum. Et quia ille amor sic agit Diabolum, qui similia affectat, ille non potest aliter quam prophanare sancta, adulterando bona et vera Verbi; ideo per "Babyloniam" seu "Babelem" etiam significatur Prophanatio sancti, ac Adulteratio boni et veri Verbi. Haec sunt quae significantur per "Babyloniam" hic in *Apocalypsi*, et per "Babelem" in Verbo Prophetico et Historico, in his locis:

De Babele: "Ecce dies Jehovae venit crudelis: stellae caelorum et sidera illorum non lucent luce sua; obtenebratus est Sol in ortu suo, et Luna non splendere facit lumen suum. Cessare faciam elationem superborum, et fastum violentorum humiliabo. Babel, ornamentum regnorum, erit sicut eversio Dei Sodoma et Gomorrha; cubabunt ibi tziim[1] implebuntur domus eorum ochim, et habitabunt ibi filiae noctuae, et satyri saltabunt ibi, respondebunt ijim in palatiis ejus, et dracones in palatiis deliciarum ejus" (*Esaj.* xiii. 1, 9–11, 19, 21, 22[2]; praeter plura alia in toto illo capite).

"Enunties hanc parabolam de Rege Babelis: Demissa est in Infernum magnificentia tua: cecidisti de Caelo Lucifer; tu dixisti in corde tuo, Caelos ascendam, super stellas Dei exaltabo thronum meum, ascendam super excelsa nubis, similis fiam Altissimo; veruntamen in Infernum demissus es: surgam contra eos[3] et exscindam Babeli nomen et residuum" (*Esaj.* xiv. 4, 11–15, 22[4]; praeter plura in toto illo capite).

"Locutus est Jehovah contra Babelem: Pudefacta est Mater vestra valde, pudore suffusa est Genetrix vestra; ecce postremitas desertum, siccitas et solitudo. Disponite vos contra Babelem circum circa, jaculamini contra eam, nec parcite telis: quomodo facta est in desolationem Babel inter gentes: contra Jehovam insolenter egit, contra Sanctum Israelis: siccitas super aquas ejus ut exarescant, quia terra sculptilium illa, et de horrendis gloriatur; ideo habitabunt ibi tziim cum ijim, et habitabunt in ea noctuae, juxta eversionem Dei Sodomam et Gomorrham" (*Jerem.* l. 1, 12, 14, 23, 29, 31, 38–40[5]; praeter plura alia de "Babele" in toto illo capite.)

"Calix auri Babel in manu Jehovae, inebrians universam terram: de vino ejus biberunt gentes, ideo insaniunt: deserite eam, quia pertigit ad Caelos judicium ejus, et extulit se usque ad nubes: ecce Ego contra te, Mons perdens, perdens universum terram: devolvam te de petris, et dabo te in montem combustionis. Visitabo super Belem in Babele; extraham bolum ejus ex ore ejus, ut non amplius confluant ad eum gentes; etiam murus Babelis concidet. Ecce dies venientes, quibus visitabo super sculptilia Babelis, ut omnis terra ejus pudefiat. Si ascenderit Babel in Caelos, et si muniverit excelsum roboris sui, a Mecum venient vastatores. Imo inebriabo principes ejus, et sapientes ejus, et duces ejus, et antistites ejus, ut dormiant somnum saeculi, nec evigilent" (*Jerem.* li. 7, 9, 25, 44, 47, 53, 57[6]; praeter plura alia in toto illo capite de "Babele");

'Descende et sede super pulvere, virgo filia Babelis, sede in terra; non thronus: sume molam et mole farinam; revela femur, transi flumina; reveletur nuditas tua, videatur opprobrium tuum. Dixisti, In aeternum ero domina; non recordata es finis: confisa es in malitia tua: dixisti, Non videns me; sapientia tua et scientia tua seduxit te, dum dixisti in corde tuo, Ego, et non sicut ego praeterea: veniet subito devastatio, non scias: persta in incantationibus tuis, in multitudine praestigiarum tuarum, in quibus laborasti a juventute tua, forte poterunt prodesse, forte terribilis fies" (*Esaj.* xlvii. 1–3, 7, 10–12; praeter plura de "Babele" in illo capite).

Similia significantur per "Urbem" et "Turrim,"

Cujus caput in Caelo, quam venientes ex Oriente in valle Schinear aedificare aggressi sunt, quorum labia Jehovah e Caelo descendens confudit; unde nomen loci "Babel" (confusio) (*Gen.* xi. 1–9).

Similia significantur per haec sequentia apud *Danielem:*

Per statuam visam Nebuchadnezari Regi Babelis, cujus pedes erant ex parte ferrum et ex parte argilla, quam Lapis excisus non per manum percussit et contrivit, et facta sunt omnia statuae sicut palea in areis, et Lapis factus est in Petram magnam (*Dan.* ii. 31-47);

Per statuam magnam, quam Nebuchadnezar Rex Babelis fecit, et mandavit ut coram illa prociderent et adorarent; et quod qui non facerent, projicerentur in fornacem ignis (*Dan.* iii. 1-7, seq.);

Per arborem crescentem usque dum altitudo ejus pertingeret Caelum, et prospectus ejus ad finem terrae, quam Vigil et Sanctus e Caelo descendens jussit ut excideretur, amputeretur, discuteretur et dispergeretur; et quia Rex Babelis per illam repraesentabatur, factum est quod depelleretur ab homine, cum bestiis habitaret, herbam sicut bos comederet (*Dan.* iv. 1 ad fin.);

Per quod Belshazar Rex Babelis cum magnatibus, uxoribus et pellicibus suis, biberet vinum ex vasis auri et argenti Templi Hierosolymitani, et laudaret deos auri, argenti, aeris, ferri et lapidis; propter quae scriptum est in pariete, et ipse Rex in eodem die occisus est (*Dan* v. [1] ad fin);

Per edictum Darii Medi Regis Babelis, quod nemo intra triginta dies peteret aliquid a Deo nec ab homine, sed a Rege solo; si secus, conjiceretur in foveam leonum (*Dan.* vi. 8 ad fin);

Perque quatuor bestias ascendentes ex mari visas Danieli, quarum quarta terribilis, robusta, habens dentes ferri magnos comedit et contrivit, et reliquum pedibus conculcavit; et quod tunc judicium consederit, et libri aperti sunt, et occisa sit bestia, et data in combustionem ignis: et quod tunc visus sit cum nubibus Caelorum veniens sicut Filius Hominis, Cui datum est dominium et gloria et regnum, et omnes populi et gentes et linguae Ipsum colent; "dominium Ipsius dominium saeculi quod non transibit, et regnum Ipsius quod non peribit" (*Dan.* vii. 1-14, seq.).

---

718. [*Vers.* 1.] ***"Et venit unus ex septem Angelis habentibus septem phialas, et locutus cum me,"*** significat *nunc influxum, et revelationem a Domino ex intimo Caeli de Religioso Catholico Romano.*—Hactenus de statu Ecclesiae Reformatorum in fine ejus actum est; nunc de statu Religiosi Romano Catholici in fine ejus agitur; hoc etiam sequitur in ordine, de quo in Prologo. Non dicitur Ecclesia Catholica Romana, sed Religiosum Catholico Romanum, quia non adeunt Dominum, nec legunt Verbum, et quia mortuos invocant; et Ecclesia est Ecclesia ex Domino et ex Verbo, et ejus perfectio secundum agnitionem Domini, et secundum intellectum Verbi. Quod unus ex septem Angelis habentibus septem phialas venerit et locutus sit cum Johanne, est quia per "septem Angelos habentes septem phialas" significatur influxus a Domino ex intimo Caeli Christiani in Ecclesiam ad detegendum mala et falsa ibi (videatur supra, n. 672, 676, 677, 683, 690, 691, 699, 700); hic itaque per septem illos Angelos significatur Dominus ex intimo

Caeli loquens et revelans in quo statu est Religiosum Catholico Romanum in fine ejus: inde etiam est, quod unus ex septem illis Angelis sumpserit Johannem super montem altum, et ostenderit illi Uxorem Agni, quae est Nova Hierosolyma (cap. xxi. 9, 10).

719. ***"Dicens mihi, [Veni,] ostendam tibi judicium Meretricis magnae sedentis super aquis multis,"*** significat *revelationem de illo Religioso quoad prophanationes ejus et adulterationes veritatum Verbi.*—Per "dicere" et "ostendere" significatur revelatio; per "judicium" significatur status ejus in fine ejus; per "Meretricem magnam" significatur prophanatio sanctorum Verbi et Ecclesiae, ac adulteratio boni et veri; per "aquas multas" significantur veritates Verbi adulteratae; per "sedere super illis" significatur esse et vivere in illis: quod per "meretricari," "moechari," "scortari" et "adulterari" significetur falsificare et adulterare Verbum, videatur supra (n. 134, 620, 632); et quod per "aquas" significentur vera ejus (n. 50, 563, 614, 685), hic illa adulterata et prophanata, quia dicitur "Meretrix" super illis; ex his patet, quod per "dicens mihi, Ostendam tibi judicium Meretricis magnae sedentis super aquis multis" significetur revelatio de illo Religioso quoad prophanationes ejus et adulterationes veritatum Verbi. Simile dicitur de "Babele" apud *Jeremiam:*

> "Jehovah faciet id quod locutus est contra habitatores Babelis; quae habitas super aquis multis, magna thesauris, venit finis tuus, mensura lucri tui" (cap[1] li. 12, 13).

Quod dicatur quod ab illis vera Verbi adulterata et prophanata sint, est quia applicuerunt vera Verbi ad obtinendum dominium super sancta Ecclesiae et super Caelum, et ad vindicandum sibi Divinam potestatem Domini; et applicare vera Verbi ad obtinendum dominium super sancta Ecclesiae et Caeli, est adulterare illa; et applicare illa ad vindicandum sibi Divinam potestatem Domini, est prophanare. Quod sua dogmata confirmaverint ex Verbo, notum est; sed lege illa et attende, et videbis quod applicuerint omnia illa, quae ex Verbo desumpserunt, ad dominium super animas hominum, et ad acquirendum sibi potentiam, auctoritatem et majestatem Divinam. Inde est quod Babylon dicatur "mater scortationum et abominationum terrae" (vers. 5).

720. [*Vers.* 2.] ***"Cum qua scortati sunt Reges terrae,"*** significat *quod adulteraverit vera et bona Ecclesiae quae ex Verbo*.—Per "scortari" significatur falsificare et adulterare vera, ut mox supra (n. 719); per "reges terrae" significantur vera Ecclesiae quae ex Verbo, per "reges" vera ex bono, et per "terram" Ecclesia: quod per "reges" significentur illi qui in veris ex bono sunt ex Domino, et inde abstracte vera ex bono, videatur supra (n. 20, 664), hic illa adulterata et prophanata. Dicitur quod "reges terrae" cum Meretrice magna scortati sint, ita sicut vera Ecclesiae quae ex Verbo, quae significantur per "reges terrae;" sed hoc est secundum stylum Verbi in Sensu literae, in quo tribuitur Deo ac Divinis quae ab Ipso, quae sunt vera Verbi, quae tamen fiunt ab homine et ejus malis, ut supra saepius; quare genuinus Sensus, qui est Sensus spiritualis, est, quod Religiosum illud vera Ecclesiae, quae ex Verbo, adulteraverit, imo prophanaverit. Qui non Sensum spiritualem Verbi novit, facile potest hallucinari, credendo quod per "reges terrae" intelligantur Reges terrae; cum tamen non Reges intelliguntur, sed Vera ex bono, et in opposito sensu Falsa ex malo. Ut adhuc videatur quod per "reges terrae" non aliud quam vera aut falsa Ecclesiae intelligantur, et per "scortationes eorum" vera Ecclesiae, quae ex Verbo, falsificata, adulterata et prophanata, adducentur aliqua loca ex *Apocalypsi*, et ex *Daniele*, ex quibus quisque, qui potest reflectere, videre potest quod non Reges intelligantur; quae sint:

Jesus Christus "fecit nos Reges et Sacerdotes" (*Apoc.* i. 6);
"Fecisti nos Deo nostro Reges et Sacerdotes, ut regnemus super terra" (*Apoc.* v. 10);
"Comedetis carnes Regum, carnes chiliarchorum, carnes equorum et sedentium super illis" (*Apoc.* xix. 18);
"Septem Capita" Bestiae coccineae "septem montes sunt, et Reges septem sunt; quinque ceciderunt et unus est, et Bestia Rex octavus est, et de septem est" (*Apoc.* xvii. [9,] 10, 11);
"Decem cornua decem Reges sunt, qui regnum nondum acceperunt" (*Apoc.* xvii. 12);

etiam dicitur sicut hic, quod

"Reges terrae cum Meretrice scortati et deliciati sint" (*Apoc.* xviii. 3, 9).

Quis, qui potest reflectere, non videt quod per "reges" hic non intelligantur Reges. Similiter apud *Danielem*, ut quod

Per "hircum hirsutum" intelligatur "Rex," et per "cornu ejus magnum inter oculos Rex primus; et cum ad summum venirent praevaricationes, exsurgeret Rex durus faciebus ac intelligens subtilia" (*Dan.* viii. 21, 23);

Quod quatuor Bestiae ascendentes ex mari, "essent quatuor Reges qui surgent de terra;" et quod decem cornua Bestiae quartae "decem Reges essent," et quod "alius surgeret post eos, qui tres Reges humiliabit" (*Dan.* vii. 17, 24);

Pariter quod Rex meridiei et Rex septentrionis pugnarent inter se; et quod Rex meridiei mitteret filiam suam ad Regem septentrionis; et quod hic Rex exaltaret se contra Deum, et quod deum alienum agnosceret; et quod illos, qui agnituri illum deum, honoraret auro, argento, lapide pretioso et desiderabilibus, et illos dominari faceret in multos, et terram divideret pretio: et quod plantaret tentoria tabernaculi sui inter maria, circa montem decoris sanctitatis; sed quod venturus sit ad finem suum; praeter plura alia (*Dan.* xi. 1 ad fin.):

per "Regem meridiei" significatur Regnum seu Ecclesia ab illis qui in veris sunt, et per "Regem septentrionis" significatur Regnum et Ecclesia ab illis qui in falsis sunt; est enim propheticum de Ecclesiis venturis, quales futurae in principio, et quales postea. Causa quod qui in veris ex bono a Domino sunt, dicantur "reges," est quia vocantur "filii" Domini; et quia regenerati sunt ab Ipso, vocantur "nati ab Ipso," et quoque "haeredes;" et quia Dominus est Ipse Rex, ac Caelum et Ecclesia sunt Regnum Ipsius.

721. ***"Et inebriati sunt ex vino scortationis ejus inhabitantes terram,"*** significat *insanitionem in spiritualibus ex adulteratione Verbi apud illos qui in Religioso illo sunt.*—Per "inebriari vino scortationis" significatur insanire in spiritualibus ex falsificatione veritatum Verbi, hic ex adulteratione illarum; per "vinum" significatur Divinum Verum Verbi (n. 316), et per "scortationem" significatur falsificatio et adulteratio ejus (n. 134, 620, 632, 635); inde per "inebriari ex illo vino" significatur insanire in spiritualibus; per "inhabitantes terram" significantur illi qui in Ecclesia sunt, ut supra (cap. xi. 10; cap. xii. 12; cap. xiii. 13, 14; cap. xiv. 6[1]), hic autem qui in Religioso illo sunt, quoniam non ibi est Ecclesia, ex causa quia non adeunt Dominum, nec legunt Verbum, et quia invocant mortuos, ut supra (n. 718). Quod "inebriari illo vino" significet insanire in spiritualibus, quidem absque confirmatione ex aliis locis in Verbo videri potest; sed quia plures non vident id, ex eo quod non spiritualiter sed sensualiter, hoc est, materialiter de singulis Verbi, dum legunt id, cogitent, velim aliqua loca e Verbo

adducere confirmantia quod "inebriari" ibi significet insanire in spiritualibus, hoc est, in theologicis; quae sint:

"Inebriati sunt sine vino, titubant sine sicera" (*Esaj.* xxix. 9);
"Audi afflicta, Ebria sed sine vino" (*Esaj.* li. 21);
"Calix auri Babel in manu Jehovae, Inebrians universam terram; de vino ejus biberunt gentes, ideo Insaniunt gentes" (*Jerem.* li. 7);
"Sit Babel in sibilum; cum incaluerint, ponam convivia illorum, et Inebriabo eos, ut exultent, et dormiant somnum saeculi, nec evigilent" (*Jerem.* li. 37[1] 39);
"Cecidit, cecidit Babylon, quia ex vino scortationis suae potavit omnes gentes" (*Apoc.* xiv. 8; cap. xviii. 3);
"Omnis uter impleatur vino; ecce implebo omnes habitatores terrae hujus, reges, sacerdotes et prophetas, Ebrietate" (*Jerem.* xiii. 12, 13);
"Ebrietate et tristitia impleberis, calice devastationis et desolationis" (*Ezech.* xxiii. 32, 33);
"Filia Edomi, etiam ad te transibit calix, Inebriaberis et revelaberis" (*Thren.* iv. 21);
"Etiam tu Inebriaberis" (*Nah.* iii. 11);
"Bibite et Inebriamini, et vomite et cadite, ut non resurgatis" (*Jerem.* xxv. 27);
"Vae sapientibus in oculis suis, et coram faciebus suis intelligentibus; vae heroibus ad bibendum vinum, et viris roboris ad miscendum siceram" (*Esaj.* v. 21, 22).
(Praeter alibi, ut *Esaj.* xix. 11, 12, 14; cap. xxiv. 20; cap. xxviii. 1, 3, 7, 8[2]; cap. lvi. 12; *Jerem.* xxiii. 9, 10; *Thren.* iii. 15; *Hosch.* iv. 11, 12, 17, 18; *Joel* i. 5–7; *Hab.* ii. 15; *Psalm.* lxxv. 9[3] [*B. A.* 8]; *Psalm.* cvii[4] 27.)

722. [*Vers.* 3.] ***"Et detulit me in desertum in spiritu,"*** significat *in statu spirituali delatum ad illos apud quos omnia Ecclesiae devastata sunt.*—Per "desertum" significatur Ecclesia, in qua non est aliquod verum amplius, ita ubi omnia ejus devastata sunt (n. 546); et per esse "in spiritu" significatur esse in statu spirituali ex Divino influxu, de quo supra (n. 36): inde per "detulit me in desertum in spiritu" significatur in statu spirituali delatum esse ad illos apud quos omnia Ecclesiae devastata sunt.

723. ***"Et vidi Mulierem sedentem super Bestia coccinea, plena nominibus blasphemiae,"*** significat *Religiosum illud super Verbo ab illis prophanato.*—Per "Mulierem" significatur Religiosum Catholico Romanum seu Babylonicum, nam sequitur, "super fronte ejus nomen scriptum, Mysterium, Babylon magna, mater scortationum et abominationum terrae." Quod "mulier" significet Ecclesiam ex affectione veri, videatur n. 434, hic Religiosum Romano Catholicum, quod est in affectione opposita; per "Bestiam coccineam" significatur Verbum, de quo sequitur; et per "plenam nominibus blasphemiae" significatur prorsus prophanatum;

per "blasphemiam" enim significatur negatio Divini Domini in Humano Ipsius, et adulteratio Verbi (n. 571, 582, 692, 715[1]), ita prophanatio; nam qui non agnoscit Divinum Domini in Humano Ipsius, et falsificat Verbum, sed non ex proposito, quidem prophanat, at leviter; sed qui addicant sibi omnem potentiam Divini Humani Domini, et propterea negant illud, et qui applicant omnia Verbi ad acquirendum sibi dominium super Sancta Ecclesiae et Caeli, et propterea adulterant Verbum, illi prophanant graviter. Ex his constare potest, quod per "vidi Mulierem sedentem super Bestia coccinea, plena nominibus blasphemiae," significetur Religiosum illud super Verbo ab illis prophanato; per "coccineum" significatur Verum Verbi ex origine caelesti. Quod per "Bestiam coccineam" significetur Verbum quoad Divinum Verum Caeleste, ex prima cogitatione apparet sicut remotum et alienum, imo absonum, quia vocatur "Bestia;" sed quod per "bestiam" in Sensu spirituali significetur affectio naturalis, et quod dicatur de Verbo, de Ecclesia et de Homine, videatur supra, n. 239,[2] 405, 567. Quod "quatuor Animalia," quorum unum erat Leo, alterum Vitulus, et quartum Aquila, significent Verbum, et quoque apud *Ezechielem* vocantur "Bestiae," n. 239, 275, 286, 672. Quod "Equus," qui etiam est bestia, significet intellectum Verbi, n. 298: quod "Agnus" significet Dominum, quod "Ovis" hominem Ecclesiae, et quod "Grex" ipsam Ecclesiam, notum est. Haec allata sunt, ne quis miretur quod per "Bestiam coccineam" significetur Verbum. Et quia Religiosum Catholico Romanum super Verbo fundat suum robur et suam dignitatem, ideo visa est Mulier illa sedens "super Bestia coccinea," ut prius "super aquis multis" (vers. 1), per quas significantur veritates Verbi adulteratae et prophanatae (supra, n. 719[3]). Quod per "Bestiam" illam significetur Verbum, patet manifeste ex illis quae de ea in sequentibus hujus capitis dicuntur, ut in versu 8: "Bestia, quam vidisti, erat et non est; et mirabantur habitantes super terra, videntes Bestiam, quae erat et non est, attamen est." In versu 11: "Bestia, quae erat et non est, ipsa Rex octavus est, et de septem est, et in interitum abit." In vers. 12, 13: quod "decem Cornua decem Reges sint, qui potentiam et potestatem suam Bestiae tradent." In versu 17: "Deus dedit in corda eorum dare

Regnum suum Bestiae." Talia non possunt dici nisi de Verbo.

724. ***"Habente capita septem, et cornua decem,"*** significat *intelligentiam ex Verbo principio sanctam, postea nullam, et tandem insaniam, ac potentiam ex Verbo continue multam.*—Quod "caput" significet intelligentiam et sapientiam cum de Domino et de Verbo, et in opposito sensu insaniam et stultitiam, videatur supra, n. 538, 568[1]; quod "septem" non significent septem, sed omne illud, et dicantur de re sancta, n. 10, 391; quod "cornu" significet potentiam, n. 270, et quod "cornua decem" significent potentiam multam, n. 539; quod per "capita septem" significetur intelligentia principio sancta, postea nulla, et tandem insania, patet a vers. 9, 10, hujus capitis, ubi ab Angelo dicitur quid per "capita septem" significatur, de quibus infra. Ex his patet, quod per "Bestiam habentem capita septem et cornua decem" significetur intelligentia ex Verbo principio sancta, postea nulla, et tandem insania, et potentia ex Verbo continue multa.

725. [*Vers.* 4.] ***"Et Mulier circuminduta purpura et coccino,"*** significat *Divinum Bonum et Divinum Verum Caeleste, quae sunt Verbi, apud illos.*—Per "purpuram" significatur Divinum Bonum caeleste, et per "coccinum" significatur Divinum Verum caeleste, de quibus sequitur; "circumindui" illis significat circum illos esse, ita apud illos; quod illa sint ex Verbo apud illos, est quia per "Bestiam coccineam," super qua Mulier sedebat, significatur Verbum (n. 723): quod Divinum Bonum et Verum Verbi sit circum illos sicut indumentum, ita apud illos, notum est: adorant enim Verbum ab extra et non ab intra; agnoscunt illud, quia agit de Domino, et de Ipsius potestate super Caelum et super Ecclesiam, quam in se transtulerunt; et agit de clavibus datis Petro, cujus successores se dicunt esse: et quia super his duobus fundatur eorum majestas, dignitas et potestas, ex necessitate sanctitatem Verbi agnoscunt; sed usque est Verbum illis modo sicut Vestis ex "purpura et coccino exque auro, lapide pretioso et margaritis," super Meretrice tenente poculum aureum in manu sua, plenum abominationibus et immunditie scortationis. Quoniam dicitur "purpura et coccinum," et dein "aurum, lapis pretiosus et margaritae," et per "purpuram et coccinum" significatur Divinum Bonum

et Verum caeleste, ac per "aurum et lapidem pretiosum" Divinum Bonum et Verum spirituale, utrumque ex Verbo, ideo aliquid dicetur de Divino Caelesti et de Divino Spirituali:—Sunt duo Regna, in quae universum Caelum Domini distinctum est, Regnum Caeleste et Regnum Spirituale; Regnum Caeleste consistit ex angelis qui in Amore a Domino sunt, et Regnum spirituale ex angelis qui in Sapientia a Domino sunt. In unoquovis Regno est Bonum et Verum; Bonum et Verum apud angelos Regni Caelestis, significatur per "purpuram et coccinum," ac Bonum et Verum apud angelos Regni spiritualis significatur per "aurum et lapidem pretiosum." Haec et illa Bona et Vera sunt angelis a Domino per Verbum; quare in Verbo sunt bini Sensus interiores, caelestis et spiritualis. Inde nunc est, quod Mulier sedens super Bestia coccinea visa sit "circuminduta purpura et coccino," tum "inaurata auro, lapide pretioso et margaritis." Simile quod per "Mulierem" hanc significatur per

> Hominem divitem, qui "induebatur purpura et bysso, et lautitiis indulgebat quotidie splendide;" ad cujus vestibulum projectus est Lazarus, desiderans "saturari ex micis cadentibus ex mensa ejus" (*Luc.* xvi. 19–21);

per "divitem indutum purpura et bysso" intelliguntur Judaei, qui habebant Verbum; et per "Lazarum" intelliguntur Gentes quae non habebant. Similia significantur in sequentibus his:

> "Qui comederunt lautitias, devastati sunt in plateis; educati super Coccinum, amplexi sunt sterquilinium" (*Thren.* iv. 5);
> "Tu ergo vastata quid facies; si indueris te Coccino, si ornaveris te ornatu auri, frustra pulchram te reddes" (*Jerem.* iv. 30);
> "Filiae Israelis supra Schaule flete, qui amicivit vos Coccino cum delicatis, et qui posuit ornatum auri super vestem" (2 *Sam.* i. 24);
> "Byssus ex acupictura fuit expansio tua, hyacinthinum et purpura fuit tegumentum tuum" (*Ezech.* xxvii. 7);

ibi de "Tyro," per quam significantur cognitiones veri et boni ex Verbo. Quoniam per "purpuram et coccinum" significantur Bonum et Verum Caeleste, ideo

> Vestes Aharonis, ut et Vela et Aulaea Tabernaculi, contexta erant ex hyacinthino, Purpura, Coccino et bysso (*Exod.* xxvi. 1, 4, 31, 36; cap. xxvii. 16; cap. xxviii. 6, 15);
> Quod Aulaea (*Exod.* xxvi. 1);
> Quod Velum ante Arcam (*Exod.* xxvi. 31);
> Quod Tegumentum pro ostio Tentorii (*Exod.* xxvi. 36);

Quod Tegumentum portae atrii (*Exod.* xxviii[1] 16);
Quod Ephodum (*Exod.* xxviii. 6);
Quod Baltheus (*Exod.* xxviii. 8);
Quod Pectorale judicii (*Exod.* xxviii[2] 15);
Quod Fimbriae pallii Ephodi (*Exod.* xxviii. 33);
Quod Pannus Coccini super panes facierum (*Num.* iv. 8).

Ex his patet, quid per "purpuram et coccinum," quibus circuminduta apparuit Mulier sedens super Bestia coccinea, significatur. Similiter in sequentibus, ubi dicitur,

"Vae urbs magna, quae induta fuisti bysso et Purpura et Coccino, inaurata auro et lapide pretioso et margaritis; quia una hora devastatae sunt tantae divitiae" (*Apoc.* xviii. 16, 17);
Et quod Purpura et Coccinum, aurum, lapis pretiosus et margaritae, essent inter merces Babylonis (*Apoc.* xviii. 12).

726. ***"Et inaurata auro et lapide pretioso,"*** significat *Divinum Bonum et Divinum Verum spirituale, quae sunt Verbi, apud illos.*—Per "aurum" significatur bonum (n. 211); per "lapidem pretiosum" significatur verum (n. 231, 540, 570); utrumque Verbi: quod bonum et verum spirituale significetur, est quia per "purpuram et coccinum" significatur bonum et verum caeleste, ac utrumque in Verbo conjungitur propter conjugium boni et veri ibi (n. 373[3]), ac bonum et verum caeleste, quia sunt amoris, sunt in sua essentia bonum;[4] ac bonum et verum spirituale, quia sunt sapientiae, sunt in sua essentia verum; quod bonum et verum caeleste sint amoris, ac bonum et verum spirituale sint sapientiae, videatur supra (n. 725). Quid praeterea intelligitur per quod Mulier haec apparuerit ita circuminduta et inaurata, videatur in praecedente articulo.

727. ***"Et margaritis,"*** significat *cognitiones boni et veri, quae sunt Verbi, apud illos.*—Per "margaritas" in Sensu spirituali, significantur cognitiones boni et veri tam caelestis quam spiritualis, quae ex Verbo sunt, in specie ex Sensu literae ejus; et quia "margaritae" significant illas cognitiones, ideo nominantur post "purpuram et coccinum," ac post "aurum et lapidem pretiosum." Eaedem cognitiones significantur per "margaritas" in his locis:

"Simile est Regnum Caelorum negotiatori quaerenti pulchras Margaritas, qui cum invenisset unam pretiosam Margaritam, abiens vendidit omnia quae habuit, et emit illam" (*Matth.* xiii. 45, 46);

per hanc significatur cognitio de Domino.

"Duodecim portae" Muri Novae Hierosolymae "duodecim Margaritae, unaquaevis portarum erat una Margarita" (*Apoc.* xxi. 21);

"portae Novae Hierosolymae" significant introitum in Novam Ecclesiam, ac introitus fit per cognitiones boni et veri ex Verbo.

"Ne projicite Margaritas vestras ante porcos, ne forte conculcent eas pedibus, et lacerent vos" (*Matth.*[1] vii. 6);

per "porcos" significantur qui solum opes mundanas amant, et non opes spirituales, quae sunt cognitiones boni et veri ex Verbo. Quia per "Babylonem" significatur Religiosum, a quo omnes cognitiones boni et veri ex Verbo projectae sunt, dicitur de illa,

"Mercatores terrae flebunt et plangent super Babylone, quod merces eorum nemo emat, merces auri et argenti, lapidis pretiosi, et Margaritae" (*Apoc.* xviii. [11,] 12).

728. ***"Habens aureum poculum in manu sua, plenum abominationibus et immunditie scortationis ejus,"*** significat *Religiosum illud ex sanctis Verbi prophanatis, et ex bonis et veris ejus per dira falsa conspurcatis.*—Quod per "poculum" seu "calicem" simile significetur quod per "vinum," quia est continens, videatur supra (n. 672), et per "vinum Babylonis" significatur Religiosum illud quoad dira ejus falsa (n. 632, 635); per "abominationes" significantur prophanationes sancti; et per "immunditiem scortationis" significantur conspurcationes boni et veri Verbi; inde per "habens aureum poculum in manu sua plenum abominationibus et immunditie scortationis ejus," significatur Religiosum illud consistens ex sanctis Ecclesiae prophanatis, et ex bonis et veris Verbi per dira falsa conspurcatis. Haec similia sunt illis quae Dominus dixit ad Scribas et Pharisaeos:

"Vae vobis hypocritae, quia similes vos facitis sepulchris dealbatis, quae foris quidem apparent pulchra, intus vero[2] plena sunt ossibus mortuorum, et omni immunditie" (*Matth.* xxiii. 27).

729. [*Vers.* 5.] ***"[Et] super fronte ejus [nomen] scriptum, Mysterium, Babylon magna, mater scortationum et abominationum terrae,"*** significat *Religiosum Catholico Romanum quale est interius quod reconditum, quod ex ortu suo ab amore dominandi ex amore sui super sancta Ecclesiae et super Caelum,*

ita super omnia Domini et Verbi Ipsius, conspurcaverit et prophanaverit illa quae Verbi et inde Ecclesiae sunt.—Per "scriptum in fronte" significatur insitum amori, "frons" enim significat amorem (n. 347, 605); per "mysterium" significatur quod interius est reconditum; per "Babylonem magnam" significatur Religiosum Catholico Romanum, et omne quale ejus, ut supra (n. 717[1]); per "scortationes" significantur adulterationes boni et veri Verbi (n. 719–721), et quoque conspurcationes eorum, ut mox supra (n. 728); per "abominationes" significantur prophanationes sanctorum Ecclesiae, ut quoque mox supra (n. 728); per "terram" significatur Ecclesia (n. 285); inde per "matrem scortationum et abominationum terrae" significatur ortus illarum: nunc quia illa verba in fronte ejus scripta sunt, et per "scriptum in fronte" significatur insitum amori, et amor illorum est amor dominandi ex amore sui super omnia Ecclesiae et super Caelum, ita super omnia Domini et Verbi Ipsius, ideo hoc significatur. Ex his videri potest, quod per "super fronte ejus scriptum, Mysterium, Babylon magna, mater scortationum et abominationum terrae," significetur Religiosum Catholico Romanum quale est interius quod reconditum, quod ex ortu suo ab amore dominandi ex amore sui super sancta Ecclesiae et super Caelum, ita super omnia Domini et Verbi Ipsius, conspurcaverit et prophanaverit illa quae Verbi et inde Ecclesiae sunt. Quod sit amor dominandi super omnia Ecclesiae, notum est ex jure sibi vindicato super animas hominum, et super omnia cultus illorum; quod super Caelum, notum est ex potestate assumpta solvendi et ligandi, et sic aperiendi et claudendi; quod super omnia Domini, notum est ex Vicariatu, per quem sibi attribuunt omnia Ipsius; quod super omnia Verbi, etiam notum est ex reservata sibi solis interpretatione ejus. Dicitur *amor dominandi ex amore sui*, quia etiam datur amor dominandi ex amore usuum, qui bini amores sunt sibi e diametro oppositi; amor enim dominandi ex amore sui est diabolicus, spectat enim se solum et mundum propter se; at amor dominandi ex amore usuum est caelestis, spectat enim Dominum, a Quo omnia quae procedunt sunt usus, ac usus ei sunt facere bonum Ecclesiae propter salutem animarum; quare hic amor abominatur amorem dominandi ex amore sui.

730. [*Vers.* 6.] ***"Et vidi Mulierem inebriatam ex sanguine sanctorum et ex sanguine testium Jesu,"*** significat *Religiosum illud insaniens ex adulteratis et prophanatis Divinis Veris et Bonis Domini, Verbi et inde Ecclesiae.*—Per "Mulierem" significatur Religiosum illud, ut supra (n. 723, 725); per "inebriari" significatur insanire in spiritualibus (n. 721); per "sanguinem" significatur falsificatio, adulteratio et prophanatio Verbi (n. 327, 379, 681, 684); per "sanctos" significantur illi qui a Domino per Verbum in Divinis Veris sunt, et abstracte Divina vera Domini, Verbi et inde Ecclesiae (n. 173, 586, 666); per "testes Jesu" significantur abstracte vera et bona a Domino per Verbum in Ecclesia (n. 6, 16, 490, 506, 668[1]), hic illa prophanata, quia dicitur "sanguis martyrum" seu "testium Jesu," et de "Babylone" per quam etiam significatur prophanatio boni et veri Verbi et Ecclesiae (n. 717, 718). Ex his constat, quod per "vidi mulierem inebriatam ex sanguine sanctorum et ex sanguine testium Jesu" significetur Religiosum illud insaniens ex adulteratis et prophanatis Divinis veris et bonis Domini, Verbi et inde Ecclesiae.

731. ***"Et admiratus sum videns illam admiratione magna,"*** significat *stuporem quod Religiosum illud tale sit interius, cum tamen aliter apparet exterius.*—"Admirari admiratione magna," est obstupescere valde; "videns illam" significat quod Mulier, hoc est, Religiosum, tale sit interius, cum tamen aliter apparet exterius; obstupuit enim, quod videret Mulierem sedentem super Bestia coccinea indutam purpura et coccino, inauratam auro, lapide pretioso et margaritis, habentem poculum aureum in manu sua, quae erant apparentiae ejus in externis, et tamen poculum erat plenum abominatione et immunditie scortationis; ac in fronte vidit scriptum, "Mater scortationum et abominationum terrae," quae sunt interna ejus. Haec a Johanne dicta sunt, quia unusquisque etiam hodie non potest non obstupescere, cum videt Religiosum illud tam sanctum et splendidum in externis, et non novit quod tam prophanum et abominabile sit in internis.

732. [*Vers.* 7.] ***"Et dixit mihi Angelus, Quare admiraris; ego tibi dicam mysterium Mulieris et Bestiae portantis illam, habentis septem capita et decem cornua,"*** significat *detectum, quid illa quae praecedunt et visa sunt, significant.*—Haec non opus habent ulteriore explicatione.

733. [*Vers.* 8.] ***"Bestia, quam vidisti, erat et non est,"*** significat *Verbum apud illos pro sancto agnitum, et tamen realiter non agnitum.*—Quod per "Bestiam" significetur Verbum, videatur supra (n. 723); per "erat et non est," significatur illud pro sancto agnitum, et tamen realiter non agnitum. Quod Verbum apud illos fuerit, et quoque sit, et tamen quod non sit, notum est: agnoscitur quidem pro sancto, quia agit de Domino, et de Ipsius potestate super Ecclesiam et super Caelum, ac de Petro et ejus clavibus; sed usque non agnoscitur, non enim legitur a populo, quia ab illo legendo detinetur, et per varia a Monachis figmenta abducitur, imo etiam prohibetur; et solummodo custoditur in bibliothecis, et monasteriis, ubi etiam pauci id legunt, minus ad aliquod verum inibi attendunt; sed modo ad dictata Papae, quae dicunt in simili sanctitate esse: imo quando ex corde loquuntur, vituperant et blasphemant Verbum. Ex his constare potest, quod per "Bestiam quae erat et non est" significetur Verbum apud illos pro sancto agnitum, et tamen realiter non agnitum.

734. ***"Et futura est ascendere ex abysso, et in interitum abire,"*** significat *deliberatum in Consistorio Papali aliquoties de receptione et lectione Verbi a Laicis et Vulgo, sed rejectum.*—Per "Bestiam quae futura est ascendere," significatur Verbum, ut supra (n. 723, 733); per "abyssum" ex quo futura est ascendere, non aliud significari potest, quam Religiosum illud, et praecipue ubi Thronus ejus est, ita Consistorium Papale; causa quod sit "abyssus," est quia id quod ibi decernitur, spectat dominium super sancta Ecclesiae et super Caelum, ita super omnia Domini et Verbi Ipsius (n. 729); haec ut essentialia pro fine habent, at bonum Ecclesiae et salutem animarum ut formalia pro mediis ad finem; per "abire ad interitum" significatur rejici. Quod aliquoties ibi deliberatum sit de receptione et lectione Verbi a laicis et vulgo, at rejectum, ex Historia Ecclesiastica notum est; propositum etiam est a Pontifice qui nunc inter Reformatos et beatos est, de quo in *Continuatione de Mundo Spirituali* (n. 59), sed non acceptatum; et imprimis hoc notum est ex *Bulla Unigenitus*, et praeterea ex Conciliis.

735. ***"Et mirabuntur habitantes super terra, quorum non scripta nomina in Libro vitae a fundatione mundi, videntes Bestiam quae erat et non est, attamen est,"*** significat *obstupescentiam illorum qui e Religioso illo sunt, omnes qui ab instauratione*

ejus affectarunt dominium super Caelum et Terram, quod Verbum, tametsi ita rejectum est, usque sit.—Per "mirari" significatur obstupescere; per "habitantes super terra" significantur qui ab Ecclesia sunt, hic qui ex Religioso illo, ut supra (n. 721); "quorum nomina non scripta sunt in Libro vitae a fundatione mundi," significat qui non credunt in Dominum, et non in doctrina sunt ex Verbo, omnes ab instauratione Ecclesiae, hic ab instauratione hujus Religiosi, (n. 588, 589), et hi non alii sunt quam qui affectant dominium super Caelum et super Terram: per "Bestiam quae erat et non est, attamen est," significatur quod Verbum, ita rejectum, usque sit. Ex his patet, quod per "mirabuntur habitantes super terra, quorum non scripta nomina in Libro vitae a fundatione mundi, videntes Bestiam, quae erat et non est, attamen est," significetur obstupescentia illorum qui e Religioso illo sunt, omnes qui ab instauratione ejus affectarunt dominium super Caelum et terram, quod Verbum, tametsi ita rejectum est, usque sit. Omnes enim qui affectant dominium super sancta Ecclesiae et super Caelum, odio habent Verbum, quia odio habent Dominum, si non ore usque corde. Quod ità sit, pauci sciunt in mundo, quia tunc in corpore sunt; at manifestatur post mortem, dum quisque in suo spiritu est. Inde est, quod mirentur quod usque Verbum sit, tametsi rejectum ita, ut supra (n. 734) dictum est. Quod Verbum usque sit, est quia est Divinum, et Dominus in illo.

736. [*Vers.* 9.] ***"Haec mens habens sapientiam,"*** significat *quod haec interpretatio sit in Sensu naturali, sed pro illis qui in Sensu spirituali a Domino sunt.*—"Haec mens" significat quod hoc sit intellectus et interpretatio illorum quae visa sunt; "habens sapientiam" significat pro illis qui interius sapiunt. Quod sit interpretatio in Sensu naturali pro illis qui in Sensu spirituali sunt, est quia interpretatio ab Angelo facta est in Sensu naturali et non in spirituali: dixit enim quod septem capita Bestiae "septem montes essent," et quoque quod "septem reges sint," et quod "ex illis unus sit, et alter nondum venerit," tum quod Bestia "sit octavus et de septem," praeter plura quae sequuntur usque ad finem capitis: et haec non possunt intelligi nisi ab illis qui in Sensu spirituali a Domino sunt; ideo id per "habentem sapientiam" significatur. Quod interpretatio ab Angelo facta sit in

Sensu naturali et non in spirituali, est quia Sensus naturalis est basis, continens et firmamentum Sensus spiritualis et caelestis ejus, videatur *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra* (n. 27–49); quare etiam interpretationes alibi in Verbo datae sunt in Sensu naturali, quae usque non possunt interius intelligi nisi per Sensum spiritualem, ut videri potest apud Prophetas, et quoque apud Evangelistas multis in locis.

737. ***"Septem Capita Montes sunt septem, ubi Mulier sedet super illis,"*** [*Vers.* 10.] ***"et Reges septem sunt,"*** significat *Divina Bona et Divina Vera Verbi, super quibus Religiosum Catholico Romanum fundatum est, tempore destructa et tandem prophanata.*—Quoniam per "Bestiam coccineam" significatur Verbum, et ideo per "Capita" ejus significantur bona amoris et vera sapientiae ibi, quare Verbum, quale est quoad illa duo apud illos qui per "Babylonem" intelliguntur, hic describitur, Divinum Bonum amoris ibi per "Montes," et Divinum Verum ibi per "Reges." Quod per "Montes" significentur bona amoris, videatur (n. 336, 339, 714[a]): et quod per "Reges" significentur vera sapientiae (n. 20, 664, 704[1]); et quod per "Caput," dum de Domino, significetur Divinus Amor Divinae Sapientiae ac Divina Sapientia Divini Amoris Ipsius (n. 47, 538, 568[a]); et quod per "septem" significetur omne et completum, et quod dicantur de rebus sanctis (n. 10, 391, 657); et quod per "Mulierem" significetur Religiosum Catholico Romanum (n. 723); inde nunc per "septem Capita Montes sunt septem, ubi Mulier sedet super illis," significantur Divina Bona et Divina Vera Verbi, super quibus Religiosum Catholico Romanum fundatum est; causa est, quia ab illo Religioso totum Verbum prophanatum et adulteratum est, de quo supra (n. 717, 719–721, 723, 728–730). Dicitur *tempore prophanatum*, quoniam principio fuit Verbum illis sanctum: sed sicut viderunt se potuisse dominari per sancta Ecclesiae, a Verbo recesserunt, ac pro sancto aequali, at realiter superiori, agnoverunt propria Edicta, Praecepta et Statuta; et tandem omnem potestatem Domini in se transtulerunt, non relinquendo aliquid. Ex statu illorum primo, quando sanctum habuerunt Verbum, est quod Lucifer, per quem intelligitur Babel (n. 717), dictus sit "filius aurorae," at ex statu posteriori, quod "demissus sit in Infernum" (*Esaj.* xiv.); sed de

hoc videantur plura in *Sapientia Angelica de Divina Providentia* (n. 257). Videri potest, sicut per "Montes septem, ubi Mulier sedet," intelligatur Roma, quia illa super septem montibus est aedificata, a quibus etiam nomen habet; sed sit quod Roma intelligatur, quoniam ibi est Thronus et Tribunal illius Religiosi, usque tamen per "Montes septem" hic significantur Divina Bona Verbi et inde Ecclesiae, prophanata; nam numerus septem non aliud quam sanctum, hic quod prophanatum est, adjicit, sicut idem numerus alibi; ut quod dicantur

Septem Spiritus coram Throno Dei (*Apoc.* i. 4);
Septem Candelabra, in quorum medio Filius Hominis (*Apoc.* i. 13; cap. ii. 1);
Septem stellae (*Apoc.* ii. 1; cap. iii. 1);
Septem lampades ignis coram Throno (*Apoc.* iv. 5);
Septem sigilla, quibus Liber obsignatus est (*Apoc.* v. 1);
Septem cornua et septem oculi Agni (*Apoc.* v[i] 6);
Septem Angeli cum septem tubis (*Apoc.* viii. 2);
Septem tonitrua (*Apoc.* x. 3, 4);
Septem Angeli habentes septem plagas in phialis (*Apoc.* xv. 1, 6, 7).

Similiter hic quod Bestia coccinea haberet "septem Capita," et quod "septem Capita essent septem Montes," et quoque essent "septem Reges."

738. ***"Quinque ceciderunt, et unus est, et alter nondum venit; et quando venerit, brevi illum oportet manere,"*** significat *quod omnia Divina Vera Verbi destructa sint, praeter unum hoc, quod Domino data sit omnis potestas in Caelo et in Terra; et praeter alterum, quod nondum in quaestionem venit, et cum venit, non permansurum est, quod est quod Humanum Domini sit Divinum.*—Per "quinque" non significantur quinque, sed omnia reliqua, hic omnia reliqua Divina Vera Verbi, quae per "Reges" significantur; nam numeri in *Apocalypsi*, et in genere in Verbo, significant quale rerum cum quibus copulantur; sunt sicut quaedam adjectiva copulata substantivis, aut sicut quaedam praedicata adjuncta subjectis, ut videri potest ex numeris, duo, tria, quatuor, sex, septem, decem, duodecim, centum quadraginta quatuor, de quibus supra; hic itaque "quinque" significant omnia reliqua, quia "septem" omnia sancta Verbi, et sequitur quod "unus sit," et quod "alter venturus sit," ita quod duo sint ex omnibus quae remanserunt; inde patet, quod per "quinque ceciderunt," significetur quod omnia reliqua destructa

sint; dicitur "cadere," quia de Regibus qui gladio cadunt; per "unus est," non aliud significatur, quam hoc Divinum Verum, quod *Domino data sit omnis potestas in Caelo et in Terra*, secundum Ipsius Domini verba

(*Matth.* xxviii. 18; *Joh.* xiii. 3; cap. xvii. 2, 3, 10);

(videatur supra n. 618;) quod hoc unum non destructum sit, est quia alioquin non potuerunt addicare sibi dominium super omnia Ecclesiae et Verbi et super Caelum. Per "alterum qui nondum venit, et quando venerit, brevi illum oportet manere," significatur Divinum Verum quod nondum in questionem venit, et cum venit, non apud illos permansurum est, quod est, quod *Humanum Domini sit Divinum;* dicitur "brevi oportet manere," quia est secundum Divinam Providentiam, de qua supra (n. 686). Quod Divinum Verum sit, quod Humanum Domini sit Divinum, videatur in *Doctrina Novae Hierosolymae de Domino*, a principio ad finem. At quod nondum in quaestionem venerit, est quia postquam in se transtulerunt omnem potestatem Domini, non potuerunt agnoscere Humanum Dominum pro Divino, quia tunc diceretur a laicis et vulgo quod in se transtulerint Divinam Potestatem, et sic quod ipse Pontifex esset Deus, et ejus ministri essent dii: sed quod usque hoc in quaestionem venturum sit, constare potest ex eo, quod hic in *Apocalypsi* praedictum sit.

Quod hoc alterum, quod est quod Humanum Domini sit Divinum, viderint, tametsi sicut clausis oculis, patet ex his apud illos, quod dicant quod in Eucharistia non solum sit Corpus et Sanguis Domini sed etiam Anima et Divinitas Ipsius, ita quod sit Omnipraesentia tam Humani quam Divini Ipsius, et Humanum non potest Omnipraesens esse, nisi sit Divinum: tum quod dicant, quod Christus quoad Corpus et Sanguinem, et simul quoad Animam et Divinitatem per Eucharistiam in illis sit, et illi in Ipso sint, et hoc dicitur de Humano Ipsius; quod non potest dici, quia non dari, nisi Humanum Ipsius sit Divinum. Praeter illa etiam dicunt, quod Sancti cum Christo regnent, et quod Christus adorandus sit, et quod Sancti invocandi et venerandi; tum quod Christus sit vera Lux, et quod in Ipso vivant et mereantur, et similia alia, quae involvunt Divinitatem Humani Ipsius. Haec ex Concilio Tridentino et ex Bulla. Ita quod, sicut dictum est, videant illud verum, sed tanquam clausis oculis.

---

739. [*Vers.* 11.] ***"Et Bestia quae erat et non est, ipsa octavus est, et de septem est, et in interitum abit,"*** significat *quod Ver-*

bum, de quo prius, sit ipsum Divinum Bonum, et quod sit Divinum Verum, et quod auferatur Laicis et Vulgo, ne prophanationes et adulterationes ibi ab Antesignanis factae appareant, et illi propterea recedant.—Per " Bestiam quae erat et non est," significatur Verbum, ut prius (vers. 8); per quod "ipsa octavus sit," hic octavus mons, significatur quod sit ipsum Divinum Bonum; per "septem montes" enim significantur Divina Bona Verbi (n. 737); inde per quod "ipsa Bestia sit octavus" mons, significatur quod sit ipsum Divinum Bonum; per "octavum" etiam significatur Bonum; et quia omnia bona Verbi apud illos prophanata sunt, non dicitur ipsa de septem *montibus*, sicut mox de septem *regibus*, per quos significantur Divina Vera Verbi, quorum non omnia adulterata sunt (n. 737, 738). Ex his paucis videri potest arcanum quod in his verbis reconditum latet. Per quod "in interitum abeat," significatur quod rejiciatur, ut supra (n. 734); at quia Verbum non ita rejicitur quin agnoscatur pro sancto, sed a laicis et vulgo aufertur ne prophanationes boni et adulterationes veri ibi ab Antesignanis factae appareant, et laici propterea recedant, quare hoc, quia est ipsa causa, per "abire in interitum" significatur. Quod Verbum sit ipsum Divinum Bonum et Divinum Verum, est quia in omnibus et singulis ejus est conjugium Domini et Ecclesiae, et inde conjugium boni et veri; tum quia in singulis ejus est Sensus caelestis et Sensus spiritualis, et in Sensu caelesti est Divinum Bonum, ac in Sensu spirituali est Divinum Verum; et haec sunt in Verbo, quia Dominus est Verbum; quae omnia in *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra*, Amstelodami edita, demonstrata sunt.

740. [*Vers.* 12.] **" Et decem Cornua[, quae vidisti,] decem Reges sunt, qui regnum nondum acceperunt,"** significat *Verbum quoad potentiam ex Divinis veris apud illos qui in regno Galliae sunt, et non ita sub jugo Dominii Papalis sunt, apud quos tamen nondum Ecclesia ita separata a Religioso Catholico Romano facta est.*—Quod haec de illis in Galliae regno dicta sint, constare potest ex serie rerum in Sensu spirituali; agitur enim nunc de receptione Verbi ab illis qui in Christiano orbe sunt; de receptione Verbi et inde statu Ecclesiae apud Romano Catholicos (vers. 9–11); de receptione Verbi et inde statu Ecclesiae apud illos qui Religioso isti nisi solum quoad externa addicti sunt, qui sunt in regno

Galliae imprimis (12–14); de reliquis qui quidem Religiosum illud profitentur sed usque in variis dissentiunt (vers. 15); et de Protestantibus seu Reformatis, qui a Religioso illo plane recesserunt (vers. 16, 17). Sed quod de his et illis hic agatur, prorsus non sciri potest nisi sciatur quod per "Bestiam coccineam" intelligatur Verbum, et quod Ecclesia sit secundum receptionem Verbi. Quod per "Bestiam coccineam" intelligatur Verbum, videatur supra (n. 723); et quod Ecclesia sit Ecclesia ex Verbo et secundum intellectum ejus, in *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra* (n. 76–79). Per "cornua," hic "cornua Bestiae," significatur potentia Verbi; et per "decem cornua" multa potentia, hic Divina potentia, quia est Domini per Verbum. Quod "cornua" significent potentiam, et "decem cornua" multam potentiam, videatur supra (n. 270, 539, 724): quod per "reges" significentur illi qui in Divinis veris ex Verbo sunt, et abstracte Divina Vera ibi (n. 20, 664, 704), et quod per "decem" non intelligantur decem, sed multi ac multa (n. 101). Per "regnum" significatur Ecclesia ex Verbo, quia per "reges" significantur qui in Divinis Veris ex Verbo sunt, et abstracte Divina Vera ibi; inde per "regnum nondum acceperunt" significatur apud quos nondum Ecclesia ita separata a Religioso Catholico Romano facta est. Ex his videri potest, quod per "decem cornua decem Reges sunt, qui regnum nondum acceperunt," significetur Verbum, quoad potentiam ex Divinis Veris, apud illos qui in Regno Galliae sunt, et alicubi alibi, etiam qui Jansenistae vocantur, et non ita sub jugo Dominii papalis sunt; apud quos tamen nondum Ecclesia ita separata a Religioso Catholico Romano facta est. Dicitur Ecclesia apud illos in Regno Galliae nondum separata a Religioso Catholico Romano, quia cohaeret cum illo in externis, sed non ita in internis. Externa sunt formalia ac interna sunt essentialia. Quod adhuc ibi cohaereant, est quia tot ibi monasteria sunt, et quia sacerdotia ibi sub jure Pontificis sunt, et hi in omni formali sunt secundum edicta et[1] statuta papalia: et inde permulti adhuc in essentialibus Religiosi istius sunt; quare Ecclesia ibi separata nondum est. Hoc est quod significatur per quod "regnum nondum acceperint."

741. ***"Sed potestatem tanquam Reges unam horam accipiunt cum Bestia,"*** significat *quod Verbum apud illos valeat, et illi*

per Verbum, sicut in Divinis veris ejus essent.—Per "accipere potestatem cum Bestia" significatur una valere cum Verbo, ita quod Verbum apud illos valeat, ac illi per Verbum valeant; per "potestatem accipere" significatur valere, et per "Bestiam" significatur Verbum (n. 723); per "tanquam reges," significatur sicut in Divinis veris ex Verbo essent; quod per "reges" significentur qui in Divinis veris ex Verbo sunt, et abstracte Divina Vera ibi (n. 20, 664, 704, 740); per "unam horam" significatur aliquamdiu, et quoque aliquantum. Ex his patet, quod per "potestatem tanquam reges unam horam accipiunt cum Bestia," significetur quod Verbum apud illos valeat, et illi per Verbum, sicut in Divinis veris ejus essent. Haec dicta sunt, quia agnoscunt quod Verbum sit Divinitus inspiratum, et inde quod Ecclesia sit Ecclesia ex Verbo: sed usque Divina Vera ex illo non adhuc hauriunt, modo haec communia: quod Solus Deus colendus sit, et quod non aliquis homo sicut Deus; et quod potestas Petro data non in se sit Divina, et quod tamen Divinum sit aperire et claudere Caelum, quod non in hominis propria potestate est. Haec confirmant apud se ex Verbo; sed coram aliis, qui non audiunt Verbum, ex rationalitate, quae apud unumquemvis, qui in veris vult esse, ex continuo influxu e Caelo datur. Quod non ulterius progrediantur, et ex Verbo hauriant doctrinalia fidei et vitae, est ex Divina Domini Providentia, quia in externis seu formalibus adhuc cohaerent cum Religioso Catholico Romano; ne verum et falsum commisceantur, et inde luctatio interior, quae est sicut fermentatio quae turbat, exoriatur.

742. [*Vers.* 13.] ***"Hi unam sententiam habent, et potentiam et potestatem suam Bestiae tradent,"*** significat *quod illi unanimiter agnoscant, quod regimen et dominium super Ecclesiam unice sit per Verbum.*—Per "unam sententiam habere" significatur unanimiter agnoscere; per "potentiam et potestatem Bestiae tradere" significatur regimen et dominium super Ecclesiam addicare Verbo; quod sit regimen et dominium super Ecclesiam, est quoniam de illa, quia de Verbo, agitur. Ex his patet, quod per "hi unam sententiam habent, et potentiam et potestatem suam Bestiae tradent," significetur quod illi unanimiter agnoscant quod regimen et dominium super Ecclesiam unice sit per Verbum. Agnos-

cunt quidem Pontificem ut Caput Ecclesiae, sed regimen et dominiun ejus super Ecclesiam non sicut est Capitis super Corpus, sed sicut est Supremum supra Corpus, quod non regit et dominatur ex se, sed ex Deo per Verbum, et quod tunc obediendum sit: consequenter quod interpretatio Verbi non sit illi soli ex arbitrio, ut fit, quia sic pervertitur et perit Divina auctoritas Verbi.

743. [*Vers.* 14.] ***"Hi cum Agno pugnabunt, sed Agnus vincet eos, quia Dominus dominorum est et Rex regum,"*** significat *pugnam Domini cum illis de agnitione Divini Humani Ipsius, quia Dominus in Illo est Deus Caeli et Terrae et quoque Verbum.*—Per "pugnam" illorum cum Domino et Domini cum illis, non intelligitur pugna qualis est a malis et cum malis, sed qualis est ab illis et cum illis qui nondum in veris sunt de Domino; per "Agnum" intelligitur Dominus quoad Divinum Humanum et quoque quoad Verbum (n. 269, 291, 595); et per "vincere illos" significatur convincere per Verbum; "quia est Dominus dominorum et Rex regum," significat quia est Deus Caeli et Terrae: ex Dominio Ipsius super omnia Bona Caeli et Ecclesiae vocatur Ipse "Dominus dominorum," et ex Regno Ipsius super omnia Vera Caeli et Ecclesiae vocatur Ipse "Rex regum" (n. 664): ex his patet, quod per "hi pugnabunt cum Agno, et Agnus vincet eos, quia est Dominus dominorum et Rex regum," significetur pugna Domini cum illis de agnitione Divini Humani Domini, quia Dominus in Divino Humano Suo est Deus Caeli et Terrae. Quod Dominus sit Deus Caeli et Terrae, Ipse manifestis verbis docet; nam dicit,

"Omnia quaecunque Pater habet, Mea sunt" (*Joh.* xvi. 15[1]);
"Pater dedit omnia in manum Filii" (*Joh.* iii. 35, 36; cap. xiii. 3);
Pater, dedisti Mihi potestatem omnis carnis: "omnia Mea Tua sunt, et Tua Mea" (*Joh.* xvii. 2, 3, 10);
"Data est Mihi omnis potestas in Caelo et in Terra" (*Matth.* xxviii. 18);
"Ego sum Via, Veritas et Vita; nemo venit ad Patrem nisi per Me:" qui cognoscit et videt me, cognoscit et videt Patrem; quia "Ego in Patre, et Pater in Me" (*Joh.* xiv. 6–11);
"Pater et Ego unum sumus" (*Joh.* x. 30);
Quod omnis qui credit in Dominum vitam aeternam habeat, et qui non credit in Ipsum non videat vitam (*Joh.* iii. 15, 17, 18, 36; cap. vi. 47; cap. xi[2] 26; et alibi).

Quis non scit quod Dominus conceptus sit a Deo Patre, (*Luc.* i. 34, 35); et quis non inde scire potest, quod Deus Pater, Qui est Jehovah, susceperit Humanum in mundo, et

inde quod Humanum sit Humanum Dei Patris, et sic quod Deus Pater et Ipse sint unum, sicut Anima et Corpus unum sunt: num itaque aliquis potest adire Animam hominis, et inde descendere ad Corpus ejus; annon Humanum ejus adeundum est, et tunc Anima ejus aditur. Per haec et per plura alia, quae in Verbo sunt, Agnus vincet illos; quare quia desierunt colere Papam, colant Ipsum a Quo Papa se dicit habere omnem potestatem super Ecclesiam et Caelum: Papa est homo, et Dominus est Deus; et Deus solus adeundus, invocandus et adorandus, hoc est, colendus est. Est Dominus solus Sanctus Qui invocandus (*Apoc.* xv. 4). Scio quod cogitaturi sint, Quomodo potest Jehovah Pater, Qui est Creator Universi, descendere et assumere Humanum; sed cogitent etiam, quomodo potest Filius ab aeterno, Qui est aequalis Patri, et quoque Creator Universi, id facere: estne eadem res. Dicitur Pater et Filius ab aeterno, sed non est aliquis Filius ab aeterno; est Divinum Humanum, quod vocatur "Filius missus in mundum" (*Luc.* i. 34, 35[; *Joh.* iii. 17]). Sed de his videatur infra (n. 961[11]).

744. "*Et qui cum Ipso, vocati, electi et fideles,*" significat *quod qui Dominum Solum adeunt et colunt, sint qui in Caelum veniunt, tam qui in Ecclesiae externis sunt, quam qui in ejus internis et intimis sunt.*—"Qui cum Ipso," significat qui Dominum adeunt, illi enim cum Ipso sunt: per "vocatos, electos et fideles," significantur qui in Ecclesiae externis, internis et intimis sunt; qui, quia in Domino sunt, in Caelum veniunt. Per "vocatos" quidem intelliguntur omnes, quia omnes vocati sunt; sed per "vocatos qui cum Domino" intelliguntur qui in Caelo cum Domino sunt, sicut vocantur omnes qui in nuptiis cum Sponso sunt: per "electos" non intelligitur quod aliqui sint electi ex praedestinatione, sed qui cum Domino sunt, vocantur ita: per "fideles" intelliguntur qui fidem in Dominum habent. Quod sint qui in Ecclesiae externis, internis et intimis sunt, est quia Ecclesia Domini distinguitur sicut Caelum in tres gradus. In ultimo gradu sunt qui in externis ejus sunt, in secundo gradu sunt qui in internis ejus sunt, et in tertio gradu sunt qui in intimis ejus sunt. Illi qui in externis Ecclesiae cum Domino sunt, dicuntur "vocati;" qui in internis ejus, dicuntur "electi;" et qui in intimis, dicuntur "fideles;" ita enim vocantur

in Verbo, ubi Jacob dicitur "vocatus," et Israel "electus," quoniam per "Jacobum" ibi intelliguntur qui in externis Ecclesiae sunt, et per "Israelem" qui in internis ejus. Quod dicatur hic, "qui cum Ipso vocati, electi et fideles," est quia praecedit quod "pugnabunt cum Agno, et Agnus vincet eos;" ut sciant quod illi quos Dominus vincet, hoc est, per Verbum convincet, sint cum Ipso in Caelo, quidam in Caelo ultimo, quidam in secundo, et quidam in tertio, quisque secundum receptionem.

745. [*Vers.* 15.] ***"Et dicit[1] mihi, Aquae quas vidisti, ubi Meretrix sedet, populi et turbae sunt, et gentes et linguae,"*** significat *quod sub Dominio Papali sint, sed in veris Verbi a Religioso illo diversimode adulteratis et prophanatis, qui ex varia doctrina et disciplina, et ex varia religione et confessione ejus sunt.*—"Aquae," quas vidit "ubi Meretrix sedet," sunt aquae quae in vers. 1 hujus capitis memorantur, ubi dicitur, "Ostendam tibi judicium Meretricis sedentis super aquis multis." Quod per "aquas" ibi significentur vera Verbi adulterata et prophanata, videatur supra (n. 719). Quod dicatur quod aquae illae "sint populi, turbae, gentes et linguae," est quia per illos significantur omnes qui sub Dominio papali sunt ex varia doctrina et disciplina et religione et confessione; per "populos" enim significantur qui in doctrina sunt (n. 483[2]), per "turbas" qui in disciplina, per "gentes" qui in religione (n. 483), et per "linguas" qui in confessione (n. 282, 483). Quod haec nunc dicantur, est quia praecedit de receptione et intellectu Verbi ab illis qui in ipso Religioso Catholico sunt (a vers. 8–11); et postea de receptione et intellectu Verbi a nobili Gente Gallica (a vers. 12–14); hic itaque de receptione et intellectu Verbi apud reliquos sub Dominio papali: posthaec sequitur (vers. 16 et 17) de Protestantibus; ita in justo ordine omnia praedicta sunt. Quod sub Dominio Papali sint qui in varia doctrina, disciplina, religione et confessione sunt, notum est; non enim similiter colitur Religiosum illud in variis Regnis.

746. [*Vers.* 16.] ***"Et decem Cornua quae vidisti super Bestia, hi odio habebunt Meretricem,"*** significat *Verbum quoad potentiam ex Divinis Veris apud Protestantes, qui jugum Dominii Papalis a se prorsus rejecerunt.*—Dicitur, hic ut supra (vers. 12), "decem cornua quae vidisti;" ibi, "decem reges

sunt," hic autem, "hi;" quia ibi sicut hic agitur de illis qui a Religioso Catholico Romano recesserunt, sed ibi illi quoad partem, hi autem prorsus. Quod hic agatur de Protestantibus seu Reformatis, patet a sequentibus his, quod facient Meretricem desolatam et nudam, carnes ejus comedent, et illam igne comburent, et dabunt regnum suum Bestiae. Quod per "decem cornua, quae vidisti super Bestia" significetur Verbum quoad potentiam ex Divinis Veris, videatur supra (n. 740). Quod "odio habere Meretricem" sit Religiosum Catholico Romanum non sufferre, et ideo jugum Dominii papalis a se rejicere[, patet].

747. ***"Et desolatam facient illam, et nudam,"*** significat *quod exuent se falsis et malis ejus.*—Per "desolatam facere illam" significatur exuere se falsis ejus, et per "illam nudam facere" significatur exuere se malis ejus; nam desolatam et nudam faciunt illam apud se. Desolatio in Verbo praedicatur de veris et falsis, et nuditas de bonis et malis, ut constare potest ex illis quae de nuditate, supra (n. 213, 706) adducta sunt. Ex his constare potest, quod per "desolatam facient illam et nudam" significetur quod exuent se omnibus falsis et malis Religiosi istius. Quod Protestantes seu Reformati ita fecerint, notum est.

748. ***"Et carnes ejus comedent, et illam comburent igne,"*** significat *quod mala et falsa quae propria Religiosi istius sunt, ex odio damnabunt et apud se destruent, et ipsum Religiosum devovebunt et apud se delebunt.*—Haec de Protestantibus, qui ita facturi sunt cum Meretrice, hoc est, cum Religioso Catholico Romano. Per "carnes ejus comedere" significatur propria Religiosi istius, quae sunt mala et falsa, ex odio damnare apud se et destruere, de quo sequitur; et per "illam comburere igne" significatur ipsum Religiosum ut prophanum devovere et apud se delere; quod "igne comburere" id sit, est quia poena prophanationis sancti fuit combustio; quare ex Lege Divina fuit, quod

> Qui prophanabant Nomen Jehovae colendo alios deos, illi et omnia illorum comburerentur igne (*Deut.* xiii. 13 [ad] 19 [*B. A.* 12–18]:

ideo

> Moses Vitulum aureum, quem filii Israelis profane colebant, combussit igne (*Exod.* xxxii. [20]; *Deut.* ix. 21);
> Et bini filii Aharonis, quia prophanabant sancta, ex igne e caelo consumpti sunt (*Levit.* x. 1–6);

nec aliud per "ignem et rogum in Topheth" quam ignis Inferni, qui est illis qui prophanant sancta, significatur

(*Esaj.* xxx. 33; *Jerem.* vii. 11, 31, 32[1]; cap. xix. 5, 6; 2 *Reg.* xxiii. 10),

colebant enim ibi Molechum per nefandum sacrificium. Quoniam per "Bestiam quartam" (apud *Danielem* cap. vii.), significatur Religiosum quod prophanat Verbum et inde sancta Ecclesiae (n. 717[2]), ideo dicitur quod "combusta sit igne" (*Dan.* vii. 11). Nunc quia cultus prophanus est colere hominem loco Domini, ideo hic dicitur quod ipsam Meretricem "combusserint igne," per quod significatur quod ipsum Religiosum devoverint et apud se deleverint. Quod per "carnes ejus comedere" significetur mala et falsa, quae propria Religiosi istius sunt, ex odio damnare et apud se destruere, est quia id per "carnes comedere[3]" significatur; per "carnes" enim significantur propria alicujus, quae se referunt ad bona et vera, et in opposito sensu ad mala et falsa, et per "comedere" significatur consumere, ita delere. Quod per "carnem" significetur proprium alicujus, quod in se est malum, constat ex his locis:

"Spiritus est qui vivificat, caro non prodest quicquam" (*Joh.* vi. 63);
"Quod natum est ex carne, hoc caro est; quod generatum est a spiritu, spiritus est" (*Joh.* iii. 6);
"Quotquot receperunt, dedit illis potestatem ut filii Dei essent, qui non ex sanguinibus, neque ex voluntate carnis" (*Joh.* i. 12, 13);
"Deus recordatus quod caro illi, spiritus qui abivit non reverteretur" (*Psalm.* lxxviii. 39);
"Aegyptus homo et non Deus, et equi ejus caro et non spiritus" (*Esaj.* xxxi. 3);
Scortata est Hierosolyma "cum filiis Aegypti magnis carne" (*Ezech.* xvi. 26);
Jesus dixit Petro, "Caro et sanguis non haec revelavit tibi" (*Matth.* xvi. 17);
"Maledictus qui confidet homini, et ponit carnem brachium suum" (*Jerem.* xvii. 5).

Quia "caro" significat proprium hominis, ac illi qui odio habent alterum propria ejus aggrediuntur, animo destruendi illa, ideo per "carnes comedere" id significatur, ut quoque in his locis:

"Moriens moriatur, et exscindendo exscindatur, reliquae comedent quaelibet Carnem alterius" (*Sach.* xi. 9);
"Comedent Israelem omni ore; vir Carnem brachii sui comedent, Menasche Ephraimum, et Ephraimus Menaschen (*Esaj.* ix. 11, 19, 20 [*B. A.* 12, 20, 21]);
"Cibabo oppressores tuos Carne eorum" (*Esaj.* xlix. 26);
"Quisque Carnem socii sui comedent" (*Jerem.* xix[4] 9).

Per

"Comedere carnem filiorum et filiarum" (*Jerem.* xix. 9 *Levit.* xxvi. 29; *Deut.* xxviii. 53[1]),

significatur destruere vera et bona apud se; per "filios" enim significantur vera, et per "filias" bona, videatur supra (n. 139, 543, 546, 612). Praeterea in Verbo dicitur "omnis caro," et per id significatur omnis homo

(*Gen.* vi. 12, 13, 17, 19; *Esaj.* xl. 5, 6; cap. xlix. 26; cap. lxvi. 16, 23, 24; *Jerem.* xxv. 31; cap. xxxii. 27; cap. xlv. 5; *Ezech.* xx. 48; cap. xxi. 4. 5 [*B. A.* xx. 48, 49]).

749. [*Vers.* 17.] ***"Quoniam Deus dedit in corda illorum facere sententiam ejus, et facere unam sententiam, et dare regnum suum Bestiae,"*** significat *judicium apud illos a Domino, quod Religiosum Catholico Romanum prorsus repudiarent et devoverent, et apud se delerent et exstirparent, ac judicium unanimum quod Verbum agnoscerent, et super illo Ecclesiam fundarent.*—Quoniam per "Meretricem" significatur Religiosum Catholico Romanum, et per "decem cornua qui odio habebunt Meretricem" significantur Protestantes, ut supra (n. 746–748), patet quod per "facere sententiam ejus" significetur quod judicaverint et concluserint quod Religiosum illud prorsus repudiarent, et devoverent, et apud se delerent et exstirparent, ut supra (n. 748); et quoque patet, quod per "facere unam sententiam, et dare regnum Bestiae" significetur unanimiter judicare et concludere quod Verbum agnoscerent, et Ecclesiam super illo fundarent; per "Bestiam" significatur Verbum, ut supra ubivis (videatur n. 723), et per "regnum" significatur Ecclesia, et regimen super illa, de quo hic infra; per quod "Deus dederit in corda illorum" significatur quod illa a Domino sint. Quod "regnum" significet Ecclesiam, constare potest ex his locis:

"Filii Regni ejicientur in tenebras exteriores" (*Matth.* viii. 12);
"Semen sunt filii Regni" (*Matth.* xiii. 38);
"Qui audit Verbum Regni, et non attendit" (*Matth.* xiii. 19);
"Auferetur a vobis Regnum Dei, et dabitur genti facienti fructus' (*Matth.* xxi. 43);
"Omnis injiciens manum in aratrum, [et videns retrorsum,] non dispositus est ad Regnum Dei" (*Luc.* ix. 62[2]);
"Adveniat Regnum Tuum et fiat voluntas Tua, sicut in Caelo ita in Terra" (*Matth.* vi. 10);

Jesus, Johannes, et Discipuli praedicaverunt, quod

"Appropinquaret Regnum Dei" (*Matth.* iii. 2; cap. iv. 17; cap. x. 7; *Luc.* x. 11; cap. xvi. 16);
Tum "Evangelium Regni" (*Matth.* iv. 23; cap. ix. 35; cap. xxiv. 14; *Luc.* viii. 1);
"Si per digitum Dei ejicio daemonia, utique pervenit ad vos Regnum Dei" (*Luc.* xi. 20).
(Praeter multis aliis in locis, ubi "Regnum Dei" dicitur.)

Similiter in his:

"Si audiveritis vocem Meam, et custodiveritis foedus Meum, eritis Mihi Regnum sacerdotum" (*Exod.* xix. 5, 6);
"Tu turris gregis, clive filiae Zionis, ad te redibit Regnum prius, Regnum filiae Hierosolymae" (*Mich.* iv. 8);
"Postea accipient Regnum Sancti, et confirmabunt Regnum usque in saecula saeculorum" (*Dan.* vii. 18[1] 22);
"Regnum et dominium et majestas Regnorum sub omnibus Caelis dabitur populo sanctorum, cujus Regnum Regnum aeternum, et omnia Dominia colent Ipsum et obedient" (*Dan.* vii. 27);
Filio Hominis "datum est Regnum quod non peribit; et omnes populi, gentes et linguae Ipsum colent" (*Dan.* vii. 14).
(Praeter alibi.)

Quod per "regnum" significetur Ecclesia, est quia Regnum Domini est in Caelo et in Terra, et Regnum Ipsius in Terra est Ecclesia: inde etiam Dominus vocatur "Rex regum."

750. "*Donec consummentur verba Dei,*" significat *usque dum impleta sunt omnia quae de illis praedicta sunt.*—Per "consummari" significatur impleri; et per "verba Dei" significantur quae in Verbo praedicta sunt; et quia dicitur "consummari," significatur dum omnia. Hoc dicitur de Protestantibus, et de eo quod "daturi sint regnum Bestiae," hoc est, quod agnituri sint Verbum, et Ecclesiam super illo fundaturi, ut mox supra (n. 749): sed illi quidem agnoscunt Verbum, et dicunt quod super eo fundetur Ecclesia, usque tamen fundant doctrinam Ecclesiae suae super unico Pauli dicto, quod "*Homo sola Fide justificetur sine Operibus Legis*" (*Rom.* iii. 28), prorsus false intellecto (n. 417). Quia hic dicitur "donec consummentur verba Dei," dicetur etiam quid significatur per Domini ultima verba ad discipulos, haec:

"Euntes discipulos facite omnes gentes, docentes eos servare omnia quaecunque mandavi vobis; et ecce, Ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad Consummationem saeculi, amen" (*Matth.* xxviii. 19, 20);

"usque ad consummationem saeculi" est usque ad finem Ecclesiae (n. 658); et tunc si non adeunt Ipsum Dominum, et vivunt secundum praecepta Ipsius, a Domino relinquuntur; et relicti a Domino fiunt sicut pagani, quibus nulla religio est: et tunc Dominus solum est apud illos, qui e nova Ipsius Ecclesia erunt. Haec significantur per "donec consummentur verba Dei," et per "usque ad consummationem saeculi."

751. [*Vers.* 18.] **"*Et Mulier, quam vidisti, est urbs magna, habens regnum super Reges terrae,*"** significat *quod Religiosum Catholico Romanum quoad Doctrinam regnet in Christiano orbe, et ad aliquam partem etiam adhuc apud Reformatos, tametsi non sub Dominio Papali sunt.*—Quod haec omnia significentur per illa verba, est quia conclusum faciunt; et inde involvunt non modo illa quae de Romano Catholicis dicta sunt, sed etiam quae de Gente Gallica, et de Protestantibus, ita quod, "Mulier," quae est "urbs magna," etiam super hos regnum habeat. Sed quomodo, dicetur: Non habet regnum super Protestantes quemadmodum habet super illos qui Religioso ejus addicti sunt, sed quatenus doctrinalia ejus quoad aliquam partem receperunt. Doctrinalia quae receperunt, sunt haec: Quod adeant Deum Patrem et non Dominum; quod Humanum Domini non pro Divino agnoscant; quod Passio crucis Ipsius sit expiatio, propitiatio et satisfactio apud Deum Patrem; de Imputatione meriti Domini; aliqua de Baptismo, de Peccato originali, de Libero Arbitrio; et apud Lutheranos, quod prope accedant ad transsubstantiationem. Haec doctrinalia ex Catholismo papali residua, et cum illo quoad partem concordantia, sunt ex quo dicitur, quod "Mulier," quae est "urbs magna," habeat "regnum super reges terrae." Per "Mulierem" significatur Religiosum Catholico Romanum, ut supra; per "urbem" significatur doctrina (n. 194, 501, 502, 712); per "regnum" significatur Ecclesia (n. 749); inde per "habere regnum" significatur regimen: per "reges terrae" significantur vera aut falsa Ecclesiae (n. 20, 483, 664, 704, 720, 737, 740), inde quoque doctrinalia; per "terram" Ecclesia (n. 285). Ex his patet, quod per haec, "Mulier, quam vidisti, est urbs magna, habens regnum super reges terrae," significetur quod Religiosum Catholico Romanum quoad doctrinam regnet in Christiano orbe, et quoad

aliquam partem etiam apud Reformatos, tametsi non sub Dominio papali sunt.

---

752. His adjiciam hoc MEMORABILE:—

Datum est loqui cum Pontifice Sixto Quinto. Exibat e societate quadam in occidente ad sinistrum. Dixit mihi quod praefectus sit ut summus Moderator societati collectae ex Catholicis, qui pollent judicio et industria prae reliquis; et quod factus sit summus Moderator illorum, propter causam, quia a dimidio anni ante obitum suum crediderat quod Vicariatus esset inventum propter dominium; et quod *Dominus Salvator, quia Deus, sit Qui Solus adorandus et colendus est;* tum quod *Scriptura Sacra sit Divina*, et sic sancta prae Edictis Paparum. Dixit quod in fide duorum istorum capitum Religionis permanserit usque ad finem vitae suae.

Dixit etiam quod Sancti illorum non sint aliquid: miratus est, cum narravi, quod in Synodo decretum sit, et per Bullam confirmatum, quod invocarentur.

Dixit quod in vita activitatis sit, in quali fuerat in mundo; et quod sibi quovis mane proponat novem aut decem res, quas vult ut intra vesperam sint peractae.

Quaesivi unde illi intra tam paucos annos tantus thesaurus, quem in *Castello del Angelo* reposuit. Respondit quod propria manu scripserit ad Praefectos monasteriorum divitum, ut pro arbitrio mitterent ex opibus quantum vellent, quia ad usum sanctum; et quod quia timebant illum, miserint abundanter. Et cum dixi quod thesaurus ille adhuc superstes sit, dixit, "Cui usui nunc."

Inter loquendum cum illo retuli, quod thesaurus in Loretto ab illius tempore immensum auctus et locupletatus sit; et quod thesauri in quibusdam monasteriis, imprimis in Hispania, similiter; sed hodie non in tantum ut in prioribus saeculis. Et addidi quod illos custodiant, absque ullo fine qui est usus, alio quam ut jucundent se ex possessione.

Et cum hoc retuli, etiam dixi quod ita sint sicut dii infernales, quos antiqui vocabant Plutones.

Cum nominavi Plutones, respondit, "Tace, scio."

Dixit iterum quod in societatem cui ille praeest, non alii admittantur quam qui judicio pollent, et recipere possunt quod *Dominus Solus sit Deus Caeli et Terrae*, et quod *Verbum sit Sanctum Divinum;* et quod perficiat quotidie, sub auspicio Domini, societatem illam.

Et dixit quod locutus sit cum Sanctis ita dictis, sed quod fiant fatui quando audiunt et credunt quod sancti sint. Etiam Pontifices et Cardinales vocabat stupidos, illos qui volunt adorari sicut Christus, tametsi non in persona, et qui non agnoscunt Verbum ut ipsum Sanctum Divinum, secundum quod solum vivendum est.

Vult ut dicam illis qui hodie vivunt, quod *Christus sit Deus Caeli et Terrae*, et quod *Verbum sit Sanctum Divinum;* et quod *Spiritus Sanctus non loquatur per os alicujus*, sed Satanas, qui vult adorari sicut Deus: et quod illi qui ad haec non attendunt, ut stupidi, abeant ad suos, et post tempus dejiciantur in Infernum ad illos qui laborant phantasia quod dii sint; quibus non alia vita est quam vita ferae.

Ad haec dixi, "Forte haec nimis dura sunt ut scribam."

Sed respondit, "Scribe, et subscribo, quia vera sunt."

Et tunc a me abivit in societatem suam, et unum exemplar subscripsit, ac ut Bullam ad alias societates eidem Religioni addictas transmisit.

CAPUT XVIII.

ET post haec vidi [alium] Angelum descendentem e Caelo, habentem potestatem magnam, et terra illustrata est a gloria ejus.

2. Et exclamavit in virtute voce magna, dicens, Cecidit, cecidit, Babylon magna, et facta est habitaculum daemoniorum, et custodia omnis spiritus immundi, et custodia omnis avis immundae et exosae.

3. Quia ex vino irae scortationis ejus biberunt omnes gentes, et reges terrae cum illa scortati sunt; et mercatores terrae ex facultatibus deliciarum ejus ditati sunt.

4. Et audivi aliam vocem e Caelo, dicentem, Exite ex illa, populi Mei, ne participes fiatis peccatorum ejus, et ne recipiatis ex plagis ejus.

5. Quoniam pertigerunt ejus peccata usque ad Caelum, et recordatus est Deus injustitiarum ejus.

6. Reddite illi quemadmodum illa reddidit vobis, duplicate ei dupla secundum opera ejus, in poculo quo miscuit miscete ei duplum.

7. Quantum glorificavit se ipsam et deliciata est, tantum date illi cruciatum et luctum, quia in corde suo dicit, Sedeo regina et vidua non sum, et luctum non videbo.

8. Propter hoc in una die venient plagae ejus, mors et luctus et fames, et in igne comburetur, quia fortis Dominus Deus judicans illam.

9. Et deflebunt illam, et plangent super illa Reges terrae, qui cum illa scortati sunt et deliciati, quando viderint fumum combustionis ejus;

10. E longinquo stantes propter timorem cruciatus ejus, dicentes, Vae, vae, urbs illa magna Babylon, urbs illa valida, quia in una hora venit judicium tuum.

11. Et mercatores terrae flebunt et lugebunt super illa, quod merces eorum nemo emat amplius;

12. Merces auri et argenti et lapidis pretiosi et margaritae, et byssi et purpurae et serici et coccini, et omne lignum thyinum et omne vas eburneum, et omne vas ex ligno pretioso et aere et ferro et marmore;

13. Et cinnamomum et suffimenta et pigmentum et thus, et vinum et oleum et similam et triticum, et jumenta et oves, et equorum et rhedarum et corporum, et animas hominum.

14. Et fructus desiderii animae tuae abiverunt a te, et omnia pinguia et splendida abiverunt a te, et amplius non invenies illa.

15. Mercatores horum, qui divites facti ab illa, e longinquo stabunt propter timorem cruciatus ejus, flentes et lugentes,

16. Et dicentes, Vae, vae, urbs illa magna, circumamicta bysso et purpura et coccino, et inaurata auro, et lapide pretioso, et margaritis, quia una hora devastatae sunt tantae divitiae.

17. Et omnis gubernator, et omnis super navibus versans, et nautae, et quotquot mare operantur, e longinquo steterunt,

18. Et clamaverunt videntes fumum combustionis ejus, dicentes, Quae similis urbi isti magnae.

19. Et miserunt pulverem super capita sua, et clamaverunt flentes et lugentes, dicentes, Vae, vae, urbs

illa magna, in qua ditati sunt omnes habentes naves in mari ex pretiositate ejus, quia una hora devastati sunt.

20. Exulta super ea Caelum, et sancti Apostoli et Prophetae, quia judicavit Deus judicium vestrum de illa.

21. Et sustulit unus Angelus robustus lapidem quasi molarem magnum, et projecit in mare, dicens, Sic impetu dejicietur Babylon, illa magna urbs, et non invenietur amplius.

22. Et vox citharaedorum et musicorum, et tibicinum et buccinatorum, non audietur in te amplius, et omnis artifex omnis artis non invenietur in te amplius, et vox molae non audietur in te amplius;

23. Et lux lucernae non lucebit in te amplius, et vox sponsi et sponsae non audietur in te amplius; quia mercatores tui erant magnates terrae, quia veneficio tuo seductae sunt omnes gentes.

24. Et in ea sanguis Prophetarum et Sanctorum inventus est, et omnium occisorum super terra.

SENSUS SPIRITUALIS.

CONTENTUM TOTIUS CAPITIS.

CONTINUATUR DE RELIGIOSO ROMANO CATHOLICO:

- QUOD PROPTER ADULTERATIONES ET PROPHANATIONES VERITATUM VERBI, ET INDE ECCLESIAE, PERITURUM SIT (vers. 1–8);
- DE SUPREMIS IN ORDINE ECCLESIASTICO IBI, QUALES SUNT, ET DE LUCTU ILLORUM (vers. 9, 10);
- DE INFERIORIBUS IN ILLO ORDINE (vers. 11–16);
- DE LAICIS ET VULGO, QUI SUB ILLORUM OBEDIENTIA (n. 17–19);
- ANGELORUM GAUDIUM PROPTER REMOTIONEM EJUS (vers. 20);
- DE INTERITU EJUS IN MUNDO SPIRITUALI PROPTER NULLAM VERI AGNITIONEM, INQUISITIONEM, ILLUSTRATIONEM, RECEPTIONEM, ET INDE NULLAM CONJUNCTIONEM VERI ET BONI, QUAE FACIT ECCLESIAM (vers. 21–24).

CONTENTA SINGULORUM VERSUUM.

1. "**Post haec vidi,**" significat *continuationem de Religioso Catholico Romano* [n. 753]; "**vidi [alium] Angelum descendentem e Caelo, habentem potestatem magnam, et terra illustrata est a gloria Ejus,**" significat *influxum Domini e Caelo fortem per Divinum Verum, ex quo Ecclesia Ipsius in luce caelesti fuit* [n. 754].

2. "**Et exclamavit in virtute voce magna, dicens, Cecidit, cecidit Babylon magna,**" significat *quod notum fecerit quod per Divinam potentiam Domini omnes qui in Religioso illo et simul in amore dominandi ex illo fuerunt, in mundo spirituali destructi sint, et in plura inferna conjecti* [n. 755]; "**et facta est habitaculum daemoniorum,**" significat *quod inferna eorum sint inferna concupiscentiarum dominandi ex oestro amoris sui, et concupiscentiarum prophanandi vera Caeli ex zelo spurio illius amoris* [n. 756]; "**et custodia omnis spiritus immundi, et custodia omnis avis immundae et exosae,**" significat *quod mala voluntatis et inde facti, et falsa cogitationis et inde consilii, illorum qui in infernis illis sunt, diabolica sint, quia aversi a Domino ad semet ipsos sunt* [n. 757].

3. "**Quia ex vino irae scortationis ejus biberunt omnes gentes, et reges terrae cum illa scortati sunt,**" significat *quod nefaria dogmata, quae sunt adulterationes et prophanationes boni et veri Verbi, protulerint, et illis omnes in regnis sub dominatione eorum natos et educatos imbuerint* [n. 758]; "**et mercatores terrae ex facultatibus deliciarum ejus ditati sunt,**" significat *majores et minores ordinis in Hierarchia illa, qui per dominium super sancta aucupant Divinam Majestatem et superregiam gloriam, et continue affectant constabilire illam per multiplicationem monasteriorum et possessionum sub illis, et per thesauros, quos absque fine e mundo congregant et cumulant, et sic sibi comparant jucunditates corporeas et naturales ex attributo sibi dominio caelesti et spirituali* [n. 759].

4. "**Et audivi aliam vocem e Caelo, dicentem, Exite ex illa, populi Mei, ne participes fiatis peccatorum ejus, et ne recipiatis ex plagis ejus,**" significat *a Domino exhortationem ad omnes, tam qui in illo Religioso sunt, quam qui in illo non sunt, ut caveant sibi a conjunctione cum illo per agnitionem et affectionem, ne quoad animas conjungantur abominationibus ejus, et pereant* [n. 760].

5. "**Quoniam pertigerunt ejus peccata usque ad Caelum, et recordatus est Deus injustitiarum ejus,**" significat *quod mala et falsa ejus infestent Caelos, et quod hos Dominus a violentia inde tutaturus sit* [n. 761].

6. "**Reddite illi quemadmodum illa reddidit vobis, duplicate ei dupla secundum opera ejus, in poculo quo miscuit miscete ei duplum,**" significat *justam retributionem et poenam post mortem, quod tunc mala et falsa, quibus seduxerunt et perdiderunt alios, super illos, secundum quantum et quale eorum, reditura sint* [n. 762].

7. "**Quantum glorificavit se ipsam et deliciata est, tantum date illi cruciatum et luctum,**" significat *quod in gradu secundum elationem cordis ex dominio, et secundum exultationem animae et corporis ex divitiis, post mortem sit illis internus dolor ex dejectione et subsannatione, et ex egestate et miseria* [n. 763]; "**quia in corde suo dicit, Sedeo regina et vidua non sum, et luctum non videbo,**" significat *quod haec illis sint, quia ex cordis elatione super dominio, et animi exultatione super divitiis, in fiducia et confidentia sunt, quod perpetuo dominaturi sint, et semet ipsos tutaturi, et quod non possint illis usquam orbari* [n. 764].

8. "**Propter hoc**[1] **in una die**[2] **venient plagae ejus, mors et luctus et fames,**" significat *quod propterea tempore Ultimi Judicii, poenae malorum quae fecerunt, super illos rediturae sint, quae sunt mors quae est vita infernalis ac intestinus dolor ex dejectione a dominio, luctus qui est internus dolor ex egestate et miseria loco opulentiae, et fames quae est deprivatio intellectus omnis veri* [n. 765]; "**et in igne comburetur, quia fortis Dominus Deus judicans illam,**" significat *quod futuri sint odia contra Dominum, et contra Ipsius Caelum et Ecclesiam, quia tunc vident quod Solus Dominus super omnia in Caelis et in Terris dominetur et regnet, et ne hilum aliquis homo ex se* [n. 766].

9. "**Et deflebunt illam, et plangent super illa reges terrae, qui cum illa scortati sunt et deliciati, quando viderint fumum combustionis ejus,**" significat *interiores dolores illorum qui in superiori dominio et ejus jucundis fuerunt, per falsificata et adulterata vera Verbi, quae fecerunt sancta Ecclesiae, cum vident ea versa in prophana* [n. 767].

10. "**Et e longinquo stantes propter timorem cruciatus ejus, dicentes, Vae, vae, urbs illa magna Babylon, urbs illa valida, quia in una hora venit judicium tuum,**" significat *timorem illorum pro poenis, et tunc gravem lamentationem quod Religiosum id ita munitum tam subito et plane possit everti, et illi possint perire* [n. 769].

11. "**Et mercatores terrae flebunt et lugebunt super illa, quod merces eorum nemo emat amplius,**" significat *minores in ordine qui ministrant et per sancta lucrantur, hic illorum dolores quod post destructionem Babylonis non possint quaestus sicut prius per illa facere* [n. 771].

12. "**Merces auri et argenti et lapidis pretiosi et margaritae,**" significat *quod haec illis non amplius sint, quia illis non sunt spiritualia bona et vera, quibus talia correspondent* [n. 772]; "**et byssi et purpurae et serici et coccini,**" significat *quod haec illis non amplius sint, quia illis non sint caelestia bona et vera, quibus talia correspondent* [n. 773]; "**et omne lignum thyinum et omne vas eburneum,**" significat *quod haec illis non amplius sint, quia illis non sunt naturalia bona et vera, quibus talia correspondent* [n. 774]; "**et omne vas ex ligno pretioso et aere et ferro et marmore,**" significat *quod haec illis non amplius sint, quia non sunt illis scientifica bona et vera in rebus Ecclesiae, quibus talia correspondent* [n. 775].

13. "**Et cinnamomum et suffimenta et pigmentum et thus,**" significat *quod non illis sit amplius cultus ex bonis et veris spiritualibus, quia non aliquid intus in cultu habent quod supra nominatis correspondet* [n. 777]; "**et vinum et oleum et similam et triticum,**" significat *quod non illis amplius sit cultus ex veris et bonis caelestibus, quia non intus in cultu habent quae supra nominatis correspondent* [n. 778]; "**et jumenta et oves,**" significat *quod non illis amplius sit cultus ex bonis et veris Ecclesiae externis seu naturalibus, quia non aliquid intus in cultu habent quod supra nominatis correspondet* [n. 780]; "**et equorum et rhedarum et corporum, et animas**[3] **hominum,**" significat *illa omnia secundum intellectum Verbi et doctrinam inde, et secundum bona et vera Sensus literae ejus, quae illis non sunt, quia illa falsificaverunt et adulteraverunt* [n. 781].

14. "**Et fructus desiderii animae tuae abiverunt a te, et omnia pinguia et splendida abiverunt a te, et amplius non invenies illa,**" significat *quod omnes beatitudines et felicitates Caeli, etiam externae quales ab illis cupiuntur, prorsus fugiturae sint, et non amplius appariturae, quia non aliquae affectiones boni et veri caelestes et spirituales apud illos* [n. 782].

15. "**Et mercatores horum qui divites facti ab illa, e longinquo stabunt propter timorem cruciatus ejus, flentes et lugentes,**" significat *statum*

ante damnationem, ac tunc timorem et lamentationem illorum, qui per varias dispensationes et promissiones gaudiorum caelestium, lucrati sunt [n. 783].

[16. "**Et dicentes, Vae, vae, urbs illa magna, circumamicta bysso et purpura et coccino, et inaurata auro, et lapide pretioso, et margaritis, quia una hora devastatae sunt tantae divitiae,**" significat *gravem lamentationem quod magnifica et lucra eorum, tam subito et plane destructa sint*] [n. 785.]

17, 18. "**Et omnis gubernator, et omnis super navibus versans, et nautae, et quotquot mare operantur,**" significat *illos qui vocantur Laici, tam qui in majore dignitate quam qui in minore constituti sunt, usque ad plebem, qui Religioso isti addicti sunt, ac illud amant et osculantur, aut corde agnoscunt et venerantur* [n. 786]; "**e longinquo steterunt et clamaverunt videntes fumum combustionis ejus, dicentes, Quae similis urbi isti [magnae],**" significat *in statu remoto luctum eorum super damnatione istius Religiosi, quod crediderunt supereminens prae omni religione in mundo* [n. 787].

19. "**Et miserunt pulverem super capita sua, et clamaverunt flentes et lugentes, dicentes, Vae, vae, urbs illa magna,**" significat *dolorem et luctum eorum interiorem, et exteriorem, qui est lamentatio, quod tam eminens Religiosum prorsus destructum et damnatum sit* [n. 788]; "**in qua ditati sunt omnes habentes naves in mari ex pretiositate ejus, quia una hora devastati sunt,**" significat *propter id, quod per sancta Religiosi istius omnes, quotquot emere vellent, propitiati sint, et pro divitiis mundanis et temporariis receperint divitias caelestes et aeternas* [n. 789].

20. "**Exulta super ea Caelum, et sancti Apostoli et Prophetae, quia judicavit Deus judicium vestrum de illa,**" significat *ut gaudeant corde nunc angeli Caeli et homines Ecclesiae qui in bonis et veris ex Verbo sunt, quod remoti et rejecti sint qui in Religiosi istius malis et falsis sunt* [n. 790].

21. "**Et sustulit unus Angelus robustus lapidem quasi molarem magnum, et projecit in mare, dicens, Sic impetu dejicietur Babylon, illa magna urbs, et non invenietur amplius,**" significat *quod per fortem influxum Domini e Caelo Religiosum illud cum omnibus ejus adulteratis veris Verbi praeceps conjicietur in Infernum, et quod amplius nusquam angelis appariturum sit* [n. 791].

22. "**Et vox citharaedorum et musicorum, et tibicinum et buccinatorum, non audietur in te amplius,**" significat *quod apud illos non erit aliqua affectio veri et boni spiritualis, nec affectio boni et veri caelestis* [n. 792]; "**et omnis artifex omnis artis in te non invenietur amplius,**" significat *quod illis qui in Religioso illo ex doctrina et ex vita secundum illam sunt, non sit aliquis intellectus veri spiritualis, et inde nec aliqua cogitatio veri spiritualis, quantum a se* [n. 793]; "**et vox molae non audietur in te amplius,**" significat *quod illis qui in Religioso isto ex doctrina ejus et ex vita secundum illam sunt, non sit aliqua inquisitio, scrutatio et confirmatio veri spiritualis, quia obstat falsum receptum et confirmatum et sic implantatum* [n. 794].

23. "**Et lux lucernae non lucebit in te amplius,**" significat *quod illis qui in Religioso isto ex doctrina et ex vita secundum illam sunt, non sit aliqua illustratio a Domino, et inde perceptio veri spiritualis* [n. 796]; "**et vox sponsi et sponsae non audietur in te amplius,**" significat *quod illis qui in Religioso isto ex doctrina et ex vita secundum illam sunt, sit nulla conjunctio boni et veri, quae facit Ecclesiam* [n. 797]; "**quia mercatores[1] tui erant magnates[2] terrae,**" significat *quod superiores in Hierarchia Ecclesiastica illorum tales sint, quia per varia jura etiam arbitraria illis in statutis ordinis relicta, mercantur et quaestus*

faciunt [n. 799]; "***quia veneficio tuo seductae sunt omnes gentes,***" significat *illorum nefarias artes et astutias, per quas omnium animos a sancto cultu Domini ad prophanum cultum hominum vivorum et mortuorum atque idolorum abduxerunt* [n. 800].

24. "***Et in ea sanguis Prophetarum et Sanctorum inventus est, et omnium occisorum super terra,***" significat *quod ex Religioso, quod per "urbem Babylonem" intelligitur, sit adulteratio et prophanatio omnis veri Verbi et inde Ecclesiae, et quod inde emanaverit falsum in totum Christianum orbem* [n. 801].

EXPLICATIO.

753. [*Vers.* 1.] "***Et post haec vidi,***" significat *manifestationem de interitu et damnatione illorum, qui in Religioso Catholico Romano erant, et exercuerunt potestatem super sancta Ecclesiae et Caelum, animo dominandi super omnes, et possidendi omnia aliorum.*—Haec significantur hic per "Post haec vidi," quia de his in hoc capite agitur. Praemissa sunt ante hoc Opus dogmata Religiosi istius, ut illi qui in illustratione a Domino sunt, videre possint quod non aliud spectent quam dominium super animas hominum, ob finem ut colantur sicut Dii, ac soli possideant bona totius mundi; et quia ille finis fuit, et prorsus non salus animarum, dogmata sua non potuerunt aliunde desumere quam ex Inferno; non enim potuerunt e Caelo, hoc est, a Domino, sed a semet, quia in se transtulerunt omnia Domini. Quid detestabilius quam dividere Corpus et Sanguinem Domini, seu Panem et Vinum, in Sacra Caena; manifeste contra institutionem, et hoc per figmenta, et unice propter Sacrificia Missae diurna et nocturna, per quae lucrantur mundum. Quid detestabilius quam colere mortuos homines invocatione Divina, ac super genubus procumbere ad simulacra eorum, et sancte osculari illa, imo ossa et reliquias cadaveris eorum, et sic abducere populos a cultu Divino, ac inducere in cultum prophanum, et hoc quoque propter lucrationes. Quid detestabilius quam ponere cultum Divinum diebus Dominicis et festis in Missis non intellectis, ita in externis quae corporis et ejus affectuum sunt absque internis quae animae et ejus affectionum sunt, ac illis omnem sanctitatem addicere, et sic tenere omnes in ignorantia et caeca fide, ut dominentur et lucrentur. Quid detestabilius quam in se transferre omnia Divinae potestatis Domini, quod non aliud est quam detrahere Dominum de Throno,

et se superimponere. Quid detestabilius, quam Verbum, quod est ipsum Divinum Verum, auferre Laicis et Vulgo, et loco ejus dare edicta et dogmata, in quibus vix unum genuinum verum Verbi est. Haec sunt, de quibus in hoc capite *Apocalypseos* agitur.

754. ***"Vidi [alium] Angelum descendentem e Caelo, habentem potestatem magnam, et terra illustrata est a gloria Ejus,"*** significat *influxum Domini e Caelo, fortem per Divinum Verum, ex quo Ecclesia Ipsius in luce caelesti fuit.*—Per "Angelum" significatur Dominus; per "Angelum descendentem e Caelo" significatur influxus Domini e Caelo; per "habentem potestatem magnam" significatur influxus fortis; per "terram illustratam a gloria Ejus" significatur Ecclesia a Domino per Divinum Verum in luce caelesti: quod per "Angelum" et per "Angelos" in Verbo intelligatur Dominus, videatur n. 258, 344, 465, 649, 657, 718; per "descendere" significatur influere, quia de Domino; quod per "terram" significetur Ecclesia, n. 285, 721; quod "gloria" dicatur de Divino Vero, et significet illud, n. 249, 629. Dicitur Divinum Verum in luce caelesti, quia Divinum Verum procedens a Domino est Lux Caeli, quae illustrat angelos, et sapientiam eorum facit. Quod nunc dicatur de influxu Domini per Divinum Verum, et de illustratione Ecclesiae per id, est quia per illum influxum separantur illi qui in falsis sunt ab illis qui in veris, et quoque falsa ex luce veri apparent qualia sunt.

755. [*Vers.* 2.] ***"Et exclamavit in virtute voce magna, dicens, Cecidit, cecidit Babylon magna,"*** significat *quod notum fecerit quod per Divinam potentiam Domini, omnes qui in Religioso illo et simul in amore dominandi ex illo fuerunt, in mundo spirituali destructi sint, et in plura inferna conjecti.*—Quod haec per illa verba significentur, constare potest ex Opusculo de *Ultimo Judicio et de Babylonia destructa*, anno 1758 Londini edito, ubi describitur destructio ejus a n. 53 ad 64, ex quo videri potest, quod illi ex eo Religioso destructi fuerint et conjecti in Infernum, qui ex oestro amoris sui dominati sunt super Sancta Divina Domini, quae Caeli et Ecclesiae sunt, et qui mere idololatrae fuerunt; quod autem illi ex eodem Religioso, qui vixerunt secundum praecepta Decalogi fugiendo mala ut peccata, et simul spectaverunt ad Dominum, salvati sint, videatur in *Continuatione de*

Ultimo Judicio et de Mundo Spirituali (n. 58); quibus plura adjicere non opus est. Simile de Babele dicitur apud *Esajam:*

> "Clamavit Leo super specula; et dixit, Cecidit, cecidit Babel, et omnia sculptilia deorum ejus confregit in terram" (xxi. 8, 9).

Similes ex illo Religioso post Ultimum Judicium colliguntur, et per vices ad suos mittuntur.

756. ***"Et facta est habitaculum daemoniorum,"*** significat *quod inferna eorum sint inferna concupiscentiarum dominandi ex oestro amoris sui, et concupiscentiarum prophanandi vera Caeli ex zelo spurio illius amoris.*—Per "daemonia" significantur concupiscentiae mali (n. 458), et quoque concupiscentiae falsificandi vera; sed daemonia, sicut concupiscentiae, sunt plurium generum, at pessima sunt quae sunt concupiscentiae dominandi ex oestro amoris sui super sancta Ecclesiae et super Caelum; et quia hic dominatus insidet cordibus illorum, sunt etiam concupiscentiae prophanandi vera Caeli ex zelo spurio illius amoris: et quia illi, cum fiunt daemonia, quod fit post mortem, sciunt quod Solus Dominus dominetur super Caelum et Terram, fiunt odia contra Ipsum, usque tandem ut post elapsum saeculi non sustineant audire Ipsum nominari. Ex his patet, quod per "Babylon facta est habitaculum daemoniorum" significetur quod inferna illorum sint inferna concupiscentiarum dominandi ex oestro amoris sui, et concupiscentiarum prophanandi vera Caeli ex zelo spurio illius amoris. Nescitur in mundo quod omnes post mortem fiant affectiones amoris regnantis apud se; affectiones bonae, qui spectaverunt ad Dominum et ad Caelum, ac simul fugerunt mala ut peccata; at affectiones malae, quae sunt concupiscentiae, qui spectaverunt solum ad se et ad mundum, ac mala fugerunt non ut peccata, sed modo ut damna famae et honoris. Affectiones illae ad vivum apparent et percipiuntur in mundo spirituali, at solum cogitationes ex affectionibus in mundo naturali. Inde est, quod homo non sciat quod Infernum insit affectionibus amoris mali, et Caelum affectionibus amoris boni. Quod homo non sciat, est inde; et quod non percipiat, est quia concupiscentiae amoris mali trahunt ex haereditate quod in voluntate sint jucundae, et inde in intellectu amoenae; et super id quod jucundum et amoenum

est, homo non reflectit, quia id ducit animum ejus, sicut vena fluvii torrentis navigium. Quare illi qui se immerserunt illis jucundis et amoenis, non possunt aliter ad jucunda et amoena affectionum amoris boni et veri venire, quam sicut illi qui valida vi brachii urgent remos contra venam fluvii torrentis: secus autem illi qui non profunde immerserunt se.

757. ***"Et custodia omnis spiritus immundi, et custodia omnis avis immundae et exosae,"*** significat *quod mala voluntatis et inde facti, ac falsa cogitationis et inde consilii illorum, qui in infernis illis sunt, diabolica sint, quia aversi a Domino ad semet ipsos sunt.*—Per "custodiam" significatur Infernum, quia ibi incarcerati sunt; per "spiritum" significatur omne quod affectionis seu voluntatis et inde facti est; et per "avem" significatur omne quod cogitationis seu intellectus et inde consilii est; quare per "spiritum immundum" et "avem immundam" significantur omnia mala quae voluntatis et inde facti sunt, et omnia falsa quae cogitationis et inde consilii sunt; et quia haec sunt in infernis apud illos, ideo significatur quod illa diabolica sint: et quia sunt aversi a Domino ad semet ipsos, dicitur etiam "avis exosa." Per similia describitur Babel apud Prophetas, ita apud *Esajam:*

> "Erit Babel sicut eversio Dei, Sodoma et Gomorrha; non habitabitur in aeternum, ita ut non moretur ibi Arabs; cubabunt ibi tziim, et implebuntur domus eorum ochim, et habitabunt ibi filiae noctuae, et satyri saltabunt ibi; respondebunt etiam ijim[1] in palatiis ejus, et dracones in palatiis deliciarum ejus" (xiii. 19-22);

apud eundem:

> "Exscindam Babeli nomen et residuum; ponam eam in haereditatem anatariae" (xiv. 22, 23);

et apud *Jeremiam:*

> In Babele "habitabunt tziim et ijim et filiae noctuae, juxta eversionem Dei, Sodomam et Gomorrham et vicinas ejus; non habitabit ibi filius hominis" (l. 39, 40).

Ex his patet, quod per "custodiam omnis spiritus immundi, et omnis avis immundae et exosae," significetur quod mala voluntatis et inde facti, ac falsa cogitationis et inde consilii, illorum qui in infernis illis sunt, diabolica sint, quia aversi a Domino ad semet ipsos sunt. Quod "aves" signifi-

cent talia quae intellectus et cogitationis et inde consilii sunt, in utroque sensu tam malo quam bono, patet ex Verbo. In sensu malo ibi in his locis:

"In medio septimanae cessare faciet[1] sacrificium; tandem super Avem abominationum desolatio, usque ad consummationem stillabit super devastationem[2]" (*Dan.* ix. 27);
"Possidebunt terram platea et anataria, ulula et corvus habitabunt in ea" (*Esaj.* xxxiv. 11).

Non aliud quam falsa infernalia significantur per "ochim," "tziim," "filias noctuae," "dracones," in locis supra adductis;

Tum per Aves quae descenderunt super cadavera, quas Abram abegit (*Gen.* xv. 11[3]);
Per Aves, quibus darentur cadavera eorum in cibum (*Jerem.* vii. 33; cap. xv. 3; cap. xvi. 4; cap. xix. 7; cap. xxxiv. 20; *Ezech.* xxix. 5; *Psalm.* lxxix. 1, 2):
Tum per Aves quae comedunt id quod seminatum est (*Matth.* xiii. 3, 4).

In bono sensu in his locis:

Laudent Nomen Jehovae "reptile et Avis" (*Psalm.* cxlviii. 10);
"Feriam illis foedus in die illo cum Avi caelorum et reptili terrae" (*Hosch.* ii. 18);
"Interroga bestias et docebunt te, et Aves caeli et annuntiabunt tibi; quis non novit ex his omnibus quod manus Jehovae faciat illud" (*Hiob* xii. 7–9);
"Vidi cum ecce non homo, omnis Avis caelorum avolarunt" (*Jerem.* iv. 24–26);
"Ab Ave caelorum usque ad bestiam avolarunt, quia dabo Hierosolymam acervos, habitaculum draconum" (*Jerem.* ix. 9, 10 [*B. A.* 10, 11]; cap. xii. 9);
"Non veritas, non misericordia, non cognitio Dei: propterea lugebit terra quoad bestiam agri et quoad Avem caelorum" (*Hosch.* iv. 1, 3);
"Ego Deus, vocans ab ortu Avem, e terra longinqua virum consilii" (*Esaj.* xlvi. 9, [11]);
"Aschur cedrus in Libano; in ramis ejus nidificarunt omnes aves caelorum, et in umbra ejus habitarunt omnes gentes magnae" (*Ezech.* xxxi. 3[4] 6);

similia ut hic de Aschure ut cedro dicuntur alibi

(Ut *Ezech.* xvii. 23; *Dan.* iv. 7–11, 17, 18 [*B. A.* 10–14, 20, 21]; *Matth.* xiii. 31, 32; *Marc*[5] iv. 32; *Luc.* xiii. 19);
"Dic Avi omnis alae, et omni bestiae agri, Venite ad sacrificium magnum super montibus Israelis: sic dabo gloriam Meam inter gentes" (*Ezech.* xxxix. 17, 21; *Apoc.* xix. 17).
(Praeter alibi, ut *Esaj.* xviii. 1, 6; *Ezech.* xxxviii. 20; *Hosch.* ix. 11; cap. xi. 9, 11[6]; *Zeph.* i. 3; *Psalm.* viii. 7–9 [*B. A.* 6–8]; *Psalm.* l. 11; *Psalm* civ. 10, 12[7])

Quod "aves" significent illa quae intellectus et inde cogitationis et consilii sunt, patet manifeste ex avibus in mundo

spirituali, ubi etiam apparent aves omnis generis et omnis speciei, in Caelo pulcherrimae, paradisiacae, turtures, columbae, in Inferno dracones, ululae, bubones, et similes aliae, quae omnes sunt repraesentationes ad vivum cogitationum ex affectionibus bonis in Caelo, et cogitationum ex affectionibus malis in Inferno.

758. [*Vers.* 3.] ***"Quia ex vino irae scortationis ejus biberunt omnes gentes, et reges terrae cum illa scortati sunt,"*** significat ***quod nefaria dogmata, quae sunt adulterationes et prophanationes boni et veri Verbi, protulerint, et illis omnes in regnis sub dominatione eorum natos et educatos imbuerint.***— Quod haec per illa verba significentur, constare potest ab explicatis supra (n. 631, 632, et n. 720, 721), ubi similia, quibus plura adjicere non opus est; solum quod similia de Babele dicantur apud *Jeremiam:*

> "Calix auri Babel in manu Jehovae, inebrians universam terram; de vino ejus biberunt gentes, ideo insaniunt" (li. 7);

tum,

> "Sit Babel in sibilum; cum incaluerint, ponam convivia eorum, et inebriabo eos, ut exultent, et dormiant somnum saeculi, nec evigilent" (li. [37,] 39).

Per "vinum," quod bibunt, et quo inebriantur, significantur dogmata eorum; quae quam nefaria sunt, videatur supra (n. 754): inter illa etiam est hoc nefarium, quod opera, quae fiunt secundum doctrinalia eorum, faciant merita, transcribendo meritum et justitiam Domini in illa et sic in illos; cum tamen omne charitatis et omne fidei, seu omne bonum et verum est a Domino, et quod est a Domino manet Domini apud recipientes; nam quod est a Domino est Divinum, quod nusquam fieri potest proprium hominis. Divinum potest apud hominem esse, sed non in ejus proprio, nam proprium hominis non est nisi quam malum; quare qui Divinum addicat sibi ut proprium, non modo conspurcat illud sed etiam prophanat illud. Divinum a Domino exquisite separatur a proprio hominis, ac elevatur super id, et nusquam ei immergitur. Sed quia omne Divinum Domini in se transtulerunt, et sic appropriaverunt sibi illud, fluit id sicut aqua bituminosa, dum pluit, ex fonte qui est bitumen. Simile est cum illo dogmate quod justificatio sit realis sanctificatio, et quod sancti eorum sint sancti in se, cum tamen Dominus solus est Sanctus (*Apoc.* xv. 4).

Videantur plura de Merito in Opere *De Nova Hierosolyma et de Doctrina ejus caelesti*, Londini anno 1758 edito (n. 150–158).

759. ***"Et mercatores terrae ex facultatibus deliciarum ejus ditati sunt,"*** significat *majores et minores ordinis in Hierarchia illa, qui per dominium super sancta aucupant Divinam majestatem et superregiam gloriam, et continue affectant constabilire illas per mutiplicationem monasteriorum et possessionum sub illis, et per thesauros, quos absque fine e mundo congregant et cumulant, et sic sibi comparant jucunditates et amoenitates corporeas et naturales ex attributo sibi Dominio caelesti et spirituali.*—Per "mercatores Babylonis" non alii possunt intelligi quam majores et minores ordinis in Hierarchia eorum ecclesiastica, quia in vers. 23 hujus capitis dicitur quod sint "magnates terrae;" et per "facultates deliciarum quibus ditati sunt," non alia possunt intelligi, quam dogmata, per quae ut media sibi comparant dominium super animas hominum, et sic etiam super possessiones et opes eorum; quod has congregent absque fine, et illis distendant thesauraria sua, notum est; tum etiam quod negotientur cum sanctis Ecclesiae, ut quod per oblationes et dona data monasteriis et eorum sanctis et simulacris, et per missas, indulgentias et dispensationes varias, vendant salutem, hoc est, Caelum. Quis non videre potest, quod si dominium papale non fractum fuisset tempore Reformationis, corrasissent possessiones et opes omnium regnorum in universa Europa, et tunc quod illi soli domini facti fuissent, et omnes reliqui servi; annon ex saeculis quae praecedunt, quando illis fuit potestas super imperatores et reges, quos, si non obedirent, potuerunt excommunicare et abdicare, praecipua illis opulentia est, et adhuc annui reditus qui immensi, ac thesauraria plena auro, argento et lapidibus pretiosis. Simile dominium barbarum insidet adhuc animis plurium eorum, et unice per timorem jacturae ejus, si ultra limites extenditur, coercetur. Sed cui usui sunt tanti reditus, thesauri et possessiones, nisi ut ex illis delicientur et superbiant, ac ut dominatum suum in aeternum firment. Ex his constare potest, quid hic per "mercatores terrae, qui ex facultatibus deliciarum Babylonis ditati sunt," significatur. Vocantur etiam "mercatores" apud *Esajam:*

Facti sunt habitatatores Babelis "sicut stipula, ignis adussit eos, non eripiunt animam suam e manu flammae: tales sunt Mercatores tui a juventute" (xlvii. 14, 15).

Per "mercari" et "negotiari" in Verbo significatur comparare sibi opes spirituales, quae sunt cognitiones veri et boni, et in opposito sensu cognitiones falsi et mali, et per has lucrari mundum, et per illas lucrari Caelum; quare Dominus comparavit

Regnum caelorum Negotiatori quaerenti pulchras margaritas (*Matth.* xiii. 45, 46);
Et homines Ecclesiae servis, quibus data sunt talenta, cum quibus negotiarentur et lucrarentur (*Matth.* xxv. 14–20);
Et quibus datae sunt decem Minae, cum quibus similiter negotiarentur et lucrarentur (*Luc.* xix. 12–26).

Et quia per "Tyrum" significatur Ecclesia quoad cognitiones veri et boni, ideo agitur de negotiatione et lucratione ejus in toto capite xxvii., apud *Ezechielem;* et dicitur de illa,

"In sapientia tua et in intelligentia tua feceras tibi aurum et argentum in thesauris tuis, et per multitudinem sapientiae in negotiatione tua multiplicasti tibi opes (*Ezech.* xxviii. [4,] 5);

et alibi:

"Devastata est Tyrus, cujus Mercatores principes, et Negotiatores honorati terrae" (*Esaj.* xxiii. 1, 8).

Et Ecclesia perversa apud Judaeos in terra Canaane vocatur

'Terra Negotiationis" (*Ezech.* xvi. 3, 29; cap. xxi. 35 [*B. A.* 30]; cap. xxix. 14[1][; tum quoque cap. xvii. 4; cap. xxviii. 18]).

760. [*Vers.* 4.] ***"Et audivi aliam vocem e Caelo, dicentem, Exite ex illa, populi Mei, ne participes fiatis peccatorum ejus, et ne recipiatis ex plagis ejus,"*** significat *a Domino exhortationem ad omnes, tam qui in illo Religioso sunt, quam qui in illo non sunt, ut caveant sibi a conjunctione cum illo per agnitionem et affectionem, ne quoad animas conjungantur abominationibus ejus, et pereant.*—Per "aliam vocem e Caelo, dicentem," significatur a Domino exhortatio ad omnes, tam qui in illo Religioso sunt, quam qui in illo non sunt, quia sequitur, "Exite ex illa, populi Mei," hoc est, omnes qui adeunt Dominum; quod a Domino sit illa exhortatio, est quia vox illa fuit "e Caelo;" per "ne participes fiatis peccatorum ejus," signi-

ficatur ut caveant sibi ne quoad animas conjugantur abominationibus ejus; et quia conjunctio fit per agnitionem et affectionem, etiam hoc significatur; quod peccata eorum sint abominationes, est quia ita vocantur in capite praecedente (vers. 4); per "ne recipiatis ex plagis ejus" significatur ne pereant, per "plagas" enim significantur mala et falsa, et simul interitus per illas; haec significata sunt per "plagas" supra (n. 657, 673, 676, et alibi). Similia dicuntur de Babele in Verbo in his locis:

"Exite e medio Babelis, popule Mi, eripite quisque animam suam, prae excandescentia irae Jehovae, ne mollescat cor vestrum, et timeatis ob famam" (*Jerem.* li. 45, 46);

"Fugite e medio Babelis, et eripite quisque animam suam, ne exscindamini ob iniquitatem ejus" (*Jerem.* li. 6);

"Deserite Babelem, et eamus quisque in terram suam; quia pertigit ad Caelos judicium ejus, et extulit se usque ad nubes" (*Jerem.* li. 9);

"Exite e Babele, fugite e Chaldaeis cum voce cantus; indicate et audiri facite hoc, proferte hoc usque ad extremitatem terrae; dicite, Redemit Jehovah" (*Esaj.* xlviii. 20, 21; *Jerem.* l. 8).

761. [*Vers.* 5.] ***"Quoniam pertigerunt ejus peccata usque ad Caelum, et recordatus est Deus injustitiarum ejus,"*** significat *quod mala et falsa eorum infestent Caelos, et quod hos Dominus a violentia inde tutaturus sit.*—Per quod "peccata ejus pertigerint ad Caelos," significatur quod mala et falsa illorum infestent angelos Caeli; per quod "recordatus sit Deus injustitiarum ejus," significatur quod Dominus Caelos ex violentia inde tutaturus sit. Quod haec significentur per illa verba, est quia omnia in Caelis sunt bona et vera, et omnia in Infernis sunt mala et falsa, et inde Caeli et Inferni prorsus separati sunt, et in situ inverso sicut antipodes: quare non possunt mala et falsa pertingere ad Caelos; sed tamen cum mala et falsa ultra gradus oppositionis, et inde justam mensuram, multiplicantur, infestantur Caeli, et nisi tunc Dominus tutatur Caelos, quod fit per influxum fortiorem a Se, violentia infertur Caelis; et cum hoc ad summum pervenit, tunc Ultimum Judicium facit, et sic liberantur. Inde est quod sequatur in hoc capite, "Exulta super ea Caelum, quia judicavit Deus judicium vestrum super ea," (vers. 20); et in sequente capite (xix. vers. 1-9); et apud *Jeremiam*,

"Tunc canent super Babele Caeli et Terrae, et omne quod in illis, quando venient super illam vastatores" (li. 48).

762. [*Vers.* 6.] ***"Reddite illi quemadmodum illa reddidit vobis, duplicate ei dupla secundum opera ejus, in poculo quo miscuit miscete ei duplum,"*** significat *justam retributionem et poenam post mortem; quod tunc mala et falsa, quibus seduxerunt et perdiderunt alios, super illos, secundum quantum et quale eorum, reditura sint, quod vocatur jus talionis.*—"Reddite illi quemadmodum illa reddidit vobis" significat justam retributionem et poenam eorum post mortem; "duplicate ei dupla secundum opera ejus," significat quod mala, quibus seduxerunt et perdiderunt alios, super illos, secundum quantum et quale eorum, reditura sint; "in poculo quo miscuit miscete ei duplum" significat quod similiter falsa; nam per "poculum" seu vinum, significantur falsa (n. 316, 635, 649,[1] 672). Paene similia dicuntur de Babele apud Prophetas:

"Retribuite Babeli juxta opus ejus, juxta omne quod fecit facite illi, quia contra Jehovam insolenter egit, contra Sanctum Israelis" (*Jerem.* l. 29);

"Vindictam Jehovae haec; vindictam sumite de Babele; quemadmodum fecit, facite illi" (*Jerem.* l. 15);

"Filia Babelis devastata est; beatus qui retribuet tibi retributionem tuam, quam retribuisti nobis" (*Psalm.* cxxxvii. 8).

Secundum Sensum literae est, quod illi quos seduxerunt et perdiderunt retributuri sint illos; sed secundum Sensum spiritualem est, quod non illi illis, sed quod ipsi sibi, quia omne malum secum fert poenam sui. Hoc simile est, quemadmodum in Verbo passim dicitur quod Deus retribuet et vindicabit injustitias et injurias Sibi factas, et ex ira et excandescentia perdet illos; cum tamen ipsa mala quae contra Deum fecerunt, ita ipsi sibi, id faciunt: hoc enim est jus talionis, quod ipsam suam originem ducit ex hac Lege Divina:

"Omnia quaecunque volueritis ut faciant vobis homines, sic et vos facite illis; haec est Lex et Prophetae" (*Matth.* vii. 12; *Luc.* vi. 31);

haec Lex in Caelo est Lex amoris mutui seu charitatis, ex qua fit oppositum in Inferno, quod est, quod cuivis fiat sicut fecerat alteri; non quod illi qui in Caelo sunt id faciant, sed quod ipsi sibi, est enim retributio talionis ex oppositione ad illam Legem vitae in Caelo, sicut inscripta malis eorum. Per "duplum" significatur multum secundum quantum et quale, etiam in his locis:

"Pudefient persecutores mei; adduc super illos diem mali, et duplicata fractione frange illos" (*Jerem.* xvii. 18);

tum multum secundum quantum et quale conversionis eorum a malis, in his:

"Consolamini populum Meum; quod impleta sit militia[1] ejus, et expiata iniquitas ejus; accepit namque e manu Jehovae duplum" ([*Esaj.* xl. 1, 2]);
"Revertimini ad munimentum, vincti spei; hoc die annuntians duplum, quod retribuam tibi" (*Sach.* ix. 12[2]);
"Pro pudore vestro duplum erit; et in terra eorum duplum possidebunt; gaudium aeternitatis erit illis" (*Esaj.* lxi. 7).

763. [*Vers.* 7.] ***"Quantum glorificavit se ipsam, et deliciata est, tantum date illi cruciatum et luctum,"*** significat *quod in gradu secundum elationem cordis ex dominio, et secundum exultationem animi et corporis ex divitiis, post mortem sit illis internus dolor ex dejectione et subsannatione, et ex egestate et miseria.*—Per "quantum glorificavit se ipsam" significatur in gradu secundum elationem cordis ex dominio, ex hoc enim glorificant se; per "quantum deliciata est" significatur in gradu secundum exultationem animi et corporis ex divitiis, et inde jucunditatibus et amoenitatibus, ut supra (n. 759): per "dare illi cruciatum" significatur internus dolor ex dejectione a dominio, et tunc subsannatione; cruciatus illorum post mortem non aliunde est; et per "dare illi luctum" significatur internus dolor ex egestate et miseria; luctus eorum post mortem inde est. Jucundum amoris dominandi ex amore sui super omnia Domini, quae sunt omnia Caeli et Ecclesiae, vertitur post mortem in talem cruciatum, ac amoenum amoris implendi animum et corpus deliciis captis ex opulentia, apud illos qui in dicto amore dominandi sunt, vertitur in talem luctum; nam jucunda et amoena procedentia ex amoribus faciunt vitam cujusvis; quare cum illa vertuntur in opposita fit cruciatus et luctus. Haec sunt retributiones et poenae quae in Verbo intelliguntur per cruciatus in Inferno; et inde odium contra Dominum, et contra omnia Caeli et Ecclesiae, intelliguntur per "ignem" ibi. Similia de Babele dicuntur apud Prophetas; ut

"Retribuam Babeli omne malum, quod fecerunt in Zione coram oculis vestris" (*Jerem.* li. 24);
"Veniet super Babele vastator, Deus namque Retributionum Jehovah, retribuendo retribuet" (*Jerem.* li. 55[3] 56);

"Demissa est in Infernum magnificentia tua; sub te substratus est vermis" (cruciatus qui est internus dolor); "dixisti in corde tuo, Caelos ascendam, super stellas Dei exaltabo thronum meum, similis fiam Altissimo: verum tamen ad Infernum demissus es; videntes te dicent, Num hic vir commovens terram, tremefaciens regna" etc. (*Esaj*. xiv. 11, 13–16);

haec de Lucifero, qui ibi est Babel, ut patet a vers. 4 et 22 ibi.

764. ***"Quia in corde suo dicit, Sedeo regina, et vidua non sum, et luctum non videbo,"*** significat *quod haec illis sint, quia ex cordis elatione super dominio et animi exultatione super divitiis, in fiducia et confidentia sunt quod perpetuo dominaturi sint, et semet ipsos tutaturi, et quod non possint illis usquam orbari.*—"Dicere in corde suo" significat ex cordis elatione super dominio in fiducia esse, tum ex animi exultatione super divitiis in confidentia esse; "sedeo regina" significat quod dominaturi sint, hic perpetuo, quia sequitur "non videbo luctum:" "vidua non sum" significat quod semet ipsos tutaturi sint; per "viduam" significatur qui est absque tutela, quia absque viro; dicitur "regina" et "vidua," et non rex et vir, quia intelligitur Babylon ut Ecclesia: "et luctum non videbo" significat quod non illis duobus possint usquam orbari; quod inde illis luctus post mortem sit, videatur mox supra (n. 763). Paene similia dicuntur de Babele apud *Esajam:*

"Non addes, vocent te Dominam regnorum; dixisti in corde tuo, In aeternum ero Domina; dicens in corde suo, Ego et non sicut ego praeterea, non sedebo Vidua, nec cognoscam orbitatem; atqui venient tibi duo illa in die uno, Orbitas et Viduitas: venient super te propter multitudinem praestigiarum tuarum, et magnitudinem incantationum tuarum plurimam. Confisa es in malitia; dixisti, Non videns me; sapientia tua seduxit te; cum dixisti in corde tuo, Ego, et non sicut ego praeterea, ideo veniet super te subito devastatio" (xlvii. 5, [7,] 8–11).

Per "viduam" in Verbo intelligitur qui absque tutela est, nam in Sensu spirituali per "viduam" significatur qui in bono est et non in vero: per "virum" enim significatur verum, et per "uxorem" ejus bonum; inde per "viduam" significatur bonum absque vero, et bonum absque vero est absque tutela, verum enim tutatur bonum. Hoc significatur per "viduam" in Verbo, ubi nominatur

(Ut *Esaj*. ix. 13, 14, 16 [*B. A*. 14, 15, 17]; cap. x. 1, 2; *Jerem*. xxii. 3[1]; cap. xlix. 10, 11; *Thren*. v. 2, 3; *Ezech*. xxii. 6, 7; *Malach*. iii. 5; *Psalm*. lxviii. 6 [*B. A*. 5]; *Psalm*. cxlvi. 7–9; *Exod*. xxii. 20–23 [*B. A*. 21–24]; *Deutr*. x. 18; cap. xxvii. 19[2]; *Matth*. xxiii. 14; *Luc*. iv. 25[3]; cap. xx. 47[4]).

765. [*Vers.* 8.] ***"Propter hoc in una die venient plagae ejus, mors et luctus et fames,"*** significat *quod propterea tempore Ultimi Judicii poenae malorum, quae fecerunt, super illos rediturae sint, quae sunt mors quae est vita infernalis ac intestinus dolor ex dejectione a dominio, luctus qui est internus dolor ex egestate et miseria loco opulentiae, et fames quae est deprivatio intellectus omnis veri.*—Per "propter hoc" intelligitur, quia in corde suo dixit, "Sedeo regina et vidua non sum, et luctum non videbo," de quibus mox supra (n. 764); per "una die" significatur tempore Ultimi Judicii, quod etiam Dies Judicii vocatur; per "plagas" significantur poenae malorum quae fecerunt in mundo, quae tunc super illos rediturae sunt; per "mortem" significatur vita infernalis, ac intestinus dolor ex dejectione a dominio, qui supra (n. 763[1]) vocatur "cruciatus," de qua morte aliquid sequitur; per "luctum" significatur internus dolor ex egestate et miseria loco opulentiae, ut quoque supra (n. 764); per "famem" significatur deprivatio intellectus omnis veri; in has tres plagas seu poenas, veniunt illi ex isto Religioso qui ex amore sui et nullo amore usuum nisi propter se, dominati sunt; hi quoque corde athei sunt, quoniam propriae prudentiae ac naturae omnia attribuunt; reliqui ex illa gente, qui tales sunt, sed non interius in se cogitant, idololatrae sunt; quod per plagam seu poenam quae vocatur "fames," intelligatur deprivatio intellectus omnis veri, videatur supra (n. 323). Est quidem cuivis homini, quamdiu in mundo vivit, rationalitas, hoc est, facultas intelligendi verum. Haec facultas manet apud omnem hominem post mortem; usque illi qui ex amore sui et fastu propriae intelligentiae imbuerunt falsa religionis in mundo, post mortem non volunt intelligere verum, et non velle est sicut non posse; hoc non posse ex non velle est apud omnes tales, et augetur ex eo, quod ex jucundo concupiscentiae falsi propter dominium continue imbuant nova falsa confirmantia, et sic fiunt quoad intellectum mera falsa, ac ita manent in aeternum. Similia intelliguntur per haec de Babele apud *Jeremiam:*

> "Pudefacta est Mater vestra valde, pudore suffusa est Genetrix vestra; ecce postremitas desertum, siccitas et solitudo; ab ira Jehovae non habitabitur, sed erit devastatio tota; omnis transiens praeter Babelem obstupescet, et sibilabit super omnibus plagis ejus" (l. 12, 13).

766. ***"Et in igne comburetur, quia fortis Dominus Deus judicans illam,"*** significat *quod futuri sint odia contra Dominum, et contra Ipsius Caelum et Ecclesiam, quia tunc vident quod Solus Dominus super omnia in Caelis et in Terris dominetur et regnet, et ne hilum aliquis homo ex se.*—Per "ignem" quo comburetur, significatur odium contra Dominum, et contra Ipsius Caelum et Ecclesiam, de quo infra; per "quia fortis Dominus judicans illam" significatur quia vident tunc, hoc est, in mundo spirituali in quem post mortem veniunt, quod Solus Dominus super omnia in Caelis et in Terris dominetur et regnet, et ne hilum aliquis homo ex se; quod haec significentur per "quia fortis Dominus Deus judicans illam," est quia Dominus non judicat aliquem ad Infernum, sed ipsi; cum enim sentiunt angelicam sphaeram de Domino e Caelo defluentem, aufugiunt ac in Infernum se conjiciunt, ut constare potest ex illis quae supra (n. 233, 325, [339,] 340, 387, 502) ostensa sunt. Quod per "ignem" significetur amor in utroque sensu, amor caelestis qui est amor Domini, et amor infernalis qui est amor sui, videatur supra (n. 468, 494): quod ignis infernalis sit odium, est quia amor sui odit; omnes enim qui in illo amore sunt, secundum gradum ejus, ira exardescunt, ac odio et vindicta flagrant contra illos qui impugnant; et illi qui e Babylone sunt, contra illos qui negant quod ut Sanctitates colendi et adorandi sint. Ideo cum audiunt quod in Caelo Solus Dominus colatur et adoretur, et quod colere aliquem hominem loco Domini sit prophanum, fit adoratio Domini apud illos odium contra Illum; et adulteratio Verbi propter illum finem ut colantur, fit prophanum. Hoc itaque est quod significatur per quod Babylon "igne comburetur." Quod "igne comburi" sit poena prophanationis sancti, videatur supra (n. 748). Simile intelligitur per haec apud *Jeremiam:*

> "Ego contra te" Babel, "mons perdens, perdens universam terram; devolvam te e petris, et dabo te in montem combustionis. Muri Babelis evertendo evertentur, et portae ejus altae igne comburentur" (li. 25, 58).

767. [*Vers.* 9.] ***"Et deflebunt illam, et plangent super illa reges terrae, qui cum illa scortati sunt et deliciati, quando viderint fumum combustionis ejus,"*** significat *interiores dolores illorum qui in superiori dominio et ejus jucundis fuerunt per falsificata et*

adulterata vera Verbi, quae fecerunt sancta Ecclesiae, cum vident ea versa in prophana.—In hoc et in sequente versu agitur de luctu "regum terrae," per quos intelliguntur supremi in ordine, qui magnates et primates vocantur; a vers. 11 ad 16 agitur de luctu "mercatorum terrae," per quos intelliguntur inferiores in ordine, qui vocantur monachi; et a versu 17 ad 19 agitur de luctu "nauclerorum et nautarum," per quos intelliguntur qui apportant, qui vocantur laici. Hic nunc de "regibus terrae," per quos significantur supremi in ordine. Quod per "reges" non intelligantur reges, sed qui in veris ex bono sunt, et in opposito sensu in falsis ex malo, videatur supra (n. 483, 704, 720, 737, 740); hic itaque per "reges terrae qui cum Meretrice scortati sunt et deliciati" significantur qui in dominio sunt et ejus jucundis per falsificata et adulterata vera Verbi, imprimis per id verum ab illis falsificatum et adulteratum, quod Dominus dixit ad Petrum, de quo aliquid sequitur; quod "scortari" significet falsificare et adulterare vera Verbi, videatur n. 134, 632, 635; et quod "deliciari" significet frui jucundis dominii et simul opulentiae, n. 759; per quod "illi deflebunt et plangent" significantur interiores illorum dolores; "deflere" et "plangere" dicitur, quia deflere est doloris super dejectione e dominio, et plangere est doloris super deprivatione opulentiae: et quia horum dolores sunt interiores quam "mercatorum terrae," ideo de "regibus terrae," per quos intelliguntur superiores in ordine, dicitur quod "deflerent" et "plangerent;" et de "mercatoribus terrae," per quos intelliguntur inferiores in ordine, dicitur quod "flerent" et "lugerent." Per "videre fumum combustionis" significatur dum vident falsa Religiosi sui, quae sunt falsificata et adulterata vera Verbi, versa in prophana; per "fumum" significantur falsa illa (n. 422, 452), et per "combustionem" significatur prophanum (n. 766). Ex his et ex illis quae supra (n. 766) explicata sunt, patet, quod per "deflebunt illam et plangent super illa reges terrae, qui cum illa scortati sunt et deliciati, quando viderint fumum combustionis ejus," significentur interiores dolores illorum qui in superiori dominio et ejus jucundis fuerunt per falsificata et adulterata vera Verbi, cum vident ea versa in prophana.

768. Aliquid dicetur hic de illo Vero quod Dominus dixit ad Petrum de Clavibus Regni Caelorum, et de potestate ligandi et solvendi (*Matth.* xvi. 15–20). Dicunt quod illa potestas data sit Petro, et quod translata in illos ut successores ejus; et quod sic Dominus reliquerit Petro et post illum illis omnem Suam potestatem, et quod [Petrus] ageret Vicarium Ipsius in terra. Sed usque ex ipsismet Domini verbis patet manifeste quod ne hilum potestatis dederit Petro, dicit enim Dominus, "Super hac Petra aedificabo Ecclesiam Meam;" per "Petram" significatur Dominus quoad Divinum Ipsius Verum; et Divinum Verum, quod est Petra, ibi est quod Petrus confessus est antequam Dominus illa dixit, quod est hoc:

"Dixit Jesus discipulis, Vos vero quem Me dicitis esse; respondens Simon Petrus dixit, Tu es Christus Filius Dei viventis" ([*Matth.* xvi.] 15, 16[1]);

hoc Verum est super quo Dominus aedificat Ecclesiam Suam, et Petrus tunc repraesentabat illud Verum; ex quo patet, quod confessio Domini, quod sit Filius Dei Viventis, Cui potestas est super Caelum et Terram (*Matth.* xxviii. 18), sit super qua Dominus aedificat Ecclesiam Suam, ita super Se et non super Petro. Quod Dominus intelligatur per "Petram" in Ecclesia notum est.

Quondam locutus sum cum Gente Babylonica in mundo spirituali de Clavibus Petro datis, num credant in illum Potestatem a Domino super Caelum et Infernum translatam esse; quod quia erat caput Religionis eorum, vehementer instabant, dicentes quod de eo nihil dubii sit, quia manifeste dicitur.

Sed ad interrogationem num sciant, quod singulis Verbi insit Sensus spiritualis, qui est sensus Verbi in Caelo; dicebant primum quod non sciant, sed postea dicebant quod inquisituri sint.

Et cum inquirebant, instructi sunt quod Sensus spiritualis sit in singulis Verbi, qui a Sensu literae differt ut spirituale a naturali; et insuper instructi sunt, quod non aliqua Persona nominata in Verbo nominetur in Caelo, sed quod loco ejus aliquod spirituale ibi intelligatur.

Informati denique sunt quod pro "Petro" in Verbo intelligatur Ecclesiae Verum ex Bono, similiter per "Petram," quae tunc nominatur una cum Petro; et quod per id sciri possit quod non Petro data sit aliqua potestas, sed quod Vero ex Bono; nam omnis potestas in Caelis est Vero ex Bono, seu Boni per Verum; et quia omne Bonum et omne Verum sunt ex Domino, et nihil ex homine, quod omnis potestas sit Domino.

His auditis indignati dixerunt quod velint scire num is Sensus spiritualis sit in illis verbis.

Quapropter datum est illis Verbum quod in Caelo, in quo Verbo

non est Sensus naturalis sed spiritualis, quia pro Angelis qui sunt spirituales; et cum id legebant, manifeste videbant non ibi Petrum nominari, sed loco ejus, "*Verum ex bono quod a Domino.*"

Hoc viso ex ira rejecerunt illud; paene dilaniassent dentibus, nisi eo momento ablatum fuisset.

Inde convicti sunt, tametsi non voluerunt convinci, quod Soli Domino illa potestas sit, et eo minus alicui homini, quia est potestas Divina.

---

769. [*Vers.* 10.] ***"Et e longinquo stantes propter timorem cruciatus ejus, dicentes, Vae, vae, urbs illa magna Babylon, urbs illa valida, quia in una hora venit judicium tuum,"*** significat *timorem illorum pro poenis, et tunc gravem lamentationem quod Religiosum id ita munitum tam subito et plane possit everti, et illi possint perire.*—"E longinquo stare propter timorem cruciatus" significat statum adhuc remotum a statu illorum qui in damnatione sunt, quia in timore pro cruciatu, de quo sequitur; "vae, vae," significat gravem lamentationem: quod "vae" significet lamentationem super calamitate, infelicitate et damnatione, videatur supra (n. 416); inde "vae, vae," gravem lamentationem: per "urbem magnam Babylon" significatur Religiosum illud; hic ut supra (n. 751), Babylon ut Mulier aut Meretrix, quia dicitur "cruciatus ejus:" per "urbem validam" significatur Religiosum tam munitum: per "in una hora venit judicium tuum" significatur quod illud tam subito possit everti, et illi possint perire; "in una hora" significat tam subito, et per "judicium" significatur eversio ejus et interitus illorum qui cum Meretrice illa scortati et deliciati sunt, de quibus hic agitur; quod illi per Ultimum Judicium perierint, videri potest in Opusculo de *Ultimo Judicio et de Babylonia destructa*, Londini 1758 edito; de illo interitu haec dicta sunt. Quod "e longinquo steterint propter timorem cruciatus ejus" significet statum adhuc remotum a statu illorum qui in damnatione sunt, quia in timore pro cruciatu, est quia per "longinquum" non intelligitur longinquum spatii, sed longinquum status, quando quis in timore est propter poenas; nam quamdiu homo in statu timoris est, tunc videt, expendit et lamentatur. Longinquum status, quod est longinquum in spirituali Sensu, etiam significatur per "longinquum" alibi in Verbo, ut in his:

"Audite Longinqui quid faciam, et cognoscite Propinqui virtutem Meam" (*Esaj.* xxxiii[1] 13);

"Deus e Propinquo Ego, et non Deus e Longinquo" (*Jerem.* xxiii. 23);
"Invenit gratiam in deserto: dixit Israel, E Longinquo Jehovah apparuit mihi" (*Jerem.* xxxi. 2, 3);
"Adduc filios Meos e Longinquo" (*Esaj.* xliii. 6);
"Audite populi e Longinquo" (*Esaj.* xlix. 1[1]);
Populi et gentes venientes e terra Longinquitatis (*Esaj.* v. 26[; xiii. 5]);
(Praeter alibi, ut *Jerem.* iv. 16; cap. v[2] 15; *Sach.* vi. 15;)

ubi per "gentes" et "populos e longinquo" intelliguntur remotiores a veris et bonis Ecclesiae. In communi sermone etiam affines dicuntur propinqui, et remotiores in affinitate longinqui.

770. Vocatur Religiosum illud "urbs valida," quia muniverat se valde; muniverat enim se non solum per multitudinem gentium et populorum qui illud agnoscunt, sed etiam per multa alia: ut per pluralitatem monasteriorum, et ibi per exercitus monachorum (hoc dicitur quia vocant Ministerium suum Militiam); per possessiones opum absque ulla mensura et satietate; tum per Judicium inquisitorium; et insuper per minas et terrores, imprimis pro Purgatorio, in quod unusquisque dicitur venire; per lucis Evangelicae exstinctionem, et inde caecitatem in spiritualibus, quod fit per prohibitiones et inhibitiones lectionis Verbi, per Missas in lingua vulgo ignota edictas, per varias sanctitates externas, per cultum mortuorum et simulacrorum, plebi, quae in ignorantia de Deo tenetur, insitum; perque varia splendida in externis; ut per haec et illa in corporea fide de sanctitate omnium Religiosi istius sint. Inde est quod prorsus nesciatur quid intus in Religioso illo latet; cum tamen Religiosum illud est prorsus sicut describitur supra, his verbis:

"Mulier erat circuminduta purpura et coccino, et inaurata auro et lapide pretioso, et margaritis, habens aureum poculum in manu sua plenum abominationibus et immunditie scortationis ejus" (*Apoc.* xvii. 4).

Sed quantumvis Babylon ita muniverat se, etiam similiter in mundo spirituali (de quo infra n. 772), usque die Ultimi Judicii prorsus destructa est. De devastatione ejus ita prophetat Jeremias:

"Si ascenderit Babel in Caelos, et si muniverit excelsum roboris sui, a Mecum venient vastatores" (*Jerem.* li. 53);
"Fortes Babelis sedent in munitionibus; oblivioni data est potentia ejus, accenderunt habitationes[3] ejus, fracti sunt vectes ejus; capta est Urbs ab extremitate. Etiam murus Babelis concidit" (*Jerem.* li. 30, 31, 44);

"Subito cecidit Babel et confracta est; ejulate super ea, sumite balsamum pro dolore, forte sanabitur" (*Jerem.* li. 8).

771. [*Vers.* 11.] ***"Et mercatores terrae flebunt et lugebunt super illa, quod merces eorum nemo emat amplius,"*** significat *minores in ordine qui ministrant et per sancta lucrantur, hic illorum dolores quod post destructionem Babylonis non agnoscantur religiosa illorum pro sanctis, sed pro adulteratis et prophanatis bonis et veris Verbi et inde Ecclesiae, et sic quod non amplius possint quaestus sicut prius per illa facere.*—Per "mercatores" intelliguntur minores in ordine Hierarchiae Ecclesiasticae illorum, quia per "reges terrae" de quibus hactenus, intelliguntur superiores in eo ordine (videatur supra, n. 767); ita per "mercatores terrae" intelliguntur qui ministrant et per sancta lucrantur: per "flebunt et lugebunt" significantur dolores illorum (ut quoque supra, n. 767); per "merces eorum" significantur sancta seu religiosa, per quae lucra seu quaestus faciunt; per "non emere illa amplius" significatur non velle habere illa, quia non sunt sancta, sed adulterata et prophanata bona et vera Verbi et inde Ecclesiae; quod "emere" sit sibi comparare (n. 606). De hoc ita apud *Jeremiam:*

Babel "quae habitas super aquis multis, magna thesauris, venit finis tuus, mensura lucri tui" (li. 13).

772. [*Vers.* 12.] ***"Merces auri et argenti et lapidis pretiosi et margaritae,"*** significat *quod haec illis non amplius sint, quia non illis sunt spiritualia bona et vera, quibus talia correspondent.*—Per "merces illorum" non alia significantur quam quae ibi nominantur; nam quod illis aurum, argentum et lapis pretiosus et margaritae in copia sint, et quod illa per religiosa sua, quae fecerunt sancta Divina, lucrati sint, notum est. Talia fuerunt illis, qui e Babylonia erant, ante Ultimum Judicium; nam tunc concessum fuit illis sibi sicut Caelos formare, et per varias artes sibi talia e Caelo comparare, imo illis sicut in mundo cellaria implere: at post Ultimum Judicium, quando fictitii illorum Caeli destructi sunt, tunc omnia illa in pulverem et cinerem redacta sunt, et per ventum orientalem abducta, ac ut pulvis prophanus super inferna eorum constrata: sed de his legantur quae in Opusculo de *Ultimo Judicio et Babylonia destructa*, Londini 1758 edito, ex visis descripta sunt. Post illam

eversionem et illorum dejectionem in Infernum, in tam miserabili statu sunt, ut non sciant quid aurum, argentum, lapis pretiosus et margarita sunt. Causa est, quia "aurum," "argentum," et "lapis pretiosus" correspondent bonis et veris spiritualibus, ac "margaritae" cognitionibus illorum; et quia illis non aliqua vera et bona sunt, nec cognitiones illorum, sed pro illis mala et falsa et horum cognitiones, non possunt habere illa, sed talia quae correspondent, quae sunt materiae viles et tetri coloris, praeter aliqua conchilia, in quibus cor suum ponunt, sicut antea in pretiosis supra nominatis. Sciendum est, quod in mundo spirituali sint omnia quae in mundo naturali, cum sola differentia, quod omnia in mundo spirituali sint correspondentiae, correspondent enim interioribus illorum, splendida et magnifica illis qui in sapientia ex Divinis veris et bonis a Domino per Verbum sunt, ac contraria illis qui in vesania ex falsis et malis sunt. Talis correspondentia ex creatione est, cum spirituale mentis in sensuale corporis demittitur; quare ibi quisque scit qualis alter est, dum in propriam ejus cameram venit. Ex his constare potest quod per "merces auri et argenti et lapidis pretiosi et margaritae" significetur quod haec illis non amplius sint; quia illis non sunt spiritualia bona et vera, nec cognitiones boni et veri, quibus talia correspondent. Quod "aurum" ex correspondentia significet bonum, et "argentum" verum, videatur supra, n. 211, 726. Quod "lapis pretiosus" significet verum spirituale, n. 231, 540, 726. Quod "margaritae" significent cognitiones veri et boni, n. 727.

773. ***"Et byssi et purpurae et serici et coccini,"*** significat *quod haec illis non amplius sint, quia illis non sunt caelestia bona et vera quibus talia correspondent.*—Per supra nominata, quae erant "aurum, argentum, lapis pretiosus et margarita," in genere significantur spiritualia bona et vera, ut supra (n. 772) dictum est; per haec autem, quae sunt "byssus, purpura, sericum et coccinum," in genere significantur caelestia bona et vera; sunt enim apud illos, qui in Caelo et in Ecclesia sunt, bona et vera spiritualia, et sunt bona et vera caelestia; bona et vera spiritualia sunt sapientiae, ac bona et vera caelestia sunt amoris; et quia haec bona et vera nec illis sunt, sed mala et falsa illis opposita, ideo haec dicuntur; sequuntur enim in ordine. Nunc quia

similis res cum his est, quae cum prioribus, non opus est ulteriore explicatione, quam quae in praecedente articulo facta est. Quid in specie "byssus" significat, dicetur in sequente capite, ad haec ibi:

"Byssinum sunt justitiae sanctorum" (vers. 8; n. 814, 815);

quod "purpura" significet bonum caeleste, et "coccinum" verum caeleste, videatur supra (n. 725): per "sericum" significatur bonum et verum caeleste medians, bonum ex mollitie et verum ex splendore; nominatur solum *Ezech.* xvi. 10, 13.

774. ***"Et omne lignum thyinum et omne vas eburneum,"*** significat *quod haec illis non amplius sint, quia non illis sunt naturalia bona et vera, quibus talia correspondent.*—Haec similia sunt cum illis, quae supra (n. 772, 773) explicata sunt, cum sola differentia, quod per primum nominata intelligantur bona et vera spiritualia, de quibus supra (n. 772); et quod per secundo nominata intelligantur bona et vera caelestia, de quibus mox supra (n. 773); et quod per haec nunc nominata, quae sunt "lignum thyinum et vas eburneum" intelligantur bona et vera naturalia. Sunt enim tres gradus sapientiae et amoris, et inde tres gradus veri et boni; primus gradus vocatur caelestis, secundus spiritualis, et tertius naturalis. Hi tres gradus sunt ex nativitate apud unumquemvis hominem, et quoque sunt in communi in Caelo et in Ecclesia; quae causa est quod Caeli tres sint, supremum, medium et ultimum, inter se prorsus distincti secundum illos gradus; similiter Ecclesia Domini in terris; sed qualis est apud illos qui in gradu caelesti sunt, et qualis apud illos qui in gradu spirituali sunt, et qualis apud illos qui in gradu naturali sunt, non hujus loci est exponere, sed videatur de illis in *Sapientia Angelica de Divino Amore et Divina Sapientia*, in Classe Tertia, ubi de Gradibus actum est; hic solum, quod apud illos qui e Babylone sunt, non sint bona et vera spiritualia, nec bona et vera caelestia, et ne quidem bona et vera naturalia. Quod spiritualia primo loco nominentur, est quia multi ex illis possunt spirituales esse, modo sanctum habeant Verbum corde, sicut ore dicunt; at non possunt caelestes fieri, quia non adeunt Dominum, sed adeunt homines vivos et mortuos, et colunt; haec causa est, quod caelestia secundo

loco nominentur. Quod per "lignum thyinum" significetur bonum naturale, est quia "lignum" in Verbo significat bonum, et "lapis" verum, ac "lignum thyinum" ducit suam denominationem ex *duo*, ac "duo" etiam significant bonum: quod sit bonum naturale, est quia lignum non est materia pretii, sicut est aurum, argentum, lapis pretiosus, margarita, byssus, purpura, sericum et coccinum; similiter lapis. Simile est cum ebore, per quod significatur verum naturale; quod "ebur" significet verum naturale, est quia est album, et poliri potest, et quia protenditur ex ore elephantis et quoque facit robur ejus. Ut "ebur" sit verum naturale illius boni quod significatur per "lignum thyinum," dicitur "vas eburneum;" per "vas" enim significatur continens, hic verum continens boni. Quod "lignum" significet bonum aliquatenus constare potest [ex] his:

Quod aquae amarae in Marah dulces factae sint per Lignum injectum (*Exod.* xv. 25[1]);
Quod Tabulae lapideae, quibus Lex fuit inscripta, in Arca ex lignis schittim facta, fuerint repositae (*Exod.* xxv. 10–16);
Quod Templum Hierosolymitanum Ligno fuerit tectum ac intus vestitum (1 *Reg.* vi. 10, 15);
Quod Altare in deserto ex Ligno factum fuerit (*Exod.* xxvii. 1, 6).

Praeter ex his:

"Lapis e pariete clamat, et trabs ex Ligno respondet" (*Hab.* ii. 11);
"Diripient opes tuas, et depraedabuntur merces tuas, et lapides tuos et Ligna tua in medium maris dabunt" (*Ezech.* xxvi. 12[2]);
Dictum ad Prophetam, ut sumeret unum Lignum, ut scriberet super illo nomen Judae et filiorum Israelis, et quoque nomen Josephi et Ephraimi; "et faciam illos in Lignum unum" (*Ezech.* xxxvii. 16, 19[3]);
"Aquas nostras pro argento bibimus, et Ligna nostra pro pretio veniunt" (*Thren.* v. 4);
"Si quis cum socio venit in sylvam, et cadit securis e Ligno in socium ut moriatur, fugiet in urbem azyli" (*Deutr.* xix. 5);

hoc ideo, quia "lignum" significat bonum, et sic quod non morti dederit socium ex malo seu mala intentione, sed ex errore, quia in bono fuit; praeter alibi. Per "lignum" autem in opposito sensu significatur malum et maledictum, ut quod

Fecerint sculptilia ex ligno et adoraverint illa (*Deutr.* iv. 23–28; *Esaj.* xxxvii. 19; cap. xl. 20; *Jerem.* x. 3, 8; *Ezech.* xx. 32);

tum quod

Suspensio super Ligno esset maledictio (*Deutr.* xxi. 22, 23).

Quod "ebur" significet verum naturale, constare etiam potest ex locis ubi ebur nominatur

(Ut *Ezech.* xxvii. 6, 15; *Amos* iii. 15; cap. vi[1] 4; *Psalm.* xlv[2] 9 [*B. A.* 8]).

775. ***"Et omne vas ex ligno pretioso et aere et ferro et marmore,"*** significat *quod haec illis non amplius sint, quia non sunt illis scientifica bona et vera in rebus Ecclesiae, quibus talia correspondent.*—Haec similia sunt cum illis, quae supra (n. 772, 773, 774) explicata sunt; cum differentia, quod per haec significentur scientifica, quae ultima naturalis mentis hominis sunt; quae, quia differunt qualitate ex essentia quae in illis, dicuntur "vasa ex ligno pretioso, ex aere, ex ferro et ex marmore," per "vasa" enim significantur scientifica, hic in rebus Ecclesiae; quia scientifica sunt continentia boni et veri, sicut sunt vasa continentia olei et vini. Scientifica etiam sunt in multa varietate, et receptaculum eorum est memoria. Quod sint ex multa varietate, est quia interiora hominis sunt in illis; immittuntur etiam in memoriam vel ex intellectuali cogitatione, vel ex auditione, vel ex lectione, et tunc secundum variam perceptionem ex rationali; haec omnia intus in scientificis sunt, quod apparet quando reproducuntur, quod fit cum homo loquitur aut cogitat. Quid autem per "vasa ex ligno pretioso, ex aere, ex ferro et ex marmore" significatur, paucis dicetur: per "vas ex ligno pretioso" significatur scientificum ex bono et vero rationali; per "vas ex aere" significatur scientificum ex bono naturali; per "vas ex ferro" significatur scientificum ex vero naturali; et per "vas ex marmore" significatur scientificum ex apparentia boni et veri. Quod "lignum" significet bonum, videatur mox supra (n. 774[3]); quod hic per "lignum pretiosum" significetur bonum et simul verum rationale, est quia "lignum" significat bonum, et "pretiosum" praedicatur de vero; nam aliud bonum significatur per lignum ex arbore oleae, aliud ex arbore cedri, ficus, abietis, populi et quercus. Quod "vas ex aere et ferro" significet scientificum ex bono et vero naturali, est quia omnia metalla, ut aurum, argentum, aes, ferrum, stannum, plumbum, in Verbo significant bona et vera; significant quia correspondent, et quia correspondent etiam in Caelo sunt; sunt enim omnia ibi

correspondentiae. Quid autem singula metalla ex correspondentia significant, non est hujus loci ex Verbo confirmare, solum aliquibus quod "aes" significet bonum naturale, et inde "ferrum" verum naturale, ut videri potest ex his:

Quod Pedes Filii Hominis visi sint similes Aeri, tanquam in camino igniti (*Apoc.* i. 15);
Quod Danieli visus sit Vir cujus pedes erant sicut splendor Aeris laevigati (*Dan.* x. 5, 6);
Quod etiam Cheruborum pedes visi sint micantes sicut splendor Aeris laevigati (*Ezech.* i. 7);

quod "pedes" significent naturale, videatur n. 49, 468, 470, 510;

Quod Angelus visus sit sicut aspectus Aeris (*Ezech.* xl. 3);
Quod Statua Nebuchadnezari visa quoad caput esset aurum, quoad pectus et brachia argentum, quoad ventrem et latus Aes, quoad crura Ferrum (*Dan.* ii. 32, 33);

per quam statuam repraesentati sunt successivi status Ecclesiae, qui ab antiquis dicti fuerunt saecula, aureum, argenteum, aeneum, et ferreum. Quoniam "aes" significabat naturale, et populus Israeliticus fuit mere naturalis, ideo Naturale Domini repraesentatum est per

Serpentem Aeneum, quem morsi a serpentibus aspicerent, et sanarentur (*Num.* xxi. 6, 8, 9; *Joh.* iii. 14, 15).

Quod "aes" significet bonum naturale, etiam videri potest

Apud *Esaj.* lx. 17; *Jerem.* xv. 20, 21; *Ezech.* xxvii. 13; *Deutr.* viii. 7, 9; cap. xxxiii. 24, 25.

776. Qui non scit quid per "aurum," "argentum," "lapidem pretiosum," "margaritam," "byssum," "purpuram," "sericum," "coccinum," "lignum thyinum," "vas eburneum," "lignum pretiosum," "aes," "ferrum," "marmor" et "vas," significatur, potest mirari quod talia enumerata sint, et opinari quod modo sint cumulatae voces ad exaltationem rei; sed ab explicatis constare potest, quod non unica vox sit vana, et quod per illa describatur plene, quod non illis qui confirmaverunt se in dogmatibus Religiosi istius sit unicum verum, et si non unicum verum non est unicum bonum, quod est bonum Ecclesiae.

Locutus sum cum illis qui in Religioso illo se confirmaverunt, etiam cum aliquibus qui in Concilio Niceno, Lateranensi et Tridentino, Legati fuerunt, qui principio crediderunt quod quae decreverant

purae et sanctae Veritates essent; sed post instructionem, et tunc datam e Caelo illustrationem, confessi sunt quod ne unum verum videant; at quia se in illis tunc prae aliis confirmaverunt, post illustrationem, quam ipsi exstinxerunt, ad fidem suam priorem redierunt. Imprimis crediderunt, quod illa quae de *Baptismo et Justificatione* sanciverunt, essent Veritates; sed usque dum in illustratione erant, viderunt et ex visu illustrato confessi sunt, quod peccatum originale non sit alicui ex Adamo, sed a propriis parentibus successive, et quod non id in Baptismo per imputationem et applicationem meriti Domini tollatur; tum quod imputatio et applicatio meriti Domini sit figmentum humanum, quia impossibile; et quod nusquam alicui lactenti infundatur fides, quia fides est cogitantis. Viderunt usque quod Baptismus sit sanctus et sacramentum, quia in Signum et in Memoriale quod homo possit regenerari a Domino per vera ex Verbo, in Signum pro Caelo, et in Memoriale pro homine; et quod homo per illum introducatur in Ecclesiam, sicut filii Israelis per transitum Jordanis in Terram Canaanem, et sicut habitatores Hierosolymae ad receptionem Domini per Baptismum Johannis; nam absque illo signo in Caelo coram angelis, non potuerunt Judaei subsistere et vivere veniente Jehovah, hoc est, Domino in carne. Similia his fuerunt quae de Justificatione sanciverunt.

Quod Imputatio meriti Domini non sit, nec detur, videatur in *Doctrina Novae Hierosolymae de Domino* (n. 18). Et quod malum haereditarium, quod vocatur peccatum originale, non sit ab Adamo sed a parentibus successive, in *Sapientia Angelica de Divina Providentia* (n. 277). Quid "Adamus" in Verbo, n. 241 ibi.

777. [*Vers.* 13.] ***"Et cinnamomum et suffimenta et pigmentum et thus,"*** significat *quod non illis sit amplius cultus ex bonis et veris spiritualibus, quia non aliquid intus in cultu habent quod supra nominatis correspondet.*—In versu praecedente actum est de omnibus quae sunt doctrinae Ecclesiae; in hoc versu autem agitur de omnibus quae sunt cultus Ecclesiae. Praemissa sunt illa quae sunt doctrinae, et sequuntur illa quae sunt cultus, quoniam ex bonis et veris doctrinae est quale cultus; cultus enim non est nisi quam actus externus, in quo interna, quae sunt doctrinae, erunt; absque his est cultus absque sua essentia, vita et anima. Nunc quia omnia quae doctrinae sunt, se referunt ad bona quae amoris et charitatis sunt et ad vera quae sapientiae et fidei sunt, et illa bona et vera secundum gradus ordinis illorum sunt caelestia, spiritualia et naturalia, ita quoque omnia cultus. Et quia primo loco in versu praecedente nominantur spiritualia doctrinae, ita hic quoque spiritualia cultus, quae sunt "cinnamomum, suffimenta, pigmentum

et thus;" et secundo loco nominantur caelestia cultus, quae sunt "vinum, oleum, simila et triticum;" et tertio nominantur naturalia cultus, quae sunt "jumenta et oves." Quod omnia illa bona et vera cultus erunt ex Verbo, significatur per quod sint "equorum, rhedarum, corporum, et animae hominum;" haec est series rerum in Sensu spirituali in hoc versu. Sed per omnia illa quae in hoc versu enumerata sunt, intelligitur similiter ut per illa quae in praecedente versu enumerata sunt, hoc est, quod illa bona et vera apud illos non sint, quia non habent talia apud se quae illis correspondent; quod patet ab illis quae praecedunt, ubi haec, quod urbs Babylon igne comburetur, et nemo merces ejus emet amplius (vers. 8–11); et ex illis quae sequuntur, ubi haec, quod omnia pinguia et splendida abiverint ab illa, et non invenientur amplius (vers. 14); et quod devastata sint (vers. 16, 19). Sed nunc dicetur aliquid de illis quae nominata sunt, quae sunt cinnamomum, suffimenta, pigmentum et thus. Haec nominantur, quia sunt talia per quae suffitus fiebant. Quod per "suffitus" significetur cultus Domini ex bonis et veris spiritualibus, videatur supra (n. 277, 392); et quod suffitus placerent quia erant ex fragrantibus quae correspondebant (n. 394). Omnia fragrantia per quae parabatur, intelliguntur per cinnamomum, suffimenta et pigmentum, et essentiale eorum per thus; hoc patet a recensione aromatum ex quibus conficiebatur, apud Mosen:

"Dixit Jehovah ad Mosen, Sume tibi aromata, stacten, onychen et galbanum, et thus purum; et facies illa suffimentum, pigmentum, opus pigmentarii, salitum, purum, sanctum" (*Exod.* xxx. 34–37);

ex illis fiebant suffitus, per quos significabatur cultus ex bonis et veris spiritualibus, ut dictum est. Nominatur hic cinnamomum loco omnium aromatum ibi. Quid autem singula illa aromata in Sensu spirituali significant, videri potest in *Arcanis Caelestibus* super *Exodo*, ubi illa singillatim explicata sunt.

778. ***"Et vinum et oleum et similam et triticum,"*** significat *quod non illis amplius sit cultus ex veris et bonis caelestibus, quia non intus in cultu habent quae supranominatis correspondent.*—Haec similia sunt cum illis quae nunc supra et prius dicta sunt, cum sola differentia, quod per haec significentur

bona et vera caelestia; quaenam bona et vera dicuntur caelestia, et quaenam spiritualia, videatur supra (n. 773); et quod, quia haec illis non sunt, nec in cultu eorum sint: nam, ut supra dictum est, bona et vera doctrinae sunt in cultu sicut anima in corpore, quare cultus absque illis est cultus inanimatus; talis est cultus qui in externis est sanctus, in quo non aliquid internum sanctum est. Quod "vinum" significet verum ex bono amoris, videatur supra (n. 316); quod "oleum" significet bonum amoris, videbitur in sequente articulo; per "similam" significatur verum caeleste, et per "triticum" significatur bonum caeleste. Quod per "vinum," "oleum," "similam" et "triticum" significentur vera et bona cultus, est quia ex illis constabant libamina et minchae, quae una cum sacrificiis offerebantur super altari; et per sacrificia ac per munera oblata super altari significatur cultus, principalis enim cultus in illis consistebat.

Quod libamina, quae erant vinum, super Altari una cum sacrificiis oblata fuerint, videri potest *Exod.* xxix. 40; *Levit.* xxiii. 12, 13, 18, 19; *Num.* xv. 2–15; cap. xxviii. 11–15, 18 ad fin.; cap. xxix. 1–7, seq.; et insuper *Esaj.* lvii[1] 6; cap. lxv. 11; *Jerem.* vii. 18; cap. xliv. 17–19; *Ezech.* xx. 28; *Joel* i. 9; *Psalm.* xvi. 4; *Deutr.* xxxii. 38;

Quod etiam oleum super Altari una cum sacrificiis oblatum fuerit, *Exod.* xxix. 40; *Num.* xv. 2–15; cap. xxviii. 1 ad fin.;

Quod minchae, quae erant ex simila tritici, una cum sacrificiis super Altari oblatae fuerint, *Exod.* xxix. 40; *Levit.* ii. 1–13; cap. v. 11–13[2]; cap. vi. 7[3]–14 [*B. A.* 14–21]; cap. vii. 9–13; cap. xxiii. 12, 13, 17; *Num.* vi. 14–21; cap. xv. 2–15; cap. xviii. 8–20; cap. xxviii. 1–15; cap. xxix. 1–7; et insuper *Jerem.* xxxiii. 18; *Ezech.* xvi. 13, 19; *Joel* i. 9; *Malach.* i. 10, 11; *Psalm.* cxli. 2;

Panes facierum seu propositionis super mensa in Tabernaculo etiam ex simila tritici confecti sunt (*Levit.* xxiii. 17; cap. xxiv. 5–9[4]).

Ex his videri potest, quod quatuor haec, vinum, oleum simila et triticum fuerint sancta et caelestia cultus.

779. Quoniam "oleum" hic inter sancta cultus nominatur, et significat bonum caeleste, dicetur hic aliquid de "Olei Unctionis," quod apud antiquos in usu fuit, et postea man datum filiis Israelis. Quod antiquis temporibus

Unxerint lapides erectos in statuas, patet ex *Gen.* (xxviii. 18, 19, 22);

Quod etiam unxerint arma belli, scuta et clypeos (2 *Sam.* i. 21; *Esaj.* xxi. 5);

Quod mandatum sit, ut oleum sanctitatis praepararent, quo ungerent omnia sancta Ecclesiae; quod illo unxerint Altare et omnia ejus vasa, tum Tabernaculum et omnia ejus (*Exod.* xxx. 22–33; cap. xl. 9–11; *Levit.* viii. 10–12; *Num.* vii. 1);

Quod eo unxerint illos qui sacerdotio fungerentur, et illorum vestes (*Exod.* xxix. 7, 29; cap. xxx. 30; cap. xl. 13–15; *Levit.* viii. 12[1]; *Psalm.* cxxxiii. 1–3);
Quod illo unxerint Prophetas (1 *Reg.* xix. 15, 16);
Quod illo unxerint Reges, et quod ideo Reges dicti sint "Uncti Jehovae" (1 *Sam.* x. 1; cap. xv. 1; cap. xvi. 3, 6, 12, 13[2]; cap. xxiv. 7, 11 [*B. A.* 6, 10]; cap. xxvi. 9, 11, 16, 23[3]; 2 *Sam.* i. 16; cap. ii. 4, 7; cap. v. 17[4]; cap. xix. 22 [*B. A.* 21]; 1 *Reg.* i. 34, 35; cap. xix. 15, 16; 2 *Reg.* ix. 3; cap. xi[5] 12; cap. xxiii. 30; *Thren.* iv. 20; *Hab.* iii. 13; *Psalm.* ii. 2, 6; *Psalm.* xx. 6; *Psalm.* xxviii. 8; *Psalm.* xlv. 8[6] [*B. A.* 7]; *Psalm.* lxxxiv. 9; *Psalm.* lxxxix. 21, 39, 52[7] [*B. A.* 20, 38, 51]; *Psalm.* cxxxii. 17).

Quod unctio per oleum sanctitatis mandata sit, est quia "oleum" significabat bonum amoris, et repraesentabat Dominum, Qui quoad Humanum Suum est Ipse et Solus Unctus Jehovae, unctus non oleo sed ipso Divino Bono Divini Amoris; quare etiam nominatus est "Messias" in Veteri Testamento et "Christus" in Novo (*Joh.* i. 41[8]; cap. iv. 25), ac "Messias" et "Christus" significant Unctum. Inde est, quod Sacerdotes, Reges, et omnia Ecclesiae uncta fuerint, et cum uncta dicta sint sancta; non quod sancta in se essent, sed quia per id repraesentabant Dominum quoad Divinum Humanum. Inde fuit sacrosanctum laedere Regem, quia "Unctus Jehovae"

(1 *Sam.* xxiv. 7, 11 [*B. A.* 6, 10]; cap. xxvi. 9; 2 *Sam.* i. 16; cap. xix. 22 [*B. A.* 21]).

Praeterea in usu receptum fuit semet et alios ungere ad testificandum animi laetitiam et benevolentiam, sed oleo communi aut alio nobili, at non oleo sanctitatis

(*Matth.* vi. 17; *Marc.* vi. 13; *Luc.* vii. 46; *Esaj.* lxi. 3; *Amos* vi. 6; *Mich.* vi. 15; *Psalm.* xcii. 11 [*B. A.* 10]; *Psalm.* civ. 15; *Dan.* x. 3[9]; *Deutr.* xxviii. 40);
Quod non licuerit se aut alios ungere oleo sanctitatis (*Exod.* xxx. 32, 33).

780. "***Et jumenta et oves,***" significat *quod non illis amplius sit cultus ex bonis et veris Ecclesiae externis seu naturalibus, quia non aliquid intus in cultu habent quod supra nominatis correspondet.*—Haec similia sunt cum illis quae supra (n. 777, 778) explicata sunt, cum differentia quod ibi sint bona et vera spiritualia ac bona et vera caelestia, hic autem bona et vera naturalia, de quorum discrimine videatur supra (n. 773). Per "jumenta et oves" significantur sacrificia quae fiebant per boves, juvencos, hircos, oves, haedos, arietes, capras, agnos. Boves et ju-

venci intelliguntur per jumenta; ac haedi, arietes, caprae, agni, per oves; et sacrificia erant externa cultus, quae etiam naturalia cultus vocantur.

781. ***"Et equorum et rhedarum et corporum, et animas[1] hominum,"*** significat *illa omnia secundum intellectum Verbi et doctrinam inde, et secundum bona et vera Sensus literae ejus, quae illis non sunt, quia falsificant et adulterant Verbum, applicando illa quae ibi contra genuinum sensum ejus ad dominium super Caelum et Mundum.*—Haec dicuntur in casu genitivo, quia sunt illarum rerum quae praecedunt. Quod per "equos" significetur intellectus Verbi, videatur n. 298; quod per "currus" significetur doctrina e Verbo, n. 437, inde simile per "rhedas:" quod per "corpora et animas hominum" significentur bona et vera Sensus literae Verbi, est quia per illa significantur similia quae per Corpus et Sanguinem in Sacra Caena; per "Corpus" in illa significatur Divinum Bonum Domini, et per "Sanguinem" Divinum Verum Domini; et quia significant illa, etiam significant Divinum Bonum et Divinum Verum Verbi, quia Dominus est Verbum: sed pro "sanguine" hic dicitur "anima;" causa est, quia per "animam" pariter significatur Verum (videatur supra, n. 681), et quia sanguis in Verbo dicitur

> "Anima" (*Gen.* ix. 4, 5; *Levit.* xvii. 12-14; *Deutr.* xii. 23-25[2]).

Simile significatur per

> "Animam hominis" (*Ezech.* xxvii. 13);

tum per

> "Semen hominis" (*Dan.* ii. 43).

Similia per "equos" et "rhedas" significantur apud *Esajam:*

> 'Tunc ducent omnes fratres vestros super equis et super curru et super rhedis, et super mulis et super veredariis ad montem sanctitatis Meae Hierosolymam" (lxvi[3] 20);

haec dicuntur de Nova Ecclesia Domini, quae est Hierosolyma, de illis ibi qui in intellectu Verbi et in doctrina inde sunt, quae sunt "equi," "currus," "rhedae."

Nunc quia illi, qui ex Religioso Romano Catholico sunt, falsificant et adulterant Verbum per applicationem ad dominium super Caelum et Mundum, significatur quod illis

non aliqua bona et vera sint ex Verbo, et ideo nec in doctrina illorum. De hoc ita dicit Jeremias:

"Comedit me, conturbavit me Rex Babelis, constituit me vas vacuum, deglutivit me sicut cetus, implevit ventrem suum ex deliciis meis" (*Jerem.* li. 34[1]);

"Gladius contra equos Babelis, et contra currus ejus; et contra thesauros ejus, ut diripiantur; siccitas super aquas ejus, ut exarescant; quia terra sculptilium illa, et de horrendis gloriantur" (*Jerem.* l. 37, 38).

782. [*Vers.* 14.] ***"Et fructus desiderii animae tuae abiverunt a te, et omnia pinguia et splendida abiverunt a te, et amplius non invenies illa,"*** significat *quod omnes beatitudines et felicitates Caeli, etiam externae quales ab illis cupiuntur, prorsus fugiturae sint, et non amplius appariturae, quia non aliquae affectiones boni et veri caelestes et spirituales apud illos.*—Per "fructus desiderii animae" non aliud significatur quam beatitudines et felicitates Caeli, quia hae sunt fructus omnium doctrinae et cultus, de quibus actum est, et quia sunt desideria hominum quando moriuntur, et quoque desideria cum recentes in mundum spiritualem veniunt: per "pinguia, et splendida" significantur affectiones boni et veri caelestes et spirituales; per "pinguia" affectiones boni, de quibus sequitur, et per "splendida" affectiones veri, quae splendida dicuntur quia existunt ex luce Caeli et ejus splendore in mentibus, unde intelligentia boni et veri ac sapientia: per "abire et non invenire illa amplius" significatur quod fugiturae sint et non magis apparіturae, quia illi non in aliquo bono et vero caelesti et spirituali sunt; quod etiam externae, quales ab illis cupiuntur, dicitur, quia non aliae beatitudines et felicitates et affectiones ab illis cupiuntur quam corporeae et mundanae, et inde non scire possunt quid et quales illae sunt quae vocantur caelestes et spirituales.

Sed haec illustrentur per detectionem sortis illorum post mortem. Omnes illi ex illo Religioso, qui in amore dominii ex amore sui et inde in amore mundi fuerunt, dum in mundum spiritualem veniunt, quod fit statim post mortem, non spirant aliud quam dominium ac voluptates animi ex illo, et voluptates corporis ex opulentia; amor enim regnans cum ejus affectionibus seu concupiscentiis et desideriis, manet unumquemvis post mortem. Sed quia amor dominandi ex amore sui super sancta Ecclesiae et Caeli, quae omnia sunt

Divina Domini, est diabolicus, ideo post exactum tempus separantur a sociis, et dejiciuntur in Inferna. At usque, quia ex Religioso suo in externo cultu Divino fuerunt, primum instruuntur quid et quale Caelum est, ac quid et qualis felicitas vitae aeternae, quod sint merae beatitudines influentes a Domino apud unumquemvis in Caelo secundum quale affectionis boni et veri caelestis apud illos. Sed quia illi non adiverunt Dominum, et inde non conjuncti sunt cum Ipso, et quoque non in aliqua tali affectione boni et veri fuerunt, aversantur illa, et avertunt se, et tunc cupiunt voluptates amoris sui et mundi, quae sunt mere naturales et corporeae. Sed quia illis voluptatibus insitum est malefacere, imprimis illis qui colunt Dominum, ita angelis Caeli, ideo etiam illis voluptatibus deprivantur, et tunc rejiciuntur inter socios qui in ergastulis infernalibus in contemptu et miseria sunt: sed haec fiunt illis secundum gradum amoris dominii super Divina Domini, secundum quem gradum est illis rejectio Domini.

Ex his nunc constare potest, quod per "fructus desiderii animae tuae abiverunt, et omnia pinguia et splendida abiverunt a te, et amplius non invenies illa," significetur quod omnes beatitudines et felicitates Caeli, etiam externae, quales ab illis cupiuntur, prorsus fugiturae sint et non amplius apparituræ, quia non aliquae affectiones boni et veri sunt apud illos. Quod "pinguia" significent bona caelestia ac eorum affectiones et affectionum jucunditates, constare potest ex sequentibus locis:

"Attendite ad Me, comedite bonum, ut delicietur in Pinguedine anima vestra" (*Esaj.* lv. 2);
"Implebo animam sacerdotum Pinguedine, et populus Meus Bono saturabitur" (*Jerem.* xxxi. 14);
"Adipe et Pinguedine saturabitur anima mea, et labiis canticorum laudabit os meum" (*Psalm.* lxiii. 6 [*B. A.* 5]);
"Implentur Pinguedine domus Tuae, et flumine deliciarum Tuarum potas eos" (*Psalm.* xxxvi. 9 [*B. A.* 8]);
"Faciet Jehovah omnibus populis in Monte hoc convivium Pinguedinum, Pinguedinum medullatarum" (*Esaj.* xxv. 6);
"Adhuc proventum habebunt in senio, Pingues et virides erunt, ad annuntiandum quod rectus Jehovah" (*Psalm.* xcii. 15, 16 [*B. A.* 14, 15]);
Quod in convivio quod Jehovah faciet, comedent Pinguedinem ad satietatem, et bibent Sanguinem ad ebrietatem (*Ezech.* xxxix. 19);
"Jehovah holocaustum tuum Pingue faciet" (*Psalm.* xx. 4 [*B. A.* 3]).

Quia "pinguedo" significat bonum caeleste, ideo statutum fuit

Ut omnis Pinguedo ex sacrificatis super Altari adoleretur (*Exod.* xxix. 13, 22; *Levit.* i. 8; cap. iii. 3–16; cap. iv. 8–35; cap. vii. 3, 4, 30, 31; cap. xvii. 6[1]; *Num.* xviii. 17, 18).

In opposito sensu per "pingues" significantur illi qui ad bonum nauseant, et quia nimium est id contemnunt et reiiciunt

(*Deutr.* xxxii. 15; *Jerem.* v. 28[2]; cap. l. 11; *Psalm.* xvii. 10; *Psalm.* xx. 4 [*B. A.* 3]; *Psalm.* lxxviii. 31[3]; *Psalm.* cxix. 70; et alibi).

783. [*Vers.* 15.] ***"Mercatores horum qui divites facti ab illa, e longinquo stabunt propter timorem cruciatus ejus, flentes et lugentes,"*** significat *statum ante damnationem, ac tunc timorem et lamentationem illorum, qui per varias dispensationes et promissiones gaudiorum caelestium, lucrati sunt.*—Per "mercatores horum," nempe fructuum desiderii animae, ac pinguium et splendidorum, de quibus in mox praecedente versu, significantur illi qui per varias dispensationes, et promissiones gaudiorum caelestium, divites facti sunt, hoc est, lucrati: per hos "mercatores" intelliguntur omnes tam superiores quam inferiores in ordine Ecclesiastico illorum, qui per talia lucrati sunt. Quod etiam superiores, patet a versu 23, hujus capitis, ubi dicitur, "Quia mercatores tui erant magnates terrae;" quod inferiores, a versu 11[4] (videatur supra, n. 771); per "stare e longinquo propter timorem cruciatus, flentes et lugentes" significatur dum adhuc sunt in statu remoto a damnatione, et usque in timore tunc pro poenis, et in lamentatione, ut supra (n. 769), ubi similia dicuntur.

784. Quod attinet dispensationes per quas lucrantur, sunt illae variae. Sunt dispensationes circa matrimonia intra gradus in legibus prohibitos contrahenda: circa divortia: circa mala, etiam enormia, et tunc liberationem a poenis temporalibus: tum etiam per indulgentias: dispensationes circa ministeria absque ulla potestate aut auctoritate saecularium; inter quae etiam sunt confirmationes ducatuum et principatuum: praeterea per promissiones gaudiorum caelestium factas illis qui ditant monasteria, et thesauraria illorum augent, vocando dona illorum bona opera, in se sancta, ut et merita; ad quae adducuntur per impressam fidem de potestate et ope Sanctorum suorum,

et de miraculis ab illis factis: imprimis insidiantur divitibus cum aegrotant, et quoque tunc infundunt terrorem pro Inferno, et sic extorquent; promittendo sacrificia Missae pro animabus eorum secundum valorem testati, et per illa successivam exemptionem e loco cruciatus quem vocant Purgatorium, et sic intromissionem in Caelum. Quod Purgatorium attinet, asseverare possum quod sit pure figmentum Babylonicum propter lucrationes, et quod non detur nec dari possit. Omnis homo post mortem primum venit in Mundum spirituum, qui est medius inter Caelum et Infernum, et ibi praeparatur vel ad Caelum vel ad Infernum, quisque secundum vitam suam in mundo; et in illo mundo non est alicui cruciatus, sed malus tunc primum in cruciatum venit, quando post praeparationem in Infernum. Sunt in illo mundo innumerae societates, in illis gaudia similia quae in terris; ex causa quia illi, qui ibi, conjuncti sunt hominibus in terris, qui etiam in medio inter Caelum et Infernum sunt. Externa illorum ibi successive exuuntur, ac sic interna aperiuntur, et hoc usque dum amor regnans, qui quia amor vitae est, ac intimus et dominans super externa, revelatur; quo revelato patet qualis homo est; et secundum quale illius amoris emittitur e Mundo spirituum ad locum suum, si bonus in Caelo, et si malus in Inferno. Quod ita sit, datum est pro certo scire, quia a Domino datum est mihi una cum illis esse qui in illo mundo sunt, ac videre omnia, et sic ab ipsa experientia id referre, et hoc nunc per viginti annos; quare asseverare possum quod Purgatorium sit figmentum, quod vocari potest diabolicum, quia propter lucrationes, et propter potestatem super animas, etiam defunctorum, post mortem.

785. [*Vers.* 16.] ***"Et dicentes, Vae, vae, urbs illa magna, circumamicta bysso et purpura et coccino, et inaurata auro, lapide pretioso et margaritis, quia una hora devastatae sunt tantae divitiae,"*** significat *gravem lamentationem quod magnifica et lucra eorum, tam subito et plane destructa sint.*—Per "Vae, vae" significatur gravis lamentatio, ut supra (n. 769); per "urbem illam magnam" significatur Religiosum Catholico Romanum, quia dicitur "circumamicta bysso et purpura [et coccino,] ac inaurata auro," quod non dici potest de urbe, sed de Religioso; per "circumamictam bysso, purpura et coccino, et inauratam auro, lapide pretioso, et

margaritis" significantur similia quae supra (n. 725–727), ubi eadem verba, in genere magnifica in externa forma; per "quia una hora devastatae sunt tantae divitiae" significatur quod lucra eorum tam subito et plane destructa sint; per "unam horam" significatur subito et plane, ut supra (n. 769), quia per tempus et omnia temporis significantur status (n. 476). Ex his patet, quod per illa verba significentur illa quae supra allata. De devastatione Babelis consimilia dicuntur apud *Jeremiam:*

"Terra" Babelis "plena est reatu a Sancto Israelis; stant cogitationes Jehovae contra illam, ad ponendum illam in desolationem: non sument de te lapidem pro angulo aut lapidem fundamentorum, quia vastitas saeculi eris. Erit Babel in acervos, habitaculum draconum, stuporem et sibilum. Redacta[1] est Babel in desolationem, ascendit super illam mare, multitudine fluctuum obtecta est, redactae sunt urbes ejus in desolationem, terram siccitatis et solitudinis" (li. 5, 29, 26[2] 37, 41–43).

786. [*Vers.* 17.] ***"Et omnis gubernator, et omnis super navibus versans, et nautae, et quotquot mare operantur,"*** significat *illos qui vocantur Laici, tam qui in majore dignitate quam qui in minore constituti sunt, usque ad plebem, qui Religioso isti addicti sunt, ac illud amant et osculantur, aut corde agnoscunt et venerantur.*—Actum est a versu 9 ad 16 de Clericis, qui ex Religioso illo in dominio fuerunt, et exercuerunt potestatem Divinam Domini, et per illam lucrati sunt mundum; nunc agitur de illis qui non in aliquo ordine ministerii sunt, at usque Religiosum illud amant et osculantur, aut corde agnoscunt et venerantur, qui nuncupantur Laici. Per "omnem gubernatorem" intelliguntur supremi ex illis, qui sunt Imperatores, Reges, Duces et Principes; per "omnem super navibus versantem" intelliguntur qui in variis functionibus sunt in majori et minori gradu; per "nautas" intelliguntur infimi qui vocantur plebs; per "quotquot mare operantur" intelliguntur omnes in genere qui Religioso isti addicti sunt, et illud amant et osculantur aut corde agnoscunt et venerantur. Quod hi et illi hic intelligantur, patet a serie rerum in Sensu spirituali; et ex significatione "super navibus," et "versantium super navibus" et "nautarum," et ex significatione "operantium mare." Per "gubernatores navium," et "versantium super illis," et "nautarum," non alii possunt intelligi quam qui apportant illa, quae supra vocantur merces, quae sunt quae in thesau-

raria sua colligunt, ut et possessiones, ac pro illis reportant benedictiones et beatificationes ut merita, et alia similia quae pro animabus suis desiderant. Et cum hi intelliguntur, patet quod per "omnem gubernatorem" intelligantur summi eorum, per "omnem versantem super navibus" omnes in officiis subordinati illis, et per "nautas" infimi. Quod per "naves" significentur merces spirituales quae sunt cognitiones veri et boni, videatur supra (n. 406); hic merces naturales, et reportant spirituales, ut opinantur: quod per "quotquot mare operantur" intelligantur omnes quicunque sint, qui Religiosum illud amant et osculantur, aut corde agnoscunt et venerantur, est quia per "mare" significatur Religiosum illud, per "mare" enim significatur externum Ecclesiae (videatur supra, n. 238, 290, 403–405,[1] 470, 565½,[2] 659, 661), et Religiosum hoc est mere externum. Similia significantur per haec apud *Esajam:*

> "Sic dixit Jehovah Redemptor vester, Sanctus Israelis: Propter vos misi in Babelem, et dejiciam vectes omnes, quorum in Navibus clamor; sic dixit Jehovah, qui dedi in mari viam, et in aquis validis semitam" (xliii. 14, 16);

dicitur "clamor in navibus," ut quoque hic, quod "steterint e longinquo et e navibus clamaverint:" et quoque apud *Ezechielem:*

> "Ad vocem clamoris Nauclerorum tuorum contremiscent suburbana, et descendent e navibus suis[3] omnes tenentes remum, omnes nautae et naucleri maris, et super te clamabunt amare" (xxvii. 28–30);

sed haec de devastatione Tyri, per quam significatur Ecclesia quoad cognitiones veri et boni. At sciendum est, quod non alii hic intelligantur, quam qui Religiosum illud amant et osculantur, aut corde agnoscunt et venerantur. At vero illi ex eodem Religioso, qui quidem agnoscunt illud, quia nati et educati in illud, et non sciunt aliquid de astutiis et laqueis eorum ad arrogandum sibi cultum Divinum, et ad possidendum omnia omnium in mundo, et usque bona faciunt ex sincero corde, et quoque oculos suos ad Dominum verterunt, hi post mortem inter beatos veniunt, nam instructi ibi recipiunt veritates, ac rejiciunt adorationem Papae et invocationem Sanctorum, et agnoscunt Dominum pro Deo Caeli et Terrae, elevantur in Caelum, et fiunt angeli: quare ex illis etiam sunt plures societates caelestes in mundo spiri-

tuali, quibus praeficiuntur honorati, qui similiter vixerunt. Datum est videre quod etiam quidam qui fuerunt Imperatores, Reges, Duces, et Principes, qui quidem agnoverunt Pontificem pro Supremo Ecclesiae, sed non pro Vicario Domini, et quoque agnoverunt aliqua ex Bullis Papalibus, sed tamen sanctum habuerunt Verbum, ac juste egerunt in administratione sua, [sint] praefecti[1] societatibus illis. Videantur de his aliqua in *Continuatione de Ultimo Judicio et de Mundo Spirituali* (n. 58 et 60), ab experientia relata.

787. ***"E longinquo steterunt,"*** [*Vers.* 18.] ***"et clamaverunt videntes fumum combustionis ejus, dicentes, Quae similis urbi isti,"*** significat *in statu remoto luctum eorum super damnatione istius Religiosi, quod crediderunt supereminens prae omni religione in mundo.*—Per "e longinquo steterunt" significatur dum adhuc in statu remoto sunt a damnatione, et usque in timore pro poenis (n. 769, 783); per "clamaverunt" significatur luctus eorum; per "fumum combustionis" significatur damnatio propter adulterationem et prophanationem Verbi (n. 766, 767); per "dicentes, Quae similis urbi isti" significatur quod crediderint Religiosum illud prae omni Religione in mundo supereminens esse; per "urbem magnam illam" significatur Religiosum illud, ut supra saepius. Quod credant Religiosum illud esse supereminens prae omni Religione, et quod sit Ecclesia Mater, Regina et Domina, notum est; tum quod, ut ita credant, continue infundatur a canonicis et monachis, et quod hi id faciant ex igne dominandi et lucrandi, etiam notum est illis qui attendunt. At usque non possunt propter potestatem dominationis eorum recedere ab omnibus externis ejus; sed usque possunt recedere ab internis ejus, quoniam voluntati et intellectui hominis, et inde affectioni et cogitationi ejus, relicta est et relinquitur omnis libertas.

788. [*Vers.* 19.] ***"Et miserunt pulverem super capita sua, et clamaverunt flentes et lugentes, dicentes, Vae, vae, urbs illa magna,"*** significat *dolorem et luctum eorum interiorem, et exteriorem, qui est lamentatio, quod tam eminens Religiosum prorsus destructum et damnatum sit.*—Per "mittere pulverem super capita" significatur interior dolor et luctus propter destructionem et damnationem, de qua sequitur; per "clamare flentes et lugentes" significatur dolor et luctus exterior; per "flere" significatur luctus animae, et per

"lugere" luctus cordis; per "Vae, vae, urbs ista" significatur gravis lamentatio super destructione et damnatione. Quod "vae" significet lamentationem super calamitate, infelicitate, et damnatione, et inde "vae, vae" gravem lamentationem, videatur n. 416, 769, 785; et quod "urbs" significet Religiosum illud, n. 785, et alibi. Quod per "mittere pulverem super caput" significetur interior dolor et luctus propter destructionem et damnationem, constat ex his sequentibus:

"Clamabunt amare, et ascendere facient Pulverem super capite suo, et in Cinere volvent se" (*Ezech.* xxvii. 30);
"Sedent in terra [seniores] filiae Zionis, ascendere fecerunt Pulverem super caput suum" (*Thren.* ii. 10);
Amici Hiobi "sciderunt tunicas suas, et sparserunt Pulverem super capita sua" (*Hiob* ii. 12);
"Descende et sede super Pulvere, filia Babelis; sede in terra, non thronus tibi" (*Esaj.* xlvii. 1).
(Praeter alibi.)

Quod miserint pulverem super capita cum intime dolerent, erat causa, quia "pulvis" significabat damnatum

(Ut patet ex *Gen.* iii. 14; *Matth.* x. 14; *Marc.* vi. 11; *Luc.*[?] x. 10–12);

et "pulvis super capite" repraesentabat agnitionem quod ex se damnati essent, et sic paenitentiam

(Ut *Matth.* xi. 21; *Luc.* x. 13);

quod "pulvis" significet damnatum, est quia terra super inferna in mundo spirituali consistit ex mero pulvere absque gramine et herba.

789. ***"In qua ditati sunt omnes habentes naves in mari ex pretiositate ejus, quia una hora devastati sunt,"*** significat *propter id, quod per sancta Religiosi istius omnes, quotquot emere vellent, propitiati sint, et pro divitiis mundanis et temporariis receperint divitias spirituales ac aeternas, et quod nunc non aliquis.*—Per "ditari ex pretiositate ejus" significatur per sancta Religiosi istius propitiari Deo, seu credere quod pro mercibus seu divitiis temporalibus et temporariis recipiant merces seu divitias spirituales ac aeternas, hoc est, quod pro auro, argento, lapide pretioso, margaritis, purpura, et caeteris quae vers. 12, 13, enumerantur, accipiant benedictiones ac felicitates post mortem; haec intelliguntur per "pretiositatem," qua se dicunt ex urbe illa

ditatos esse; quod sic etiam loquantur, notum est: per "quod una hora devastati sint" significatur quod propter destructionem Religiosi istius posthac non aliquis sancta illorum emere possit: ex his patet, quod per ea verba significentur illa quae supra allata sunt. Quod sancta Ecclesiae per "pretiosa" significentur, patet ex his locis:

> "Benedicta a Jehovah terra Josephi, de Pretiosis Caeli, de Pretiosis proventuum solis, de Pretiosis producti mensium, de Pretiosis collium aeternitatis, et de Pretiosis terrae" (*Deutr.* xxxiii. 13–16[1]);
> "Filius Pretiosus Mihi Ephraim, natus deliciarum" (*Jerem.* xxxi. 20);

per "Ephraimum" intelligitur intellectus Verbi.

> "Filii Zionis Pretiosi aestimati sunt prae auro puro" (*Thren.* iv[2] 2);

"filii Zionis" sunt vera Ecclesiae.

> (Praeter alibi, ut *Esaj.* xiii. 12; cap. xliii. 4; *Psalm.* xxxvi. 8 [*B. A.* 7]; *Psalm.* xlv. 10 [*B. A.* 9]; *Psalm.* xlix[3] 9 [*B. A.* 8]; *Psalm.* lxxii. 14[4])

Inde nunc est, quod dicatur, quod ex urbe illa ditati sint "omnes habentes naves in mari de pretiositate ejus."

790. [*Vers.* 20.] ***"Exulta super ea, Caelum et sancti Apostoli et Prophetae, quia judicavit Deus judicium vestrum de illa,"*** significat *ut gaudeant corde nunc angeli Caeli et homines Ecclesiae qui in bonis et veris ex Verbo sunt, quod remoti et rejecti sint qui in Religiosi istius malis et falsis sunt.*—"Exulta super ea, Caelum" significat ut gaudeant corde nunc angeli Caeli, exultatio enim est gaudium cordis; "et sancti apostoli et prophetae" significant et una cum illis homines Ecclesiae qui in bonis et veris ex Verbo sunt; per "apostolos" significantur qui in bonis et inde veris Ecclesiae ex Verbo sunt, et abstracte bona et inde vera Ecclesiae ex Verbo (n. 79), et per "prophetas" significantur vera ex bono e Verbo (n. 8, 133); qui sancti appellantur, quia "apostoli et prophetae," ut dictum est, significant abstracte bona et vera Verbi, quae in se sancta sunt, quia Domini (n. 586, 666): "quia judicavit Deus judicium vestrum de illa" significat quia remoti et rejecti sunt, qui in Religiosi istius malis et falsis sunt; quod non alii, videatur supra (n. 786). De gaudio angelorum Caeli super remotione et rejectione illorum qui in malis et falsis istius Religiosi sunt, agitur in capite sequente (a versu 1 ad 9), hic solum

ut gauderent: ast angelicum gaudium non est ex damnatione illorum, sed ex novo Caelo et nova Ecclesia, ac salvatione fidelium, quae non dari possunt priusquam illi remoti sunt, quod fit et factum est per Ultimum Judicium, de qua re videbitur in Explicatione versuum 7–9, capitis sequentis. Ex his constare potest, quod per "Exulta super ea, Caelum et sancti Apostoli et Prophetae, quia judicavit Deus judicium vestrum de illa," significetur ut gaudeant corde angeli Caeli ac homines Ecclesiae qui in bonis et veris ex Verbo sunt, quod remoti et rejecti sint qui in Religiosi istius malis et falsis sunt. Quis non videre potest, quod non apostoli et prophetae, de quibus in Verbo, hic intelligantur: hi pauci fuerunt et non praestantiores aliis; sed per illos intelliguntur omnes qui in Ecclesia Domini in bonis et veris ex Verbo sunt, sicut etiam per duodecim Tribus Israelis, de quibus supra (n. 349); per "Apostolum Petrum" intelligitur Ecclesiae Veritas seu Fides, per "Apostolum Jacobum" Ecclesiae Charitas, et per "Apostolum Johannem" hominum Ecclesiae Opera Charitatis.

791. [*Vers.* 21.] ***"Et sustulit unus Angelus robustus lapidem quasi molarem magnum, et projecit in mare, dicens, Sic impetu dejicietur Babylon, illa magna urbs, et non invenietur amplius,"*** significat *quod per fortem influxum Domini e Caelo Religiosum illud, cum omnibus ejus adulteratis veris Verbi, praeceps conjicietur in Infernum, et quod amplius nusquam angelis appariturum sit.*—Per "sustulit unus Angelus robustus" significatur fortis influxus Domini e Caelo, per "Angelum" enim significatur Dominus, et operatio Ipsius, quae fit per Caelum (n. 258, 415, 465, 649); hic quia vocatur "Angelus robustus," "et sustulit lapidem molarem magnum," significatur fortis operatio, quae est fortis influxus: per "lapidem quasi molarem magnum" significantur adulterata et prophanata vera Verbi; per "lapidem" enim significatur verum, et per "molam" significatur inquisitio, scrutatio et confirmatio veri ex Verbo, (de qua n. 794), hic autem adulteratio et prophanatio veri Verbi, quia de Babylone: per "projicere in mare" significatur in Infernum: per "sic impetu dejicietur Babylon, illa magna urbs" significatur quod sic Religiosum illud praeceps conjicietur in Infernum: per "non invenietur amplius" significatur quod amplius nusquam angelis appariturum sit: quod hoc significetur, est quia omnes ex illo Re-

ligioso qui in malis et falsis ejus sunt, quidem post mortem in Mundum spirituum veniunt, ille enim mundus est sicut Forum in quo primum congregantur omnes, et est sicut Ventriculus in quem omnes cibi primum colliguntur; ventriculus etiam correspondet isti mundo; ast hodie, quia est post Ultimum Judicium, quod peractum est Anno 1757, non conceditur illis, sicut prius, morari in illo mundo, et sibi sicut Caelos formare; sed ut primum illuc alluunt, delegantur ad societates ibi quae in conjunctione sunt cum infernis, in quae etiam per vices conjiciuntur; et sic praecautum est a Domino, ne illi amplius usquam apparituri sint angelis. Hoc itaque est, quod significatur per quod urbs illa, hoc est, Religiosum illud, "non invenietur amplius." Quoniam per "lapidem molarem" significatur verum Verbi adulteratum, et per "mare" Infernum, ideo dicit Dominus,

"Qui scandalizaverit unum parvorum credentium in Me, expedit ei ut suspendatur Mola asinaria in collum ejus, et demergatur in profundum maris" (*Matth.* xviii. 6).
(Dicitur "Lapis molaris" *Marc.* ix. 42; *Luc.* xvii. 2.)

De Babele paene simile dicitur apud *Jeremiam:*

"Cum absolveris legere librum hunc, ligabis super eum Lapidem, et projicies eum in medium Euphratis, ac dices, Sic submergetur Babel, nec resurget" (li. 63, 64);

per "medium Euphratis" intelligitur simile quod per "mare," quia Euphrates fluvius terminabat et separabat Assyriam, ubi erat Babel, a Terra Canaane.

792. [*Vers.* 22.] ***"Et vox citharaedorum et musicorum, et tibicinum et buccinatorum, non audietur in te amplius,"*** significat *quod apud illos non erit aliqua affectio veri et boni spiritualis, nec affectio veri et boni caelestis.* Per "vocem" intelligitur sonus, et omnis sonus correspondet affectioni quae amoris, quoniam inde oritur. Ex eo est, quod soni citharae, musices, tibiae, ex correspondentia significent affectiones. Sed affectiones sunt duplicis generis, spirituales et caelestes; affectiones spirituales sunt affectiones sapientiae, et affectiones caelestes sunt affectiones amoris: differunt inter se quemadmodum Caeli, qui quod distincti sint in duo Regna, caeleste et spirituale, supra aliquoties dictum est. Sunt itaque instrumenta musica, quorum soni se referunt ad affectiones spirituales, et sunt quae se referunt ad affec-

tiones caelestes; vox seu sonus "citharaedorum et musicorum" ad affectiones spirituales, et vox seu sonus "tibicinum et buccinatorum" ad affectiones caelestes: instrumenta enim, quorum soni discreti sunt, ut chordacea, ad classem affectionum spiritualium pertinent, et instrumenta quorum soni sunt continui, ut inflatoria, ad classem affectionum caelestium pertinent. Inde est, quod vox seu sonus "citharaedorum et musicorum" significet affectionem veri et boni spiritualis, ac vox seu sonus "tibicinum et buccinatorum" significet affectionem veri et boni caelestis. Quod sonus citharae ex correspondentia significet confessionem ex affectione veri spiritualis, videatur (n. 276, 661). Quod nullae affectiones veri et boni spiritualis, nec affectiones veri et boni caelestis, sint illis qui in malis et falsis Religiosi Catholico Romani sunt, intelligitur hic; quia dicitur, quod "vox citharaedorum et musicorum, et tibicinum et buccinatorum, non audietur in te amplius." Quod non sint, est quia non possunt dari apud illos, non enim est illis aliquod verum ex Verbo, et quia non verum, nec est aliquod bonum. Hoc solum datur apud illos qui desiderant vera; at non alii desiderant vera ex affectione spirituali quam qui adeunt Dominum; hi secundum id desiderium suum, post mortem instruuntur ab angelis, et recipiunt illa. Affectiones externae, in quibus sunt dum audiunt Missas, et in aliis devotionibus, quae sunt absque veris a Domino per Verbum, non sunt nisi quam mere naturales, sensuales et corporeae; et quia tales sunt, et absque internis ex Domino, non mirum est quod in caligine et caecitate illa ferantur ad cultum hominum vivorum et mortuorum, et ad sacrificia daemonum qui Plutones vocantur, ut expient pro animabus illorum.

793. ***"Et omnis artifex omnis artis in te non invenietur amplius,"*** significat *quod illis qui in Religioso illo ex doctrina et ex vita secundum illam sunt, non sit aliquis intellectus veri spiritualis, et inde nec aliqua cogitatio veri spiritualis, quantum a se.*—Per "artificem" in Sensu spirituali Verbi significatur intelligens, et ex intellectu cogitans; in sensu bono ex intellectu cogitans vera, quae caelestia, et in sensu malo ex intellectu cogitans falsa, quae infernalia: et quia haec et illa sunt plurium generum, et quodlibet genus plurium specierum, et quaelibet species iterum plurium generum et specierum, quae tamen particularia et singularia vocantur,

ideo dicitur "artifex omnis artis:" etiam per "artifices," ex artificiis et artibus eorum, ex correspondentia significantur talia quae sapientiae, intelligentiae et scientiae sunt. Ex correspondentia dicitur, quia omne opus hominis correspondet, similiter omnis operatio, modo sit alicujus usus, talibus quae intelligentiae angelicae sunt; ast aliis rebus aut subjectis intelligentiae angelicae, quae artificum auri, argenti et lapidum pretiosorum sunt, aliis quae artificum aeris, ferri, ligni et lapidis sunt, et aliis quae artificum aliorum usuum desiderabilium sunt, ut pannorum, linteorum, vestium, et indumentorum varii generis. Haec omnia correspondent, ut dictum est, quia sunt opera. Ex his constare potest, quod per "artificem omnis artis," qui non invenietur in Babylone, non intelligatur quod non aliquis artifex ibi, sed quod non aliquis intellectus veri spiritualis, et inde nec aliqua cogitatio veri spiritualis; sed ita solum illis, qui in Religioso illo ex doctrina ejus et ex vita secundum illam sunt, et quoque quantum ex se. Quod "artifex" significet illos qui in intellectu veri sunt, et inde in cogitatione veri, constare potest ex his:

Bezaleel et Aholiabus Artifices facient Tabernaculum, quia impleti sapientia, intelligentia, et scientia (*Exod.* xxxi. 3; cap. xxxvi. 1, 2);
"Fecerunt, omnis sapiens corde inter facientes opus, habitaculum, opere Artificis" (*Exod.* xxxvi. 8);
"Facies Habitaculum, xylinum intertextum, et hyacinthinum et purpuram, et coccineum dibaphum, et cherubos; opere Artificis facies illa" (*Exod.* xxvi. 1);
"Facies velum" similiter "opere Artificis" ([*Exod.* xxvi.] vers. 31; cap. xxxv. 35);
Similiter Ephodum opere Artificis: ut et Pectorale (*Exod.* xxviii. 6; cap. xxxix. 8);

artifex ibi nominatur voce quae etiam significat *Excogitatorem*.

"Sculpes duos lapides" quos pones super humeris Ephodi, "opere Artificis gemmarum" (*Exod.* xxviii. 11).

In opposito sensu per "opus artificis" significatur id opus quod fit ex propria intelligentia, ex qua non aliud produci potest quam falsum. Hoc intelligitur per "opus artificis" in his locis:

"Facient fusile ex argento suo in intelligentia sua, opus Artificum totum (*Hosch.* xiii. 2);
"Sculptile fundit Artifex, et conflator auro obducit, et catenas argenti conflat; Artificem sapientem quaerit" (*Esaj.* xl. 19, 20);

"Lignum de sylva excidit, opus manuum fabri; argentum ex Tharshish adfertur, et aurum ex Uphaso, opus Artificis; hyacinthinum et purpura vestis eorum, opus sapientum tota" (*Jerem.* x. 3, 9). (Tum, *Deutr.* xxvii. 15.)

Quod "idola" significent falsa cultus et religionis ex propria intelligentia, videatur supra (n. 459, 460).

794. "*Et vox molae non audietur in te amplius,*" significat *quod illis qui in Religioso isto ex doctrina ejus et ex vita secundum illam sunt, non sit aliqua inquisitio, scrutatio et confirmatio veri spiritualis, quia obstat falsum receptum et confirmatum et sic implantatum.*—Per "vocem molae" non aliud significatur quam inquisitio, scrutatio et confirmatio veri spiritualis, imprimis, ex Verbo. Quod haec per "vocem molae" seu per molitionem significetur, est quia per triticum et hordeum, quae moluntur, significatur bonum caeleste et spirituale, et inde per similam et farinam significatur verum ex bono illo: omne enim verum est ex bono; et omne verum quod non est ex bono spirituali, non est spirituale. Dicitur "vox molae," quia spiritualia per instrumentalia, quae sunt ultima naturae, passim in Verbo designantur; sicut spiritualia vera et bona per poculos, phialas, utres, patinas, et plura alia vasa (videatur supra, n. 672). Quod per "triticum" significetur bonum Ecclesiae ex Verbo (n. 315); et quod per "similam ex tritico" significetur verum ex illo bono (n. 778). Quod "mola" significet inquisitionem, scrutationem et confirmationem veri spiritualis, videri potest ex his locis:

Jesus dixit, In consummatione saeculi, "duo erunt in agro; unus assumetur et alter derelinquetur: duae erunt Molentes; una assumetur et altera derelinquetur" (*Matth.* xxiv. 40, 41);

per "consummationem saeculi" intelligitur finis Ecclesiae, quando Ultimum Judicium: per "agrum" significatur Ecclesia, quia ibi messis; per "molentes" significantur qui in Ec clesia inquirunt vera; per "assumptos" significantur qu illa inveniunt et recipiunt, et per "derelictos" qui non inquirunt nec recipiunt quia in falsis sunt.

"Abrogabo ex illis vocem gaudii et vocem laetitiae, vocem sponsi et sponsae, vocem Molarum, et lucem lucernae" (*Jerem*[1] xxv. 10);

per "vocem molarum" hic simile significatur quod hic in *Apocalypsi.*

> "Non in pignus accipies Molam aut Molarem, quia animam ille accipit in pignus" (*Deutr.* xxiv. 6);

"mola" hic vocatur "anima," quia per "animam" significatur verum sapientiae et fidei (n. 681).

In opposito sensu per "molam" significatur scrutatio et confirmatio falsi, ut patet ex his locis:

> "Juvenes ad Molendum abduxerunt, et pueri in ligno corruunt" (*Thren.* v. 13);
> "Sede super pulvere, filia Babelis, sume Molam et Mole farinam, revela crines tuos, revela femur, transi flumina; reveletur nuditas tua, et videatur opprobrium tuum" (*Esaj.* xlvii. 1-3);

"sume molam et mole farinam" significat ut inquirant ac scrutentur, ut confirment falsa.

795. Sed illustretur hoc per exemplum. Quis non videre potest, quod illi qui in Babylone sunt, inquisiverint et scrutati sint, quomodo possent confirmare hoc enorme falsum, quod Panis et Vinum in Eucharistia divideretur, ut daretur Laicis Panis et Clericis Vinum. Hoc videri potest ex lecta solum Confirmatione in *Concilio Tridentino* facta, et per Bullam constabilita, quae talis est:

> "Quod statim post consecrationem, verum Jesu Christi Corpus, et verus Sanguis, sub Panis et Vini specie, una cum Ipsius Anima et Divinitate, vere, realiter et substantialiter contineatur, Corpus sub specie Panis, et Sanguis sub specie Vini, *ex vi Verborum:* at ipsum Corpus sub specie Vini, et Sanguis sub specie Panis, ac Anima sub utraque, vi naturalis connexionis et concomitantiae qua partes Domini Christi inter se copulantur, et Divinitas propter admirabilem illam cum Corpore et Anima hypostaticam unionem; et quod tantundem sub altera specie atque sub utraque contineatur; ac quod totus et integer Christus sub Panis specie, et sub quavis istius speciei parte, ac totus etiam sub Vini specie et hujus partibus existat." Tum "quod aqua vino miscenda."

Haec sunt ipsa illorum verba, quae quod sint contra vim verborum Domini, ipsi fatentur. Quis qui in judicio sano est, non videt ibi ipsa Vera inversa, et conversa in falsa per ratiocinia, quae recti corde non possunt non abominari. Sed cur hoc; annon solum propter Missas, quas vocant Sacrificia propitiatoria, sanctissima, pura, et non nisi sanctum in illis, per quas infunderent sensibus corporeis hominum sanctitatem, et simul noctem in omnibus fidei et vitae spiritualis, et haec propter causam ut in caligine dominentur et lucrentur: tum ut de Ministris sit idea, quod pleni

sint Domino, et Dominus in illis; ut et ne defatigentur, sit illis vinum, et ne inebrientur, sit aqua in vino.

796. [*Vers. 23.*] ***"Et lux lucernae non lucebit in te amplius,"*** significat *quod illis qui in Religioso isto ex doctrina et ex vita secundum illam sunt, non sit aliqua illustratio a Domino et inde perceptio veri spiritualis.*—Per "lucem lucernae" significatur illustratio a Domino et inde perceptio veri spiritualis; per "lucem" enim intelligitur Lux Caeli, in qua sunt angeli, et quoque homines quoad intellectum, quae Lux in sua essentia est Divina Sapientia; nam procedit a Domino ut Sole mundi spiritualis, qui in sua substantia est Divinus Amor Divinae Sapientiae, ex quo non alia Lux potest procedere quam quae est Divinae Sapientiae, nec alius Calor quam qui est Divini Amoris; quod ita sit, in *Sapientia Angelica de Divino Amore et Divina Sapientia* (n. 83–172), demonstratum est. Quoniam Lux illa est a Domino, et Dominus per illam et in illa est omnipraesens, ideo per illam fit omnis illustratio, et inde perceptio veri spiritualis, quae est illis qui spiritualiter amant Divina Vera, hoc est, qui amant vera quia vera sunt, ita quia Divina. Quod hoc sit amare Dominum, patet; est enim Dominus in illa Luce omnipraesens, quia Divinus Amor et Divina Sapientia non sunt in loco, sed sunt ubi recipiuntur et secundum receptionem. Quod illis, qui in Religioso Catholico Romano sunt, non sit aliqua illustratio et inde perceptio veri spiritualis, constare potest ex eo, quod non aliquam lucem spiritualem ament; origo enim lucis spiritualis est a Domino, ut dictum est, et non alii illam lucem possunt accipere, nec recipere, quam qui conjuncti sunt Domino; et conjunctio cum Domino fit unice per agnitionem et cultum Ipsius, et simul per vitam secundum praecepta Ipsius e Verbo. Agnitio et cultus Domini et lectio Verbi faciunt praesentiam Domini, at illa duo simul cum vita secundum praecepta Ipsius faciunt conjunctionem cum Ipso. In Babylone est contrarium; agnoscitur ibi Dominus, sed absque dominio; et agnoscitur Verbum sed absque lectione ejus; vice Domini ibi colitur Papa, et loco Verbi agnoscuntur Bullae papales, secundum quas vivitur, et non secundum praecepta Verbi; et Bullae illae pro fine habent dominium Papae et Ministrorum ejus super Caelum et Mundum, et praecepta Verbi pro fine habent dominium Domini super

Caelum et Mundum; et haec et illa sibi e diametro opposita sunt, sicut Infernum et Caelum. Haec dicta sunt, ut sciatur quod prorsus nulla lux lucernae, hoc est, illustratio et inde perceptio veri spiritualis, sit illis qui in Religioso Babylonico ex doctrina et ex vita secundum illam sunt. Quod Dominus sit Lux, ex qua omnis illustratio et perceptio veri spiritualis est, patet ex his:

"Lux vera erat, quae illuminat omnem hominem venientem in mundum" (*Joh.* i. 4–12);

haec de Domino.

"Hoc est judicium, quod Lux venit in mundum; qui facit veritatem, venit ad Lucem" (*Joh.* iii. 19, 21);
"Jesus dixit, Adhuc breve tempus Lux vobiscum est; ambulate quousque Lucem habetis, ne tenebrae vos apprehendant: quousque Lucem habetis, credite in Lucem, ut filii Lucis sitis" (*Joh.* xii. 35, 36);
Jesus dixit, "Ego Lux in mundum veni, ut omnis qui credit in Me, in tenebris non maneat" (*Joh.* xii. 46);
Jesus dixit, "Ego Lux mundi sum" (*Joh.* ix. 5);
Simeon dixit, "Viderunt oculi mei Salutare Tuum, Lucem in revelationem gentium" (*Luc.* ii. 30–32);
"Populus sedens in tenebris vidit Lumen magnum; sedentibus in regione et umbra mortis, Lux exorta est" (*Matth.* iv. 16; *Esaj.* ix. 1 [*B. A.* 2]):
"Dedi Te in Lucem gentium, ut sis Salus Mea usque ad extremitatem terrae" (*Esaj.* xlix. 6);
"Urbs" Nova Hierosolyma "non opus habet sole et luna ut luceant in illa, gloria enim Dei illustrat illam, et Lucerna ejus Agnus" (*Apoc.* xxi. 23; cap. xxii. 5).

Ex his patet, quod Dominus sit Lux ex qua omnis illustratio et inde perceptio veri: et quia Dominus est Lux, est Diabolus Caligo; et Diabolus est Amor dominandi super omnia Sancta Divina Domini, ac ita super Ipsum; et quantum datur illi dominium, tantum Sancta Divina Domini caligat, exstinguit, succendit et exurit.

797. ***"Et vox sponsi et sponsae non audietur in te amplius,"*** significat *quod illis qui in Religioso isto ex doctrina et ex vita secundum illam sunt, sit nulla conjunctio boni et veri, quae facit Ecclesiam.*—Per "vocem" hic significatur gaudium, quia est sponsi et sponsae. Per "Sponsum" intelligitur in supremo Sensu Dominus quoad Divinum Bonum, et per "Sponsam" intelligitur Ecclesia quoad Divinum Verum a Domino; Ecclesia enim est Ecclesia ex receptione Divini Boni Domini in Divinis veris quae sunt ab Ipso. Quod Dominus dicatur Sponsus et quoque Maritus, et quod Ecclesia dica-

tur Sponsa et quoque Uxor, patet ex Verbo: quod inde sit conjugium caeleste, quod est conjunctio boni et veri, videbitur in Opusculo de Conjugio. Nunc quia conjugium hoc caeleste fit per receptionem Divini Boni a Domino in Divinis veris e Verbo ab hominibus Ecclesiae, patet quod non aliqua conjunctio boni et veri sit apud illos qui in Religioso illo ex doctrina et inde vita sunt, quia illis nulla est cum Domino, sed est conjunctio cum hominibus vivis et mortuis; et haec conjunctio apud illos, qui in amore dominandi ex amore sui super Sancta Divina Domini et super Dominum, est sicut cum Diabolo, qui, ut in praecedente articulo dictum est, est ille Amor; et adire Diabolum ut per illum veniatur ad Deum, est detestabile. Quod Dominus dicatur Sponsus et Ecclesia Sponsa, patet ex his locis:

> "Qui habet Sponsam Sponsus est; amicus autem Sponsi[1] qui stat et audit Ipsum, gaudio gaudet ob vocem Sponsi" (*Joh.* iii. 29);

haec Johannes Baptista de Domino.

> "Jesus dixit, Quamdiu cum illis est Sponsus, non possunt filii nuptiarum jejunare; veniet dies quando auferetur[2] ab iis Sponsus, tunc jejunabunt" (*Matth.* ix. 15; *Marc.* ii. 19, 20; *Luc.* v. 34, 35);
> "Vidi Urbem Sanctam Hierosolymam Novam paratam sicut Sponsam ornatam Marito" (*Apoc.* xxi. 2);
> Angelus dixit, "Veni et ostendam tibi Sponsam Agni Uxorem" (*Apoc.* xxi. 9, 10);
> "Venit tempus nuptiarum Agni, et Uxor Illius paravit se. Beati qui ad Caenam nuptiarum Agni vocati sunt" (*Apoc.* xix. 7, 9).

Per

> "Sponsum," in Cujus occursum exiverunt decem virgines (*Matth* xxv. 1, 2, seq.),

etiam intelligitur Dominus. Ex his patet, quid significatur per "vocem et gaudium Sponsi et Sponsae" in his locis:

> "Sicut gaudium Sponsi super Sponsa, gaudebit super te Deus tuus" (*Esaj.* lxii. 5);
> "Exultabit anima mea super Deo meo; sicut Sponsus imponit cidarim, et sicut Sponsa se ornat vasis suis" (*Esaj.* lxi. 10);
> "Adhuc audietur in loco hoc vox gaudii et vox laetitiae, ac vox Sponsi et vox Sponsae, dicentium, Confitemini Jehovae Zebaoth" (*Jerem.* xxxiii. 10, 11);
> "Exeat Sponsus e thalamo suo, et Sponsa e conclavi suo" (*Joel* ii. 16);
> "Cessare faciam ex plateis Hierosolymae vocem gaudii et vocem laetitiae, vocem Sponsi et vocem Sponsae" (*Jerem.* vii. 34; cap. xvi[3] 9);
> "Abrogabo ex iis vocem gaudii et vocem laetitiae, et vocem Sponsi et vocem Sponsae, vocem molarum, et lucem lucernae, et erit tota terra in desolationem" a Rege Babelis (*Jerem.* xxv. 10, 11).

Ex his nunc videri potest series rerum in his binis versibus, quae est,

> *Quod illis*[1] *qui in Religioso illo sunt non sit aliqua affectio veri et boni spiritualis* (n. 792);
> *Quod non aliquis intellectus veri spiritualis, et inde nec aliqua cogitatio ejus* (n. 793), *cogitatio enim est ex affectione et secundum illam;*
> *Quod nec aliqua inquisitio, scrutatio et confirmatio veri spiritualis* (n. 794);
> *Quod nec aliqua illustratio a Domino, et inde non perceptio veri spiritualis* (n. 796);
> *Et denique, quod non illis sit aliqua conjunctio boni et veri, quae facit Ecclesiam* (n. 797).

Haec ita quoque ordine sequuntur.

798. Quoniam dicitur quod illis non sit aliqua conjunctio boni et veri, quia apud illos non est conjugium Domini et Ecclesiae, dicetur hic aliquid de potestate aperiendi et claudendi Caelum, quae unum agit cum potestate remittendi et retinendi peccata, quam sibi ut successores Petri et Apostolorum vindicant:—

Dixit Dominus ad Petrum,

> 'Super hanc eandem Petram aedificabo Ecclesiam Meam, et portae Inferni non praevalebunt illi: dabo tibi claves Regni Caelorum; et quicquid ligaveris in terra, erit ligatum in Caelis, et quicquid solveris in terra, erit solutum in Caelis" (*Matth.* xvi. 18, 19).

Divinum Verum, quod intelligitur per "Petram" super quam Dominus aedificaturus Ecclesiam Suam, est quod confessus est Petrus tunc, quod erat, "Tu es Christus, Filius Dei viventis" (vers. 16, ibi): per "claves Regni Caelorum," quae sunt, quod quicquid Petra illa, quae est Dominus, "ligaverit in terra, erit ligatum in Caelis, et quicquid solverit in terra, erit solutum in Caelis," intelligitur quod Domino sit potestas super Caelum et terram, ut quoque dicit, *Matth.* xxviii. 18; ita potestas salvandi homines, qui in illa Petri confessione ex fide cordis sunt. Divina Domini operatio ad salvandum homines est a primis per ultima; et hoc est quod intelligitur, per "quicquid ligaverit aut solverit in terra, erit ligatum aut solutum in Caelo." Ultima per quae Dominus operatur, sunt in terra, et quidem apud homines. Propter id, ut Dominus Ipse in ultimis esset sicut in primis est, venit in mundum, et induit Humanum. Quod omnis Divina Operatio Domini sit a primis per ultima, ita a Se

in primis et a Se in ultimis, videatur in *Sapientia Angelica de Divino Amore et Divina Sapientia* (n. 217–219, 221); et quod inde sit, quod Dominus dicatur "Primus et Ultimus, Alpha et Omega, Principium et Finis, Omnipotens," videatur supra (n. 29–31, 38, 57). Quis non videre potest, si vult, quod salvatio hominis sit continua operatio Domini apud hominem a primo infantiae ejus usque ad ultimum vitae ejus, et quod hoc pure Divinum sit, et nusquam dabile alicui homini; illud tale Divinum est, ut sit simul Omnipraesentiae, Omniscientiae et Omnipotentiae; et quod Reformatio et Regeneratio hominis, ita Salvatio ejus, sit omne Divinae Providentiae Domini, videri potest in *Sapientia Angelica de Divina Providentia*, a principio ad finem. Ipse Adventus Domini in mundum fuit unice propter salvationem hominis; propter eam assumpsit Humanum, removit inferna, et glorificavit Se, et induit Omnipotentiam etiam in ultimis, quae intelligitur per "sedere a dextris Dei." Quid itaque abominabilius est, quam condere Religiosum, per quod sancitur, quod Divina illa potestas et potentia sit homini, et non amplius Domino; et quod aperietur et claudetur Caelum, modo Canonicus dicit, "*Absolvo*" vel "*Excommunico*;" et quod remittatur peccatum etiam enorme, modo dicit, "*Remitto*." Sunt multi diaboli in mundo, qui ad evitandas poenas temporales absolutionem a diabolico facinore per artes et dona petunt ac obtinent. Quis tam insanus potest esse ut credat quod detur potestas intromittendi diabolos in Caelum.

Supra (n. 790 ad fin.) dictum est, quod "Petrus" repraesentaverit Ecclesiae verum fidei, "Jacobus" Ecclesiae bonum charitatis, et "Johannes" hominum Ecclesiae bona opera, et quod duodecim Apostoli simul repraesentaverint Ecclesiam quoad omnia ejus; quod illa repraesentaverint, patet clare a Domini verbis ad illos, apud *Matthaeum:*

> "Quando sedebit Filius Hominis super Throno gloriae Suae, sedebitis etiam vos super duodecim thronis judicantes duodecim Tribus Israelis" (xix. 28; *Luc.* xxii. 30):

per quae verba non aliud significari potest, quam quod Dominus judicaturus sit omnes secundum bona et vera Ecclesiae; si non haec intelligerentur per illa verba, sed ipsi Apostoli, potuissent omnes in magna Urbe Babylone,

qui se dicunt successores Apostolorum, etiam sibi vindicare, quod sessuri sint super totidem thronis quot sunt, a Pontifice usque ad monachum, et judicaturi omnes in universo terrarum orbe.

799. *"Quia mercatores[1] tui erant magnates[2] terrae,"* significat *quod superiores in Hierarchia Ecclesiastica illorum tales sint, quia per varia jura etiam arbitraria illis in statutis ordinis relicta, mercantur et quaestus faciunt.*—Per "magnates" intelliguntur superiores in Hierarchia Ecclesiastica illorum, qui vocantur Cardinales, Episcopi, et Primates; qui "mercatores" vocantur quia per sancta Ecclesiae, ut per merces, lucrantur (n. 771, 783); hic, qui per varia jura etiam arbitraria illis in statutis ordinis relicta mercantur et quaestus faciunt. Cur hoc dicitur, patet ab antecedentibus, est enim hoc illorum consequens. In antecedentibus dicitur, quod "non audietur amplius in Babylone vox citharaedorum, musicorum, tibicinum et buccinatorum," "non erit ibi artifex alicujus artis," "non audietur ibi vox molae," "non erit ibi lux lucernae," et "non vox sponsi et sponsae;" per quae significatur, quod in Babylone non aliqua veri spiritualis affectio, non ejus intellectus et inde cogitatio, nec ejus inquisitio et scrutatio, neque illustratio et ejus perceptio, et inde nulla conjunctio boni et veri quae facit Ecclesiam (videatur supra, n. 792–794, 796, 797); quod haec illis non sint, est quia superiores in ordine etiam mercantur et lucrantur, et sic dant inferioribus exempla; hoc itaque est cur dicitur, "Quia mercatores[3] tui erant magnates[4] terrae." Sed forte quis dicat, "Quaenam illa jura etiam arbitraria sunt, quae possunt mercaturae vocari." Non sunt annui illorum reditus et stipendia, sed sunt dispensationes ex potestate clavium, quae sunt, quod remittant peccata etiam enormia, et eximant per id a poenis temporalibus; quod per intercessiones apud Papam valeant pro contrahendis matrimoniis intra gradus prohibitos, et pro illis dirimendis intra gradus non prohibitos, ac ipsi absque intercessione per tolerantias; per donationes privilegiorum quae juris illorum sint; per ordinationes ministrorum, et confirmationes; per gratuita ex monasteriis communia et particularia; per addictiones redituum aliunde qui sunt juris alieni; et per plura alia. Haec faciunt, et non annui reditus, si illis contenti sunt, quod non illis sit aliqua veri spiritualis affectio, cogitatio, scrutatio, perceptio,

et non veri et boni conjunctio, quia sunt lucrationes injusti Mammonis; et injustus perpetuo concupiscit opes naturales, et aversatur opes spirituales, quae sunt Divinae Veritates ex Verbo. Ex his nunc constare potest, quod per "quia mercatores[1] tui erant magnates[2] terrae," significetur quod superiores in Hierarchia Ecclesiastica illorum tales sint, quia per varia jura etiam arbitraria illis in statutis ordinis relicta mercantur et quaestus faciunt. Adhuc aliquid hic dicetur de dispensatione ex potestate clavium super crimina etiam enormia, per quam non modo liberant reos a poenis aeternis, sed etiam a poenis temporalibus; et si non liberant, usque per azyla tutantur. Quis non videt, quod hoc non juris Ecclesiastici sit, sed juris civilis; et quod sit dominium extendere super omne saeculare; et quod sit publicam securitatem destruere; tum quod per hanc sibi adhuc reservatam potestatem sint in potentia reducendi priorem despoticam dominationem super omnia judicia a regibus stabilita, ita super judices etiam supremos (quod etiam facturi, si non timerent recessionem). Hoc intelligitur apud *Danielem*, per quod

Quarta Bestia e mari ascendens "cogitabit immutare tempora et jus" (vii. 25).

800. ***"Quia veneficio tuo seductae sunt omnes gentes,"*** significat *illorum nefarias artes et astutias, per quas omnium animos a sancto cultu Domini ad prophanum cultum hominum vivorum et mortuorum atque idolorum abduxerunt.*—Per "veneficium quo seductae sunt omnes gentes," significantur nefandae artes et astutiae, per quas illuserunt et persuaserunt, ut colerentur et adorarentur vice Domini, ita sicut Dominus; et quia Dominus est Deus Caeli et Terrae, ut Ipse docet (*Matth.* xxviii. 18), ita sicut dii: quod Divinam Domini potestatem in se transtulerint, videatur supra (n. 798). Et quia haec significantur per illa verba, etiam significatur quod per nefarias artes et astutias omnium animos a sancto cultu Domini ad prophanum cultum hominum vivorum et mortuorum atque idolorum abduxerint. Quod haec usque finem habitura sint, et finem in mundo spirituali habuerint, prius dictum et ostensum est. Hoc describitur ita apud *Esajam:*

"Persta in incantationibus tuis" Babel, "et in multitudine praestigiarum

tuarum, in quibus laborasti a juventute tua; forte poterunt prodesse, forte terribilis fias; defatigata es multitudine consilii tui. Stent nunc et servent te observatores caelorum, spectantes stellas,[1] divinantes in menses. Ecce facti sunt sicut stipula, ignis adussit eos, non eripient animam e manu flammae. Tales facti sunt Mercatores tui a juventute, quisque e regione sua aberravit, non salvans te" (xlvii. 12–15[2]).

801. [*Vers.* 24.] ***"Et in ea sanguis prophetarum et sanctorum inventus est, et omnium occisorum super terra,"*** significat *quod ex Religioso, quod per "Urbem Babylonem" intelligitur, sit adulteratio et prophanatio omnis veri Verbi et inde Ecclesiae, et quod inde emanaverit falsum in totum Christianum orbem.*— Per "sanguinem" significatur falsificatio, adulteratio et prophanatio Verbi (n. 327, 379, 684); per "prophetas" significantur omnes qui in Divinis veris ex Verbo sunt, et abstracte vera doctrinae ex Verbo (n. 8, 133); quod per "sanctos" significentur qui ab Ecclesia Domini sunt, et abstracte sancta vera Ecclesiae (n. 173, 586, 666); quod per "occisos" significentur qui spiritualiter occisi sunt, et quod spiritualiter occisi dicantur qui per falsa pereunt (n. 325, et alibi pluries); et quia per "terram" significatur Ecclesia, per "omnes occisos terrae" significantur omnes in Christiana Ecclesia qui per falsa perierunt, quia falsum apud illos ex illo Religioso emanavit. Dicitur etiam de Babele apud *Jeremiam* quod

> Ibi sint confossi omnis terrae (li. 49, 52);

et apud *Esajam* quod

> "Lucifer," qui ibi est Babel, "terram suam perdiderit, et populum suum occiderit" (xiv. 20).

Quod ex Religioso Babylonico emanaverint plura falsa in Ecclesias Reformatorum, videatur supra (n. 751), ubi explicatum est quod

> "Mulier, quam vidisti, sit Urbs magna habens regnum super Reges terrae" (*Apoc.* xvii. 18).

---

802. Dicitur, quod ex Religioso, quod per "Babylonem urbem" intelligitur, sit adulteratio et prophanatio omnis veri Verbi et inde omnis sancti Ecclesiae; et in antecedentibus pluries, quod Religiosum illud non modo adulteraverit bona et vera Verbi, sed etiam prophanaverit illa, et quod ideo "Babel" in Verbo significet prophanationem sancti. Nunc dicetur, quomodo prophanatio illa facta est et fit. Dictum est supra, quod Amor dominandi ex amore sui super sancta

Ecclesiae et super Caelum, ita super omnia Divina Domini, sit Diabolus. Nunc quia dominium illud ut finis insedit animis eorum qui Religiosum illud condiderunt, non potuerunt aliter quam prophanare sancta Verbi et Ecclesiae. Suppone quod Amor ille, qui est Diabolus, insideat alicujus menti interius, ut facit omnis amor regnans, et pone aliquod Divinum verum exterius ante oculos ejus, annon discerpet illud, projiciet in terram, et proculcabit illud, et loco ejus arcesset falsum secum concordans. Amor possidendi omnia mundi est Satanas; ac Diabolus et Satanas unum agunt, sicut foedere conjuncti, apud tales qui ab uno amore in altero sunt. Ex his concludi potest, unde est quod per "Babylonem" in Verbo significetur prophanatio.

Pro exemplo sit: Ponatur ante illum Amorem, qui est Diabolus, hoc Divinum verum, quod Solus Deus colendus et adorandus sit, et non aliquis homo, et sic quod Vicariatus sit inventum et figmentum, quod rejiciendum est: similiter hoc verum, quod invocare homines mortuos, procumbere ad imagines illorum, osculari illas et ossa illorum, sit pure et foede idololatricum, quod etiam rejiciendum: annon Amor ille, qui est Diabolus, haec duo vera in vehementia irae rejiceret, fulminaret contra illa, et dilaceraret illa.

Si autem quis ad illum Amorem, qui est Diabolus, dicturus esset, quod aperire et claudere Caelum, seu solvere et ligare, ita remittere peccata, quod idem est cum reformare et regenerare, et sic redimere et salvare hominem, sit pure Divinum; et quod homo absque prophanatione non sibi aliquod Divinum possit vindicare, et quod Petrus nec sibi vindicaverit, quare nec aliquid tale exercuerat: praeterea quod successio sit inventum ab Amore illo; ut et translatio Spiritus Sancti ab homine in hominem; his auditis, annon Amor ille, qui est Diabolus, obtunderet loquentem anathematibus, et in igne furoris mandaret ut traderetur inquisitori, et conjiceretur in damnatorum[1] carcerem. Si adhuc quis dicturus sit, Quomodo potest Divina potestas Domini in vos transferri: quomodo potest Divinitas Domini separari ab Ipsius Anima et Corpore; annon est secundum vestram fidem quod non possit: quomodo potest Deus Pater Divinam Suam potentiam inferre in Filium nisi in Divinitatem Ipsius, quae est receptaculum: quomodo potest hoc transcribi in hominem, ut sit ejus: praeter similia plura: his auditis, annon Amor ille, qui est Diabolus, taceret, intus excandesceret, frenderet dente, et exclamaret, "Educ, crucifige, crucifige, exeant, exeant omnes, videant magnum haereticum, et oblectent se."

CAPUT XIX.

POST haec audivi tanquam vocem turbae multae in Caelo, dicentis Alleluja, Salus et Gloria et Honor et Potentia Domino Deo nostro:

2. Quia vera et justa judicia Ipsius; quia judicavit Meretricem magnam, quae corrupit terram scortatione sua, et vindicavit sanguinem servorum Suorum de manu ejus.

3. Et secundo dixerunt, Alleluja; et fumus ejus ascendit[1] in saecula saeculorum.

4. Et prociderunt Seniores viginti quatuor, et quatuor Animalia, et adoraverunt Deum sedentem super Throno, dicentes, Amen, Alleluja.

5. Et vox e Throno exivit, dicens, Laudate Deum nostrum, omnes servi Ipsius, et timentes Ipsum, et parvi et magni.

6. Et audivi tanquam vocem turbae multae, et tanquam vocem aquarum multarum, et tanquam vocem tonitruum vehementium, dicentium, Alleluja, quia regnat Dominus Deus Omnipotens.

7. Gaudeamus et exultemus et demus gloriam Ipsi, quia venerunt nuptiae Agni, et Uxor Ipsius paravit se.

8. Et datum illi ut amiceretur byssino mundo et splendido, nam byssinum justitiae sanctorum.

9. Et dixit mihi, Scribe, Beati qui ad Caenam nuptiarum Agni vocati sunt; et dixit, Haec verba vera sunt Dei.

10. Et procidi ante pedes ejus adorare illum; et dixit mihi, Vide, ne, conservus tuus sum, et fratrum tuorum habentium testimonium Jesu; Deum adora; nam testimonium Jesu est spiritus prophetiae.

11. Et vidi Caelum apertum, et ecce Equus albus, et Sedens super illo vocatur Fidelis et Verus, et in justitia judicat et pugnat.

12. Et oculi Ipsius tanquam flamma ignis, et super capite Ipsius diademata multa; habens Nomen scriptum, quod nemo novit nisi Ipse.

13. Et circumindutus vestimento tincto sanguine, et vocatur Nomen Ipsius Verbum Dei.

14. Et exercitus qui in Caelo sequebantur Ipsum super equis albis, induti byssino albo et mundo.

15. Et ex ore Ipsius prodibat romphaea acuta, ut per illam percutiat gentes; et Ipse pascet illas virga ferrea; et Ipse calcat torcular vini furoris et irae Dei Omnipotentis.

16. Et habet super vestimento et super femore Suo Nomen scriptum, Rex regum et Dominus dominorum.

17. Et vidi unum Angelum stantem in Sole; et clamavit voce magna, dicens omnibus avibus volantibus in medio Caelo, Venite et congregamini ad Caenam magni Dei.

18. Ut comedatis carnes regum, et carnes chiliarchorum, et carnes fortium, et carnes equorum et sedentium super illis, et carnes omnium liberorum et servorum, et parvorum et magnorum.

19. Et vidi Bestiam, et reges terrae et exercitus eorum congregatos facere bellum cum Sedente super Equo et cum exercitu Ipsius.

20. Et comprehensa est Bestia, et cum illa Pseudopropheta qui fecit signa coram illa, quibus seduxit accipi-

entes characterem Bestiae, et adorantes imaginem ejus; vivi missi sunt hi duo in stagnum ignis ardens sulphure.

21. Et reliqui occisi sunt romphaea Sedentis super Equo, procedente ex ore Ipsius; et omnes aves satiatae sunt ex carnibus eorum.

SENSUS SPIRITUALIS.

CONTENTUM TOTIUS CAPITIS.

GLORIFICATIO DOMINI AB ANGELIS CAELI, QUOD RELIGIOSUM ROMANO CATHOLICUM IN MUNDO SPIRITUALI REMOTUM SIT, EX QUO ILLI IN LUCEM ET IN BEATITUDINEM SUAM VENERUNT (vers. 1–5).

ANNUNTIATIO DE ADVENTU DOMINI, ET DE NOVA AB IPSO ECCLESIA (vers. 6–10).

APERITIO VERBI QUOAD SENSUM SPIRITUALEM PRO ILLA ECCLESIA (vers. 11–16).

VOCATIO OMNIUM AD ILLAM (vers. 17, 18).

RESISTENTIA AB ILLIS QUI IN FIDE SEPARATA A CHARITATE SUNT (vers. 19);

HORUM REMOTIO ET DAMNATIO (vers. 20, 21):

CONTENTA SINGULORUM VERSUUM.

1. "**Post haec audivi tanquam vocem turbae multae in Caelo, dicentis Alleluja,**" significat *gratiarum actionem, confessionem, et celebrationem Domini ab Angelis inferiorum Caelorum, propter remotionem Babyloniorum* [n. 803]; "**Salus et Gloria et Honor et Potentia Domino Deo nostro,**" significat *quod nunc a Domino salvatio, quia nunc receptio Divini Veri et Divini Boni ex Divina Potestate Ipsius* [n. 804].

2. "**Quia vera et justa judicia Ipsius, quia judicavit Meretricem magnam, quae corrupit terram scortatione sua,**" significat *quia ex justitia condemnatum est prophanum Religiosum Babylonicum, quod per foedas adulterationes Verbi Ecclesiam Domini destruxit* [n. 805]; "**et vindicavit sanguinem servorum Suorum de manu ejus,**" significat *retributionem propter damna, et violentias illatas animabus cultorum Domini* [n. 806].

3. "**Et secundo dixerunt, Alleluja, [et] fumus ejus ascendit in saecula saeculorum,**" significat *ex gaudio gratiarum actionem et celebrationem Domini, quod prophanum illud Religiosum damnatum sit in aeternum* [n. 807].

4. "**Et prociderunt Seniores viginti quatuor et quatuor Animalia, et adoraverunt Deum sedentem super Throno, dicentes, Amen, Alleluja,**" significat *adorationem Domini ut Dei Caeli et Terrae, ac ut Judicis universi, ab Angelis superiorum Caelorum, et confirmationem gratiarum actionis, confessionis et celebrationis Domini ab Angelis inferiorum Caelorum* [n. 808].

5. "***Et vox e Throno exivit, dicens, Laudate Deum nostrum, omnes servi Ipsius, et timentes Ipsum,*** " significat *influxum a Domino in Caelum; et sic unanimitatem Angelorum, quod omnes qui in veris fidei et in bonis amoris sunt, colant Dominum ut Solum Deum Caeli* [n. 809]; "***et parvi et magni,*** " significat *qui in minori et majori gradu colunt Dominum ex veris fidei et ex bonis amoris* [n. 810].

6. "***Et audivi tanquam vocem turbae multae, et tanquam vocem aquarum multarum, et tanquam vocem tonitruum vehementium, dicentium Alleluja, quia regnat Dominus Deus Omnipotens,*** " significat *gaudium Angelorum infimi Caeli, Angelorum medii Caeli, et Angelorum supremi Caeli, quod Solus Dominus regnet in Ecclesia quae nunc ventura est* [n. 811].

7. "***Gaudeamus et exultemus et demus***[1] ***gloriam Ipsi, quia venerunt nuptiae Agni,*** " significat *gaudium animae et cordis, et inde glorificationem Domini, quod a nunc fiat plenum conjugium Ipsius cum Ecclesia* [n. 812]; "***et Uxor Ipsius paravit se,*** " significat *quod illi qui ab Ecclesia hac, quae est Nova Hierosolyma, erunt, colligantur, inaugurentur et instruantur* [n. 813].

8. "***Et datum illi ut amiceretur byssino mundo et splendido,*** " significat *quod illi instruantur in veris genuinis et puris per Verbum a Domino* [n. 814]; "***nam***[2] ***byssinum justitiae sanctorum,*** " significat *quod per vera ex Verbo sint bona vitae illis qui ab Ecclesia Domini sunt* [n. 815].

9. "***Et dixit mihi, Scribe, Beati qui ad Caenam nuptiarum Agni vocati sunt,*** " significat *unum Angelum e Caelo missum ad Johannem, et loquentem cum illo de Nova Ecclesia Domini, et dicentem, quod daretur scire in terris, quod vita aeterna sit illis qui recipiunt illa quae istius Ecclesiae sunt* [n. 816]; "***et dixit, Haec verba vera sunt Dei,*** " significat *quod hoc credendum sit quia a Domino* [n. 817].

10. "***Et procidi ante pedes ejus adorare illum; et dixit, Vide, ne, conservus tuus sum, et fratrum tuorum habentium testimonium Jesu; Deum adora,*** " significat *quod angeli Caeli non adorandi et invocandi sint, quia nihil Divinum est illis, sed quod associati sint hominibus, ut fratres fratribus, illis qui colunt Dominum, et sic quod Solus Dominus in consociatione cum illis adorandus sit* [n. 818]; "***nam testimonium Jesu est spiritus prophetiae,*** " significat *quod Agnitio quod Dominus sit Deus Caeli et Terrae, et simul Vita secundum praecepta Ipsius, sit in universali sensu omne Verbi et doctrinae inde* [n. 819].

11. "***Et vidi Caelum apertum, et ecce Equus albus,*** " significat *Sensum spiritualem Verbi a Domino revelatum, et per id intellectum Verbi interiorem detectum, quod est Adventus Domini* [n. 820]; "***et Sedens super illo vocatur fidelis et verus, et in justitia judicat et pugnat,*** " significat *Dominum quoad Verbum, quod sit Ipsum Divinum Bonum et Divinum Verum, ex quo utroque facit judicium* [n. 821].

12. "***Et oculi Ipsius tanquam flamma ignis,*** " significat *Divinam Sapientiam Divini Amoris Domini* [n. 822]; "***et super capite Ipsius diademata multa,*** " significat *Divina vera Verbi ab Ipso* [n. 823]; "***habens Nomen scriptum quod nemo novit nisi Ipse,*** " significat *quod quale est Verbum in Sensu spirituali et caelesti ejus, nemo videat quam Dominus, et cui Ipse revelat* [n. 824].

13. "***Et circumindutus vestimento tincto sanguine, et vocatur Nomen Ipsius Verbum Dei,*** " significat *Divinum Verum in Sensu ultimo, seu Verbum in litera, cui violentia illata est* [n. 825].

14. "***Et exercitus qui in Caelo*[1] *sequebantur Ipsum super equis albis, induti byssino albo et mundo,*" significat *angelos in Caelo novo Christiano, qui conjuncti Domino in intellectu Verbi interiori et sic in puris et genuinis veris erant* [n. 826].

15. "***Et ex ore Ipsius prodibat romphaea acuta,***" significat *dispersionem falsorum per doctrinam inde a Domino* [n. 827]; "***ut per illam percutiat gentes; et Ipse pascet illas virga ferrea,***" significat *quod omnes qui in fide mortua sunt, per vera Sensus literae Verbi, et per rationalia, convincet* [n. 828]; "***et Ipse calcat torcular* [*vini*] *furoris et irae Dei Omnipotentis,***" significat *quod Dominus solus sustinuerit omnia mala Ecclesiae, et omnem violentiam illatam Verbo, ita Sibi* [n. 829].

16. "***Et habet super vestimento et super femore Suo Nomen scriptum, Rex regum et Dominus dominorum,***" significat *quod Dominus doceat in Verbo qualis est, quod sit Divinum Verum Divinae Sapientiae et Divinum Bonum Divini Amoris, ita quod sit Deus universi* [n. 830].

17. "***Et vidi unum Angelum stantem in Sole; et clamavit voce magna, dicens omnibus avibus volantibus in medio Caeli, Venite et congregamini ad Caenam Magni Dei,***" significat *Dominum ex Divino Amore et inde ex Divino Zelo vocantem et convocantem omnes qui in affectione veri spirituali sunt, et de Caelo cogitant, ad Novam Ecclesiam, et ad conjunctionem Secum, ita ad vitam aeternam* [n. 831].

18. "***Ut comedatis carnes regum, et carnes chiliarchorum, et carnes fortium, et carnes equorum et sedentium super illis, et carnes* [*omnium*] *liberorum et servorum, et parvorum et magnorum,***" significat *appropriationem bonorum a Domino per vera Verbi et doctrinae inde, in omni sensu, gradu et genere* [n. 832].

19. "***Et vidi Bestiam et reges terrae et exercitus eorum congregatos facere bellum cum Sedente super Equo, et cum exercitu Ipsius,***" significat *quod omnes interius mali, qui professi sunt solam Fidem, cum antesignanis et eorum clientibus, impugnaturi sint Divina Vera Domini in Verbo Ipsius, et infestaturi illos qui e Nova Ecclesia Domini erunt* [n. 833].

20. "***Et comprehensa est Bestia, et cum illa Pseudopropheta qui fecit signa coram illa, quibus seduxit accipientes characterem Bestiae, et adorantes imaginem ejus,***" significat *omnes illos qui professi sunt solam Fidem, ac interius mali erant, tam Laici et vulgus quam Clerici et docti, qui per ratiocinationes et contestationes, quod sola Fides sit unicum medium salutis, adduxerunt*[2] *alios ad recipiendum illam fidem, et ad vivendum secundum illam* [n. 834]; "***vivi missi sunt hi duo in stagnum ignis ardens sulphure,***" significat *quod omnes illi, sicut fuerunt, conjecti sint in Infernum, ubi amores falsi sunt et simul cupiditates mali* [n. 835].

21. "***Et reliqui occisi sunt ex romphaea Sedentis super Equo, procedente ex ore Ipsius,***" significat *quod omnes ex varia haeresi inter Reformatos, qui non vixerunt secundum praecepta Domini in Verbo, quae noverant, ex Verbo judicati pereant* [n. 836]; "***et omnes aves satiatae sunt ex carnibus eorum,***" significat *quod genii infernales ex concupiscentiis mali eorum, quae sunt propria eorum, quasi alantur* [n. 837].

EXPLICATIO.

803. [*Vers.* 1.] ***"Post haec audivi tanquam vocem turbae*[1] *multae in Caelo, dicentis Alleluja,"*** significat *gratiarum actionem, confessionem et celebrationem Domini ab Angelis inferiorum Caelorum propter remotionem Babyloniorum.*—Per "turbam multam in Caelo" significantur Angeli inferiorum Caelorum; per "vocem ejus dicentis Alleluja" significatur gratiarum actio, confessio et celebratio Domini ab illis: per "Alleluja" in lingua Hebraea significatur *Laudate Deum;* sic fuit vox gratiarum actionis, confessionis et celebrationis Domini ex gaudio cordis, ut patet ex his:

"Benedic anima mea Jehovae, Alleluja" (*Psalm.* civ. 35);
"Benedictus Jehovah Deus Israelis ab aeterno in aeternum usque; et dicat omnis populus, Amen, Alleluja" (*Psalm.* cvi. 48);
"Benedicamus Jah ex nunc et in aeternum, Alleluja" (*Psalm.* cxv. 18);
"Omnis anima laudet Jah, Alleluja" (*Psalm.* cl. 6).
(Praeter alibi, ut *Psalm.* cv. 45; *Psalm.* cvi. 1; *Psalm.* cxi. 1; *Psalm.* cxii. 1; *Psalm.* cxiii. 1, 9; *Psalm.* cxvi. 19; *Psalm.* cxvii. 2; *Psalm.* cxxxv. 3; *Psalm.* cxlviii. 1, 14; *Psalm.* cxlix. 1, 9; *Psalm.* cl. 1.)

Quod sit propter rejectionem Babyloniorum, patet ex capite praecedente, in quo de Babyloniis actum, quare dicitur "Post haec;" et ex sequentibus (in vers. 2, 3), in hoc capite. Quod sint Angeli inferiorum Caelorum, qui per "turbam multam in Caelo" intelliguntur, constat ex versu 4, hujus capitis, ubi dicitur, quod "viginti quatuor Seniores et quatuor Animalia adoraverint Sedentem super Throno, dicentes Amen, Alleluja," per quos intelliguntur Angeli superiorum Caelorum.

804. ***"Salus et Gloria et Honor et Potentia Domino Deo nostro,"*** significat *quod nunc a Domino salvatio, quia nunc receptio Divini Veri et Divini Boni ex Divina Potestate Ipsius.*—Per "salus sit Domino Deo nostro" significatur agnitio et confessio quod a Domino sit salvatio; per "gloria et honor sit Domino Deo nostro" significatur agnitio et confessio quod a Domino sit Divinum Verum et Divinum Bonum, ita receptio eorum (n. 249, 629, 693); per "potentia sit Domino Deo nostro" significatur agnitio et confessio quod Domino sit potestas. Dicere quod Domino sit salus, gloria, honor et potestas, est secundum Sensum literae; ut quoque alibi, quod Domino sit benedictio; sed hoc in Sensu spirituali fit quod illa, quia in Domino sunt, etiam a

Domino sint, hic quod nunc angelis et hominibus sint; ex causa, quia remoti et rejecti sunt Babylonii, qui influxum illorum a Domino interpolaverunt, debilitaverunt et impediverunt: similiter ut in mundo nubes nigrae inter solem et homines; nam sicut lux solis mundi interpolatur, debilitatur et impeditur per interpositas nigras nubes, similiter lux Solis Caeli, qui est Dominus, per interpositas atras falsitates a Babyloniis; prorsus similis res est, modo quod unum sit naturale et alterum spirituale: etiam falsitates in mundo spirituali apparent sicut nubes, obscurae ac atrae secundum quale earum. Haec quoque causa est, quod non prius quam post Ultimum Judicium revelatus sit Sensus spiritualis Verbi, et quod Solus Dominus sit Deus Caeli et Terrae; per Ultimum enim Judicium remoti sunt Babylonii, et quoque Reformati qui solam Fidem confessi sunt, quorum falsitates fuerunt sicut furvae nubes interpositae inter Dominum et inter homines super terris; et quoque fuerunt sicut frigora, quae calorem spiritualem, qui est amor boni et veri, sustulerunt.

805. [*Vers.* 2.] ***"Quia vera et justa judicia Ipsius, quia judicavit Meretricem magnam, quae corrupit terram scortatione sua,"*** significat *quia ex justitia condemnatum est prophanum Religiosum Babylonicum, quod per foedas adulterationes Verbi Ecclesiam Domini destruxit.*—Per "vera et justa judicia Tua" significantur Divina vera et bona Verbi, secundum quae judicium fit a Domino (n. 668, 689), quae simul vocantur "justitia;" per justitiam enim, ubi de Domino, non aliud significatur, ut infra (vers. 11)

(Tum *Esaj.* lxiii. 1; *Jerem.* xxiii. 5, 6; cap. xxxiii. 15, 16):

per "quia judicavit Meretricem magnam" significatur quia condemnatum est prophanum Religiosum Babylonicum, de quo in capite praecedente actum est; dicitur illud "Meretrix magna" ex adulteratione et prophanatione Verbi: per "quae corrupit terram scortatione sua" significat quae per foedas adulterationes Verbi Ecclesiam Domini destruxit; per "scortationem ejus" significatur adulteratio Verbi (n. 134), et per "terram" Ecclesia (n. 285, 721).

806. ***"Et vindicavit sanguinem servorum Suorum de manu ejus,"*** significat *retributionem propter damna et violentias illatas animabus cultorum Domini.*—Quod per "vindicavit

sanguinem servorum Suorum de manu ejus" significetur retributio propter damna et violentias illatas animabus cultorum Domini, est quia per "vindicavit" significatur retributio; per "sanguinem effundere" significatur violentiam inferre Divino Domini et Verbo (n. 327, 684), hic cultoribus Domini, qui intelliguntur per "servos Ipsius;" horum animabus damna et violentias intulerunt per quod Divinum cultum Domini in se transtulerunt, et inhibuerunt legi Verbum. Dicitur de Domino, quod vindicaverit seu ultus sit sanguinem servorum Suorum, sicut ex vindicta seu ultione hoc fecerit; sed usque non est ex vindicta et ultione, sicut non ex ira et excandescentia, quae tamen Domino passim in Verbo tribuitur (videatur supra, n. 525, 635, 658, 673). Dicitur ira et vindicta de Domino, quando mali separati a bonis conjiciuntur in Infernum, quod fit die Ultimi Judicii: quare ille dies vocatur "dies irae" et quoque "ira," tum "dies vindictae; non quod Dominus irascatur et vindicet, sed quod illi Domino irascantur, et contra Ipsum spirent vindictam. Est sicut maleficus post sententiam latam irascitur Legi et spirat vindictam contra Judicem; non enim Lex irascitur, nec Judex vindicat. In hoc sensu intelligitur "vindicta" in sequentibus locis:

"Dies Vindictae in corde Meo, annus redemptorum Meorum venit" (*Esaj.* lxiii. 4);

ibi de Domino et de Ultimo Judicio.

"Dies Vindictae Jehovae, annus retributionum pro lite Zionis" (*Esaj.* xxxiv. 8);
"Ecce Deus vester in Vindictam veniet, in retributionem Dei veniet, et salvabit vos" (*Esaj.* xxxv. 4);
"Dies Vindictae hi sunt, ut impleantur omnia quae scripta sunt" (*Luc.* xxi. 22);

ibi de consummatione saeculi, quando Ultimum Judicium.

"Spiritus Domini Jehovih super Me, ad proclamandum diem beneplaciti Jehovae, et Diem Vindictae Deo nostro, ad consolandum omnes lugentes" (*Esaj.* lxi. [1,] 2);
"Num propter hoc non sumet Ultionem Anima Mea" (*Jerem.* v. 9, 29):
"Vindictam sumam de Babele, nec intercedere faciam hominem" (*Esaj.* xlvii. 3);
"Contra Babelem cogitatio ad perdendum illam, quia Vindicta Jehovae haec, Vindicta Templi Ipsius" (*Jerem.* li. 11, 36);
"Cantate gentes, populus Ejus, quia Sanguinem servorum Suorum vindicavit, et Vindictam reddet hostibus Suis, et expiabit terram Suam, populum Suum" (*Deut.* xxxii. 43).

807. [*Vers.* 3.] ***"Et secundo dixerunt, Alleluja; [et] fumus ejus ascendit in saecula saeculorum,"*** significat *ex gaudio gratiarum actionem et celebrationem Domini, quod prophanum illud Religiosum damnatum sit in aeternum.*—Quod "secundo dixerint," est ex varia affectione gaudii, quod liberati sint ab infestatione ex illis qui in illo Religioso erant, tum ex timore ne resurgant et iterum infestent; quod per "Alleluja" significetur gratiarum actio et celebratio Domini, videatur supra (n. 803); per "fumum ejus" significatur Religiosum illud quoad diras ejus falsitates, quoniam falsa ex malo apparent sicut fumi ex igne (n. 422); ignis ibi est amor sui (n. 468, fin., 494, 766); quod per "fumum combustionis," ubi de Babylone, significetur prophanatio (n. 766, 767); per "ascendere in saecula saeculorum" significatur damnatio ejus in aeternum.

808. [*Vers.* 4.] ***"Et procidorunt Seniores viginti quatuor et quatuor Animalia, et adoraverunt Deum Sedentem super Throno, dicentes, Amen, Alleluja,"*** significat *adorationem Domini ut Dei Caeli et Terrae, ac ut Judicis universi, ab Angelis superiorum Caelorum, et confirmationem gratiarum actionis, confessionis et celebrationis Ipsius ab Angelis inferiorum Caelorum factarum.*—Per "procidere et adorare" significatur humiliatio et ex humilatione adoratio, ut supra (n. 370): per "viginti quatuor Seniores et quatuor Animalia" significantur Caeli superiores (n. 369): per "Sedentem super Throno" intelligitur Dominus ut Deus Caeli, ac ut Judex universi, quoniam per "Thronum" significatur Caelum et regnum ibi (n. 14, 221, 222), et quoque judicium; hic judicium, quia de judicio super Babele, de quo praecedit: quod "Sedens super Throno" sit Dominus, videbitur infra: per "Amen, Alleluja" significatur confirmatio gratiarum actionis, confessionis et celebrationis ab Angelis inferiorum Caelorum factarum; per "Amen" significatur confirmatio et consensus ex veritate (n. 23, 28, 61, 371, 375[1]), et per "Alleluja" significatur gratiarum actio, confessio et celebratio Domini (n. 803): quod sint quae ab Angelis inferiorum Caelorum factae sunt, est quia illi primum locuti sunt et celebrabant Dominum ut Deum Caeli, Judicem et Vindicem, et dicebant "Alleluja," ut patet a vers. 1 et 2, et ab explicatione supra (n. 803, 804); confirmatio illorum ab Angelis superiorum Caelorum significatur per "Amen, Alleluja."

Quod "Sedens super Throno" sit Dominus, patet ex *Apocalypsi*

(cap. i. 4; cap. ii. 8; cap. iii. 21; cap. iv. 2–6, 9; cap. v. 13; cap. vi. 16; cap. vii. 9–11; cap. xxii. 1. 3);

in quibus locis dicitur "Deus" et "Agnus" "super Throno;" per "Deum" ibi intelligitur Ipsum Divinum Domini quod Pater vocatur, et per "Agnum" Divinum Humanum quod Filius vocatur (n. 269, 291), ita Solus Dominus; hoc etiam patet a cap. vii., ubi dicitur,

"Agnus Qui in medio Throni pascet illos" (vers. 17);

et apud *Matthaeum*,

"Quando sedebit Filius Hominis super Throno gloriae Suae," judicaturus (xix. 28);
"Quando venerit Filius Hominis in gloria Sua, et omnes Angeli cum Ipso, tunc sedebit super Throno gloriae Suae" (xxv. 31).

809. [*Vers.* 5.] ***"Et vox e Throno exivit, dicens, Laudate Deum nostrum, omnes servi Ipsius et timentes Ipsum,"*** significat *influxum a Domino in Caelum; et sic unanimitatem Angelorum, quod omnes qui in veris fidei et in bonis amoris sunt, colant Dominum ut Solum Deum Caeli.*—Per "vocem quae e Throno exivit" significatur influxus a Domino in Caelum; quod sit a Domino, est quia "Sedens super Throno" erat Dominus, ut mox supra (n. 808) ostensum est; ideo per "vocem" exeuntem inde intelligitur influxus; nam Dominus, quia supra Caelos est, et apparet coram Angelis ut Sol, non loquitur ad angelos inde, sed influit; et quod influit, hoc recipitur in Caelo ac edicitur, quare vox illa tametsi e Throno, usque audita est a Johanne e Caelo, ita ab angelis ibi; et quicquid angeli e Caelo loquuntur est a Domino; per "laudate Deum nostrum" significatur ut colant Dominum ut Solum Deum Caeli; quod "laudare Deum" sit colere Ipsum, videbitur infra; per "omnes servos Ejus" significantur omnes qui in veris fidei sunt (n. 3, 380); per "omnes timentes Ipsum" significantur qui in bonis amoris sunt (n. 527, 628). Quod "laudare Deum" significet colere Ipsum, et inde quod laus Ipsius sit cultus Ipsius, constat ex multis locis in Verbo, quorum aliqua duntaxat adducentur:

"Subito facta est cum Angelo multitudo Laudantium Deum" (*Luc.* ii. 13, 20);

"Coeperunt omnis turba discipulorum Laudare Deum voce magna" (*Luc.* xix. 37);
"Erant in Templo Laudantes et benedicentes Deum" (*Luc.* xxiv. 53);
"Audiri facite, Laudate, et dicite, Serva, Jehovah, populum Tuum" (*Jerem.* xxxi. 7);
"Laudate Jehovam in Caelis, Laudate Ipsum in excelsis, Laudate Ipsum Angeli Ipsius, Laudate Ipsum exercitus Ipsius, Laudate Ipsum sol et luna, Laudate Ipsum omnes stellae lucis, Laudate Ipsum Caeli caelorum; Laudent Nomen Jehovae; Laudate Jehovam e terris; exaltavit Laudem omnibus" populis (*Psalm.* cxlviii. 1–5, 7, 13, 14);
"Ex ore infantum et lactentium perfecisti Laudem" (*Matth.* xxi. 16);
"Omnis populus dedit Laudem Deo" (*Luc.* xviii. 43).
(Praeter alibi, ut *Esaj.* xlii. 8; cap. lx. 18; *Joel* ii. 26; *Psalm.* cxiii. 1, 3; *Psalm.* cxvii. 1.)

Haec quae in hoc versu dicuntur, non se referunt ad praecedentia de Babylone, sed ad sequentia de Nova Ecclesia a Domino instauranda, de qua in sequentibus hic agitur.

810. ***"Et parvi et magni,"*** significat *qui in minori et majori gradu colunt Dominum ex veris fidei et ex bonis amoris.*—Per "parvos et magnos" in naturali Sensu intelliguntur qui in minori et majori gradu dignitatis sunt; in spirituali autem Sensu, qui in minori et majori gradu cultus Domini sunt, ita qui colunt Dominum minus et magis sancte et plene ex veris fidei et ex bonis amoris; hoc significatur, quia sequitur post "Laudate Deum [nostrum,] omnes servi Ipsius et timentes Ipsum," per quae talia significantur (n. 809; videatur etiam n. 527, 604).

811. [*Vers.* 6.] ***"Et audivi tanquam vocem turbae multae, et tanquam vocem aquarum multarum, et tanquam vocem tonitruum vehementium, dicentium Alleluja, quia regnat Dominus Deus Omnipotens,"*** significat *gaudium Angelorum infimi Caeli, Angelorum medii Caeli, et Angelorum supremi Caeli, quod Solus Dominus regnet in Ecclesia quae nunc ventura est.*—Per "vocem" significatur gaudium cultus, confessionis et celebrationis Domini, quia sequitur quod dixerint "Alleluja," et dein "gaudeamus et exultemus, et demus gloriam Ipsi." Per "vocem turbae multae" significatur gaudium Angelorum infimi Caeli, ut supra (n. 803): per "vocem aquarum multarum" significatur gaudium Angelorum medii Caeli, ut supra (n. 614); quod horum gaudium ita audita sit, est quia "aquae multae" significant vera in copia (n. 50, 614, 685), et Angeli medii Caeli in veris sunt quia in intelligentia: per "vocem tonitruum vehementium" significatur gaudium Angelorum supremi Caeli; quod vox seu sermo illorum audiatur sicut tonitru, videatur supra (n.

615): per "dicere Alleluja" significatur gaudium cultus, confessionis et celebrationis Domini, ut supra (n. 803): per "quia regnat Dominus Deus Omnipotens" significatur quia Solus Dominus regnat, Dominus enim vocatur Omnipotens

(*Apoc.* i. 8; cap. iv. 8; cap. xi. 17; cap. xv. 3; cap. xvi. 7, 14[1]; cap. xix. 15; cap. xxi. 22; ubi explicationes videantur).

Quod haec dicantur de nova Ecclesia a Domino instauranda, constat a tribus versibus sequentibus, in quibus dicitur, "Quia venerunt nuptiae Agni, et Uxor Ipsius paravit se;" tum, "Beati qui ad Caenam nuptiarum Agni vocati sunt:" propter hoc est gaudium omnium Caelorum, quod in hoc et in sequente versu describitur.

812. [*Vers.* 7.] ***"Gaudeamus et exultemus et demus gloriam Ipsi, quia venerunt nuptiae Agni,"*** significat *gaudium animae et cordis, et inde glorificationem Domini, quod a nunc fiat plenum conjugium Ipsius cum Ecclesia.*—Per "gaudere et exultare" significatur gaudium animae et cordis; gaudium animae est gaudium intellectus seu ex veris fidei, et gaudium cordis est gaudium voluntatis seu ex bonis amoris; duo illa dicuntur propter conjugium veri et boni in singulis Verbi, de quo supra (n. 373,[2] 689): per "dare gloriam Ipsi" significatur agnoscere et confiteri quod omne verum sit a Domino (n. 629); tum agnoscere, quod Dominus sit Deus Caeli et Terrae (n. 693); hic itaque significatur glorificare, quia hoc involvit utrumque illud: per "quia venerunt nuptiae Agni" significatur quia a nunc fit plenum conjugium Domini et Ecclesiae; ut hoc significetur, ideo dicitur "Agnus," et per "Agnum" intelligitur Dominus quoad Divinum Humanum (n. 269, 291). Quod cum Humanum Domini agnoscitur Divinum, fiat plenum conjugium Domini et Ecclesiae, constare potest paene absque explicatione; nam notum est in orbe Christiano Reformato quod Ecclesia sit Ecclesia ex conjugio Domini cum illa, Dominus enim vocatur Dominus Vineae, et Ecclesia est Vinea; et quoque Dominus vocatur Sponsus et Maritus, et Ecclesia vocatur Sponsa et Uxor; quod Dominus dicatur Sponsus, et Ecclesia Sponsa, videatur supra (n. 797): quod tunc plenum conjugium Domini et Ecclesiae sit, quando Humanum Ipsius agnoscitur Divinum, patet; nam tunc Deus Pater et Ipse agnoscuntur unum ut Anima et Corpus; quod cum agnoscitur, non aditur Pater

propter Filium, sed tunc aditur Ipse Dominus, et per Ipsum Deus Pater, quia Pater in Ipso est quemadmodum Anima in Corpore, ut dictum est. Antequam Humanum Domini agnoscitur Divinum, est quidem conjugium Domini cum Ecclesia, sed solum apud illos qui adeunt Dominum, et cogitant de Divino Ipsius, et non aliquid num Humanum Ipsius sit Divinum vel non: ita faciunt simplices fide et corde, et raro docti et eruditi. Et praeterea non possunt dari tres Mariti unius Uxoris, nec tres animae unius corporis; quare nisi agnoscitur Deus Unus in Quo Trinitas, et quod Ille Deus sit Dominus, non datur conjugium. Quod a nunc fiat illud conjugium, est quia non prius fieri potuit plene, quam postquam in mundo spirituali per Ultimum Judicium separati sunt Babylonici, ut et Philisthaei, qui sunt qui solam Fidem profitentur; et quia in praecedentibus actum est de separatione illorum, dicitur *a nunc*. Quod nuptiae Ecclesiae sint cum Domino, constare potest ex his:

"Jesus dixit, Non possunt filii Nuptiarum lugere, quamdiu cum illis est Sponsus" (*Matth.* ix. 15; *Marc.* ii. 19);
"Simile est Regnum Caelorum homini Regi, qui fecit Nuptias filio suo et emisit servos et invitavit ad Nuptias" (*Matth.* xxii. 1–14);
"Simile est Regnum Caelorum decem Virginibus, quae exiverunt in occursum Sponsi;" ex quibus quinque paratae "ingressae sunt cum Sponso in Nuptias" (*Matth.* xxv. 1–12);

quod Dominus Se hic intellexerit, patet a versu subsequente[1] ubi dixit,

"Vigilate, quia non novistis diem et horam, qua Filius Hominis venturus est" ([*Matth.* xxv. 13]);

et alibi:

"Sunto lumbi vestri cincti, et candelae vestrae lucentes, et similes exspectantibus Dominum suum, quando reversurus est a Nuptiis" (*Luc.* xii. [35,] 36).

813. ***"Et Uxor Ipsius paravit se,"*** significat *quod illi qui ab Ecclesia hac, quae est Nova Hierosolyma, erunt, colligantur, inaugurentur et instruantur.*—Per "Uxorem" significatur Nova Ecclesia Domini, quae est Nova Hierosolyma, quod patet clare a capite seq. (xxi.), ubi haec sunt:

"Vidi Urbem sanctam Hierosolymam novam descendentem a Deo e Caelo paratam sicut Sponsam ornatam Marito suo" (vers. 2);

et in eodem capite:

"Venit Angelus ad me, dicens, Veni, ostendam tibi Sponsam Agni Uxorem; et ostendit mihi Urbem magnam sanctam Hierosolymam descendentem e Caelo a Deo" (vers. 9, 10).

Per quod "Uxor paraverit[1] se" significatur quod qui e Nova illa Ecclesia Domini erunt, colligantur, inaugurentur et instruantur; et quia haec per "paravit se" significantur, ideo sequitur quod Uxor illa "amiceretur byssino mundo et splendido," per quod significatur inauguratio per instructionem; et ideo quoque sequitur de "Equo Albo," per quem significatur intellectus Verbi a Domino pro illis.

814. [*Vers.* 8.] ***"Et datum illi ut amiceretur byssino mundo et splendido,"*** significat *quod illi qui e Nova Ecclesia Domini erunt, instruentur in veris genuinis et puris per Verbum a Domino.*—Per "datum illi" intelligitur Uxori, per quam significatur Nova Ecclesia Domini, quae est Nova Hierosolyma, ut mox supra (n. 812); per "amiciri" significatur instrui in veris, quia per "vestes" significantur vera (n. 166), et per "vestes albas" genuina vera (n. 212); per "byssinum mundum et splendidum" significatur nitens ex bono et purum ex veris; et quia non aliunde datur purum verum quam per Verbum ex Domino, ideo etiam hoc significatur. "Mundum et splendidum" dicitur, quia "mundum" significat id quod immune est a malo, ita quod nitet ex bono, et "splendidum" significat id quod immune est a falso, ita purum ex vero. Per "byssum" seu "byssinum" significatur genuinum Verum, etiam in sequentibus locis:

Hierosolyma, "vestivi te acupicto, accinxi te Bysso, et obtexi te serico; sic ornata auro et argento, et vestis tua Byssus et sericum" (*Ezech.* xvi. 10, 13);
"Byssus in acupictura ex Aegypto, fuit expansio tua" (*Ezech.* xxvii. 7);

haec de Tyro, per quam significatur Ecclesia quoad cognitiones veri et boni.

"Exercitus in Caelo sequebantur Ipsum super equis albis, induti Byssino albo et mundo" (*Apoc.* xix. 14[2]).

Quod

Joseph vestitus sit vestibus Byssi a Pharaone (*Gen.* xli. 42),

simile significat. Verum ex Verbo apud illos, tametsi non in illis, significatur per

Byssinum apud Babylonem (*Apoc.* xviii. 12, 16);
Et apud Divitem (*Luc.* xvi. 19).

Byssinum etiam vocatur "xylinum;" quare per id etiam significatur genuinum Verum in his apud Mosen:

"Pro Aharone tesselabis tunicam xylini; et facies cidarim xylini" (*Exod.* xxviii. 39);
"Fecerunt tunicas xylini pro Aharone et Filiis ejus" (*Exod.* xxxix. 27);
"Habitaculum facies xylinum intertextum, et hyacinthinum, et purpuram, et coccineum dibaphum" (*Exod.* xxvi. 1; cap. xxxvi. 8);
"Facies tapetes pro atrio ex xylino intertexto" (*Exod.* xxvii. 9, 18; cap. xxxviii. 9);
Etiam "velum atrii cum xylino intertexto" (*Exod.* xxxviii. 18).

815. ***"Nam byssinum justitiae sanctorum,"*** significat *quod per vera ex Verbo sint bona vitae illis qui ab Ecclesia Domini sunt.*—Per "byssinum" significantur genuina vera, quae sunt vera per Verbum a Domino, ut mox supra (n. 814); per "justitias" significantur bona vitae apud illos qui in veris sunt (n. 668); per "sanctos" significantur qui ab Ecclesia Domini sunt (n. 173, 586). Quod "justitiae" sint bona vitae apud illos qui in veris sunt, est quia nemo potest justus dici, nisi vivat secundum vera; justus enim in naturali Sensu dicitur omnis qui bene vivit secundum leges civiles et morales; at justus in spirituali Sensu dicitur, qui bene vivit secundum leges Divinas, et leges Divinae sunt vera ex Verbo. Qui credit se justum esse, proinde in bono vitae, absque veris secundum quae vivat, multum fallitur; nam homo non potest reformari et regenerari, proinde fieri bonus, nisi per vera, et per vitam secundum illa. Inde patet, quod per "byssinum justitiae sanctorum" significetur quod per vera ex Verbo sint bona vitae illis qui ab Ecclesia Domini sunt. Hoc manifeste patet ab angelis Caeli; illi quo plus in veris sunt, et in vita secundum illa, eo vestibus candidioribus amicti apparent; causa est quia in candidiore luce sunt.

816. [*Vers.* 9.] ***"Et dicit mihi, Scribe, Beati qui ad Caenam nuptiarum Agni vocati sunt,"*** significat *unum Angelum e Caelo missum ad Johannem, et loquentem cum illo de Nova Ecclesia Domini, et dicentem, quod daretur scire in terris quod vita aeterna sit illis qui recipiunt illa quae istius Ecclesiae sunt.*—Quod fuerit unus Angelus missus e Caelo ad Johannem, qui haec locutus est ad illum, constare potest a sequente versu, quod Johannes prociderit ad pedes ejus ad adorandum illum, et quod Angelus responderit quod conservus ejus esset, ideo quod non ille sed Deus adorandus esset. Quod

priora, quae Johannes audivit, fuerint ex ipso Caelo, et per multos angelos simul loquentes a Domino, patet manifeste a versibus praecedentibus (5–7), ubi dicitur, quod "vox e Throno exiverit," et quod audita sit "vox tanquam turbae multae, et tanquam aquarum multarum, et tanquam tonitruum vehementium," ac dicentium "gaudeamus et exultemus;" haec in plurali, nunc autem in singulari, ita ab uno Angelo misso ad illum. Sed dicam quomodo fit, cum angeli loquuntur cum homine. Nusquam loquuntur cum illo e Caelo; sed vox quae inde auditur, est a Domino per Caelum. At cum datur angelis loqui cum homine, mittunt e societate sua unum, qui prope hominem sit, et per illum loquuntur cum homine. Ille qui mittitur, est subjectum plurium: et hic est qui cum Johanne nunc locutus est. Hoc factum est, ut annuntiaretur in terris quod universum Caelum agnoscat Solum Dominum pro Deo Caeli, et quod Ipse Solus adorandus sit; tum quod Nova Ecclesia in terris a Domino instauranda sit, sicut instaurata est in Caelis; nam Ecclesia primum instauratur in Caelis a Domino, et dein per Caelos in terris: hoc arcanum est in his. Nunc ad explicationem: "Scribe" significat ut mandet hoc posteritati in recordationem (n. 39, 63, 639), hic ut det scire illa, hoc intelligitur per "scribe:" "beati qui ad Caenam nuptiarum Agni vocati sunt," significat quod vita aeterna sit illis qui recipiunt illa quae Novae Ecclesiae sunt; "beati" dicuntur illi quibus vita aeterna est (n. 639); per "nuptias Agni" significatur Nova Ecclesia, quae in conjunctione cum Domino est, ut supra (n. 812); per "vocatos" intelliguntur omnes qui recipiunt (n. 744); sunt quidem omnes vocati, sed qui non recipiunt illi rejiciunt vocationem. Quod dicatur "Caenam nuptiarum Agni," est quia hoc fit in statu ultimo Ecclesiae, qui vocatur vespera, et in vesperis fiunt caenae; status autem primus Ecclesiae Novae vocatur mane; in vespera vocatur homo ad Ecclesiam, et cum vocati adsunt, fit mane. Quod status ultimus Ecclesiae dicatur vespera et nox, et status primus ejus diluculum et mane, videatur supra (n. 151). Et quia ultimum tempus Ecclesiae Judaicae fuit, ita vespera, quando Dominus abivit Hierosolymam ut pateretur, ideo tunc Dominus caenavit cum discipulis, et instituit Eucharistiam; unde est quod dicatur Sacra Caena: per quam etiam fit conjunctio Domini

cum homine Ecclesiae, seu nuptiae, si homo, postquam paenitentiam egerat, Ipsum directe adit; sin aliter, fit praesentia et non conjunctio. Ex his constare potest, quid per "caenam" et "caenare" significatur alibi in Verbo.

817. ***"Et dixit, Haec verba vera sunt Dei,"*** significat *quod hoc credendum sit, quia a Domino*, nempe quod "beati sint qui ad Caenam nuptiarum Agni vocati sunt," hoc est, quod vita aeterna sit illis in terris qui recipiunt ea quae Novae Ecclesiae Domini sunt.

818. [*Vers.* 10.] ***"Et procidi ante pedes ejus adorare illum; et dixit mihi, Vide, ne, conservus tuus sum, et fratrum tuorum habentium testimonium Jesu; Deum adora,"*** significat *quod angeli Caeli non adorandi et invocandi sint, quia nihil Divinum est illis, sed quod associati sint hominibus sicut fratres fratribus, illis qui colunt Dominum, et sic quod Solus Dominus in consociatione cum illis adorandus sit.*—Per "procidi ante pedes ejus adorare illum, et dixit mihi, Vide ne, Deum adora," significat quod non aliquis angelus Caeli adorandus et invocandus sit, sed Solus Dominus; per "conservus tuus sum, et fratrum tuorum" significat quod non Divinum sit angelo, sed quod associatus homini ut frater fratri; per "habere testimonium Jesu" significatur quod similiter in conjunctione cum Domino sit, per agnitionem Divini in Humano Ipsius, et per vitam secundum praecepta Ipsius; quod haec per "habere testimonium Jesu" significetur, in sequente articulo videbitur. Quod angeli Caeli non sint superiores hominibus, sed quod sint pares illis, et quod ideo aeque sint servi Domini sicut sunt homines, est quia omnes angeli fuerunt homines, nati in mundo, et non aliqui immediate creati, ut constare potest ex illis quae in Opere de *Caelo et Inferno* Londini 1758 edito, scripta et ostensa sunt. Excellunt quidem sapientia prae hominibus; sed hoc ideo quia in statu spirituali sunt, et inde in luce Caeli, et non in statu naturali, et sic in luce mundi, ut sunt homines telluris; sed quantum aliquis angelus excellit sapientia, tantum agnoscit quod non supra homines sit, sed similis illis[1]; quare nec aliqua conjunctio hominum cum angelis est, sed est consociatio cum illis; cum Solo Domino datur conjunctio. Quomodo autem fit conjunctio cum Domino et consociatio cum angelis per Verbum, videatur in *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra* (n. 62–69).

819. ***"Nam testimonium Jesu est spiritus prophetiae,"*** significat *quod Agnitio quod Dominus sit Deus Caeli et Terrae, et simul Vita secundum praecepta Ipsius, sit in universali sensu omne Verbi et Doctrinae inde.*—Per "testimonium Jesu" significatur testatio Domini in Caelo, quod sit Ipsius, et sic quod sit in Caelo unus inter angelos ibi; et quia testatio illa non dari potest aliis quam qui in conjunctione cum Domino sunt, et in conjunctione cum Domino sunt illi qui agnoscunt Ipsum pro Deo Caeli et Terrae, ut Ipse docet, *Matth.* xxviii. 18, et simul vivunt secundum praecepta Ipsius, imprimis secundum praecepta Decalogi, ideo haec duo per "testimonium Jesu" significantur (videatur supra, n. 6, 490): per quod illud testimonium sit "spiritus prophetiae," significatur quod id sit omne Verbi et doctrinae inde; Verbum enim in universali sensu solum agit de Domino, et de Vita secundum praecepta Ipsius. Inde est quod Dominus sit Verbum; est enim Verbum, quia Verbum ex Ipso est, et de Ipso Solo agit, et unice docet quomodo agnoscendus et colendus est; et haec sunt praecepta Verbi, quae vocantur Divina Vera, secundum quae vivendum est, ut in conjunctionem cum Domino venire[1] possit. Quod Verbum de Solo Domino agat, et quod inde sit quod Dominus dicatur Verbum, videatur in *Doctrina Novae Hierosolymae de Domino* (n. 1–7, 8–11, 19–28, 37–44); et in *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra* (n. 80–90, 98–100). Hoc quoque est quod Dominus dicit, quod

> Spiritus Veritatis, qui est Spiritus Sanctus, testaturus sit de Domino, et quod non locuturus sit ex se ipso, sed quod ex illis quae Domini sunt accepturus sit, et annuntiaturus (*Joh.* xv. 26; cap. xvi. 13, 15).

820. [*Vers.* 11.] ***"Et vidi Caelum apertum, et ecce Equus albus,"*** significat *Sensum spiritualem Verbi a Domino revelatum, et per id intellectum Verbi interiorem detectum, quod est Adventus Domini.*—Per "visum Caelum apertum" significatur revelatio a Domino et tunc manifestatio, de qua sequitur; per "equum" significatur intellectus Verbi, et per "Equum album" intellectus Verbi interior (n. 298); et quia hoc per "Equum album" significatur, et Sensus spiritualis est intellectus Verbi interior, ideo ille Sensus per "Equum album" hic significatur. Quod id sit Adventus Domini, est quia per illum Sensum manifeste apparet quod

Dominus sit Verbum, et quod Verbum de Ipso Solo agat, et quod sit Deus Caeli et Terrae, et quod ab Ipso Solo Nova Ecclesia existat. Dominus dixit, quod

> Visuri sint "Filium Hominis venientem in nubibus Caeli cum gloria et virtute" (*Matth.* xxiv. 30; cap. xvii. 5[1]; cap. xxvi. 64; *Marc.* xiv. 61, 62; *Luc.* ix. 34, 35; cap. xxi. 27; *Apoc.* i. 7; *Acta Apostol.* i. 9, 11);

et hoc etiam dixit Dominus, ubi locutus est cum discipulis de consummatione saeculi, quae est ultimum tempus Ecclesiae, quando judicium. Omnis qui non ultra Sensum literae cogitat, credit quod cum Ultimum Judicium venturum est, Dominus apparituras sit in nubibus Caeli cum angelis et sonis tubarum; at quod id non intelligatur, sed quod apparituras in Verbo, constare potest ab Explicatione supra (n. 24, 642[2]). Et Dominus apparet manifeste in Sensu Verbi spirituali; apparet non modo quod sit Verbum, hoc est, ipsum Divinum Verum, tum quod Ipse sit intimum Verbi et inde omne ejus, sed etiam quod Ipse sit Deus unus in Quo Trinitas, ita Deus Caeli et Terrae solus; et insuper quod in mundum venerit, ut Humanum Suum glorificaret, hoc est, Divinum faceret. Humanum quod glorificavit, hoc est, Divinum fecit, erat Humanum Naturale, quod non glorificare seu Divinum facere potuit, quam per susceptionem humani in Virgine in mundo naturali, cui tunc univit Divinum Suum quod fuit Ipsi ab aeterno. Unitio illa facta est per tentationes in Humanum Suum susceptum admissas, quarum ultima fuit Passio crucis, et simul per impletionem omnium Verbi, non solum per impletionem omnium Verbi in Sensu naturali ejus, sed etiam per impletionem omnium Verbi in Sensu spirituali et in Sensu caelesti ejus, in quo, ut supra dictum est, de Ipso Solo agitur: sed de his videantur quae in *Doctrina Novae Hierosolymae de Domino*, et in *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra*, manifestata sunt. Nunc quia Dominus est Verbum, et Verbum Caro factum est (*Joh.* i. 1, 2, 14), et Verbum Caro factum est ut impleret illud, patet quod Adventus Domini in Verbo intelligatur per apparitionem Ipsius "in nubibus Caeli;" quod "nubes Caeli" significent Verbum in Sensu literae, videatur supra (n. 24, 642[2]). Quod apparitio Domini in Verbo intelligatur, patet, quia per "Equum album" significatur intellectus Verbi interior,

et dicitur quod Nomen Sedentis super Equo sit "Verbum Dei," et quod Nomen Ipsius sit "Rex regum et Dominus dominorum" (vers. 13, 16). Ex his nunc patet, quod per "vidi Caelum apertum, et ecce Equus albus" significetur Sensus spiritualis Verbi a Domino revelatus, et per id intellectus ejus interior detectus, quod etiam est Adventus Domini. Quod Sensus spiritualis Verbi hodie revelatus sit, de quo nemo prius in Christiano orbe aliquid novit, videri potest in *Arcanis Caelestibus*, ubi duo Libri Mosis, *Genesis* et *Exodus*, secundum illum Sensum explicati sunt; tum in *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra* (n. 5–26); in Opusculo *De Equo Albo* (a principio ad finem), et ibi *Collectis ex Arcanis Caelestibus* de Scriptura Sacra; et praeterea in *Explicationibus his super Apocalypsin*, ubi ne quidem unus versiculus absque Sensu spirituali potest intelligi.

821. ***"Et Sedens super illo vocatur fidelis et verus, et in justitia judicat et pugnat,"*** significat *Dominum quoad Verbum, quod sit ipsum Divinum Bonum et Divinum Verum, ex quo utroque facit judicium, et separat bonos a malis.*—Per "Sedentem super illo," hoc est, Equo albo, intelligitur Dominus quoad Verbum; quod sit Dominus quoad Verbum, patet a versu 13, seq., ubi dicitur, "Circumindutus vestimento tincto sanguine, et vocatur Nomen Ejus Verbum Dei:" per "fidelem et verum" significatur Divinum Bonum et Divinum Verum; per "fidelem" Divinum Bonum, quia hoc est fidele; quod "fidelis," ubi de hominibus, sit qui in intimo seu tertio Caelo est, ita qui in bono caelesti, videatur supra (n. 744[1]); quod per "verum," cum de Domino, significetur Divinum Verum, patet; quod per "justitiam" significetur utrumque, tam bonum et verum, et ubi de Domino, Divinum Bonum et Divinum Verum, videatur supra (n. 805). Inde sequitur, quod per "ex justitia judicare" significetur ex Divino Bono et Divino Vero judicium facere. Quod omne judicium fiat a Domino per Verbum, ita quod ipsum Verbum judicet unumquemvis, videatur supra (n. 233). Quod "ex justitia pugnare" significet separare bonos a malis, est quia Dominus non pugnat contra aliquem, sed separat bonos a malis; et quando boni separati sunt a malis, tunc mali semet ipsos conjiciunt in Infernum.

822. [*Vers.* 12.] ***"Et oculi Ipsius tanquam flamma ignis."***—Quod significet *Divinam Sapientiam Divini Amoris Domini,*

videatur supra (n. 48), ubi similia, et dicuntur de Filio Hominis, per Quem intelligitur Dominus quoad Verbum (n. 44).

823. ***"Et super capite Ipsius diademata multa,"*** significat *Divina vera Verbi ab Ipso.*—"Super capite" significat[1] a Domino; per "caput" enim significatur sapientia ex amore, et ex capite regitur homo per sapientiam ex amore. Visa sunt "diademata super capite," quia Divina Vera Verbi, quae significantur per "diademata," ab Ipso sunt; quod "diademata" significent Divina Vera Verbi, videatur n. 231, 540: quod "caput," ubi de Domino, significet Divinam Sapientiam Divini Amoris, n. 47; quid porro "caput," n. 538, 568.[2] Divina Vera Verbi in mundo spirituali correspondent diadematibus, et ex correspondentia apparent ibi, et in Caelo super capite illorum qui sanctum habent Verbum. Inde est quod "diademata" significent Divina vera Verbi in Sensu literae ejus; causa est, quia Sensus literae translucet a Sensu spirituali et caelesti ejus, sicut diadema a luce.

824. ***"Habens Nomen scriptum, quod nemo novit nisi Ipse,"*** significat *quod quale est Verbum in Sensu spirituali et caelesti ejus, nemo videat quam Dominus, et cui Ipse revelat.*—Per "nomen" significatur quale alicujus (n. 165, et alibi); hic, quale Verbi, seu quale Verbum est intus, hoc est, in Sensu spirituali et caelesti ejus: dicitur "Nomen scriptum," quia Verbum est tam apud homines in terris, quam apud angelos in Caelis (videatur *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra*, n. 70–75). Per quod "nemo novit nisi Ipse" significatur quod nemo videat quam Ipse Dominus, et cui Ipse revelat, hoc est, quale est Verbum in Sensu spirituali. Quod nemo videat Sensum spiritualem Verbi quam Solus Dominus, et inde quod nemo videat illum Sensum nisi a Domino, et quod nemo a Domino nisi in Divinis veris ab Ipso sit, videatur in *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra* (n. 26).

825. [*Vers.* 13.] ***"Et circumindutus vestimento tincto sanguine, et vocatur Nomen Ipsius Verbum Dei,"*** significat *Divinum Verum in Sensu ultimo, seu Verbum in litera, cui violentia illata est.*—Per "vestimentum" significatur verum investiens bonum (n. 166, 212, 328); et cum de Verbo, significatur Verbum in Sensu literae, hic enim est sicut vestis, qua Sensus spiritualis et caelestis ejus est circumindutus: per

,'sanguinem" significatur violentia illata Divino Domini et Verbo (n. 327, 684); causa quod hoc significetur, est quia per "sanguinem" significatur Divinum Verum Domini in Verbo (n. 379, 653[1]), quare per "effundere sanguinem" significatur violentiam inferre Divino Domini et Verbo; per "Verbum Dei" significatur hic Verbum in Sensu literae, huic enim est violentia illata, non autem Verbo in Sensu spirituali, quia hic Sensus non fuit notus, et si fuisset notus, etiam illi fuisset violentia illata; quare non prius revelatus est ille Sensus, quam postquam Ultimum Judicium peractum est, et nova Ecclesia a Domino instituenda est; nec hodie revelatur alicui, nisi qui in Divinis Veris a Domino est (videatur *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra*, n. 26). Quod Divino Domini et Verbo violentia illata sit, patet manifeste a Religioso Catholico Romano, et a Religioso Reformatorum de sola Fide. Religiosum Catholico Romanum tradit quod Humanum Domini non sit Divinum, quare in se transtulerunt omnia Domini; tum quod Verbum solummodo ab illis interpretandum sit, ac interpretatio ab illis est ubivis contra Divinum Verum Verbi, ut in Explicatione capitis praecedentis (xviii.), ostensum est; inde patet, quod ab illo Religioso violentia illata sit Verbo. Similiter a Religioso apud Reformatos de sola Fide: hoc nec facit Humanum Domini Divinum, et condit theologiam super unico dicto Pauli false intellecto, et ideo sicut nihili facit omnia quae Dominus docuit de amore et charitate et de bonis operibus, quae tamen tam exstantia sunt, ut quisque, si modo ei oculi sunt, videre possit. Similiter factum est cum Verbo a Judaeis: Religiosum illorum fuit, quod Verbum non pro aliis scriptum esset quam pro illis, et sic quod non alii ibi intelligantur; et quod Messias venturus eveheret illos supra omnes in toto terrarum orbe; per quae et plura alia falsificaverunt et adulteraverunt omnia Verbi. Hoc intelligitur per haec apud *Esajam:*

"Quis Hic Qui venit ex Edom, conspersus vestes ex Bozra: quare rubicundus quoad vestem Tuam[2] et vestes Tuae sicut calcantis in torculari. Unde sparsa est victoria eorum super vestes Meas, et omne vestimentum Meum pollui" (lxiii. 1, 2, [3]);

per "vestes" etiam hic significantur Divina Vera Verbi; per "Edom" significatur rubicundum, hic rubicundum ex sanguine; inde patet, quod per "circumindutus vestimento

tincto sanguine, et vocatur Nomen Ipsius Verbum Dei," significetur Divinum Verum in Sensu ultimo, seu Verbum in litera, cui violentia illata est.

826. [*Vers.* 14.] ***"Et exercitus in Caelo sequebantur Ipsum super equis albis, induti byssino albo et mundo,"*** significat *angelos in Caelo novo Christiano, qui conjuncti Domino in intellectu Verbi interiore et sic in puris et genuinis veris erant.*—Per "exercitus in Caelo" intelliguntur Angeli qui in Divinis veris et bonis sunt (n. 447); per "Caelum" hic intelligitur Caelum novum Christianum, de quo supra (n. 612, 613, 626, 659, 661); quod id Caelum intelligatur, est quia hoc est Novum Caelum, de quo in *Apocalypsi* agitur: per "sequi Dominum" significatur Ipsi conjunctus esse (n. 621): per "equos albos" super quibus apparebant, significatur intellectus Verbi interior, ut supra (n. 820): per "byssinum album et mundum" significatur verum purum et genuinum per Verbum a Domino (n. 814[1]). Dicitur etiam de nova Ecclesia, quod amiceretur "byssino mundo et splendido" (versu 8 hujus capitis); ita hic de Caelo novo Christiano, per quod a Domino illa Ecclesia erit.

827. [*Vers.* 15.] ***"Et ex ore Ipsius prodibat romphaea acuta."***—Quod significet *dispersionem falsorum per doctrinam inde a Domino,* patet ex supra explicatis (n. 52), ubi similia de Domino, qui ibi vocatur Filius Hominis, et per "Filium Hominis" intelligitur Dominus quoad Verbum (n. 44); hic per "Insidentem Equo albo" similiter: dispersio enim falsorum fit per Verbum a Domino.

828. ***"Ut per illam percutiat gentes; et Ipse pascet illas virga ferrea,"*** significat *quod omnes qui in fide mortua sunt, per vera Sensus literae Verbi, et per rationalia, convincet.*—Quod haec significentur constat ex similibus supra (n. 544); quod per "virgam ferream," qua gentes percutientur, significentur vera ex Sensu literae Verbi per rationalia ex naturali homine confirmata, videatur ibi, et quoque n. 148, 485. Quod sola Fides absque Operibus mortua sit, patet clare apud *Jacobum* (cap. ii. 17, 20); qui etiam dicit,

> "Estote factores Verbi, non tantum auditores, quomodo decipitis vos ipsos" (*Epist.* i. 22, seq.);

similiter dicit Paulus,

> "Non auditores legis justificabuntur a Deo, sed factores legis justificabuntur" (*Rom.* ii. 13).

829. ***"Et Ipse calcat torcular vini furoris et irae Dei Omnipotentis,"*** significat *quod Dominus solus sustinuerit omnia mala Ecclesiae, et omnem violentiam illatam Verbo, ita Sibi.*—Per "vinum furoris et irae Dei" significantur bona et vera Ecclesiae, quae ex Verbo sunt, prophanata et adulterata, ita mala et falsa Ecclesiae (n. 316, 632, 635, 758); per "calcare torcular" illius vini, significatur sustinere illa, pugnare contra illa, et condemnare, et sic liberare angelos in Caelis et homines in terris ab infestatione ex illis. Dominus enim in mundum venit, ut subjugaret inferna, quae tunc succreverant ut inciperent infestare angelos; et subjugavit illa per pugnas contra illa, ita per tentationes; nam tentationes spirituales non aliud sunt quam pugnae contra inferna. Et quia omnis homo in consortio est cum spiritibus quoad ejus affectiones et inde cogitationes, homo malus cum spiritibus ex Inferno, et homo bonus cum angelis e Caelo, quare cum Dominus subjugavit inferna, non solum liberavit angelos Caeli ab infestatione, sed etiam homines telluris. Hoc itaque est, quod significatur per haec apud *Esajam:*

> "Morbos nostros Ille tulit, et dolores nostros Ille portavit; atque Ille confossus est propter praevaricationes nostras, contusus propter iniquitates nostras; et vulnere Ejus sanitas data est nobis; Jehovah incurrere fecit in Illum iniquitatem omnium nostrum; exactionem sustinuit, excisus est e terra viventium, ob praevaricationem populi Mei, plagam illis, et posuit reatum animam Suam" (liii. 4–10[1]);

haec de Domino et de Ipsius tentationibus ab Infernis, et tandem a Judaeis, a quibus crucifixus est. Pugnae Domini etiam describuntur apud *Esajam*, cap. lxiii. 1–10, inter quae etiam haec sunt:

> "Vestes Tuae sicut calcantis in torculari; torcular calcavi solus" ([vers. 2, 3]);

per quae significatur, quod Solus sustinuerit mala et falsa Ecclesiae, et omnem violentiam illatam Verbo, ita Sibi. Dicitur violentiam illata Verbo, ita Sibi, quia Dominus est Verbum; et Verbo et Ipsi Domino illata est violentia a Religioso Catholico Romano, tum a Religioso apud Reformatos de sola Fide: hujus et istius mala et falsa sustinuit Dominus, cum Ultimum Judicium fecit, per quod subjugavit iterum inferna; quae nisi iterum subjugata fuissent, non potuisset ulla caro salvari, ut Ipse apud *Matthaeum* (cap. xxiv. 21, 22), dicit.

830. [*Vers.* 16.] ***"Et habet super vestimento et super femore Suo Nomen scriptum, Rex regum et Dominus dominorum,"*** significat *quod Dominus doceat in Verbo qualis est, quod sit Divinum Verum Divinae Sapientiae et Divinum Bonum Divini Amoris, ita quod sit Deus Universi.*—Per "vestimentum" Domini significatur Verbum quoad Divinum Verum (ut supra, n. 825[1]): per "femur" Domini significatur Verbum quoad Divinum Bonum; quod "femora" et "lumbi" significent Amorem conjugialem (et quia ille Amor est fundamentalis omnium amorum, ideo "femora" et "lumbi" significant bonum amoris), [et] quod hoc sit ex correspondentia, videatur supra (n. 213); ideo cum "femur" dicitur de Domino, significatur Ipse quoad Bonum Amoris, hic etiam Verbum quoad illud: per "Nomen scriptum" significatur quale Domini, ut supra (n. 824[2]): per "Regem regum" intelligitur Dominus quoad Divinum Verum Divinae Sapientiae, et per "Dominum dominorum" intelligitur Dominus quoad Divinum Bonum Divini Amoris; simile significatur per Regnum et per Dominium Domini, ubi utrumque dicitur, videatur supra (n. 664). Quia dicitur "Rex regum et Dominus dominorum," et per illa intelligitur Dominus quoad Divinum Verum et quoad Divinum Bonum, ideo etiam dicitur "Nomen scriptum super vestimento et super femore;" et per "Nomen scriptum super vestimento" significatur Verbum quoad Divinum Verum, et per "Nomen scriptum super femore" significatur Verbum quoad Divinum Bonum. Utrumque est in Verbo: Divinum Verum Verbi est in Sensu spirituali ejus, qui est pro angelis medii seu secundi Caeli, qui in intelligentia sunt ex Divinis Veris, et Divinum Bonum Verbi est in Sensu caelesti ejus, qui est pro angelis supremi seu tertii Caeli, qui in sapientia sunt ex Divinis Bonis; sed hic Sensus est occultissimus, solum perceptibilis illis qui in amore in Dominum a Domino sunt. Quod sit Dominus, aperte dicitur supra in *Apocalypsi*:

> "Illi cum Agno pugnabunt, [sed] Agnus vincet illos, quia est Dominus dominorum et Rex regum" (xvii. 14).

Quod "femur" significet bonum amoris, et cum de Domino Divinum Bonum Divini Amoris, constat ex his in Verbo:

> "Erit Justitia cingulum Lumborum Ipsius, et Veritas cingulum Feminum Ipsius" (*Esaj.* xi. 5);

Super capite Cheruborum "erat aspectus Hominis super Throno; ab aspectu Lumborum Ipsius et sursum, et ab aspectu Lumborum Ipsius et deorsum, erat aspectus ignis et splendoris circumcirca" (*Ezech.* i. 26–28);

per "Hominem super Throno" intelligitur Dominus, per "aspectum ignis a lumbis sursum et deorsum" significatur Divinus Ipsius Amor, et per "splendorem circumcirca" significatur Divina Sapientia inde. Vir visus Danieli,

'Cujus Lumbi cincti erant auro Uphasi" (*Dan.* x. 5[1]),

erat Angelus in quo Dominus; per "aurum Uphasi" significatur bonum amoris. Simile per "femur" significatur

Esaj. v. 27; *Psalm.* xlv. 4 [*B. A.* 3]; et alibi.

De correspondentia femorum seu lumborum cum amore conjugiali, qui fundamentalis est omnium amorum, videatur in *Arcanis Caelestibus* (n. 5050–5062).

831. [*Vers.* 17.] ***"Et vidi unum Angelum stantem in Sole; et clamavit voce magna, dicens omnibus avibus volantibus in medio Caeli, Venite et congregamini ad Caenam Magni Dei,"*** significat *Dominum ex Divino Amore et inde ex Divino Zelo vocantem et convocantem omnes qui in affectione veri spirituali sunt, et de Caelo cogitant, ad Novam Ecclesiam, et ad conjunctionem Secum, ita ad vitam aeternam.*—Per "Angelum stantem in Sole" intelligitur Dominus in Divino Amore; per "Angelum" intelligitur Dominus, et per "Solem" Divinus Ipsius Amor: per "clamare voce magna" significatur ex Divino Zelo, nam vox seu influxus a Domino ex Divino Amore est ex Divino Zelo, nam Zelus est Amoris: per "aves volantes in medio Caeli" significantur omnes qui in affectione veri spirituali sunt, et inde cogitant de Caelo; per "venire et congregari ad Caenam Magni Dei" significatur vocatio et convocatio ad Novam Ecclesiam et ad conjunctionem cum Domino; et quia ex conjunctione cum Domino est vita aeterna, ideo etiam id significatur; per clamare "Venite" significatur vocatio, et per "congregamini" significatur convocatio. Quod per "Angelum" in Verbo intelligatur Dominus, videatur supra (n. 5, 170, 258, 344, 465, 649, 657, 718); hic eo plus, quia visus est stare in Sole, et nullus angelus apparet in Sole; est enim Dominus Sol mundi spiritualis, quare Solus Dominus ibi est; quod per "Solem," ubi de Domino, significetur Divinus Amor,

videatur (n. 53, 414): quod per "clamare voce magna," cum de Domino in Divino Amore, significetur loqui seu influere ex Divino Zelo, patet; quia Divinus Zelus est Divini Amoris, hic pro salvatione hominum: quod per "aves" significentur talia quae intellectus sunt et inde cogitationis, supra (n. 757); hic qui in affectione veri spirituali sunt, et de Caelo cogitant, quoniam dicitur "avibus volantibus in medio Caeli," et per "volare in medio Caeli[1]" significatur perspicere, attendere et cogitare (n. 245, 415): quod per "Caenam Magni Dei" significetur Nova Ecclesia, et sic conjunctio cum Domino, [videatur] n. 816, ubi Caena illorum vocatur "Caena nuptiarum Agni."

832. [*Vers.* 18.] ***"Ut comedatis carnes regum, et carnes chiliarchorum, et carnes fortium, et carnes equorum et sedentium super illis, et carnes [omnium] liberorum et servorum, parvorum et magnorum,"*** significat *appropriationem bonorum a Domino per vera Verbi et doctrinae inde, in omni sensu, gradu et genere.*—Nunc supra (n. 831) actum est de conjunctione cum Domino per Verbum; hic de appropriatione bonorum ab Ipso per vera Verbi: per "comedere" significatur appropriatio (n. 89): per "carnes" quas comederent, significantur bona Verbi et inde Ecclesiae: ac per "reges, chiliarchos, fortes, equos, sedentes super illis, liberos et servos, minores et majores" significantur vera in omni sensu, gradu et genere; per "reges" significantur qui in veris Ecclesiae ex Verbo sunt, et abstracte vera Ecclesiae ex Verbo (n. 20, 483); per "chiliarchos" significantur qui in cognitionibus boni et veri sunt, et abstracte cognitiones illae (n. 337); per "fortes" significantur qui in eruditione ex doctrina e Verbo sunt, et abstracte eruditio inde (n. 337); per "equos" significatur intellectus Verbi, et per "insidentes super equis" significantur qui in sapientia ex intellectu Verbi sunt, et abstracte sapientia inde (n. 298, 820); per "liberos et servos" significantur qui ex se sciunt et qui ex aliis (n. 337, 604); per "parvos et magnos" significantur qui in minori et majori gradu (n. 527, 810). Ex his patet, quod per "comederent carnes illorum" significetur appropriatio bonorum a Domino per vera Verbi et doctrinae inde in omni sensu, gradu et genere. Sciendum est quod non aliquod bonum spirituale sit ulli homini a Domino quam per vera ex Verbo: vera enim Verbi sunt in luce Caeli, et

bona sunt in calore illius lucis; quare nisi intellectus sit in luce Caeli per Verbum, non potest voluntas venire in calorem Caeli. Amor et charitas non potest formari quam per vera ex Verbo; non potest homo reformari quam per vera inde. Ipsa Ecclesia apud hominem formatur per illa, sed non per vera illa in solo intellectu, sed per vitam secundum illa; ita intrant vera in voluntatem, et fiunt bona; vertitur sic facies veri in faciem boni: quod enim est voluntatis et sic amoris, hoc vocatur bonum; et omne quod voluntatis seu amoris est, id etiam vitae hominis est. Ex his videri potest, quod appropriatio boni per vera in omni sensu, gradu et genere, per Verbum a Domino, hic per "comedere carnes" illorum qui nominantur, intelligatur. Quis non potest videre quod non carnes per "carnes" hic intelligantur; quis potest tam insanus esse, ut credat quod Dominus vocet et convocet omnes ad magnam Caenam, ut det illis comedere carnes regum, chiliarchorum, fortium, equorum, insidentium illis, liberorum et servorum, parvorum et magnorum; quis non videre potest, quod in his Sensus spiritualis sit, et quod absque illo Sensu nemo sciat quid haec significant; quis sustinet negare quin Verbum in sinu spirituale sit; annon id plus quam materiale foret, si illa secundum Sensum literae, et non secundum Sensum spiritualem, intelligerentur. Similia illis sunt haec apud *Ezechielem:*

"Sic dixit Dominus Jehovih, Dic avi omnis alae, et omni bestiae agri, Congregamini et venite; congregate vos a circuitu super sacrificium Meum magnum super montibus Israelis, ut comedatis carnem et bibatis sanguinem; carnem fortium comedetis, et sanguinem principum terrae bibetis, comedetis adipem ad satietatem, et bibetis sanguinem usque ad ebrietatem de sacrificio Meo quod sacrifico vobis; satiabimini super mensa Mea Equo et Curru et omni Viro belli: sic dabo gloriam Meam inter gentes" (xxxix[1] 17–21);

per "carnem" hic similiter significatur bonum Ecclesiae a Domino per Verbum, et per "sanguinem" verum Ecclesiae: quis non videt quod non sanguis daretur ad bibendum usque ad ebrietatem, et quod [non] satiarentur super mensa Domini Jehovih equo, curru, forti et omni viro belli. Cum itaque per "carnem" significatur bonum Ecclesiae, et per "sanguinem" verum Ecclesiae, patet manifeste quod per "Carnem et Sanguinem" Domini, in Sacra Caena, significetur Divinum Bonum et Divinum Verum a Domino; simile

quod per "Panem et Vinum" (de quibus, *Joh.* vi. 51–58). "Caro" significat bonum etiam multis aliis in locis in Verbo, ut in his:

"Removebo cor lapidis a Carne eorum, et dabo illis cor Carnis" (*Ezech.* xi. 19; cap. xxxvi. 26);
"Desiderat te Caro mea in terra siccitatis" (*Psalm.* lxiii. 2 [*B. A.* 1]);
"Cor meum et Caro mea jubilant erga Deum vivum" (*Psalm.* lxxxiv[1] 3 [*B. A.* 2]);
"Caro mea habitabit confidenter" (*Psalm.* xvi. 9);
"Cum videris nudum et obtexeris eum, et a Carne tua non absconderis te" (*Esaj.* lviii. 7).

833. [*Vers.* 19.] ***"Et vidi Bestiam et reges terrae et exercitus eorum congregatos facere bellum cum Sedente super Equo, et cum exercitu Ipsius,"*** significat *quod omnes interius mali, qui professi sunt solam Fidem, cum antesignanis et eorum clientibus, impugnaturi sint Divina Vera Domini in Verbo Ipsius, et infestaturi illos qui e Nova Ecclesia Domini erunt.*—Quod per "Bestiam" significentur qui in Religioso de sola Fide sunt, videatur supra (n. 567, 576, 577, 594, 598, 601); quod sint modo illi qui interius mali sunt, et id Religiosum professi, videbitur infra: per "reges terrae" significantur qui prae reliquis in falsis istius Religiosi sunt, ita antesignani; per "reges terrae" enim significantur qui in veris Ecclesiae ex Verbo sunt, et in opposito sensu qui in falsis (n. 20, 483, 704, 737, 720, 740), hic qui in falsis: per "exercitus" illorum significantur omnes inter illos qui similiter in falsis sunt (n. 447); per "facere bellum" significatur impugnare, queniam per "bellum" in Verbo significatur bellum spirituale, quod est falsi contra verum, ac veri contra falsum (n. 500, 586, 707); per "Sedentem super Equo" intelligitur Dominus quoad Verbum (n. 820, 821); et quia non pugnare possunt contra Ipsum Dominum, sed contra Divina vera Ipsius quae in Verbo sunt, et sic quoque pugnant contra Dominum, quia Dominus est Verbum, ideo id per "bellum facere cum Sedente super Equo," intelligitur: quod per "exercitum" significentur qui in Divinis veris sunt, ita abstracte Divina Vera, proinde illi qui e novo Caelo et e nova Ecclesia Domini sunt, quia apud illos sunt Divina vera, videatur supra (n. 826).

834. [*Vers.* 20.] ***"Et comprehensa est Bestia, et cum illa Pseudopropheta qui fecit signa coram illa, quibus seduxit accipientes characterem Bestiae, et adorantes imaginem ejus,"*** signi-

ficat *omnes illos qui professi sunt solam Fidem, ac interius mali erant, tam Laici et vulgus quam Clerici et docti, qui per ratiocinationes et contestationes quod sola Fides sit unicum medium salutis, adduxerunt alios ad recipiendum illam fidem, et ad vivendum secundum illam.*—Per "Bestiam" hic intelligitur "Bestia e mari" (de qua *Apoc.* xiii. 1–10); et per "Pseudoprophetam" intelligitur "Bestia e terra" (de qua in eodem capite, a vers. 11 ad 18[1]). Quod per "Bestiam e mari" intelligantur laici et vulgus, qui in Religioso de sola Fide sunt, et quod per "Bestiam e terra" intelligantur clerici et docti qui in illo Religioso sunt, videri potest ab Explicationibus illius capitis: quod "Pseudopropheta" hic sit "Bestia e terra" (de qua in eo capite, a vers. 11 ad 18, agitur), patet manifeste; quia dicitur hic de "Pseudopropheta," quod sit "qui fecit signa coram altera Bestia, quibus seduxit accipientes characterem Bestiae et adorantes imaginem ejus;" nam similia dicuntur de "Bestia e terra" (cap. xiii.), nempe, quod

> "Fecerit signa magna coram Bestia e mari, et seduxerit habitantes super terra, ut adorarent imaginem ejus, et acciperent characterem ejus super manu dextra et super fronte" (*Apoc.* xiii. 12–17);

ex quibus patet, quod per "Pseudoprophetam" hic significentur clerici et docti, qui se confirmaverunt in Religioso de sola Fide, et seduxerunt laicos et vulgus; vocantur Pseudopropheta, quia per "[falsum] Prophetam" significantur qui docent et praedicant falsa, pervertendo vera Verbi (n. 8, 701); quod per "signa" ejus Bestiae significentur ratiocinationes et contestationes quod sola Fides sit unicum medium salutis, videatur supra (n. 598, 599, 704); per "accipere characterem Bestiae et adorare imaginem ejus" significatur agnoscere et recipere illam fidem (n. 634, 637, 679).

835. "*Vivi missi sunt hi duo in stagnum ignis ardens sulphure*," significat *quod omnes illi, sicut fuerunt, conjecti sint in Infernum, ubi amores falsi sunt et simul cupiditates mali.*—Per "vivos" significatur sicut fuerunt; per "hos duos," nempe "Bestiam et Pseudoprophetam," significantur omnes illi qui professi sunt solam Fidem, ac interius mali sunt, tam laici quam clerici, ut mox supra (n. 834); per "stagnum ignis ardens sulphure" significatur infernum, ubi sunt

qui in amoribus istius falsi sunt, et simul in cupiditatibus mali; per "stagnum" significantur falsa in copia, de quo sequitur; per "ignem" significatur amor, hic amor falsi eorum; quod "ignis" significet amorem in utroque sensu, bono et malo, videatur (n. 468, 494, 599), hic amor falsi, quia dicitur "stagnum ignis;" per "sulphur" significatur cupiditas mali et inde falsi (n. 452). Simile dicitur de "Dracone" et de illis duobus in capite sequente, his verbis:

"Diabolus" (hoc est, Draco), "qui seduxit illos, conjectus est in stagnum ignis et sulphuris, ubi Bestia et Pseudopropheta, et cruciabuntur dies et noctes in saecula saeculorum" (*Apoc.* xx. 10).

Sciendum est, quod infernum, ubi tales sunt, appareat e longinquo sicut stagnum igneum cum viridi flamma sicut sulphuris; sed illi qui inibi sunt hoc non vident, sunt ibi inclusi suis ergastulis, ubi inter se vehementer altercantur; quandoque in manibus illorum apparent cultri, quibus minantur, ne cedant; est amor falsi eorum una cum cupiditatibus mali qui facit apparentiam talis stagni; apparentia illa est ex correspondentia. Quod per "stagnum" significetur ubi verum in copia, et inde in opposito sensu ubi falsum in copia, constare potest ex Verbo; ubi verum in copia ex his:

"Erumpent e deserto aquae, et fluvii in planitie deserti, et erit aridus locus in Stagnum" (*Esaj.* xxxv. 6, 7);
"Ponam desertum in Stagnum aquarum, et terram siccam in scaturigines aquarum" (*Esaj.* xli. 18; *Psalm.* cvii. 33, 35);
"Ponam fluvios in insulas, et Stagna exsiccabo" (*Esaj.* xlii. 15);
"Deus Jacobi, Qui convertit petram in Stagnum aquarum, et silicem in fontem aquarum" (*Psalm.* cxiv. 7, 8);
"Omnes facientes mercedem ex Stagnis animae" (*Esaj.* xix. 10).

In opposito sensu ex his:

"Exscindam Babeli nomen et residuum, et ponam eam in haereditatem anatariae, et in Stagna aquarum" (*Esaj.* xiv. 22, 23);
"Mors et Infernus ejecti sunt in Stagnum ignis" (*Apoc.* xx. 14);
"Si quis non inventus est in Libro vitae scriptus, ejectus est in Stagnum ignis" (*Apoc.* xx. 15);
'Pars eorum in Stagno ignis ardente sulphure, quae est altera mors" (*Apoc.* xxi. 8).

836. [*Vers.* 21.] ***"Et reliqui occisi sunt ex romphaea Sedentis super Equo, procedente ex ore Ipsius,"*** significat *quod omnes ex varia haeresi inter Reformatos, qui non vixerunt secun-*

dum praecepta Domini in Verbo quae noverant, ex Verbo judicati pereant.—Per "reliquos" intelliguntur omnes ex varia haeresi inter Reformatos, qui non vixerunt secundum praecepta Domini in Verbo quae noverant, quae sunt praecepta Decalogi, ita qui non fugiunt mala ut peccata; nam qui haec non ita fugiunt, in omnis generis malis sunt, insident enim illis a nativitate et inde ab infantia usque ad finem vitae, et quotidie increscunt, si non per paenitentiam actualem removentur. De his dicitur quod "occisi sint romphaea Sedentis super Equo:" per "occidi" significatur hic ut saepe prius, spiritualiter occidi, quod est perire quoad animam; per "romphaeam Sedentis super Equo, procedentem ex ore Ipsius" significantur vera Verbi pugnantia contra falsa mali; per "gladium" enim, "machaeram" et "romphaeam" significatur verum pugnans contra falsum et falsum pugnans contra verum (n. 52); sed "gladius" est "super femore," inde est pugna ex amore, "machaera" est "in manu," inde est pugna ex potentia; ac "romphaea" est "oris," inde est pugna ex doctrina; quare "romphaea procedens ex ore Domini" est pugna contra falsa ex Verbo (n. 108, 117, 827), Verbum enim ex ore Domini processit. Quod agatur hic de pugna cum Reformatis, et non cum Babyloniis, est quia Reformati legunt Verbum, et vera ibi agnoscunt pro Divinis veris. Aliter Babylonii: hi quidem agnoscunt Verbum, sed usque non id legunt, et quisque spectat dictamina Papae priori loco, et procul pro aequali; quare cum illis non dari potest aliqua pugna ex Verbo; ponunt etiam se supra id, et non sub illo: at usque hi judicantur ex Verbo, et ex dictatis Papae quantum haec concordant cum Verbo.

837. ***"Et omnes aves satiatae sunt ex carnibus eorum,"*** significat *quod genii infernales ex concupiscentiis mali eorum, quae sunt propria eorum, quasi alantur.*—Per "aves" significantur falsa quae ex Inferno sunt; et quia in illis falsis sunt genii infernales, qui una cum hominibus sunt in ejus falsis quae ejus amoris sunt, ideo hi per "aves" hic significantur; homo etiam qui in illis falsis est, post mortem fit talis genius; quod per "aves" inutiles et damnosas, imprimis immundas et rapaces quae se ex cadaveribus nutriunt, significentur falsitates quae amoris sunt, videatur supra (n. 757): per "carnes" hic significantur mala con-

cupiscentiarum, quae hominis propria sunt (n. 748): per "satiari illis" significatur quasi ali ab illis, et cum delectatione attrahere illas; nam genii infernales, quae in similibus concupiscentiis mali sunt, avide attrahunt et implent nares, et inde vitam, ex concupiscentiis exhalatis ex cogitationibus et respirationibus illorum; quare etiam simul degunt et cohabitant.

838. Caveat itaque sibi quisque ab haeretico illo, quod *Homo justificetur Fide sine Operibus Legis;* nam qui est in illo, et non plene recedit ab illo antequam finis vitae instat, post mortem consociatur geniis infernalibus; sunt enim "hirci," de quibus Dominus dicit,

> "Discedite a Me maledicti in ignem aeternum paratum Diabolo[1] et angelis ejus" (*Matth.* xxv. [41,] 42);

de "hircis" enim Dominus non dicit quod mala fecerint, sed quod non bona fecerint; quod non bona fecerint, est quia illi secum dicunt, "Non possum bonum facere a me ipso, lex me non damnat, sanguis Christi mundat me et liberat me, passio crucis sustulit reatum peccati, meritum Christi imputatur mihi per Fidem, sum reconciliatus Patri, in gratia, aspicior sicut filius, ac peccata nostra reputat sicut infirmitates quas illico propter Filium Suum remittit; sic justificat per solam Fidem, quae nisi foret unicum medium salutis, nemo mortalium salvari posset; propter quem finem alium Filius Dei pateretur crucem, et impleret legem, quam ut tolleret damnationem transgressionum nostrarum." Haec et plura similia secum dicunt illi, et sic bona quae bona sunt non faciunt, nam ex sola illorum Fide, quae non est nisi quam fides cognitionum, in se fides historica, ita solum scientia, non procedunt aliqua bona; est enim fides mortua, in quam non vita seu anima venit, nisi homo immediate adit Dominum, ac fugit mala ut peccata sicut a se; tunc bona quae homo facit sicut a se, sunt a Domino, ita in se bona; de qua re ita apud *Esajam*:

> "Vae Genti peccatrici, gravi iniquitate, semini malorum, filiis corruptis; quando expanditis manus vestras, occulto oculos Meos a vobis; etiam si multiplicaveritis orationem, non Ego audio; lavate vos, purificate vos, removete malitiam operum vestrorum a coram oculis Meis; cessate malum facere, discite bonum facere: tunc si fuerint peccata vestra sicut coccinea, sicut nix albescent; si rubra fuerint sicut purpura, sicut lana erunt" (i. 4, 15-18);

et apud *Jeremiam:*

"Sta in porta Domus Jehovae, et proclama ibi verbum hoc: Ne confidite super verbis mendacii, dicendo, Templum Jehovae, Templum Jehovae, Templum Jehovae illi" (Ecclesia Dei, Ecclesia Dei, Ecclesia Dei, ubi fides nostra); "num furando, occidendo, adulterando et jurando per mendacium, deinde venietis et stabitis coram Me in Domo hac, super qua nominatur Nomen Meum, et dicetis Erepti sumus, dum facitis abominationes illas; num spelunca latronum facta est Domus haec: etiam Ego ecce vidi, dictum Jehovae" (vii. 2-4, 9-11).

---

839. [His adjiciam hoc MEMORABILE:—]

Prospexi in Mundum spirituum, et vidi exercitum super equis rufis et nigris. Sedentes super illis apparebant sicut simiae, versae quoad faciem et pectus ad lumbos et caudas equorum, et quoad occipitium et tergum ad cervices et capita illorum, et capistra pendebant circum colla equitantium. Et clamabant, "Pugnemus contra equitantes super equis albis;" et movebant utrisque manibus suis capistra; sic retrahebant equos a pugna; et hoc continue.

Tunc e Caelo demiserunt se duo angeli, et appropinquabant ad me, et dicebant, "Quid vides."

Et narrabam quod videam tam ludicrum equitatum, et quaesivi "Quid hoc, et quinam illi."

Et responderunt Angeli, "Sunt e loco qui vocatur Armageddon (*Apoc.* cap. xvi. 16), in quem congregati fuerunt ad aliquot millia, ad pugnandum contra illos qui e Nova Domini Ecclesia, quae vocatur Nova Hierosolyma, sunt. Loquebantur in loco illo de Ecclesia et Religione, et tamen apud illos non erat aliquid Ecclesiae, quia non aliquod spirituale verum, nec aliquid Religionis quia non aliquod spirituale bonum. Loquebantur ibi ore et labiis de hac et de illa, sed ex causa, ut per illas dominarentur. Didicerunt in juventute confirmare Solam Fidem, Trinitatem Dei, et Dualitatem Christi; sed cum ad eminentiora officia in Ecclesia provecti sunt, aliquamdiu retinuerunt illa; at quia tunc caeperunt non magis cogitare de Deo et de Caelo, sed de se et de mundo, ita non de beatitudine et felicitate aeterna, sed de eminentia et opulentia temporali, rejecerunt doctrinalia in juventute attracta e mentis rationalis interioribus quae communicant cum Caelo et inde in luce Caeli sunt, in mentis rationalis exteriora quae communicant cum mundo et inde solum in luce mundi sunt; et tandem detruserunt illa in naturale sensuale; unde Doctrinalia Ecclesiae apud illos facta sunt solius oris, et non amplius cogitationis ex ratione, et adhuc minus affectionis ex amore. Et quia se tales fecerunt, non admittunt ullum genuinum verum quod Ecclesiae est, nec ullum genuinum bonum quod religionis. Comparative facta sunt interiora mentis eorum sicut utres repleti ramentis ferri cum pulvere sul-

phureo commixtis, in quae si immittitur aqua, fit primum incalescentia, et postea flamma, ex qua utres illi rumpuntur: similiter illi, cum audiunt aliquid de aqua viva, quae est genuinum verum Verbi, et hoc intrat per aures, vehementer excandescunt et inflammantur, et id rejiciunt sicut tale quod rumperet capita illorum. Hi sunt, qui tibi apparuerunt sicut simiae equitantes inverso corpore super equis rufis et nigris, cum capistris circum colla; quoniam illi qui non amant verum et bonum Ecclesiae ex Verbo, non volunt spectare anteriora alicujus equi, sed posteriora ejus; 'equus' enim significat intellectum Verbi, 'equus rufus' intellectum Verbi deperditum quoad bonum, et 'equus niger' intellectum Verbi deperditum quoad verum. Quod clamaverint ad pugnam contra equitantes super equis albis, est quia 'equus albus' significat intellectum Verbi quoad verum et bonum. Quod visi collo retrahere equos, erat quia timebant pugnas, ne verum Verbi ad multos veniret et sic in lucem. Haec est interpretatio."

Angeli porro dixerunt, "Nos sumus e Societate Caeli quae vocatur Michael; et a Domino mandati sumus descendere in locum dictum Armageddon, unde equitatus tibi visus erupit. Per 'Armageddon' apud nos in Caelo significatur status et animus pugnandi ex falsificatis veris, oriundus ex amore imperii et supereminentiae. Et quia percipimus apud te desiderium sciendi de pugna ibi, aliquid narrabimus.

"Post descensum e Caelo accessimus ad locum illum dictum Armageddon, et vidimus ibi congregatos ad aliquot millia. Verum non intravimus in caetum illum; sed erant binae domus ad latus meridionale istius loci, ubi erant pueri cum magistris; illuc intravimus; qui nos exceperunt benigne. Delectabamur a consortio illorum. Erant omnes quoad faciem speciosi ex vita in oculis, et ex zelo in sermone; vita in oculis erat illis ex perceptione veri, et zelus in sermone ex affectione veri[1]; quare etiam e Caelo dati fuerant illis pilei, quorum limbos ornabant fasciae ex filis aureis intertextae margaritis, et quoque datae vestes ex colore albo et hyacinthino variegatae.

"Quaesivimus illos, num in locum propinquum, qui vocatur Armageddon, spectaverint.

"Dixerunt quod per fenestram quae sub tecto domus; et quod congregationem ibi viderint, sed sub variis figuris, nunc ut homines proceres, et nunc non ut homines sed ut statuas et idola sculpta, et circum illa caetum flectentem genua; hi etiam sub variis formis nobis apparuerunt, nunc sicut homines, nunc sicut pardi, et nunc sicut hirci; hi cum cornibus deorsum protensis, quibus effodiebant humum.

"Nos interpretati sumus metamorphoses illas, quos repraesentabant et quid significabant. Sed ad rem:—

"Congregati illi, cum audiverunt quod intraverimus in domos illas, dixerunt inter se, 'Quid illi apud pueros illos; mittamus ex nostro caetu aliquos qui ejiciant illos.'

"Etiam miserunt, et cum ve-

nerunt, dixerunt ad nos, 'Cur intravistis in domos illas; unde estis; nos ex imperio mandamus ut abeatis.'

"Sed respondimus, 'Non potestis id ex imperio mandare; estis quidem vos in oculis vestris sicut Enachim, et illi qui hic sunt sicut homunciones, sed usque nihil potestatis et juris habetis hic, nisi forte per astutias e tribus vestris diversoriis hic, quae tamen non valebunt; quare renuntiate vestris, Quod nos e Caelo huc missi simus, ad visitandum num apud vos sit Religio vel non, et si non, e loco isto ejiciemini. Quare proponite illis hoc, in quo est ipsum Essentiale Ecclesiae et inde Religionis: Quomodo intelligunt haec verba in Oratione Dominica: 'PATER NOSTER QUI ES IN CAELIS, SANCTIFICETUR NOMEN TUUM, ADVENIAT REGNUM TUUM, FIAT VOLUNTAS TUA SICUT IN CAELO ETIAM IN TERRA.'

"His auditis dixerunt primum, 'Quid hoc;' et deinde quod proponerent.

"Et abiverunt et dixerunt illa ad suos, qui responderunt, 'Quae et qualis haec propositio.' At intellexerunt arcanum, quod 'vellent scire, num illa confirmant viam fidei nostrae ad Deum Patrem.' Quare dixerunt, 'Sunt clara verba quod orandum sit ad Deum Patrem; et quia Christus noster Salvator est, quod orandum sit ad Deum Patrem propter Filium.' Et mox in indignatione concluserunt, quod adirent nos, et dictarent id oretenus; dicendo etiam quod vellicarent aures nostras.

"Etiam e loco illo exiverunt, et intraverunt in lucum, binis illis domibus in quibus erant pueri cum magistris propinquum, ubi erat planum sicut palaestra elevatum. Ac tenebant se manibus, et intraverunt in palaestram illam, ubi eramus, et exspectavimus.

"Erant ibi cespites ex humo sicut colliculi; super illis se reponebant, nam dixerunt inter se, 'Coram illis non stemus, sed sedeamus.'

"Et tunc unus ex illis, qui potuit se facere apparere sicut angelus lucis, cui a reliquis injunctum fuit cum nobis loqui, dixit: 'Proposuistis nobis ut aperiamus mentem de primis verbis in Oratione Dominica, quomodo illa intelligimus. Dico itaque vobis, quod intelligamus illa ita: Quod orandum sit ad Deum Patrem; et quia Christus est Salvator noster, et per Ipsius meritum salvamur, quod orandum ad Deum Patrem ex fide in Ipsius meritum.'

"Sed tunc diximus illis, 'Sumus ex societate Caeli quae vocatur Michael; et missi sumus ad visitandum et inquirendum, num vobis in locum illum congregatis sit aliqua Religio, vel non; et hoc non possumus aliter cognoscere quam per interrogationem de Deo; idea enim Dei intrat in omne religionis, et per illam fit conjunctio, et per conjunctionem salvatio. Nos in Caelo legimus quotidie illam Orationem, sicut homines in terra; et tunc non cogitamus de Deo Patre, quia invisibilis, sed de Ipso in Divino Humano Suo, quia in Hoc est visibilis; et Ipse in Hoc a vobis vocatur Christus, sed a nobis Dominus; et sic Dominus nobis est Pater in Caelo. Docuit etiam Dominus,

Quod Ipse et Pater unum sint;
Quod Pater in Ipso et Ipse in Patre;
Et quod Qui videt Ipsum videat Patrem;

tum

Quod nemo veniat ad Patrem nisi per Ipsum;

et quoque

Quod voluntas Patris sit, ut credant in Filium; et quod qui non credit in Filium non videat vitam, imo quod ira Dei maneat super illum;

ex quibus patet, quod adeatur Pater per Ipsum et in Ipso. Et quia ita est, etiam docuit,

Quod Ipsi data sit omnis potestas in Caelo et in Terra.

Dicitur in Oratione illa, SANCTIFICETUR NOMEN TUUM, ET VENIAT REGNUM TUUM: et demonstravimus ex Verbo, quod Divinum Humanum Ipsius sit Nomen Patris, et quod Regnum Patris tunc sit, quando Dominus immediate aditur, et prorsus non cum Deus Pater immediate; quare etiam Dominus dixit discipulis, ut praedicarent Regnum Dei, et Hoc est Regnum Dei.'

"Insuper instruximus illos ex Verbo, quod Dominus in mundum venerit, ut glorificaret Humanum Suum, propter finem ut angeli Caeli et homines Ecclesiae unirentur Deo Patri per Ipsum et in Ipso; nam docuit quod qui credunt in Ipsum, sint in Ipso et Ipse in illis; quod est sicut docet Ecclesia, quod sint in Corpore Christi.

"Ultimo informavimus illos, quod hodie Nova Ecclesia a Domino instauretur, quae intelligitur per 'Novam Hierosolymam' in *Apocalypsi*, in qua cultus Solius Domini erit, sicut est in Caelo; et quod sic omne complebitur quod in Oratione Dominica a principio ad finem continetur[1]

"Confirmavimus omnia, quae supra diximus, ex Verbo apud Evangelistas, et ex Verbo apud Prophetas, in tanta copia ut defatigarentur audire.

"*Primum*, Confirmavimus quod 'PATER NOSTER IN CAELIS' sit Dominus Jesus Christus, ex his locis:

'Puer natus est nobis, Filius datus est nobis, et vocabitur Nomen Ipsius, Mirabilis, Consiliarius, Deus, Pater Aeternitatis, Princeps Pacis' (*Esaj.* ix. 5);
'Tu Jehovah Pater noster, Redemptor a saeculo Nomen Tuum' (*Esaj.* lxiii. 16);
Jesus dixit, 'Qui Me videt, videt Ipsum Qui misit Me' (*Joh.* xii. 45);
'Si cognovistis Me, etiam Patrem cognovistis, et abhinc cognovistis Illum, et vidistis Illum' (*Joh.* xiv. 7);
'Philippus dixit, Domine, monstra nobis Patrem; dixit illi Jesus, Qui vidit Me, vidit Patrem; quomodo ergo tu dicis, Monstra nobis Patrem' (*Joh.* xiv. 8, 9);
Jesus dixit, 'Pater et Ego unum sumus' (*Joh.* x. 30);
'Omnia quaecunque Pater habet Mea sunt' (*Joh.* xvi. 15; cap. xvii. 10);
'Pater in Me est, et Ego in Patre' (*Joh.* x. 38; cap. xiv. 10, 11, 20);
Quod nemo viderit Patrem, nisi Solus Filius Qui in sinu Patris est (*Joh.* i. 18; cap. v. 37; cap. vi. 46[2]).

Quare etiam dicit,

Quod nemo veniat ad Patrem nisi per Ipsum (*Joh.* xiv. 6);
Et quod venire ad Patrem sit per Ipsum, ex Ipso, et in Ipso (*Joh.* vi. 56; cap. xiv. 20; cap. xv. 4-6; cap. xvii. 19, 23)."

(Sed de Unitate Dei Patris, Filii, et Spiritus Sancti, videantur plura, in *Memorabili*, n. 962.)

"*Secundum*, Quod 'SANCTIFICETUR NOMEN TUUM,' sit adire Dominum et colere Ipsum, confirmavimus per haec:

'Quis non glorificet Nomen Tuum, quia Solus es Sanctus' (*Apoc.* xv. 4);

haec de Domino.

Jesus dixit, 'Pater, glorifica Nomen Tuum; et exiit vox e Caelo, Et glorificavi et glorificabo' (*Joh.* xii. 28);

"Nomen" Patris, quod glorificatum est, est Divinum Humanum.

Jesus dixit, 'Ego venio in Nomine Patris Mei' (*Joh.* v. 43);
'Jesus dixit, Qui suscipit hunc puerum in Nomine Meo, Me suscipit; et qui Me suscipit, suscipit Ipsum Qui misit Me' (*Luc.* ix. 48);
'Haec scripta sunt ut credatis quod Jesus sit Christus, Filius Dei, et ut credentes vitam habeatis in Nomine Ipsius' (*Joh.* xx. 31);
'Quotquot Ipsum receperunt, dedit illis potestatem ut Filii Dei essent, credentibus in Nomen Ipsius' (*Joh.* i. 12);
'Quodcunque[1] petieritis in Nomine Meo, hoc faciam, ut glorificetur Pater in Filio' (*Joh.* xiv. 13, 14);
'Qui non credit jam judicatus est, quia non credidit in Nomen Unigeniti Filii Dei' (*Joh.* iii. 15, 16, 18);
'Ubi sunt duo aut tres congregati in Nomine Meo, ibi sum in medio eorum' (*Matth.* xviii. 19, 20);
Jesus dixit Discipulis ut praedicarent in Nomine Ipsius (*Luc.* xxiv. 47).
(Praeter alibi, ubi dicitur 'Nomen Domini,' per quod intelligitur Ipse quoad Humanum Suum, ut *Matth.* vii. 22; cap. x. 22; cap. xviii. 5; cap. xix. 29; cap. xxiv. 9, 10; *Marc.* xi. 10; cap. xiii. 13; cap. xvi. 17; *Luc.* x. 17; cap. xix. 38; cap. xxi. 12, 17; *Joh.* ii. 23.)

Ex quibus patet quod Pater sanctificetur in Filio, et ab angelis et hominibus per Filium, et quod hoc sit 'Sanctificetur Nomen Tuum'

(Ut amplius constat apud *Johannem*, cap. xvii. 19, 21, 22, 23, 26).

"*Tertium*, Quod 'VENIAT REGNUM TUUM,' sit quod regnet Dominus, confirmavimus per haec:

'Lex et Prophetae usque ad Johannem; abhinc Regnum Dei evangelizatur' (*Luc.* xvi. 16);
Johannes[2] 'praedicans Evangelium Regni, dixit, Completum est tempus, appropinquavit Regnum Dei' (*Marc.* i. 14, 15; *Matth.* iii. 2);
Ipse Jesus praedicavit Evangelium Regni, et quod appropinquaverit Regnum Dei (*Matth.* iv. 17, 23; cap. ix. 35);
Jesus mandavit Discipulis, ut praedicarent et evangelizarent Regnum Dei (*Marc.* xvi. 15; *Luc.* viii. 1; cap. ix. 60);
Similiter ad Septuaginta quos emisit (*Luc.* x. 9, 11).
(Praeter alibi, ut *Matth.* xi. 5; cap. xvi. 27, 28; *Marc.* viii. 35; cap. ix. 1, 47[3]; cap. x. 29, 30; cap. xi. 10; *Luc.* i. 19; cap. ii. 10, 11; cap. iv. 43; cap. vii. 22; cap. xvii. 20, 21; cap. xxi. 30, 31; cap. xxii. 18.)

'Regnum Dei' quod 'evangelizabatur' erat Regnum Domini, et sic Regnum Patris; quod ita sit, patet ex his:

'Pater dedit omnia in manum Filii' (*Joh.* iii. 35);
'Pater dedit Filio potestatem omnis carnis' (*Joh.* xvii. 2);
'Omnia Mihi tradita sunt a Patre' (*Matth.* xi. 27);
'Data est Mihi omnis potestas in Caelo et in Terra' (*Matth.* xxviii. 18[4]).

Et porro ex his:

'Jehovah Zebaoth Nomen Ipsius, et Redemptor Sanctus Israelis, Deus totius Terrae vocabitur' (*Esaj.* liv. 5);
'Vidi, et ecce sicut Filius Hominis, Cui datum est Dominium et Gloria et Regnum, et omnes populi et gentes Ipsum colent; Dominium Ipsius dominium saeculi quod non transibit, et Regnum Ipsius quod non peribit' (*Dan.* vii. 13, 14);
'Cum Septimus Angelus clanxit, factae sunt voces magnae in Caelo, dicentes, Facta sunt Regna mundi Domini nostri et Christi Ipsius, et regnabit in saecula saeculorum' (*Apoc.* xi. 15; cap. xii. 10);

de quo Regno Domini agitur in *Apocalypsi* a principio ad finem;

in quod venturi sunt omnes qui e Nova Domini Ecclesia, quae est Nova Hierosolyma, erunt.

"*Quartum*, 'FIAT VOLUNTAS TUA SICUT IN CAELO ETIAM IN TERRA,' confirmavimus per haec:

Jesus dixit, 'Haec est Voluntas Patris, ut omnis qui videt Filium, et credit in Ipsum, habeat vitam aeternam' (*Joh.* vi. 40);
'Adeo amavit Deus mundum, ut Filium Suum Unigenitum dederit, ut omnis qui credit in Ipsum non pereat, sed habeat vitam aeternam' (*Joh.* iii. 15, 16);
'Qui credit in Filium, habet vitam aeternam; qui vero non credit Filio non videbit vitam, sed ira Dei manet super illo' (*Joh.* iii. 36).
(Praeter alibi.)

'Credere in Ipsum' est adire Ipsum, ac fiduciam habere quod Ipse salvet, quia est Salvator mundi. Praeterea notum est in Ecclesia quod Dominus Jesus Christus regnet in Caelo; dicit etiam Ipse quod Regnum Ipsius ibi sit; cum itaque Dominus similiter regnat in Ecclesia, tunc fit 'Voluntas Patris sicut in Caelo etiam in Terra.'

"His *demum* addidimus haec: 'Dicitur in toto Christiano orbe quod illi qui ab Ecclesia sunt faciant Christi Corpus, et sint in Ipsius Corpore; quomodo tunc potest homo Ecclesiae adire Deum Patrem, nisi per Ipsum in Cujus Corpore est; si aliter, omnino exibit e Corpore et adibit.'

"His et pluribus adhuc ex Verbo auditis, voluerunt Armageddoni passim interpolare sermonem nostrum, et adducere talia quae Dominus locutus est cum Patre Suo in statu exinanitionis; sed tunc linguae adhaeserunt palatis eorum, quoniam non licuit illis contradicere Verbo. Sed tandem laxatis frenis linguarum illorum, exclamaverunt, 'Locuti estis contra doctrinam Ecclesiae nostrae, quae est quod Deus Pater immediate adeundus sit, et credendum sit in Illum; sic reos vos fecistis violationis fidei nostrae; quare exite ab hinc, et si non, ejiciemini.'

"Et animi illorum accensi a minis in conatum venerunt; sed tunc ex potentia nobis data percussimus illos caecitate, ex qua non videntes nos eruperunt in planitiem, quae erat desertum; et ex illis, qui a pueris e fenestra visi sunt sicut statuae et idola, coram quibus reliqui inflexerunt genua, sunt qui tibi apparuerunt tanquam simiae super equis."

CAPUT XX.

ET vidi Angelum descendentem de Caelo habentem clavem abyssi, et catenam magnam super manu sua.

2. Et comprehendit Draconem Serpentem antiquum, qui est Diabolus et Satanas, et ligavit eum mille annos;

3. Et conjecit eum in abyssum, et conclusit eum, et obsignavit super eo, ut non seduceret gentes amplius, donec consummarentur mille anni; et post haec oportet eum solvi exiguum tempus.

4. Et vidi thronos, et consederunt super iis, et judicium datum est illis; et animas securi percussorum propter testimonium Jesu, et propter Verbum Dei, et qui non adoraverunt Bestiam, neque imaginem ejus, neque acceperunt characterem super fronte sua et super manu sua; et vixerunt et regnaverunt cum Christo mille annos.[1]

5. Et reliqui mortuorum non revixerunt, donec consummarentur mille anni: haec illa est Resurrectio prima.

6. Beatus et sanctus habens partem in Resurrectione prima; super hos mors altera non habet potestatem, sed erunt sacerdotes Dei et Christi, et regnabunt cum Ipso mille annos.

7. Et quando consummati sunt mille anni, solvetur Satanas e carcere suo.

8. Et exibit seducere gentes quae in quatuor angu-

lis terrae, Gogum et Magogum, congregare illos in bellum, quorum numerus sicut arena maris.

9. Et ascenderunt super latitudinem terrae, et circumdederunt castra sanctorum et urbem dilectam; et descendit ignis a Deo de Caelo et consumpsit eos.

10. Et Diabolus seducens eos conjectus est in stagnum ignis et sulphuris, ubi Bestia et Pseudopropheta, et cruciabuntur dies et noctes in saecula saeculorum.

11. Et vidi Thronum album magnum, et Sedentem super eo, a Cujus facie fugit Terra et Caelum; et locus non inventus est illis.

12. Et vidi mortuos, parvos et magnos, stantes coram Deo; et libri aperti sunt, et Liber alius apertus est, qui est vitae, et judicati sunt mortui ex scriptis in libris secundum opera illorum.

13. Et dedit Mare eos qui in illo mortuos, et Mors et Infernus dederunt eos in illis mortuos, et judicati sunt quisque secundum opera illorum.

14. Et Mors et Infernus conjecti sunt in stagnum ignis: haec est altera mors.

15. Et si quis non inventus est in Libro vitae scriptus, conjectus est in stagnum ignis.

SENSUS SPIRITUALIS.

CONTENTUM TOTIUS CAPITIS.

DE REMOTIONE ILLORUM QUI PER "DRACONEM" INTELLIGUNTUR (vers. 1–3);

ET TUNC DE ASCENSU ILLORUM EX INFERIORE TERRA, QUI DOMINUM COLUERUNT, AC MALA UT PECCATA FUGERUNT (vers. 4–6).

JUDICIUM SUPER ILLOS QUIBUS NIHIL RELIGIONIS IN CULTU ERAT (vers. 7–9).

DAMNATIO DRACONIS (vers. 10).

UNIVERSALE JUDICIUM SUPER RELIQUOS (vers. 11–15)

CONTENTA SINGULORUM VERSUUM.

1. "**Et vidi Angelum descendentem de Caelo, habentem clavem abyssi, et catenam magnam super manu sua,**" significat *Divinam operationem Domini in inferiora, ex Divina Potestate claudendi et aperiendi, tum ligandi et solvendi* [n. 840].

2. "**Et comprehendit Draconem Serpentem antiquum, qui est Diabolus et Satanas,**" significat *quod detenti sint qui per "Draconem" intelliguntur, qui quia sensualiter et non spiritualiter de rebus fidei cogitant, dicuntur "Serpens antiquus," et quia in malis quoad vitam sunt, dicuntur "Diabolus," et quia in falsis quoad doctrinam sunt, dicuntur "Satanas"* [n. 841]; "**et ligavit eum mille annos,**" significat *quod illi qui hic per "Draconem" intelliguntur, retracti et avulsi sint a reliquis in Mundo spirituum, ne communicatio esset cum illis aliquamdiu seu aliquanto tempore* [n. 842].

3. "**Et conjecit eum in abyssum, et conclusit eum, et obsignavit super eo, ut non seduceret gentes amplius,**" significat *quod Dominus prorsus removerit illos qui in sola Fide erant, ac ademerit omnem communicationem eorum cum reliquis, ne ex haeresi sua inspirarent aliquid illis qui in Caelum elevarentur* [n. 843]; "**donec consummarentur mille anni, et post haec oportet eum solvi exiguum tempus,**" significat *quod haec aliquamdiu seu aliquanto tempore, usque dum a Domino sublati sunt in Caelum qui in veris ex bono erant; post quod illi qui per "Draconem" intelliguntur, brevi tempore solvendi sint, et illis aperienda communicatio cum reliquis* [n. 844].

4. "**Et vidi thronos, et consederunt super iis, et judicium datum est illis,**" significat *quod vera Verbi, secundum quae omnes judicantur, aperta sint, et quod tunc sublati sint ex inferiore terra, qui a Domino reconditi fuerunt, ne a Dracone et ejus Bestiis seducerentur* [n. 845]; "**et animas securi percussorum propter testimonium Jesu, et propter Verbum Dei,**" significat *rejectos ab illis qui in falsis ex propria intelligentia sunt, quia coluerunt Dominum, et vixerunt secundum vera Verbi Ipsius* [n. 846, 847]; "**et qui non adoraverunt Bestiam, neque imaginem ejus, neque acceperunt characterem super fronte sua et super manu sua,**" significat *qui non agnoverunt et receperunt doctrinam de sola Fide* [n. 848]; "**et vixerunt et regnaverunt cum Christo mille annos,**" significat *qui jamdum in conjunctione cum Domino et in Regno Ipsius fuerunt aliquamdiu* [n. 849].

5. "**Et reliqui mortuorum non revixerunt, donec consummarentur mille anni,**" significat *quod praeter illos, de quibus dictum est, non aliqui sublati sint in Caelum, quam postquam Draco solutus est, et illi tunc probati et explorati quales essent* [n. 850]; "**haec illa est Resurrectio prima,**" significat *quod salvatio et vita aeterna primario sit colere Dominum et vivere secundum praecepta Ipsius in Verbo, quia per illa fit conjunctio cum Domino et consociatio cum Angelis Caeli* [n. 851].

6. "**Beatus et sanctus habens partem in Resurrectione prima,**" significat *quod felicitas vitae aeternae ac illustratio per conjunctionem cum Domino sint illis qui in Caelum veniunt* [n. 852]; "**super hos mors altera non habet potestatem,**" significat *quod illis non damnatio* [n. 853]; "**sed erunt sacerdotes Dei et Christi,**" significat *quia a Domino tenentur in bono amoris et inde in veris sapientiae* [n. 854]; "**et regnabunt cum Ipso mille annos,**" significat *quod illi jamdum in Caelo essent, cum reliqui qui nondum revixerunt, hoc est, vitam caelestem acceperunt, in Mundo spirituum essent* [n. 855].

7. "***Et quando consummati sunt mille anni, solvetur Satanas e carcere suo,***" significat *quod postquam a Domino in Caelum sublati sunt, qui in inferiore terra hactenus reconditi et custoditi fuerunt, et per illos Novum Caelum Christianum adauctum est, omnes illi qui falsa fidei apud se confirmaverunt, emitterentur* [n. 856].

8. "***Et exibit seducere gentes, quae in quatuor angulis terrae, Gogum et Magogum, congregare illos in bellum,***" significat *quod illi qui per "Draconem" hic intelliguntur, omnes qui e terris in universo Mundo spirituum erant, et ibi in solo cultu externo naturali et in nullo cultu interno spirituali vixerunt, in suas partes traherent, et excitarent contra illos qui coluerunt Dominum, et vixerunt secundum praecepta Ipsius in Verbo* [n. 858, 859]; "***quorum numerus sicut arena maris,***" significat *multitudinem talium* [n. 860].

9. "***Et ascenderunt super latitudinem terrae, et circumdederunt castra sanctorum et urbem dilectam,***" significat *quod excitati a Draconicis spernerent omne verum Ecclesiae, et conarentur destruere omnia Ecclesiae Novae, et ipsam ejus doctrinam de Domino et de Vita* [n. 861, 862]; "***et descendit ignis a Deo e Caelo, et consumpsit eos,***" significat *quod perierint a concupiscentiis amoris infernalis* [n. 863].

10. "***Et Diabolus seducens illos conjectus est in stagnum ignis et sulphuris, ubi Bestia et Pseudopropheta, et cruciabuntur dies et noctes in saecula saeculorum,***" significat *illos, qui in malis quoad vitam et in falsis quoad doctrinam erant, conjectos in Infernum* [n. 864].

11. "***Et vidi Thronum album magnum, et Sedentem super eo, a Cujus facie fugit Caelum et terra [et locus non inventus est],***" significat *Judicium universale a Domino factum super omnes priores Caelos, super quibus fuerunt qui in bono civili et morali et nullo spirituali erant, ita qui in externis simulabant Christianos, sed in internis erant diaboli; qui Caeli cum terra eorum prorsus dissipati sunt, adeo ut nihil eorum amplius appareret* [n. 865].

12. "***Et vidi mortuos, parvos et magnos stantes, coram Deo,***" significat *omnes qui e terris mortui sunt, et nunc inter illos qui in Mundo spirituum, ex quacunque conditione et qualitate, a Domino congregatos ad judicium* [n. 866]; "***et libri aperti sunt, et Liber alius apertus est qui est vitae,***" significat *quod interiora mentis omnium illorum reclusa sint, et per influxum lucis et caloris e Caelo visi et percepti quales essent quoad affectiones quae amoris seu voluntatis, et inde quoad cogitationes quae fidei seu intellectus, tam mali quam boni* [n. 867]; "***et judicati sunt mortui ex scriptis in libris secundum opera illorum,***" significat *quod omnes judicati sint secundum vitam suam internam in externis* [n. 868].

13. "***Et dedit Mare eos qui in illo mortuos,***" significat *homines Ecclesiae externos et naturales convocatos ad judicium* [n. 869]; "***et Mors et Infernus dederunt eos qui in illis mortuos,***" significat *homines Ecclesiae impios corde, qui in se diaboli et satanae erant, convocatos ad judicium* [n. 870]; "***et judicati sunt quisque secundum opera illorum,***" significat hic ut prius [n. 871].

14. "***Et Mors et Infernus conjecti sunt in stagnum ignis,***" significat *quod impii corde, qui in se diaboli et satanae erant, et tamen in externis sicut homines Ecclesiae, dejecti sint in Infernum inter illos qui in amore mali et inde amore falsi concordantis cum malo erant* [n. 872]; "***haec est altera mors,***" significat *quod his sit ipsa damnatio* [n. 873].

15. "***Et si quis non inventus est in Libro vitae scriptus, conjectus est in stagnum ignis,***" significat *quod qui non vixerunt secundum praecepta Domini in Verbo, et non crediderunt in Dominum, condemnati sint* [n. 874].

EXPLICATIO.

840. [*Vers.* 1.] ***Et vidi Angelum descendentem de Caelo, habentem clavem abyssi, et catenam magnam super manu sua,"*** significat *operationem Domini in inferiora, ex Divina Potestate claudendi et aperiendi, tum ligandi et solvendi.*—Per "Angelum descendentem de Caelo" intelligitur Dominus (videatur n. 5, 170, 344, 465, 657, 718); tum operatio Domini (n. 415, 631, 633, 649), hic in inferiora, quia dicitur "descendens;" per "habere clavem abyssi" significatur Divina potestas aperiendi et claudendi Infernum (videatur n. 62, 174); et per "habere catenam magnam super manu" significatur conatus et inde actus ligandi et solvendi: inde sequitur, quod non aliqua clavis nec catena in manu Domini fuerit; sed quod ita visum sit Johanni, esset repraesentativum Divinae Potestatis Domini; agitur etiam in hoc capite bis et ter de aperitione Inferni et de occlusione ejus.

841. [*Vers.* 2.] ***"Et comprehendit Draconem Serpentem antiquum, qui est Diabolus et Satanas,"*** significat *quod detenti sint qui per "Draconem" intelliguntur, qui quia sensualiter et non spiritualiter de rebus fidei cogitant, dicuntur "Serpens antiquus," et quia in malis quoad vitam sunt, dicuntur "Diabolus," et quia in falsis quoad doctrinam sunt, dicuntur "Satanas."*—Quinam sunt qui per "Draconem" intelliguntur, videatur supra (n. 537); quod hic et ibi appelletur "Serpens antiquus, Diabolus et Satanas," est quia "serpens" significat illos qui sensualiter et non spiritualiter cogitant (n. 455, 550), "Diabolus" illos qui in malis quoad vitam sunt, ac "Satanas" illos qui in falsis quoad doctrinam sunt (n. 97, 550). Omnes enim illi qui non immediate adeunt Dominum, de rebus Ecclesiae cogitant sensualiter, et non possunt spiritualiter; est enim Dominus ipsa Lux (n. 796, 797[(1)]); quare qui Dominum non immediate adeunt, non possunt ex luce spirituali, quae est lux Caeli, cogitare, sed ex luce naturali separata a luce spirituali, quod est cogitare sensualiter; inde est quod illi dicantur "Serpens antiquus." Illi qui non adeunt immediate Dominum, nec fugiunt mala ut peccata, manent in peccatis; inde est quod Draco dicatur "Diabolus;" et quia iidem in falsis quoad doctrinam sunt, inde est quod Draco dicatur "Satanas."

842. ***"Et ligavit eum mille annos,"*** significat *quod illi qui hic per "Draconem" intelliguntur, retracti et evulsi sint a reliquis in Mundo spirituum, ne communicatio esset cum illis aliquamdiu seu aliquanto tempore.*—Quod per "ligare" hic significetur retrahere et avellere a reliquis in Mundo spirituum, ne communicatio esset cum illis, videbitur in mox sequente articulo. Quod per "mille annos" non intelligantur mille anni, sed aliquamdiu aut aliquanto tempore, est quia "mille" absque aliis numeris adjectis in mundo spirituali id significant: qui credit quod "mille anni" significent mille annos, non scit quod omnes numeri in Verbo significent res, et sic hallucinari potest, imprimis in *Apocalypsi*, de sensu rerum, ubi leguntur numeri, ut ubi "5," "7," "10," "12," "144," "666," "1200," 1600," "12,000," "144,000," et plures alii; in quibus posterioribus numeris "mille" non significant quam aliquod adjectivum, et cum "mille" adhibentur ad designanda tempora, significant aliquantum plus; at cum solitarie dicuntur, ut hic, significant aliquamdiu seu aliquanto tempore. Quod ita sit, mihi dictum est e Caelo, ubi in Verbo, quod ibi est, non aliquis numerus legitur, sed res pro numero, et pro "mille" *aliquamdiu;* mirantur ibi quod cum homines Ecclesiae viderunt in *Apocalypsi* tot numeros, qui non possunt non significare res, usque adhaeserint Chiliastarum seu Millenariorum conjecturis, et per id sibi impresserint vana de Ecclesiae statu ultimo.

843. [*Vers.* 3.] ***"Et conjecit eum in abyssum, et conclusit eum, et obsignavit super eo, ut non seduceret gentes amplius,"*** significat *quod Dominus prorsus removerit illos qui in sola Fide erant, ac ademerit omnem communicationem eorum cum reliquis, ne ex haeresi sua inspirarent aliquid illis qui*[1] *in Caelum elevarentur.*—Per "Draconem" hic intelliguntur qui in falsis fidei sunt, ut mox supra (n. 842). Dicitur de Dracone quod "comprehensus sit," "ligatus," "conjectus in abyssum," "conclusus," et "obsignatum super eo," et per illud significatur quod prorsus remotus sit, et quod adempta sit omnis communicatio ejus cum reliquis; per quod "comprehensus sit" significatur quod collecti sint et retenti qui per illum intelliguntur: per quod "ligatus sit" significatur quod retracti et avulsi sint; per quod "conjectus in abyssum" significatur quod demissi versus Infer-

num; per quod "conclusus sit" significatur quod prorsus remoti sint; per quod "obsignatum sit super eo" significatur quod communicatio cum reliquis prorsus adempta sit. Causa quod Draco prorsus remotus sit ad tempus, est ut ab inferiore terra elevarentur illi qui a Domino reconditi fuerunt (de quibus vers. 4–6, agitur), ne a Draconicis, cum elevantur, seducerentur; quare etiam dicitur, "ne seduceret gentes amplius," per quae significatur ne inspiraret illis ex haeresi sua aliquid. Quod hoc factum sit in Mundo spirituum, qui est medius inter Caelum et Infernum, est quia ibi communicant mali cum bonis, et praeparantur in illo mundo boni ad Caelum et mali ad Infernum, et probantur ibi boni per consortium aliquod cum malis, et explorantur quales sunt et quam constantes. Per "gentes," quas ne seduceret, intelliguntur boni; quod per "gentes" intelligantur qui boni sunt quoad vitam, et in opposito sensu mali, videatur supra (n. 483). Ex his constare potest, quod per "conjecit eum in abyssum, et conclusit eum et obsignavit super eo" significetur quod Dominus prorsus removerit illos qui in falsis fidei erant, ac ademerit omnem communicationem eorum cum reliquis, ne ex haeresi sua inspirarent aliquid illis qui in Caelum elevarentur.

844. ***"Donec consummarentur mille anni, et post haec oportet eum solvi exiguum tempus,"*** significat *quod haec aliquamdiu seu aliquanto tempore, usque dum a Domino sublati sunt in Caelum qui in veris ex bono erant; post quod illi qui per "Draconem" intelliguntur, brevi tempore solvendi sint, et illis aperienda communicatio cum reliquis.*—Quod per "donec consummarentur mille anni" significetur aliquamdiu seu aliquanto tempore, est quia per "mille annos" non significantur mille anni, sed aliquamdiu et aliquanto tempore, ut supra (n. 842); per "oportet eum solvi exiguum tempus" significatur quod post id illi qui per "Draconem" hic intelliguntur, de quibus supra, e custodia sua solvendi sint, et tunc illis aperienda communicatio cum reliquis; quod haec significentur, patet a supradictis, ita a serie rerum, et a connexione cum sequentibus in Sensu spirituali. Agitur in nunc sequentibus (a vers. 4 ad 6) de illis qui a Domino sublati sunt in Caelum, propter quos Draco remotus et conclusus est.

845. [*Vers.* 4.] ***"Et vidi thronos, et consederunt super iis, et judicium datum est illis,"*** significat *quod vera Verbi, secundum quae omnes judicantur, aperta sint, et quod tunc sublati sint ex inferiore terra, qui a Domino reconditi fuerunt, ne a Dracone et ejus Bestiis seducerentur.*—Quod haec significentur per haec verba, est quia per "thronos" super quibus consederunt non significantur throni, sed judicium secundum vera Verbi; quod per "thronos" visos in Caelo repraesentetur judicium, videatur supra (n. 229); quod non aliud per "thronos," super quibus consederunt viginti quatuor Seniores, et super quibus sessuri sunt duodecim Apostoli, et quod omnes judicentur secundum vera Verbi, videatur etiam supra (n. 233): inde patet, quod per "judicium datum est illis" significetur quod judicium datum sit veris Verbi. Quod sint qui ex inferiore terra a Domino sublati sunt in Caelum, qui interea ibi reconditi sunt, ne a Dracone et ejus Bestiis seducerentur, est quia dicitur de "animabus securi percussorum" et de "mortuis," ut sequitur; non quod mortui essent sibi, sed aliis. Locus ubi reconditi sunt, vocatur Terra inferior, quae proxime supra inferna est, sub Mundo spirituum, et ibi per communicationem cum Caelo et per conjunctionem cum Domino sunt in tuto. Talia loca sunt plura, et ibi inter se vivunt hilariter, et colunt Dominum, nec sciunt aliquid de Inferno. Illi qui ibi sunt, post Ultimum Judicium per vices elevantur in Caelum a Domino; et quando elevantur, removentur illi qui per "Draconem" intelliguntur. Datum est saepius videre quod sublati sint, et consociati angelis in Caelo. Hoc intelligitur in Verbo per quod "sepulchra aperta sint," et quod "mortui resurrexerint."

846. ***"Et animas securi percussorum propter testimonium Jesu, et propter Verbum Dei,"*** significat *rejectos ab illis qui in falsis ex propria iutelligentia sunt, quia coluerunt Dominum, et vixerunt secundum vera Verbi Ipsius.*—Per "animas securi percussorum propter testimonium Jesu et propter verbum Dei" intelliguntur homines post mortem, qui tunc vocantur spiritus, seu homines spirituali corpore induti, qui a Domino in inferiori terra occultati sunt, usque dum per Ultimum Judicium remoti sunt mali: dicuntur "securi percussi," quia rejecti ab illis qui in falsis ex propria intelligentia sunt, qui sunt omnes qui in malis et

inde falsis, aut in falsis et per illa in malis, et tamen in externis in cultu Divino: quod per "securim" id falsum significetur, videbitur in sequenti articulo: per "testimonium Jesu et Verbum Dei" significatur agnitio Divini Domini in Humano Ipsius, simile quod per haec supra:

Johannes "testificatus est Verbum Dei et Testimonium Jesu Christi" (*Apoc.* i. 2);
Michael et angeli vicerunt Draconem "per Sanguinem Agni et Verbum Testimonii sui" (*Apoc.* xii. 11);
Draco "abivit ut faceret bellum cum reliquis seminis ejus, qui tenebant mandata Dei, et habent Testimonium Jesu Christi" (*Apoc.* xii. 17);
"Conservus fratrum tuorum sum habentium Testimonium Jesu Christi: Testimonium Jesu est spiritus prophetiae" (*Apoc.* xix. 10[1]);

quod per illa significetur Agnitio Divini Domini in Humano Ipsius, atque Vita secundum vera Verbi Ipsius, in specie secundum praecepta Decalogi, videatur in explicationibus super illis locis. Sunt hae animae eaedem, de quibus supra dicuntur haec:

"Vidi subter altari animas occisorum propter Verbum Dei et propter Testimonium quod habebant: et clamabant voce magna, dicentes, Usque quo Domine, Qui Sanctus et Verus, non judicas et vindicas sanguinem nostrum de habitantibus super terra: et datae singulis stolae albae, et dictum eis, ut requiescerent adhuc tempus parvum, usque dum complentur et conservi eorum et fratres eorum, qui futuri occidi sicut et illi" (*Apoc.* vi. 9–11);

quae explicata videantur (n. 325–329).

847. In Verbo passim dicitur, quod "occisi sint," quod "transfixi," imo "mortui;" et tamen non intelligitur quod occisi, transfixi et mortui, sed quod rejecti ab illis qui in malis et falsis sunt (videatur n. 59, 325, 589); simile per "mortuos" significatur in sequenti versu, ubi dicitur quod "reliqui mortuorum non revixerint, donec consummarentur mille anni:" ex quibus patet, quod per hos qui dicuntur "securi percussi" significetur quod rejecti ab illis qui in falsis ex propria intelligentia sunt. Quod per "securim" significetur falsum ex propria intelligentia, patet ex his:

"Statuta gentium vanitas, si quidem lignum de sylva excidit, opus manuum fabri per Securim" (*Jerem.* x. 3);
"Vox Aegypti sicut serpentis ibit; cum Securibus venerunt, sicut excisores lignorum" (*Jerem.* xlvi. 22);
"Cognoscitur sicut tollens sursum in implexum ligni Secures, et jamjam sculpturas ejus Securi et malleis contundunt; in terram prophanarunt habitaculum Nominis Tui" (*Psalm.* lxxiv. 5–7);
"Cum obsideris urbem non perdes arborem ejus impellendo in illam Securim" (*Deut.* xx. 19);

per "securim" in illis locis significatur falsum ex propria intelligentia; causa est, quia per "ferrum" significatur verum in ultimis, quod vocatur verum sensuale, quod cum separatur a vero rationali et spirituali vertitur in falsum; quod sit falsum ex propria intelligentia, est quia sensuale est in proprio (videatur n. 424). Propter illam significationem "ferri" et "securis," mandatum est

Quod si aedificaretur Altare lapideum, aedificaretur ex lapidibus integris, et quod Ferrum non moveretur super lapides, ne prophanaretur (*Exod.* xx. 22 [*B. A.* 25]; *Deutr.* xxvii. 5).

Quare de Templo Hierosolymitano haec dicuntur:

"Ipsa Domus aedificabatur lapide integro; ac Mallei et Securis, et ulla Instrumenta Ferri, non audita sunt in Domo cum aedificabatur" (1 *Reg.* vi. 7[1]);

ac vicissim, ubi agitur de sculptili, per quod significatur falsum ex propria intelligentia, dicitur,

Quod operetur id Ferro, Forcipe seu Securi et Malleis (*Esaj.* xliv. 12);

quod falsum ex propria intelligentia significetur per "sculptile" et "idolum," videatur supra (n. 459).

848. ***"Et qui non adoraverunt Bestiam, neque imaginem ejus, neque acceperunt characterem super fronte sua et super manu sua."***—Quod significet *qui non agnoverunt et receperunt doctrinam de sola Fide*, patet ab explicatis supra (n. 634), ubi similia verba.

849. ***"Et vixerunt et regnaverunt cum Christo mille annos,"*** significat *qui jamdum in conjunctione cum Domino et in Regno Ipsius fuerunt aliquamdiu.*—"Qui vixerunt cum Christo" significat qui in conjunctione cum Domino fuerunt, quia illi vivunt; "qui regnaverunt cum Christo" significat qui in Regno Ipsius fuerunt, de quo sequitur; quod per "mille annos" significetur aliquamdiu, videatur supra (n. 842). Haec dicta sunt de illis qui in vita sua in mundo coluerunt Dominum, et secundum praecepta Ipsius in Verbo vixerunt, et post mortem custoditi sunt, ne a Draconicis seducerentur; ita qui jamdum aliquamdiu conjuncti fuerunt Domino, et consociati angelis Caeli quoad interiora. Quod "regnare cum Domino" non sit regnare cum Ipso, sed esse in Regno Ipsius per conjunctionem cum Ipso, videatur supra, n. 284. Solus enim Dominus regnat,

et quisque in Caelo, qui in functione est, in sua societate obit officium sicut in mundo, at sub auspicio Domini; agunt quidem sicut a se, sed quia usus spectant primario, agunt a Domino, a Quo est omnis usus.

850. [*Vers.* 5.] ***"Et reliqui mortuorum non revixerunt, donec consummarentur mille anni,"*** significat *quod praeter illos, de quibus dictum est, non aliqui sublati sint in Caelum quam postquam Draco solutus est, et illi tunc probati et explorati quales essent.*—Per "reliquos mortuorum" significantur qui etiam rejecti ab illis qui in sola Fide sunt, quia coluerunt Dominum, et vixerunt secundum praecepta Ipsius, sed nondum probati et explorati sunt quales erant; quod per "mortuos" hic illi significentur, videatur supra (n. 847). Omnes enim post excessum e mundo, primum veniunt in Mundum spirituum, qui est medius inter Caelum et Infernum, et ibi probantur et explorantur, et sic praeparantur, mali ad Infernum et boni ad Caelum; de his dicitur quod nondum revixerint, hoc est, nondum ita conjuncti Domino, et consociati angelis Caeli essent, sicut priores. Quod postea etiam multi salvati sint patet a vers. 12 et 15, hujus capitis, ubi dicitur quod etiam apertus sit Liber vitae, et si quis non inventus est in Libro vitae scriptus, conjectus sit in stagnum ignis.

851. ***"Haec illa est Resurrectio prima,"*** significat *quod salvatio et vita aeterna primario sit colere Dominum, et vivere secundum praecepta Ipsius in Verbo, quia per illa fit conjunctio cum Domino et consociatio cum Angelis Caeli.*—Quod haec omnia significentur per "Haec illa est Resurrectio prima," est quia sequitur ut conclusum ex antecedentibus, et inde involvit illa. Antecedentia quae haec verba involvunt, continentur in versu 4, et aliquid etiam in versu 5. In versu 4 sunt haec: "Vidi[1] animas securi percussorum propter Testimonium Jesu et propter Verbum Dei, et qui non adoraverunt Bestiam, neque imaginem ejus, neque acceperunt characterem super fronte sua et super manu sua, et vixerunt et regnaverunt cum Christo:" quod per "animas securi percussorum propter testimonium Jesu et propter Verbum Dei" significentur qui rejecti ab illis qui in falsis ex propria intelligentia sunt quia coluerunt Dominum et vixerunt secundum praecepta Ipsius in Verbo, videatur supra (n. 846, 847); quod per "non adoraverunt

Bestiam neque imaginem ejus, neque acceperunt characterem super fronte sua et super manu sua" significetur quod haereticum de sola Fide rejecerint, videatur supra, n. 848; et quod per "vixerunt et regnaverunt cum Christo mille annos[1]" significetur quod illis sit conjunctio cum Domino et consociatio cum angelis Caeli, videatur supra, n. 849. Haec itaque sunt, quae "haec illa est resurrectio prima" involvit.[2] Per "resurrectionem" significatur salvatio et vita aeterna, et per "primam" non intelligitur prima resurrectio, sed ipsum et primarium resurrectionis, ita salvatio et vita aeterna; non enim est nisi quam una resurrectio ad vitam, secunda non datur; quare nec resurrectio secunda ullibi nominatur; qui enim semel conjuncti sunt Domino, in aeternum Ipsi conjuncti sunt, et in Caelo; nam dicit Dominus,

> 'Ego sum Resurrectio et Vita; qui credit in Me, etsi moriatur, vivet; [et] omnis qui vivit et credit in Me, non morietur in aeternum" (*Joh.* xi. 25, 26).

Quod illa per "resurrectionem primam" intelligantur, constat etiam a versu nunc sequente.

852. [*Vers.* 6.] ***"Beatus et sanctus habens partem in Resurrectione prima,"*** significat *quod felicitas vitae aeternae ac illustratio per conjunctionem cum Domino sint illis qui in Caelum veniunt.*—"Beatus" dicitur cui felicitas vitae aeternae est (n. 639); et "sanctus" dicitur cui illustratio in Divinis veris per conjunctionem cum Domino est, Solus enim Dominus est Sanctus; et Divinum procedens ab Ipso, a quo illustratio, est quod vocatur Spiritus Sanctus (n. 173, 586, 666): per "resurrectionem primam" significatur elevatio in Caelum a Domino, et sic salvatio, ut mox supra (n. 851). Inde patet, quod per "beatus et sanctus habens partem in resurrectione prima" significetur quod felicitas vitae aeternae, ac illustratio per conjunctionem cum Domino, sint illis qui in Caelum veniunt.

853. ***"Super hos mors altera non habet potestatem,"*** significat *quod illis non damnatio.*—Per "mortem alteram" non aliud significatur quam mors spiritualis, quae est damnatio: mors enim prima est mors naturalis, quae est mors corporis; mors autem altera est mors spiritualis, quae est mors animae, quae quod sit damnatio, notum est. Et quia mors altera est damnatio, et mors prima est obitus,

et haec mors non est spiritualis, ideo nullibi in *Apocalypsi* nominatur mors prima, sed mors altera in hoc capite (etiam vers. 14), tum in sequente (xxi. 8), et quoque prius (cap. ii. 11). Qui hoc non observat, potest facile credere quod binae mortes spirituales sint, quia dicitur "mors altera," cum tamen non est nisi quam una mors spiritualis, quae hic intelligitur per "mortem alteram;" similiter quod dentur binae resurrectiones, quia dicitur "resurrectio prima," cum tamen non detur nisi quam una resurrectio; quare nec ullibi dicitur resurrectio secunda (videatur supra n. 851). Ex his patet, quod per "super hos mors altera non habet potestatem" significetur quod illis non damnatio.

854. "***Sed erunt sacerdotes Dei et Christi,***" significat *quia a Domino tenentur in bono amoris et inde in veris sapientiae.*—Per "sacerdotes" in Verbo intelliguntur qui in bono amoris sunt, et per "reges" qui in veris sapientiae; quare dicitur supra,

> Jesus Christus fecit nos "reges et sacerdotes" (*Apoc.* i. 6);

et quoque,

> Agnus fecit nos "reges et sacerdotes, ut regnemus super terra" (*Apoc.* v. 10[1]);

et manifeste videri potest, quod Dominus non facturus sit homines reges et sacerdotes, sed quod facturus sit angelos illos qui in veris sapientiae et in bono amoris ab Ipso erunt. Quod per "reges" intelligantur qui in veris sapientiae a Domino sunt, et quod Dominus dicatur "Rex" ex Divino Vero, videatur supra (n. 20, 483, 664, 830). Quod autem per "sacerdotes" intelligantur qui in bono amoris a Domino sunt, est quia Dominus est Divinus Amor et Divina Sapientia, seu quod idem, Divinum Bonum et Divinum Verum; et Dominus ex Divino Amore seu Divino Bono vocatur "Sacerdos," et ex Divina Sapientia seu Divino Vero vocatur "Rex." Inde est quod sint bina Regna, in quae Caeli distincti sunt, caeleste et spirituale: et Regnum caeleste vocatur Regnum Sacerdotale Domini, sunt enim angeli ibi recipientes Divini Amoris seu Divini Boni a Domino; et Regnum spirituale vocatur Regnum Regium Domini, sunt enim angeli ibi recipientes Divinae Sapientiae seu Divini Veri a Domino; sed plura

de binis his Regnis, videantur supra (n. 647, 725). Dicitur quod sint recipientes Divini Boni et Divini Veri a Domino; at sciendum est, quod sint perpetuo recipientes, nam Divinum Bonum et Divinum Verum non possunt appropriari alicui angelo et homini ut sint ejus, solum ut appareant sicut ejus, quia sunt Divina; quare non potest aliquis angelus aut homo a se producere aliquod bonum aut verum quod in se est bonum et verum; ex quo patet quod teneantur in bono et vero a Domino, et quod continue teneantur; quare si quis in Caelum venit, et cogitat quod bonum et verum sint ei appropriata ut sua, illico demittitur e Caelo et instruitur. Ex his nunc constare potest, quod per "erunt sacerdotes Dei et Christi" significetur quia a Domino tenentur in bono amoris et inde in veris sapientiae.

Quod per "sacerdotes" in Verbo intelligantur qui in bono amoris a Domino sunt, constare potest a multis locis ibi; quae quia allata sunt in *Arcanis Caelestibus* Londini editis, volo solum exinde afferre haec sequentia:—

Quod Sacerdotes repraesentaverint Dominum quoad Divinum Bonum (n. 2015, 6148). Quod Sacerdotium esset repraesentativum Domini quoad opus salvationis, quia hoc erat ex Divino Bono Divini Amoris Ipsius (n. 9809). Quod Sacerdotium Aharonis, Filiorum ejus, et Levitarum, fuerit repraesentativum operis salvationis Domini in ordine successivo (n. 10,017). Quod inde per "Sacerdotes" et per "Sacerdotium" significetur bonum amoris a Domino (n. 9806, 9809. Quod per duo Nomina, "Jesus" et "Christus," significetur tam Sacerdotale quam Regium Domini (n. 3004, 3005, 3009). Quod Sacerdotes ministrabunt Ecclesiastica, et Reges Civilia (n. 10,793). Quod Sacerdotes docebunt vera, et per illa ducent ad bonum, et sic ad Dominum (n. 10,794). Quod non vindicabunt sibi jus super animas hominum (n. 10,795). Quod Sacerdotibus erit dignitas propter sancta; sed quod dignitatem non sibi tribuent, sed Domino a Quo Solo sunt sancta, quia Sacerdotium non est in persona, sed adjunctum personae (n. 10,796, 10,797[1]). Quod Sacerdotes qui non agnoscunt Dominum, in Verbo significent contraria (n. 3670).

855. "*Et regnabunt cum Ipso mille annos,*" significat *quod illi jamdum in Caelo essent, cum reliqui qui nondum revixerunt, hoc est, vitam caelestem acceperunt, in Mundo spirituum essent.*—Per "regnare cum Christo" non significatur regnare cum Ipso, sed in Regno Ipsius seu in Caelo esse (videatur supra, n. 284, 849); per "mille annos" non intelliguntur mille anni, sed significatur aliquamdiu (ut supra, n. 842): quod "mille anni" non aliud significent quam illud spatium temporis quod erat inter inclusionem Draco-

nis in abysso, et ejus solutionem, patet, quia dicitur quod conjectus sit in abyssum, conclusus, et quod obsignatum sit super eo mille annos, et dein quod solvetur (vers 3 et 7): hoc idem spatium temporis significatur etiam hic; quare per "regnabunt cum Christo mille annos" significatur quod illi jamdum in Caelo essent, dum reliqui mortuorum qui nondum revixerunt (de quibus vers. 5), in Mundo spirituum essent. Sed haec non capiunt illi qui non sciunt quod per numeros in *Apocalypsi* non intelligantur numeri, sed res. Asseverare possum quod angeli non aliquem numerum naturaliter intelligant, sicut homines, sed quod spiritualiter; imo quod non sciant quid mille anni, solum quod sit aliquod interstitium temporis, parvum aut magnum, quod non aliter exprimi potest quam per *aliquamdiu.*

856 [ac **857**]. [*Vers.* 7.] ***"Et quando consummati sunt mille anni, solvetur Satanas e carcere suo,"*** significat *quod postquam a Domino in Caelum sublati sunt qui in inferiore terra hactenus reconditi et custoditi fuerunt, et per illos Novum Caelum Christianum adauctum est, omnes illi qui falsa fidei apud se confirmaverunt, emitterentur.*—"Quando consummati sunt mille anni" significat postquam a Domino in Caelum sublati sunt qui hactenus in inferiore terra reconditi et custoditi fuerunt; quod hoc per "quando consummati sunt mille anni" significetur, est quia de salvatione illorum qui coluerunt Dominum et qui vixerunt secundum praecepta Ipsius, in versibus 4–6, qui praecedunt, solum agitur, et hoc spatium temporis intelligitur per "mille annos." Quod sint qui sublati sunt ex inferiore terra, quidem non dicitur, sed usque patet ex capite vi. 9–11, ubi visi sunt "sub Altari," et "sub Altari" est in inferiore terra; quare etiam hic vocantur "sacerdotes Dei et Christi" (vers. 6; videatur supra (n. 854[1]). Quod per illos Novum Caelum Christianum adauctum sit, hic nec dicitur; usque tamen hoc patet ex cap. xiv., ubi de Novo Caelo Christiano agitur, ut videri potest ab explicatis ibi (imprimis n. 612, 613, 626, 631, 647, 659, 661). Quod per "solvetur Satanas e carcere suo" significetur quod qui in sola Fide quoad doctrinam se confirmaverunt, emitterentur, est quia "Draco" hic vocatur "Satanas," et non simul "Diabolus," ut supra (vers. 2); et per "Draco-

nem" ut "Diabolum" intelliguntur qui in malis vitae fuerunt, et per "Draconem" ut "Satanam" intelliguntur qui in falsis fidei (videatur supra, n. 841); at qualis unus et qualis alter in sequenti articulo videbitur.

858. [*Vers.* 8.] ***"Et exibit seducere gentes, quae in quatuor angulis terrae, Gogum et Magogum, congregare illos in bellum,"*** significat *quod illi qui per "Draconem" hic intelliguntur, omnes qui e terris in universo Mundo spirituum erant, et ibi in solo Cultu externo naturali et in nullo Cultu interno spirituali vixerunt, in suas partes traherent, et excitarent contra illos qui coluerunt Dominum et vixerunt secundum praecepta Ipsius in Verbo.*—Per "exibit seducere gentes quae in quatuor angulis terrae" significatur quod illi qui per "Draconem" intelliguntur, de quibus mox supra (n. 856, 857), omnes qui in universo Mundo spirituum erant, in suas partes traherent; per "seducere" hic significatur in suas partes trahere; per "gentes" significantur tam boni quam mali (n. 483); per "quatuor angulos terrae" significatur universus mundus spiritualis (n. 342), hic qui in universo Mundo spirituum, qui est medius inter Caelum et Infernum, et quo omnes post excessum e terris primum conveniunt (de quo, n. 784, 791); nam qui in Inferno erant, non in conspectum Draconis venire potuerunt, nec qui in Caelis: per "Gogum et Magogum" significantur qui in cultu externo naturali separato a cultu interno spirituali sunt, de quibus in articulo sequente: per "congregare illos in bellum" significatur excitare illos qui per "gentes" intelliguntur, contra illos qui colunt Dominum et vivunt secundum praecepta Ipsius in Verbo; quoniam omnes qui non colunt Dominum et non vivunt secundum praecepta Ipsius, mali sunt, et mali unum agunt cum Dracone seu Draconicis; quod per "bellum" intelligatur bellum spirituale, quod est falsi contra verum, ac veri contra falsum, videatur supra (n. 500, 586).

859. Quod per "Gogum et Magogum" significentur qui in cultu externo sunt et non in aliquo cultu interno, constare potest apud *Ezechielem*, ex capite xxxviii., ubi de Gogo agitur a principio ad finem; et ex capite xxxix. (ibi vers. 1–16); sed quod illi per "Gogum et Magogum" significentur, non ibi patet clare, quam per Sensum spiritualem; qui quia mihi detectus est, aperietur: primum

quid significant illa quae in binis illis capitibus continentur. In capite xxxviii. apud *Ezechielem*, sunt haec:

> *Agitur de illis qui in solo Sensu literae Verbi sunt, et inde in Cultu qui est externus absque interno, qui "Gogus"* (vers. 1, 2);
> *Quod omnia et singula illius cultus peritura sint* (vers. 3–7);
> *Quod ille Cultus occupabit Ecclesiam, vastabit eam, et sic in externis absque internis erit* (vers. 8–16);
> *Quod Ecclesiae status inde mutetur* (vers. 17–19);
> *Quod inde vera et bona religionis peritura sint, et falsa successura* (vers. 20–23).

In capite xxxix. apud eundem, sunt haec:

> *De illis qui in solo Sensu literae Verbi et in Cultu externo, quod venturi sint in Ecclesiam, qui "Gogus;" sed quoa perituri* (vers. 1–6);
> *Quod hoc fiet cum Dominus venit et instaurat Ecclesiam* (vers. 7, 8);
> *Quod Ecclesia haec tunc omnia mala et falsa eorum disperget* (vers. 9, 10);
> *Quod prorsus destruet* (vers. 11–16);
> *Quod Nova Ecclesia a Domino instauranda in omnis generis veris et bonis informabitur, et omnis generis bonis imbuetur* (vers. 17–21);
> *Et quod prior Ecclesia propter mala et falsa destruetur* (vers. 23, 24);
> *Quod tunc a Domino colligetur Ecclesia ab omnibus gentibus* (vers. 25–29).

Sed dicetur aliquid de illis qui n cuıtu externo absque cultu interno spirituali sunt. Sunt illi qui frequentant templa sabbathis et diebus festis, tunc psallunt et orant, auscultant praedicationes; et tunc attendunt ad eloquium, et parum si quicquam ad rem, et aliquantum moventur a precibus enuntiatis affectione, ut quod peccatores sint, et nihil reflectunt super se et sua vita; ut et quotannis obeunt Sacramentum Caenae; mane et vesperi fundunt preces, et quoque ad prandia et caenas orant, tum etiam sermocinantur quandoque de Deo, de Caelo et de Vita aeterna, et tunc quoque aliqua loca e Verbo sciunt depromere, et simulare Christianos, tametsi non sunt; nam postquam haec et illa fecerunt, nihili faciunt adulteria et obscaenitates, vindictas et odia, furta clandestina et depraedationes, mendacia et blasphemationes, et concupiscentias ac intentiones malorum omnis generis. Illi qui tales sunt, non credunt in aliquem Deum, minus in Dominum; si interrogantur quid bonum et verum religionis, nihil sciunt, et

cogitant quod nec tanti sit ut sciant; verbo, vivunt sibi et mundo, ita genio et corpori, et non Deo et proximo, ita non spiritui et animae; ex quibus patet, quod cultus eorum sit externus absque cultu interno; hi etiam prone recipiunt haereticum de sola Fide, imprimis cum audiunt quod homo non possit facere bonum a se, et quod non sint sub jugo Legis; inde est, quod dicatur, quod "Draco exibit seducere gentes, Gogum et Magogum." Per "Gogum et Magogum" etiam in Lingua Hebraea significatur *tectum et tabulatum*, quod est externum.

860. ***"Quorum numerus sicut arena maris,"*** significat *multitudinem talium.*—Comparatur multitudo illorum "arenae maris" quia per "mare" significatur externum Ecclesiae, (n. 402, 403, 404, 470[1]), et per "arenam" id quod non inservit alicui usui in mari quam ut faciat fundum. Quia tam ingens illorum numerus est, ideo vocatur

Vallis sepulturae illorum, Multitudo Gogi, et Nomen urbis ubi sunt, Multitudo (*Ezech.* xxxix. 15, [16]).

861. [*Vers.* 9.] ***"Et ascenderunt super latitudinem terrae, et circumdederunt castra sanctorum et urbem dilectam,"*** significat *quod excitati a Draconicis spernerent omne verum Ecclesiae, et conarentur destruere omnia Ecclesiae Novae, et ipsam ejus doctrinam de Domino et de Vita.*—Per "ascendere super latitudinem terrae" significatur spernere omne verum Ecclesiae, nam per "ascendere super" significatur superscandere et praeterire, ita spernere; et per "latitudinem terrae" significatur verum Ecclesiae, de quo sequitur: per "circumdare castra sanctorum" significatur obsidere et velle destruere omnia Ecclesiae Novae, de quibus in sequenti articulo: et per "urbem dilectam" significatur doctrina Novae Ecclesiae; quod per "urbem" significetur Doctrina Ecclesiae, videatur supra (n. 194, 501, 502, 712), quae "dilecta" vocatur, quia agit de Domino et de Vita, est enim Doctrina Novae Hierosolymae quae hic intelligitur. Quod haec per illa verba significentur, nemo potest videre nisi per Sensum spiritualem Verbi, non enim potest in alicujus cogitationem venire, quod per "latitudinem terrae" significetur verum Ecclesiae, quodque per "castra sanctorum" significentur omnia Ecclesiae Novae, tam vera quam bona ejus, et quod per "urbem" signifi-

cetur doctrina ejus: quare ne mens in dubio haereat, necessum est ut demonstretur quid "latitudo" et quid "castra sanctorum" in spirituali Sensu significant, ex quibus postea videri potest quod talis sit illorum verborum sensus. Quod "latitudo terrae" significet verum Ecclesiae, est quia in mundo spirituali sunt quatuor plagae, Oriens, Occidens, Meridies et Septentrio, et Oriens et Occidens faciunt longitudinem ejus, ac Meridies et Septentrio latitudinem ejus; et quia in Oriente et Occidente habitant qui in bono amoris sunt, et ideo per "Orientem" et "Occidentem" significatur bonum, inde similiter per "longitudinem;" et quia in Meridie et Septentrione habitant qui in veris sapientiae sunt, et ideo per "Meridiem" et "Septentrionem" significatur verum, inde similiter per "latitudinem:" sed de his videantur plura in Opere *De Caelo et Inferno* Londini 1758 edito (n. 141–153). Quod per "latitudinem" significetur verum, constare potest ex his locis in Verbo:

Jehovah, "non conclusisti me in manum inimici, stare fecisti in Latitudine pedes meos" (*Psalm*. xxxi. 9 [*B. A.* 8]);
"Ex angustia invocavi Jah, respondit mihi in latitudine" (*Psalm*. cxviii. 5);
"Jehovah eduxit me in Latitudinem, eripuit me" (*Psalm*. xviii. 20 [*B. A.* 19]);
"Ego exsuscitans Chaldaeos, gentem amaram et celerem, ambulantem in latitudines terrae" (*Hab*. i. 6);
"Aschur ibit per Jehudam, inundabit et transibit, et erunt extensiones alarum ejus plenitudo latitudinis" (*Esaj*. viii. 8);
"Jehovah pascet eos sicut ovem in latitudine" (*Hosch*. iv. 16).
(Praeter alibi, ut *Psalm*. iv. 2 [*B. A.* 1]; *Psalm*. lxvi. 12; *Deutr*. xxxiii. 20.)

Nec aliud intelligitur per

Latitudinem Urbis Novae Hierosolymae (*Apoc*. xxi. 16);

cum enim per "Novam Hierosolymam" intelligitur Nova Ecclesia, non potest per "latitudinem et longitudinem ejus" significari latitudo et longitudo, sed verum et bonum ejus; haec enim sunt Ecclesiae: ut quoque apud *Sachariam:*

Dixi Angelo, "Quo tu pergis. Dixit, Ad metiendum Hierosolymam, ut videam quanta Latitudo ejus, et quanta longitudo ejus" (ii. 6 [*B. A.* 2]);
Similiter per "latitudines et longitudines" novi Templi et novae Terrae, apud *Ezechielem* (cap. xl.–xlvii.).

Tum etiam per "longitudines et latitudines" Altaris holocausti, Tabernaculi, Mensae super qua panes, Altaris

suffitus, et Arcae inibi; et quoque per "longitudines et latitudines" Templi Hierosolymitani, et per plurium aliorum, quae per mensuras designata sunt.

862. Dictum est quod per "circumdederunt castra sanctorum et urbem dilectam" significetur quod conarentur destruere omnia Ecclesiae Novae, tam vera quam bona ejus, et ipsam doctrinam ejus de Domino et de Vita (ut in antecedente articulo dictum est): quod illa significentur, est quia per "castra sanctorum" significantur omnia vera et bona Ecclesiae, quae est Nova Hierosolyma. Quod "castra" in spirituali sensu significent omnia Ecclesiae, quae se referunt ad vera et bona ejus, constare potest ex his locis:

"Sol et Luna atrati sunt, et stellae contraxerunt splendorem; Jehovah dedit vocem coram exercitu Suo, quia multa valde Castra Ipsius, quia innumerus faciens Verbum Ipsius" (*Joel* ii. 10, 11);
"Castrametabor ad Domum Meam de Exercitu" (*Sach.* ix. 8);
"Deus dispersit ossa Castrametantium contra te[1] quia Deus rejecit illos" (*Psalm.* liii. 6 [*B. A.* 5]);
"Castrametatur Angelus Jehovae circa timentes Ipsum, et liberat eos" (*Psalm.* xxxiv. 8 [*B. A.* 7]);
Occurrebant Jacobo Angeli Dei, et dixit Jacob, "Castra Dei haec; ideo vocavit Nomen loci istius Machanaim" (Castra bina) (*Gen.* xxxii. 2[2]).
(Praeter alibi, ut *Esaj.* xxix. 3; *Ezech.* i. 24; *Psalm.* xxvii. 3.)

Quod per "exercitus" in Verbo significentur vera et bona Ecclesiae, tum falsa et mala ejus, videatur n. 447, 826, 833; inde etiam per "castra." Quoniam per Filios[3] Israelis ac duodecim Tribus eorum significatur Ecclesia quoad omnia vera et bona ejus (n. 349, 350), quare illi vocabantur

"Exercitus Jehovae" (*Exod.* vii. 4; cap. xii. 41, 51);

et ubi congregati consedebant vocabantur

"Castra" (ut *Levit.* iv. 12; cap. viii. 17; cap. xiii[4] 46; cap. xiv. 8; cap. xvi. 26, 28; cap. xxiv. 14, 23; *Num.* i; cap. ii; cap. iii; cap. iv. 5[5] seq.; cap. v. 2–4[6]; cap. ix. 17 ad fin; cap. x. 2–28[7]; cap. xi. 31, 32; cap. xii. 14, 15; cap. xxi. 10–25[8]; cap. xxxiii. 1–49[9]; *Deutr.* xxiii. 10–15 [*B. A.* 9–14]; *Amos* iv. 10).

Ex his nunc patet quod per "circumdederunt castra sanctorum, et urbem dilectam," significetur quod conarentur destruere omnia vera et bona Ecclesiae novae, quae est Nova Hierosolyma, et quoque doctrinam ejus de Domino et de Vita. Simile significatur per haec apud *Lucam*:

"Quando videritis circumdatam ab Exercitibus Hierosolymam, tunc scite quod prope sit devastatio: tandem erit Hierosolyma conculcata a gentibus, usque dum implebuntur tempora gentium" (xxi. 20, 24);

haec de consummatione saeculi, quae est ultimum tempus Ecclesiae; per "Hierosolymam" etiam hic significatur Ecclesia. Quod "Gog et Magog," hoc est, illi qui in Cultu externo separato a cultu interno sunt, tunc invasuri sint Ecclesiam, et conaturi destruere illam, dicitur etiam apud *Ezechielem*

(cap. xxxviii. 8, 9, 11, 12, 15, 16; cap. xxxix. 2);

et quod tunc Nova Ecclesia a Domino

(cap. xxxix. 17[1] ad fin.).

863. ***"Et descendit ignis a Deo de Caelo, et consumpsit eos,"*** significat *quod perierint a concupiscentiis amoris infernalis.*—Per "ignem descendentem e Caelo" qui consumpsit eos, significantur concupiscentiae malorum, seu amoris infernalis (ut supra, n. 494, 748); quoniam illi qui in cultu externo separato a cultu interno sunt, in omnis generis malis et in concupiscentiis sunt, quia mala apud illos non per aliquam paenitentiam actualem remota sunt (n. 859). Dicitur quod "ignis a Deo e Caelo descenderit:" ita factum est antiquis temporibus, quando omnia Ecclesiae coram oculis illorum repraesentabantur, proinde quando Ecclesiae erant repraesentativae; at vero hodie, cum repraesentativa cessarunt, similiter dicitur, et per id significatur idem quod olim cum repraesentabatur: quod ignis e Caelo descenderit super illos qui prophanaverunt sancta, videatur supra (n. 494, 748). Simile dicitur de "Gogo et Magogo" apud *Ezechielem:*

"Ignem et sulphur pluere faciam super Gogum, et super alas ejus, et super populos multos qui cum illo" (xxxviii. 22[2]);
"Mittam ignem in Magogum" (xxxix. 6).

864. [*Vers.* 10.] ***"Et Diabolus seducens eos conjectus est in stagnum ignis et sulphuris, ubi Bestia et Pseudopropheta, et cruciabuntur dies et noctes in saecula saeculorum,"*** significat *illos, qui in malis quoad vitam et in falsis quoad doctrinam erant, conjectos in Infernum, ubi ab amore falsi sui et a cupiditatibus mali sui interius infestabuntur jugiter in aeternum.*—Per "Diabolum seducentem illos" intelligitur Draco, ut patet a praecedentibus; et per "Draconem"

intelliguntur in genere qui in malis quoad vitam sunt, et in falsis quoad doctrinam (n. 841): dicitur "Diabolus seducens illos," ut sciretur quod esset Draco; quia ille seduxit (ut patet a vers. 2, 3, 7, 8, hujus capitis): per "stagnum ignis" in quod conjectus est, significatur Infernum ubi amores falsi sunt et cupiditates mali (n. 835); per "Bestiam et Pseudoprophetam" significantur qui in sola Fide et vita et doctrina sunt, tam indocti quam docti, per "Bestiam" indocti et per "Pseudoprophetam" docti (n. 834); per "cruciari dies et noctes" significatur interius infestari jugiter, et per "in saecula saeculorum" in aeternum. Et quia dicitur quod "conjecti sint in stagnum ignis et sulphuris," et per id significatur ubi amores falsi et cupiditates mali sunt (n. 835), sunt haec quibus interius infestabuntur; unusquisque enim in Inferno cruciatur ex suo amore et ejus concupiscentiis; haec enim faciunt vitam cujusvis ibi, et vita cruciatur; quare sunt ibi gradus cruciatus secundum gradus amoris mali et inde falsi.

865. [*Vers.* 11.] ***"Et vidi Thronum album et magnum, et Sedentem super eo, a Cujus facie fugit Caelum et Terra,* [*et locus non inventus est*]*,"*** significat *Judicium universale a Domino factum super omnes priores Caelos, super quibus fuerunt qui in bono civili et morali et nullo spirituali erant, ita qui in externis simulabant Christianos, sed in internis erant diaboli; qui Caeli cum terra eorum prorsus dissipati sunt, adeo ut nihil eorum amplius appareret.*—Antequam illa in ordine secundum literam explicantur, praemittendum est aliquid de Judicio universali, de quo hic agitur. A tempore quo Dominus in mundo fuit, quando Ipse in Persona ultimum Judicium fecit, permissum est ut illi qui in bono civili et morali erant, tametsi in nullo bono spirituali, unde in externis apparebant sicut Christiani sed in internis erant diaboli, diutius reliquis morarentur in Mundo spirituum, qui est medius inter Caelum et Infernum: et tandem concessum fuit illis habitationes constantes ibi sibi facere, et quoque per abusum correspondentiarum et per phantasias sibi formare sicut Caelos, quos etiam ad multam copiam formaverunt. Sed cum ad illam copiam multiplicati sunt ut interciperent spiritualem lucem et spiritualem calorem inter Caelos superiores et inter homines in terris, tunc Dominus fecit Ultimum Judicium, et imaginarios illos

Caelos dissipavit: quod factum est eo modo, quod externa per quae simulabant Christianos, auferrentur, et quod interna, in quibus erant diaboli, aperirentur; et tunc visi sunt quales erant in se, et qui visi sunt diaboli conjecti sunt in Infernum, quisque secundum mala suae vitae: hoc factum est Anno 1757: sed plura de hoc Judicio universali videatur in Opusculo *De Ultimo Judicio* Londini 1758 edito, et in *Continuatione de illo*, Amstelodami 1763 edita.

Nunc ad Explicationem: Per "Thronum album et magnum, et Sedentem super illo" significatur Judicium universale a Domino factum: per "Thronum" significatur Caelum et quoque Judicium (n. 229); per "Sedentem super Throno" intelligitur Dominus (n. 808 fin.): quod Thronus apparuerit "albus," est quia judicium factum est ex Divinis veris, "album" enim praedicatur de veris (n. 167, 379); quod Thronus apparuerit "magnus," est quia judicium etiam factum est ex Divino Bono, "magnum" enim praedicatur de bono (n. 656, 663): "a Cujus facie fugit Terra et Caelum" significat quod Caeli illi, quos sibi fecerant, de quibus mox supra, cum terris eorum, dissipati sint; sunt enim in mundo spirituali aeque terrae, quemadmodum in mundo naturali (videatur n. 260, 331[1]); sed sicut omnia ibi, etiam terrae, sunt ex origine spirituali: et "locus non inventus est illis," significat quod Caeli cum terris eorum ita prorsus dissipati sint ut nihil eorum amplius appareret. Ex his constare potest, quod per "vidi Thronum album et magnum, et Sedentem super eo, a Cujus facie fugit Terra et Caelum, et locus non inventus est illis," significetur Judicium universale a Domino factum super omnes priores[2] caelos super quibus fuerunt qui in bono civili et morali et in nullo spirituali erant, ita qui in externis simulabant Christianos, sed in internis erant diaboli; qui caeli cum terra eorum prorsus dissipati sunt, adeo ut nihil eorum amplius appareret.

866. [*Vers.* 12.] ***"Et vidi mortuos, parvos et magnos, stantes coram Deo,"*** significat *omnes qui e terris mortui sunt, et nunc inter illos qui in Mundo spirituum, ex quacunque conditione et qualitate, a Domino congregatos ad judicium.*—Per "mortuos" significantur omnes qui e terris excesserunt, seu qui quoad corpus mortui sunt, de quibus plura infra; per "parvos et magnos" significantur ex qua-

cunque conditione et qualitate (ut n. 604); per "stare coram Deo," hoc est, coram Sedente super Throno, significatur sisti et congregari ad judicium. Per "mortuos" in Verbo significatur idem quod per mortes, et per "mortes" significantur varia: per "mortem" enim non modo significatur exstinctio vitae naturalis, quae est obitus, sed etiam exstinctio vitae spiritualis quae est damnatio; per "mortem" etiam significatur exstinctio amorum corporis seu concupiscentiarum carnis, post quam innovatio vitae; pariter per "mortem" significatur resurrectio, quia homo post mortem statim resurgit; tum per "mortem" significatur neglectus, non agnitio, et rejectio a mundo: in communissimo autem sensu per "mortem" significatur idem quod per "Diabolum," quare etiam Diabolus vocatur "Mors;" et per "Diabolum" intelligitur Infernum ubi sunt qui vocantur diaboli; inde etiam per "mortem" intelligitur malum voluntatis, quod facit ut homo sit diabolus: in hoc ultimo sensu intelligitur "Mors" in sequente versu, ubi dicitur quod "Mors et Infernus dederint suos mortuos," et quod "conjecti sint in stagnum ignis." Ex his constare potest, quinam per "mortuos" in vario sensu significantur: hic significantur omnes illi qui e mundo excesserunt, seu e terris mortui erant, et tunc in Mundo spirituum. Dicitur *in Mundo spirituum*, quia in illum omnes post obitum primum veniunt, et ibi praeparantur boni ad Caelum et mali ad Infernum; et morantur ibi quidam modo per mensem, aut per annum, et quidam per decem annos usque ad triginta; et illi, quibus concessum fuit sibi sicut caelos facere, ad aliquot saecula, hodie vero non ultra viginti annos. Est ingens ibi multitudo, et ibi sunt Societates sicut in Caelis et in Infernis: de hoc mundo videatur supra (n. 784, 791). Supra his qui in illo mundo erant, factum est Ultimum Judicium, et non factum est super illis qui in Caelo erant, nec super illis qui in Inferno; qui enim in Caelo erant prius salvati sunt, et qui in Inferno prius damnati sunt. Ex his videri potest quantum hallucinantur qui credunt quod Ultimum Judicium exstiturum sit in terris, et quod tunc homines quoad sua corpora resurrecturi sint: sunt enim omnes, qui a prima creatione mundi vixerunt, in mundo spirituali simul; et omnes induti corpore spirituali, qui coram oculis illorum, qui spirituales

sunt, apparent in simili forma homines, sicut qui in mundo naturali sunt coram oculis eorum qui naturales sunt.

867. ***"Et libri aperti sunt, et Liber alius apertus est qui est vitae,"*** significat *quod interiora mentis omnium illorum reclusa sint, et per influxum lucis et caloris e Caelo visi et percepti quales essent quoad affectiones quae amoris seu voluntatis, et inde quoad cogitationes quae fidei seu intellectus, tam mali quam boni.*—Per "libros" non intelliguntur libri, sed interiora mentis illorum qui judicantur; per "libros" interiora mentis illorum qui mali sunt et judicantur ad mortem, et per "Librum vitae" qui boni sunt et judicantur ad vitam. Dicuntur "libri," quia interioribus mentis cujusvis inscripta sunt omnia quae quisque ex voluntate seu amore, et inde ex intellectu seu fide, in mundo cogitavit, intendit, locutus est, et fecit; haec omnia sunt vitae cujusvis inscripta, ita ad amussim ut prorsus nihil desit. Haec ad vivum apparent qualia sunt, quando lux spiritualis, quae est sapientia a Domino, et calor spiritualis, qui est amor a Domino, per Caelum influunt; lux spiritualis detegit cogitationes quae sunt intellectus et fidei, et calor spiritualis detegit affectiones quae sunt voluntatis et amoris; ac lux spiritualis et simul calor spiritualis detegunt intentiones et conatus: quod ita sit, non dico quod rationalis homo possit ex luce intellectus sui videre; nam potest si vult, modo velit intelligere quod detur lux spiritualis quae illuminat intellectum, et calor spiritualis qui accendit voluntatem.

868. ***"Et judicati sunt mortui ex scriptis in libris secundum opera illorum,"*** significat *quod omnes judicati sint secundum vitam suam internam in externis.*—Per "mortuos" significantur omnes qui e terris mortui sunt, et tunc in Mundo spirituum (ut supra, n. 866): "ex scriptis in libris" significat ex interioribus mentis cujusvis tunc reclusis (ut mox supra, n. 867): "secundum opera illorum" significat secundum vitam cujusvis internam in externis; quod id per "opera" in Verbo significetur, videatur supra (n. 72,[1] 76, 94, 141, 641): quibus adjiciam haec, quod dentur opera mentis et opera corporis, utraque interna et simul externa; opera mentis sunt intentiones et conatus, et opera corporis sunt loquelae et actus; haec et illa procedunt ex hominis vita interna, quae est voluntatis seu amoris ejus; quicquid

non desinit in opera, sive interna quae mentis sive externa quae corporis, non sunt in vita hominis, influunt enim e Mundo spirituum, sed non recipiuntur; quare sunt sicut imagines quae stringunt oculos, et sicut odores qui feriunt nares, a quibus homo avertit faciem: sed plura de his videantur in locis supra citatis, ubi etiam aliqua loca ex Verbo adducta sunt confirmantia quod homo secundum opera judicetur. Praeter illa sint etiam haec ex Paulo:

"In die irae et revelationis justi judicii Dei, Qui reddet unicuique secundum Opera ejus" (*Rom.* ii. 5, 6);

"Omnes nos manifestari oportet coram tribunali Christi, ut reportet quilibet ea quae per corpus, pro ut ea fecit, sive bonum sive malum" (2 *Corinth.* v. 10).

869. [*Vers.* 13.] ***"Et dedit Mare eos qui in illo mortuos,"*** significat *homines Ecclesiae externos et naturales convocatos ad judicium.*—Per "mare" significatur externum Ecclesiae, quod est naturale; inde per illos quos "mare dedit" significantur homines Ecclesiae externi et naturales; quod "mare" significet externum Ecclesiae, quod est naturale, videatur supra (n. 238, 239 fin., 402–405,[1] 470, 565½, 567,[2] 659, 661); per "mortuos" intelliguntur qui e terris mortui erant, ut supra (n. 866, 868). Quod per "mortuos quos dedit mare," intelligantur homines Ecclesiae externi, est quia non alii judicati sunt quam qui in aliquo cultu fuerunt; omnes enim illi qui spreverunt sancta Ecclesiae, et negaverunt Deum, Verbum et Vitam post mortem, judicati sunt statim post mortem, et conjuncti illis qui in Inferno erant, quo dein dejecti sunt; at illi qui externi et naturales homines fuerunt, et ore tulerunt quod Deus sit, quod Caelum et Infernum sint, et quodam modo agnoverunt Verbum, illi sunt qui convocati erant ad judicium. Ex his qui ex "mari" erant, plures salvati sunt; nam non legitur quod omnes illi "conjecti sint in stagnum ignis," sicut "Mors et Infernus;" sed quod "si quis ex illis non inventus est in Libro vitae scriptus, conjectus sit" (vers. 15[3]). Illi qui ex his salvati sunt, etiam intelliguntur per "reliquos mortuorum qui non revixerunt donec consummarentur mille anni" (vers. 5). Ex his nunc constare potest, quod per "dedit mare eos qui in illo mortuos" significentur homines Ecclesiae externi et naturales convocati ad judicium.

870. ***"Et Mors et Infernus dederunt eos qui in illis mortuos,"*** significat *homines Ecclesiae impios corde, qui in se diaboli et satanae erant, convocatos ad judicium.*—Per "Mortem et Infernum" non alii intelliguntur, quam qui interius in se diaboli et satanae erant, per "Mortem" qui interius in se diaboli, et per "Infernum" qui interius in se satanae, proinde omnes impii corde, et tamen in externis sicut homines Ecclesiae apparebant; non enim alii ad Judicium hoc universale covocati sunt; nam qui in externis sunt sicut homines Ecclesiae, sive sint ex laicis sive ex clericis, ac in internis diaboli et satanae, judicantur, quia apud illos separanda sunt externa ab internis; et quoque judicari possunt, quia sciverunt et professi sunt illa quae Ecclesiae sunt. Quod per "Mortem" intelligantur impii corde qui in se diaboli erant, et per "Infernum" qui in se satanae, patet ex eo quod dicatur quod "Mors et Infernus conjecti sint in stagnum ignis" (vers. seq. 14); et non potest Mors, nec Infernus conjici in Infernum, sed illi possunt, qui quoad interiora sua sunt Mors et Infernus, hoc est, in se diaboli et satanae. Quinam per Diabolum et Satanam intelliguntur, videatur supra (n. 97, 841,[1] 857); et quod illi sint Mors qui in se diaboli sunt, mox supra (n. 866). Etiam alibi dicitur "Mors et Infernus," ut,

Dixit Filius Hominis, "Habeo claves Mortis et Inferni" (*Apoc.* i. 18); Sedens super equo pallido, "nomen illi Mors, et Infernus sequebatur illum" (*Apoc.* vi. 8).
(Pariter *Hosch.* xiii. 14; *Psalm.* xviii. 5, 6 [*B. A.* 4, 5]; *Psalm.* xlix. 15, 16 [*B. A.* 14, 15]; *Psalm.* cxvi. 3[2])

871. ***"Et judicati sunt quisque secundum opera illorum."***—Quod significet *quod omnes judicati sint secundum vitam suam internam in externis*, patet ab explicatis supra (n. 868), ubi similia verba: quibus haec adjiciam, quod quisque judicetur secundum quale suae animae; et anima hominis est vita ejus, est enim amor voluntatis ejus; et amor voluntatis cujusvis est prorsus secundum receptionem Divini Veri procedentis a Domino, et hanc receptionem docet doctrina Ecclesiae quae ex Verbo est.

872. [*Vers.* 14.] ***"Et Mors et Infernus conjecti sunt in stagnum ignis,"*** significat *quod impii corde qui in se diaboli et satanae erant, et tamen in externis sicut homines Ecclesiae, dejecti sint in Infernum inter illos qui in amore mali et inde*

in amore falsi concordantis cum malo erant.—Per "Mortem et Infernum" significantur impii corde, qui interius in se diaboli et satanae erant, et tamen in externis sicut homines Ecclesiae, ut supra (n. 870). Per "stagnum ignis" significatur infernum ubi sunt illi qui in amore mali et inde in amore falsi concordantis cum malo, ita qui amant malum, et confirmant illud per ratiocinia ex naturali homine, et plus qui confirmant illud per Sensum literae Verbi; hi non possunt aliter quam interius in se negare Deum, nam hoc in malo vitae per falsa confirmato latet reconditum: "stagnum" significat ubi falsum in copia, et "ignis" significat amorem mali, ut supra (n. 835,[1] 864). Quod dicatur quod "Mors et Infernus conjecti sint in stagnum ignis," est secundum loquelam angelicam, in qua non nominatur persona, sed id quod est in persona et facit illam, hic in persona quod facit mortem et infernum ejus; quod ita sit, videri potest ex eo quod Infernus non possit conjici in Infernum.

873. ***"Haec est altera mors,"*** significat *quod his sit ipsa damnatio.*—Quod per "alteram mortem" significetur mors spiritualis, quae est damnatio, videatur supra (n. 853): hoc dicitur, quia illi qui impii corde sunt, et in se diaboli et satanae, et tamen sicut homines Ecclesiae, prae reliquis damnati sunt.

874. [*Vers.* 15.] ***"Et si quis non inventus est in Libro vitae scriptus, conjectus est in stagnum ignis,"*** significat *quod qui non vixerunt secundum praecepta Domini in Verbo, et non crediderunt in Dominum, condemnati sint.*—Quod per "Librum vitae" significetur Verbum, et per "judicari ex illo Libro" significetur secundum vera Verbi, videatur supra (n. 256, 259, 295, 303,[2] 309, 317, 324, 330); et non alius invenitur scriptus in Libro vitae, quam qui vixit secundum praecepta Domini in Verbo, et credidit in Dominum; ideo hoc intelligitur. Quod qui non vivit secundum praecepta Domin in Verbo condemnetur, docet Dominus apud *Johannem:*

> "Si quis Mea audiverit verba, non tamen crediderit, Ego non judico illum; habet quod judicet eum, Verbum quod locutus sum, illud judicabit eum extremo die" (xii. 47, 48).

Et quod qui non credit in Dominum condemnetur, etiam apud *Johannem:*

> "Qui credit in Filium habet vitam aeternam; qui vero non credit Filio, non videbit vitam, sed ira Dei manet super eo" (iii. 36).

875. His adjiciam haec MEMORABILIA :—

Quodam mane experrectus a somno vidi duos angelos descendentes e Caelo, unum e meridie Caeli, et alterum ex oriente Caeli, utrumque in curribus quibus alligati erant equi albi. Currus in quo vectus est angelus e meridie Caeli, splendebat sicut ex argento; et currus in quo vectus est angelus ex oriente Caeli, splendebat sicut ex auro; et habenae quas tenebant manibus fulgebant sicut ex luce flammea aurorae. Ita mihi visi sunt bini illi angeli e longinquo; sed cum propius veniebant, non apparebant in curru, sed in sua forma angelica quae est humana. Ille qui ab oriente Caeli venit, in veste splendente purpurea, et ille qui a meridie Caeli, in veste splendida hyacinthina. Hi cum sub Caelis in inferioribus erant, accurrebat unus ad alterum, sicut aemularentur quis prior, et se mutuo amplexi et osculati sunt.

Audivi quod bini illi angeli, dum in mundo vixerunt, fuerint amicitia interiore conjuncti; sed nunc unus in Caelo orientali, alter in Caelo meridionali. In Caelo orientali sunt qui a Domino in amore sunt; in Caelo autem meridionali qui a Domino in sapientia sunt.

Illi postquam aliquamdiu locuti sunt de magnificis in Caelis suis, venit in sermonem illorum hoc, Num Caelum in sua essentia sit Amor, vel num Sapientia. Conveniebant illico quod unum sit alterius, sed cujus ab origine ventilabant.

Ille Angelus qui e Caelo sapientiae erat, quaesivit alterum "Quid Amor;" et respondit quod amor oriundus a Domino ut Sole, sit calor vitae angelorum et hominum, ita vita eorum; et quod derivationes amoris dicantur affectiones; et quod per has producantur perceptiones et sic cogitationes; "ex quo fluit, quod sapientia ex origine sua sit amor: consequenter quod cogitatio in origine sua sit affectio illius amoris: et quod videri possit ex derivationibus in suo ordine lustratis, quod cogitatio non aliud sit quam forma affectionis; et quod hoc nesciatur, quia cogitationes in luce sunt, sed affectiones in calore, et quod ideo super cogitationes reflectatur, non autem super affectiones; similiter ut fit cum sono et cum loquela. Quod cogitatio non sit aliud quam forma affectionis, etiam illustrari potest per loquelam, quod haec non aliud sit quam forma soni; simile etiam est, quia sonus correspondet affectioni, et loquela cogitationi, quare affectio sonat, et cogitatio loquitur. Hoc etiam potest perspicuum fieri, cum dicitur, 'Aufer sonum a loquela, num detur aliquid loquelae; similiter aufer affectionem a cogitatione, num detur aliquid cogitationis.' Inde nunc patet, quod amor sit omne sapientiae, consequenter quod essentia Caelorum sit amor, et quod existentia illorum sit sapientia; seu idem, quod Caeli *sint* ex Divino Amore, et quod *existant* ex Divino Amore per Divinam Sapientiam; quare, ut prius dictum est, unum est alterius."

Tunc apud me erat novitius spiritus, qui audiens haec interrogabat, num simile est cum

charitate et fide, quia charitas est affectionis et fides cogitationis.

Et respondit Angelus, "Est prorsus simile; fides non est aliud quam forma charitatis, plane sicut loquela[1] est forma soni[2] Formatur etiam fides a charitate, sicut formatur loquela a sono. Formationis modum etiam novimus in Caelo, sed non vacat illam hic exponere."

Adjecit, "Per fidem intelligo fidem spiritualem, in qua spiritus et vita unice est ex charitate, nam haec spiritualis est, et per illam fides; quare fides absque charitate est fides mere naturalis, et haec fides est fides mortua; conjungit etiam se cum affectione mere naturali, quae non aliud est quam concupiscentia."

Angeli de his loquebantur spiritualiter, ac spiritualis loquela complectitur millia, quae loquela naturalis non potest exprimere, et quod mirum, quae ne quidem possunt in ideas cogitationis naturalis cadere.

Retinete haec, quaeso, et quando e luce naturali in lucem spiritualem venitis, quod fit post mortem, inquirite tunc quid fides et quid charitas, et videbitis clare quod fides sit charitas in forma, et inde quod charitas sit omne fidei; consequenter quod sit anima, vita et essentia fidei, prorsus sicut affectio est cogitationis, et sicut sonus est loquelae: et si desideraveritis, visuri estis formationem fidei a charitate similem formationi loquelae ex sono, quia correspondent.

Postquam angeli haec et illa locuti sunt, abiverunt, et cum recesserunt, quisque ad suum Caelum, apparebant stellae circum capita illorum; et cum ad distantiam a me elongati sunt, visi sunt iterum in curribus, ut prius.

Postquam bini illi angeli extra meum conspectum fuerunt, vidi quendam hortum a latere dextro, ubi erant oleae, vites, ficus, laurus, et palmae, in ordine secundum correspondentiam positae. Illuc prospexi, et inter arbores vidi angelos et spiritus vadentes et colloquentes; et tunc ad me respexit unus spiritus angelicus. Spiritus angelici vocantur, qui in mundo spirituum praeparantur ad Caelum, et postea fiunt angeli.

Ille Spiritus ab horto illo ad me venit, et dixit, "Vis mecum ire in nostrum paradisum, et auditurus ac visurus es mirabilia."

Et abivi cum illo, et tunc dixit mihi, "Hi quos vides" (erant enim plures) "sunt omnes in affectione veri, et inde in luce sapientiae. Est quoque hic aedificium quod vocamus *Templum Sapientiae;* sed illud non aliquis videt qui credit se multum sapere, minus qui credit se satis sapere, et adhuc minus qui credit se sapere ex se: causa est, quia illi non in receptione lucis Caeli ex affectione genuinae sapientiae sunt. Genuina sapientia est, quod homo e luce Caeli videat, quod quae scit, intelligit, et sapit, tam parum sint respective ad id quod non scit, intelligit et sapit, sicut est gutta ad oceanum, consequenter vix aliquid. Omnis qui in hoc horto paradisiaco est, et ex perceptione et visu in se agnoscit quod tam parum sapiat respective, is videt Templum illud Sapientiae; nam lux interior dat illud videre, non autem lux exterior absque illa."

Et quia ego hoc saepius cogi-

tavi, et ex scientia, et dein ex perceptione, et demum ex visu e luce interiore, agnovi quod homo tam parum sapiat, ecce datum est mihi videre illud templum. Erat quoad formam mirabile. Erat elevatum supra humum, quadrangulare, parietes ex crystallo, tectum ex jaspide pellucido eleganter arcuatum, substructio ex vario lapide pretioso. Erant gradus, per quos in illud ascendebatur, ex alabastro polito. Ad latera graduum apparebant sicut leones cum catulis.

Et tunc quaesivi num liceat intrare, et dictum est quod liceat. Quare ascendi; et cum intravi, vidi sicut cherubos volantes sub tecto, sed mox evanescentes; solum super quo ambulatur ex cedris, et totum templum ex pellucentia tecti et parietum ad formam lucis.

Intrabat mecum Spiritus angelicus, cui retuli quid audivi ex binis Angelis de amore et sapientia, ut et de charitate et fide. Et tunc dixit, "Annon etiam locuti sunt de tertio."

"Quid tertium," dixi.

Respondit, "Est *usus;* amor et sapientia absque usu non sunt aliquid; sunt modo entia idealia, nec fiunt realia priusquam sunt in usu: sunt enim amor, sapientia et usus, tria, quae non separari possunt; si separantur, neutrum est aliquid. Non est amor aliquid absque sapientia, sed in sapientia formatur ad aliquid; hoc aliquid ad quod formatur est usus; quare cum amor per sapientiam in usu est, tunc est aliquid, imo tunc primum existit. Sunt prorsus sicut finis, causa et effectus; finis non est aliquid nisi per causam sit in effectu; si solvitur unum ex illis tribus, solvitur omne, et fit sicut nihil. Simile est cum charitate, fide, et operibus; charitas absque fide non est aliquid, nec fides absque charitate, nec charitas et fides absque operibus; at in operibus fiunt aliquid, et tale aliquid quale est operum usus. Simile est cum affectione, cogitatione et operatione; et simile est cum voluntate, intellectu et actione. Quod ita sit, videri potest clare in hoc templo, quia lux, in qua hic sumus, est lux illustrans mentis interiora. Quod non detur completum et perfectum nisi sit trinum, etiam docet geometria; non enim est linea aliquid nisi fiat area; nec est area aliquid nisi fiat corpus: quare ducetur unum in alterum, ut existant; et coexistunt in tertio. Sicut est in hoc, etiam est in omnibus et singulis creatis, quae finita sunt in suo tertio. Inde nunc est, quod '*tria*' in Verbo spiritualiter intellecta significent completum et prorsus. Quoniam ita est, non potui non mirari, quod quidam profiteantur solam fidem, quidam solam charitatem, quidam sola opera; cum tamen unum absque altero, ac unum et simul alterum absque tertio, non est aliquid."

Sed tunc quaesivi, "Potestne homo charitatem et fidem habere, et usque non opera; potestne homo esse in affectione et cogitatione de aliqua re, et tamen non in operatione ejus."

Dixit mihi Spiritus angelicus, "Non potest nisi modo idealiter at non realiter. Erit usque in conatu aut voluntate ad operandum; ac voluntas seu conatus est actus in se, quia est continuus

nisus ad agendum, qui fit actus exterior accedente determinatione; quare conatus et voluntas, sicut actus interior, acceptatur ab omni sapiente, quia a Deo, prorsus sicut actus exterior, modo non deficiat quando datur copia."

Post haec descendi per gradus e Templo Sapientiae, et ambulavi in horto, et vidi aliquos sedentes sub quadam lauru comedentes ficus. Ad illos secessi, et petivi ab illis ficus, ac dederunt; et ecce ficus in manu mea factae sunt uvae.

Quod cum miratus sum, dixit mihi Spiritus angelicus, qui adhuc mecum erat, "Ficus in manu tua factae sunt uvae, quia ficus ex correspondentia significant bona charitatis et inde fidei in naturali seu externo homine, at uvae bona charitatis et fidei in spirituali seu interno homine; et quia amas spiritualia, ideo ita factum est tibi: in nostro enim mundo omnia fiunt et existunt, et quoque mutantur, secundum correspondentias."

Et tunc me supervenit desiderium sciendi quomodo homo potest facere bonum a Deo, et tamen sicut a se; quare interrogavi comedentes ficus, quomodo illi id comprehendunt.

Dixerunt quod non possint id aliter comprehendere, quam quod Deus operetur id intus in homine, ac per hominem quando ille id nescit; quoniam si homo id consciret et sic faceret sicut a se, quod etiam est facere a se, non faceret bonum sed malum: "omne enim quod ab homine, ut ab ipso, procedit, procedit a proprio ejus, ac proprium hominis a nativitate malum est. Quomodo tunc potest bonum a Deo et malum ab homine conjungi, et sic conjunctim procedere in actum. Et proprium hominis in rebus salutis continue spirat meritum; et quantum hoc facit, tantum derogat Domino Ipsius meritum, quod est summa injustitia et impietas. Verbo, si bonum, quod Deus per Spiritum Sanctum in homine operatur, in hominis velle et inde facere influeret, id bonum omnino conspurcaretur et quoque prophanaretur; quod tamen Deus nusquam permittit. Potest quidem homo bonum quod facit, cogitare quod sit a Deo, et id vocare bonum Dei per se, ac sicut a se; sed usque hoc non comprehendimus."

Sed tunc aperui mentem, et dixi, "Non comprehenditis, quia cogitatis ex apparentia, et cogitatio ex apparentia confirmata est fallacia. Apparentia et inde fallacia vobis est, quia creditis quod omnia quae homo vult et cogitat, et inde facit et loquitur, sint in illo, et consequenter ex ipso; cum tamen nihil eorum est in illo praeter statum recipiendi quod influit. Homo non est vita in se, sed est organum recipiens vitae. Dominus Solus est Vita in Se, ut quoque Ipse dicit apud *Johannem*:

> 'Quemadmodum Pater habet Vitam in Se Ipso, ita dedit etiam Filio Vitam habere in Se Ipso' (v. 26; praeter alibi, ut cap. xi. 25; cap. xiv. 6, 19).

Sunt duo quae faciunt vitam, amor et sapientia; seu quod idem, bonum amoris et verum sapientiae. Haec influunt a Deo, et recipiuntur ab homine, et sentiuntur in homine sicut in illo; et

quia sentiuntur ab illo sicut in illo, procedunt etiam sicut ab illo. Quod ita sentiantur ab homine, datum est a Domino, ut id quod influit, afficiat illum, et sic recipiatur et remaneat. Sed quia omne malum etiam influit, non a Deo sed ab Inferno, et hoc recipitur cum jucunditate, quia homo tale organum est natus, quare non plus boni recipitur a Deo, quam quantum mali removetur ab homine sicut ab illo; quod fit per paenitentiam et simul per fidem in Dominum. Quod amor et sapientia, charitas et fides, seu communius loquendo, bonum amoris et charitatis ac verum sapientiae et fidei, influant, et quod quae influunt appareant in homine sicut in illo et inde sicut ab illo, manifeste videri potest ex visu, auditu, odoratu, gustu et tactu; omnia quae in illorum sensuum organis sentiuntur, influunt ab extra, et sentiuntur in illis; similiter in sensuum internorum organis, cum sola differentia, quod in haec influant spiritualia quae non apparent, in illa autem naturalia quae apparent. Verbo, homo est organum recipiens vitae a Deo; consequenter est recipiens boni, quantum desistit a malo. Posse desistere a malo dat Dominus cuivis homini, quia dat velle et intelligere sicut a se; et quicquid homo ex voluntate ut sua secundum intellectum ut suum, seu quod idem, quicquid ex libero quod voluntatis secundum rationem quae intellectus, agit, hoc permanet. Per id Dominus inducit homini statum conjunctionis Secum, et in hoc illum reformat, regenerat, et salvat. Vita, quae influit, est vita procedens a Domino, quae etiam vocatur Spiritus Dei, in Verbo Spiritus Sanctus, de quo etiam dicitur quod illustret et vivificet, imo quod operetur in homine; sed vita haec variatur et modificatur secundum organizationem inductam homini per ejus amorem et aspectum. Potestis etiam scire quod omne bonum amoris et charitatis et omne verum sapientiae et fidei influant, et non sint in homine, ex eo, quod qui cogitat quod tale homini insit a creatione non possit aliter cogitare quam quod Deus infuderit Se homini, et sic quod homines quoad partem forent Dii; et tamen qui hoc ex fide cogitant, fiunt diaboli et putent sicut cadavera. Praeterea, quid actio hominis nisi mens agens; quod enim mens vult et cogitat, hoc agit per corpus suum organum: quare cum mens ducitur a Domino, ducitur etiam actio; ac mens et inde actio ducitur a Domino cum creditur in Ipsum. Nisi ita foret, dicite si potestis cur Dominus in Verbo mille et mille in locis mandavit, ut homo amaturus sit proximum, operaturus sit bona charitatis, ac [facturus sit] fructus sicut arbor, ac facturus sit praecepta, et hoc et illud, ut salvetur; tum cur dixit, quod homo secundum facta seu opera judicaretur, qui bona fecit ad Caelum et vitam, et qui mala fecit ad Infernum et mortem. Quomodo potuerat Dominus talia loqui, si omne quod procedit ab homine foret meritorium et inde malum. Sciatis itaque, quod si mens est charitas, etiam actio sit charitas; si autem mens est sola fides, quae etiam est fides separata a charitate spirituali,

etiam actio sit illa fides; et haec fides est meritoria quia ejus charitas est naturalis et non spiritualis; aliter fides charitatis, quia charitas non vult mereri, et inde nec ejus fides."

His auditis dixerunt sedentes sub lauru, "Comprehendimus quod juste locutus sis, sed usque non comprehendimus."

Quibus respondi, "Comprehenditis quod juste locutus sim ex communi perceptione quae est homini ex influxu lucis e Caelo cum aliquod verum audit, at non comprehenditis ex propria perceptione quae est homini ex influxu lucis e mundo. Binae illae perceptiones, nempe interna et externa, seu spiritualis et naturalis, unam faciunt apud sapientes; vos quoque potestis illas unam facere, si spectatis ad Dominum et removetis mala."

Haec quia etiam intellexerunt, desumpsi termites ex lauru, sub qua sedimus, et porrexi, et dixi, "Num creditis quod hoc a me sit, vel a Domino."

Et dixerunt quod credant per me sicut a me; et ecce termites illi in manibus illorum efflorescebant.

At cum recessi, vidi mensam cedrinam, super qua erat liber, sub olea virente, cujus truncum circumligabat vitis. Aspexi, et ecce erat liber per me scriptus, vocatus *Sapientia Angelica de Divino Amore et Divina Sapientia*, et quoque *de Divina Providentia;* et dixi, quod in illo libro plene ostensum sit, quod homo sit organum recipiens vitae, et non vita.

Post haec ex horto illo exhilaratus abivi domum, et mecum Spiritus angelicus; qui mihi in via dixit, "Vis videre clare quid fides et charitas, ita quid fides separata a charitate, et fides conjuncta charitati, et monstrabo ad oculum."

Respondi, "Monstra."

Et dixit, "Cogita pro fide et charitate lucem et calorem, et clare videbis; fides enim in sua essentia est veritas quae sapientiae, ac charitas in sua essentia est affectio quae amoris; ac veritas sapientiae in Caelo est lux, et affectio amoris in Caelo est calor: lux et calor in quibus sunt angeli, non aliud sunt. Exinde videre potes clare quid fides separata a charitate, et quid fides conjuncta charitati. Fides separata a charitate est sicut lux hyemalis, ac fides conjuncta charitati est sicut lux vernalis. Lux hyemalis, quae est lux separata a calore, quia[1] est conjuncta frigori, prorsus denudat arbores etiam a foliis, indurat terram, et enecat gramen, et quoque congelat aquas; lux autem vernalis, quae est lux conjuncta calori, vegetat arbores primum in folia, tum in flores, et denique in fructus, aperit et emollit terram, ut producat gramina, herbas, flores et frutices, et quoque solvit glaciem ut fluant e fontibus aquae. Prorsus simile est cum fide et charitate: fides separata a charitate mortificat omnia, et fides conjuncta charitati vivificat omnia. Vivificatio haec et mortificatio illa ad vivum possunt videri in mundo nostro spirituali, quia hic est fides lux, et charitas calor; ubi enim fides conjuncta charitati est, ibi sunt horti paradisiaci, floreta, et vireta in sua amoenitate secundum conjunctionem; at ubi fides separata a charitate est, ibi

ne quidem gramen est; et ubi viride, est id ex vepribus, sentibus et urticis. Hoc efficiunt calor et lux procedentes a Domino ut Sole, in angelis et spiritibus, et inde extra illos."

Erant tunc non procul a nobis aliqui ex Clero, quos Spiritus angelicus vocabat Justificatores et Sanctificatores hominum per solam Fidem, et quoque Arcanistas. Eadem haec diximus illis, et demonstravimus usque ut viderent quod ita sit; et cum quaesivimus, annon ita, averterunt se et dixerunt, "Non audivimus." At clamavimus ad illos, dicentes, "Audite itaque adhuc."

Tunc ponebant ambas manus ante aures suas, ac vociferati, "Non volumus audire."

CAPUT XXI.

ET vidi Caelum novum et Terram novam, quia prius Caelum et prior Terra transiit; et Mare non erat amplius.

2. Et ego Johannes vidi urbem sanctam Hierosolymam Novam, descendentem a Deo e Caelo, paratam sicut Sponsam ornatam Marito suo.

3. Et audivi vocem magnam e Caelo dicentem, Ecce Tabernaculum Dei cum hominibus, et habitabit cum illis, et illi populi Ipsius erunt, et Ipse erit cum illis Deus illorum.

4. Et absterget Deus omnem lachrymam ex oculis eorum, et mors non erit amplius, neque luctus, neque clamor, neque labor (aerumna), non erit amplius; quia priora transiverunt.

5. Et dixit Sedens super Throno, Ecce nova omnia facio: et dixit mihi, Scribe, quia haec verba vera et fida sunt.

6. Et dixit mihi, Factum est; Ego sum Alpha et Omega, Principium et Finis; Ego sitienti dabo ex fonte aquae vitae gratis.

7. Vincens haereditario possidebit omnia; et ero illi Deus, et ille erit Mihi filius.

8. Timidis autem, et infidis, et abominabilibus, et homicidis, et scortatoribus, et incantatoribus, et idolo-

latris, et omnibus mendacibus, pars illorum in stagno ardente igne et sulphure; quae est altera mors.

9. Et venit ad me unus septem Angelorum habentium septem phialas plenas septem plagis ultimis, et locutus est mecum, dicens, Veni, ostendam tibi Sponsam Agni Uxorem.

10. Et abstulit me in spiritu super montem magnum et altum, et ostendit mihi urbem magnam sanctam Hierosolymam, descendentem e Caelo a Deo:

11. Habentem gloriam Dei; et lumen ejus simile lapidi pretiosissimo, tanquam lapidi jaspidi instar crystalli splendenti:

12. Habentem murum magnum et altum, habentem portas duodecim, et super portis angelos duodecim, et nomina superscripta, quae sunt duodecim tribuum filiorum Israelis:

13. Ab oriente portae tres, a septentrione portae tres, a meridie portae tres, ab occasibus portae tres.

14. Et murus urbis habens fundamenta duodecim, et in illis nomina duodecim apostolorum Agni.

15. Et loquens cum me habebat calamum aureum, ut metiretur urbem et portas ejus et murum ejus.

16. Et urbs quadrangularis sita est, et longitudo ejus tanta est quanta et latitudo: et mensus est urbem calamo ad stadia duodecies mille; longitudo et latitudo et altitudo ejus aequalia erant.

17. Et mensus est murum ejus, centum quadraginta quatuor cubitorum, mensura hominis quae est Angeli.

18. Et erat structura muri ejus jaspis, et[1] urbs aurum purum simile vitro puro.

19. Et fundamenta muri urbis omni lapide pretioso exornata: fundamentum primum jaspis, secundum

sapphirus, tertium chalcedonius, quartum smaragdus,

20. Quintum sardonyx, sextum sardius, septimum chrysolithus, octavum beryllus, nonum topazius, decimum chrysoprasus, undecimum hyacinthus, duodecimum amethystus.

21. Et duodecim portae duodecim margaritae; unaquaevis portarum erat ex una margarita; et platea urbis aurum purum tanquam vitrum pellucidum.

22. Et templum non vidi in ea, quia Dominus Deus Omnipotens Templum ejus est et Agnus.

23. Et urbs non opus habet sole, neque luna, ut luceant in ea; quia Gloria Dei illustravit eam, et Lucerna ejus Agnus.

24. Et gentes quae salvantur in luce ejus ambulabunt, et reges terrae afferent gloriam et honorem suum in illam.

25. Et portae ejus non claudentur interdiu, nox enim non erit ibi; et afferent gloriam et honorem gentium in illam.

26. Et non intrabit in illam ullum immundum, et faciens abominationem et mendacium, nisi qui scripti in Libro vitae Agni.

SENSUS SPIRITUALIS.

CONTENTUM TOTIUS CAPITIS.

AGITUR IN HOC CAPITE DE STATU CAELI ET ECCLESIAE POST ULTIMUM JUDICIUM:

QUOD POST HOC, PER NOVUM CAELUM NOVA ECCLESIA IN TERRIS, QUAE SOLUM DOMINUM COLET, EXSTITURA SIT (vers. 1-8);

CONJUNCTIO EJUS CUM DOMINO (vers. 9, 10);

DESCRIPTIO EJUS QUOAD INTELLIGENTIAM EX VERBO (vers. 11);

QUOAD DOCTRINAM INDE (vers. 12-21);

ET QUOAD OMNE QUALE EJUS (vers. 22-26).

CONTENTA SINGULORUM VERSUUM.

1. "***Et vidi Caelum novum et Terram novam,***" significat *quod a Domino Novum Caelum ex Christianis formatum sit, quod hodie vocatur Caelum Christianum, ubi sunt qui Dominum coluerant, et secundum praecepta Ipsius in Verbo vixerant, quibus inde est charitas et fides; in quo etiam sunt omnes infantes Christianorum* [n. 876]; "***quia prius Caelum et prior Terra transiit,***" significat *Caelos non a Domino, sed ab ipsis qui ex Christiano orbe in spiritualem mundum venerunt factos, qui omnes die Ultimi Judicii dissipati sunt* [n. 877]; "***et Mare non erat amplius,***" significat *externum Caeli a prima Ecclesiae instauratione collecti ex Christianis, postquam inde exempti sunt et salvati qui in Libro vitae Domini scripti sunt, similiter dissipatum esse* [n. 878].

2. "***Et ego Johannes vidi urbem sanctam Hierosolymam Novam descendentem a Deo e Caelo,***" significat *Novam Ecclesiam in fine prioris a Domino instaurandam, quae consociata Novo Caelo in Divinis veris quoad doctrinam et quoad vitam erit* [n. 879, 880]; "***paratam sicut Sponsam [ornatam] Marito suo,***" significat *Ecclesiam illam per Verbum conjunctam Domino* [n. 881].

3. "***Et audivi vocem magnam e Caelo, dicentem, Ecce Tabernaculum Dei cum hominibus,***" significat *Dominum ex amore loquentem et evangelizantem, quod Ipse nunc in Divino Humano Suo apud homines praesens futurus sit* [n. 882]; "***et habitabit cum illis, et illi populi Ipsius erunt, et Ipse erit cum illis Deus eorum,***" significat *conjunctionem Domini, quae talis est ut illi sint in Ipso et Ipse in illis* [n. 883].

4. "***Et absterget Deus omnem lachrymam ex oculis illorum, et mors non erit amplius, neque luctus, neque clamor, neque labor, non erit amplius; quia priora transiverunt,***" significat *quod Dominus auferet illis omnem dolorem animi, timorem pro damnatione, pro malis et falsis ex Inferno, proque tentationibus ex illis, et non recordabuntur illorum, quia Draco, qui intulerat, ejectus est* [n. 884, 885].

5. "***Et dixit Sedens super Throno, Ecce nova omnia facio: et dixit mihi, Scribe, quia haec verba vera et fida sunt,***" significat *Dominum confirmantem omnes de Novo Caelo et de Nova Ecclesia post peractum Ultimum Judicium* [n. 886].

6. "***Et dixit mihi, Factum est,***" significat *quod sit Divina Veritas* [n. 887]; "***Ego sum Alpha et Omega, Principium et Finis,***" significat *quod Dominus sit Deus Caeli et Terrae, et quod ab Ipso omnia in Caelis et in Terris facta sint, ac per Divinam Ipsius providentiam regantur, et secundum illam fiant* [n. 888]; "***Ego sitienti dabo ex fonte aquae vitae gratis,***" significat *quod Dominus illis qui desiderant vera ex aliquo usu spirituali, daturus sit ex Se per Verbum omnia quae usui illi conducunt* [n. 889].

7. "***Vincens haereditario possidebit omnia; et ero illi Deus et ille erit Mihi filius,***" significat *quod qui vincunt mala apud se, hoc est, Diabolum, et non succumbunt cum tentantur a Babyloniis et Draconicis, in Caelum venturi sint, et ibi victuri in Domino et Dominus in illis* [n. 890].

8. "***Timidis autem, et infidis, et abominabilibus,***" significat *illos qui in nulla fide sunt, et in nulla charitate, et inde in omnis generis malis* [n. 891]; "***et homicidis, et scortatoribus, et incantatoribus, et idololatris, et [omnibus] mendacibus,***" significat *omnes illos qui nihili faciunt praecepta Decalogi, et non fugiunt aliqua mala ibi nominata ut peccata, et ideo vivunt in illis* [n. 892]; "***pars illorum in stagno ardente igne et sulphure,***" significat *illis Infernum ubi amores falsi et cupiditates mali*

sunt [n. 893]; "***quae est altera mors,***" significat *damnationem* [n. 894].

9. "***Et venit ad me unus septem Angelorum habentium septem phialas plenas septem plagis ultimis, et locutus est mecum dicens, Veni, ostendam tibi Sponsam Agni Uxorem,***" significat *influxum et manifestationem a Domino ex intimo Caeli de Nova Ecclesia, quae per Verbum erit conjuncta Domino* [n. 895].

10. "***Et abstulit me in spiritu super montem magnum et altum, et ostendit mihi urbem magnam, sanctam Hierosolymam, descendentem e Caelo a Deo,***" significat *Johannem translatum in tertium Caelum, et visum ejus ibi apertum, coram quo manifestata est Nova Domini Ecclesia quoad doctrinam in forma urbis* [n. 896].

11. "***Habentem gloriam Dei; et lumen ejus simile lapidi pretiosissimo, tanquam lapidi jaspidi instar crystalli splendenti,***" significat *quod in illa Ecclesia erit Verbum intellectum, quia translucens ex Sensu spirituali ejus* [n. 897].

12. "***Habentem murum magnum et altum,***" significat *Verbum in Sensu literae ex quo doctrina Novae Ecclesiae* [n. 898]; "***habentem portas duodecim,***" significat *ibi omnes cognitiones veri et boni, per quas homo introducitur in Ecclesiam* [n. 899]; "***et super portis angelos duodecim, et nomina superscripta, quae sunt duodecim tribuum filiorum Israelis,***" significat *Divina vera et bona Caeli, quae etiam sunt Divina vera et bona Ecclesiae, in cognitionibus illis, et custodias, ne quis intret nisi in illis sit ex Domino* [n. 900].

13. "***Ab oriente portae tres, a septentrione portae tres, a meridie portae tres, et ab occasibus portae tres,***" significat *quod cognitiones veri et boni, in quibus spiritualis vita est e Caelo a Domino, per quas fit introductio in Novam Ecclesiam, sint pro illis qui in amore seu affectione boni sunt plus et minus, et pro illis qui in sapientia seu affectione veri sunt plus et minus* [n. 901].

14. "***Et murus urbis habens fundamenta duodecim,***" significat *quod Verbum in Sensu literae contineat omnia doctrinae Novae Ecclesiae* [n. 902]; "***et in illis nomina duodecim Apostolorum Agni,***" significat *omnia doctrinae ex Verbo de Domino et de vita secundum praecepta Ipsius* [n. 903].

15. "***Et loquens cum me habebat calamum aureum, ut metiretur urbem et portas ejus et murum ejus,***" significat *quod detur a Domino illis qui in bono amoris sunt facultas intelligendi et sciendi qualis est Nova Domini Ecclesia quoad doctrinam et ejus vera introducentia, et quoad Verbum ex quo* [n. 904].

16. "***Et urbs quadrangularis sita est,***" significat *justitiam in illa* [n. 905]; "***longitudo ejus tanta est quanta et latitudo,***" significat *quod bonum et verum in illa Ecclesia unum faciant, sicut essentia et forma* [n. 906]; "***et mensus est urbem calamo ad stadia duodecies mille, longitudo et latitudo et altitudo ejus aequalia erant,***" significat *ostensum quale illius Ecclesiae ex doctrina, quod omnia ejus essent ex bono amoris* [n. 907].

17. "***Et mensus est murum ejus, centum quadraginta quatuor cubitorum,***" significat *quod ostensum sit quale est Verbum in illa Ecclesia, quod ex illo sint omnia vera et bona ejus* [n. 909]; "***mensura hominis quae est Angeli,***" significat *quale Ecclesiae istius quod unum faciat cum Caelo* [n. 910].

18. "***Et erat structura muri ejus jaspis,***" significat *quod omne Divinum Verum in Sensu literae apud homines istius Ecclesiae transluceat ex Divino*

Vero in Sensu spirituali [n. 911]; "**et urbs aurum purum simile vitro puro,**" significat *quod inde omne Ecclesiae illius sit bonum amoris influens una cum luce e Caelo a Domino* [n. 912].

19, 20. "**Et fundamenta muri urbis omni lapide pretioso exornata,**" significat *quod omnia doctrinae Novae Hierosolymae ex Sensu literae Verbi desumpta apud illos qui ibi sunt, apparitura sint in luce secundum receptionem* [n. 914]; "**fundamentum primum jaspis, secundum sapphirus, tertium chalcedonius, quartum smaragdus, quintum sardonyx, sextum sardius, septimum chrysolithus, octavum beryllus, nonum topazius, decimum chrysopraeus, undecimum hyacinthus, duodecimum amethystus,**" significat *omnia doctrinae illius ex Verbi Sensu literae in suo ordine apud illos qui immediate adeunt Dominum, et vivunt secundum praecepta Decalogi fugiendo mala ut peccata; hi enim et non alii in doctrina amoris in Deum et amoris erga proximum sunt, quae duo sunt fundamenta religionis* [n. 915].

21. "**Et duodecim portae duodecim margaritae, et unaquaevis portarum erat ex una margarita,**" significat *quod agnitio et cognitio Domini omnes cognitiones veri et boni, quae ex Verbo sunt, conjungat in unum, et introducat in Ecclesiam* [n. 916]; "**et platea urbis aurum purum tanquam vitrum pellucidum,**" significat *quod omne verum Ecclesiae illius et doctrinae ejus sit in forma bonum amoris influens una cum luce e Caelo a Domino* [n. 917].

22. "**Et Templum non vidi in ea, quia Dominus Deus Omnipotens Templum ejus est et Agnus,**" significat *quod in hac Ecclesia non aliquod externum separatum ab interno erit, quia Ipse Dominus in Divino Humano Suo, a Quo est omne Ecclesiae, Solus aditur, colitur et adoratur* [n. 918].

23. "**Et urbs non opus habet sole et luna ut luceant in ea, quia Gloria Dei illustravit eam, et Lucerna ejus Agnus,**" significat *quod homines illius Ecclesiae non erunt in amore sui et in propria intelligentia, et inde in lumine solo naturali, sed ex Divino vero Verbi a Solo Domino in luce spirituali* [n. 919].

24. "**Et gentes quae salvantur in luce ejus ambulabunt,**" significat *quod omnes qui in bono vitae sunt et credunt in Dominum, ibi vivent secundum Divina vera, et videbunt illa intus in se, sicut oculus objecta* [n. 920]; "**et reges terrae afferent gloriam et honorem suum in illam,**" significat *quod omnes qui in veris sapientiae sunt ex bono spirituali, ibi confitebuntur Dominum, et Ipsi addicabunt omne verum et omne bonum, quae apud se sunt* [n. 921].

25. "**Et portae ejus non claudentur interdiu, nox enim non erit ibi,**" significat *quod in Novam Hierosolymam jugiter recipiantur qui in veris ex bono amoris a Domino sunt, quia non ibi est aliquod falsum fidei* [n. 922]; "**et afferent gloriam et honorem gentium in illam,**" significat *quod qui intrant secum ferent confessionem, agnitionem et fidem, quod Dominus sit Deus Caeli et Terrae, et quod omne verum Ecclesiae et omne bonum Religionis sit ab Ipso* [n. 923].

26. "**Et non intrabit in illam ullum immundum, et faciens abominationem et mendacium,**" significat *quod nemo in Novam Domini Ecclesiam recipiatur, qui adulterat bona et falsificat vera Verbi, et qui facit mala ex confirmatione et sic quoque falsa* [n. 924]; "**nisi qui scripti in Libro vitae Agni,**" significat *quod non alii in Novam Ecclesiam, quae est Nova Hierosolyma, recipiantur, quam qui credunt in Dominum, et vivunt secundum praecepta Ipsius in Verbo* [n. 925].

EXPLICATIO.

876. [*Vers.* 1.] "***Et vidi Caelum novum et Terram novam,***" significat *quod a Domino novum Caelum ex Christianis formatum sit, quod hodie vocatur Caelum Christianum, ubi sunt qui Dominum coluerant, et secundum praecepta Ipsius in Verbo vixerant, quibus inde est charitas et fides; in quo Caelo etiam sunt omnes infantes Christianorum.*— Per "Caelum novum" et per "Terram novam," non intelligitur caelum naturale coram oculis aspectabile, nec terra naturalis ab hominibus habitata, sed intelligitur Caelum spirituale et Terra illius Caeli, ubi sunt angeli; quod hoc Caelum et hujus Caeli Terra intelligatur, quisque videt et agnoscit, si modo aliquantum abduci potest ab idea pure naturali et materiali, cum legit Verbum. Quod Caelum angelicum intelligatur, patet, quia in versu mox sequente dicitur, quod viderit "urbem sanctam Hierosolymam descendentem a Deo e Caelo, paratam sicut Sponsam ornatam Marito suo," per quam non intelligitur aliqua Hierosolyma descendens, sed Ecclesia; et Ecclesia in terris descendit a Domino e Caelo angelico, quia angeli Caeli et homines telluris in omnibus Ecclesiae unum faciunt (n. 626). Ex his videri potest, quam naturaliter et materialiter cogitaverunt et cogitant, qui ex his verbis et ex sequentibus in hoc versu sibi finxerunt dogmaticum de interitu mundi, et de nova creatione omnium. De hoc Caelo Novo actum est supra aliquoties in *Apocalypsi* (imprimis in cap. xiv. et xv.). Vocatur Caelum Christianum, quia distinctum est a Caelis antiquis, qui ab hominibus Ecclesiae ante Adventum Domini exstiterunt. Hi antiqui Caeli sunt supra Caelum Christianum; Caeli enim sunt sicut expansa, unum supra alterum: similiter unumquodvis Caelum; unumquodvis enim Caelum per se distinguitur in tres Caelos, intimum seu tertium, medium seu secundum, ac infimum seu primum; similiter hoc novum Caelum; vidi illos et locutus sum cum illis. In novo hoc Caelo Christiano sunt omnes qui ab Ecclesiae Christianae prima instauratione coluerunt Dominum, et vixerunt secundum praecepta Ipsius in Verbo, et inde qui a Domino per Verbum in charitate et simul fide fuerunt, ita qui non in fide mortua sed in fide viva. De hoc Caelo videantur varia

supra (n. 612, 613, 626, 631, 659, 661, 845, 846, 856). Pariter in illo Caelo sunt omnes infantes Christianorum, quia ab angelis educati in duo illa Essentialia Ecclesiae, quae sunt Agnitio Domini pro Deo Caeli et Terrae, ac Vita secundum praecepta Decalogi.

877. "***Quia prius Caelum et prior Terra transiit,***" significat *Caelos non a Domino, sed ab ipsis qui e Christiano orbe in spiritualem mundum venerunt factos, qui omnes die Ultimi Judicii dissipati sunt.*—Quod hi Caeli et non alii per "prius Caelum et priorem Terram quae transiverunt" intelligantur, videatur supra (n. 865), ubi explicata sunt haec:

> "Vidi Thronum album et magnum, et Sedentem super eo, a Cujus facie fugit Caelum et Terra" (cap. praec. xx. vers. 11).

ubi ostensum est, quod per illa verba significetur Judicium universale a Domino factum super omnes priores caelos, in quibus fuerunt qui in bono civili et morali et nullo spirituali erant, ita qui in externis simulabant Christianos sed in internis erant diaboli; qui caeli cum terra eorum prorsus dissipati sunt. Reliqua de his videantur in Opusculo de *Ultimo Judicio* Londini 1758 edito, et in *Continuatione de illo*, Amstelodami [1763] edita; quibus plura hic adjicere supervacaneum est.

878. "***Et Mare non erat amplius;***" significat *externum Caeli a prima Ecclesiae instauratione collecti ex Christianis, postquam inde exempti sunt et salvati qui in Libro vitae Domini scripti sunt, similiter dissipatum esse.*—Per "mare" significatur externum Caeli et Ecclesiae, in quo sunt simplices, qui de rebus Ecclesiae naturaliter et perparum spiritualiter cogitaverunt; Caelum in quo hi sunt vocatur externum (videatur n. 238, 239 fin., 403, 404, 420, 466, 470, 659, 661); hic per "mare" intelligitur externum Caeli a prima Ecclesiae instauratione collecti ex Christianis. Internum autem Caeli ex Christianis non prius a Domino plene formatum est, quam aliquo tempore ante Ultimum Judicium, et quoque post illud (ut constare potest ex cap. xiv. et xv., ubi de illo agitur; et ex cap. xx. vers. 4, 5; videantur Explicationes). Causa quod non prius, erat, quia Draco et binae ejus Bestiae dominabantur in Mundo spirituum, et flagrabant cupiditate seducendi quoscunque pos-

sent; quare periculum fuit prius colligere illos in aliquod Caelum. De separatione bonorum a Draconicis, et horum damnatione, et tandem dejectione in Infernum, agitur multis in locis, ac ultimo in cap. xix. vers. 20, et in cap. xx. vers. 10; et post hoc dicitur, quod "Mare dederit eos in illo mortuos" (vers. 13); per quod intelliguntur homines Ecclesiae externi et naturales convocati ad judicium (videatur supra, n. 869), et tunc exempti et salvati qui in Libro vitae Domini scripti sunt (de qua re etiam ibi); hoc "mare" est quod hic intelligitur. Etiam alibi dicitur, ubi de Novo Caelo Christiano, quod id se extenderit ad "mare vitreum mixtum igne" (cap. xv. 2), per quod "mare" etiam significatur externum Caeli ex Christianis (videatur Explicatio, n. 659-661). Ex his constare potest, quod per "mare non erat amplius" significetur quod externum Caeli a prima Ecclesiae instauratione collecti ex Christianis, postquam inde exempti sunt et salvati qui in Libro vitae Domini scripti sunt, similiter dissipatum sit. De externo Caeli ex Christianis a prima instauratione Ecclesiae collecto, multa scire datum est, sed illa hic afferre non vacat; solum quod priores Caeli, qui die Ultimi Judicii transiverunt, permissi fuerint propter illos qui in externo illo Caelo seu mari erant, quia per externa conjuncti erant, non autem per interna; de qua re videantur aliqua supra (n. 398). Quod Caelum ubi externi Ecclesiae homines sunt, dicatur "mare," est quia habitatio eorum in mundo spirituali e longinquo apparet sicut in mari; angeli enim caelestes, qui sunt angeli supremi Caeli, habitant sicut in atmosphaera aetherea; angeli spirituales, qui sunt angeli medii Caeli, habitant sicut in atmosphaera aerea; et angeli spirituales naturales, qui sunt angeli ultimi Caeli, habitant sicut in atmosphaera aquea, quae e longinquo apparet sicut mare, ut dictum est: inde est, quod externum Caeli intelligatur per "mare" etiam multis aliis in locis in Verbo.

879. [*Vers.* 2.] ***"Et ego Johannes vidi urbem sanctam Hierosolymam Novam descendentem a Deo e Caelo,"*** significat *Novam Ecclesiam in fine prioris a Domino instaurandam, quae consociata Novo Caelo in Divinis veris quoad doctrinam et quoad vitam erit.*—Quod Johannes se hic nominet, dicens, "Ego Johannes," est quia per illum ut Apostolum significatur Bonum amoris in Dominum, et inde Bonum

vitae; quare ille prae reliquis Apostolis amatus fuit, et ad Caenam cubuit ad pectus Domini (*Joh.* xiii. 23; cap. xxi. 20); et haec Ecclesia, de qua nunc agitur, similiter. Quod per "Hierosolymam" significetur Ecclesia, videbitur in sequente articulo; quae vocatur "urbs" et describitur ut urbs ex doctrina et ex vita secundum illam, "urbs" enim in spirituali Sensu significat doctrinam (n. 194, 712). Vocatur "sancta" ex Domino, Qui Solus est Sanctus, et ex Divinis veris quae ex Verbo sunt a Domino in illa, quae vocantur sancta (n. 173, 586, 666, 852); et vocatur "Nova," quia Sedens super Throno dixit, "Ecce nova omnia facio" (vers. 5); ac dicitur "descendens a Deo e Caelo," quia a Domino per Novum Caelum Christianum, de quo in versu 1 hujus capitis (n. 876), nam Ecclesia in terris formatur per Caelum a Domino, ut unum agant et consocientur.

880. Quod per "Hierosolymam" in Verbo intelligatur Ecclesia, est quia ibi in Terra Canaane, et non alibi, Templum erat, Altare erat, sacrificia fiebant, ita ipse cultus Divinus; quare etiam tria festa quotannis ibi celebrabantur, et ad illa omnis masculus totius terrae mandatus est venire: ex eo est quod per "Hierosolymam" significetur Ecclesia quoad cultum, et inde quoque Ecclesia quoad doctrinam, nam cultus praescribitur in doctrina et fit secundum illam: tum quia Dominus in Hierosolyma fuit, et docuit in Suo Templo, et postea ibi glorificavit Humanum Suum. Quod per "Hierosolymam" intelligatur Ecclesia quoad doctrinam et inde cultum, ex pluribus locis in Verbo patet, ut ex his. Apud *Esajam:*

> "Propter Zionem non tacebo, et propter Hierosolymam non quiescam, usque dum exeat sicut splendor Justitia ejus, et Salus ejus sicut lampas ardeat: tunc videbunt Gentes Justitiam tuam, et omnes Reges Gloriam tuam: et vocabitur tibi nomen novum, quod os Jehovae enuntiabit; et eris corona decoris in manu Dei tui: beneplacebit Jehovah in te, et terra tua maritabitur. Ecce Salus tua veniet, ecce merces Ipsius cum Ipso: et vocabunt illos, Populus sanctitatis, Redempti Jehovae: et tu vocaberis quaesita urbs, non deserta" (lxii. 1-4, 11, 12).

Agitur in toto illo capite de Adventu Domini, et de nova ab Ipso instauranda Ecclesia. Nova haec Ecclesia est, quae intelligitur per "Hierosolymam," cui vocabitur nomen novum quod os Jehovae enuntiabit, quaeque erit corona

decoris in manu Jehovae, et cidaris regni in manu Dei, in qua Jehovah beneplacebit, et quae vocabitur urbs quaesita et non deserta. Per haec non potest intelligi Hierosolyma, in qua, cum Dominus in mundum venit, fuerunt Judaei; nam illa erat in omni contrario; quae potius vocanda erat Sodoma

(Ut quoque vocatur *Apoc.* xi. 8; *Esaj.* iii. 9; *Jerem.* xxiii. 14; *Ezech.* xvi. 46, 48).

Alibi apud *Esajam:*

"Ecce Ego creans Caelum novum et Terram novam; non commemorabuntur priora: laetamini et exultate in aeternitates, quae Ego creans. Ecce Ego creaturus Hierosolymam exultationem, et populum ejus laetitiam, ut exulfem super Hierosolyma, et laeter super populo Meo. Tunc lupus et agnus pascent simul; non malum facient in toto monte sanctitatis Meae" (lxv. 17-19, 25);

etiam in hoc capite agitur de Adventu Domini, et de Ecclesia ab Ipso instauranda, quae non instaurata est apud illos qui in Hierosolyma, sed apud illos qui extra illam erant; quare haec Ecclesia intelligitur per "Hierosolymam" quae erit Domino "exultatio," et cujus populus erit Ipsi "laetitia;" tum ubi "lupus et agnus pascent simul," et ubi "non malum facient." Hic quoque dicitur quemadmodum in *Apocalypsi*, quod Dominus "creaturus Caelum novum et Terram novam," et quoque quod "creaturus sit Hierosolymam," per quae similia significantur. Alibi apud *Esajam:*

"Excitare, excitare, indue robur tuum Zion; indue vestes decoris tui Hierosolyma, urbs sanctitatis; quia non addet ut in te veniat amplius praeputiatus et immundus: excute te e pulvere, surge, sede Hierosolyma. Cognoscet populus Nomen Meum in die illo, nam Ego Ille Qui loquor, ecce Me: consolatus est Jehovah populum Suum, redemit Hierosolymam" (lii. 1, 2, 6, 9);

etiam in eo capite agitur de Adventu Domini, et de Ecclesia ab Ipso instauranda; quare per "Hierosolymam," in quam "non amplius veniet praeputiatus et immundus," et quam "Dominus redimet," intelligitur Ecclesia; et per "Hierosolymam Urbem sanctitatis," Ecclesia quoad doctrinam a Domino et de Domino. Apud *Zephaniam:*

"Jubila filia Zionis, laetare ex omni corde filia Hierosolymae; Rex Israelis in medio tui, ne time malum amplius; laetabitur super te cum gaudio, acquiescet in amore tuo, exultabit super te cum jubilo; dabo vos in nomen et laudem omnibus populis terrae" (iii. 14, 15, 17, 20[1]);

similiter hic de Domino et de Ecclesia ab Ipso, super qua "Rex Israelis," Qui est Dominus, "laetabitur cum gaudio, exultabit cum jubilo," et in Cujus amore "requiescet," et Qui dabit illos "in nomen et laudem omnibus populis terrae." Apud *Esajam:*

> "Sic dixit Jehovah Redemptor tuus et Formator tuus; dicens Hierosolymae, Habitaberis, et urbibus Jehudae, Aedificabimini" (xliv. 24, 26).

Et apud *Danielem:*

> "Scito et percipito, ab exitu Verbi usque ad restituendum et ad aedificandum Hierosolymam, usque ad Messiam Principem, Septimanae Septem" (ix[1]. 25);

quod per "Hierosolymam" etiam hic intelligatur Ecclesia, patet, quoniam haec a Domino restituebatur et aedificabatur, non autem Hierosolyma sedes Judaeorum. Per "Hierosolymam" intelligitur Ecclesia a Domino etiam in sequentibus locis. Apud *Sachariam:*

> "Sic dixit Jehovah, Revertar ad Zionem, et habitabo in medio Hierosolymae; unde vocabitur Hierosolyma, Urbs veritatis, et Mons Jehovae Zebaoth, Mons sanctitatis" (viii. 3, 20–23);

apud *Joelem:*

> "Tunc cognoscetis quod Ego Jehovah Deus vester, habitans in Zione, Monte sanctitatis, et erit Hierosolyma sanctitas; et fiet in die illo, stillabunt montes mustum, et colles fluent lacte, et Hierosolyma sedebit in generationem et generationem" (iv. 17–21 [*B.* 4. iii. 17. 18. 20]);

apud *Esajam:*

> "In die illo erit germen Jehovae in decus et in gloriam; et fiet, relictus in Zione, et residuus in Hierosolyma, sanctus dicetur: omnis scriptus ad vitam in Hierosolyma" (iv. 2, 3);

apud *Micham:*

> "In extremitate dierum erit Mons domus Jehovae constitutus in caput montium; nam e Zione exibit doctrina, et Verbum Jehovae ex Hierosolyma; ad te veniet regnum prius, regnum filiae Hierosolymae" (iv. 1, 2, 8);

apud *Jeremiam:*

> "In tempore illo vocabunt Hierosolymam Thronum Jehovae, et congregabuntur omnes gentes ob Nomen Jehovae Hierosolymam; neque ibunt amplius post confirmationem cordis sui mali" (iii. 17);

apud *Esajam :*

"Specta Zionem, Urbem festi stati nostri; oculi tui videant Hierosolymam, Habitaculum tranquillum, Tabernaculum quod non dissipabitur; non removebuntur clavi ejus in perpetuum, et omnes funes ejus non avellentur" (xxxiii. 20).

(Praeter etiam alibi, ut *Esaj.* xxiv. 23; cap. xxxvii. 32; cap. lxvi. 10–14; *Sach.* xii. 3, 6, 8–10; cap. xiv. 8, 11, 12, 21; *Malach.* iii. 2, 4; *Psalm.* cxxii. 1–7; *Psalm.* cxxxvii. 5–7[1])

Quod per "Hierosolymam" in illis locis intelligatur Ecclesia quae a Domino instauranda erat, et non Hierosolyma in Terra Canaane a Judaeis habitata, constare etiam potest a locis in Verbo, ubi de hac dicitur, quod prorsus deperdita sit, et quod destruenda

(Ut *Jerem.* v. 1; cap. vi. 6, 7; cap. vii. 17, 18, seq.; cap. viii. 6–8, seq.; cap. ix. 10, 11, 13, seq.; cap. xiii. 9, 10, 14: cap. xiv. 16; *Thren.* i. 8, 9, 17; *Ezech.* iv. 1 ad fin.; cap. v. 9 ad fin.; cap. xii. 18, 19; cap. xv. 6–8; cap. xvi. 1–63; cap. xxiii. 1–49; *Matth.* xxiii. 37, 38; *Luc.* xix. 41–44; cap. xxi. 20–22; cap. xxiii. 28–30; et multis aliis in locis).

881. ***"Paratam sicut Sponsam [ornatam] Marito suo,"*** significat *Ecclesiam illam per Verbum conjunctam Domino.*—Dicitur quod Johannes "viderit urbem sanctam Hierosolymam Novam descendentem a Deo e Caelo," hic quod viderit illam urbem "paratam sicut Sponsam Marito suo; unde etiam patet, quod per "Hierosolymam" intelligatur Ecclesia, et quod viderit illam primum ut Urbem, et postea ut Virginem Sponsam; illam ut Urbem repraesentative, et illam ut Virginem Sponsam spiritualiter, ita in duplici idea, una intra seu supra alteram: prorsus sicut angeli, qui cum vident aut audiunt aut legunt in Verbo "urbem," in idea inferioris cogitationis percipiunt urbem, sed in idea superioris cogitationis percipiunt Ecclesiam quoad doctrinam; et hanc, si desiderant et orant ad Dominum, vident ut Virginem in pulchritudine et amictu secundum quale Ecclesiae: ita quoque mihi datum est Ecclesiam videre. Per "paratam" significatur amicta ad desponsationem, et Ecclesia non aliter accingitur ad desponsationem, et postea ad conjunctionem seu conjugium, quam per Verbum; hoc enim est unicum medium conjunctionis seu conjugii, quia Verbum est a Domino et de Domino, et sic Dominus; quare etiam vocatur "Foedus," et "foedus" significat conjunctionem spiritualem; Verbum etiam datum est

propter illum finem. Quod per "Maritum" intelligatur Dominus, patet a vers. 9 et 10[1] hujus capitis, ubi Hierosolyma vocatur "Sponsa, Uxor Agni." Quod Dominus dicatur "Sponsus" et "Maritus," et Ecclesia "Sponsa" et "Uxor," et quod conjugium illud sit sicut conjugium boni et veri, et fiat per Verbum, videatur supra (n. 797). Ex his constare potest, quod per "Hierosolyma parata sicut Sponsa Marito" significetur Ecclesia illa per Verbum conjuncta Domino.

882. [*Vers.* 3.] ***"Et audivi vocem magnam e Caelo dicentem, Ecce Tabernaculum Dei cum hominibus,"*** significat *Dominum ex amore loquentem et evangelizantem, quod Ipse nunc in Divino Humano Suo apud homines praesens futurus sit.*—Hic est Sensus illorum verborum caelestis. Angeli caelestes, qui sunt angeli tertii Caeli, non aliter intelligunt illa; nam per "audire vocem magnam e Caelo dicentem," ab illis intelligitur Dominus ex amore loquens et evangelizans, quia e Caelo non alius loquitur quam Dominus; quoniam Caelum non est Caelum ex propriis angelorum, sed a Divino Domini, cujus recipientes sunt; per "vocem magnam" intelligitur loquela ex amore, "magnum" enim praedicatur de amore (n. 656, 663); per "Ecce Tabernaculum Dei cum hominibus," intelligitur nunc Dominus in Divino Humano Suo praesens; per "Tabernaculum Dei" intelligitur Ecclesia caelestis, et in universali Sensu Regnum caeleste Domini, et in supremo Sensu Divinum Humanum Ipsius (videatur supra, n. 585). Quod per "Tabernaculum" in supremo Sensu intelligatur Divinum Humanum Domini, est quia per "Templum" illud significatur

(Ut constare potest ex *Joh.* ii. 19[2] 21; *Malach.* iii. 1; *Apoc.* xxi. 22; et alibi).

Similiter per "Tabernaculum," cum differentia quod per "Templum" intelligatur Divinum Humanum Domini quoad Divinum Verum, seu Divinam Sapientiam, et per "Tabernaculum" intelligatur Divinum Humanum Domini quoad Divinum Bonum seu Divinum Amorem. Inde sequitur, quod per "Ecce Tabernaculum Dei cum hominibus" intelligatur quod Dominus nunc in Divino Humano Suo apud homines praesens futurus sit.

883. "*Et habitabit cum illis, et illi populi Ipsius erunt, et Ipse erit cum illis Deus eorum,*" significat *conjunctionem Domini, quae talis est ut illi sint in Ipso et Ipse in illis.*—Per "habitabit cum illis" significatur conjunctio Domini cum illis, de qua sequitur: per quod "illi populi Ipsius erunt, et Ipse erit cum illis Deus eorum" significatur quod illi sint Domini, et Dominus illorum; et quia per "habitare cum illis" significatur conjunctio, significatur quod illi in Domino erunt et Dominus in illis, aliter non fit conjunctio; quae quod talis sit, patet clare a Domini verbis apud *Johannem*:

> "Manete in Me et Ego in vobis: Ego sum Vitis, vos palmites; qui manet in Me et Ego in illo, hic fert fructum multum, quia sine Me non potestis facere quicquam" (*Joh.* xv. 4, 5);

et alibi:

> "In die illo cognoscetis quod Ego in Patre Meo, et vos in Me et Ego in vobis" (xiv. 20);
> "Qui manducat Meam carnem, et bibet Meum sanguinem, in Me manet et Ego in illo" (*Joh.* vi. 56).

Quod assumptio Humani, et unitio ejus cum Divino quod in Ipso a nativitate erat et Pater vocatur, pro fine habuerit conjunctionem cum hominibus, patet etiam apud *Johannem*:

> "Pro illis Ego sanctifico Me Ipsum, ut etiam illi sint sanctificati in veritate; ut sint unum sicut nos unum sumus, Ego in illis [et] Tu in Me" (xvii. 19, 21, 22, 26);

ex quibus constat, quod conjunctio sit cum Divino Humano Domini, et quod sit reciproca, et quod sic et non aliter sit conjunctio cum Divino quod Pater vocatur. Docet etiam Dominus quod conjunctio fiat per vera Verbi, et per vitam secundum illa (*Joh.* xiv. 20–24; cap. xv. 7): hoc itaque est quod intelligitur per "habitabit cum illis, et illi populus Ipsius erunt, et Ipse erit cum illis Deus illorum."

> (Similiter alibi, ubi eadem verba: *Jerem.* vii. 23; cap. xi. 4; *Ezech.*[1] xiv. 11; *Jerem.*[2] xxiv. 7; cap. xxx. 22; *Ezech.* xi. 20; cap. xxxvi. 28; cap. xxxvii. 23, 27; *Sach.* viii. 8; *Exod.* xxix. 45[3])

Quod per "habitare cum illis" significetur conjunctio cum illis, est quia "habitare" significat conjunctionem ex amore, ut constare potest ex multis locis in Verbo; etiam

ex habitationibus angelorum in Caelo. Caelum est distinctum in innumeras societates, omnes inter se secundum differentias affectionum quae sunt amoris in genere et in specie; unaquaevis societas est una species affectionis, et ibi habitant distincte secundum propinquitates et affinitates illius speciei affectionis, et in una domo qui propinquissimi sunt; inde "cohabitatio," cum de conjugibus, in spirituali Sensu significat conjunctionem per amorem. Sciendum est, quod aliud sit conjunctio cum Domino, et aliud praesentia Ipsius; conjunctio cum Domino non datur aliis quam qui Ipsum immediate adeunt, praesentia reliquis.

884. [*Vers.* 4.] ***"Et absterget Deus omnem lachrymam ex oculis illorum, et mors non erit amplius, neque luctus, neque clamor, neque labor, non erit amplius; quia priora transiverunt,"*** significat *quod Dominus auferet illis omnem dolorem animi, timorem pro damnatione, pro malis et falsis ex Inferno, proque tentationibus ex illis, et non recordabuntur illorum, quia Draco, qui intulerat, ejectus est.*—Per "absterget Deus omnem lachrymam ex oculis illorum" significatur quod Dominus illis auferet omnem dolorem animi, lachrymatio enim ex dolore animi est: per "mortem" quae non erit amplius, significatur damnatio (ut n. 325, 765, 853, 873); hic timor pro illa: per "luctum," qui nec erit amplius, significatur timor pro malis ab Inferno, "luctus" enim significat varia, ubivis propter aliquam rem de qua agitur; hic timorem pro malis ex Inferno, quia praecedit pro damnatione, et sequitur pro falsis ab Inferno, et de tentationibus ex illis: per "clamorem" significatur timor pro falsis ex Inferno, de quo in articulo sequente: per "laborem," qui nec erit, significantur tentationes (n. 640): per "non erit amplius, quia priora transiverunt" significatur quod non recordabuntur illorum, quia Draco, qui intulerat, ejectus est; haec enim sunt priora quae transiverunt.

Sed haec illustranda sunt. Omnis homo post mortem primum venit in Mundum spirituum, qui est medius inter Caelum et Infernum, et ibi praeparatur, bonus ad Caelum et malus ad Infernum; de quo Mundo, videatur supra (n. 784, 791, 843, 850, 866, 869). Et quia consortia ibi sunt sicut in mundo naturali, non potuit aliter ante Ultimum Judicium, quam ut illi qui in externis erant civiles et mo-

rales at in internis mali, simul essent et colloquerentur cum illis qui similiter in externis erant civiles et morales sed in internis boni. Et quia malis inest continua cupiditas seducendi, ideo boni qui cum illis in consortio erant variis modis infestati sunt. Verum illi qui per infestationes ex illis doluerunt, et venerunt in timores pro damnatione, proque malis et falsis ex Inferno, proque gravi tentatione, a Domino exempti consortio illorum sunt, et missi in Terram quandam infra illam, ubi etiam societates sunt, et ibi custoditi; et hoc usque dum omnes mali separati sunt a bonis, quod per Ultimum Judicium factum est; et tunc illi qui in Terra inferiore custoditi fuerunt, a Domino elevati sunt in Caelum. Infestationes illae imprimis factae sunt ab illis qui per "Draconem" et ejus "Bestias" intelliguntur; quare cum Draco et binae ejus Bestiae conjecti sunt in stagnum ignis et sulphuris, tunc, quia omnis infestatio ac inde dolor ac timor pro damnatione et pro Inferno cessaverunt, dicitur ad illos qui infestati fuerant, quod "Deus absterget omnem lachrymam ab oculis illorum, et mors non erit amplius, neque luctus, neque clamor, neque labor, non erit amplius, quia priora transiverunt;" per quae significatur quod Dominus auferet illis omnem dolorem animi, timorem pro damnatione, proque malis et falsis ex Inferno, proque gravi tentatione ex illis, et non recordabuntur illorum, quia Draco, qui intulerat, ejectus est. Quod Draco cum binis Bestiis ejectus sit, et conjectus in stagnum ignis et sulphuris, videatur supra (cap. xix. 20; cap. xx. 10): et quod Draco infestaverit, ex multis locis patet; pugnavit enim cum Michaele, et voluit devorare fetum quem mulier peperit, et persecutus mulierem, abivit ut faceret bellum cum reliquis seminis ejus (cap. xii. 4, 5, 7–9, 13–18 [*B. A.* 4, 5, 7–9, 13–17, cap. xiii. 1]; tum cap. xvi. 13–16; et alibi). Quod plures qui interius boni fuerunt, custoditi sint a Domino ne infestarentur a Dracone et ejus Bestiis, patet a cap. vi. 9–11; et quod infestati fuerint, cap. vii. 13–17; et quod postea evecti sint in Caelum, cap. xx. 4, 5; et alibi. Iidem etiam intelliguntur per "captivos" et "vinctos in fovea," et a Domino liberatos

(*Esaj.* xxiv. 22; cap. lxi. 1; *Luc.* iv. 18, 19; *Sach.* ix. 11; *Psalm.* lxxix. 11).

Hoc quoque significatur in Verbo, ubi dicitur quod Sepul-

chra aperta sint; tum ubi dicitur quod Animae exspectent Ultimum Judicium, et tunc Resurrectionem.

885. Quod "clamor" in Verbo dicatur de dolore et timore pro falsis ex Inferno, et inde pro devastatione per illa, patet ex his:

> 'Oblivioni tradentur angustiae priores, et occultabuntur ab oculis Meis; tunc non audietur in illa vox fletus aut vox Clamoris" (*Esaj.* lxv. 16, 19);

haec quoque de Hierosolyma, ut hic in *Apocalypsi.*

> "Atrati sunt in terram, et Clamor Hierosolymae ascendit" (*Jerem.* xiv. 2, seq.);

ubi agitur de luctu super falsis, quae devastant Ecclesiam.

> "Exspectavit Jehovah judicium, sed ecce scabies; justitiam, sed ecce Clamor" (*Esaj.* v. 7);
> "Vox Clamoris pastorum, quia vastans Jehovah pascuum eorum" (*Jerem.* xxv. 36);
> "Vox Clamoris a porta piscium, quia opes eorum in depraedationem, ac domus eorum in desolationem" (*Zeph.* i. 10, 13).
> (Praeter alibi, ut *Esaj.* xiv. 31; cap. xv. 4-6, 8; cap. xxiv. 11; cap. xxx. 19; *Jerem.* xlvi. 12, 14[1])

At sciendum est quod "clamor" in Verbo dicatur de omni affectione cordis erumpente; quare est vox lamentationis, implorationis, supplicationis ex indolentia, contestationis, indignationis, confessionis, imo exultationis.

886. [*Vers.* 5.] ***"Et dixit Sedens super Throno, Ecce nova omnia facio: et dixit mihi, Scribe, quia haec verba vera et fida sunt,"*** significat *Dominum de Ultimo Judicio loquentem ad illos qui venturi sunt in Mundum spirituum, seu qui obituri a tempore quo Ipse in mundo fuit huc usque, haec, quod prius Caelum cum priore Terra, et prior Ecclesia, cum omnibus et singulis in illis, peritura sint, et quod novum Caelum cum nova Terra, ac novam Ecclesiam, quae vocanda est Nova Hierosolyma, creaturus sit, et quod haec pro certo sciant, et illorum recordentur, quia Ipse Dominus id testatus dixit.*—Haec quae in hoc versu, et in sequentibus usque ad octavum inclusive, dicta sunt ad illos qui in Christiano orbe in Mundum spirituum venturi sunt, quod fit illico post obitum, propter finem ne paterentur se seduci a Babyloniis et Draconicis; nam, ut supra dictum est, omnes post mortem congregantur in Mundo spirituum, et inter se consortia fovent sicut in mundo naturali, ubi sunt

simul cum Babyloniis et Draconicis, qui continue flagrant cupiditate seducendi, et quibus etiam concessum fuit sibi tanquam caelos per artes imaginarias et illusorias condere, per quas etiam potuissent seducere; ne hoc fieret, haec a Domino dicta sunt, ut pro certo scirent, quod illi caeli cum terris eorum perituri sint, et quod Dominus novum Caelum et novam Terram creaturus sit, quando salvandi sunt qui non passi sunt se seduci. At sciendum est, quod haec dicta sint ad illos qui a tempore Domini usque ad Ultimum Judicium, quod factum est Anno 1757, vixerunt, quia illi seduci potuerunt; non autem posthac possunt ibi, quia Babylonii et Draconici separati sunt, et ejecti.

Nunc sed ad explicationem: Per "Sedentem super Throno" intelligitur Dominus (n. 808 fin.): quod Dominus hic dixerit "super Throno," est quia dixit "Ecce nova omnia facio," per quae significatur quod facturus sit Ultimum Judicium, et tunc creaturus sit novum Caelum et novam Terram, atque novam Ecclesiam cum omnibus et singulis quae in illis; quod "Thronus" sit judicium in forma repraesentativa, videatur n. 229, 845, 865; quod prius Caelum et prior Ecclesia die Ultimi Judicii perierint, n. 865, 877; per "dixit mihi, Scribe, quia haec verba vera et fida sunt" significatur quod haec pro certo sciant, et illorum recordentur, quia Ipse Dominus id testatus dixit; per quod Dominus secundo usus sit verbo "dixit," significatur quod id pro certo sciant: per "scribe" significatur in recordationem, seu ut illorum recordentur (n. 639); et per "haec verba vera et fida sunt" significatur quod credenda sint, quia Ipse Dominus id testatus dixit.

887. [*Vers.* 6.] ***"Et dixit mihi, Factum est,"*** significat *quod sit Divina Veritas.*—Quod per "dixit mihi" significetur quod sit Divina veritas, est quia Dominus tertio dixit, "dixit mihi," tum quia dixit "factum est" in praesenti: et quod Dominus tertio dicit, est quod credendum sit quia est Divina veritas, tum quod dicit in praesenti: "ter" enim significat completum ad finem (n. 505); similiter cum facturus dicitur "factum est."

888. ***"Ego sum Alpha et Omega, Principium et Finis,"*** significat *ut sciant, quod Dominus sit Deus Caeli et Terrae, et quod ab Ipso omnia in Caelis et in Terris facta sint, ac per Divinam Ipsius Providentiam regantur, et secundum illam*

fiant.—Quod Dominus sit "Alpha et Omega, Principium et Finis," et quod per id intelligatur, quod ab Ipso omnia facta sint, regantur et fiant, et plura, videatur supra (n. 13, 29–31, 38, 57, 92). Quod Dominus sit Deus Caeli et Terrae constat ex Ipsius verbis apud *Johannem:*

Data est Mihi "potestas omnis carnis" (xvii. 2);

et apud *Matthaeum:*

"Data est Mihi omnis potestas in Caelo et in Terra" (xxviii. 18);
Et quod ab Ipso omnia facta sint quae facta (*Joh.* i. 3, 14).

Quod omnia quae ab Ipso facta seu creata sunt, per Divinam Ipsius Providentiam regantur, patet.

889. ***"Ego sitienti dabo ex fonte aquae vitae gratis,"*** significat *quod Dominus illis qui desiderant vera ex aliquo usu spirituali, daturus sit ex Se per Verbum omnia quae usui illi conducunt.*—Per "sitientem" significatur qui desiderat verum ex aliquo usu spirituali, de quo sequitur; per "fontem aquae vitae" significatur Dominus et Verbum (n. 384); per "dare gratis" significatur ex Domino, et non ex aliqua propria intelligentia hominis. Quod per "sitire" significetur desiderare ex aliquo usu spirituali est quia datur sitis seu desiderium cognitionum veri ex Verbo ex usu naturali, et quoque ex usu spirituali: ex usu naturali illis qui pro fine habent eruditionem, et per eruditionem famam, honorem et lucrum, ita se et mundum; at ex usu spirituali illis qui pro fine habent servire proximo ex amore ejus, consulere animabus illorum, etiam suae, ita propter Dominum, proximum et salutem: his "ex fonte aquae vitae," hoc est, ex Domino per Verbum, datur verum, quantum usui isti conducit: reliquis non datur inde verum; legunt Verbum, et omne verum doctrinale ibi vel non vident, vel si vident vertunt in falsum; non ita in loquela dum enuntiatur ex Verbo, sed in idea cogitationis de illo. Quod "esurire" significet desiderare bonum, ac "sitire" desiderare verum, videatur n. 323, 381.

890. [*Vers.* 7.] ***"Vincens haereditario possidebit omnia; et ero illi Deus, et ille erit Mihi filius,"*** significat *quod qui vincunt mala apud se, hoc est, Diabolum, et non succumbunt cum tentantur a Babyloniis et Draconicis, in Caelum venturi sint, et ibi victuri in Domino et Dominus in illis.*—Per

"vincere" hic intelligitur vincere mala apud se, ita Diabolum, et non succumbere cum tentantur a Babyloniis et Draconicis; quod vincere mala apud se sit etiam vincere Diabolum, est quia per "Diabolum" intelligitur omne malum; per "haereditario possidere omnia" significatur venire in Caelum, et tunc in possessionem bonorum quae ibi sunt a Domino, ita in bona quae a Domino ac Domini sunt, ut filius haeres; vocatur inde Caelum haereditas (*Matth.* xix. 29; cap. xxv. 34); per "ero illi Deus, et ille erit Mihi filius" significatur quod in Caelo erunt in Domino et Dominus erit in illis, ut supra (n. 882[, 883]), ubi similia; modo quod ibi dicatur quod "illi populi Ipsius erunt, et Ipse erit cum illis Deus illorum." Quod illi qui Dominum immediate adeunt, sint Ipsius filii, est quia illi e novo nati sunt ab Ipso, hoc est, regenerati; quare

Discipulos Suos vocabat "filios" (*Joh.* xii. 36; cap. xiii. 33; cap. xxi. 5).

891. [*Vers.* 8.] "*Timidis autem, et infidis, et abominabilibus,*" significat *illos qui in nulla fide sunt, et in nulla charitate, et inde in omnis generis malis.*—Per "timidos" significantur qui in nulla fide sunt, de quo sequitur; per "infidos" significantur qui in nulla charitate erga proximum sunt, sunt enim illi insinceri et fraudulenti, ita infidi; per "abominabiles" significantur qui in omnis generis malis sunt, "abominationes" enim in Verbo significant in genere mala quae in sex praeceptis ultimis Decalogi nominantur; ut constare potest apud *Jeremiam*[1]:

"Ne confidite vobis super verbis mendacii, dicendo Templum Jehovae, Templum Jehovae, Templum Jehovae illi; num furando, occidendo, et adulterando et jurando per mendacium, deinde venietis et stabitis coram Me in Domo hac, dum facitis Abominationes has" (vii[2] 2–4, 9–11);

ita ubivis alibi. Quod per "timidos" significentur qui in nulla fide sunt, constat ex his:

Jesus dixit Discipulis, "Quare Timidi estis, exiguae fidei homines" (*Matth.* viii[3] 26; Marc. iv. 39, 40; *Luc.* viii. 25);
Jesus dixit ad Archisynagogum, "Ne Timeto, crede modo, tunc filia servabitur" (*Luc.* viii. 49, 50; *Marc.* v. 36);
"Ne Time, parve grex, quia complacuit Patri vestro vobis dare regnum" (*Luc.* xii. 32);
Similiter per "Ne timete vobis" (*Matth.* xvii. 6, 7; cap. xxviii. 3–5, 10; *Luc.* i. 12, 13, 30; cap. ii. 9, 10; cap. v. 8–10; et alibi).

Ex his et illis constare potest, quod per "timidis autem, et infidis, et abominabilibus," significentur illi qui in nulla fide sunt, et in nulla charitate, et inde in omnis generis malis.

892. ***"Et homicidis, et scortatoribus, et incantatoribus, et idololatris, et [omnibus] mendacibus,"*** significat *omnes illos qui nihili faciunt praecepta Decalogi, et non fugiunt aliqua mala ibi nominata ut peccata, et ideo vivunt in illis.*—Quid per quatuor praecepta Decalogi, quae sunt "Non occides," "Non adulteraberis," "Non furaberis," et "Non false testaberis," in triplici Sensu, naturali, spirituali, et caelesti, significatur, videatur in *Doctrina Vitae pro Nova Hierosolyma* (n. 62–91); quare non opus est illa hic iterum explicare. Sed pro septimo praecepto, quod est "Non furaberis," nominantur hic "incantatores et idololatrae;" et per "incantatores" significantur qui inquirunt vera, quae falsificant, ut per illa confirment falsa et mala, sicut faciunt illi qui assumunt hoc verum, *Quod nemo possit facere bonum a se*, et per id confirmant solam Fidem; hoc enim est species furti spiritualis: quid porro incantatio, videatur supra (n. 462): per "idololatras" significantur qui non ex Verbo, ita non ex Domino, sed ex propria intelligentia instituunt cultum, aut in cultu sunt (n. 459); ut quoque fecerunt, qui ex unico dicto Pauli false intellecto, et non ex ullo Verbo Domini, doctrinam universalem Ecclesiae fabricaverunt, quod etiam est species furti spiritualis: per "mendaces" significantur qui in falsis sunt ex malo (n. 924).

893. ***"Pars illorum in stagno ardente igne et sulphure."***—Quod significet *illis Infernum ubi amores falsi et cupiditates mali sunt*, patet a supra explicatis (n. 835, 872[1]), ubi similia verba.

894. ***"Quae est altera mors."***—Quod significet *damnationem*, patet etiam ab explicatis supra (n. 853, 873).

895. [*Vers.* 9.] ***"Et venit ad me unus septem Angelorum habentium septem phialas plenas septem plagis ultimis, et locutus est mecum, dicens, Veni, ostendam tibi Sponsam Agni Uxorem,"*** significat *influxum et manifestationem a Domino ex intimo Caeli de Nova Ecclesia, quae per Verbum erit conjuncta Domino.*—Per "unum septem Angelorum habentium septem phialas plenas septem plagis ultimis, et locutus mecum," intelligitur Dominus ex intimo Caeli influens, et per

intimum Caelum loquens, hic manifestans illa quae sequuntur; quod per hunc Angelum intelligatur Dominus, patet ab explicatione capitis xv., ubi haec sunt:

> "Post haec vidi, cum ecce apertum est Templum Tabernaculi in Caelo, et exiverunt septem Angeli habentes septem plagas" (vers. 5 et 6);

quod per illa significetur quod visum sit intimum Caeli, ubi Dominus in Sua sanctitate, et in Lege quae Decalogus est, videatur supra (n. 669, 670); tum etiam ab explicatione capitis xvii., ubi haec sunt:

> "Et venit unus ex Angelis habentibus septem phialas, et locutus est mecum dicens, Veni ostendam tibi judicium Meretricis magnae" (vers. 1);

quod per illa significetur influxus et revelatio a Domino ex intimo Caeli de Religioso Catholico Romano, videatur supra (n. 718, 719): inde patet, quod per "venit ad me unus septem Angelorum habentium septem phialas plenas septem plagis ultimis, et locutus mecum dicens," intelligatur Dominus ex intimo Caeli influens; et quod per "veni, ostendam tibi" significetur manifestatio; et quod per "Sponsam Agni Uxorem" significetur Nova Ecclesia, quae per Verbum conjuncta erit Domino (ut n. 881): Ecclesia illa vocatur "Sponsa" quando instauratur, et "Uxor" quando instaurata est; hic "Sponsa Uxor" quia pro certo instauranda.

896. [*Vers.* 10.] *"Et abstulit me in spiritu super montem magnum et altum, et ostendit mihi urbem magnam, sanctam Hierosolymam, descendentem e Caelo a Deo,"* significat *Johannem translatum in tertium Caelum, et visum ejus ibi apertum, coram quo manifestata est Nova Domini Ecclesia quoad doctrinam in forma urbis.*—Per "abstulit me in spiritu super montem magnum et altum" significatur quod Johannes translatus sit in tertium Caelum, ubi illi qui in amore a Domino sunt, et in doctrina genuini veri ab Ipso; "magnum" etiam praedicatur de bono amoris, et "altum" de veris; quod per ablatum "in montem" significetur in tertium Caelum, est quia dicitur "in spiritu;" et qui in spiritu est, quoad mentem et ejus visum est in mundo spirituali; et ibi angeli tertii Caeli habitant super montibus, angeli secundi Caeli super collibus, et angeli ultimi

Caeli in vallibus inter colles et montes; quare cum quis in spiritu aufertur in montem, significatur in tertium Caelum: haec ablatio fit momento, quia fit per mutationem status mentis: per "ostendit mihi" significatur visus tunc apertus, et manifestatio; per "urbem magnam, sanctam Hierosolymam, descendentem e Caelo a Deo" significatur Nova Domini Ecclesia, ut supra (n. 879, 880[1]); ubi etiam explicatum est, unde est quod dicatur "sancta," et quod dicatur "descendens e Caelo a Deo;" quod visa sit in forma urbis, est quia "urbs" significat doctrinam (n. 194, 712), et Ecclesia est Ecclesia ex doctrina et ex vita secundum illam; visa etiam est ut urbs, ut describatur quoad omne quale ejus, et hoc describitur per ejus murum, portas, fundamenta, et per varias mensuras. Similiter describitur Ecclesia apud *Ezechielem*, ubi etiam dicitur, quod Propheta

In visionibus Dei deductus sit super montem altum valde, [et] viderit Urbem a meridie, quam angelus etiam quoad murum et portas, et quoad latitudines et altitudines, mensus est (cap. xl. 2, seq.).

Simile intelligitur per haec apud *Sachariam:*

"Dixi Angelo, Quo tu pergis; dixit, Ad metiendum Hierosolymam, ut videam quanta latitudo ejus, et quanta longitudo ejus" (ii. 6 [*B. A.* 2]).

897. [*Vers.* 11.] ***"Habentem gloriam Dei; et lumen ejus simile lapidi pretiosissimo, tanquam lapidi jaspidi instar crystalli splendenti,"*** significat *quod in illa Ecclesia erit Verbum intellectum, quia translucens ex Sensu spirituali ejus.*— Per "gloriam Dei" significatur Verbum in sua Divina luce, de qua sequitur; per "lumen ejus" significatur Divinum Verum ibi, hoc enim intelligitur per lucem in Verbo (n. 796, 799); per "simile lapidi pretiosissimo, tanquam lapidi jaspidi instar crystalli splendenti" significatur id lucens et translucens ex Sensu spirituali ejus, de quo etiam sequitur. Per illa verba describitur intellectus Verbi apud illos qui in doctrina Novae Hierosolymae, et in vita secundum illam sunt. Apud hos Verbum quasi lucet cum legitur; lucet a Domino medio Sensu spirituali, quia Dominus est Verbum, et Sensus spiritualis est in luce Caeli quae procedit a Domino ut Sole; et Lux quae procedit a Domino ut Sole est in sua essentia Divinum Verum Divinae Sapien-

tiae Ipsius. Quod in singulis Verbi sit Sensus spiritualis, in quo sunt angeli, et a quo est sapientia illorum, et quod Verbum transluceat ex luce illius Sensus apud illos qui a Domino in genuinis veris sunt, in *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra* ostensum est. Quod per "gloriam Dei" intelligatur Verbum in sua Divina luce, constare potest ex his locis:

> "Verbum Caro factum est, et vidimus Gloriam Ipsius sicut Gloriam Unigeniti a Patre" (*Joh.* i. 14);

quod per "gloriam" intelligatur gloria Verbi seu Divinum Verum in Ipso, patet, quoniam dicitur "Verbum Caro factum est:" simile per "gloriam" intelligitur in sequentibus, ubi dicitur, "Gloria Dei illustravit illam, et Lucerna ejus Agnus" (vers. 23). Simile intelligitur per

> Gloriam in qua visuri sunt Filium Hominis quando venturus est in nubibus Caeli (*Matth.* xxiv. 30; *Marc.* xiii. 26[1]);

(videatur supra, n. 22,[2] 642, 820;) nec aliud per

> Thronum Gloriae super quo sedebit Dominus cum venturus est ad Ultimum Judicium (*Matth.* xxv. 31);

quia judicaturus est unumquemvis secundum vera Verbi, quare etiam dicitur, quod "venturus sit in gloria Sua." Quando Dominus transformatus est, etiam dicitur quod

> Moses et Elias "visi sint in Gloria" (*Luc.* ix. 30, 31);

per "Mosen et Eliam" significatur ibi Verbum; Ipse etiam Dominus tunc dedit Se videndum coram discipulis ut Verbum in gloria Sua: quod "Gloria" significet Divinum Verum, videantur plura ex Verbo supra (n. 629). Quod Verbum comparetur "lapidi pretiosissimo tanquam lapidi jaspidi instar crystalli splendenti," est quia "lapis pretiosus" significat Divinum Verum Verbi (n. 231, 540, 726, 823); et "lapis jaspis" significat Divinum Verum Verbi in Sensu literae translucens ex Divino Vero in Sensu spirituali. Hoc significatur per

> "Lapidem jaspidem," *Exod.* xxviii. 20; *Ezech.* xxviii. 13;

et in sequentibus in hoc capite, ubi dicitur, quod "structura muri" sanctae Hierosolymae esset "jaspis" (vers. 18); et

quia Verbum in Sensu literae translucet ex Sensu spirituali ejus, dicitur "jaspis instar crystalli splendens." Omnis illustratio quae est illis qui in Divinis Veris a Domino sunt, est inde.

898. [*Vers.* 12.] "***Habentem murum magnum et altum,***" significat *Verbum in Sensu literae ex quo doctrina Novae Ecclesiae.*—Cum per "urbem sanctam Hierosolymam" intelligitur Nova Domini Ecclesia quoad doctrinam, per "murum" ejus non aliud intelligitur quam Verbum in Sensu literae, ex quo doctrina; ille enim Sensus tutatur Sensum spiritualem, qui intus latet, sicut murus urbem et habitatores ejus. Quod Sensus literae sit basis, continens et firmamentum Sensus spiritualis ejus, videatur in *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra* (n. 27–36); quodque ille Sensus sit custodia, ne Divina Vera interiora, quae sunt Sensus spiritualis ejus, laedantur (n. 97 ibi): tum quod Doctrina Ecclesiae ex Sensu literae Verbi haurienda sit, et per illum confirmanda (n. 50–61 ibi). Dicitur "murus magnus et altus," quia intelligitur Verbum quoad Divinum Bonum et Divinum Verum; "magnum" enim praedicatur de bono, et "altum" de vero, ut supra (n. 896). Per "murum" significatur id quod tutatur, et ubi de Ecclesia, significatur Verbum in Sensu literae etiam in sequentibus locis:

"Super Muros tuos, Hierosolyma, constitui custodes; die et nocte non tacebunt, commemorantes Jehovam" (*Esaj.* lxii. 6);
"Vocabunt te Urbem Jehovae, Zionem Sancti Israelis; et vocabis salutem Muros tuos, et portas tuas laudem" (*Esaj.* lx. 14, 18);
Jehovah erit "in Murum ignis circum, et in gloriam in medio ejus" (*Sach.* ii. 9 [*B. A.* 5]);
"Filii Arvadi super Muris tuis, et Gammadaei suspenderunt scuta sua super Muris circumcirca, et perfecerunt pulchritudinem tuam" (*Ezech.* xxvii. 11);

haec de Tyro, per quam significatur Ecclesia quoad cogni tiones veri ex Verbo.

"Discurrite per plateas Hierosolymae, et videte si sit quaerens veritatem; ascendite in Muros ejus, et dejicite" (*Jerem.* v. 1, 10);
"Cogitavit Jehovah perdere Murum filiae Zionis; lugere fecit Antemurale et Murum, simul languent; non lex et prophetae" (*Thren.* ii. 8, 9);
"In Urbe discurrent, in Muro current, in domos ascendent, per fenestras ingredientur" (*Joel* ii. 9);

haec de falsificationibus veri.

"Interdiu et noctu circumeunt impii in urbe, super Muris ejus, perditiones in medio ejus[1]" (*Psalm.* lv. 11, 12 [*B. A.* 10, 11]).
(Praeter alibi, ut *Esaj.* xxii. 5; cap. lvi. 5; *Jerem.* i. 15; *Ezech.* xxvii. 11; *Thren.* ii. 7.)

Quod Verbum in Sensu literae per "murum" significetur, patet clare ex sequentibus hujus capitis, quod de muro, ejus portis, fundamentis et mensuris multum agatur; causa est, quia Doctrina Novae Ecclesiae, quae per "urbem" significatur, unice est ex Sensu literae Verbi.

899. ***"Habentem portas duodecim,"*** significat *ibi omnes cognitiones veri et boni, per quas homo introducitur in Ecclesiam.*—Per "portas" significantur cognitiones veri et boni ex Verbo, quia per illas homo introducitur in Ecclesiam; "murus" enim in quo portae erant, significat Verbum, de quo mox supra (n. 898); et in sequentibus dicitur, quod "duodecim portae duodecim margaritae essent, unaquaevis portarum una margarita" (vers. 21); et per "margaritas" significantur cognitiones veri et boni (n. 727); quod homo per illas introducatur in Ecclesiam, sicut per portas in urbem, patet: quod "duodecim" significent omnes, videatur supra (n. 348). Per "portas" significantur cognitiones veri et boni, etiam in his locis:

"Fundamenta tua ponam in sapphiris, et ponam pyropum soles tuos, et Portas tuas in lapides carbunculi" (*Esaj.* liv. 11, 12);
"Amans Jehovah Portas Zionis prae omnibus habitaculis Jacobi; gloriosa praedicanda sunt[2] in te, Urbs Dei" (*Psalm.* lxxxvii. 2[, 3]);
"Intrate per Portas Ipsius in confessione, confitemini Ipsi, benedicite Nomini Ipsius" (*Psalm.* c. 4);
"Stantes fuerunt pedes nostri in Portis tuis, Hierosolyma; Hierosolyma aedificata sicut Urbs quae cohaeret una" (*Psalm.* cxxii. 2, 3);
"Lauda Hierosolyma Jehovam, nam firmat vectes Portarum tuarum, benedicit filiis tuis in medio tui" (*Psalm.* cxlvii. 12, 13);
"Ut enumerem omnes laudes tuas in Portis filiae Zionis" (*Psalm.* ix. 15 [*B. A.* 14]);
"Aperite Portas, ut ingrediatur Gens justa custodiens fidelitates" (*Esaj.* xxvi. 2[3]);
"Extollite vocem ut veniant Portae principum" (*Esaj.* xiii. 2);
"Beati qui faciunt mandata Ipsius, et per Portas ingrediuntur in Urbem" (*Apoc.* xxii. 14);
"Attolite Portae capita vestra, ut ingrediatur Rex gloriae" (*Psalm.* xxiv. 7, 9);
"Viae Zionis lugentes, omnes Portae ejus devastatae sunt, sacerdotes ejus gemunt" (*Thren.* i. 4);
"Luxit Jehudah, et portae ejus languescentes factae sunt" (*Jerem.* xiv[4] 2);
"Cogitavit Jehovah perdere Murum filiae Zionis, subsederunt in terram Portae ejus" (*Thren.* ii. 8, 9);
"Qui peccare faciunt hominem in Verbo, et corripientem in Porta illaqueant" (*Esaj.* xxix. 21);

"Elegit deos novos, tunc oppugnare coepit Portas" (*Jud.* v. 8).
(Praeter alibi, ut *Esaj.* iii. 25, 26; cap. xiv. 31; cap. xxii. 7; cap. xxiv. 12; cap. xxviii. 6; cap. lxii. 10; *Jerem.* i. 15; cap. xv. 7; cap. xxxi. 38, 40; *Mich.* ii. 13; *Nah.* iii. 13; *Jud.* v. 11.)

Quoniam "portae" significabant vera introducentia, quae sunt cognitiones ex Verbo, ideo Seniores Urbis sedebant in Portis et judicabant

(Ut patet ex *Deutr.* xxi. 18–21[1]; cap. xxii. 15; *Thren.* v. 14; *Amos* v. 12, 15; *Sach.* viii. 16).

900. ***"Et super portis angelos duodecim, et nomina superscripta quae sunt duodecim tribuum filiorum Israelis,"*** significat *Divina vera et bona Caeli, quae etiam sunt Divina vera et bona Ecclesiae, in cognitionibus illis, et quoque custodias, ne quis intret nisi in illis sit ex Domino.*—Per "angelos duodecim" significantur hic omnia vera et bona Caeli, quoniam per "angelos" in supremo Sensu significatur Dominus, in communi Sensu Caelum ex angelis, et in particulari Sensu vera et bona Caeli a Domino (videatur n. 5, 170, 258, 344, 415, 465, 647, 648, 657, 718); hic vera [et] bona Caeli, quia sequitur, "et nomina superscripta quae sunt duodecim tribuum filiorum Israelis," per quae significantur omnia vera et bona Ecclesiae (n. 349). Per "super portis" significatur in cognitionibus illis, quia "super" in Verbo significat intra; causa est quia id quod supremum est in ordine successivo fit intimum in ordine simultaneo; quare Caelum tertium vocatur tam supremum quam intimum Caelum; inde est quod "super[2] portis" significet in cognitionibus veri: per "nomina superscripta" significatur omne quale eorum, ita quoque in illis, nam omne quale est ex internis in externis. Quod per eadem verba significentur custodiae ne quis intret in Ecclesiam, nisi in cognitionibus illis sit ex Domino, patet; quia angeli visi sunt stantes super portis, et quoque nomina tribuum Israelis erant scripta super illis. Dicitur quod vera et bona Caeli et Ecclesiae sint in cognitionibus quae sunt ex Verbo, per quas fit introductio in Ecclesiam, quia cognitiones veri et boni ex Verbo, quando in illis est spirituale e Caelo a Domino, non vocantur cognitiones, sed vera; at si non in illis est spirituale e Caelo a Domino, non sunt nisi quam scientifica.

901. [*Vers.* 13.] ***"Ab oriente portae tres, a septentrione portae tres, a meridie portae tres, et ab occasibus portae tres,"*** significat *quod cognitiones veri et boni, in quibus spiritualis vita est e Caelo a Domino, per quas fit introductio in Novam Ecclesiam, sint pro illis qui in amore seu affectione boni sunt plus et minus, et pro illis qui in sapientia seu affectione veri sunt plus et minus.*—Per "portas" nunc significantur cognitiones veri et boni, in quibus spiritualis vita est e Caelo a Domino, quia super portis erant duodecim Angeli, et nomina duodecim tribuum filiorum Israelis scripta, per quae illa vita in cognitionibus illis significatur, ut patet ab explicatis mox supra (n. 900); quod "portae" significent cognitiones veri et boni, per quas fit introductio in Novam Ecclesiam, videatur supra (n. 899). Quod tres portae ab oriente, tres a septentrione, tres a meridie, et tres ab occasibus essent, est quia per "orientem" significatur amor et affectio boni in gradu superiori, ita plus; et per "occasus" significatur amor et affectio boni in gradu inferiori, ita minus; per "meridiem" significatur sapientia et affectio veri in gradu superiori, ita plus; et per "septentrionem" significatur sapientia et affectio veri in gradu inferiori, ita minus: quod illa per "orientem," "occidentem," "meridiem" et "septentrionem" significentur, est quia Dominus est Sol mundi spiritualis, et a facie Ipsius sunt oriens et occidens, et a lateribus sunt meridies et septentrio, a latere dextro meridies, et a sinistro septentrio: quare illi qui in amore in Dominum et inde in affectione sunt plus, habitant in oriente; qui minus in occidente; et qui in sapientia ex affectione veri sunt plus, habitant in meridie; et qui minus in septentrione. Quod in tali ordine sint Habitationes Angelorum Caeli, videatur in Opere *De Caelo et Inferno*, Londini 1758 edito (n. 141–153). Quod portae essent tres ab unaquavis plaga, est quia "tres" significant omnes (n. 400, 505).

902. [*Vers.* 14.] ***"Et murus urbis habens fundamenta duodecim,"*** significat *quod Verbum in Sensu literae contineat omnia doctrinae Novae Ecclesiae.*—Per "murum urbis" significatur Verbum in Sensu literae (n. 898); et per "fundamenta duodecim" significantur omnia doctrinae Ecclesiae, per "fundamenta" significantur doctrinalia, et per "duodecim" omnia; etiam Ecclesia fundatur super doctrina, docet enim

quomodo credendum est et quomodo vivendum, et doctrina non aliunde quam ex Verbo haurienda est; quod ex Sensu literae Verbi, videatur in *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra* (n. 50–61). Quoniam omnia doctrinae per "duodecim fundamenta muri urbis Novae Hierosolymae" significantur, et Ecclesia est Ecclesia ex doctrina, ideo de fundamentis ejus in specie agitur infra (vers. 19, 20). In Verbo aliquoties nominantur "fundamenta terrae;" et per illa non intelliguntur fundamenta terrae, sed fundamenta Ecclesiae, "terra" enim significat Ecclesiam (n. 285): et fundamenta Ecclesiae non alia sunt, quam quae ex Verbo sunt, et vocantur doctrinalia; ipsum enim Verbum est quod fundat Ecclesiam. Doctrinalia ex Verbo etiam significantur per "fundamenta" in his locis:

"Annon intelligitis Fundamenta terrae" (*Esaj.* xl. 21);
"Ponam verba Mea in os tuum ad plantandum Caelos et ad Fundandum terram" (*Esaj.* li. 16);
"Non agnoscunt, non intelligunt, in tenebris ambulant, vacillant omnia Fundamenta terrae" (*Psalm.* lxxxii. 5);
"Verbum Jehovae extendentis Caelos et Fundantis terram, et formantis spiritum hominis in medio ejus" (*Sach.* xii. 1);
"Jehovah accendit ignem in Zione, qui comedit Fundamenta ejus" (*Thren.* iv. 11);
"Impii jaculantur in tenebris rectos corde, quia Fundamenta subruuntur" (*Psalm.* xi. 2, 3);
"Audite montes litem Jehovae, robora, Fundamenta terrae, quia lis Jehovae cum populo Suo" (*Mich.* vi. 2);
"Cataractae ab alto apertae sunt, et commota sunt Fundamenta terrae, confracta est terra, disrupta est terra, commota est terra" (*Esaj.* xxiv. 18–20).
(Praeter alibi, ut *Esaj.* xiv. 32; cap. xlviii. 13; cap. li. 13; *Psalm.* xxiv. 2; *Psalm.* cii. 26 [*B. A.* 25]; *Psalm.* civ. 5, 6; 2 *Sam.* xxii. 8, 16.)

Qui non cogitat quod "terra" significet Ecclesiam, non potest nisi quam mere naturaliter imo materialiter cogitare hic, ubi legit "fundamenta terrae;" similiter ut foret, si non cogitaret quod urbs Hierosolyma hic significet Ecclesiam, dum legit murum, portas, fundamenta, plateas, mensuras ejus, et plura quae in hoc capite describuntur ut urbis, cum tamen sunt Ecclesiae, ita non materialiter sed spiritualiter intelligenda.

903. *"Et in illis nomina duodecim Apostolorum Agni,"* significat *omnia doctrinae ex Verbo de Domino et de Vita secundum praecepta Ipsius.*—Quod in fundamentis scripta sint "nomina duodecim Apostolorum Agni," est quia per "duodecim apostolos" significatur Ecclesia Domini quoad

omnia ejus (n. 79, 233, 790), hic quoad omnia doctrinae ejus, quia nomina illorum scripta sunt super "duodecim fundamentis," per quae significantur omnia doctrinae Novae Hierosolymae (n. 902); per "duodecim nomina" significatur omne quale ejus, et omne quale ejus se refert ad duo in Doctrina et inde in Ecclesia illa, de Domino et de Vita secundum precepta Ipsius; ideo haec significantur. Quod omnia Doctrinae Novae Hierosolymae se referant ad illa duo, est quia sunt universalia ejus, ex quibus omnia singularia pendent, et sunt essentialia ex quibus omnia formalia procedunt; sunt inde sicut anima et vita omnium doctrinae ejus: sunt quidem duo, sed non potest unum separari ab altero, nam separare illa foret sicut separare Dominum ab homine, et hominem a Domino; et tunc non est Ecclesia. Haec duo conjuncta sunt sicut duae tabulae Legis, quarum una continet illa quae Domini sunt, et altera quae hominis; quare vocantur foedus, et foedus significat conjunctionem. Cogita quid foret cum illis tabulis Legis, si prima solum exstaret et altera avelleretur, vel si altera exstaret et prima avelleretur; annon foret sicut Deus non videret hominem, aut sicut homo non videret Deum, et sicut recederet unus ab altero. Haec dicta sunt, ut sciatur quod omnia Doctrinae Novae Hierosolymae se referant ad amorem in Dominum et ad amorem erga proximum: amor in Dominum est fidem in Dominum habere et facere praecepta Ipsius; et facere praecepta Ipsius est amor erga proximum, quoniam facere praecepta Ipsius est usus facere proximo. Quod illi ament Dominum qui faciunt praecepta Ipsius, Ipse Dominus docet apud *Johannem*, cap. xiv. 21–24; et quod amor in Deum et amor erga proximum sint duo praecepta ex quibus pendent Lex et Prophetae, *Matth.* xxii. 35–38; per "Legem et Prophetas" intelligitur Verbum in toto complexu.

904. [*Vers.* 15.] ***"Et loquens cum me habebat calamum aureum, ut metiretur urbem et portas ejus et murum ejus,"*** significat *quod detur a Domino illis qui in bono amoris sunt facultas intelligendi et sciendi qualis est Nova Domini Ecclesia quoad Doctrinam et ejus vera introducentia, et quoad Verbum ex quo.*—"Et loquens cum me" significat Dominum e Caelo, quia erat Angelus unus ex septem Angelis habentibus septem phialas, de quo supra (vers. 9), per Quem

intelligitur Dominus e Caelo loquens (n. 895); per "calamum" significatur potentia seu facultas ex bono amoris, per "calamum" potentia seu facultas (n. 485), et per "aurum" bonum amoris (n. 211, 726); per "metiri" significatur cognoscere quale rei, ita intelligere et scire (n. 486); per "urbem" quae erat Sancta Hierosolyma, significatur Ecclesia quoad Doctrinam (n. 879, 880[1]); per "portas" significantur cognitiones veri et boni ex Sensu literae Verbi, quae ex spirituali vita in illis sunt vera et bona (n. 899); et per "murum" significatur Verbum in Sensu literae, ex quo (n. 898). Ex his patet, quod per "loquens cum me habebat calamum aureum, ut metiretur urbem et portas ejus et murum ejus" significetur quod detur a Domino illis qui in bono amoris sunt facultas intelligendi et sciendi qualis est Nova Domini Ecclesia quoad doctrinam et ejus vera introducentia, et quoad Verbum ex quo. Quod haec significentur, prorsus non videri potest in Sensu literae; in eo enim solum videtur quod unus angelus cum Johanne loquens habuerit calamum aureum, ut metiretur urbem, portas et murum; sed tamen quod alius Sensus, qui est spiritualis, illis insit, patet manifeste ex eo, quod per "urbem Hierosolymam" non intelligatur aliqua urbs, sed Ecclesia; quare omnia quae dicuntur de Hierosolyma ut urbe, significant talia quae Ecclesiae sunt, et omnia Ecclesiae in se spiritualia sunt. Talis Sensus spiritualis etiam inest illis quae dicuntur supra, ubi haec:

> "Datus est mihi calamus similis baculo; et Angelus adstitit dicens, Surge et metire Templum Dei et Altare et adorantes in eo" (*Apoc.* xi. 1).

Similis etiam Sensus spiritualis inest omnibus illis quae

> Angelus calamo mensus est, apud *Ezechielem* (xl.–xlviii.);

etiam his apud *Sachariam:*

> "Sustuli oculos meos et vidi, cum ecce vir cujus in manu funiculus mensurae; et dixi, Quo pergis; qui dixit ad me, Ad metiendum Hierosolymam, ut videam quanta latitudo ejus et quanta longitudo ejus" (cap. ii. 5, 6 [*B. A.* 1, 2]).

Imo talis Sensus spiritualis inest omnibus Tabernaculi et omnibus Templi in Hierosolyma, quae mensurata leguntur, et quoque ipsis mensuris illorum; et tamen nihil eorum videri potest in Sensu literae.

905. [*Vers.* 16.] ***"Et urbs quadrangularis sita est,"*** significat *justitiam in illa.*—Quod urbs visa sit "quadrangularis," est quia "quadrangulare" seu "quadratum" significat justum; nam "triangulare" significat rectum: omnia illa in ultimo gradu, qui est naturalis. "Quadrangulare" seu "quadratum" significat justum, quia sunt ei quatuor latera, et quatuor latera spectant quatuor plagas; et aequaliter spectare quatuor plagas, est ex justo omnia: quare tres portae ab unaquavis plaga patebant in urbem; et dicitur apud *Esajam*,

> "Aperite portas, ut ingrediatur Gens justa custodiens fidelitates" (xxvi. 2[1]).

"Urbs quadrangularis sita est," ut longitudo et latitudo ejus essent aequales; et per "longitudinem" significatur bonum illius Ecclesiae, et per "latitudinem" verum ejus; et quando bonum et verum aequalia sunt, tunc est justum. Ex hac significatione "quadrati" est, quod in communi sermone dicatur vir "quadratus," qui est vir qui non ad hanc vel ad illam partem declinat ex injusto. Quia "quadratum" significat justum, ideo

> Altare holocausti (per quod significabatur cultus ex bono et inde vero caelesti) erat quadratum (*Exod.* xxvii[2] 1);
> Tum Altare suffitus (per quod significabatur cultus ex bono et inde vero spirituali) etiam erat quadratum (*Exod.* xxx. 1, 2[3]);
> Et quoque Pectorale judicii, in quo erat Urim et Thummim, erat quadratum duplicatum (*Exod.* xxviii. 15[, 16; cap. xxxix. 9]).
> (Praeter alia.)

906. ***"Longitudo ejus tanta est quanta et latitudo,"*** significat *quod bonum et verum in illa Ecclesia unum faciant sicut essentia et forma.*—Per "longitudinem" urbis Hierosolymae significatur bonum Ecclesiae, et per "latitudinem" ejus significatur verum Ecclesiae; quod per "latitudinem" significetur verum, supra (n. 861) ex Verbo ostensum est. Quod per "longitudinem" significetur bonum, hic bonum Ecclesiae, est ex eadem causa ex qua "latitudo" significat verum; causa est, quia extensio Caeli ab oriente in occidentem intelligitur per "longitudinem," et extensio Caeli a meridie in septentrionem intelligitur per "latitudinem;" et angeli qui in oriente et occidente Caeli habitant in bono amoris sunt, et angeli qui in meridie et septentrione Caeli in veris sapientiae sunt (videatur supra, n. 901). Simile est cum Ecclesia in terris; nam omnis homo qui in bonis

et veris Ecclesiae ex Verbo est, consociatus est angelis Caeli, et cum illis quoad interiora mentis cohabitat; illi qui in bono amoris sunt, in oriente et occidente Caeli; et illi qui in veris sapientiae sunt, in meridie et septentrione Caeli. Hoc quidem nescit homo; sed tamen unusquisque post mortem in suum locum venit. Inde nunc est quod per "longitudinem," cum de Ecclesia, significetur bonum ejus, et per "latitudinem" verum ejus: quod de Ecclesia non possit praedicari *longum* et *latum*, sed quod de urbe per quam significatur Ecclesia possit, patet. Quod significetur quod bonum et verum in illa Ecclesia unum faciant sicut essentia et forma, est quia dicitur quod "longitudo ejus tanta sit quanta et latitudo;" et per "longitudinem" significatur bonum Ecclesiae, et per "latitudinem" verum ejus, ut dictum est: quod unum faciant sicut essentia et forma, est quia verum est forma boni, et bonum est essentia veri, ac essentia et forma unum faciunt.

907. ***"Et mensus est urbem calamo ad stadia duodecies mille, longitudo et latitudo et altitudo ejus aequalia erant,"*** significat *ostensum quale illius Ecclesiae ex doctrina, quod omnia ejus essent ex bono amoris.*—Per "metiri calamo" significatur cognoscere quale rei (n. 904); et quia Angelus coram Johanne mensus est, significatur id ostendere ut cognosceret; per "urbem," hic Hierosolymam, significatur Nova Domini Ecclesia quoad doctrinam (n. 879, 880[1]); per "stadia duodecies mille" significantur omnia bona et vera istius Ecclesiae; quod "duodecim millia" significent similia cum duodecim, et quod "duodecim" significent omnia bona et vera, et dicantur de Ecclesia, videatur supra (n. 348). Per "stadia" significantur similia quae per mensuras, et per "mensuras" significatur quale (n. 313, 486). Quod "longitudo, latitudo et altitudo" dicantur "aequalia," est ut significetur quod omnia istius Ecclesiae essent ex bono amoris: per "longitudinem" enim significatur bonum amoris, et per "latitudinem" verum ex illo bono (n. 906); et per "altitudinem" significatur bonum et verum simul in omni gradu, nam altitudo est a supremo ad imum, et supremum ad imum descendit per gradus, qui vocantur gradus altitudinis, in quibus sunt Caeli a supremo seu tertio ad ultimum seu primum; de his gradibus actum videatur in *Sapientia Angelica de Divino Amore et Divina Sapientia*, in Parte Tertia. Quod

"longitudo et latitudo et altitudo sunt aequalia" significet quod omnia sint ex bono amoris, est quia "longitudo," quae significat bonum amoris, praecedit, et "latitudo" est ei aequalis, ita sicut "longitudo," tum etiam "altitudo;" alioquin quid foret quod altitudo urbis foret duodecim millia stadiorum; sic immensum ascenderet supra nubes, imo supra atmosphaeram aeream, cujus altitudo non excedit triginta stadia; imo ascenderet immensum in aethere versus zenith. Quod per illa tria aequalia significetur quod omnia illius Ecclesiae sint ex bono amoris, patet etiam a sequentibus, nam dicitur quod "Urbs esset aurum purum simile vitro puro" (vers. 18); et quoque quod "platea urbis esset aurum purum tanquam vitrum pellucidum" (vers. 21): et per "aurum" significatur bonum amoris. Quod omnia Caeli et Ecclesiae sint ex bono amoris, et bonum amoris ex Domino, videbitur in sequente articulo.

908. Quod omnia Caeli et Ecclesiae sint ex bono amoris, et bonum amoris ex Domino, non videri potest, et inde nec sciri, nisi demonstretur. Quod non sciatur quia non videtur, est quia bonum non intrat cogitationem hominis sicut verum; verum enim in cogitatione videtur, quia est ex luce Caeli, at bonum modo sentitur, quia est ex calore Caeli; et raro aliquis, dum reflectit super illa quae cogitat, attendit ad illa quae sentit, sed quae videt: haec causa est quod eruditi attribuerint cogitationi omnia et non affectioni, et quod Ecclesia attribuerit fidei omnia et non amori; cum tamen verum, quod hodie in Ecclesia vocatur fidei vel fides, est modo forma boni quod est amoris (videatur supra, n. 875). Nunc quia homo non videt bonum in cogitatione sua, bonum enim ut dictum est modo sentitur, et sentitur sub varia specie jucundi, et quia homo non attendit ad ea quae in cogitatione sentit, sed quae ibi videt, ideo omne id vocat bonum quod ex jucundo sentit; et ex jucundo sentit malum, quia hoc ingeneratum est ex nativitate, et procedit ex amore sui et mundi. Haec causa est, quod nesciatur quod bonum amoris sit omne Caeli et Ecclesiae, et quod hoc in homine non sit nisi a Domino, et quod non influat a Domino apud alium quam qui fugit mala cum jucundis eorum ut peccata. Haec sunt quae intelliguntur per Domini verba, quod Lex et Prophetae pendeant a duobus mandatis his,

"Amabis Deum" super omnia, "et proximum sicut te ipsum" (*Matth.* xxii. 35–40[1]);

et asseverare possum, quod non detur granum veri quod in se verum est, apud hominem, nisi quantum id est ex bono amoris a Domino; et inde nec granum fidei quae in se est fides, hoc est viva, salutifera et spiritualis, nisi quantum id est ex charitate quae a Domino. Quoniam bonum amoris est omne Caeli et Ecclesiae, ideo universum Caelum et universa Ecclesia a Domino ordinata sunt secundum affectiones amoris, et non secundum aliquid cogitationis separatae ab illis; cogitatio enim est affectio in forma, sicut loquela est sonus in forma.

909. [*Vers.* 17.] ***"Et mensus est murum ejus, centum quadraginta quatuor cubitorum,"*** significat *quod ostensum sit quale est Verbum in illa Ecclesia, quod ex illo sint omnia vera et bona ejus.*—Per "mensus est" significatur ostensum quale, ut supra (n. 907[2]); per "murum" significatur Verbum in Sensu literae (n. 898); per "centum quadraginta quatuor" significantur omnia vera et bona Ecclesiae ex Verbo (n. 348); per "cubitos" significatur quale, simile quod per "mensuram:" per "centum quadraginta quatuor" enim significatur simile quod per "duodecim" quia ex duodecim multiplicatis seu ductis in duodecim exsurgit numerus centum quadraginta quatuor, et multiplicatio non aufert significationem.

910. ***"Mensura hominis quae est Angeli,"*** significat *quale Ecclesiae istius, quod unum faciat cum Caelo.*—Per "mensuram" significatur quale rei (n. 313, 486); per "hominem" hic significatur Ecclesia ex hominibus, et per "Angelum" significatur Caelum ex angelis; inde per "mensuram hominis quae est Angeli" significatur quale Ecclesiae quod unum faciat cum Caelo. Per "hominem" in Verbo significatur intelligentia et sapientia ex Verbo (n. 243), ac intelligentia et sapientia ex Verbo apud hominem est Ecclesia apud illum; inde per "hominem" in concreto seu in communi, hoc est, cum societas seu caetus vocatur homo, in spirituali Sensu intelligitur Ecclesia: inde est quod prophetae dicti fuerint "filii hominis," et quod Ipse Dominus Se vocaverit "Filium Hominis," et "Filius Hominis" est Verum Ecclesiae ex Verbo, et cum de Domino est Ipsum Verbum ex quo Ecclesia. Per "Angelum"

significantur tria, in supremo Sensu Dominus, in communi Sensu Caelum aut societas caelestis, et in particulari Divinum Verum (quod haec tria per "Angelum" significentur, videatur n. 5, 65,[1] 170, 258, 342, 344, 415, 465, 644, 647, 648, 657, 718); hic Caelum cum quo Nova Domini Ecclesia unum faciet. Quod Ecclesia quae ex Verbo, ita a Domino, est Ecclesia, in consociatione sit cum Caelo, et in conjunctione cum Domino, videatur supra (n. 818); aliter Ecclesia quae non ex Verbo Domini est.

911. [*Vers.* 18.] ***"Et erat structura muri ejus jaspis,"*** significat *quod omne Divinum Verum Verbi in Sensu literae apud homines istius Ecclesiae transluceat ex Divino Vero in Sensu spirituali.*—Per "murum" significatur Verbum in Sensu literae (n. 898); per "structuram" ejus significatur omne ejus, quia omne ejus est in structura; per "jaspidem" significatur simile quod per "lapidem pretiosum" in summa, et per "lapidem pretiosum," cum de Verbo, significatur Divinum Verum Verbi in Sensu literae translucens ex Divino Vero in Sensu spirituali (n. 231, 540, 726, 823); quod simile per "jaspidem," videatur supra (n. 897). Quod transluceat, est quia Divinum Verum in Sensu literae est in luce naturali, et Divinum verum in Sensu spirituali est in luce spirituali; quare cum lux spiritualis influit in lucem naturalem apud hominem qui legit Verbum, illustratur ille, et videt vera ibi, nam objecta lucis spiritualis sunt vera. Verbum etiam in Sensu literae tale est, ut quo plus homo illustratur per influxum lucis Caeli, eo plus videat vera ex nexu et inde forma illorum; et quo plus ita videt illa, eo interius aperitur rationale ejus, nam rationale est ipsum receptaculum lucis Caeli.

912. ***"Et urbs aurum purum simile vitro puro,"*** significat *quod inde omne Ecclesiae illius sit bonum amoris influens una cum luce e Caelo a Domino.*—Per "urbem," seu Hierosolymam, intelligitur Nova Domini Ecclesia quoad omne ejus interius, seu intra murum spectata; per "aurum" significatur bonum amoris a Domino, de quo sequitur; et per "simile vitro puro" significatur pellucens ex Divina Sapientia; et quia haec apparet in Caelo ut lux, et influit a Domino ut Sole, per "simile vitro puro" significatur influens una cum luce e Caelo a Domino. Supra (n. 908) ostensum est, quod omnia Caeli et Ecclesiae sint ex

bonò amoris, et bonum amoris ex Domino; hic nunc dicitur quod urbs visa sit ut "aurum purum;" per quod significatur, quod omne Ecclesiae novae, quae est Nova Hierosolyma, sit bonum amoris a Domino; sed quia bonum amoris solitarium seu abstractum a veris sapientiae non datur, sed ut sit bonum amoris erit formatum, et formatur per vera sapientiae, ideo hic dicitur "aurum purum simile vitro puro:" bonum enim amoris absque veris sapientiae non habet aliquod quale, quia non aliquam formam, et forma ejus est secundum vera ejus in suo ordine et nexu influentia una cum bono amoris a Domino, ita in homine secundum receptionem. Dicitur *in homine*, sed intelligitur non ut hominis, sed ut Domini in illo. Ex his nunc patet, quod per "urbs aurum purum simile vitro puro" significetur quod inde omne Ecclesiae illius sit bonum amoris influens cum luce e Caelo a Domino.

913. Quod "aurum" significet bonum amoris, est quia metalla aeque ac omnia et singula quae apparent in mundo naturali, correspondent; aurum bono amoris, argentum veris sapientiae, cuprum seu aes bono charitatis, ac ferrum veris fidei. Inde est, quod haec metalla etiam sint in Mundo spirituali, quoniam omnia quae ibi apparent, sunt correspondentiae; correspondent enim affectionibus et inde cogitationibus angelorum, quae in se spiritualia sunt. Quod "aurum" ex correspondentia significet bonum amoris, constare potest ex his locis:

"Suadeo tibi emere a Me Aurum exploratum igne, ut ditatus sis" (*Apoc.* iii. 18);

"Quomodo obscuratum est Aurum, mutatum est Obryzum optimum: effusi sunt Lapides sanctitatis in capite omnium platearum: filii Zionis aestimati pares Auro puro" (*Thren.* iv. 1, 2);

"Animas pauperum servabit, et dabit illis ex Auro Schebae" (*Psalm.* lxxii. 13[1] 15);

"Pro aere adducam Aurum, et pro ferro argentum, et pro lignis aes, et pro lapidibus ferrum; et ponam censum tuum pacem, et exactores tuos justitiam" (*Esaj.* lx. 17);

"Ecce sapiens tu, ullum occultum non latuit te; in sapientia tua et in intelligentia tua fecisti tibi Aurum et argentum in thesauris tuis: in Eden horto fuisti; omnis lapis pretiosus tegumentum tuum, et Aurum" (*Ezech.* xxviii. 3, 4, 13);

"Turma camelorum obtegent te, omnes e Scheba venient, Aurum et thus portabunt, et laudes Jehovae annuntiabunt" (*Esaj.* lx. 6, 9; *Matth.* [ii.] 11);

"Implebo Domum hanc gloria, Mihi Argentum et Mihi Aurum, magna erit gloria Domus hujus posterioris prae prioris" (*Hagg.* ii. [7,] 8, 9);

"Filiae Regum inter pretiosas tuas, constitit Regina ad dextram tuam in Auro optimo Ophiris, de implexis Auri vestis ejus" (*Psalm.* xlv. 10, 14 [*B. A.* 9, 13]; *Ezech.* xvi. 13);
"Accepisti vasa ornatus tui ex Auro Meo, et ex Argento Meo, quae dederam tibi, et fecisti tibi imagines masculi" (*Ezech.* xvi. 17);
"Argentum Meum et Aurum Meum sumpsistis, et desiderabilia Mea bona intulistis in templa vestra" (*Joel* iv. 5 [*B. A.* iii. 5]).

Quoniam "aurum" significabat Bonum amoris, ideo cum

Belshazar cum magnatibus biberet vinum e vasis Auri eductis e Templo Hierosolymae, et simul laudaret deos Auri, argenti, aeris et ferri, scriptum est in pariete, et ille ea nocte occisus est (*Dan.* v. 2, seq.).
(Praeter multis aliis in locis.)

Quoniam "aurum" significabat Bonum amoris, ideo

Arca, in qua erat Lex, obducta erat Auro intra et extra (*Exod.* xxv. 11);
Et ideo Propitiatorium et Cherubi super Arca erant ex puro Auro (*Exod.* xxv. [17,] 18);
Altare suffitus erat ex puro Auro (*Exod.* xxx. 3);
Pariter Candelabrum cum lucernis (*Exod.* xxv. 31, 38);
Et Mensa super qua panes facierum obducta fuit Auro (*Exod.* xxv. 23, 24).

Quoniam "aurum" significabat Bonum amoris, "argentum" Verum sapientiae, "aes" Bonum amoris naturalis qui amor vocatur charitas, et "ferrum" Verum fidei, ideo antiqui vocabant successiones temporum ab antiquissimis usque ad ultima, saecula aurea, argentea, aerea et ferrea. Similia significantur per statuam Nebuchadnezari in somnio visam,

Cujus caput erat Aurum bonum, pectus et brachia argentum, venter et femora aes, crura ferrum, pedes ex parte ferrum, ex parte argilla (*Dan.* ii. 32, 33);

per haec significantur successivi status Ecclesiae in hoc mundo ab antiquissimis temporibus usque ad hodiernum. Status Ecclesiae hodiernus ita describitur:

"Quod vidisti ferrum mixtum cum argilla luti, commiscebunt se per semen hominis, sed non cohaerebunt unum cum altero, quemadmodum ferrum non commiscetur cum argilla" (*Dan.* ii. 43);

per "ferrum" significatur Verum fidei, ut dictum est; sed cum non Verum fidei est, sed Fides absque vero, tunc est "ferrum mixtum cum argilla luti," quae non cohaerent: per "semen hominis," cum quo se illa commiscebunt, significatur Verum Verbi: hic status est Ecclesiae hodie. Quid postea futurum sit, describitur ibi paucis, vers. 45; sed pluribus, cap. vii. 13–18, 27.

914. [*Vers.* 19.] ***"Et fundamenta muri urbis omni lapide pretioso exornata,"*** significat *quod omnia doctrinae Novae Hierosolymae ex Sensu literae Verbi desumpta apud illos qui ibi sunt, apparitura sint in luce secundum receptionem.*—Per "duodecim fundamenta" significantur omnia doctrinae (n. 902); per "murum" significatur Verbum in Sensu literae (n. 898); per "urbem sanctam Hierosolymam" significatur Nova Domini Ecclesia (n. 879, 880); per "lapidem pretiosum" significatur Verbum in Sensu literae pellucens ex Sensu spirituali ejus (n. 231, 540, 726, 911); et quia hoc fit secundum receptionem, ideo significatur quod omnia doctrinae ex Verbo apud illos apparitura sint in luce secundum receptionem. Omnis qui non sane cogitat, non potest credere quod omnia Ecclesiae novae possint apparere in luce; at sciant quod possint: nam cuivis homini est cogitatio exterior et interior; cogitatio interior est in luce Caeli et vocatur perceptio, et cogitatio exterior est in luce mundi; ac intellectus apud unumquemvis hominem talis est ut possit elevari usque in lucem Caeli, et quoque elevatur si ex aliquo jucundo vult videre verum; quod ita sit, per multam experientiam scire datum est, de qua videantur mirabilia in *Sapientia Angelica de Divina Providentia*, et adhuc plura in *Sapientia Angelica de Divino Amore et Divina Sapientia:* nam jucundum amoris et sapientiae elevat cogitationem, ut videat sicut in luce quod ita sit, tametsi non prius audiverat illa. Haec lux, quae mentem illustrat, non aliunde influit quam e Caelo a Domino; et quia illi qui e nova Hierosolyma erunt, directe adituri sunt Dominum, lux illa influit via ordinis, quae est per amorem voluntatis in perceptionem intellectus. Ast qui confirmaverunt apud se illud dogma, quod intellectus in theologicis nihil visurus sit, sed quod caece credendum sit quod Ecclesia docet, illi non possunt aliquod verum in luce videre, obstruxerunt enim viam lucis apud se: hoc dogma retinuit Ecclesia Reformatorum ex Religioso Romano Catholico, quod tradit quod nullus praeter ipsam Ecclesiam, per quam intelligunt Pontificem et Papale Consistorium, interpretaturus sit Verbum, et quod qui non fide amplectitur omnia doctrinae ab Ecclesia traditae, pro haeretico habendus sit, et quod anathema sit: quod ita sit, constat ex clausula *Concilii Tridentini* in quo omnia

dogmata istius Religiosi constabilita sunt, ubi haec ad finem dicuntur:

Dixit tunc Praeses Moronus, "Ite in pace."
Secutae acclamationes; inter alias haec [dixerunt] Cardinalis e Lotharingia et Patres:—
[*Card.*] "Omnes ita credimus, omnes id ipsum sentimus, omnes consentientes et amplectentes subscribimus; haec est fides beati Petri et Apostolorum; haec est fides Patrum; haec est fides Orthodoxorum."
[*Respons.*] "[Fiat,] fiat. Amen, Amen."
[*Card.*] "Anathema cunctis haereticis."
[*Respons.*] "Anathema, Anathema."

Decreta illius Concilii sunt quae supra in principio hujus operis in summa adducta sunt, in quibus tamen vix unum verum est. Haec allata sunt, ut sciatur, quod Reformati caecam fidem, hoc est, fidem separatam ab intellectu, retinuerint ex Religioso illo; et qui posthac retinent illam non possint illustrari in Divinis Veris a Domino. Quamdiu intellectus captivatur sub obedientia fidei, seu intellectus removetur a videndis veris Ecclesiae, fit theologia non nisi quam res memoriae; et res solius memoriae dissipatur sicut omnis res dissoluta a suo judicio, et perit ex suo obscuro. Inde est, quod sint

"Duces caeci caecorum; et quando caecus caecum ducit, ambo in foveam cadunt" (*Matth.* xv. 14);

et sunt caeci, quia non ingrediuntur per januam, sed aliunde; Jesus enim dicit,

"Ego sum Janua: per Me si quis introiverit, salvabitur, et ingredietur et egredietur, et pascuum inveniet" (*Joh.* x. 9);

"pascuum invenire" est doceri, illustrari et nutriri in Divinis veris. Omnes qui non intrant per Januam, hoc est, per Dominum, vocantur "fures et latrones;" at qui intrant per Januam, hoc est, per Dominum, vocantur "pastores ovium," in eodem capite (x. vers. 1, 2); ergo adi, amice, Dominum, et fuge mala ut peccata, et rejice solam fidem, et tunc aperietur intellectus tuus, et videbis mirabilia, et afficieris illis.

915. ***"Fundamentum primum jaspis, secundum sapphirus, tertium chalcedonius, quartum smaragdus,"*** [*Vers.* 20.] ***"quintum sardonyx, sextum sardius, septimum chrysolithus, octavum beryl-***

lus, nonum topazius, decimum chrysoprasus, undecimum hyacinthus, duodecimum amethystus," significat *omnia doctrinae illius ex Verbi Sensu literae in suo ordine apud illos qui immediate adeunt Dominum, et vivunt secundum praecepta Decalogi fugiendo mala ut peccata; hi enim et non alii in doctrina amoris in Deum, et amoris erga proximum sunt, quae duo sunt fundamenta religionis.*—Quod per "duodecim fundamenta muri" significentur omnia doctrinae novae Hierosolymae ex Sensu literae Verbi, videatur supra (n. 902, 914); quod per "lapides pretiosos" in genere significentur omnia vera doctrinae ex Verbo translucentia per Sensum spiritualem (supra n. 231, 540, 726, 911;[7] 914[8]); hic per quemlibet lapidem significatur aliquod verum in specie ita translucens. Quod Verbum in Sensu literae quoad doctrinalia ejus correspondeat lapidibus pretiosis omnis generis, videatur in *Doctrina Novae Hierosolymae de Scriptura Sacra* (n. 43–45[9]). Sunt duo colores in genere, qui in lapidibus pretiosis pellucent, color ruber et color candidus; reliqui colores, ut viridis, flavus, caeruleus, et plures alii, sunt compositi ex illis, mediante nigro; et per colorem rubrum significatur bonum amoris, et per colorem candidum significatur verum sapientiae. Quod color ruber significet bonum amoris, est quia trahit originem ex igne solis, et ignis Solis mundi spiritualis est in sua essentia Divinus Amor Domini, ita bonum amoris; et quod color candidus significet verum sapientiae, est quia trahit originem ex luce quae procedit ex igne illius Solis, et lux illa procedens est in sua essentia Divina Sapientia, ita verum sapientiae: et nigrum trahit originem ex umbra illorum, quae est ignorantia. Sed. singulariter explicare quid boni et quid veri significatur per quemlibet lapidem, nimis prolixum foret; at usque ut sciatur quid boni et veri unusquisque lapis in hoc ordine significat, videantur quae supra (cap. vii. a versu 5 ad 8; n. 349–361) explicata sunt, ubi de duodecim Tribubus Israelis agitur; simile enim hic significatur per quemlibet lapidem quod per quamlibet Tribum ibi nominatam, quoniam per duodecim Tribus ibi descriptas similiter significantur omnia bona et vera Ecclesiae et doctrinae ejus in suo ordine; quare etiam dicitur in hoc capite (vers. 14) quod in fundamentis his duodecim scripta essent nomina duodecim

Apostolorum Agni, et per "duodecim Apostolos" significantur omnia doctrinae de Domino, et de Vita secundum praecepta Ipsius (n. 903). Similia etiam significantur per duodecim hos lapides, quae per duodecim lapides pretiosos in pectorali Aharonis, quod Urim et Thummim vocabatur (de quibus, *Exod:* xxviii. 15–21, quae in *Arcanis Caelestibus*, a n. 9856 ad 9882, singillatim explicata sunt), cum differentia quod in his essent nomina duodecim Tribuum Israelis, in illis autem nomina duodecim Apostolorum Agni. Quod fundamenta sint ex lapidibus pretiosis, etiam dicitur apud *Esajam:*

> "O afflicta, ecce Ego disponam cum stibio Lapides tuos, Fundamenta tua ponam in Sapphiris, et portas tuas in Lapides Carbunculi; omnes filii tui docti a Jehovah" (liv. 11, 12[, 13]);

per "afflictam" intelligitur Ecclesia a Domino apud gentes instauranda. Apud eundem:

> "Sic dixit Dominus Jehovih, Ego fundabo in Zione Lapidem, Lapidem probationis, angulum pretii fundationis fundatae; ponam judicium in regulam, et justitiam in perpendiculum" (xxviii. 16, 17).

Quoniam omne verum doctrinae ex Verbo fundabitur super agnitione Domini, ideo Dominus vocatur

> "Lapis Israelis" (*Genes.* xlix. 24);
> Tum "Lapis Anguli quem reprobaverunt architecti" (*Matth.* xxi. 42; *Marc.* xii. 10, 11; *Luc.* xx. 17, 18);

quod "Lapis Anguli" sit lapis fundamentorum, constat ex *Jerem.* li. 26. Dominus etiam in Verbo multis in locis vocatur "Petra;" quare Ipse Se intelligit per "Petram," cum dixit,

> "Super hac Petra aedificabo Ecclesiam Meam" (*Matth.* xvi. 18, 19);

et quoque cum dixit,

> "Qui audit verba Mea et facit ea, comparatur viro prudenti, qui aedificat domum et ponit fundamentum super Petra" (*Luc.* vi. 47, 48; *Matth.* vii. 24, 25);

per "Petram" significatur Dominus quoad Divinum Verum Verbi. Quod omnia Ecclesiae et Doctrinae ejus se referant ad haec duo, quod immediate adeundus sit Dominus, et quod vivendum sit secundum praecepta Decalogi fugiendo mala ut peccata, et quod sic omnia doctrinae se

referant ad amorem in Deum et ad amorem erga proximum, videbitur in *Doctrina Novae Hierosolymae de Charitate*, ubi haec in suo ordine exponentur.

916. [*Vers.* 21.] ***"Et duodecim portae duodecim margaritae, et unaquaevis portarum erat ex una margarita,"*** significat *quod agnitio et cognitio Domini omnes cognitiones veri et boni, quae ex Verbo sunt, conjungat in unum, et introducat in Ecclesiam.*—Per "duodecim portas" significantur cognitiones veri et boni in summa, per quas homo introducitur in Ecclesiam (n. 899, 900); per "duodecim margaritas" etiam significantur cognitiones veri et boni in summa (n. 727); inde erat quod "portae" fuerint "margaritae:" quod "unaquaevis portarum esset ex una margarita," est quia omnes cognitiones veri et boni, quae per "portas" et per "margaritas" significantur, se referunt ad unam cognitionem, quae est continens illarum, quae una cognitio est cognitio Domini. Dicitur una cognitio, tametsi plures sunt quae unam illam cognitionem faciunt; cognitio enim Domini est universalis omnium doctrinae et inde omnium Ecclesiae; ex illa trahunt omnia cultus suam vitam et animam, nam Dominus est Omne in omnibus Caeli et Ecclesiae, et inde in omnibus cultus. Quod agnitio et cognitio Domini omnes cognitiones veri et boni ex Verbo conjungat in unum, est quia nexus est omnium veritatum spiritualium, et si velitis credere, est nexus illarum sicut nexus omnium membrorum, viscerum et organorum corporis; quare sicut anima continet omnia illa in ordine et nexu, ita ut non aliter sentiantur quam unum, similiter Dominus continet apud hominem omnes veritates spirituales. Quod Dominus sit ipsa Porta, per quam ingrediendum est in Ecclesiam et inde Caelum, docet Ipse apud *Johannem:*

> "Ego sum Janua; per Me si quis introiverit, salvabitur" (x. 9);

et quod agnitio et cognitio Ipsius sit Ipsa margarita, intelligitur per haec Domini verba apud *Matthaeum:*

> "Simile est Regnum Caelorum homini negotiatori quaerenti pulchras Margaritas, qui cum invenisset unam pretiosam Margaritam, abiit et vendidit omnia quae habuit, et emit eam" (xiii. 45, 46);

"una pretiosa margarita" est agnitio et cognitio Domini.

917. ***"Et platea urbis aurum purum tanquam vitrum pellucidum,"*** significat *quod omne verum Ecclesiae illius et doctrinae ejus sit in forma bonum amoris influens una cum luce e Caelo a Domino.*—Haec similia sunt cum illis quae supra (vers. 18) de ipsa urbe dicuntur, quod illa esset aurum purum simile vitro puro; per quae, quod significetur quod omne[1] Ecclesiae illius sit bonum amoris influens una cum luce e Caelo a Domino, videatur n. 912, 913, cum differentia quod hic dicatur quod platea urbis talis sit, et per "plateam urbis" significatur verum doctrinae Ecclesiae (n. 501): quod omne verum doctrinae Ecclesiae ex Verbo sit in forma bonum amoris, videatur supra (n. 906, 908).

918. [*Vers.* 22.] ***"Et templum non vidi in ea, quia Dominus Deus Omnipotens Templum ejus est et Agnus,"*** significat *quod in hac Ecclesia non aliquod externum separatum ab interno erit, quia Ipse Dominus in Divino Humano Suo, a Quo est omne Ecclesiae, Solus aditur, colitur et adoratur.*—Per "templum non vidi in ea," non intelligitur quod in Nova Ecclesia, quae est Nova Hierosolyma, non erunt templa; sed quod in illa non erit externum separatum ab interno; causa est, quia per "templum" significatur Ecclesia quoad cultum, et in superno sensu Ipse Dominus quoad Divinum Humanum, Qui colendus est, videatur supra (n. 191, 529, 585); et quia omne Ecclesiae est a Domino, ideo dicitur, "quia Dominus Deus Omnipotens Templum ejus est et Agnus," per quae significatur Dominus in Divino Humano Suo; per "Dominum Deum Omnipotentem" intelligitur Dominus ab aeterno, Qui est Ipse Jehovah, et per "Agnum" significatur Divinum Humanum Ipsius, ut saepius supra.

919. [*Vers.* 23.] ***"Et urbs non opus habet sole et luna ut luceant in ea, quia Gloria Dei illustravit eam, et Lucerna ejus Agnus,"*** significat *quod homines illius Ecclesiae non erunt in amore sui et in propria intelligentia, et inde in lumine solo naturali, sed ex Divino Vero Verbi a Solo Domino in luce spirituali.*—Per "solem" hic significatur amor naturalis separatus ab amore spirituali, qui est amor sui; et per "lunam" significatur intelligentia, tum fides naturalis, separata ab intelligentia et fide spirituali, quae est propria intelligentia et fides a se; hic amor et haec intelligentia et fides significantur hic per "solem et lunam," quibus non opus

habebunt ut luceant coram illis qui in Nova Domini Ecclesia erunt: per "Gloriam Dei," quae illustrat illam, significatur Divinum Verum Verbi (n. 629); et quia a Domino est illustratio illa, dicitur "et Lucerna ejus Agnus." Similia quae hic, significantur per haec apud *Esajam:*

> "Vocabis salutem muros tuos, et portas tuas laudem; non erit tibi amplius sol in lucem interdiu, et in splendorem luna non lucebit tibi; sed erit tibi Jehovah in lucem aeternitatis, et Deus tuus in decus tuum: non occidet amplius Sol tuus, et Luna tua non colligetur, quia Jehovah erit tibi in Lucem aeternitatis; populus tuus omnes justi" (lx. 18–21);

per "solem et lunam" quae non amplius lucebunt, intelliguntur amor sui et propria intelligentia; et per "solem et lunam" quae non amplius occident, intelliguntur amor a Domino in Dominum, ac intelligentia tum fides ab Ipso; et per quod "Jehovah erit in Lucem aeternitatis" significatur simile quod hic, quod "Gloria Dei illustrabit, et Lucerna ejus Agnus." Quod "sol" significet amorem in Dominum, et in opposito sensu amorem sui, videatur supra (n. 53, 414); et quod "luna" significet intelligentiam a Domino et fidem ab Ipso (n. 332, 413, 414); inde "luna" in opposito sensu significat propriam intelligentiam et fidem a se. Quoniam per "solem" in opposito sensu significatur amor sui, et per "lunam" propria intelligentia et fides a se, ideo

> Abominatio fuit adorare ad solem, lunam et stellas (ut constare potest apud *Jerem.* viii. 1, 2; apud *Ezech.* viii. 15, 16; apud *Zeph.* i. 5);
> Et quod illi lapidarentur (*Deutr.* xvii. 2, 3[, 5]).

920. [*Vers.* 24.] ***"Et gentes quae salvantur in luce ejus ambulabunt,"*** significat *quod omnes qui in bono vitae sunt et credunt in Dominum, ibi vivent secundum Divina vera, et videbunt illa intus in se, sicut oculus objecta.*—Per "gentes" significantur qui in bono vitae sunt, et quoque qui in malo vitae (n. 483); hic qui in bono vitae sunt, et credunt in Dominum, quia dicitur, "gentes quae salvantur:" "in luce ambulare" significat vivere secundum Divina vera, et videre illa intus in se, sicut oculus objecta; objecta enim visus spiritualis, qui est interioris intellectus, sunt vera spiritualia, quae similiter ab illis, qui in illo intellectu sunt, videntur, sicut objecta naturalia coram

oculis; per "lucem" hic significatur perceptio Divini Veri ex interiore illustratione a Domino apud illos (n. 796), et per "ambulare" significatur vivere (n. 167); inde patet quod per "in luce" Novae Hierosolymae "ambulare," significetur ex interiore illustratione percipere et videre Divina vera, et vivere secundum illa: sed hoc illustrandum est, quia nescitur quinam per "gentes" hic intelliguntur, et quinam per "reges," de quibus in hoc versu sequitur. Per "gentes" significantur qui in bono amoris a Domino sunt, quod bonum vocatur bonum caeleste, et per "reges" significantur qui in veris sapientiae ex bono spirituali a Domino sunt, de quibus in sequente articulo; illi qui in bono caelesti a Domino sunt, omnes habent Divina vera vitae suae inscripta; quare "ambulant," hoc est, vivunt juste secundum illa, et quoque vident illa intus in se, sicut oculus objecta (de quibus videantur quae supra, n. 120–123, memorata sunt). Omnes Caeli distincti sunt in duo Regna, caeleste et spirituale; bonum Regni caelestis vocatur bonum caeleste, quod est bonum amoris in Dominum; et bonum Regni spiritualis vocatur bonum spirituale, et est bonum sapientiae, quod in sua essentia est verum: de binis his Regnis, videatur supra (n. 647, 725, 854). Simile est cum Ecclesia; et ibi homines caelestes sunt, qui vivunt secundum praecepta justi[1] quia Leges Divinae sunt, sicut homo civilis vivit secundum praecepta justi quia leges civiles sunt; sed differentia illorum est, quod prior ex vita sua secundum praecepta seu leges sit civis Caeli, quantum apud se facit leges civiles, quae justitiae sunt, etiam leges Divinas. Illi qui per "gentes" hic significantur, quibus, ut dictum est, Divina vera sunt inscripta, sunt qui intelliguntur apud *Jeremiam:*

> "Dabo Legem Meam in medio eorum, et super cor illorum scribam illam; neque docebunt quis amplius socium suum aut quis fratrem suum, dicendo, Cognoscite Jehovam; omnes enim cognoscent Me a minimo eorum usque ad maximum eorum" (xxxi. 33, 34).

921. ***"Et reges terrae afferent gloriam et honorem suum in illam,"*** significat *quod omnes qui in veris sapientiae sunt ex bono spirituali, ibi confitebuntur Dominum, et Ipsi addicabunt omne verum et omne bonum, quae apud se sunt.*— Per "reges terrae" significantur qui in veris ex bono a Domino sunt (n. 20, 854); hic itaque qui in veris sapien-

tiae ex bono amoris spiritualis, quia prius nominantur "gentes," per quas significantur qui in bono amoris caelestis sunt, de quibus in praecedente Articulo; per "afferre gloriam et honorem in illam," seu Novam Hierosolymam, significatur confiteri Dominum et addicare Ipsi omne verum et bonum, quae apud se sunt; quod haec significentur per afferre et dare "gloriam et honorem," videatur n. 249, 629, 693, "gloria" enim praedicatur de Divino Vero, et "honor" de Divino Bono Domini (n. 249). Per "gentes et reges" similia significantur quae per "gentes et populos" (de quibus supra, n. 483); per "gentes" illi qui in bono amoris sunt, et per "populos" qui in veris sapientiae sunt; etiam in opposito sensu: quare in Verbo passim dicuntur "gentes et reges," sicut dicuntur "gentes et populi," ut in his:

"Incurvabunt se Illi omnes Reges, et omnes Gentes servient Illi" (*Psalm.* lxxii. 11);
"Suges lac Gentium, et ubera Regum suges" (*Esaj.* lx. 16);
"Servire facient eos Gentes multae, et Reges magni" (*Jerem.* xxv. 14);
"Dominus ad dextram tuam percussit in die irae Reges, judicavit inter Gentes" (*Psalm.* cx[1] 5, 6).
(Praeter alibi.)

922. [*Vers.* 25.] ***"Et portae ejus non claudentur interdiu, nox enim non erit ibi,"*** significat *quod in Novam Hierosolymam jugiter recipiantur qui in veris ex bono amoris a Domino sunt, quia non ibi est falsum fidei.*—Per quod "portae non claudentur interdiu" significatur quod jugiter admittantur qui volunt introire; per "interdiu" significatur jugiter, quia semper ibi lux (ut supra, vers. 11 et 23), et non aliqua nox, ut sequitur. Quod jugiter recipiantur qui in veris ex bono amoris a Domino sunt, est quia lux Novae Hierosolymae est verum ex bono amoris, et bonum amoris [est] a Domino, ut saepius supra ostensum est; et in illam lucem non intrare possunt alii, quam qui in veris ex bono a Domino sunt. Si intrant alieni, non recipiuntur, quia non concordant; et tunc vel sua sponte exeunt, quia non sustinent illam lucem, vel emittuntur. Per quod "nox non erit ibi" significatur quod non falsum fidei; per "noctem" enim significatur oppositum luci, et per "lucem" significatur verum ex bono amoris a Domino, ut dictum est; inde per "noctem" significatur id quod non ex bono amo-

ris a Domino est, et hoc est falsum fidei. Falsum fidei etiam intelligitur per "noctem" apud *Johannem:*

> Jesus dixit, "Me oportet operari opera Dei, quousque dies est; venit Nox quando nemo poterit operari" (ix. 4[1]);

et apud *Lucam:*

> "In illa Nocte erunt duo super lecto uno; unus acceptabitur, alter deseretur" (xvii. 34);

agitur ibi de ultimo tempore Ecclesiae, quando non erit nisi falsum fidei; per "lectum" significatur doctrina (n. 137).

923. ***"Et afferent gloriam et honorem gentium in illam,"*** significat *quod qui intrant secum ferent confessionem, agnitionem et fidem, quod Dominus sit Deus Caeli et Terrae, et quod omne verum Ecclesiae et omne bonum Religionis sit ab Ipso.*—Quod per "afferre gloriam et honorem in illam" significetur confiteri Dominum, et addicare Ipsi omne bonum, quae apud se sunt, videatur supra (n. 921); hic similia significantur, cum differentia quod illi qui per "reges terrae" ibi intelliguntur, id ferent secum; hic, quod qui per "gentes" intelliguntur; nam dicitur, "afferent gloriam et honorem gentium in illam," et per "gentes" significantur qui in bono vitae sunt, et credunt in Dominum (n. 920); et quoque agitur de receptione illorum qui in veris ex bono amoris a Domino sunt (mox supra, n. 922); inde sequitur, quod per "afferent gloriam et honorem gentium in illam" significetur quod qui intrant secum ferent confessionem, agnitionem et fidem, quod Dominus sit Deus Caeli et Terrae, et quod omne verum Ecclesiae et omne bonum Religionis sit ab Ipso. Similia paene significantur per haec apud *Esajam:*

> "Ego expandam super Hierosolymam pacem, sicut torrentem Gloriam Gentium" (lxvi. 12).

Dicitur verum Ecclesiae et bonum Religionis, quia aliud est Ecclesia et aliud Religio. Ecclesia dicitur Ecclesia ex doctrina, et Religio dicitur Religio ex vita secundum doctrinam. Omne doctrinae vocatur verum, et quoque bonum ejus est verum, quia modo docet illud; at omne vitae secundum illa quae docet doctrina, vocatur bonum; etiam facere vera doctrinae est bonum. Ita distinguitur

Ecclesia et Religio. Sed usque ubi doctrina est et non vita, ibi non dici potest Ecclesia nec Religio; quia doctrina spectat vitam ut unum secum, prorsus sicut verum et bonum, sicut fides et charitas, sapientia et amor, et sicut intellectus et voluntas; quare ubi doctrina est et non vita, non est Ecclesia.

924. [*Vers.* 26.] ***"Et non intrabit in illam ullum immundum, et faciens abominationem et mendacium,"*** significat *quod nemo in novam Domini Ecclesiam, quae est Nova Hierosolyma, recipiatur, qui adulterat bona et falsificat vera Verbi, et qui facit mala ex confirmatione et sic quoque falsa.*—Per "non intrare" significatur non recipi, ut supra; per "immundum" significatur scortatio spiritualis, quae est adulteratio boni et falsificatio veri Verbi (n. 702 et 728[1]); hoc enim est ipsum immundum et impurum, quia Verbum est ipsum mundum et purum, et hoc conspurcatur a malis et falsis cum pervertitur; quod adulterium et scortatio correspondeat adulterationi boni et falsificationi veri Verbi, videatur, n. 134, 632; per "facere abominationem et mendacium" significatur facere mala et sic quoque falsa; per "abominationes" significantur omnis generis mala, imprimis quae nominantur in Decalogo (n. 891); et per "mendacium" significantur omnis generis falsa, hic, falsa mali, quae in se sunt mala, ita falsa confirmantia malum, quae eadem sunt cum malis confirmatis. Quod "mendacium" significet falsum doctrinae, est quia mendacium spirituale non aliud est; inde per "facere mendacium" significatur vivere secundum falsa doctrinae. Quod "mendacium" in Verbo significet falsum doctrinae, constare potest ex sequentibus locis:

"Excidimus foedus cum Morte, et cum Inferno fecimus visionem; posuimus Mendacium fiduciam, et in Falsitate latuimus" (*Esaj.* xxviii. 15);

"Vir socio suo illudunt, et veritatem non loquuntur, et docuerunt linguam suam loqui Mendacium" (*Jerem.* ix. 4 [*B. A.* 5]);

"Populus rebellionis ille[2] filii Mendaces, non volunt audire legem Jehovae" (*Esaj.* xxx. 9);

"Ecce Ego contra prophetantes somnia Mendacii; narrant ea ut seducant populum Meum per Mendacia sua" (*Jerem.* xxiii. 32);

"Divinatores vident Mendacium, et somnia vanitatis loquuntur" (*Sach.* x. 2);

"Viderunt vanitatem et divinationem Mendacii; propterea quod loquimini vanitatem et videtis Mendacium, ideo ecce Ego contra vos; ut sit manus Mea contra prophetas loquentes Mendacium" (*Ezech.* xiii. 6–9[3]; cap. xxi. 34[4] [*B. A.* 29]);

"Vae urbi sanguinum, tota Mendacio et rapina plena" (*Nah.* iii. 1);
"In prophetis Hierosolymae vidi obfirmationem horrendam, adulterando et eundo in Mendacio" (*Jer.* xxiii. 14);
"Propheta usque ad sacerdotem, quivis facit Mendacium" (*Jerem.* viii. 10);
In Israele "fecerunt Mendacium" (*Hosch.* vii. 1);
"Vos ex patre Diabolo estis; ille homicida fuit ab initio, quia non veritas in illo; quando loquitur Mendacium, ex propriis loquitur, quia Mendacium loquens est, et pater ejus" (*Joh.* viii. 44);

hic etiam per "mendacium" intelligitur falsum.

925. ***"Nisi qui scripti in Libro vitae Agni,"*** significat *quod non alii in Novam Ecclesiam, quae est Nova Hierosolyma, recipiantur, quam qui credunt in Dominum, et vivunt secundum praecepta Ipsius in Verbo.*—Quod haec significentur per "esse scriptum in Libro vitae," videatur supra (n. 874), quibus hic plura adjicere non opus est.

---

926. His adjiciam hoc MEMORABILE:—

Quando in Explicatione capitis vigesimi eram, et meditabar de "Dracone," "Bestia," et "Pseudopropheta," apparuit mihi quidam, et quaesivit, "Quid meditaris." Dixi, quod "de Pseudopropheta."

Tunc ille dixit, "Deducam te ad locum, ubi illi sunt qui per 'Pseudoprophetam' intelliguntur." Dixit, quod iidem sint qui (cap. xiii.) intelliguntur per "Bestiam ex Terra, quae habebat duo cornua similia Agno, et locuta est sicut Draco."

Secutus sum illum, et ecce vidi turbam, in cujus medio erant antistites, qui docuerunt quod nihil aliud salvet hominem, quam Fides; et quod Opera sint bona, sed non ad salutem; et quod usque docenda sint ex Verbo, ut laici, imprimis simplices, strictius in vinculis obedientiae erga magistratus teneantur, ac sicut ex religione, ita interius, adigantur ad charitatem moralem exercendam.

Et tunc unus ex illis me videns dixit, "Vis videre nostrum Fanum, in quo est Imago repraesentativa nostrae Fidei."

Accessi et vidi; et ecce erat magnificum, et in medio ejus imago Mulieris, indutae veste coccinea, ac tenentis in dextra nummum aureum, et in sinistra catenam ex unionibus; sed erant et Fanum et Imago, inducta per phantasias: possunt enim spiritus infernales per phantasias repraesentare magnifica, occludendo interiora mentis, et aperiendo solum exteriora ejus. Sed cum animadverti quod tales praestigiae essent, oravi ad Dominum, et subito aperta sunt interiora mentis meae; et tunc vidi loco magnifici Fani domum rimosam a tecto usque ad imum, in qua nihil cohaesit, et vidi loco Mulieris in domo illa pendens simulacrum, cujus caput erat simile draconi, corpus sicut pardi, et pedes sicut ursi, ita sicut describitur "Bestia e Mari" (*Apoc.* cap.

xiii.): et loco soli erat palus in qua multitudo ranarum; et dictum est mihi, quod sub palude esset Lapis magnus caesus, sub quo jaceret Verbum bene reconditum.

His visis, dixi ad Praestigiatorem, "Est hoc vestrum Fanum;" et dixit, quod sit.

At subito tunc etiam aperiebatur illi visus interior, et vidit similia quae ego. Quibus visis clamavit clamore magno, "Quid hoc, et unde hoc."

Et dixi, quod sit e luce e Caelo, quae detegit quale cujusvis formae, "et hic quale vestrae fidei separatae a charitate spirituali."

Et illico venit ventus orientalis, ac sustulit omne quod ibi erat, et quoque exsiccabat paludem, et sic nudabat Lapidem, sub quo jacuit Verbum. Et post haec spiravit calor sicut vernalis e Caelo, et ecce tunc in eodem loco visum est Tabernaculum quoad formam externam simplex.

Et dicebant angeli qui apud me erant, "Ecce Tabernaculum Abrahami, quale id fuit quando tres angeli ad illum venerunt et annuntiarunt de Isaco nascituro. Hoc apparet coram oculis simplex, sed usque fit secundum influxum lucis e Caelo magnificum plus et plus."

Et datum est illis aperire Caelum in quo angeli spirituales, qui in sapientia sunt, erant; et tunc ex luce inde influente, apparebat Tabernaculum illud, sicut Templum simile Hierosolymitano; quod cum introspexi, vidi Lapidem fundi, sub quo Verbum fuerat repositum, circum obsitum lapidibus pretiosis, e quibus sicut fulgur emicuit in parietes super quibus erant formae Cheruborum, et pulchre variegavit illos coloribus.

Haec admiratus sum; [et] dixerunt angeli, "Videbis adhuc mirabilius." Et datum est illis aperire Caelum tertium, in quo angeli caelestes, qui in amore sunt, erant; et tunc ex luce inde influente, totum illud Templum evanuit, et loco ejus visus est Dominus Solus, stans super Lapide fundi, qui erat Verbum, in simili effigie in qua visus est Johanni (*Apoc.* cap. i.): at quia sanctitas tunc implevit interiora mentis Angelorum, ex qua illis fuit nisus procidendi super facies, subito claudebatur a Domino via lucis e Caelo tertio, et aperiebatur via lucis e Caelo secundo, ex quo rediit aspectus prior Templi, et quoque Tabernaculi, sed in Templo.

Ex his illustratum est, quid intelligitur per haec in hoc capite:

> "Ecce Tabernaculum Dei cum hominibus, et habitabit cum illis" (vers. 3) (n. 882);

et per haec:

> "Templum non vidi" in Nova Hierosolyma, "quia Dominus Deus Omnipotens Templum ejus et Agnus" (vers. 22) (n. 918).

CAPUT XXII.

ET ostendit mihi purum fluvium aquae vitae, splendidum tanquam crystallum, exeuntem e Throno Dei et Agni.

2. In medio plateae ejus et fluvii hinc et hinc Arbor vitae faciens fructus duodecim, juxta mensem quemvis reddens fructum suum, et folia arboris in medicinam gentium.

3. Et ullum devotum non erit ibi; et Thronus Dei et Agni in illa erit, et servi Ipsius ministrabunt Ipsi.

4. Et videbunt Faciem Ipsius, et Nomen Ipsius in frontibus illorum.

5. Et nox non erit ibi, et non opus habent lucerna et luce solis, quia Dominus Deus illustrat illos; et regnabunt in saecula saeculorum.

6. Et dixit mihi, Haec verba fida et vera. Et Dominus Deus sanctorum Prophetarum misit Angelum Suum ad monstrandum servis Suis quae oportet fieri cito.

7. Et venio cito; beatus servans verba prophetiae Libri hujus.

8. Et ego Johannes videns haec et audiens; et cum audivi et vidi, procidi adorare ante pedes Angeli, qui monstrabat mihi haec.

9. Et dicit mihi, Vide ne; conservus tuus enim sum, et fratrum tuorum Prophetarum, et servantium verba Libri hujus; Deum adora.

10. Et dicit mihi, Ne obsignes verba prophetiae Libri hujus, quia tempus prope est.

11. Injustus injustus fiat adhuc, et sordidus sordescat adhuc, et justus justificetur adhuc, et sanctus sanctificetur adhuc.

12. Et ecce venio cito, et merces Mea cum Me, reddens unicuique sicut opus ejus erit.

13. Ego sum Alpha et Omega, Principium et Finis, Primus et Ultimus.

14. Beati facientes mandata Ipsius, ut sit potestas illorum in Arbore vitae, et portis ingrediantur in Urbem.

15. Foris vero canes, et incantatores, et scortatores, et homicidae, et idololatrae, et omnis amans et faciens mendacium.

16. Ego Jesus misi Angelum Meum testari vobis haec in Ecclesiis; Ego sum Radix et Genus Davidis, Stella splendida et matutina.

17. Et Spiritus et Sponsa dicunt, Veni; et audiens dicat Veni, et sitiens veniat, et volens accipiat aquam vitae gratis.

18. Contestor enim omni audienti verba prophetiae Libri hujus, Si quis addiderit ad haec, addet Deus super illum plagas scriptas in Libro hoc.

19. Et si quis abstulerit e verbis Libri prophetiae hujus, auferet Deus partem ejus e Libro vitae, et ex Urbe sancta, et scriptis in Libro hoc.

20. Dicit Testans haec, Etiam venio cito; amen. Etiam veni, Domine Jesu.

---

21. GRATIA DOMINI NOSTRI JESU CHRISTI CUM OMNIBUS VOBIS, AMEN.

SENSUS SPIRITUALIS.

CONTENTUM TOTIUS CAPITIS.

DESCRIBITUR ADHUC ILLA ECCLESIA QUOAD INTELLIGENTIAM EX DIVINIS VERIS A DOMINO (vers. 1–5):

QUOD APOCALYPSIS MANIFESTATA SIT A DOMINO, ET QUOD SUO TEMPORE REVELANDA (vers. 6–10);

DE ADVENTU DOMINI ET CONJUNCTIONE IPSIUS CUM ILLIS QUI CREDUNT IN IPSUM ET VIVUNT SECUNDUM PRAECEPTA IPSIUS (vers. 11–17);

QUOD QUAE REVELATA SUNT, OMNINO CUSTODIENDA SINT (vers. 18, 19);

DESPONSATIO (vers. 17, 20, 21).

CONTENTA SINGULORUM VERSUUM.

1. "***Et ostendit mihi purum fluvium aquae vitae, splendidum tanquam crystallum, exeuntem e Throno Dei et Agni,***" significat *Apocalypsin nunc quoad Sensum spiritualem apertam et explicatam*[1] *ubi Divina Vera in copia a Domino revelata sunt, pro illis qui in Nova Ipsius Ecclesia, quae est Nova Hierosolyma, erunt* [n. 932].

2. "***In medio plateae et fluvii hinc et hinc Arbor vitae faciens fructus duodecim,***" significat *quod in intimis veritatum doctrinae et inde vitae in Nova Ecclesia sit Dominus in Divino Suo Amore, a Quo omnia bona quae homo ibi facit apparenter sicut ex se, profluunt* [n. 933, 934]; "***juxta mensem quemvis reddens fructum suum,***" significat *quod Dominus producat bona apud hominem secundum omnem statum veri apud illum* [n. 935]; "***et folia arboris in medicinam gentium,***" significat *vera rationalia inde, per quae illi qui in malis et inde falsis sunt, perducuntur ad cogitandum sane et ad vivendum decenter* [n. 936].

3. "***Et ullum devotum non erit ibi, et Thronus Dei et Agni in illa erit, et servi Ipsius ministrabunt Ipsi,***" significat *quod in Ecclesia, quae Nova Hierosolyma, non aliqui separati a Domino erunt, quia Ipse Dominus ibi regnabit, et illi qui in veris per Verbum ab Ipso sunt, et faciunt mandata Ipsius, cum Ipso erunt, quia conjuncti* [n. 937].

4. "***Et videbunt Faciem Ipsius, et nomen Ipsius in frontibus illorum,***" significat *quod convertent se ad Dominum et Dominus Se ad illos, quia conjuncti per amorem* [n. 938, 939].

5. "***Et nox non erit ibi, et non opus habent lucerna et luce solis, quia Dominus [Deus] illustrat illos,***" significat *quod in Nova Hierosolyma non erit aliquod falsum fidei, et quod homines in cognitionibus de Deo ibi non erunt ex lumine naturali quod est ex propria intelligentia, et ex gloria oriunda ex fastu, sed erunt in luce spirituali ex Verbo a Solo Domino* [n. 940]; "***et regnabunt in saecula saeculorum,***" significat *quod erunt in Regno Domini, et in conjunctione cum Ipso in aeternum* [n. 941].

6. ***Et dixit mihi, Haec verba fida et vera,***" significat *quod haec pro certo sciant, quia Ipse Dominus id testatus dixit* [n. 942]; "***et Dominus Deus sanctorum Prophetarum misit Angelum Suum ad monstrandum servis Suis quae oportet fieri cito,***" significat *quod Dominus, ex Quo est Verbum utriusque Foederis, per Caelum revelaverit illis, qui in veris ex Ipso sunt, illa quae certe futura sunt* [n. 943].

7. "***Ecce venio cito; beatus servans verba prophetiae [Libri] hujus,***" significat *quod Dominus certe venturus sit, et daturus vitam aeternam illis qui custodiunt et faciunt vera seu praecepta doctrinae hujus Libri nunc a Domino aperti* [n. 944].

8. "***Et ego Johannes videns haec et audiens; et cum audivi et vidi, procidi adorare ante pedes Angeli, qui monstrabat mihi haec,***" significat *quod Johannes opinatus sit, quod Angelus qui a Domino missus est ad illum, ut in statu spiritus teneretur, esset Deus Qui revelavit illa, cum tamen non ita erat; angelus enim solum monstrabat quod Dominus manifestavit* [n. 945].

9. "***Et dicit mihi, Vide ne; conservus enim tuus sum, et fratrum tuorum Prophetarum, et servantium verba Libri hujus; Deum adora,***" significat *quod Angeli Caeli non adorandi et invocandi sint, quia nihil Divinum est illis, sed quod associati sint hominibus, sicut fratres fratribus, illis qui in doctrina Novae Hierosolymae sunt, et faciunt praecepta ejus, et quod Solus Dominus in consociatione cum illis adorandus sit* [n. 946].

10. "***Et dicit***[1] ***mihi, Ne obsignes verba prophetiae [Libri] hujus, quia tempus prope est,***" significat *quod Apocalypsis non occlusa erit, sed aperienda, et quod hoc necessum sit in fine Ecclesiae, ut aliqui salventur* [n. 947].

11. "***Injustus injustus fiat adhuc, et sordidus sordescat adhuc, et justus***[2] ***justificetur adhuc, et sanctus sanctificetur adhuc,***" significat *statum omnium in particulari post mortem, et ante ejus judicium, et in communi ante Ultimum Judicium; quod illis qui in malis sunt auferentur bona, et qui in falsis auferentur vera; ac vicissim quod illis qui in bonis sunt auferentur mala, et qui in veris auferentur falsa* [n. 948].

12. "***Et ecce venio cito, et merces Mea cum Me, reddens unicuique sicut opus ejus erit,***" significat *quod Dominus certe venturus sit, et quod Ipse sit Caelum et felicitas vitae aeternae, cuique secundum fidem in Ipsum et vitam secundum praecepta Ipsius* [n. 949].

13. "***Ego sum Alpha et Omega, Principium et Finis, Primus et Ultimus,***" significat *quia Dominus est Deus Caeli et Terrae, et ab Ipso omnia in Caelis et in Terris facta sunt, et per Divinam Ipsius Providentiam reguntur, et secundum illam fiunt* [n. 950].

14. "***Beati facientes mandata Ipsius, ut sit potestas illorum in Arbore vitae, et portis ingrediantur in Urbem,***" significat *quod felicitas aeterna sit illis qui vivunt secundum praecepta Domini, propter finem ut sint in Domino et Dominus in illis per amorem, et in Nova Ipsius Ecclesia per cognitiones de Ipso* [n. 951].

15. "***Foris vero canes, et incantatores, et scortatores, et homicidae, et idololatrae, et omnis amans et faciens mendacium,***" significat *quod non aliquis in Novam Hierosolymam recipiatur, qui nihili facit praecepta Decalogi, et non fugit aliqua mala ibi nominata ut peccata, et ideo vivit in illis* [n. 952].

16. "***Ego Jesus misi Angelum Meum testari vobis haec in Ecclesiis,***" significat *testificationem a Domino coram toto Christiano orbe, quod verum sit quod Solus Dominus manifestaverit illa quae in hoc Libro descripta sunt, ut et quae nunc aperta sunt* [n. 953]; "***Ego sum Radix et Genus Davidis, Stella splendida et matutina,***" significat *quod sit Ipse Dominus, Qui natus est in Mundo, et tunc fuit Lux, et Qui venturus cum nova Luce, quae coram Nova Ipsius Ecclesia, quae est Sancta Hierosolyma, oritura est* [n. 954].

17. "***Et Spiritus et Sponsa dicunt, Veni,***" significat *quod Caelum et Ecclesia Adventum Domini desiderent* [n. 955]; "***et audiens dicat Veni, et***

sitiens veniat, ac volens accipiat aquam vitae gratis, " significat *quod qui scit aliquid de Adventu Domini, et de Novo Caelo et de Nova Ecclesia, ita de Regno Domini, oret ut veniat; et quod qui desiderat vera, oret ut Dominus cum luce veniat; et qui amat vera, tunc accepturus sit illa a Domino absque sua opera* [n. 956].

18\. "***Contestor enim omni audienti verba prophetiae Libri hujus, si quis addiderit ad haec, addet Deus super illum plagas scriptas in Libro hoc,*** " significat *quod qui legunt et sciunt vera doctrinae hujus Libri nunc a Domino aperti, et usque agnoscunt alium Deum quam Dominum, et aliam fidem quam in Ipsum, addendo aliquid per quod duo illa destruant, non possint aliter quam perire ex falsis et malis, quae per plagas in hoc Libro descriptas significantur* [n. 957].

19\. "***Et si quis abstulerit e verbis Libri prophetiae hujus, auferet Deus partem ejus e Libro vitae, et ex Urbe sancta, et scriptis in Libro hoc,*** " significat *quod qui legunt et sciunt vera doctrinae hujus Libri nunc a Domino aperti, et usque agnoscunt alium Deum quam Dominum, et aliam fidem quam in Ipsum, auferendo aliquid per quod illa duo destruant, non possint aliquid sapere et appropriare sibi ex Verbo, nec recipi in Novam Hierosolymam, neque habere sortem cum illis qui* [*in*] *Regno Domini sunt* [n. 958, 959].

20\. "***Dicit***[1] ***Testans haec, Etiam venio cito*[; *amen*]. *Etiam veni, Domine Jesu,*** " significat *Dominum, Qui revelavit Apocalypsin, et nunc aperuit illam, testificantem hoc Evangelium, quod in Divino Humano Suo, quod suscepit in mundo et glorificavit, veniat ut Sponsus et Maritus, et quod Ecclesia Ipsum desideret ut Sponsa et Uxor* [n. 960].

EXPLICATIO.

932. [*Vers.* 1.] "***Et ostendit mihi purum fluvium aquae vitae, splendidum tanquam crystallum, exeuntem e Throno Dei et Agni,*** " significat *Apocalypsin nunc quoad Sensum spiritualem apertam et explicatam, ubi Divina Vera in copia a Domino revelata sunt pro illis qui in Nova Ipsius Ecclesia, quae est Nova Hierosolyma, erunt.*—Per "purum fluvium aquae vitae splendidum tanquam crystallum" significatur Divinum Verum Verbi in copia translucens ex Sensu spirituali ejus, qui est in luce Caeli; quod per "fluvium" significetur Divinum Verum in copia[, videatur supra] (n. 409); causa est, quia per "aquas," ex quibus fluvius, significantur vera (n. 50, 685, 719), et per "aquas vitae" vera illa ex Domino per Verbum (ut sequitur); ac per "splendidum sicut crystallum" significantur vera haec translucentia ex Sensu spirituali, qui est in luce Caeli (n. 897[2]): per quod visus sit fluvius ille exire "ex Throno Dei et Agni" significatur quod e Caelo a Domino; per "Thronum" enim significatur Dominus quoad judicium et quoad regimen et quoad Caelum; quoad judicium, n. 229, 845, 865; quoad regimen, n. 694, 808 fin.;

et quoad Caelum, n. 14, 221, 222; hic itaque e Caelo a Domino: per "Deum et Agnum" significatur hic, ut saepius supra, Dominus quoad Ipsum Divinum a Quo et quoad Divinum Humanum. Quod per "fluvium aquae vitae" hunc in specie intelligantur Divina Vera in copia hic nunc in *Apocalypsi* a Domino revelata, patet a versibus 6, 7, 9, 10, 14, 16–19, hujus capitis, ubi de Libro hujus prophetiae agitur, et quod servanda sint quae ibi scripta sunt; quae non servari potuerunt, antequam per Sensum spiritualem revelata sunt quae inibi continentur, quia prius non intellecta fuerunt: et quoque *Apocalypsis* est Verbum, simile Verbo prophetico Veteris Testamenti; et in *Apocalypsi* nunc detecta sunt mala et falsa Ecclesiae quae fugienda et aversanda sunt, ac bona et vera Ecclesiae quae facienda, imprimis de Domino et de vita aeterna ab Ipso; quae quidem docentur apud Prophetas, sed non ita manifeste ut apud Evangelistas et in *Apocalypsi;* ac Divina Vera de Domino, quod sit Deus Caeli et Terrae, quae tunc procedunt ab Ipso, et recipiuntur ab illis qui in Nova Hierosolyma erunt, de quibus agitur in *Apocalypsi*, sunt quae in specie intelliguntur per "purum fluvium aquae vitae splendidum tanquam crystallum, exeuntem e Throno Dei et Agni," ut quoque constare potest ex his:

Jesus dixit "Quisquis credit in Me, sicut dixit Scriptura, Flumina e Ventre ejus fluent Aquae viventis" (*Joh.* vii. 38);

Jesus dixit "Qui biberit ex aqua, quam Ego dabo ei, non sitiet in aeternum; sed aqua quam dabo ei fiet in illo Fons aquae salientis in vitam aeternam" (*Joh.* iv. 14);

"Ego sitienti dabo ex Aqua vitae gratis" (*Apoc.* xxi. 6; cap. xxii. 17);

"Et Agnus Qui in medio Throni pascet eos, et deducet ad Vivos Fontes aquarum" (*Apoc.* vii. 17);

"In die illo exibunt Aquae vivae ex Hierosolyma; Jehovah erit in Regem unum super totam terram; in die illo erit Jehovah unus, et Nomen Ipsius unum" (*Sach.* xiv. 8, 9);

per "aquas vivas" seu "vitae" significantur ibi Divina Vera a Domino.

933. [*Vers.* 2.] ***"In medio plateae et fluvii hinc et hinc, Arbor vitae faciens fructus duodecim,"*** significat *quod in intimis veritatum doctrinae et inde vitae in Ecclesia sit Dominus in Divino Suo Amore, a Quo omnia bona quae homo facit apparenter sicut ex se, profluunt.*—Per "in medio" significatur in intimo, et inde in omnibus circum (n. 44, 383); per "plateam" significatur verum doctrinae Ecclesiae (n. 501,

917); per "fluvium" significatur Divinum Verum in copia (n. 409, 932); "hinc et hinc" significat ad dextrum et ad sinistrum, et verum ad dextrum est quod in claro est, et ad sinistrum quod in obscuro; meridies enim in Caelo, per quam significatur verum in claro, est ad dextrum, et septentrio per quam significatur verum in obscuro, est ad sinistrum (n. 901): per "Arborem vitae" significatur Dominus quoad Divinum Amorem (n. 89); per "fructus" significantur bona amoris et charitatis, quae vocantur bona opera, de quibus in sequente Articulo; per "duodecim" significantur omnia, et dicuntur de bonis et veris Ecclesiae (n. 348); ex his in unum sensum collatis, sequitur, quod per "in medio plateae et fluvii hinc et hinc, Arbor vitae faciens fructus duodecim" significetur quod in intimis veritatum doctrinae et vitae in Nova Ecclesia sit Dominus in Divino Suo Amore, a Quo omnia bona, quae homo facit apparenter sicut a se, profluunt. Hoc fit apud illos qui Dominum immediate adeunt, ac fugiunt mala quia sunt peccata, ita qui in Nova Domini Ecclesia, quae est Nova Hierosolyma, erunt; nam qui non immediate adeunt Dominum, non possunt Ipsi conjungi, ita nec Patri, et inde non possunt in amore qui a Divino est, esse: aspectus enim conjungit; non aspectus intellectualis solus, sed aspectus intellectualis ex affectione voluntatis; et affectio voluntatis non datur, nisi homo faciat praecepta Ipsius. Quare Dominus dicit,

> "Qui facit praecepta Mea, ille amat Me, et ad illum veniam, et mansionem apud illum faciam" (*Joh.* xiv. 21–24).

Dicitur *in intimis veritatum doctrinae et inde vitae in Nova Ecclesiâ*, quia in spiritualibus ab intimo sunt omnia et procedunt omnia, sicut ab igne et luce in centro in peripherias; aut sicut a Sole, qui etiam est in centro, calor et lux in universum; ita fit in minimis ut in maximis: quia intimum omnis veri significatur, ideo dicitur "in medio plateae et fluvii," et non *ab utraque parte fluvii*, tametsi hoc intelligitur. Quod a Domino, dum est in intimo, sint et procedant omnia bona amoris et charitatis, patet ab Ipsius Domini verbis apud *Johannem:*

> Jesus dixit, "Quemadmodum palmes non potest fructum ferre a se ipso, nisi manserit in vite, ita neque vos nisi in Me manseritis: Ego sum Vitis, vos palmites; qui manet in Me et Ego in illo, hic fert fructum multum, quia sine Me non potestis facere quicquam" (xv. 4–6).

934. Quod "fructus" significent bona quae homo ex amore seu charitate facit, quidem scitur absque confirmatione ex Verbo; nam legens per "fructus" in Verbo non aliud intelligit. Causa quod per "fructus" intelligantur bona amoris seu charitatis, est quia homo comparatur Arbori, et quoque vocatur Arbor (n. 89, 400). Quod "fructus" significent bona amoris seu charitatis, quae communi voce vocantur bona opera, constare potest ex his locis:

"Securis ad radicem arboris jacet; omnis Arbor non faciens Fructum bonum exscindetur, et in ignem conjicietur" (*Matth.* iii. 10; cap. vii. 16–20);
"Aut facite Arborem bonam et Fructum bonum, aut facite Arborem putrem et Fructum putrem; ex Fructu cognoscitur Arbor" (*Matth.* xii. 33; *Luc.* vi. 43, 44);
"Omnis palmes non ferens Fructum auferetur; omnis autem Fructum ferens putabitur ut plus Fructus ferat; qui manet in Me et Ego in illo, hic fert Fructum multum" *Joh.* xv. 2–8);
"Facite Fructus dignos paenitentia" (*Matth.* iii. 8);
"Qui in terram bonam seminatus est, hic est qui Verbum audit et attendit et Fructum fert" (*Matth.* xiii. 23);
Jesus dixit discipulis "Ego elegi vos ut Fructum feratis, et fructus vester maneat" (*Joh.* xv. 16);
"Ficum habebat aliquis in Vinea sua plantatam; venit Fructum quaerens in ea, sed non invenit; dicit ad vinitorem, Exscinde eam; quid terram infrugiferam reddet" (*Luc.* xiii. 6–9[1]);
Homo paterfamilias locavit Vineam suam agricolis, ut acciperet Fructus ejus; sed occiderunt servos ad illos missos, et tandem Filium; "quare Vineam locabit aliis, qui reddent Illi Fructus in temporibus suis. Ita auferetur vobis Regnum Dei, et dabitur Genti facienti Fructus ejus" (*Matth.* xxi. 33–35, 38, 39, 41, 43[2]).
(Praeter multis aliis in locis.)

935. "*Juxta mensem quemvis reddens fructum* [*suum*]," significat *quod Dominus producat bona apud hominem secundum omnem statum veri apud illum.*—Per "mensem" significatur status vitae hominis quoad verum, de quo sequitur; per "reddere fructum" significatur producere bona; quod "fructus" sint bona amoris et charitatis, mox supra (n. 934) ostensum est; et quia Dominus producit illa apud hominem essentialiter, tametsi homo facit illa sicut a se, ita apparenter (ut supra, n. 934, dictum est), constat quod significetur quod Dominus ex intimo, dum ibi est, producat illa. Sed dicetur quomodo intelligendum est quod Dominus producat bona charitatis apud hominem secundum statum veri apud illum: qui credit quod homo bonum faciat acceptum Domino, quod vocatur bonum spirituale, nisi apud illum sint vera ex Verbo, multum

fallitur; bona absque veris non sunt bona, et vera absque bonis non sunt vera apud hominem, tametsi in se sint vera; bonum enim absque vero est sicut voluntarium hominis absque intellectu, quod voluntarium non est humanum, sed est sicut bestiae, vel sicut sculptilis quod artifex facit operari; at voluntarium una cum intellectuali fit humanum secundum statum intellectus per quem existit: nam status vitae cujusvis hominis talis est, quod voluntas ejus non possit aliquid facere nisi per intellectum, nec intellectus aliquid cogitare nisi ex voluntate; simile est cum bono et vero, quoniam bonum est voluntatis et verum est intellectus. Ex his patet, quod bonum quod Dominus producit apud hominem sit secundum statum veri, ex quo est intellectus, apud illum. Quod hoc significetur per quod Arbor vitae "juxta mensem quemvis reddat fructum suum," est quia per "mensem" significatur status veri apud hominem. Quod per omnia tempora, quae sunt horae, dies, septimanae, menses, anni, saecula, significentur status vitae videatur n. 476, 562; quod per "menses" significentur status vitae quoad vera, est quia per "menses" intelliguntur tempora designata per Lunam, et per "Lunam" significatur verum intellectus et fidei (n. 332, 413, 414, 919). Similia intelliguntur per "menses" in his:

> "Benedicta a Jehovah terra Josephi de pretiosis proventuum Solis, et de pretiosis producti Mensium" (*Deutr.* xxxiii. [13,] 14);
> "Fiet de Mense in Mensem, et de Sabbatho in Sabbathum, veniet omnis caro ad incurvandum se coram Jehovah" (*Esaj.* lxvi. 23[II]).

Propter significationem "mensis," quae est Lunae, fiebant

> Sacrificia in principiis cujusvis Mensis seu Novilunii (*Num.* xxix. 6; *Esaj.* i. 14);
> Et quoque tunc canebant buccinis (*Num.* x. 10; *Psalm.* lxxxi. 4 [*B. A.* 3];
> Et mandatum est ut observarent Mensem Abib, quo celebrabant Pascha (*Exod.* xii. 2: *Deutr.* xvi. 1).

Per "menses" significantur status veri, et in opposito sensu status falsi apud hominem, etiam supra

> (In *Apocalypsi* cap. ix. 5, 10, 15; cap. xi. 2; cap. xiii. 5).

Simile quod hic, per "mensem" significatur apud *Ezech.* xlvii. 12.

936. ***"Et folia arboris in medicinam gentium,"*** significat *vera rationalia inde, per quae illi qui in malis et inde falsis*

sunt, perducuntur ad cogitandum sane et ad vivnedum decenter.—Per "folia arboris" significantur vera rationalia (de quibus infra); per "gentes" significantur qui in bonis et inde veris sunt, et in opposito sensu qui in malis et inde falsis (n. 483); hic qui in malis et inde falsis, quia dicitur "in medicinam" illorum; et illi qui in malis et inde falsis sunt, non possunt sanari per Verbum, quia hoc non legunt; sed si judicio pollent, sanari possunt per vera rationalia. Similia quae in hoc versu significantur per haec apud *Ezechielem:*

> Ecce aquae exeuntes desub limine Domus ex quibus fluvius, "super cujus ripa Arbor cibi multa valde hinc et hinc, cujus non decidit Folium neque consumitur, in menses renascitur, unde fructus ejus est in cibum, et Folium ejus in Medicinam" (xlvii. 1, 7, 12);

ibi etiam de Nova Ecclesia. Quod per "folia" significentur vera rationalia, est quia per "Arborem" significatur homo (n. 89, 400), et tunc per omnia Arboris significantur concordantia apud hominem, ut per ramos, folia, flores, fructus, et semina; per "ramos" significantur vera sensualia et naturalia hominis, per "folia" vera rationalia ejus, per "flores" vera primitiva spiritualia in rationali, per "fructus" bona amoris et charitatis, et per "semina" significantur ultima et prima hominis. Quod per "folia" significentur vera rationalia, patet clare a visis in mundo spirituali; apparent enim ibi etiam arbores cum foliis et fructibus, sunt ibi horti et paradisi ex illis: apud eos qui in bonis amoris et simul in veris sapientiae sunt, apparent arbores fructiferae luxuriantes foliis pulchris; at apud illos qui in veris alicujus sapientiae sunt, et ex ratione loquuntur, et non in bonis amoris, apparent arbores plenae foliis sed absque fructibus; at apud quos non sunt bona nec vera sapientiae, non apparent arbores, nisi denudatae foliis quales tempore hyemis in mundo; homo non rationalis nec aliud est quam talis arbor. Vera rationalia sunt quae proxime recipiunt vera spiritualia, est enim rationale hominis primum receptaculum veritatum spiritualium, nam in rationali hominis est perceptio veri in aliqua forma, quam ipse homo non videt cogitatione, sicut illa quae sub rationali sunt in cogitatione inferiore, quae se conjungit cum visu externo. Per "folia" etiam significantur vera rationalia

Gen. iii. 7; cap. viii. 11; *Esaj.* xxxiv. 4; *Jerem.* viii. 13; cap. xvii. 8; *Ezech.* xlvii. 12; *Dan.* iv. 9, 11 [*B. A.* 12, 14]; *Psalm.* i. 3; *Levit.* xxvi. 36; *Matth.* xxi. 19[1]; cap. xxiv. 32; *Marc.* xiii. 28.

Sed significant secundum species arborum; folia oleae et vitis significant vera rationalia ex luce caelesti et spirituali; folia ficus vera rationalia ex luce naturali; et folia abietis, populi, quercus, pini, rationalia ex luce sensuali. Horum folia dant terrorem in mundo spirituali, dum forti vento agitantur; haec sunt quae intelliguntur *Levit.* xxvi.[2] 36; *Hiob* xiii. 25. Illorum autem folia non ita.

937. [*Vers.* 3.] ***"Et ullum devotum non erit ibi, et Thronus Dei et Agni in illa erit, et servi Ipsius ministrabunt Ipsi,"*** significat *quod in Ecclesia, quae Nova Hierosolyma, non aliqui separati a Domino erunt, quia Ipse Dominus ibi regnabit, et illi qui in veris per Verbum ab Ipso sunt, et faciunt mandata Ipsius, cum Ipso erunt, quia conjuncti.*—Per "ullum devotum non erit ibi" significatur quod non aliquod malum aut falsum ex malo, quod separat Dominum, in Nova Hierosolyma erit; et quia malum et falsum non datur nisi in recipiente qui est homo, significatur quod non aliqui separati a Domino ibi erunt; per "devotum" in Verbo intelligitur omne id malum et falsum quod separat et avertit hominem a Domino, tunc enim ille homo fit diabolus et satanas: per quod "Thronus Dei et Agni in illa erit," significatur quod Ipse Dominus in illa Ecclesia regnaturus sit, per "Thronum" enim hic significatur Regnum, et Regnum Domini est ubi Ipse Solus colitur: per quod "servi Ipsius ministrabunt Ipsi" significatur quod qui in veris per Verbum a Domino sunt, erunt cum Ipso et facient mandata Ipsius, quia conjuncti; quod per "servos Domini" significentur qui in veris ab Ipso sunt, videatur supra (n. 3, 380), et per "ministros" qui in bono ab Ipso sunt (n. 128); inde per "servos qui ministrabunt Ipsi" significantur qui in veris ex bono per Verbum a Domino sunt, et faciunt mandata Ipsius.

Quia Ecclesia hodie non scit quod conjunctio cum Domino faciat Caelum, et quod conjunctio fiat per agnitionem quod Ipse sit Deus Caeli et Terrae, et simul per vitam secundum praecepta Ipsius, ideo de his aliquid dicetur:— Qui de his non aliquid scit, potest dicere, Quid conjunctio; quomodo agnitio et vita potest facere conjunctionem;

quid his opus est; potest ne salvari unusquisque ex sola misericordia; quid opus alio salvationis medio quam sola Fide; estne Deus misericors et omnipotens. At sciat quod in mundo spirituali cognitio et agnitio faciant omnem praesentiam, et quod affectio quae est amoris faciat omnem conjunctionem; spatia enim ibi non aliud sunt quam apparentiae secundum similitudinem animorum, hoc est, affectionum et inde cogitationum; quare cum aliquis cognoscit alterum vel ex fama, vel ex commercio cum illo, vel ex conversatione, vel ex affinitate, dum ex idea cognitionis istius de illo cogitat, sistitur ille praesens, tametsi procul foret ad mille stadia ad apparentiam; et si aliquis alterum quem cognoscit etiam amat, habitat cum illo in una societate, et si intime amat in una domo. Hic status est omnium in toto mundo spirituali; et ille status omnium trahit originem ex eo, quod Dominus unicuivis sit praesens secundum Fidem, et conjunctus secundum Amorem. Fides et inde praesentia Domini datur per cognitiones veritatum ex Verbo, imprimis de Ipso Domino ibi. Amor autem et inde conjunctio datur per vitam secundum praecepta Ipsius; nam dicit Dominus,

> "Qui habet praecepta Mea et facit illa, ille est qui amat Me; et amabo illum, et mansionem apud illum faciam" (*Joh.* xiv. 21–24).

Sed quomodo hoc fit, etiam dicetur:—Dominus amat unumquemvis, et vult conjungi illis; sed non potest conjungi quamdiu homo in jucundo mali est, prout in jucundo odendi et vindicandi, in jucundo adulterandi et scortandi, in jucundo depraedandi seu furandi sub aliqua specie, in jucundo blasphemandi et mentiendi, inque concupiscentiis amoris sui et mundi; omnis enim qui in illis est, in consortio est cum diabolis qui in Inferno sunt. Dominus quidem amat illos etiam ibi, sed non potest conjungi illis, nisi removeantur jucunda malorum istorum; et ea non possunt removeri a Domino, nisi homo exploret se, ut sciat sua mala, agnoscat et confiteatur illa coram Domino, ac velit desistere ab illis, et sic paenitentiam agere. Hoc faciet homo sicut a se, quia non sentit quod faciat aliquid a Domino; et hoc datum est homini, quia conjunctio, ut sit conjunctio, erit reciproca hominis cum Domino, et Domini cum homine. Quantum itaque sic removentur mala

cum illorum jucundis, tantum intrat amor Domini, qui, ut dictum, est universalis erga omnes, et tunc abducitur homo ab Inferno, ac inducitur in Caelum. Hoc faciet homo in mundo; nam qualis homo est in mundo quoad spiritum, talis manet in aeternum, cum sola differentia, quod status ejus fiat perfectior, si bene vixit, quia tunc non est circumvelatus materiali corpore, sed vivit spiritualis in spirituali corpore.

938. [*Vers.* 4.] ***"Et videbunt Faciem Ipsius, et Nomen Ipsius in frontibus illorum,"*** significat *quod convertent se ad Dominum, et Dominus Se ad illos, quia conjuncti per amorem.*— Quod per "videre Faciem" Dei et Agni, seu Domini, non intelligatur videre Faciem Ipsius, quia nemo potest videre Faciem Ipsius, qualis est in Divino Suo Amore et in Divina Sua Sapientia, et vivere, est enim Sol Caeli et totius mundi spiritualis; nam videre Faciem Ipsius, qualis in Se est, foret sicut quis intraret in solem, a cujus igne momento consumeretur. At Dominus extra Solem Suum Se quandoque sistit videndum; sed tunc obvelat se et sistit Se visui illorum, quod fit per angelum; ut quoque fecerat in mundo coram Abrahamo, Hagare, Lotho, Guideone, Josua, et aliis; quare illi angeli vocati sunt "angeli," et quoque "Jehovah;" fuit enim praesentia Jehovae e longinquo in illis. At per "videbunt Faciem Ipsius" hic nec intelligitur ita videre Faciem Ipsius, sed videre vera quae in Verbo sunt ab Ipso, et per illa cognoscere et agnoscere Ipsum. Divina enim vera Verbi faciunt lucem quae procedit a Domino ut Sole, in qua sunt Angeli; et quia faciunt lucem, sunt sicut specula, in quibus Facies Domini videtur. Quod per "videre Faciem Domini" significetur convertere se ad Ipsum, dicetur infra. Per "Nomen Domini in frontibus illorum" significatur quod Dominus amet illos, et convertat illos ad Se; per "Nomen Domini" significatur Ipse Dominus, quia significatur omne quale Ipsius, per quod cognoscitur, et secundum quod colitur (n. 81, 584); et per "frontem" significatur amor (n. 347, 605); et per "scriptum in fronte" significatur amor Domini in illis (n. 729); ex his constare potest quid proprie per illa verba significatur. Quod autem significetur, quod illi convertent se ad Dominum, et Dominus Se ad illos, est quia Dominus omnes qui Ipsi conjuncti sunt per amorem aspicit in fronte,

et sic convertit illos ad Se; quare angeli in Caelo non alio faciem vertunt, quam ad Dominum et Solem, et hoc fit in omni corporis eorum conversione, quod mirabile est; inde est in communi sermone, ut "habeant Deum jugiter ante oculos." Simile fit cum spiritu hominis qui in mundo vivit, et per amorem conjunctus est Domino; sed de hac conversione facierum ad Dominum, plura memorabilia videantur in *Sapientia Angelica de Divino Amore et Divina Sapientia* (n. 129–144): et in Opere de *Caelo et Inferno* Londini 1758 edito (n. 17, 123, 143, 144, 151, 153, 255, 272).

939. Quod per "videre Facies Domini" non intelligatur videre Facies Ipsius, sed cognoscere et agnoscere Ipsum qualis est quoad Divina Ipsius attributa, quae plura sunt; et quod illi qui Ipsi per amorem conjuncti sunt, cognoscant Ipsum, et sic videant Faciem Ipsius, constare potest a sequentibus locis:

"Quid Mihi multitudo sacrificiorum; quando veneritis ad videndum Facies Jehovae" (*Esaj.* i. 11, 12);

"Dixit, cor meum, Quaerite Facies Meas; Facies Tuas, Jehovah, quaero" (*Psalm.* xxvii. 8):

"Jubilabimus Petrae salutis nostrae[1]; veniemus ante Facies Ipsius in confessione" (*Psalm.* xcv. 1. 2);

"Sitit anima mea Deum vivum, quando venero ut videar Faciebus Dei; adhuc confitebor Ipsi, salutes Facies Ipsius" (*Psalm.* xlii. 3, 6 [*B. A.* 2, 5]);

"Non videbuntur Facies Meae vacue" (*Exod.* xxiii. 15);

"Venire ad deprecandum Facies Jehovae" (*Sach.* viii. 21, 22; *Malach.* i. 9);

"Illumina Facies Tuas super servum Tuum" (*Psalm.* xxxi. 17 [*B. A.* 16]);

"Quis ostendit nobis bonum: tolle super nos Lucem Facierum Tuarum, Jehovah" (*Psalm.* iv. 7 [*B. A.* 6]);

"Jehovah, in Luce Facierum Tuarum ambulabunt" (*Psalm.* lxxxix. 16 [*B. A.* 15]);

"Deus, lucere fac Faciet Tuas[2] ut servemur" (*Psalm.* lxxx. 4, 8, 20 [*B. A.* 3, 7, 19]);

"Deus misereatur nostri, et benedicat nobis, illuminet Facies Suas nobis" (*Psalm.* lxvii. 2 [*B. A.* 1]);

"Benedicat tibi Jehovah, et custodiat te, illuminet Jehovah Facies Suas super te et misereatur tui, tollat Jehovah Facies Suas super te, et det tibi pacem" (*Num.* vi[3] 24–26);

"Occultas eos[4] in abdito Facierum Tuarum" (*Psalm.* xxxi. 21 [*B. A.* 20]);

"Posuisti occultum nostrum in lucem Facierum Tuarum" (*Psalm.* xc. 8);

Locutus Jehovah ad Mosem, "Facies Meae ibunt; dixit Moses, Si non Facies Tuae eant, ne descendere facias nos ex hinc" (*Exod.* xxxiii. 14. 15);

Panes super mensa in Tabernaculo dicti fuerunt "Panes Facierum" (*Exod.* xxv[5] 30; *Num.* iv. 7).

Saepius etiam dicitur, quod "Jehovah occultaverit," tum quod "averterit facies;" ut in his:

"Propter malitiam eorum occultavi Facies Meas ab illis" (*Jer.* xxxiii. 5[1]; *Ezech.* vii. 22);
"Peccata vestra absconderunt Facies Dei a vobis" (*Esaj.* lix. 2);
"Facies Jehovae non addet respicere illos" (*Thren.* iv. 16);
"Jehovah occultabit Facies Suas ab illis, quemadmodum mala reddiderunt opera sua" (*Mich.* iii. 4);
"Abscondisti Facies Tuas" (*Psalm.* xxx. 8 [*B. A.* 7]; *Psalm.* xliv. 25, [*B. A.* 24]; *Psalm.* civ. 29);
"Deseram illos, et occultabo Facies Meas ab illis, occultando occultabo Facies Meas propter omne malum quod fecerunt" (*Deutr.* xxxi. 17, 18).
(Praeter alibi, ut *Esaj.* viii. 17; *Ezech.* xxxix. 23, 28, 29; *Psalm.* xiii. 2 [*B. A.* 1]; *Psalm.* xxii. 25 [*B. A.* 24]; *Psalm.* [xxvii.] 8, 9; *Psalm.* lxix. 18[2] [*B. A.* 17]; *Psalm.* lxxxviii. 15 [*B. A.* 14]; *Psalm.* cii. 3 [*B. A.* 2]; *Psalm.* cxliii. 7; *Deutr.* xxxii. 20.)

In opposito sensu per "facies Jehovae" significatur ira et aversio, ex causa quia homo malus avertit se a Domino; et cum ille se avertit, apparet ei sicut Dominus avertat Se et irascatur, ut constat ex his locis:

"Posui Facies Meas contra urbem hanc in malum" (*Jerem*[3] xxi. 10; cap. xliv. 11);
"Dabo Facies Meas contra virum illum, et devastabo illum" (*Ezech.* xiv. 7, 8);
"Dabo Facies Meas contra illos; et ignis comedet eos, cum posuero Facies Meas contra illos" (*Ezech.* xv. 7);
"Qui comederit ullum sanguinem, dabo Facies Meas contra animam illam" (*Levit.* xvii. 10);
"Ab increpatione Facierum Tuarum perierunt" (*Psalm.* lxxx. 17 [*B. A.* 16]);
"Facies Jehovae contra facientes malum" *Psalm.* xxxiv. 17 [*B. A.* 16]);
"Mitto Angelum coram te; caveto tibi a Faciebus Ejus, quia non sustinet praevaricationem vestram" (*Exod.* xxiii. 20, 21);
"Dispergantur inimici Tui, et fugiant osores Tui a coram Faciebus Tuis" (*Num.* x[4] 35);
"Vidi Sedentem super Throno, a Cujus Facie fugit Caelum et Terra" (*Apoc.* xx. 11).

Quod nemo possit videre Dominum, qualis in Se est, ut supra dictum est, patet ex his:

Dixit Jehovah ad Mosen "Non potes videre Facies Meas, quia non videbit Me homo et vivet" (*Exod.* xxxiii. 18–23).

Quod tamen visus sit, et vixerint, quia per Angelum, patet ex

Genes. xxxii. 31 [*B. A.* 30]; *Judic.* xiii. 22, 23[5]; et alibi.

940. [*Vers.* 5.] ***"Et nox non erit ibi, et non opus habent lucerna et luce solis, quia Dominus [Deus] illustrat illos,"*** significat

quod in Nova Hierosolyma non erit aliquod falsum fidei, et quod homines in cognitionibus de Deo ibi non erunt ex lumine naturali quod est ex propria intelligentia, et ex gloria oriunda ex fastu, sed erunt in luce spirituali ex Verbo a Solo Domino.—Per "nox non erit ibi" significatur simile quod supra, cap. xxi., ubi haec:

> "Portae ejus non claudentur interdiu, non enim nox erit ibi" (vers. 25);

per quae significatur quod in Novam Hierosolymam jugiter recipiantur qui in veris ex bono amoris a Domino sunt, quia non ibi est falsum fidei (n. 922): per "non opus habent lucerna et luce solis, quia Dominus Deus illustrat illos" simile significatur quod supra, cap. xxi., ubi haec:

> "Urbs non opus habet sole et luna, ut luceant in ea, quia gloria Dei illustravit eam, et Lucerna ejus Agnus" (vers. 23);

per quae significatur quod homines illius Ecclesiae non erunt in amore sui et in propria intelligentia, et inde in lumine solo naturali, sed ex Divino vero Verbi a solo Domino in luce spirituali (n. 919): sed pro "luna" ibi, hic dicitur "lucerna;" et pro "sole" ibi, hic dicitur "lux solis:" ac per "lunam" sicut per "lucernam" significatur lumen naturale ex propria intelligentia, et per "lucem solis" significatur lumen naturale ex gloria oriunda ex fastu. Sed paucis explicabitur quid lumen naturale ex gloria oriunda ex fastu. Datur lumen naturale ex gloria oriunda ex fastu, et quoque ex non fastu; lumen ex gloria oriunda ex fastu est illis qui in amore sui sunt, et inde in malis omnis generis; quae si non faciunt ex timore jacturae famae, et quoque si damnant quia contra moralitatem et contra bonum publicum, usque illa non reputant ut peccata; hi in lumine naturali sunt ex gloria oriunda ex fastu, nam amor sui in voluntate fit fastus in intellectu, et hic fastus ex illo amore elevare potest intellectum usque in lucem Caeli: hoc datum est homini, ut sit homo, ac ut possit reformari. Vidi et audivi plures summe diabolos, qui intellexerunt arcana sapientiae angelicae cum audiverunt et legerunt illa, sicut ipsi angeli; sed actutum cum redierunt ad amorem suum et inde fastum suum, non modo nihil de illis intellexerunt, sed etiam viderunt contraria ex luce confirmationis falsi apud se. At lumen naturale ex

gloria a non fastu, est apud illos qui in jucundo usuum ex genuino amore erga proximum sunt: illorum lumen naturale est quoque lumen rationale in quo intus est lux spiritualis a Domino; gloria apud illos est ex splendore lucis influentis ex Caelo ubi omnia splendida et harmonica sunt, omnes enim usus in Caelo splendent; ex his amoenitas in cogitationum ideis apud illos percipitur ut gloria; intrat per voluntatem et ejus bona in intellectum et ejus vera, et in his sistitur.

941. ***"Et regnabunt in saecula saeculorum."***—Quod significet *quod erunt in Regno Domini, et in conjunctione cum Ipso in aeternum*, constat ex illis quae supra (n. 284, 849, 855) explicata sunt, ubi similia.

942. [*Vers.* 6.] ***"Et dixit mihi, Haec verba fida et vera,"*** significat *quod haec pro certo sciant, quia Ipse Dominus id testatus dixit*, constat etiam ex supra explicatis (n. 886), ubi similia.

943. ***"Et Dominus Deus sanctorum Prophetarum misit Angelum Suum ad monstrandum servis Suis quae oportet fieri cito,"*** significat *quod Dominus, ex Quo est Verbum utriusque Foederis, per Caelum revelaverit illis, qui in veris ex Ipso sunt, illa quae certe futura sunt.*—"Dominus Deus sanctorum Prophetarum" significat Dominum ex Quo est Verbum utriusque Foederis, per "prophetas" enim significantur qui docent vera ex Verbo, et in sensu abstracto doctrina veri Ecclesiae (n. 8, 173), et in lato sensu ipsum Verbum; et quia Verbum per "sanctos prophetas" significatur, ideo per illos significatur Verbum utriusque Foederis; "misit Angelum ad monstrandum servis Suis quae oportet fieri cito" significat quod Dominus revelaverit, illis qui in veris ex Ipso sunt, illa quae certe futura sunt; per "Angelum" hic significatur Caelum, ut supra (n. 5,[1] 65,[2] 644, 647, 648, 910); per "servos" significantur qui in veris a Domino sunt (n. 3, 380, 937); per "cito" significatur certe (n. 4); inde per "quae oportet fieri cito" significatur quae certe futura sunt. Quod per "Angelum" hic significetur Caelum, est quia Dominus per Caelum locutus est cum Johanne, et quoque per Caelum locutus est cum Prophetis, et per Caelum loquitur cum unoquovis cum quo loquitur: causa est quia Caelum angelicum in communi est sicut unus Homo, cujus anima et vita est Dominus; quare omne quod

Dominus loquitur, per Caelum loquitur, sicut anima et mens hominis per suum corpus. Quod universum Caelum angelicum in uno complexu referat unum Hominem, et quod hoc sit ex Domino, videatur supra (n. 5), et in Opere de *Caelo et Inferno*, Londini 1758 edito (n. 59–86); et in *Sapientia Angelica de Divina Providentia* (n. 64–69, 162–164, 201–204), et in *Sapientia Angelica de Divino Amore et Divina Sapientia* (n. 11, 19, 133, 288). Sed dicam mysterium hoc: Dominus loquitur per Caelum, sed usque non loquuntur Angeli ibi, qui ne quidem sciunt quid Dominus loquitur, nisi aliqui ex illis sint apud hominem, per quos Dominus ex Caelo aperte loquitur, ut cum Johanne et cum aliquibus Prophetis: est enim influxus Domini per Caelum, sicut est influxus animae per corpus. Corpus quidem loquitur et agit, et quoque sentit aliquid ex influxu, sed usque corpus non agit quicquam ex se ut ex se, sed agitur. Quod talis sit loquela, imo omnis influxus Domini per Caelum apud homines, a multa experientia scire datum est. Angeli Caeli, et quoque spiritus infra Caelos, nihil sciunt de homine, sicut nec homo de illis; quia status spirituum et angelorum est spiritualis, et hominum est naturalis, qui bini status unice consociantur per correspondentias; et consociatio per correspondentias facit quidem ut simul sint in affectionibus, sed non in cogitationibus; quare non unus scit aliquid de altero, hoc est, non homo de spiritibus cum quibus est quoad affectiones, nec spiritus de homine; nam quod non in cogitatione est, sed solum in affectione, non scitur, quia non apparet seu videtur. Solus Dominus novit cogitationes hominum.

944. [*Vers.* 7.] ***"Ecce venio cito; beatus servans verba prophetiae [Libri] hujus,"*** significat *quod Dominus certe venturus sit, et daturus vitam aeternam illis qui custodiunt et faciunt vera seu praecepta doctrinae hujus Libri nunc a Domino aperti.*—"Ecce venio cito" significat quod Dominus certe venturus sit; per "cito" significetur certe (n. 4, 943), et per "venire" significatur quod venturus sit, non in Persona sed in Verbo, in quo apparebit omnibus qui e Nova Ipsius Ecclesia erunt; quod hoc sit Adventus Ipsius in nubibus Caeli, videatur supra (n. 24, 642, 820): "beatus qui servat verba [prophetiae] Libri hujus," significat quod daturus sit vitam aeternam illis qui custodiunt et faciunt

vera seu praecepta doctrinae hujus Libri nunc a Domino aperti[1]; per "beatum" significatur qui accipit vitam aeternam (n. 639, 852); per "servare" significatur custodire et facere vera seu praecepta; "verba" sunt vera et praecepta: per "prophetiam Libri hujus" significatur doctrina hujus Libri nunc a Domino aperti; "prophetia" est doctrina (n. 8, 133, 943). Qui expendit, potest videre quod non intelligatur servare verba prophetiae Libri hujus, sed quod significetur servare, hoc est, custodire et facere vera seu praecepta doctrinae, quae in hoc Libro nunc explicato aperta sunt; nam in *Apocalypsi* non explicata, pauca sunt quae servari possunt, sunt enim prophetica huc usque non intellecta. Pro exemplis sint haec: Non servari possunt quae in capite vi. memorantur de Equis exeuntibus ex Libro; quae in cap. vii. de duodecim Tribubus; quae in cap. viii. et ix. de septem Angelis clangentibus; quae in cap. x. de Libello devorato a Johanne; quae in cap. xi. de duobus Testibus qui occisi revixerunt; quae in cap. xii. de Muliere et Dracone; quae in cap. xiii. et xiv. de binis Bestiis; quae in cap. xv. et xvi. de septem Angelis habentibus septem Plagas; quae in cap. xvii. et xviii. de Muliere sedente super Bestia Coccinea, et de Babylone; quae in cap. xix. de Equo albo, et de Caena magna; quae in cap. xx. de Ultimo Judicio; et quae in cap. xxi. de Nova Hierosolyma ut urbe. Ex quibus patet quod non intelligatur quod beati sint qui servant illa verba prophetiae, sunt enim occlusa; sed quod beati sint qui servant, hoc est, custodiunt et faciunt vera seu praecepta doctrinae quae in illis continentur, et nunc aperta sunt; quae quod sint ex Domino, videatur in Praefatione.

945. [*Vers.* 8.] ***"Et ego Johannes videns haec et audiens; et cum audivi et vidi, procidi adorare ante pedes Angeli, qui monstrabat mihi haec,"*** significat *quod Johannes opinatus sit quod Angelus qui a Domino missus est ad illum, ut in statu spiritus teneretur, esset Deus Qui revelavit illa, cum tamen non ita erat; Angelus enim solum monstrabat quod Dominus manifestavit.*—Quod Johannes opinatus sit quod Angelus qui ad illum missus est, foret Ipse Deus, patet; nam dicitur, quod prociderit adorare ad pedes ejus; quod autem non ita esset, patet a versu sequente, ubi Angelus dicit quod conservus illius esset, "Deum adora;" quod Angelus

ille a Domino ad illum missus fuerit, patet a vers. 16, ubi haec, "Ego Jesus misi Angelum Meum testari vobis haec in Ecclesiis." Sed arcanum quod in his latet, est hoc: Angelus a Domino ad Johannem missus est, ut teneretur in statu spiritus, et in illo statu monstraret illi quae vidit; nam quicquid Johannes vidit non oculis corporis vidit, sed oculis spiritus, ut constare potest a locis ubi dicit se fuisse "in spiritu" et "in visione" (cap. i. 10; cap. ix. 17; cap. xvii. 3; cap. xxi. 10); ita ubivis ubi dicit se "vidisse;" et in illum statum non potest aliquis venire, et in illo teneri, nisi per Angelos qui prope adjunguntur homini, qui statum suum spiritualem indunt interioribus mentis ejus; sic enim homo elevatur in lucem Caeli, et in illa videt quae in Caelo sunt, et non quae in Mundo. In simili statu fuerunt quandoque Ezechiel, Sacharias, Daniel, et alii Prophetae: non autem cum locuti sunt Verbum; tunc non in spiritu sed in corpore erant, et ab Ipso Jehovah, hoc est, Domino, audiverunt verba quae scripserunt. Illi bini status Prophetarum probe distinguendi sunt; ipsi Prophetae etiam probe distinguunt, nam dicunt ubivis cum a Jehovah scripserunt Verbum, quod Jehovah locutus sit cum illis et ad illos; et saepissime, "Dixit Jehovah," "Dictum Jehovae:" at cum in altero statu fuerunt, dicunt quod "in spiritu" fuerint aut "in visione," ut constare potest ex his: Dixit Ezechiel,

"Spiritus sustulit me, et reduxit me in Chaldaeam ad captivitatem in Visione Dei; ita ascendit super me visio, quam vidi" ([*Ezech.*] xi. 1, 24);

Dicit quod sustulerit illum Spiritus, et audiverit post se terrae motum, et alia (cap. iii. 12, 14);

Tum, quod sustulerit eum Spiritus inter Terram et Caelum, et abduxerit in Hierosolymam in Visionibus Dei, et viderit abominationes (cap. viii. 3, seq.):

quare similiter in visione Dei seu spiritu,

Vidit quatuor Animalia, quae erant Cherubi (cap. i. et cap. x.);

Tum novum Templum et novam Terram, et Angelum metientem illa (de quibus, cap. xl.–xlviii.);

quod tunc fuerit "in visionibus Dei," dicit cap. xl. 2; et quod sustulerit illum Spiritus, cap. xliii. 5. Simile factum est cum Sacharia,

In quo tunc Angelus fuit, cum vidit Virum equitantem inter myrtos (*Sach.* i. 8, seq.);

Cum vidit quatuor Cornua, et dein Virum in cujus manu funiculus mensurae (cap. ii. 1, 5, seq. [*B. A.* i. 18; ii. 1]).

Cum vidit Joschuam Sacerdotem magnum (cap. iii. 1, seq.);
Cum vidit Candelabrum et duas Oleas (cap. iv. 1, seq.);
Cum vidit Volumen volans et Epham (cap. v. 1, 6);
Et cum vidit quatuor Currus exeuntes inter duos montes, et Equos (cap. vi. 1, seq.).

In simili statu fuit Daniel,

Cum vidit quatuor Bestias ascendentes e mari (*Dan.* vii[1] 1, seq.);
Et cum vidit pugnas Arietis et Hirci (cap. viii. 1, seq.);

quod viderit illa "in visionibus," legitur cap. vii. 1, 2, 7, 13; cap. viii. 2; cap. x. 1, 7, 8;

Et quod Angelus Gabriel ei visus sit in Visione, et locutus cum illo (cap. ix. 21).

Simile factum est cum Johanne, cum vidit illa quae descripsit; ut cum vidit Filium Hominis in medio septem Candelabrorum; Tabernaculum, Templum, Arcam, Altare in Caelo; Draconem et ejus pugnam cum Michaele, Bestias, Mulierem sedentem super Bestia Coccinea; Novum Caelum et Novam Terram, ac Sanctam Hierosolymam cum ejus Muro, Portis et Fundamentis, et plura. Haec a Domino revelata sunt, sed per Angelum monstrata.

946. [*Vers.* 9.] ***"Et dicit mihi, Vide ne; conservus tuus enim sum, et fratrum tuorum Prophetarum, et servantium verba Libri hujus; Deum adora,"*** significat *quod Angeli Caeli non adorandi et invocandi sint, quia nihil Divinum est illis, sed quod associati sint hominibus sicut fratres fratribus, illis qui in Doctrina Novae Hierosolymae sunt, et faciunt praecepta ejus, et quod Solus Dominus in consociatione cum illis adorandus sit.*—Per haec, quae Angelus hic loquitur cum Johanne, paene similia significantur quae locutus est cum illo supra (capite xix.), ubi haec:

"Et procidi ante pedes Angeli adorare illum; et dixit mihi, Vide ne; conservus tuus sum, et fratrum tuorum habentium testimonium Jesu; Deum adora" (vers. 10);

per quae quod talia significentur, videatur supra (n. 818); cum differentia, quod nunc dicatur "conservus fratrum tuorum Prophetarum, et servantium verba Libri hujus;" et per "fratres Prophetas" significantur qui in doctrina Novae Hierosolymae sunt, et per "servantes verba Libri hujus" significantur qui custodiunt et faciunt praecepta illius doctrinae, quae nunc a Domino manifestata sunt (videatur supra, n. 944).

947. [*Vers.* 10.] ***"Et dicit*[1] *mihi, Ne obsignes verba prophetiae [Libri] hujus, quia tempus prope est,"*** significat *quod Apocalypsis non occlusa erit, sed aperienda, et quod hoc necessum sit in fine Ecclesiae, ut aliqui salventur.*—Per "non obsignes verba prophetiae hujus" significatur quod *Apocalypsis* non occlusa erit sed aperienda, de quo sequitur: per "quia tempus prope est," significatur quod hoc necessum sit ut aliqui salventur; per "tempus" significatur status (n. 476, 562), hic status Ecclesiae quod talis sit ut necessum sit; per "prope" significatur necessum, quia per "prope" non intelligitur prope seu propinquum temporis, sed propinquum status, et propinquum status est necesse: quod non propinquum temporis intelligatur, patet; quia *Apocalypsis* scripta est principio saeculi primi; et Adventus Domini quando Ultimum Judicium, et Nova Ecclesia, quae hic per "tempus prope est," et quoque per "quae oportet fieri cito" (vers 6), et per "venio cito" (vers. 7, 20), intelliguntur, nunc post septendecim saecula apparuit et exstitit. Eadem haec etiam dicuntur in capite primo, quod illa "oporteat fieri cito" (vers. 1), et quod "tempus prope sit" (vers. 3); de quibus videatur supra (n. 4 et 9); per quae similia intelliguntur. Quod non intelligatur prope seu propinquum temporis, sed propinquum status, illustrabitur: Verbum in Sensu pure spirituali non aliquid trahit ex idea temporis nec ab idea spatii, quia tempora et spatia in Caelo quidem apparent sicut tempora et spatia in mundo, sed usque ibi non sunt; quare angeli tempora et spatia, quae ibi sunt apparentiae, non possunt metiri aliter quam per status, sicut hi procedunt et mutantur: ex quibus constare potest, quod in Sensu pure spirituali per "cito" et "prope" non intelligatur cito et prope temporis, sed cito et prope status. Hoc quidem potest videri sicut non ita sit; causa est quia apud homines in omni idea cogitationis inferioris eorum, quae est mere naturalis, est aliquid ex tempore et spatio; aliter in idea cogitationis superioris, in qua homines sunt cum volvunt res naturales, civiles, morales et spirituales in luce rationali interiore; tunc enim lux spiritualis, quae abstracta est a tempore et spatio, influit et illustrat. Potes hoc experiri et sic confirmari, si vis, modo attendas ad tuas cogitationes; et quoque tunc confirmaberis quod cogitatio superior et in-

ferior sit, quoniam cogitatio simplex non potest semet intueri, nisi a quadam superiore; et nisi homini foret cogitatio superior et inferior, non foret homo sed brutum. Quod per "Ne obsignes verba prophetiae hujus" significetur quod *Apocalypsis* non occlusa erit, sed aperienda, est quia per "obsignare" significatur occludere, et inde per "non obsignare" significatur aperire, et per "tempus prope est" significatur quod necessum sit; est enim *Apocalypsis* Liber obsignatus seu occlusus quamdiu non explicatus est; atque (ut supra n. 944 ostensum est) per "verba prophetiae [Libri] hujus" intelliguntur vera et praecepta doctrinae hujus Libri a Domino aperti. Quod hoc necessum sit in fine Ecclesiae, ut aliqui salventur, videatur supra (n. 9). Ex his constare potest, quod per "Ne obsignes verba prophetiae hujus, quia tempus prope est," significetur quod *Apocalypsis* non occlusa erit, sed aperienda, et quod hoc necessum sit in fine Ecclesiae, ut aliqui salventur.

948. [*Vers.* 11.] ***"Injustus injustus fiat adhuc, et sordidus sordescat adhuc, et justus justificetur adhuc, et sanctus sanctificetur adhuc,"*** significat *statum omnium in particulari post mortem, et ante ejus judicium, et in communi ante Ultimum Judicium; quod illis qui in malis sunt auferentur bona, et qui in falsis auferentur vera; ac vicissim quod illis qui in bonis sunt auferentur mala, et qui in veris auferentur falsa.*—Per "injustum" significatur qui in malis est, et per "justum" qui in bonis (n. 668); per "sordidum" aut immundum significatur qui in falsis (n. 702, 708, 924), et per "sanctum" significatur qui in veris (n. 173, 586, 666, 852); inde sequitur quod per "injustus injustus fiat adhuc" significetur quod qui in malis est adhuc plus in malis erit, et per "sordidus sordescat adhuc" significetur quod qui in falsis est adhuc plus in falsis erit; et vicissim, quod per "justus justificetur adhuc" significetur quod qui in bonis est adhuc plus in bonis erit, et per "sanctus sanctificetur adhuc" significetur quod qui in veris est adhuc plus in veris erit. Quod autem significetur quod qui in malis sunt auferentur bona, et qui in falsis auferentur vera, et vicissim quod qui in bonis sunt auferentur mala, et qui in veris auferentur falsa, est quia quantum alicui qui in malis est auferuntur bona tantum plus in malis est, et quantum alicui qui in

falsis est auferuntur vera tantum plus in falsis est; ac vicissim, quantum alicui qui in bonis est auferuntur mala tantum plus in bonis est, et quantum alicui qui in veris est auferuntur falsa tantum plus in veris est. Hoc aut illud fit omnibus post mortem, sic enim praeparantur mali ad Infernum, et boni ad Caelum; non enim potest malus secum ferre ad Infernum bona et vera, nec potest bonus secum ferre in Caelum mala et falsa, sic enim confunderetur et Caelum et Infernum. Sed probe sciendum est quod intelligantur interius mali, ac interius boni; possunt enim interius mali exterius boni esse, agere enim possunt et loqui sicut boni, ut faciunt hypocritae, et possunt interius boni quandoque exterius mali esse, possunt enim exterius agere mala et loqui falsa, sed usque paenitentiam agunt, et in veris volunt informari: hoc idem est quod Dominus dicit,

> "Habenti omni dabitur ut abundet; ab eo autem qui non habet, etiam quod habet auferetur" (*Matth.* xiii. 12; cap. xxv. 29; *Marc.* iv. 25; *Luc.* viii. 18; cap. xix. 26).

Ita fit omnibus post mortem ante judicium super illos; etiam factum est in communi cum illis qui die Ultimi Judicii vel perierunt vel salvati sunt; nam antequam hoc factum est, non potuit Ultimum Judicium fieri, ex causa quia quamdiu mali retinuerunt bona et vera conjuncti fuerunt cum angelis ultimi Caeli quoad externa, et tamen separandi erant; et hoc est quod praedictum est a Domino (*Matth.* xiii. 24–30 et 38–40, quae explicata videantur supra, n. 324, 329, 343, 346, 398). Ex his videri potest, quid in Sensu spirituali significatur per "injustus injustus fiat adhuc, et sordidus sordescat adhuc, et justus justificetur adhuc, et sanctus sanctificetur adhuc." Similia significantur per haec apud *Danielem:*

> "Abi Daniel, quia occlusa et obsignata verba usque ad tempus finis: purgabuntur et mundabuntur multi, impie agent, nec intelligent ulli impii, intelligentes tamen intelligent" (xii. 9, 10).

949. [*Vers.* 12.] ***"Et ecce venio cito, et merces Mea cum Me, reddens unicuique sicut opus ejus erit,"*** significat *quod Dominus certe venturus sit, et quod Ipse sit Caelum et Felicitas vitae aeternae, cuique secundum fidem in Ipsum et vitam secundum praecepta Ipsius.*—"Ecce venio cito" significat quod certe venturus sit, hoc est, ad faciendum judicium,

et ad condendum Novum Caelum, et Novam Ecclesiam; quod "cito" sit certo, videatur n. 4, 943, 944, 947: "merces Mea cum Me" significat quod ipse Dominus sit Caelum et Felicitas vitae aeternae; quod "merces" sit Caelum et felicitas aeterna, videatur n. 526; quod Ipse Dominus sit, videbitur infra: "reddens unicuique secundum opus ejus" significat secundum conjunctionem cum Domino per fidem in Ipsum et per vitam secundum praecepta Ipsius; quod haec significentur, est quia per bona opera significantur charitas et fides in internis, et simul illarum effectus in externis; et quia charitas et fides sunt a Domino et secundum conjunctionem cum Ipso, patet quod illa significentur; ita quoque haec cum prioribus cohaerent: quod bona opera sint charitas et fides in internis, et simul effectus illarum in externis, videatur supra (n. 641, 868, 871). Quod charitas et fides non sint ab homine, sed a Domino, notum est; et quia a Domino, sunt secundum conjunctionem cum Ipso, et conjunctio cum Ipso fit per fidem in Ipsum et per vitam secundum praecepta Ipsius; per fidem in Ipsum intelligitur fiducia quod Ipse salvet, et haec fiducia est illis qui Ipsum immediate adeunt, et fugiunt mala ut peccata; apud alios non dabilis est. Dictum est quod "merces Mea cum Me" significet quod Ipse sit Caelum et felicitas vitae aeternae, "merces" enim est beatitudo intrinseca, quae vocatur pax, et inde gaudium externum; haec unice sunt a Domino, et quae a Domino sunt non modo sunt ab Ipso, sed etiam sunt Ipse, nam Dominus non potest aliquid a Se emittere, nisi Ipse sit: est enim Omnipraesens apud unumquemvis hominem secundum conjunctionem; et conjunctio [est] secundum receptionem, et receptio secundum amorem et sapientiam; aut si velitis secundum charitatem et fidem, et charitas et fides secundum vitam, et vita secundum aversationem mali et falsi, ac aversatio mali et falsi secundum cognitionem quid malum et falsum, et tunc secundum paenitentiam et simul intuitionem ad Dominum. Quod "merces" non modo sit a Domino, sed etiam Ipse Dominus, patet a locis in Verbo, ubi dicitur quod qui conjuncti sunt Ipsi sint in Ipso et Ipse in illis

(Ut constare potest apud *Johannem* xiv. 20–24; cap. xv. 4, 5, seq.; cap. xvii. 19, 21, 22, 26; et alibi),

(videatur supra, n. 883); et quoque ubi dicitur quod Spiritus Sanctus sit in illis, et Spiritus Sanctus est Dominus, est enim Divina Ipsius Praesentia; et quoque cum oratur ut Deus habitet in illis, doceat illos, ducat illos, linguam ad praedicandum, et corpus ad faciendum quod bonum est, praeter similia alia: est enim Dominus Ipse Amor et Ipsa Sapientia; haec duo non sunt in loco, sed sunt ubi recipiuntur, et secundum quale receptionis: ast hoc arcanum non potest intelligi, nisi ab illis qui in sapientia sunt ex receptione lucis e Caelo a Domino; pro his sunt quae scripta sunt in binis Operibus, uno de *Divina Providentia*, altero de *Divino Amore et Divina Sapientia*, in quibus demonstratum est, quod Ipse Dominus sit in hominibus secundum receptionem, et non aliquod Divinum separatum ab Ipso. Angeli in hac idea sunt, dum in idea de Omnipraesentia Divina, et non dubito quin etiam aliqui Christiani in simili possint esse.

950. [*Vers.* 13.] ***"Ego sum Alpha et Omega, Principium et Finis, Primus et Ultimus,"*** significat *quia Dominus est Deus Caeli et Terrae, et ab Ipso omnia in Caelis et in Terris facta sunt, et per Divinam Ipsius Providentiam reguntur, et secundum illam fiunt.*—Quod haec et plura per illa verba significentur, videatur supra (n. 888).

951. [*Vers.* 14.] ***"Beati facientes mandata Ipsius, ut sit potestas illorum in Arbore vitae, et portis ingrediantur in Urbem,"*** significat *quod felicitas aeterna sit illis qui vivunt secundum praecepta Domini, propter finem ut sint in Domino et Dominus in illis per amorem, et in Nova Ipsius Ecclesia per cognitiones de Ipso.*—Per "beatos" significantur quibus felicitas vitae aeternae est (n. 639, 852, 944); per "facere mandata Ipsius" significatur vivere secundum praecepta Domini; "ut sit potestas illorum in Arbore vitae," significat ob finem ut sint in Domino et Dominus in illis per amorem, hoc est, propter Dominum, de quo sequitur; per "portis ingredi in Urbem," significatur ut sint in Nova Domini Ecclesia per cognitiones de Ipso; per "portas" muri Novae Hierosolymae significantur cognitiones boni et veri ex Verbo (n. 899, 900, 922); et quia "unaquaevis porta erat una margarita," principaliter per "portas" significantur cognitiones de Domino (n. 916), et per "Urbem," seu Hierosolymam, significatur Nova Ecclesia cum Doctrina

ejus (n. 879, 880). Quod per "ut sit potestas illorum in Arbore vitae," significetur propter finem ut sint in Domino et Dominus in illis, seu propter Dominum, est quia per "Arborem vitae" significatur Dominus quoad Divinum Amorem (n. 89, 933); et per "potestatem in illa Arbore" significatur potestas a Domino, quia in Domino sunt et Dominus in illis; per haec simile significatur per quod "regnaturi cum Domino" (n. 284, 849). Quod qui in Domino sunt et Dominus in illis in omni potestate sint, adeo ut quicquid volunt, possint, Ipse Dominus dicit apud *Johannem:*

> "Qui manet in Me et Ego in illo, hic fert fructum multum, quia sine Me non potestis facere quicquam: si manseritis in Me, et verba Mea in vobis, quicquid volueritis, petatis, etiam fiet vobis" (xv. 5, 7);
> (Similiter de potestate, *Matth.* vii. 7; *Marc.* xi. 24; *Luc.* xi. 9, 10;)

imo apud *Matthaeum:*

> "Jesus dixit, Si haberetis fidem, si monti huic dixeritis, Tollere, projice te in mare, fiet; imo, omnia quae petieritis credentes accipietis" (xxi. 21, 22);

per haec describitur potestas illorum qui in Domino sunt; hi non aliquid volunt, et sic non aliquid petunt, nisi a Domino; et quicquid volunt et petunt a Domino, hoc fit; nam dicit Dominus, "Sine Me non potestis facere quicquam; manete in Me et Ego in vobis;" talis potestas est angelis in Caelo, ut modo velint, obtineant; sed usque non volunt quicquam quam quod usui est, et hoc volunt sicut a se, sed usque a Domino.

952. [*Vers.* 15.] ***"Foris vero canes, et incantatores, et scortatores, et homicidae, et idololatrae, et omnis amans et faciens mendacium,"*** significat *quod non aliquis in Novam Hierosolymam recipiatur, qui nihili facit praecepta Decalogi, et non fugit aliqua mala ibi nominata ut peccata, et ideo vivit in illis.*—Haec in genere significantur per omnia illa, quia sunt praecepta Decalogi quae ibi intelliguntur, ut videri potest ab Explicatione supra (n. 892), ubi similia sunt; praeter quod hic etiam nominentur "canes," per quos significantur qui in concupiscentiis sunt, de quibus etiam in Nono et in Decimo Praecepto Decalogi agitur. Per "canes" in genere significantur qui in concupiscentiis omnis generis sunt, ac illis indulgent; in specie, qui in voluptatibus mere corporeis sunt, imprimis qui in voluptate com-

messationum, quibus unice delectantur; quare canes in Mundo spirituali apparent ex illis qui litaverunt gulae et linguae, et vocantur ibi appetitus corporei: tales quia pingui mente sunt, nihili faciunt illa quae Ecclesiae sunt; ideo dicitur quod foris stabunt, hoc est, non in Novam Domini Ecclesiam recipiantur. Similia per "canes" significantur in his in Verbo:

"Speculatores ejus caeci omnes sunt Canes muti, spectantes, cubantes, amantes dormitare, Canes obfirmati anima, non sciunt satietatem" (*Esaj.* lvi. 10, 11);

"Tumultuantur sicut Canes, et circumeunt in urbe, vagantur ad comedendum, si non satiantur, ita pernoctant" (*Psalm.* lix. 7, 15[, 16] [*B. A.* 6, 14, 15]);

per "canes" intelliguntur vilissimi homines,

Hiob xxx. 1; 1 *Sam.* xxiv. 15 [*B. A.* 14]; 2 *Sam.* ix. 8; 2 *Reg.* viii. 13;

et quoque immundi; quare dicitur apud Mosen:

"Non inferes mercedem scorti et pretium Canis in Domum Jehovae quoad votivum quodcunque, quia abominatio Jehovae Dei tui ambo" (*Deutr.* xxiii. 19 [*B. A.* 18]).

953. [*Vers.* 16.] ***"Ego Jesus misi Angelum Meum testari vobis haec in Ecclesiis,"*** significat *testificationem a Domino coram toto Christiano Orbe, quod verum sit quod Solus Dominus manifestaverit illa quae in hoc Libro descripta sunt, ut et quae nunc aperta sunt.*—Quod Dominus Se hic nominet "Jesum," est, ut omnes in Orbe Christiano sciant quod Ipse Dominus, Qui fuit in mundo, illa quae in hoc Libro descripta sunt, ut et quae nunc aperta sunt, manifestaverit; per "mittere Angelum testari" significatur testificatio a Domino quod verum sit; Angelus quidem id testatus est, verum non a se sed a Domino, quod patet clare (in vers. 20 sequente) ab his, "Dicit Testans haec, Etiam venio cito;" quod sit testificatio quod verum sit, est quia "testari" dicitur de veritate, quoniam veritas testatur ex se, et Dominus est Veritas (n. 6, 16, 490). "Testari" non modo significat testificari quod verum sit quod Dominus manifestaverit Johanni illa quae in hoc Libro descripta sunt, sed etiam quod nunc manifestaverit quid omnia et singula ibi significant; hoc intelligitur proprie per "testari," nam dicitur quod "testetur haec in Ecclesiis," hoc est, quod vera sint quae in visis et descriptis a Johanne

continentur; "testari" enim dicitur de veritate, ut dictum est: per "vobis haec in Ecclesiis" significatur coram toto Orbe Christiano, quia ibi sunt Ecclesiae, quae hic intelliguntur.

954. ***"Ego sum Radix et Genus Davidis, Stella splendida et matutina,"*** significat *quod sit Ipse Ille Dominus Qui natus est in nundo, et tunc fuit Lux, et Qui venturus cum nova Luce, quae oram Nova Ipsius Ecclesia, quae est Sancta Hierosolyma, oritura est.*—"Ego sum Radix et Genus Davidis" significat quod Ipse Ille Dominus sit, Qui natus est in mundo, ita Dominus in Divino Humano Suo; ex hoc vocatur

"Radix et Genus Davidis," et quoque "Germen Davidis" (*Jerem.* xxiii. [5]; cap. xxxiii. 15);

tum

"Virga ex trunco Jischaji," et "Surculus ex radicibus ejus" (*Esaj.* xi. 1, 2);

"Stella splendida et mututina" significat quod tunc fuerit Lux, et quod venturus sit cum nova Luce, quae coram Nova Ipsius Ecclesia, quae est Sancta Hierosolyma, oritura est: vocatur "Stella splendida" ex luce cum qua venit in mundum: quare etiam vocatur "Stella" et quoque "Lux;"

"Stella," *Num.* xxiv. 17;
Et "Lux," *Joh.* i. 4–12; cap. iii. 19, 21; cap. ix. 5; cap. xii. 35, 36, 46; *Matth.* iv. 16; *Luc.* ii. 30–32; *Esaj.* ix. 1 [*B. A.* 2]; cap. xlix. 6;

et vocatur "Stella mututina" ex Luce quae ab Ipso coram nova Ecclesia, quae est Nova Hierosolyma, oritura est; per "Stellam" enim significatur Lux ab Ipso, quae in sua essentia est Sapientia et Intelligentia, et per "matutinum" seu "mane" significatur Adventus Ipsius, et tunc nova Ecclesia (videatur supra, n. 151).

955. [*Vers.* 17.] ***"Et Spiritus et Sponsa dicunt Veni,"*** significat *quod Caelum et Ecclesia Adventum Domini desiderent.*—Per "Spiritum" significatur Caelum, per "Sponsam" Ecclesia, et per "dicere Veni" significatur desiderare Adventum Domini; quod nova Ecclesia, quae est Sancta Hierosolyma, per "Sponsam" intelligatur, constat ex cap. xxi. 2, 9, 10 (videatur n. 881, 895); et quod per "Spiritum" intelligatur Caelum, est quia intelliguntur spiritus angelici, ex quibus novum Caelum (de quibus supra, cap. xiv. 1–7; cap. xix. 1–9; cap. xx. 4, 5). Per Ecclesiam, quae

hic vocatur "Sponsa," non intelligitur Ecclesia ex illis qui in falsis fidei sunt, sed Ecclesia ex illis qui in veris fidei, hi enim desiderant lucem, proinde Adventum Domini, ut supra (n. 954).

956. ***"Et audiens dicat Veni, et sitiens veniat, et volens accipiet aquam vitae gratis,"*** significat *quod qui scit aliquid de Adventu Domini, et de Novo Caelo et de Nova Ecclesia, ita de Regno Domini, oret ut veniat; et quod qui desiderat vera, oret ut Dominus cum luce veniat; et qui amat vera, tunc accepturus sit illa a Domino absque sua opera.*—Per "audiens dicat Veni" significatur qui audit et inde scit aliquid de Adventu Domini, et de Novo Caelo et de Nova Ecclesia, ita de Regno Domini, oret ut veniat; per "sitiens" dicat "veniat" significatur qui desiderat Regnum Domini, et tunc vera, oret ut Dominus cum luce veniat; per "volens accipiet aquam vitae gratis" significatur qui ex amore vult discere vera et appropriare sibi illa, accepturus sit illa a Domino absque sua opera; per "velle" significatur amare, quia quod homo ex corde vult hoc amat, et quod amat hoc ex corde vult; per "aquam vitae" significantur Divina vera per Verbum ex Domino (n. 932); et per "gratis" significatur absque sua opera. Similia per haec quae in hoc versu significantur per haec in Oratione Dominica:

> "Veniat Regnum Tuum, fiat Voluntas Tua, sicut in Caelo etiam in Terra" (n. 839);

"Regnum" Domini est Ecclesia quae unum facit cum Caelo; quare nunc dicitur, "Audiens dicat Veni, et sitiens veniat." Quod "sitire" significet desiderare vera constat ex his:

> "Effundam aquas super Sitientem, effundam spiritum Meum super semen tuum" (*Esaj.* xliv. 3);
> "Omnis Sitiens ite ad aquas; emite sine argento vinum et lac" (*Esaj.* lv. 1);
> "Jesus clamavit, dicens, Si quis Sitiverit, venito ad Me et bibito; quisquis credit in Me, flumina e ventre ejus fluent aquae viventis" (*Joh.* vii. 37, 38);
> "Sitit anima mea ad Deum vivum" (*Psalm.* xlii. 3 [*B. A.* 2]);
> "Deus, Deus meus Tu; Sitit anima mea Tibi, lassus sine aquis" (*Psalm.* lxiii. 2 [*B. A.* 1]);
> "Beati qui Sitiunt justitiam" (*Matth.* v. 6);
> "Ego Sitienti dabo ex fonte aquae vitae gratis" (*Apoc.* xxi. 6);

per quae significatur quod Dominus illis qui desiderant vera ex aliquo usu spirituali, daturus sit ex Se per Verbum omnia quae usui illi conducunt. Quod per "sitim" et "sitire"

etiam significetur ex defectu veri perire, constat ex his:

"Exulabit populus Meus ob non agnitionem, multitudo ejus sicca Siti" (*Esaj.* v. 13);
"Stultus stultitiam loquitur, et cor ejus facit iniquitatem, et [ad evacuandum] animam [esurientis, et] potum Sitientis deficere facit" (*Esaj.* xxxii. 6);
"Pauperes et egeni aquam quaerentes, sed non; lingua eorum Siti deficit; Ego Jehovah exaudiam eos" (*Esaj.* xli. 17);
"Contendite cum matre vestra, ne exuam eam nudam, et occidam eam per Sitim" (*Hosch.* ii. [2,] 3);

"mater" ibi est Ecclesia.

"Ecce dies venturi, quibus immittam famem in terram; non famem ad panem neque Sitim ad aquas, sed ad audiendum verba Jehovae: in die illo deficient virgines pulchrae et juvenes Siti" (*Amos* viii. 11, 13).

At non defectum veri habere significatur per "non sitire," in his:

"Jesus dixit, Qui bibit ex aqua quam Ego dabo, non Sitiet in aeternum" (*Joh.* iv. 13-15);
"Jesus dixit, Qui credit in Me, non Sitiet unquam" (*Joh.* vi. 35);
"Redemit Jehovah Jacobum; tunc non Sitient, aquas e Petra effluere faciet illis" (*Esaj.* xlviii. 20, 21).

957. [*Vers.* 18.] ***"Contestor enim omni audienti verba prophetiae Libri hujus, Si quis addiderit ad haec, addet Deus super illum plagas scriptas in Libro hoc,"*** significat *quod qui legunt et sciunt vera doctrinae hujus Libri nunc a Domino aperti, et usque agnoscunt alium Deum quam Dominum, et aliam fidem quam in Ipsum, addendo aliquid per quod duo illa destruant, non possint aliter quam perire ex falsis et malis, quae per plagas in hoc Libro descriptas significantur.*— Per "audire verba prophetiae Libri hujus" significatur legere et scire vera doctrinae hujus Libri nunc a Domino aperti, videatur supra (n. 944); per "addere ad haec" significatur addendo aliquid per quod destruant illa vera, ut sequitur; per "plagas scriptas in Libro hoc" significantur falsa et mala, quae per plagas in hoc Libro descriptas significantur (de quibus in cap. xv. et xvi.); quod "plagae" significent falsa et mala, quae sunt illis qui adorant Draconis Bestiam et Pseudoprophetam, videatur n. 456, 657, 673, 676, 677, 683, 690, 691, 699, 708, 718; Draconis Bestia et Pseudopropheta sunt qui solam Fidem absque bonis Operibus salvificam faciunt. Sunt duo in hoc Libro prophetico, ad quae omnia ejus se referunt; primum est quod non alius Deus agnoscendus sit quam Dominus, et

alterum quod non alia fides agnoscenda sit quam in Dominum; qui haec scit, et usque addit aliquid ex intentione quod destruit illa; non potest aliter quam in falsis et malis esse et ex illis perire, quoniam non ex alio Deo quam ex Domino, nec per aliam fidem quam in Dominum, datur bonum quod est amoris, et verum quod est fidei, et inde felicitas vitae aeternae, ut Ipse Dominus apud Evangelistas multis in locis docet (videatur supra, n. 553). Quod hoc significetur, et non quod Deus additurus plagas (cap. xv. et xvi. descriptas) super illum qui addit aliquid ad verba prophetiae Libri hujus, quisque potest ex suo judicio videre; id enim potest innocens facere, et quoque possunt multi ex fine bono, ut et ex ignorantia quid significatur; *Apocalypsis* enim fuit huc usque sicut Liber occlusus seu mysticus; quare quisque videre potest, quod intelligatur, quod non aliquid addendum sit nec auferendum, quod vera doctrinae in hoc Libro a Domino nunc aperto destruit, quae vera se ad illa duo referunt; quare etiam haec verba in serie sequuntur post haec: Jesus misit Angelum Suum "testari vobis haec in Ecclesiis; Ego sum Radix et Genus Davidis, Stella splendida et matutina; et Spiritus et Sponsa dicunt, Veni; et audiens dicat Veni; et sitiens veniat; ac volens accipiet aquam vitae gratis" (vers. 16, 17); per quae significatur, quod Dominus in Divino Humano Suo venturus sit, et daturus vitam aeternam illis qui Ipsum agnoscunt; quare etiam in serie sequuntur haec, "Dicit Testans haec, Etiam venio cito; amen. Etiam veni Domine Jesu" (vers. 20); ex quibus patet, quod non alia intelligantur. Etiam "addere" est vox prophetica significans destruere (ut *Psalm.* cxx. 3[1]; et alibi). Ex his nunc videri potest, quid per illa quae in hoc versu, et quae in sequente sunt, significatur.

958. [*Vers.* 19.] ***"Et si quis abstulerit e verbis Libri prophetiae hujus, auferet Deus partem ejus e Libro vitae, et ex Urbe sancta, et scriptis in Libro hoc,"*** significat *quod qui legunt et sciunt vera doctrinae hujus Libri nunc a Domino aperti, et usque agnoscunt alium Deum quam Dominum, et aliam fidem quam in Ipsum, auferendo aliquid per quod illa duo destruant, non possint aliquid sapere et appropriare sibi ex Verbo, nec recipi in Nova Hierosolyma, neque habere sortem cum illis qui in Regno Domini sunt.*—Per haec

similia significantur quae supra, solum quod hic dicatur de illis qui auferunt, et ibi de illis qui addunt, proinde de illis qui vel addendo vel auferendo duo illa Vera destruunt; per "auferre partem e Libro vitae" significatur quod non possint aliquid sapere seu appropriare sibi ex Verbo; "Liber vitae" est Verbum et quoque Dominus quoad Verbum (n. 256, 469, 874, 925); causa est quia Dominus est Verbum; Verbum enim de Solo Ipso agit, ut in duabus *Doctrinis Novae Hierosolymae*, una *de Domino*, et altera *de Scriptura Sacra*, plene ostensum est; quare qui non Dominum immediate adeunt, non possunt videre aliquod verum ex Verbo: per "auferre partem ex Urbe sancta" significatur ex Nova Ecclesia, quae est sancta Hierosolyma; in illam enim nemo recipitur qui non solum Dominum adit: per "auferre partem ex scriptis in Libro hoc" significatur non sortem habere cum illis qui in Regno Domini sunt, nam omnia quae in Libro hoc scripta sunt, spectant novum Caelum et novam Ecclesiam, quae faciunt Regnum Domini, ut finem; et finis est, ad quem omnia quae scribuntur in Libro se referunt.

959. Ut sciatur quod per haec non intelligatur qui "aufert ex verbis hujus Libri" sicut scriptus est in Sensu literae, sed qui aufert ex veris doctrinae quae sunt in Sensu spirituali ejus, dicam unde hoc est: Verbum, quod dictatum est a Domino, transivit Caelos Regni caelestis et Caelos Regni spiritualis Ipsius, et sic venit ad hominem per quem scriptum est; quare Verbum in sua prima origine est pure Divinum: hoc dum transivit Caelos Regni caelestis Domini fuit Divinum caeleste, et dum transivit Caelos Regni spiritualis Domini fuit Divinum spirituale, et cum venit ad hominem factum est Divinum naturale; inde est quod Sensus naturalis Verbi in se contineat Sensum spiritualem, et hic Sensum caelestem, et uterque Sensum pure Divinum, qui non alicui homini et ne quidem alicui angelo patet. Haec allata sunt, ut videri possit, quod per "non addetur nec auferetur" aliquid ex scriptis in *Apocalypsi* intelligatur in Caelo quod non aliquid ex veris Doctrinae de Domino et de Fide in Ipsum; hic enim sensus est, et de Vita secundum praecepta Ipsius, ex quo Sensus literae est, ut dictum est.

960. [*Vers.* 20.] ***"Dicit[1] Testans haec, Etiam venio cito; amen. Etiam veni, Domine Jesu,"*** significat *Dominum, Qui revelavit*

Apocalypsin et nunc aperuit illam, testificantem hoc Evangelium, quod in Divino Humano Suo Quod suscepit in mundo et glorificavit, veniat ut Sponsus et Maritus, et quod Ecclesia Ipsum desideret ut Sponsa et Uxor.—Supra dicit Dominus "Ego Jesus misi angelum Meum testari vobis haec in Ecclesiis" (vers. 16 hujus capitis); per quae quod significetur testificatio a Domino coram toto Christiano orbe quod verum sit quod solus Dominus manifestaverit illa quae in hoc Libro scripta sunt, et quae nunc aperta sunt, videatur supra (n. 953). Inde patet, quod per "Dicit[1] Testans haec" intelligatur Dominus, Qui revelavit *Apocalypsin* et nunc aperuit illam, testificans. Quod sit testificans hoc Evangelium, est quia hic declarat Adventum Suum, Regnum Suum, et spirituale Conjugium Suum cum Ecclesia; dicit enim, "Etiam venio cito; amen. Etiam veni, Domine Jesu," et per *Evangelium* significatur Adventus Domini ad Regnum Ipsius (videatur n. 478, 553, 626,[2] 664); quod hic ad Conjugium spirituale cum Ecclesia, est quia nova haec Ecclesia vocatur Sponsa et Uxor, et Dominus Sponsus et Maritus ejus (supra cap. xix. 7–9; cap. xxi.[3] 2, 9, 10; cap. xxii.[4] 17): et hic in fine Libri, loquitur Dominus et loquitur Ecclesia, sicut Sponsus et Sponsa; loquitur Dominus haec, "Etiam venio cito; amen," et loquitur Ecclesia haec, "Etiam veni, Domine Jesu," quae sunt verba Desponsationis ad Conjugium spirituale. Quod Dominus venturus sit in Divino Humano, quod suscepit in mundo et glorificavit, constat ex eo, quod Se nominet Jesum, et dicat quod sit "Radix et Genus Davidis" (vers. 16); et quod Ecclesia hic dicat, "Veni, Domine Jesu," videatur supra (n. 953, 954).

---

961. His adjiciam duo Memorabilia; PRIMUM hoc:—

Quondam experrectus e somno incidi in profundam meditationem de Deo; et cum suspexi, vidi supra me in Caelo lucem candidissimam in forma ovali; et cum fixi intuitum in luce illa, recedebat lux ad latera, et intrabat in peripherias: et tunc ecce patuit mihi Caelum, et vidi aliqua magnifica, et angelos stantes in forma circi a latere meridionali aperturae, et loquebantur inter se. Et quia accendebar desiderio audiendi quid loquebantur, ideo dabatur mihi primum audire sonum qui plenus erat amore caelesti, et postea loquelam quae plena erat sapientia ex illo amore

Loquebantur inter se de *Deo uno*, de *Conjunctione cum Ipso*, et inde *Salvatione;* loquebantur ineffabilia, quorum pleraque non possunt cadere in voces alicujus linguae naturalis. Sed quia aliquoties fueram in consortio cum angelis in ipso Caelo, et tunc in simili loquela cum illis, quia in simili statu, ideo potui nunc intelligere illos, et ex sermone illorum desumere aliqua quae possunt exprimi vocibus linguae naturalis rationaliter.

Dicebant quod *Divinum Esse sit Unum, Idem, Ipsum, et Individuum;* ita quoque Divina Essentia, quia Divinum Esse est Divina Essentia; ita quoque Deus, quia Divina Essentia, quae etiam est Divinum Esse, est Deus. Haec illustrabant per ideas spirituales; dicendo, quod Divinum Esse non possit cadere in plures, quorum unicuique sit Divinum Esse, et tamen illud esse Unum, Idem, Ipsum, et Individuum, cogitaret enim quisque ex suo Esse ex se et per se; si tunc etiam simul ex alteris et per alteros unanimiter, forent plures Dii unanimi, et non Deus Unus. Nam unanimitas, quia est consensus plurium, et simul cujusvis ex se et per se, non concordat cum unitate Dei, sed cum pluralitate (non dixerunt *Deorum*, quia non potuerunt, Lux enim Caeli, ex qua erat cogitatio illorum, et in qua procedebat sermo illorum, contra nitebatur).

Dicebant etiam quod cum vellent enuntiare Deos, ac quemlibet ut Personam per se, cadat conatus enuntiandi illico ex se in Unum, imo in Unicum Deum. His addebant, quod Divinum Esse sit Divinum Esse in Se, non a Se; quia *a Se* ponit Esse in Se a Quo; ita ponit Deum a Deo, quod non datur. Quod a Deo est, hoc non vocatur Deus sed vocatur Divinum; quid enim est Deus a Deo, ita quid Deus a Deo natus ab aeterno, et quid Deus a Deo per Deum natum ab aeterno procedens, nisi voces quibus ne hilum lucis e Caelo inest? Aliter in Domino Jesu Christo; in Illo est Ipsum Divinum Esse a Quo, Cui in homine correspondet anima, est Divinum Humanum, Cui in homine correspondet corpus, et est Divinum procedens, Cui in homine correspondet activitas; hoc Trinum est unum, quia ex Divino a Quo est Divinum Humanum, et inde ex Divino a Quo per Divinum Humanum est Divinum procedens. Ideo etiam in unoquovis angelo et in unoquovis homine, quia sunt imagines, est anima, corpus et activitas, quae unum faciunt; quoniam ex anima est corpus, et ex anima per corpus est activitas.

Porro dicebant quod Divinum Esse, quod in Se est Deus, sit *Idem;* non Idem simplex, sed Infinitum, hoc est, Idem ab aeterno in aeternum; est Idem ubivis, ac Idem apud unumquemvis et in unoquovis: sed quod omne varium et variabile sit in recipiente; status recipientis hoc facit.

Quod Divinum Esse, quod est Deus in Se, sit *Ipsum*, ita illustrabant:—"Deus est Ipsum, quia est Ipse Amor, Ipsa Sapientia, Ipsum Bonum, Ipsum Verum, Ipsa Vita; quae nisi forent Ipsum in Deo, illa non forent aliquid in Caelo et in mundo; quia non foret aliquod illorum relativum ad Ipsum. Omne quale

sortitur suum quale ex eo, quod sit Ipsum ex quo est, et ad quod se refert ut sit tale. Hoc Ipsum, quod est Esse Divinum, non est in loco, sed apud illos et in illis qui sunt in loco, secundum receptionem; quoniam de Amore et Sapientia, et de Bono et Vero, quae sunt Ipsum in Deo, imo Ipse Deus, non praedicari potest locus, seu progressio e loco in locum; sed absque loco, unde Omnipraesentia. Quare dicit Dominus, quod 'Sit in medio illorum;' tum 'Ipse in illis et illi in Ipso.' At quia non recipi ab ullo potest qualis in Se est, apparet qualis in Se est ut Sol supra Caelos angelicos, a quo procedens ut lux est Ipse quoad sapientiam, ac ut calor est Ipse quoad Amorem. Ipse non est Sol, sed Divinus Amor et Divina Sapientia exiens ab Ipso proxime, circum circa Ipsum, coram angelis apparent ut Sol. Ipse in Sole est Homo; est Dominus noster Jesus Christus, tam quoad Divinum a Quo quam quoad Divinum Humanum: quoniam Ipsum, quod est Ipse Amor et Ipsa Sapientia, fuit anima Ipsi a Patre, ita Divina Vita, quae est Vita in se. Aliter in unoquovis homine; in illo anima non est vita, sed recipiens vitae. Dominus etiam hoc docuit, dicendo

> 'Ego sum Via, Veritas, et Vita;'

et alibi,

> 'Quemadmodum Pater habet Vitam in Se Ipso, ita dedit etiam Filio Vitam habere in Se Ipso;'

'Vita in Se Ipso' est Deus."

His addiderunt, quod qui in aliqua luce spirituali est, ex his possit percipere, quod Divinum Esse, quod etiam est Divina Essentia, quia est Unum, Idem, Ipsum, et inde Individuum, non possit dari in pluribus; et quod si diceretur dari, forent manifestae contradictiones in adjectis.

His auditis, perceperunt Angeli in cogitatione mea ideas communes Ecclesiae Christianae de Personarum Trinitate in Unitate et illarum Unitate in Trinitate de Deo; tum etiam de Nativitate Filii Dei ab aeterno: et tunc dixerunt, "Quid cogitas; cogitasne illa ex luce naturali, cum qua Lux nostra spiritualis non concordat; quare nisi removes illius cogitationis ideas, claudimus tibi Caelum et abimus."

Sed tunc dixi illis, "Intrate quaeso penitius in cogitationem meam, et forte videbitis concordantiam." Et fecerunt ita, et viderunt, quod per tres Personas intelligam tria Attributa Divina procedentia, quae sunt Creatio, Salvatio, et Reformatio, et quod illa Attributa sint Unius Dei; et quod per Nativitatem Filii Dei ab aeterno intelligam Nativitatem Ipsius ab aeterno praevisam et in tempore provisam; et tunc narravi, quod naturalis mea cogitatio de Personarum Trinitate et Unitate, et de Nativitate Filii Dei ab aeterno, fuerit mihi ex Doctrina fidei Ecclesiae, quae ab Athanasio nomen habet; et quod illa Doctrina sit justa et recta, modo pro Trinitate Personarum ibi intelligatur Trinitas Personae, quae unice datur in Domino Jesu Christo; et pro Nativitate Filii Dei intelligatur Nativitas Ipsius ab aeterno praevisa et in tempore provisa; quia quoad Humanum, quod in tempore suscepit, aperte vocatur *Filius Dei*.

Tunc dixerunt angeli, "Bene;" et rogaverunt ut ex ore illorum dicam, quod si quis non adit Ipsum Deum Caeli et Terrae, non possit in Caelum venire, quia Caelum est Caelum ex Unico Illo Deo, et quod Ille Deus sit Jesus Christus, Qui est Jehovah Dominus ab aeterno Creator, in tempore Salvator, et in aeternum Reformator; ita Qui simul est Pater, Filius, et Spiritus Sanctus.

Post haec Lux caelestis prius visa super aperturam rediit, et successive se inde demisit, ac implevit interiora mentis meae, ac illustravit ideas meas naturales de Unitate et Trinitate Dei; et vidi tunc ideas de illis initio captas, quae fuerant mere naturales, separatas sicut separantur paleae a tritico ex ventilabro agitato, et ablatus sicut vento in septentrionem Caeli, et disparatas.

---

962. SECUNDUM MEMORABILE:—

Quoniam a Domino datum est mihi videre mirabilia quae in Caelis et sub Caelis sunt, ex mandato me oportet memorare quod visum est.

Visum est Palatium magnificum, et in ejus intimo templum; in medio hujus erat mensa ex auro, super qua erat Verbum, cui adstabant bini angeli. Circum illam erant solia in triplici ordine: solia primi ordinis erant obtecta panno holoserico purpurei coloris, solia secundi ordinis panno holoserico caerulei coloris, et solia tertii ordinis panno albo.

Sub tecto alte super mensam apparuit aulaeum expansum, fulgens ex lapidibus pretiosis, ex quorum splendore effulsit sicut iris cum serenatur Caelum post pluviam. Subito tunc visi sunt totidem ex Clero sedentes super soliis, omnes induti veste ministerii sacerdotalis. Ad unum latus erat cimeliarchium, ubi stetit Angelus custos, et inibi in pulchro ordine jacebant vestes splendidae.

Erat Concilium convocatum a Domino; et audivi vocem e Caelo dicentem, "*Deliberate.*"

Sed dicebant, "De quibus."

Dictum est, "*De Domino* et *de Spiritu Sancto.*" At cum de illis cogitabant, non erant in illustratione; quare supplicabant; et tunc Lux descendit e Caelo, quae primum illuminabat occipitia illorum, et postea tempora, et demum facies illorum; et tunc inchoabant; ac ut mandatum est, primum de *Domino.*

Et Propositio et Ventilatio prima fuit, "Quis assumpsit Humanum in Maria Virgine."

Et Angelus stans ad mensam super qua erat Verbum, legit coram illis haec apud *Lucam:*

> Angelus dixit ad Mariam, "Ecce concipies in utero, et paries Filium; et vocabis nomen Ejus Jesum: Hic erit magnus, et Filius Altissimi vocabitur. Et Maria dixit ad Angelum, Quomodo fiet hoc, quoniam virum non cognosco. Et respondens Angelus dixit, Spiritus Sanctus veniet super te, et Virtus Altissimi obumbrabit te; unde quod nascitur ex te Sanctum, vocabitur Filius Dei" (cap. i. vers. 31, 32, 34, 35):

tum etiam quae apud *Matthaeum* cap. i. vers. 20–25, et quae ibi in versu 25, legit alte. Praeter haec legit plura ex Evangelistis, ubi Dominus quoad Humanum Suum vocatur "Filius Dei," et ubi Ipse ex Humano Suo Jehovam vocat "Patrem" Suum; ut et ex Prophetis, ubi praedicitur quod Ipse Jehovah in mundum venturus esset, inter quae etiam haec duo, apud *Esajam*.

"Dicetur in die illo, Ecce Deus noster Hic, Quem exspectavimus ut liberet nos; Hic Jehovah Quem exspectavimus; exultemus et laetemur in Salute Ipsius" (xxv. 9).

"Vox clamantis in deserto, Parate viam Jehovae, complanate in solitudine semitam Deo nostro: revelabitur enim Gloria Jehovae, et videbunt omnis caro simul; ecce Dominus Jehovih in forti venit; sicut Pastor gregem Suum pascet" (cap. xl. 3, 5, 10, 11).

Et Angelus dixit, "Quoniam Ipse Jehovah in Mundum venit, et assumpsit Humanum, et per id salvavit et redemit homines, ideo Ipse apud Prophetas vocatur 'Salvator' et 'Redemptor.'" Et tunc coram illis legit haec sequentia:

"Tantummodo inter te Deus, et praeterea non Deus; profecto Tu Deus occultus, Deus Israelis Salvator" (*Esaj.* xlv. 14, 15);

"Nonne Ego Jehovah, et non amplius Deus praeter Me; Deus justus et Salvator, non praeter Me" (*Esaj.* xlv. 21, 22);

"Ego Jehovah, et non praeter Me Salvator" (*Esaj.* xliii. 11);

'Ego Jehovah Deus tuus, et Deum praeter Me non agnosces, et Salvator non praeter Me" (*Hosch.* xiii. 4);

"Ut sciat omnis caro, quod Ego Jehovah Salvator tuus et Redemptor tuus" (*Esaj.* xlix. 26; cap. lx. 16);

"Quod ad Redemptorem nostrum, Jehovah Zebaoth Nomen Ipsius" (*Esaj.* xlvii. 4);

"Redemptor eorum fortis, Jehovah Zebaoth Nomen Ipsius" (*Jerem.* l. 34);

"Jehovah, Petra mea et Redemptor meus" (*Psalm.* xix. 15 [*B. A.* 14]);

"Sic dixit Jehovah Redemptor tuus, Sanctus Israelis, Ego Jehovah Deus tuus" (*Esaj.* xlviii. 17; cap. xliii. 14; cap. xlix. 7; cap. liv. 8);

"Tu Jehovah Pater noster, Redemptor noster a saeculo Nomen Tuum" (*Esaj.* lxiii. 16);

"Sic dixit Jehovah Redemptor tuus, Ego Jehovah faciens omnia, et Solus a Me Ipso' (*Esaj.* xliv. 24);

"Sic dixit Jehovah Rex Israelis, et Redemptor ejus Jehovah Zebaoth, Ego Primus et Ultimus, et praeter Me non Deus" (*Esaj.* xliv. 6);

"Jehovah Zebaoth Nomen Ipsius, et Redemptor tuus Sanctus Israelis, Deus totius terrae vocabitur" (*Esaj.* liv. 5);

"Ecce dies venient, cum suscitabo Davidi Germen justum, Qui regnabit Rex; et hoc Nomen Ipsius Jehovah Justitia nostra" (*Jerem.* xxiii. 5, 6; cap. xxxiii. 15, 16);

"In die illo erit Jehovah in Regem super totam terram: in die illo erit Jehovah unus, et Nomen Ipsius unum" (*Sach.* xiv. [8,] 9).

Ex his et illis sedentes super soliis confirmati unanimiter dixerunt, quod Ipse Jehovah assumpserit Humanum ad salvandum et redimendum homines.

Sed tunc audita est vox ex Romano Catholicis, qui occultaverant se in angulo templi, dicens, "Quomodo potest Jehovah Pater Homo fieri; estne Creator universi."

Et convertit se unus ex sedentibus super soliis secundi ordinis, et dixit, "Quis tunc."

Et ille ex angulo respondit, "Filius ab aeterno."

Sed responsum tulit, "Estne Filius ab aeterno secundum vestram confessionem etiam Creator universi; et quid Filius aut Deus

natus ab aeterno; et quomodo potest Divina Essentia, quae est Una et Individua, separari, ac aliquid Ejus descendere et suscipere Humanum, et non simul tota."

Altera Ventilatio de Domino erat, annon sic Deus Pater et Ipse unum sunt, sicut anima et corpus unum sunt. Dixerunt, quod hoc consequens sit, quia a Patre est Anima.

Et tunc unus ex illis qui sedebant super soliis in tertio ordine, legebant ex Symbolica Fide, quae *Athanasiana* vocatur, haec: "'Tametsi noster Dominus Jesus Christus Filius Dei est Deus et Homo, usque non sunt duo, sed est Unus Christus, imo est prorsus Unus, est Una Persona; quoniam sicut anima et corpus faciunt unum hominem, ita Deus et Homo est Unus Christus.'"

Dixit legens, quod haec Fides recepta sit in universo Christiano orbe etiam a Romano Catholicis.

Et dixerunt tunc, "Quid pluribus opus est; sunt Deus Pater et Ipse Unum, sicut Anima et Corpus unum sunt." Et dixerunt, "Quia ita est, videmus quod Humanum Domini sit Divinum, quia est Humanum Jehovae; tum quod Dominus quoad Divinum Humanum adeundus sit, et quod sic et non aliter adiri possit Divinum quod Pater vocatur."

Hoc illorum conclusum confirmavit Angelus per plura adhuc ex Verbo, inter quae fuerunt haec; apud *Esajam:*

> "Puer natus est nobis, et Filius datus est nobis, Cujus Nomen Mirabilis, Consiliarius, Deus, Heros, Pater aeternitatis, Princeps pacis" (ix. 5 [*B. A.* 6]);

apud eundem:

> "Tu Pater noster; Abraham non cognovit nos, et Israel non agnoscit nos; Tu Jehovah Pater noster, Redemptor noster a Saeculo Nomen Tuum" (lxiii. 16);

et apud *Johannem:*

> "Jesus dixit, Qui credit in Me, credit in Ipsum Qui misit Me; et qui videt Me, videt Ipsum Qui misit[1] Me" (*Joh.* xii. 44, 45);
> "Dixit Philippus ad Jesum, Monstra nobis Patrem; dicit illi Jesus, Qui vidit Me vidit Patrem; quomodo ergo tu dicis, Monstra nobis Patrem. Nonne credis quod Ego in Patre et Pater in Me; credite Mihi quod Ego in Patre et Pater in Me" (*Joh.* xiv. 8-11);

et demum hoc:

> "Jesus dixit, Ego sum Via, Veritas et Vita; nemo venit ad Patrem nisi per Me" (*Joh.* xiv. 6).

His auditis dixerunt omnes uno ore et corde, quod Humanum Domini sit Divinum, et quod Hoc adeundum sit ut adeatur Pater; quoniam Jehovah Deus, Qui est Dominus ab aeterno, per Illud Se misit in mundum, et Se fecit visibilem oculis hominum, et sic accessibiiem; pariter fecit Se visibilem et sic accessibilem in forma Humana coram antiquis, sed tunc per Angelum.

Post haec sequebatur Deliberatio de *Spiritu Sancto.* Et primum detecta est plurium idea de Deo Patre, Filio et Spiritu Sancto, quae erat sicut Deus Pater sederet in alto, et Filius ad dextram Ejus, et a Se emitterent Spiritum Sanctum ad illustrandum et docendum homines.

At tunc audita est vox e Caelo, dicens, "Non sustinemus illam cogitationis ideam; quis non scit quod Jehovah Deus sit Omnipraesens; qui hoc scit et agnoscit,

etiam agnoscet quod Ipse illustret et doceat, et quod non sit Deus intermedius, distinctus ab Ipso, et minus a duobus, ut persona a persona; quare removeatur prior idea quae est vana, et recipiatur haec quae est justa, et videbitis hoc clare."

Sed tunc iterum audita est vox ex Romano Catholicis, qui se in angulo templi occultaverant, dicens, "Quid tunc est 'Spiritus Sanctus,' Qui in Verbo nominatur apud Evangelistas et apud Paulum, a Quo tot docti e Clero, imprimis a nostro, se dicunt duci; quis hodie in Christiano orbe Spiritum Sanctum et Ejus operationem negat."

Ad haec convertit se unus ex illis qui super soliis secundi ordinis sedebant, et dixit, "Spiritus Sanctus est Divinum procedens a Jehovah Domino. Vos dicitis quod Spiritus Sanctus sit Persona per se et Deus per se; sed quid est Persona exiens et procedens a Persona, nisi operatio exiens et procedens. Non potest una persona ex altera per alteram exire et procedere, sed operatio potest. Aut quid est Deus exiens et procedens a Deo nisi Divinum exiens et procedens. Non potest unus Deus ab altero per alterum exire et procedere, sed Divinum potest. Estne Divina Essentia Una et Individua; et quia Divina Essentia seu Divinum Esse est Deus, estne Deus Unus et Individuus."

His auditis, sedentes super soliis unanimiter concluserunt quod Spiritus Sanctus non sit Persona per se, nec Deus per se, sed quod sit Sanctum Divinum exiens et procedens ex Unico Deo Omnipraesente, Qui est Dominus.

Ad haec dixerunt Angeli stantes ad mensam auream, super qua erat Verbum, "Bene; non legitur ullibi in Veteri Foedere quod Prophetae locuti sint Verbum ex Spiritu Sancto, sed ex Jehovah Domino; et ubi in Novo Foedere dicitur 'Spiritus Sanctus,' intelligitur Divinum procedens, quod est Divinum illustrans, docens, vivificans, reformans et regenerans."

Post hoc successit altera ventilatio de Spiritu Sancto, quae erat, *A Quo procedit Divinum, quod vocatur Spiritus Sanctus; num ex Divino quod Pater vocatur, vel ex Divino Humano quod Filius.* Et cum hoc ventilabant, affulsit lux e Caelo, ex qua viderunt, quod Sanctum Divinum, quod intelligitur per Spiritum Sanctum, procedat ex Divino in Domino per Ipsius Humanum glorificatum, quod est Divinum Humanum, comparative sicut omne activum procedit ex anima per corpus apud hominem.

Hoc Angelus stans ad mensam confirmavit ex Verbo per haec:

"Quem misit Pater, verba Dei loquitur; non ex mensura dedit Illi Spiritum; Pater amat Filium, et omnia dedit in manum Ipsius" (*Joh.* iii. 34, 35);

"Exibit Virga de trunco Jischaji; quiescet super Ipso Spiritus Jehovae, Spiritus Sapientiae et Intelligentiae, Spiritus Consilii et Virtutis" (*Esaj.* xi. 1, 2);

Quod Spiritus Jehovae datus sit super Illum, et quod esset in Illo (*Esaj.* xlii. 1; cap. lix. 19, 20; cap. lxi. 1; *Luc.* iv. 18);

"Quando venerit Spiritus Sanctus, Quem Ego missurus sum vobis a Patre" (*Joh.* xv. 26);

"Ille Me glorificabit, quia ex Meo accipiet, et annuntiabit vobis: omnia quaecunque Pater habet Mea sunt; propter hoc dixi, quod ex Meo accepturus sit et annuntiaturus vobis" (*Joh.* xvi. 14, 15);

"Si abivero, mittam Paracletum ad vos" (*Joh.* xvi. 7);
Paracletus est Spiritus Sanctus (*Joh.* xiv. 26);
"Nondum erat Spiritus Sanctus, quia Jesus nondum glorificatus erat" (*Joh.* vii. 39);
Post glorificationem, "Jesus inspiravit, et dixit discipulis, Accipite Spiritum Sanctum" (*Joh.* xx. 22).

Quoniam Divina Operatio Domini ex Divina Omnipraesentia Ipsius per "Spiritum Sanctum" intelligitur, ideo cum ad discipulos locutus est de Spiritu Sancto, Quem a Deo Patre missurus est, etiam dicit,

"Non relinquam vos orphanos; abeo et venio ad vos: et in die illo cognoscetis quod Ego in Patre Meo, et vos in Me et Ego in vobis" (*Joh.* xiv. 18, 20, 28).

Et mox antequam abivit a mundo, dixit,

"Ecce Ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad Consummationem saeculi" (*Matth.* xxviii. 20).

His coram illis lectis, dixit Angelus, "Ex his et pluribus aliis ex Verbo, patet quod Divinum quod vocatur Spiritus Sanctus procedat ex Divino in Domino per Divinum Humanum Ipsius."

Ad haec sedentes super soliis, dixerunt, "Hoc est Divina Veritas."

Demum factum est Decretum, hoc:—"Quod ex deliberatis in hoc Concilio clare viderimus, et inde pro Sancta Veritate agnoscamus, quod in Domino nostro Jesu Christo sit Divina Trinitas, quae est, Divinum a Quo Quod vocatur Pater, Divinum Humanum Quod est Filius, et Divinum procedens Quod est Spiritus Sanctus: ita est Unus Deus in Ecclesia."

Postquam haec in magnifico illo Concilio conclusa sunt, surrexerunt; et venit Angelus custos ex cimeliarchio, et apportabat cuivis ex illis qui super soliis consederunt vestes splendidas, hic et ibi intertextas filis aureis; et dixit, "Accipite vestes nuptiales." Et deducti sunt in gloria in Novum Caelum Christianum, cum quo Ecclesia Domini in terris, quae est Nova Hierosolyma, conjuncta erit.

[*Vers.* 21.] **"GRATIA DOMINI NOSTRI JESU CHRISTI CUM OMNIBUS VOBIS, AMEN."**

INDEX RERUM IN APOCALYPSI REVELATA.

[EX OPERIBUS POSTHUMIS EMANUELIS SWEDENBORGII, AD FIDEM EXEMPLARIS VETUSTI, CURA AUG. NORDENSKÖLD ANNO 1782 TRANSSCRIPTI, DENUO EDITUS.]

In hoc Indice "Ill.," seu Illustratum, significat plenius explicatum; "Ost.," seu Ostensum, ex Verbo ostensum.

NOTAE CRITICAE EDITORIS.

Pag.	Sig.	
520	1	Hic *pro* "Haec"
522	1	*hic* pro "*hi*"
	2	*quoad* pro "*quod*"
	3	*dicit* pro "*dixit*"
525	1	2, 3, 6, 7 *pro* "1, 2, 5, 6, 7"
	2	2 *pro* "2, 3"
	3	2–5 *pro* "1 ad 5"
	4	16 *pro* "15"
	5	3 *pro* "3, 6"
	6	cxxv. 1 *pro* "cxix. 2, 4"
	7	21 *pro* "20"
	8	16–26 *pro* "16, 17, 16 ad 26"
	9	xxxvii. *pro* "xxvii."
	10	14 *pro* "24"
	11	14 *pro* "10"
526	1	369 *pro* "362"
	2	30–35 *pro* "34, 38"
527	1	18, 19, 21, 25 *pro* "18–26"
	2	sit *pro* "manet"
	3	6 *pro* "2"
528	1	xix. *pro* "xv."
	2	16 *pro* "60"
	3	vester *pro* "tuus"
	4	lxiii. *pro* "liii."
	5	4 *pro* "1"
	6	15 *pro* "24"
	7	3 *pro* "23"
531	1	5, 6, *pro* "3, 4"
532	1	553 *pro* "513"
	2	sit Christus *pro* "Christus sit"
533	1	2 *Reg.* pro "1 *Reg.*"
	2	xxxi. *pro* "xxx."
	3	tuas *pro* "suas"
534	1	Jehudae *pro* "Sionis"
	2	ejus *pro* "Meis" (*Vide A. C.* n. 5236.)
535	1	28 *pro* "18"
	2	19 *pro* "10"
	3	21 *pro* "22"
	4	4 *pro* "14"
	5	vii. *pro* "vi."
	6	452 *pro* "453"
	7	47 *pro* "48"
538	1	11 *pro* "12"
539	1	21 *pro* "8"
	2	3 *pro* "1, 2, 3"

Pag.	Sig.	
	3	23, 24 *pro* "23, 24, 25"
	4	31 *pro* "3"
	5	xi. *pro* "x."
	6	11 *pro* "44"
542	1	10, 11 *pro* "11, 12"
	2	vers. 10, 11 *pro* "n. 11. 12"
543	1	525 *pro* "575"
	2	5, 6 *pro* "4 ad 7"
	3	xxi. 5 *pro* "xxxiii. 35"
	4	vi. *pro* "iv."
544	1	591 *pro* "597"
	2	Hic *pro* "Haec"
545	1	Hic *pro* "Haec"
	2	640 *pro* "641"
546	1	xiv. *pro* "iv."
	2	xx. *pro* "xix."
547	1	510 *pro* "626"
	2	27 *pro* "17"
548	1	libris *pro* "Libro"
	2	9 *pro* "8"
	3	19 *pro* "16"
	4	367 *pro* "369"
	5	*de Domino* pro "*de Scriptura Sacra*"
	6	xvi. 27 *pro* "xvii. 5"
	7	xxii. 69 *pro* "ix. 34, 35"
550	1	65 *pro* "66"
	2	343 *pro* "363"
	3	642 *pro* "643"
	4	33 *pro* "13"
551	1	5, 11 *pro* "5, 6, 11"
	2	35–38 *pro* "35 ad 39"
552	1	65 *pro* "66"
	2	343 *pro* "363"
	3	465 *pro* "365"
554	1	13 *pro* "12, 13"
555	1	17 *pro* "17, 18"
	2	635 *pro* "634"
556	1	illi *pro* "illis"
	2	2 *pro* "1, 2"
	3	32, 33 *pro* "33, 34"
	4	33–39 *pro* "33"
	5	Filii *pro* "Filiae"
557	1	100 *pro* "1000"
563	1	ex *pro* "et"
564	1	390 *pro* "394"

Pag.	*Sig.*	
564	2	significatur *pro* "significantur"
	3	20 *pro* "26"
	4	33 *pro* "19"
565	1	xviii. *pro* "xvii.
	2	xv. 16 *pro* "x. 22, 23"
566	1	405 *pro* "420"
567	1	1–10 *pro* "1 ad 11'
	2	cum *pro* "in"
568	1	617 *pro* "615"
	2	Philippus *pro* "Nathanael"
	3	13 *pro* "12"
569	1	xxxiv. 1, 4 *pro* "xxiv. 1, 3"
	2	xxxiv. *pro* "xxiv."
570	1	27 *pro* "16"
	2	16 *pro* "26"
	3	13 *pro* "12"
	4	49 *pro* "50"
	5	41 *pro* "40"
571	1	*Zeph.* iii. 15 *pro* "*Zeph.* i. 15. cap. iii. 15"
	2	16 *pro* "15"
572	1	Zionem *pro* "terram"
	2	te Mihi *pro* "Me tibi" (*Vid.* n. 567.)
	3	aquae *pro* "aqua"
	4	tuam *pro* "suam"
	5	tuum *pro* "suum"
	6	tuos *pro* "suos"
	7	Tui *pro* "sui"
	8	lxxxix. 15 *pro* "lxxix. 5"
573	1	1 *pro* "6"
	2	xxii. *pro* "xxxii."
	3	lxxxv. *pro* "lxxv."
574	1	3–9 *pro* "4 ad 10"
	2	xxv. *pro* "xxiv."
575	1	xxviii. *pro* "xxix."
	2	xxii. 18 *pro* "xx. 11, 18"
	3	abscondere *pro* "absconderet"
577	1	lxxv. *pro* "lxv."
	2	interius *pro* "exterius"
	3	exterius *pro* "interius"
578	1	sanctorum *pro* "Angelorum"
589	1	12 *pro* "21"
590	1	6 *pro* "6, 7"
591	1	677 *pro* "477"
592	1	37 *pro* "3"
	2	12 *pro* "11"
	3	13 *pro* "14"
593	1	379 *pro* "373"
594	1	631 *pro* "431"
596	1	680 *pro* "687"
	2	676 *pro* "679"
597	1	xii. *pro* "xiii."
	2	vii. *pro* "vi."
598	1	413 *pro* "513"
	2	489 *pro* "467"
599	1	mandebant *pro* "lambebant"
	2	282 *pro* "182"

Pag.	*Sig.*	
600	1	20 *pro* "28"
603	1	7 *pro* "37"
	2	15 *pro* "16"
	3	tui *pro* "sui"
	4	xii. 8 *pro* "xiii. 1"
	5	Diem illum *pro* "Diem Jehovae"
	6	cap. xix. 16, 18, 21, 24; cap. xx. 6 *pro* "cap. xx. 6, 18, 21, 24"
	7	cap. xxii. 20; cap. xxv. 9 *pro* "cap. xxv. 20"
607	1	*Sic, nisi legeris* "in":—*vide Summ. Expos. Proph. et Psalm.*
608	1	530 *pro* "531"
610	1	*Verba uncis inclusa videantur supra*, p. 587; *tum quoque vide* n. 336 et 737.
611	1	571 *pro* "551"
	2	714^{b} *pro* "715"
	3	qui *pro* "quae"
614	1	consummentur *pro* "consummarentur" (*Vide* n. 750; *tum quoque Apoc. Explic., ed. photolith.*)
616	1	*sit* pro "*fit*"
617	1	consummentur *pro* "consummarentur"
618	1	tziim *pro* "jiim"
	2	1, 9–11, 19, 21, 22 *pro* "1, 9, 10, 11, 14, 19, 21, 22"
	3	eos *pro* "te"
	4	22 *pro* "21"
	5	1, 12, 14, 23, 29, 31, 38–40 *pro* "1, 13, 14, 23, 29, 31, 34, 39, 40"
	6	7, 9, 25, 44, 47, 53, 57 *pro* "1, 7, 9, 20, 44, 47, 53, 57"
620	1	cap. pro "*Esaj.*"
622	1	6 *pro* "16"
623	1	37 *pro* "32"
	2	1, 3, 7, 8 *pro* "1, 3, 7, 8, 9"
	3	9 *pro* "19"
	4	cvii. *pro* "cviii."
624	1	715 *pro* "716"
	2	239 *pro* "139"
	3	719 *pro* "729"
625	1	568 *pro* "585"
626	1	xxvi. *pro* "xxv."
627	1	xxvii. *pro* "xxviii."
	2	xxviii. *pro* "xxiii."
	3	373 *pro* "106"
	4	bonum *pro* "boni"
628	1	*Matth.* pro "*Luc.*"
	2	vero *pro* "vera"
629	1	717 *pro* "217"
630	1	668 *pro* "669"

Pag.	Sig.		Pag.	Sig.	
633	1	704 *pro* "604"	682	1	12 *pro* "13"
	2	568 *pro* "565"	.	2	xvi. 3, 6, 12, 13 *pro* "xvi. 6; cap. xviii. 3, 12"
634	1	v. *pro* "iv."		3	23 *pro* "25"
637	1	et *pro* "est"		4	17 *pro* "13"
639	1	xvi. 15 *pro* "xii. 45"		5	xi. *pro* "xii."
	2	xi. *pro* "xxv."		6	8 *pro* "1"
640	1	961 *pro* "990"		7	21, 39, 52 *pro* "24, 38, 51"
641	1	dicit *pro* "dixit"		8	41 *pro* "42"
	2	483 *pro* "383"		9	3 *pro* "37"
643	1	31, 32 *pro* "32, 33"	683	1	animas *pro* "animae"
	2	717 *pro* "751"		2	xii. 23–25 *pro* "xxvii. 25"
	3	carnes comedere *pro* "carnes ejus comedere"		3	lxvi. *pro* "lxi."
	4	xix. *pro* "xvi."	684	1	34 *pro* "34, 35"
644	1	*Jerem.* xix. 9; *Lev.* xxvi. 29; *Deut.* xxviii. 53 *pro* "*Jerem.* xvii. 5; cap. xix. 19"	686	1	6 *pro* "16"
				2	28 *pro* "27"
				3	lxxviii. 31 *pro* "lxviii. 32"
	2	62 *pro* "22"		4	11 *pro* "10"
645	1	18 *pro* "13"	688	1	Redacta *pro* "Reducta"
653	1	hoc *pro* "haec"		2	29, 26 *pro* "26, 29"
	2	die *pro* "hora"	689	1	403–405 *pro* "403, 404, 420"
	3	animas *pro* "animae"		2	565½ *pro* "566"
654	1	mercatores *pro* "magnates"		3	suis *pro* "tuis"
	2	magnates *pro* "mercatores"	690	1	[sint] praefecti *pro* "praefectos"
658	1	ijim *pro* "zjim"	691	1	*Luc.* pro "cap."
659	1	faciet *pro* "faciam"	692	1	16 *pro* "15"
	2	super devastationem *pro* "devastatio"		2	iv. *pro* "ii."
				3	xlix. *pro* "xlviii."
	3	11 *pro* "10"		4	lxxii. 14 *pro* "xcvi. 8"
	4	3 *pro* "5"	697	1	*Jerem.* pro "*Esaj.*"
	5	*Marc.* pro "*Matth.*"	701	1	Sponsi *pro* "Sponsi est"
	6	11 *pro* "10"		2	auferetur *pro* "auferretur"
	7	12 *pro* "11"		3	xvi. *pro* "xv."
662	1	*Vid. Bibl. Hebr. Seb. Schmidii.*	702	1	*illis* pro "*illi*"
664	1	649 *pro* "642"	704	1	mercatores *pro* "magnates"
665	1	militia *pro* "malitia"		2	magnates *pro* "mercatores"
	2	12 *pro* "9"		3	mercatores *pro* "magnates"
	3	55 *pro* "5"		4	magnates *pro* "mercatores"
666	1	3 *pro* "5"	705	1	mercatores *pro* "magnates"
	2	19 *pro* "18"		2	magnates *pro* "mercatores"
	3	25 *pro* "24"	706	1	stellas *pro* "terram"
	4	47 *pro* "6, 7"		2	12–15 *pro* "14, 15, 16"
667	1	763 *pro* "764"	707	1	damnatorum *pro* "damnatum"
670	1	16 *pro* "18"	708	1	ascendit *pro* "ascendet"
671	1	xxxiii. *pro* "xiii."	711	1	demus *pro* "demum"
672	1	1 *pro* "1, 2"		2	nam *pro* "et"
	2	v. *pro* "iv."	712	1	Caelo *pro* "Caelis"
	3	habitationes *pro* "munitiones"		2	adduxerunt *pro* "et adduxerunt"
676	1	25 *pro* "35"			
	2	12 *pro* "11"	713	1	turbae *pro* "tubae"
	3	19 *pro* "17"	716	1	61, 371, 375 *pro* "31, 61, 371, 375"
677	1	vi. *pro* "v."			
	2	xlv. *pro* "xl."	719	1	7, 14 *pro* "3, 4"
	3	774 *pro* "764"		2	373 *pro* "106"
681	1	lvii. *pro* "lviii."	720	1	subsequente *pro* "subsequente 13"
	2	13 *pro* "14"			
	3	7 *pro* "6"	721	1	paraverit *pro* "paravit"
	4	9 *pro* "10"		2	14 *pro* "13"

Pag.	Sig.	
724	1	illis *pro* "illi"
725	1	venire *pro* "veniri"
726	1	xxiv. 30; cap. xvii. 5 *pro* "xvii. 5; cap. xxiv. 30"
	2	642 *pro* "692"
	3	642 *pro* "692"
727	1	744 *pro* "644"
728	1	significat *pro* "significatur"
	2	568 *pro* "565"
729	1	653 *pro* "654"
	2	Tuam *pro* "suam"
730	1	814 *pro* "813"
731	1	10 *pro* "9"
732	1	825 *pro* "835"
	2	824 *pro* "834"
733	1	5 *pro* "6"
734	1	Caeli *pro* "Caelo"
735	1	xxxix. *pro* "xxix."
736	1	lxxxiv. *pro* "lxxxiii."
737	1	18 *pro* "12"
740	1	Diabolo *pro* "diabolis"
742	1	Sic, *nisi legeris* boni. (*Cf. V. C. R.* n. 113.)
744	1	continetur *pro* "continentur"
	2	46 *pro* "47"
745	1	Quodcunque *pro* "Quaecunque"
	2	*Marc.* i. 14, 15 *habet* "Jesus;" *Matth.* iii. 2 *habet* "Johannes."
	3	47 *pro* "27"
	4	18 *pro* "16"
747	1	annos *pro* "annis"
751	1	797 *pro* "799"
752	1	*qui* pro "*quo*"
755	1	Propter iterationem et erratum, *delevi* "Conservus fratrum tuorum sum habentium Testimonium Jesu Christi, cap. xii. 17"
756	1	7 *pro* "6"
757	1	Vidi *pro* "Vidit"
758	1	annos *pro* "annis"
	2	involvit *pro* "involvunt"
759	1	10 *pro* "16"
760	1	10,796, 10,797 *pro* "10,906, 10,907"
761	1	854 *pro* "846"
764	1	402, 403, 404, 470 *pro* "403, 404, 420, 470"
766	1	*te* pro "*me*"
	2	2 *pro* "2, 3"
	3	Filios *pro* "Filio"
	4	xiii. *pro* "xii."
	5	5 *pro* "4"
	6	2–4 *pro* "2 ad 20'
	7	2–28 *pro* "1 ad 11, 29"
	8	xxi. 10–25 *pro* "xix. 19 ad 25"

Pag.	Sig.	
766	9	1–49 *pro* "2 ad 58"
767	1	17 *pro* "16"
	2	22 *pro* "21"
769	1	331 *pro* "336"
	2	priores *pro* "novos"
771	1	72 *pro* "73"
772	1	402–405 *pro* "403, 404, 420"
	2	565½, 567 *pro* "566"
	3	15 *pro* "16"
773	1	841 *pro* "851"
	2	3 *pro* "1"
774	1	835 *pro* "841"
		303 *pro* "302"
776	1	loquela *pro* "sonus"
	2	soni *pro* "loquelae"
780	1	quia *pro* "quae quia"
783	1	et *pro* "at"
784	1	vers. *pro* "n."
792	1	14, 15, 17, 20 *pro* "14, 15, 16, 17, 20"
793	1	ix. *pro* "x."
794	1	5–7 *pro* "4, 5, 6"
795	1	9 et 10 *pro* "10 et 11"
	2	19 *pro* "18"
796	1	*Ezech.* pro "cap."
	2	*Jerem.* pro "cap."
	3	45 *pro* "15"
799	1	12, 14 *pro* "2, 4"
802	1	*Jeremiam* pro "*Isaiam*"
	2	vii. *pro* "viii."
	3	viii. *pro* "x."
803	1	872 *pro* "873"
805	1	879, 880 *pro* "878, 879"
806	1	26 *pro* "25"
	2	22 *pro* "20"
808	1	ejus *pro* "eorum"
	2	sunt *pro* "est"
	3	2 *pro* "3"
	4	xiv. *pro* "iv."
809	1	21 *pro* "22"
	2	super *pro* "supra"
813	1	879, 880 *pro* "878, 879"
814	1	2 *pro* "3"
	2	xxvii. *pro* "xxviii."
	3	xxx. 1, 2 *pro* "xxx. 1, 2; cap. xxxix. 9"
815	1	879, 880 *pro* "878, 879"
817	1	35–40 *pro* "35 ad 38"
	2	907 *pro* "908"
818	1	65 *pro* "66"
819	1	13 *pro* "14"
823	1	911 *pro* "811"
	2	914 *pro* "814"
	3	43–45 *pro* "43, 44, 45, 46"
826	1	omne *pro* "omnia"
828	1	justi *pro* "juste"
829	1	cx. *pro* "xc."
830	1	4 *pro* "14"

Pag.	Sig.	
831	1	728 *pro* "708"
	2	ille *pro* "illi"
	3	6–9 *pro* "16, 17, 18, 19"
	4	34 *pro* "24"
836	1	apertam et explicatam *pro* "apertum et explicatum"
837	1	*dicit* pro "*dixit*"
	2	justus *pro* "injustus"
838	1	*Dicit* pro "*Dixit*"
	2	897 *pro* "879"
841	1	6–9 *pro* "6 ad 20"
	2	33–35, 38, 39, 41, 43 *pro* "34, 40, 41, 43"
842	1	23 *pro* "24"
844	1	19 *pro* "20"
	2	xxvi. *pro* "xvi."
847	1	nostrae *pro* "meae"
	2	Tuas *pro* "suas"
	3	vi. *pro* "xxvi."
	4	eos *pro* "nos"
	5	xxv. *pro* "xx."
848	1	5 *pro* "1"
	2	18 *pro* "19"
	3	*Jerem.* pro "*Esaj.*"
	4	x. *pro* "ix."
	5	23 *pro* "29"
850	1	5 *pro* "8"
	2	65 *pro* "66"
852	1	aperti *pro* "saperti"
854	1	vii. *pro* "vi."
855	1	dicit *pro* "dixit"
865	1	3 *pro* "2"
866	1	Dicit *pro* "Dixit"
867	1	Dicit *pro* "Dixit"
	2	626 *pro* "625"
	3	xxi. *pro* "xx."
	4	xxii. *pro* "xxi."
875	1	812 *pro* "819"
	2	816 *pro* "829"
	3	955 *pro* "958"
876	1	353 *pro* "153"
	2	949 *pro* "919"
877	1	502, 849 *pro* "691"
	2	eorum *pro* "ejus"
	3	704 *pro* "707"
	4	818 *pro* "816"
879	1	118 *pro* "594"
	2	87 *pro* "487"
880	1	quia *pro* "qui"
883	1	612 *pro* "602"
	2	363 *pro* "362"
888	1	quod *pro* "quid"
889	1	743 *pro* "343"
	2	946 *pro* "947"
	3	intelligat *pro* "intelligant"
891	1	annos *pro* "annis"
	2	842 *pro* "843"
893	1	821 *pro* "820"

Pag.	Sig.	
894	1	3 *pro* "ii."
	2	septentrionali *pro* "meridionali"
895	1	habeant *pro* "habeat"
	2	est *pro* "sunt"
896	1	926 *pro* "927"
897	1	674 *pro* "675"
	2	674 fin. *pro* "675 fin."
898	1	704 *pro* "707" (*De Gabriele, videatur* n. 548; *de Michaele,* n. 548, 564, 704. *Vide* **Angelus**.)
	2	940 *pro* "897"
900	1	702 *pro* "708"
	2	opposito *pro* "opposito ad caelum"
901	1	346 *pro* "345"
	2	odoratur *pro* "odorat"
903	1	474 *pro* "434"
904	1	3 *pro* "ii."
	2	4 *pro* "iii."
905	1	9 *pro* "viii."
906	1	413 *pro* "423"
	2	altum *pro* "multum"
909	1	886 *pro* "885"
	2	886 *pro* "885"
910	1	41 *pro* "42"
911	1	779 *pro* "799"
	2	3 *pro* "ii."
912	1	ac *pro* "at"
913	1	**Vestimentum** *pro* "Vestis"
914	1	**Pontificii** *pro* "Pontifex"
	2	**Patmos** *pro* "Parmos" (*Nusquam ab auctore non scribebatur* Parmos.)
	3	6 *pro* "V."
	4	768 *pro* "968"
919	1	510 *pro* "580"
	2	85 *pro* "84"
	3	84 *pro* "83"
	4	84 *pro* "83"
920	1	675 *pro* "875"
921	1	666 *pro* "769"
922	1	**Liberum** *pro* "Liber"
923	1	226 *pro* "225"
924	1	420 *pro* "419"
	2	**Vestimentum** *pro* "Vestis"
925	1	785 *pro* "478"
926	1	865 *pro* "861"
	2	527 *pro* "597"
	3	527 *pro* "597"
927	1	dicat *pro* "dicit"
	2	505 *pro* "502"
	3	769 *pro* "479"
928	1	417 *pro* "752"
	2	nemini *pro* "nemo"
930	1	illorum *pro* "illarum"
931	1	373 *pro* "573"

WHO WILL HELP?

The Society is constantly finding more to do than its resources permit. Its income from invested funds now amounts to about $3,500 a year. "Our field is the world." Something, at least, of Swedenborg should be translated into the language of every civilized people, and placed where it will be accessible to those who are ready for it. Every dollar contributed helps forward this work to the utmost that a dollar can. Every sum given for investment will be a permanent missionary, preaching the truths of "the True Christian Church" to generation after generation. Can you do better with what the Lord has given you to use than devote some of it, at least to this work?

Directions for the guidance of persons desirous of making provision by Will for the uses of this Society.

It is the safer course for such persons to consult a competent lawyer of the State where the property may be situated. Especially is this important if the property to be given consists of real estate. The laws of more than one State provide that a devise of land situated within that State cannot be made directly to a foreign corporation organized or situated in some other State or country than the State in which the land is situated. In such cases, Form 4 (below) should be used. In several States, moreover, no such devise or bequest is good, unless a certain time after the will is made shall elapse before the death of the testator.

It is impracticable to give directions which will be in conformity with the varying statutes of all the States. But except for those States whose law requires a certain time to elapse between the making of the will and the death of the testator, the following forms are believed to be respectively sufficient.

FORM I.—BEQUEST OF MONEY.

"I give and bequeath to the American Swedenborg Printing and Publishing Society, located in the City of New York, the sum of dollars."

FORM II.—BEQUEST OF NOTES, BONDS, ETC.

"I give and bequeath to the American Swedenborg Printing and Publishing Society, located in the City of New York,

(Here describe the notes, bonds, stock or other property intended to be given, not consisting of land or houses.)

FORM III.—DEVISE OF REAL ESTATE

Located in the State of New York, whose laws permit a devise to be made directly to this Society; and also adapted to a devise of land in any State whose laws may permit that land situated in such State may be devised to charitable or benevolent corporations located in another State than the State in which the land is situated.

"I give and devise to the American Swedenborg Printing and Publishing Society, located in the City of New York, and to its successors and assigns for ever, all that certain

(Here describe the real estate intended to be given, following, if possible, the description given in the title deed, in order to avoid uncertainty.)

FORM IV.—DEVISE OF REAL ESTATE

Located not within the State of New York, but in any other State whose laws do not permit a devise of land to be made directly to a corporation for charitable uses organized or situated outside of such State.

"I give and devise to

(Here insert names of trustees)

all that certain piece or parcel of land and premises with the appurtenances, bounded and described as follows:

(Here insert the description, which, if practicable, should follow that given in the title deed, in order to avoid uncertainty:)

IN TRUST, however, for the following uses and purposes:—The said trustees are hereby empowered and directed to sell the same as soon as practicable after my decease; and to pay over the net proceeds thereof to the Treasurer of the American Swedenborg Printing and Publishing Society, located in the City of New York, for the use of said Society in printing, publishing, and circulating the works and writings of Emanuel Swedenborg according to the provisions of their certificates of incorporation, and of the laws of the State of New York affecting the powers and uses of said Society."

REPRINTS

OF

SWEDENBORG'S LATIN TEXT.

The American Swedenborg Printing and Publishing Society solicits the co-operation of all interested in the work in its undertaking to produce a reprint of Swedenborg's Latin text which shall be of permanent use to the Church.

The following have been published:

APOCALYPSIS REVELATA, . . .	Two volumes.
APOCALYPSIS EXPLICATA, . . .	Six volumes.
OPERA MINORA, ...	One volume.
QUATUOR DOCTRINAE, DE ULTIMO JUDICIO, . . .	One volume.
DE AMORE CONJUGIALI, . . .	One volume.

These are carefully edited and printed, and handsomely bound in half-leather binding, and are sold for $2.50 per volume.

The Society will continue this undertaking as fast as the sales will justify. It is a work of great importance to the Church; and should be speedily completed. The works, as published, ought to be placed in the larger college and public libraries; and as all that is received for sales is devoted to the continuance of this undertaking, purchases for this purpose serve a double use. This deserves the special attention of all who have money to give to church uses.

Address:

AMERICAN SWEDENBORG PRINTING AND PUBLISHING SOCIETY,

20 COOPER UNION, N. Y.